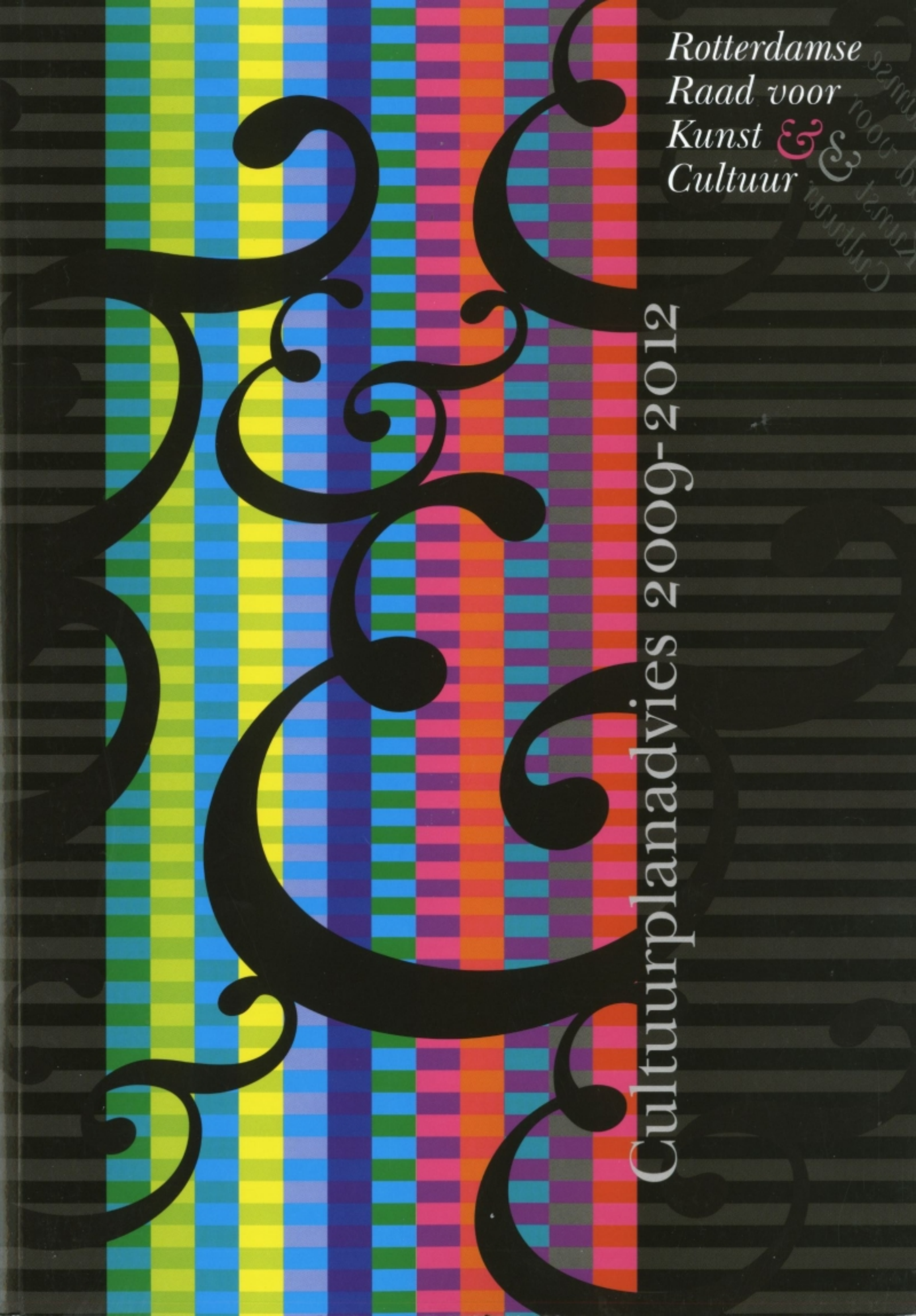

Rotterdamse
Raad voor
Kunst &
Cultuur

Cultuurplanadvies 2009-2012

April 2008

Inhoud

Samenvatting van het advies	6
Inleiding	8
De Zaaglijn	20
Prioriteiten	24

Advies instellingen

2Move Dance Company	31
8x10/Sheep Entertainment (de stichting)	33
Architectuur Biënnale Rotterdam, Internationale	36
Architectuur Film Festival Rotterdam	39
Architectuur Instituut Rotterdam	42
ARMINIUS	44
Art Rock	46
Autoped	48
Baroeg, Open Jongeren Centrum	50
BARR Theatergroep	53
Bonheur Theaterbedrijf Rotterdam	55
Centrale Discotheek Rotterdam	57
Centrum Beeldende Kunst Rotterdam	60
Chabot Museum	65
Circus Rotjeknor	68
Click F1	71
Concerto Rotterdam	73
conny janssen danst	75
Dance Works Rotterdam	77
Dansateliers	79
Designplatform Rotterdam	81
Designprijs Rotterdam	84
Doelen, de	86
DoelenEnsemble	89
Domestica Rotterdam	92
Dunya Festival	94
El Hizjra	97
Epitome Entertainment	99
Erasmushuis Rotterdam	102
Euro+ Songfestival	104
Film in de Buurt, Stichting; voorheen Stichting Arab Film Festival (FidB)	107
Filo-Sofia	110
Galerie Atelier Herenplaats	112
Galerie BLAAK 10, Willem de Kooning Academie	114
Hal 4	116
Het Havenmuseum	121
Hiphop In Je Smoel	124
HipHopHuis Holland	127
Historisch Museum Rotterdam	130
Hombres Foundation	133
Hotel Modern	135
Huis voor Jeugd- en Jongerentheater	137
International Film Festival Rotterdam (IFFR)	140
Intorno Ensemble	144
Jazz International Rotterdam	146

Jeugd Symfonie Orkest, Vereniging Rotterdams (RJSO)	150
Jeugdtheater Hofplein	153
John106, Stichting	157
Jong Muziktalent Nederland (SJMN)	160
Kinderen uit de Maasstad	162
Kosmopolis Rotterdam	163
Kreatief Centrum Hoek van Holland	166
Kulsan	168
Kunst & Zaken	171
Kunst in de Klas (K!K)	173
Kunstabende Zuid-Holland	175
Kunsthall Rotterdam	177
Lantaren/Venster	180
Laurenscontorij	185
Laurenskerk Rotterdam, Stichting Grote of Sint- Letteren en Samenleving	188
Het Lezersfeest	193
Live at Nighttown	195
Live at Rotown	198
LP II, ruimte voor stedelijke cultuur (Las Palmas)	201
Luxor Theater	203
MAMA, showroom for media and moving art (Stichting Public Art Squad)	206
Maritiem Museum Rotterdam	209
MAX. Theatergroep	212
Meekers Uitgesproken Dans	214
Metropolis Festival	216
Motel Mozaïque	219
Museum Boijmans Van Beuningen	222
Natuurhistorisch Museum Rotterdam	226
Nederlands Architectuurinstituut	228
Nederlands Fotomuseum	230
Nieuw Muziektheater Rotterdam	234
Nieuwe Rotterdamse Cultuur	236
Noorderlicht	239
North Sea Round Town (NSRT)	241
Numusic Network	244
Onafhankelijk Toneel	246
Ontbranding, De	249
OorlogsVerzetsMuseum Rotterdam (OVMR)	251
Openbaar Vervoer Museum Rotterdam	253
Opera Rotterdam	255
Pages	258
Passionate/Bulkboek	260
Planet Jr. Productions (Wereld Kinderfestival)	264
Poetry International	267
Powerboat	270
Prinses Christina Concours (PCC of de stichting)	272
Productiehuis Rotterdam	275
Productiehuis West-Nederland	280
Punt 5	284
RO Theater	286
Rogie C.S.	289
RoMeO	291
Roodkapje	293

Rotown Magic	296
Rotterdam Philharmonic Festival	299
Rotterdams Centrum voor Theater	303
Rotterdams Hellendaal Muziek Instituut/Rotterdams Hellendaal Violin Instituut	305
Rotterdams Jazz Orkest (RJO)	308
Rotterdams Kamerorkest	310
Rotterdams Philharmonisch Orkest	313
Rotterdamse Poppenspelers	317
Rotterdamse Schouwburg	318
Rotterdamse Vereniging voor Amateurtheater	323
Rotterdams Wijktheater	326
Russian School of Arts Matryoshka (RSA)	328
Sahne	330
Scapino Ballet Rotterdam	332
Skyway	334
Stichting Kunst Accommodatie Rotterdam (SKAR)	337
Stichting Kunstzinnige Vorming Rotterdam	339
Stichting Rotterdam Festivals	344
Stortvloed	348
The Young Arts Academy (Meneone Foundation)	350
Theater Maatwerk	352
Theater op Katendrecht	354
Theaterstraat, De	357
Theater Zuidplein	359
Tortuca	363
TRC Promotion	365
V2_Organisatie, Instituut voor instabiele media	367
Villa Zebra	370
VIVID vormgeving	372
WaterFront	374
Wensenwerk	377
Wereldmuziektheaterfestival	379
Wereldmuseum	381
Witte de With, Center for Contemporary Art	385
World Music & Dance Centre (WMDC)	389
WORM	394
Zolderatelier Schiebroek	397
Zomercarnaval	398

Advies dienst Kunst en Cultuur

Instellingen met debatfunctie

John 106

Film in de buurt

Arminius

Designplatform

Kosmopolis

Debatafdeling Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur

Architectuur Instituut Rotterdam (AIR)

Samenvatting van het advies

De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur brengt advies uit over de aanvraag van bijna 140 instellingen die in de jaren 2009 tot en met 2012 opgenomen willen worden in het gemeentelijk cultuurplan. De Raad heeft de beleidsplannen van deze instellingen laten beoordelen door acht commissies, samengesteld uit deskundigen uit het veld. De Raad heeft alle preadviezen besproken en de definitieve adviezen per instelling vastgesteld. Ook heeft hij het verdelingsplan binnen het beschikbare subsidievolume vastgesteld. Over enkele instellingen (zoals de voormalige takken van dienst en Kosmopolis) heeft de Raad wel inhoudelijk geadviseerd, maar is het budget een gegeven.

De gehele procedure van het cultuurplan begon in 2007 met de publicatie van sectoranalyses (Culturele staalkaart) en het Cultuurverslag. Het gemeentebestuur stelde vervolgens zijn uitgangspunten voor het nieuwe plan vast, waarna de instellingen hun beleidsplannen konden opstellen. Deze zijn thans beoordeeld door de Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur. Op basis hiervan stelt de gemeente het cultuurplan op, dat ten tijde van de vaststelling van de gemeentebegroting 2009 in november 2008 wordt vastgesteld. De Raad beoordeelt het verloop van deze procedure, die in totaal zo'n twee jaar duurt, als positief.

Ontevreden is de Raad over het budgettaire kader waarbinnen hij moet werken. Bij de start van de cultuurplanprocedure lag er een bezuinigingstaakstelling van bijna 2,5 miljoen euro op het budget. Daarnaast waren er nog verschillende andere financiële problemen. De Raad heeft dan ook enkele duidelijke uitgangspunten gehanteerd bij het opstellen van zijn advies:

- ▶ Het cultuurplan mag niet op slot; toetreding van nieuwe instellingen tot het plan moet, ondanks de financiële knelpunten, mogelijk zijn. Alle aanvragen worden op gelijke voet beoordeeld.
- ▶ De Raad hanteert uiteindelijk geen kaasschaaf. Bij het opstellen van het definitieve budgetvoorstel worden complete functies en activiteiten boven of onder de zaaglijn geplaatst.
- ▶ De financiële claims van de voormalige takken van dienst voor nieuwe activiteiten, in totaal voor 8 miljoen euro, worden niet in de afweging betrokken. Die claims kunnen, gelet op het beschikbare budget en op de onbeweeglijkheid van deze budgetten in neerwaartse richting, niet meegewogen worden.
- ▶ De budgetten voor de voormalige takken van dienst blijven buiten beschouwing.
- ▶ Incidentele budgetten die de afgelopen jaren onder verschillende noemers aan culturele instellingen zijn verstrekt zijn ten onrechte niet structureel gemaakt en aan het budget toegevoegd. De Raad kan dit in zijn budgetverdelingsvoorstel niet repareren.
- ▶ Herhaaldelijk is de suggestie gewekt, dat voor goede plannen altijd geld beschikbaar is. De Raad adviseert dan ook het cultuurplanbudget uit te breiden en doet daartoe verschillende voorstellen. Er is zonder meer aanvullend budget nodig voor de basisinfrastructuur, incidenteel geld moet structureel worden gemaakt, er zijn nog enkele prioriteiten, voor de oprichting van enkele beleidsprogramma's zijn middelen nodig.

De Raad heeft uit de beoordeling van de 137 cultuurplanaanvragen enkele algemene punten van aandacht gehaald. In het inleidende hoofdstuk van het cultuurplanadvies komen onder andere aan de orde de rol die de functies en de beleidsthema's hebben gespeeld in de aanvragen van de instellingen. Besproken worden de exogene kostenstijgingen. De Raad doet enkele voorstellen om de komende jaren te werken aan het structureel verbeteren van het cultuurplanbudget: een Rotterdamse variant op het rapport van de commissie Cultuurprofijt, besparingen in de sfeer van overhead, de oprichting van shared service centers, een beter gebruik van de beschikbare accommodaties en dergelijke. Hij gaat voorts in op de wens van de gemeente om programma's in het leven te roepen voor cultuurparticipatie, cultuur en school en internationalisering. Aandacht wordt ook gegeven thema's als jongeren, urban, wijken, vrijetijdskunst en dergelijke. Ook over de meeste kunstdisciplines zoals beeldende kunst, film, muziek en theater worden

instellingsoverstijgende opmerkingen gemaakt. De vele instellingsplannen boden rijk materiaal om vergelijkingen te maken en algemene tendensen te signaleren.

De Raad adviseert om 86 instellingen op te nemen in het cultuurplan 2009-2012. Daarvan zijn er 30 nieuw. Hij adviseert ook om 51 aanvragers niet op te nemen in dit plan. De culturele basisinfrastructuur van de gemeente Rotterdam bestaat derhalve uit deze 86 positief beoordeelde instellingen. Voor hun activiteiten is, rekening houdend met de door de Raad geadviseerde verhoging of verlaging van de subsidies per instelling en exclusief de bevroren budgetten van de voormalige takken van dienst, een bedrag nodig van 39,1 miljoen euro. Beschikbaar is echter een bedrag van slechts 34,1 miljoen. De Raad heeft vervolgens een moeilijke en pijnlijke keuze moeten maken welke instellingen voorshands onder de zaaglijn moeten worden geplaatst. Deze instellingen, die naar zijn mening wel degelijk voor opname in het volgende cultuurplan in aanmerking komen, kunnen worden getroffen door een hopelijk tijdelijke opschorting van de subsidie. Criteria die de Raad hanteert om deze instellingen aan te wijzen liggen dan ook in de sfeer van mate van omkeerbaarheid van de beslissing, compensatiemogelijkheden elders in Rotterdam (uniek aanbod of meerdere aanbieders van de functie), tempo en mate van uitvoerbaarheid, hoogte van de te verwachten frictiekosten en dergelijke. Maar ook hier spelen inhoudelijke noties een, zij het noodzakelijkerwijs beperkte, rol.

Alle afwegingen die de Raad in het hierna volgende cultuurplanadvies heeft gemaakt moeten gelezen worden in het licht van één centraal uitgangspunt: de Raad wil vernieuwing en verjonging in de sector kunst en cultuur. Daarom bepleit hij de opname van een relatief groot aantal nieuwe organisaties in het cultuurplan. Daarom stelt hij subsidieverhogingen voor juist bij relatief kleine organisaties. Instellingen die werken met jeugd en jongeren krijgen in dit advies in het algemeen een pre. De Raad wil meer diversiteit in het culturele leven van de stad, hij wil het jonge karakter van de stad weerspiegelt zien in het cultuurplan van de gemeente Rotterdam.

Inleiding

Hierbij biedt de Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur zijn advies aan in het kader van de cultuurplanprocedure. In deze procedure wordt het budget, verbonden aan het Cultuurplan van de gemeente Rotterdam, een bedrag van ongeveer 75 miljoen euro aan jaarlijkse subsidies voor Rotterdamse culturele instellingen, verdeeld. De procedure voor de totstandkoming van het Cultuurplan 2009-2012 duurt twee jaar. Bijna 140 aanvragen voor een cultuurplansubsidie zijn bij het gemeentebestuur van Rotterdam binnengekomen. De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur brengt over al deze aanvragen een separaat advies uit. Deze adviezen per instelling vormen hierna het grootste deel van het voorliggende advies. De Raad heeft deze aanvragen stuk voor stuk behandeld, geeft van de ingediende plannen een korte samenvatting en formuleert zijn overwegingen per aanvraag.

De Raad heeft zich bij de voorbereiding van zijn adviezen over de aanvragen laten bijstaan door acht commissies. In deze commissies hadden deskundigen uit het betreffende werkveld zitting. Bij de samenstelling van de commissies (de namen van de commissieleden zijn direct na de benoeming op de website vermeld) werd er op toegezien, dat deze leden geen relatie hebben met de door hen te beoordelen instellingen. Daar waar een schijn van twijfel zou kunnen ontstaan over de onafhankelijkheid van commissieleden onthielden zij zich van oordeelsvorming. Dat gold ook voor de leden van de Raad zelf. Alle commissies brachten preadviezen uit. Veel adviezen werden door meer dan één commissie voorbereid, omdat de aanvragende instelling in meer dan één discipline werkzaam is. Het beleidsplan van één instelling, de Stichting Kunstzinnige Vorming Rotterdam, werd op grond van haar multidisciplinaire werkwijze en haar centrale plaats in het Rotterdamse kunstenveld, in alle commissies besproken. Alle preadviezen van de commissies zijn vervolgens expliciet in drie plenaire vergaderingen van de Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur besproken. In een vierde vergadering werd ten slotte het definitieve advies over de verdeling van het cultuurplanbudget vastgesteld en werd een algeheel en finaal besluit over alle aanvragen genomen.

Hierna worden allereerst enkele algemene noties geformuleerd. In de eerste paragraaf van dit inleidende hoofdstuk komt de procedure van het cultuurplan aan de orde. Belangrijke momenten in deze procedure worden gemarkeerd. De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur geeft hier aan waarom de procedure naar zijn oordeel ten principale een goede is. Na afloop van de gehele procedure van de totstandkoming van het Cultuurplan 2009-2012 zal overigens nog een slotevaluatie plaatsvinden. In de tweede paragraaf gaat de Raad in op het zeer beperkende financiële kader waarbinnen de procedure thans moet plaatsvinden. Hier worden de uitgangspunten geformuleerd voor het verdelingsvoorstel. In een volgende paragraaf wordt ingegaan op enkele inhoudelijke ontwikkelingen en knelpunten binnen bepaalde sectoren en disciplines van het culturele veld, alsmede enkele algemene thema's en knelpunten die voor alle of voor vele kunstinstellingen gelden. In de daaropvolgende paragraaf geeft de Raad aan hoe hij met het beperkende financiële kader is omgegaan, door budgetaire keuzes. Slechts door het nemen van een aantal uiterst pijnlijke beslissingen kan de gemeente binnen de huidige grenzen van het cultuurplan blijven. Alle cijfers die in dit deel staan maken duidelijk, dat voor een gezond cultureel leven in Rotterdam op jaarbasis een bedrag van 12 miljoen euro méér nodig is.

Het procedurele kader

De procedure voor het opstellen van het cultuurplan voor de jaren 2009 tot en met 2012 begon met twee documenten, het Cultuurverslag en de sectoranalyses, verschenen onder de naam *Culturele staalkaart Rotterdam 2007*. Het cultuurverslag werd opgesteld door de dienst Kunst en Cultuur en bevatte een analyse van de zakelijke aspecten van de Rotterdamse culturele sector, een analyse van de bedrijfstak kunst en cultuur. Aangezien de dienst slechts gebruik kon maken van de gegevens van het jaar 2005 waren de resultaten van deze analyse nog beperkt. Bij het volgende cultuurplan zal, mits de cijfers systematisch worden verzameld, het Cultuurverslag een

rijke bron van informatie kunnen zijn over het zakelijk functioneren van het gesubsidieerde deel van de cultuursector.

De Culturele staalkaart, opgesteld door de Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur, bevatte een analyse van de meer inhoudelijke ontwikkelingen op alle terrein van het gemeentelijk kunst- en cultuurbeleid. In twaalf hoofdstukken werden de sterke en de zwakke kanten van de beschreven disciplines tegen het licht gehouden. De sectoranalyses zijn opgesteld na consultatie met het veld, maar verschenen onder de uitsluitende verantwoordelijkheid van de Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur. Ook voor dit document geldt dat het aan waarde zal winnen als de systematiek van beschrijving ook in volgende cultuurplanprocedures zal worden gebruikt.

Op basis van beide documenten publiceerde het college van Burgemeester en Wethouders in juli 2007 de beleidsnota *In verbeelding van elkaar; samen het toneel van de stad zijn*. Deze nota biedt de bestuurlijke uitgangspunten voor het cultuurbeleid voor de periode 2009 tot en met 2012. Op basis van deze nota formuleerden de Rotterdamse instellingen hun beleidsvoornemens voor de komende vier jaar. Binnen dit bestuurlijk kader adviseert de Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur thans over de beleidsvoornemens van de instellingen. Na het uitbrengen van dit advies zullen Burgemeester en Wethouders het Cultuurplan opstellen. Dit wordt, met het vaststellen van de gemeentebegroting 2009, in het najaar van dit jaar geformaliseerd.

Aangezien dienst Kunst en Cultuur en Raad in het najaar van 2006 begonnen met het Cultuurverslag en de sectoranalyses, duren de voorbereidingen van het cultuurplan derhalve alles tezamen genomen twee jaar. In die periode zijn wisselende spelers aan zet: dienst en Raad, college, instellingen, weer dienst en Raad, opnieuw het College en ten slotte de Gemeenteraad. Maar naast de formele zetten in het planningspel zijn er informele processen. Zo zijn de instellingen, vertegenwoordigd door het Directeurenoverleg, de Wethouder van Cultuur, ambtenaren van de dienst en medewerkers van het bureau van de Raad bijna continu betrokken bij alle fasen van het proces. De cultuurplanprocedure kost dus betrekkelijk veel tijd, een goede reden om de vraag te stellen of het ook voldoende oplevert.

De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur meent, dat de hiervoor omschreven procedure de moeite waard is. Hij ervaart slechts één gemis in de procedure: dat hij geen monitorgesprekken met de instellingen heeft kunnen voeren. Het is elders in den lande een goed gebruik, dat de adviesraad van de overheid eens in de vier jaar een gesprek heeft met de directie van de te beoordelen instelling. In een gesprek kunnen aspecten aan de orde komen die in de papieren werkelijkheid van beleidsplan, meerjarenbegroting en instellingsadvies onvoldoende recht gedaan kan worden. Het overleg met de instellingen over de sectoranalyses kan dat niet opvangen, dat is immers niet instellingsgericht maar sectoraal. Hierdoor bestaat het risico dat relevante informatie niet beschikbaar komt. De Raad neemt zich voor om in het kader van het volgend plan wel dergelijke gesprekken te voeren.

Voor het overige is de Raad echter tevreden met de gehanteerde procedure. Hij voert daartoe de volgende argumenten aan.

1. Het is van groot belang dat eens in de vier jaar het gemeentebestuur in een nota uiteenzet wat de uitgangspunten van het gemeentelijke cultuurbeleid zijn. In deze nota kunnen richtinggevend uitspraken worden gedaan die de basis vormen van subsidiebesluiten, investeringsplanning, actieplannen, herstructureringsbeslissingen, samenwerkingsvormen met andere beleidssectoren en dergelijke. Deze beleidsnota is derhalve niet alleen van belang voor de opstelling van het cultuurplan, zij kan ook de basis vormen voor andere besluiten die op het beleidsterrein van de cultuur moeten worden genomen.
2. De plansystematiek biedt de mogelijkheid voor integraal, samenhangend en consistent cultuurbeleid. Doordat op één bepaald moment alle beleidsplannen en meerjarenbegrotingen van alle grote, de meeste middelgrote en veel kleine instellingen op tafel liggen, opgesteld volgens een uniforme systematiek, kan door het gemeentebestuur integraal beleid worden

geformuleerd. De cultuurplansystematiek biedt bij uitstek mogelijkheden om dwarsverbanden waar te nemen, samenhangen aan te geven, verbindingen tot stand te brengen, budgetten te verschuiven, prioriteiten te stellen en een verantwoorde allocatie van middelen door te voeren.

3. Het is redelijk van de gesubsidieerde instellingen te verlangen zich periodiek een spiegel voor te houden. Van de instellingen mag worden gevraagd om zich helder te positioneren in het culturele veld, hun belang in dit veld aan te geven, uit te leggen wat hun betekenis is voor de burgers van Rotterdam en anderen in hun verzorgingsgebied. De uitgangspuntennota die voorafgaat aan de beleidsplannen door de instellingen, gevolgd door een selectieve toekenning van middelen, scheidt de gemeente een effectieve vorm van sturing, van beïnvloeding van het culturele veld.
4. Meerjarige beleidsplannen vergroten de kans op reflexieve zelfsturing binnen de culturele instellingen en dragen er aldus aan bij verstarring te voorkomen en de competentie van de instellingen te vergroten. Voor de verzelfstandigde takken van dienst en een paar andere grote instellingen adviseert de Raad om in de toekomst een andere beoordelingssystematiek in te stellen: visitaties (conform zijn advies 'Op eigen kracht'; december 2005). Visitaties bevorderen de dynamiek en bieden de grote instellingen én de subsidient meer zekerheid dan de huidige toetsing in de vierjaarlijkse cultuurplansystematiek. De Raad adviseert om op korte termijn Jeugdtheater Hofplein en de SKVR te toetsen aan de hand van een visitatie.
5. De vierjarige plansystematiek biedt een goed evenwicht tussen de verlangens van de culturele instellingen naar financiële zekerheid op middellange termijn en het principe dat in een democratische rechtsstaat een gekozen volksvertegenwoordiging zich uitspreekt over de principes van het beleid en over de verdeling van het budget.

Het budgettaire kader

De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur mag dan tevreden zijn over de procesmatige aspecten van het cultuurplan - over de cultuurplansystematiek als zodanig - hij is bijzonder ontevreden over het budgettaire kader waarin nu moet worden gewerkt. Bij het aantreden van het huidige college van Burgemeester en Wethouders werd het cultuurplanbudget belast met een taakstellende bezuiniging van 2,5 miljoen euro. Dat was vreemd na een periode van vier jaar waarin het vorige College de cultuursector al had afgeroomd met een bezuiniging van 5% over alle instellingen, terwijl ook gedurende enkele jaren geen of onvoldoende compensatie werd verstrekt voor gestegen lonen en prijzen. De instellingen hebben deze bezuinigingen en ontbrekende compensatie alleen kunnen verwerken door hun flexibele budgetten naar beneden bij te stellen. In de cultuursector zijn dat veelal de programmabudgetten. Als gevolg daarvan verschaalt het aanbod aan het publiek.

Gehoopt mocht worden dat het huidige College nog voordat de Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur zijn afweging zou moeten maken tot een bijstelling van de bezuinigingstaakstelling zou komen. Daar was alle reden toe, gelet op het grote belang dat het College in woord en geschrift hecht aan culturele voorzieningen op economische, ruimtelijke en educatieve beleidsterreinen. Ondanks enkele oproepen daartoe (bij brieven van 15 juni 2007 en 10 maart 2008) heeft dit niet zo mogen zijn. Het cultuurplan 2009-2012 is derhalve onder een negatief financieel gesternte geboren: er ligt een bezuinigingsopdracht van 2,5 miljoen euro, veel instellingen hebben exploitatieproblemen door eerdere bezuinigingen en ontbrekende accessen en de toetreding van de voormalige takken van dienst tot het cultuurplan verzwaren de afwegingsproblematiek aanzienlijk.

De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur heeft, dit alles overziend, bij het vaststellen van zijn afwegingskader een aantal principiële beslissingen genomen.

1. De Raad betreft de wensen van de voormalige takken van dienst niet in zijn budgettaire afweging. Door hun omvang kunnen de financiële claims voor de nieuwe plannen van deze recent verzelfstandigde instellingen onmogelijk worden bekostigd vanuit het bestaande cultuurplangeld waarop de overige instellingen een beroep doen. Daarnaast is er een

principeel probleem. Door het gemeentebestuur zijn op het moment van verzelfstandiging afspraken gemaakt waardoor de instellingsbudgetten van de voormalige takken van dienst voorlopig onaantastbaar zijn. Het is de Raad opgevallen dat deze afspraken niet helder zijn. Werd eerst gesproken over 2010, thans lijkt het niet eerder dan na 2012 mogelijk om veranderingen in de subsidiebudgetten voor de voormalige takken van dienst aan te brengen. Dat is zes jaar na de verzelfstandiging. De Raad dringt er op aan dat op korte termijn helderheid over dit juridische probleem komt. Het is in een democratie onacceptabel dat een gekozen Gemeenteraad over een langere periode niet mag ingrijpen in subsidiebudgetten. Het is eveneens onrechtvaardig voor alle andere Rotterdamse culturele instellingen dat het grootste deel van het cultuurplanbudget tegen afweging en herschikking wordt afgeschermd. De verzelfstandiging van de voormalige takken van dienst had ten doel hen in dezelfde positie te brengen als andere gesubsidieerde instellingen. Dat uitgangspunt verhoudt zich slecht tot de thans geldende voorkeurspositie. De Raad meent dat voor de cultuurplanprocedure 2013-2016 de huidige belemmeringen geheel opgeheven moeten zijn.

2. Geen kaasschaaf! Alle gesubsidieerde culturele instellingen (ook de voormalige takken van dienst) hebben onder het vorige College veel ingeleverd. De flexibele programmabudgetten hebben daar onder geleden. Een kaasschaafbezuiniging op alle instellingen zou dit knelpunt aanmerkelijk vergroten. De bezuiniging dient derhalve gevonden te worden door het hopenlijk tijdelijke beëindigen van enkele activiteiten, eventueel zelfs de sluiting of opheffing van een instelling.
3. Het Cultuurplan mag niet op slot. Vernieuwing in het culturele veld is een belangrijke waarde. Toetreding van nieuwe instellingen moet mogelijk zijn. De aanvraag van nieuwe instellingen is, ondanks het budgettaire probleem, gewogen en getoetst aan dezelfde criteria als die waaraan de bestaande cultuurplaninstellingen moeten voldoen. Bij een positieve uitslag en vooral ook indien de instelling waarde toevoegt aan wat al in het cultuurplan zit, wordt de instelling voor opname in het komend Cultuurplan voorgedragen. In het voorliggende advies zijn dat ongeveer 30 nieuwe instellingen. Zij representeren, samen met de instellingen die in het plan gehandhaafd worden, de dynamiek en de continue vernieuwing van de Rotterdamse cultuur.
4. De afgelopen paar jaar zijn aan verschillende culturele instellingen op incidentele basis budgetten toegekend (vaak gefinancierd uit meevallers van de gemeenterekening). Deze bedragen zijn door het gemeentebestuur toegekend om twee verschillende redenen. Hetzij omdat deze instellingen in ernstige exploitatiemoeilijkheden verkeerden, zo niet - technisch gesproken - op de rand van faillissement stonden. Hetzij om enkele nieuwe activiteiten mogelijk te maken (met name de Architectuur Biënnale en de Operadagen). Ten onrechte zijn deze budgetten nu niet structureel gemaakt en toegevoegd aan het cultuurplanbudget. Daarmee wordt feitelijk de bezuinigingstaakstelling van € 2.422.000 verhoogd tot € 6,25 miljoen. Dit bedrag dient alsnog aan het Cultuurplanbudget te worden toegevoegd.
5. De Raad neemt de herhaalde uitspraak van Wethouder Participatie en Cultuur, dat voor goede plannen altijd geld beschikbaar is, serieus. Hij gaat er daarom vanuit dat de activiteiten die hij nu noodgedwongen, om louter budgettaire redenen onder de zaaglijn plaatst, door het College en de gemeenteraad zullen worden opgenomen in de Rotterdamse basisinfrastructuur. Daarnaast stelt de Raad een lijst op van belangrijke, interessante, goede plannen van instellingen die niet binnen zijn afweging voor het Cultuurplan konden worden opgenomen. Het gemeentelijk cultuurplanbudget dient derhalve te worden uitgebreid met een bedrag overeenkomend met deze budgettaire keuzes, met een bedrag dat nodig is om eerdere incidentele bijdragen aan cultuurplaninstellingen structureel te maken en met het saldo van de lijst van goede plannen.

Inhoudelijke ontwikkelingen en knelpunten binnen de sectoren

De Raad heeft zich gebogen over de beleidsplannen van 137 instellingen. Dat levert een schat aan informatie op. De mening van de Raad over die informatie is verwoord in de 137 adviezen die hierna instellingsgewijze zijn geformuleerd. Maar het materiaal is rijk genoeg om enkele algemenere opmerkingen te maken en conclusies te trekken. Hierna volgen enkele alinea's waarin

observaties zijn opgenomen die betrekking hebben op algemene thema's die voor de gehele cultuursector gelden, voor specifieke sectoren of voor disciplines binnen het gehele veld. Gedeeltelijk zijn zij een verdere doordenking van, soms ook correcties op hetgeen in de Culturele staalkaart van vorig jaar is gesteld.

- *De beleidsthema's*

Hoewel vrijwel elke instelling positief heeft gereageerd op de drie aangegeven beleidsthema's - cultuurparticipatie, cultuur en school, internationalisering - is het onderscheidend vermogen van deze criteria gering gebleken. De algemene indruk van de Raad is dat de beleidsthema's ertoe hebben geleid dat instellingen hun reeds bestaande activiteiten op die gebieden opnieuw hebben geformuleerd en mogelijk hebben herijkt. Bij sommige instellingen heeft dat geleid tot fris geformuleerde, soms volstrekt nieuwe plannen, in andere gevallen komen de voorgenomen activiteiten enigszins obligaats over. Deze onderwerpen worden, indien van toepassing, behandeld bij de individuele adviezen. In sommige gevallen bepleit de Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur om specifieke onderdelen van een aanvraag te bekostigen uit de aangekondigde programmabudgetten. In een enkel geval juicht de Raad een initiatief toe als een waardevolle voorziening, maar acht hij financiering binnen het cultuurplan niet passend.

In de praktijk blijkt het moeilijk om te toetsen of de aangegeven inspanning inderdaad concreet beantwoordt aan het opgegeven thema. Elke instelling blijkt onder de thema's iets anders te verstaan: participatie is bij een museum iets heel anders dan bij een dansgezelschap.

Er moet dus een methode komen om de beleidsthema's goed te kunnen toetsen. Die methode is er nu niet en daarom is het lastig om te beoordelen in hoeverre organisaties hier al dan niet aan bijdragen. De instellingen is ook niet gevraagd de bijdrage aan de beleidsthema's te oormerken in hun begroting. Er zullen indicatoren voor de beleidsthema's moeten worden vastgesteld. De bijdrage aan beleidsthema's moet kunnen worden bepaald aan de hand van resultaten van instellingen. Daarbij moet ervoor worden gewaakt dat de methodiek niet ál te bureaucratisch wordt.

Een paar instellingen onderscheiden zich in positieve zin met de invulling van het beleidsthema cultuurparticipatie. De Raad adviseert de gemeente te onderzoeken of deze ondersteund kunnen worden met een bijdrage uit het Programmabudget voor Cultuurparticipatie en geeft dat in betreffende situaties aan.

- *De rol van de functies*

Bij de opstelling van adviezen is er weinig naar functies verwezen. Voor verschillende instellingen was de indeling in functies geen aanleiding om daaruit een keuze te maken. Een aantal instellingen gaf op een hele reeks functies te (willen) vervullen. In het beleidsplan werden die door de aanvragers niet altijd consequent uitgewerkt. De toetsing op functies was voor de meeste commissies dan ook onbegonnen werk. Soms zag de Raad overlappingen, maar maakte daarin duidelijke keuzes, bijvoorbeeld bij de aanvragen van het Huis voor Jeugd- en Jongerentheater en MAX. Voor het Huis adviseerde de Raad om de talentontwikkelingsfunctie uit te bouwen en niet de ambitie om een professioneel jeugdtheatergezelschap te honoreren, en over MAX. adviseerde de Raad positief, gezien zijn rol en kwaliteit als professioneel jeugdtheatergezelschap. Hier kan dus worden gesproken van complementaire functies.

In laatste instantie zijn de functies meegenomen in de set criteria die is ontwikkeld om de budgettaire keuzes te kunnen maken: instellingen en activiteiten waarvan de Raad vindt dat ze tot de Rotterdamse culturele infrastructuur behoren maar die gelet op de budgettaire krapte onder de zaaglijn van 34,1 miljoen euro komen. Om deze activiteiten en instellingen alsnog mogelijk te maken dient een ruimer budget beschikbaar te worden gesteld. In brieven aan het college van Burgemeester en Wethouders heeft de Raad hier reeds op geattendeerd.

- *Door overheid veroorzaakte kostenstijgingen*

De Raad stelt vast dat de door de politiek gewenste en gestimuleerde 'professionaliseringsslag' bij culturele instellingen zichtbaar leidt tot méér kosten en dus tot - veelal terecht - hogere aanvragen. Opvallend is dat het daarbij niet of nauwelijks gaat om de middelen voor de artiesten

maar om middelen voor de ondersteunende staf (bijvoorbeeld op het gebied van marketing en educatie), aanpassing als gevolg van ARBO-wetgeving. In de (pop)podiumsector en bij festivals leiden de eisen voor publieksveiligheid tot beduidende kosten voor beveiliging. Gevoegd bij de aanzienlijke ambities van veel instellingen heeft dit geleid tot aanvragen waaraan in het algemeen in de verste verte niet kon worden voldaan. De geadviseerde bedragen liggen gemiddeld 40% onder de aangevraagde bedragen.

Een bijzondere kwestie betreft het verdwijnen van ID-banen. In de sector waren tot voor kort een kleine honderd personen werkzaam op ID-banen. Slechts de voormalige takken van dienst hebben de mogelijkheid geboden gekregen om deze mensen in dienst te houden. Andere instellingen hebben deze banen deels weggesaneerd. Bij andere instellingen moet de omzetting in vaste banen nog plaats vinden. Deze operatie zorgt voor een opdrijving van het aantal in de vaste formatie op te nemen fte's.

- *Verhogen van efficiency*

De Raad wil zich ondanks de hierboven weergegeven opvattingen niet louter beperken tot het vragen om meer geld. Naar de mening van de Raad zijn instellingen heel wel in staat om verbeteringen door te voeren in de bedrijfsvoering zonder dat de artistieke inhoud daaronder hoeft te lijden. Daarbij dient genuanceerd naar de mogelijkheden van de verschillende sectoren te worden gekeken. De Raad denkt daarbij in eerste instantie aan de introductie van kwaliteitsmanagement bij instellingen (conform zijn advies *Op eigen kracht* en aan de aanbevelingen van de commissie Cultuurprofijs: *Draagvlak voor Cultuur* waarbij het kan gaan om bijvoorbeeld bijdragen van particulieren, sponsors, het variabelen maken van de prijzen van kaartjes en samenwerking met andere instellingen.

De Raad kan zich voorstellen dat het gemeentebestuur in de komende cultuurplanperiode komt met een gericht plan op dit gebied en biedt aan hierover een advies te formuleren. In zo'n advies zou onder meer meegenomen kunnen worden:

- ▶ stimuleren van synergie in de sector door bijvoorbeeld het instellen van shared service centers voor ondersteunende functies;
- ▶ stroomlijnen van de back office, niet alleen op instellings- maar vooral ook op sectorniveau;
- ▶ stimuleren van sponsoring en andere vormen van geldinzameling in de vorm van sectorsgewijs te formuleren richtlijnen;
- ▶ streven naar een optimaler gebruik van de in de stad aanwezige accommodatiecapaciteit;
- ▶ verbeteren van wervingscampagnes en ticketservice.

- *Samenwerking*

Instellingen kunnen zowel artistiek als organisatorisch soms beter samenwerken. Een aantal adviezen groeperen zich samen rondom de toekomst van het binnen enkele jaren door Lantaren/Venster te verlaten pand aan de Gouvernestraat 133. Vrijwel iedereen in de stad is het er over eens dat dit pand ook in de toekomst een culturele functie moet vervullen. Instellingen vinden dat zelf ook, zoals blijkt uit meerdere aanvragen. Zowel in het advies over het Productiehuis Rotterdam/Rotterdamse Schouwburg als in het advies over Dansateliers wordt over de Gouvernestraat gesproken. Klaarblijkelijk is de plek gewild ondanks de problemen met de huidige accommodatie die Lantaren/Venster hebben aangezet tot vertrek. De verschillende adviezen laten zich in dat opzicht lezen als een advies over de toekomstige opzet van de betreffende plaats. Duidelijk is dat er grote consensus bestaat binnen verschillende groepen experts over de noodzaak om de *functies* op het gebied van dans en theater (werkplaatsfunctie, productiefunctie en programmering) voor deze plek in de stad te behouden. Naar de mening van de Raad zal naar de meest optimale constructie gezocht moeten worden. Onder de huidige indieners van aanvragen voor activiteiten in deze disciplines op de Gouvernestraat zit, om uiteenlopende redenen die ter plekke worden toegelicht, de ideale organisatie vooralsnog niet. De Raad bepleit daarom de aanstelling van een kwartiermaker die met de afzonderlijke adviezen over instellingen op zoek gaat naar de meest geschikte combinatie.

- *Programmabudgetten nodig*

De Raad ondersteunt het voorstel van Burgemeester en Wethouders om budgetten te reserveren ter financiering van programma's op het terrein van de drie beleidsthema's internationalisering, cultuurparticipatie en cultuur op school. De Raad heeft niet voldoende gedetailleerd zicht op deze beleidsterreinen om te kunnen aangeven welke bedragen nodig zijn, maar gelet op andere bekende programmafondsen zoals het Actieplan Cultuurbereik en de Geldstroom Beeldende Kunst en Vormgeving zal minimaal per fonds een budget van 1 miljoen euro nodig zijn.

De Raad is van mening dat een aantal aanvragen niet in het cultuurplan thuishoort omdat ze te sterk gericht zijn op het realiseren van doelstellingen met een extern, buiten het cultuurbeleid gelegen doel. Naar de mening van de Raad zouden een aantal van dergelijke instellingen of activiteiten ondergebracht moeten worden bij specifiek daarvoor ingerichte of nog in het leven te roepen programma's op het gebied van cultuurparticipatie, cultuureducatie, gebiedsgebonden programma's zoals Pact op Zuid of programma's met een gemengde doelstelling zoals Music Matters. In voorkomende gevallen wordt dat door de Raad ook aangegeven in het specifieke instellingsadvies. De Raad ontkent daarmee vanzelfsprekend niet dat in het kunst- en cultuurbeleid sociaal politieke doelstellingen een rol kunnen spelen. Integendeel, dit cultuurplanadvies is bij uitstek de manifestatie van het feit dat het wél kan. Maar bij de beoordeling van de kwaliteit van activiteiten in het kader van het cultuurplan blijft de artistieke inhoud van een aanvraag voorop staan. Wordt daaraan niet voldoende beantwoord, dan valt een aanvraag af, zeker in een klimaat waarin de budgetten almaar kleiner worden. In die situatie ligt het in de rede om maatschappelijk waardevolle activiteiten die niet over de drempel van het cultuurplan komen, op andere plaatsen een kans te geven.

- *Tweejarige toekenningen*

Net zoals in de vorige cultuurplanperiode wordt in een aantal gevallen om uiteenlopende redenen geadviseerd om niet over te gaan tot toekenning van een subsidie voor een termijn van vier jaar. In plaats daarvan adviseert de Raad om betrokken instelling na twee jaar te evalueren. Op basis van de uitkomst van deze evaluatie, die zal worden verricht door de Raad wordt opnieuw advies uitgebracht waarna de gemeente kan beslissen de subsidie al dan niet te continueren. Een overzicht van de instellingen staat in bijlage 1.

- *Beperkte nieuwe instroom*

De Raad is bezorgd over de beperkte aanwas van nieuwe culturele initiatieven. De Raad doelt daarmee op jonge, meer in de marge werkende Rotterdamse makers. Tot op heden is naar de bevindingen van de Raad die aanwas in Rotterdam gering en inhoudelijk mager.

De stad heeft behoefte aan een goede werkplaats- en productiefunctie die een belangrijke rol speelt in de ontwikkeling van dit soort makers die zich van 'onderaf' aandienen. Het budget voor onafhankelijk makers, dat nu bij de dienst Kunst en Cultuur is gestald, zou sterker kunnen worden ingezet om de instroom en vestiging van makers in Rotterdam te bevorderen. Een vergelijkbare situatie heeft de Raad opgemerkt in de beeldende kunst: de Raad betreurt dat er geen aanvragen van kunstenaarsinitiatieven zijn gekomen. Hoewel het productieklimaat in Rotterdam op zich goed is, is het individueel gericht en georganiseerd, niet collectief. Er is bovendien een minimale doorstroming binnen de collectieven. Nieuwe initiatieven van belang ontbreken.

- *Gebouwen/podia*

Er zijn diverse plannen voor nieuwbouw, herinrichting (Theater Zuidplein, Witte de With en TENT.) of verandering van functies van gebouwen en verhuizing van instellingen (Lantaren/Venster, RCTh, SKVR, Huis voor Jeugd- en jongerentheater, De Banier, MAX.). De kosten die hiermee gemoeid zijn, mogen niet op het cultuurplanbudget drukken.

De podia en de veranderingen die hier gaan plaatsvinden, zouden op een rij moeten worden gezet om een goed overzicht te krijgen. Regie is nodig. In het algemeen kan de vraag worden gesteld of het bestaande en toekomstige aanbod voldoende op elkaar zijn afgestemd. Voor het kleinschalig theater heeft Rotterdam weinig voorzieningen. Daarom pleit de Raad voor het behoud van het gebouw van Lantaren/Venster voor deze functie, als ook voor Theater op Katendrecht.

- *Urban (grootstedelijke jongerencultuur)*

Momenteel is het beeld rondom urban activiteiten erg diffuus. Urban activiteiten zonder directe artistieke ambitie of zonder relevantie voor de amateurkunstsector, zouden een beroep moeten kunnen doen op budgetten voor sport, welzijn, onderwijs en recreatie. De kunstsector zou deze ontwikkelingen goed moeten volgen en zou oog moeten hebben voor opkomend jong talent dáár, met potentie én ambitie om zich te scholen in artistieke toepassingen en groei. Dan ontstaat ook een meer heldere scheiding tussen urban als lifestyle, sport of vrijetijdsvariant en urban als kunstvorm. Urban kunstenaars die zich in de podiumkunsten willen profileren en een bredere oriëntatie kiezen dan wel cross-overs opzoeken zijn, behalve in de muziek, nog schaars. Juist zij moeten worden opgespoord en uit het cultuurbudget ondersteund.

De plannen van instellingen in de urban sfeer (Hal 4, HipHopHuis, SKVR en andere) roepen de vraag op hoe deze te relateren zijn aan het urban podium dat door de gemeente wordt ondersteund. De Raad zou graag een integrale afweging zien inzake de urban initiatieven.

- *Wijken*

In diverse beleidsplannen wordt ingegaan op wijkactiviteiten en community arts projecten. Daarnaast zijn cultuurscouts en lokale cultuurcentra in de stad op dit niveau actief. De Raad vindt dat hier inventarisatie, analyse en regie nodig zijn.

- *Amateurkunst/Community arts*

In het algemeen gesproken is er dringende behoefte aan meer financiële armslag voor de amateurkunst, vergelijkbaar met de landelijke beleidsinzet op dit terrein. In Rotterdam zijn het belang en de zichtbaarheid van de amateurkunst in de laatste jaren ondergesneeuwd. De SKVR heeft twee consultants in dienst, een voor muziek en een voor dans. In de sfeer van het amateurtheater is de Rotterdamse Vereniging voor Amateurtheater actief als stimulerende partij. Tegelijkertijd is ook de Stichting Nieuwe Rotterdamse Cultuur met haar cultuurscouts actief om talent op te sporen en de begeleiding van talentvolle personen naar de juiste plek. Voeg daarbij de instelling van de leerstoel community arts bij Codarts en de activiteiten van de SKVR op het gebied van wijkgericht werken en er rijst een beeld op van versnippering en gebrek aan afstemming als het gaat om amateurkunst en kunst in de wijken. Zoals de Raad eerder heeft bepleit in zijn advies over vrijetijdskunst zou het imago van amateurkunst flink verbeterd moeten worden en zou het aantal podia waarop vrijetijdskunstenaars zich kunnen presenteren moeten worden uitgebreid.

Per sector

Beeldende kunst, bouwkunst en vormgeving

Vormgeving

Het beperkte aantal aanvragen uit de hoek van vormgeving is niet overtuigend. Hoewel deze redelijk leesbaar waren, kunnen ze artistiek of inhoudelijk-programmatisch niet bekoren. Slechts één aanvraag komt op grond van de praktijk van de instelling voor honorering in aanmerking. Als de gemeente Rotterdam meer wil met vormgeving zal er in deze sector nog flink aan kwaliteit moeten worden geïnvesteerd. Rotterdam mist op dit terrein de boot als geen initiatieven van gewicht worden genomen.

Kunstenaarsinitiatieven

Wat uit de hoek van kunstenaarsinitiatieven komt is uiterst matig en kwantitatief minimaal, ook al zijn er veel goede beeldende kunstenaars in Rotterdam (het productieklimaat op zich is goed in deze stad). Er is geen vruchtbare organisatorische onderlaag, het ontbreekt aan een 'humuslaag'. Op basis van de aanvragen zou men niet tot de conclusie kunnen komen dat het goed gaat met de beeldende kunst in Rotterdam. Ook al zijn er enkele goede instellingen met prima producten, het ontbreekt aan afstemming en focus, maar vooral aan vernieuwing en doorstroming.

Dans

De Raad concludeert dat de hoeveelheid aanvragen duidt op een rijk cultureel dansklimaat. Gekende en bekende instellingen tonen hun artistieke ondernemerschap en samen met een aantal nieuwe aanvragers garanderen zij een inspirerend divers cultureel klimaat voor de komende periode in Rotterdam.

De Raad signaleert echter dat de ondersteuning, facilitering en financiering van deze diversiteit niet in balans is. Dit pleit er dus voor niet te korten op het budget, maar voor het vinden van ruimte om de diversiteit op niveau te brengen of te houden, met het oog op de troefkaarten die Rotterdam in handen heeft zoals bijvoorbeeld Meekers - het enige jeugddansgezelschap in Nederland -, het HipHopHuis - een nationale pionier - en een van de landelijke (in aanmerking komende) productiehuizen: Dansateliers.

Intermediairs/cultuureducatie

Op het gebied van cultuureducatie moet er in de stad ruimte zijn voor meer aanbieders dan alleen de SKVR. Met name in de sfeer van jongerencultuuruitingen (urban) beginnen zich steeds meer organisaties te profileren wat leidt tot een herijking van de functies en taken van de SKVR. Verder blijkt dat steeds meer culturele instellingen, onder andere gestimuleerd door Cultuur en school, belang hechten aan goede educatieve activiteiten. Ook hier moet opnieuw afstemming plaatsvinden met de SKVR.

Erfgoed/Musea

Behoud en Beheer collecties

De Raad is ernstig bezorgd over het behoud en beheer van de verschillende gemeentelijke collecties. Depots en collecties van bijna alle beoordeelde instellingen verkeren in matige tot slechte omstandigheden; de 'schatkamers' van de stad bevinden zich in de gevarenzone. Hier moet dringend extra geld voor komen.

Samenwerking

Op vele gebieden ontbreekt bij de instellingen een visie op samenwerking: collectiebeheer (depot), marketing, publieksonderzoek, publieksbereik, inhoudelijke focus (wie vertelt welk deel van het verhaal), gebiedsontwikkeling (Museumpark, Leuvehaven). Hierin zal de stad het voortouw moeten nemen. Vooralsnog ontbreekt in Rotterdam een krachtige totaalvisie op het cultureel erfgoed van en in de stad en wordt het belang van de bijdrage van musea en erfgoed aan onderlinge cohesie in de stad én aan de toeristische waarde van de stad onvoldoende onderkend.

Stadsmuseum

De Raad pleit voor de ontwikkeling van een nieuw stadsmuseum waarin verschillende instellingen verenigd zullen worden (onder andere het Historisch Museum en OorlogsVerzetsmuseum). Dit nieuwe museum heeft de mogelijkheid kennis over Rotterdamse geschiedenis voor een breed publiek, representatief voor de samenstelling van de bevolking van Rotterdam, toegankelijk te maken. In de opzet van dit nieuwe museum zal samenwerking met andere musea en erfgoedinstellingen uitgangspunt moeten zijn en kan ook gedacht worden aan 'satellieten', waar specifieke onderdelen van het verhaal centraal staan.

Mobiel erfgoed

Een heldere visie op het behoud en de toegankelijkheid van het mobiele erfgoed van de stad kan Rotterdam in één klap tot een wereldwijde voorloper op dit gebied maken. De visie op het Leuvehavengebied als venster op de rivier biedt een prachtig uitgangspunt voor integratie van mobiel erfgoed in het (cultuur-)beleid van de stad.

Letteren

Een fysieke plek waar literatuur liefhebbers elkaar tegenkomen, voordrachten en debatten worden gegeven en tentoonstellingen worden georganiseerd, wordt in Rotterdam gemist. De gemeentelijke bibliotheek is een voorziening voor iedereen die leest, niet de plaats waaraan vanuit literaire kring behoefte is. Hoewel op veel plekken in de stad literaire activiteiten georganiseerd worden, ontbreekt een specifiek literair podium.

Ontlezing van jongeren (althans ontlezing van literaire teksten) is een probleem waarop vanuit de literatuur het juiste antwoord misschien wel vanuit Rotterdam gegeven wordt. De letteren in Rotterdam bewegen zich in de richting van jongeren die met behulp van de jaarlijks dag van de literatuur, de schrijfwedstrijd Write Now!, dynamische festivals en uitvoering van performance poetry tot lezen en schrijven worden bewogen. De instelling, na jaren strijd, van de leerstoel Literatuur en Samenleving kan die ontwikkeling in de komende cultuurplanperiode een impuls in de goede richting geven. Van grote waarde voor Rotterdam, zowel nationaal als internationaal, is Poetry International. Afgezien van de publieke aanwezigheid op daken, pleinen, metro en vuilniswagens van de RET leeft Rotterdam voort in de hoofden van poezieliefhebbers over de hele wereld. Hoewel Poetry lager scoort op items als participatie krijgt de instelling steeds meer aandacht voor educaties en scoort weer hoog op internationalisering.

Muziek

Popmuziek

De situatie in de popmuziek stemt niet tot optimisme, wat betreft de zakelijke kanten: bij een groot aantal van de aanvragers in die sector lijken (historische) financiële perikelen de artistiek-inhoudelijke ontwikkeling en bloei te overschaduwden. Voor wat betreft de ontwikkelingen in de urban genres, geldt dat daar uiteenlopende interessante initiatieven te zien zijn, maar dat een heldere gedeelde koers, gezamenlijkheid of 'regie' vooralsnog ontbreken. Deze situatie is des te opmerkelijker omdat er intussen een podium wordt opgezet voor de urban culture. De artistiek-inhoudelijke ontwikkeling daarvan onttrekt zich vrijwel volledig aan het zicht van de Raad.

Jazz

Op het gebied van jazzmuziek hebben de afgelopen jaren zowel verheugende als zorgwekkende ontwikkelingen in het aanbod laten zien. De positieve ontwikkelingen zijn mede te danken aan gezamenlijke inspanningen binnen die sector. Opvallend is evenwel dat Lantaren/Venster in de afgelopen periode steeds meer een eigen koers is gaan varen. Grote namen uit vooral de Amerikaanse jazzwereld zijn binnengehaald maar op een manier die de Raad - afgezien van de voortreffelijke performances - weinig vreugde verschaft. Gebrek aan samenwerking met de andere jazzpartijen in Rotterdam en planning van dergelijke grote namen op een verkeerde locatie (Lantaren/Venster in plaats een zaal met minimaal 1.000 plaatsen) naast een gebrek aan belangstelling bij dezelfde instelling voor doorbrekend Nederlands en in het bijzonder Rotterdams talent brengt de Raad ertoe ingrijpende voorstellen te doen omtrent de huidige programmering van jazzmuziek in Rotterdam. De Raad ziet op het gebied van jazz/experimentele muziek een rol weggelegd voor (een van) de partijen in het zogeheten jazzconvenant.

Wereldmuziek

Binnen de deelsector wereldmuziek zijn er enkele initiatieven die optimistisch stemmen, al is de aanwas daarvan geringer dan de Raad zou hebben gehoopt.

Klassieke muziek

De sector van de klassieke muziek toont zich stabiel met een lichte groei van aanvragen door ensembles en (kleine) muziektheaterinitiatieven. De Raad kijkt uit naar de bijdragen door de voormalige takken van dienst aan de verdere ontwikkeling van de muzikale infrastructuur in Rotterdam, in vele genres en stijlen. Tot slot wil de Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur de aandacht vestigen op consequenties van de beperkt beschikbare middelen. De Raad wil aanbevelen om de positie van het Rotterdams Philharmonisch Orkest te heroverwegen, uitsluitend voor wat betreft de financiering binnen het Rotterdamse bestel.

Rotterdams Philharmonisch

De Raad is eensluidend in haar positieve oordeel over het Rotterdams Philharmonisch Orkest in muzikale zin, al heeft hij kanttekeningen bij het ingediende beleidsplan voor het cultuurplan 2009-2012. De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur is van mening dat deze instelling binnen de huidige financiële kaders een onevenredig beslag legt op de beschikbare middelen. Hoewel de claim voor de basisfinanciering van het orkest niet onredelijk is, zou volledige toekenning van het thans aangevraagde bedrag schier onverantwoord zijn. Dat zou tot gevolg hebben dat er voor het overige deel van de sector niet of nauwelijks middelen resten. Als gevolg daarvan zouden de andere instellingen in de sector niet kunnen voortbestaan, laat staan de gelegenheid krijgen om zich te ontwikkelen. Gegeven het belang van het orkest, doet de Raad de aanbeveling om voor de bekostiging daarvan andere methoden te zoeken, doch niet ten laste van het cultuurplan.

Film/nieuwe media

De Raad heeft met genoeg gezien dat zich enkele nieuwe initiatieven hebben aangediend. Op het gebied van film zijn dat kleine festivals op de grens van film en andere disciplines (architectuur, muziek/poëzie/urban culture), dan wel met een sociaal-culturele component. Dit betreft initiatieven die verder reiken dan filmprogramma's met een welomschreven thematische inhoud. Deze programma's strekken zich uit tot verder dan de bioscoopzaal: in kunst en/of samenleving. Voor wat betreft de 'grotere' instellingen op het gebied van film rijst op afzienbare termijn de problematiek van zalen, stoelen en doeken. De Raad onderkent die problematiek, maar aangezien die buiten de kaders van het cultuurplan valt, blijft dit onderwerp verder buiten beschouwing. Voor wat betreft de filmhuisfunctie van Lantaren/Venster acht de Raad het wenselijk om voor de mogelijke invulling daarvan in het nieuwe pand op de Wilhelminapier een kwartiermaker aan te stellen; inbreng van een marktpartij is daarbij denkbaar.

Theater/opera

Veelbelovend én prematuur

De plannen van Theater Zuidplein, Huis voor Jeugd- en Jongerentheater, de vroegere werkplaatsfunctie van Lantaren/Venster en Theater op Katendrecht zijn ofwel voortgekomen uit fusies, of er is een nieuwe directie met een nieuw beleid, ofwel het betreft een geheel nieuwe instelling. Als gevolg daarvan zijn al deze plannen in hun uitwerking, hoe veelbelovend ook, erg pril. De Raad stelt voor om een vinger aan de pols te houden door een aantal van deze instellingen halverwege de cultuurplanperiode 2009-2012 te toetsen. Deze toetsing bevat een advies inclusief een voorgesteld subsidiebedrag.

Centralisme

De Rotterdamse Schouwburg stelt zich in zijn plannen op als een intendant voor veel functies op theatergebied: internationalisering, programmering, productie, grootschalig, kleinschalig, multidisciplinair, interdisciplinair, opera, muziektheater, professionele top, straatcultuur, de wijken in, et cetera. De uitwerking van de bijbehorende voorstellen is in veel gevallen weinig concreet. De Raad ziet de brede ambitie van de Schouwburg om in lacunes te voorzien niet louter als positief. Hij zou juist willen pleiten voor een grotere spreiding van artistieke verantwoordelijkheden van partners.

Jeugdtheater Hofplein, SKVR en cultuureducatie

Binnen het totale budget voor instellingen voor amateurkunst en cultuureducatie is het aandeel van Jeugdtheater Hofplein en SKVR groot. Hierdoor komen andere instellingen in het gedrang. De Raad acht het van belang de adviezen over Jeugdtheater Hofplein en de SKVR in relatie tot elkaar te beschouwen. De Raad pleit ervoor om beide instellingen op korte termijn te visiteren. De salarissen van de docenten bij beide scholen drukken onevenredig op het cultuurbudget en zouden misschien ook uit andere budgetten (onderwijs) kunnen worden gefinancierd. De productiefunctie van Jeugdtheater Hofplein gaat steeds meer gepaard met een marktgerichte aanpak. Daarmee in

verband acht de Raad het zinvol om te onderzoeken hoe de exploitaties van andere jeugdtheaterscholen zich verhouden tot dit zwaar gesubsidieerde instituut. Een ander aspect is de bijdrage van Jeugdtheater Hofplein aan de groei van beroepsopleidingen. Deze activiteiten worden weliswaar uit onderwijsgeld betaald, maar de vraag is hoe de talenten worden opgeleid en of er voldoende werkgelegenheid is. Deze ontwikkeling zou vanuit de diensten die er belang bij hebben, goed moeten worden gevolgd en geëvalueerd.

Debat

Diverse aanvragers opteerden voor de functie debat. Soms ging het daarbij om debat over algemene maatschappelijke onderwerpen, soms over debat gerelateerd aan de discipline waarin de aanvrager actief is. Een specifiek beoordelingsprobleem deed zich voor omdat een van de aanvragende instanties de afdeling Debat van de Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur was. De Raad kan als belanghebbende uitvoerder van deze specifieke functie niet optreden als adviseur, zo luidde het oordeel van de dienst Kunst en Cultuur. Besloten is daarom, geheel buiten de cultuurplanadvisering om, een speciale commissie te belasten met de beoordeling van alle aanvragen die opteerden voor de debatfunctie. De dienst Kunst en Cultuur heeft de beraadslagingen van deze commissies gebundeld. Deze zijn als een afzonderlijke hoofdstuk aan dit advies toegevoegd (zie hoofdstuk over Debatfunctie). Deze overwegingen zullen door de wethouder in zijn afwegingen worden betrokken. Omdat de bekostiging van de functie debat buiten het reguliere cultuurplan valt levert honorering van een of meer aanvragen bugettair geen problemen op.

De Zaaglijn

Zoals hierboven reeds is aangegeven is het voorliggende advies in het kader van het Cultuurplan 2009-2012 onder een financieel ongunstig gesternte geboren. Bij de aanvang van de procedure lag er reeds een taakstellende opdracht van 2,422 miljoen euro. Daarnaast wil de Raad het Cultuurplan niet op slot zetten; het Cultuurplan dient toegankelijk te zijn voor interessante nieuwe initiatieven. In het voorliggende advies draagt de Raad 30 nieuwe instellingen voor opname in het cultuurplan voor. Daarnaast adviseert hij 6 instellingen niet langer in het plan op te nemen. Omdat het bij de nieuwkomers grotendeels relatief kleine, jonge instellingen betreft, is het hiermee gemoeide bedrag beperkt: per saldo 2,5 miljoen euro. Op het totale cultuurplanbudget van ruim 75 miljoen euro is dit een klein bedrag.

De Raad adviseert om 51 aanvragen af te wijzen, op kwalitatieve gronden. Hij adviseert echter ook om sommige instellingen meer subsidie toe te kennen dan zij nu hebben, eveneens op grond van kwalitatieve argumenten. Er zijn ook instellingen die naar de mening van de Raad, hoewel ze binnen het Cultuurplan thuishoren, met minder subsidie genoeg moeten nemen.

De Raad heeft van het gemeentebestuur de opdracht gekregen om van alle aanvragen na te gaan of zij in de basisinfrastructuur van de gemeente Rotterdam thuishoren. De Raad heeft alle aanvragen daarop beoordeeld en komt tot de conclusie, dat 86 instellingen daartoe kunnen worden gerekend. Deze instellingen verrichten hun activiteiten over het algemeen naar behoren, hebben een goede visie op wat zij de komende jaren voor het culturele leven van Rotterdam kunnen betekenen, vervullen functies die door het gemeentebestuur in het kader van de culturele basisinfrastructuur zijn geformuleerd en voldoen tevens aan een of meer van de beleidsthema's cultuurparticipatie, cultuur en school en internationalisering. Enkele andere organisaties (de voormalige takken van dienst, Kosmopolis, Operadagen, Architectuurbiënnale) zijn door de Raad ook inhoudelijk beoordeeld, maar deze instellingen vallen buiten het budgettaire kader waarbinnen de Raad moet adviseren. Voor deze basisinfrastructuur, exclusief de voormalige takken van dienst, is een bedrag nodig van 39,1 miljoen euro. Beschikbaar is echter, na aftrek van de eerdergenoemde bezuinigingstaakstelling van 2,422 miljoen euro, een bedrag van 34,1. Dit laatste bedrag wordt hierna de zaaglijn genoemd.

De Raad is in het kader van zijn adviserende taak vervolgens gedwongen om aan te geven welke activiteiten boven en welke onder de zaaglijn geplaatst moeten worden. Onder de zaaglijn plaats hij activiteiten die wel degelijk tot de culturele basisinfrastructuur van de stad behoren, functies die dus niet gemist kunnen worden, maar waarvan de subsidiering tijdelijk moet worden opgeschort zolang het financiële kader niet is verruimd. Om tot het aanwijzen van dergelijke instellingen te komen zijn criteria nodig met een minder inhoudelijk karakter. Inhoudelijk zijn de betreffende instellingen immers positief beoordeeld. Toch zouden we korter of langer afscheid moeten kunnen nemen van (een deel van) deze activiteiten. Het is duidelijk, dat het formuleren van deze criteria en het aanwijzen van deze activiteiten een uitermate pijnlijk proces is waartoe de Raad zich slechts met grote moeite kon zetten.

De volgende criteria zouden kunnen worden gehanteerd voor het aanwijzen van een functie of activiteit die onder de zaaglijn wordt geplaatst en dus het risico loopt in het kader van het komende cultuurplan subsidie te verliezen.

De maatregel

1. is acceptabeler naarmate de functie of activiteit door meerdere instellingen in Rotterdam wordt uitgeoefend, naarmate binnen het totale culturele veld compensatiemogelijkheid beschikbaar zijn;
2. moet reversibel zijn, zo goed mogelijk terug te draaien;
3. moet realistisch in tijd zijn (snelle implementatie mogelijk, op korte termijn budgettaire ruimte opleverend om de instroom van nieuwe instellingen mogelijk te maken);

4. mag zo min mogelijk frictiekosten opleveren (herbestemming van gebouwen en herplaatsing van medewerkers kost tijd en geld);
5. moet realistisch in geld en budgettair helder zijn (geen willekeurige bedragen, aansluiten bij de begroting en de kostenverdeelstaten die de instelling bij haar beleidsplan heeft ingeleverd);
6. moet zo min mogelijk in strijd zijn met de argumenten uit het specifieke instellingsadvies dat de Raad over de instelling heeft geformuleerd
7. moet zo min mogelijk in strijd zijn met de gemeentelijke prioriteiten (vooral de drie beleidsthema's cultuurparticipatie, cultuur en school en internationalisering).

Deze criteria zijn natuurlijk relatief. Ze geven enig houvast maar zijn niet gebaseerd op harde feiten. Zo is bijvoorbeeld het criterium dat een maatregel niet in strijd mag zijn met een gemeentelijke prioriteit lastig hanteerbaar, omdat de beleidsthema's participatie, cultuur en school en internationalisering door het gemeentebestuur breed zijn omschreven. Daarmee verliezen de thema's wel aan onderscheidend vermogen. Ook een criterium als reversibiliteit of compensatie is relatief. Geen enkele functie of activiteit is zonder verlies aan specifieke kwaliteiten of karakteristieken na enige tijd schadevrij terug te draaien of gemakkelijk door andere instellingen op te vangen. Met deze kanttekening in het achterhoofd volgen hierna, met pijn in het hart, enkele voorstellen tot het opschorten van activiteiten of het beëindigen van functies.

Rotterdam Philharmonic Festival € 542.000

Het festival scoort positief op het thema internationalisering, maar niet op dat van cultuurparticipatie en cultuur en school. De maatregel is snel uitvoerbaar, leidt nauwelijks tot frictiekosten en is in hoge mate reversibel. Zodra er voldoende budgetten zijn kan het festival worden hernomen. Inhoudelijk plaatst de Raad in zijn instellingsadvies vraagtekens bij het voorgenomen artistieke beleid van het festival. Het vertrek van de oorspronkelijke naamgever van het festival, Gergiev, biedt thans een natuurlijk moment om het bestaansrecht van dit festival te heroverwegen.

Tegen deze maatregel pleit, dat het festival Rotterdam een zeker internationaal gewicht geeft en dat de meeste concerten die in het kader van het festival worden gegeven niet gemakkelijk door andere instellingen kunnen worden overgenomen.

Lantaren/Venster € 950.000

De Raad adviseert inhoudelijk negatief over de voorstellen van de Stichting Lantaren/Venster op het vlak van de muziekprogrammering. Het aanbod van deze activiteiten kan goed door andere Rotterdamse instellingen worden overgenomen (Jazz International, De Doelen, World Music & Dance Centre, diverse andere podia in de stad, commerciële horecagelegenheden). Deze maatregel kan zonder veel frictiekosten en op relatief korte termijn worden uitgevoerd, gelet op de aanstaande verhuizing naar de Wilhelminapier. De filmhuisfunctie van het huidige Lantaren/Venster wordt door de Raad echter positief gewaardeerd. Het voorstel van de Raad is om de subsidie aan de stichting tot nul terug te brengen en de exploitatie van de filmhuisfunctie aan een marktpartij over te laten. Gelet op de extreem hoge huren op de Wilhelminapier adviseert de Raad om een bedrag van € 300.000 te reserveren als bijdrage in een private exploitatie van de filmhuisfunctie daar. Voorts ware van de huidige subsidie aan de Stichting Lantaren/Venster een bedrag van € 400.000 te reserveren voor dans-, muziek en toneelprogrammering alsmede voor het productiehuis (de toneel- en danswerkplaats) in het pand Gouvernestraat 133. Ook deze maatregel is snel uitvoerbaar en levert weinig frictiekosten op, gelet op de aanstaande verhuizing naar de Wilhelminapier. Indien de exploitatie van een filmhuis door een marktpartij naar tevredenheid van publiek en subsidiegever wordt uitgevoerd is deze maatregel echter niet reversibel. Gemeentelijke beleidsprioriteiten op het vlak van cultuurparticipatie, cultuur en school en internationalisering komen niet in het geding bij het doorvoeren van deze maatregel.

Live at Nighttown € 380.000

In het verleden was Nighttown een aantrekkelijk poppodium, dat de laatste jaren niet opviel als het gaat om het stimuleren van cultuurparticipatie, cultuur en school of internationalisering. De Raad is kritisch als het gaat om het door de stichting voor de nabije toekomst geformuleerde artistieke beleid. Popmuziekprogrammering binnen een sterk commercieel gekleurde exploitatie is recent sterk risicovol gebleken. De maatregel brengt snel geld op, er zijn geen frictiekosten en is in hoge mate reversibel. Een deel van de programmering kan door de andere podia worden overgenomen.

Tegen de maatregel pleit, dat de capaciteit van de grote zaal van (voorheen) Nighttown in Rotterdam uniek is en dat door het wegvallen van de programmering in deze zaal een bepaald type aanbod niet langer in Rotterdam plaatsvindt. Een deel van de programmering is derhalve niet of moeilijk door andere podia op te vangen.

Gratis toegankelijke openluchtfestivals € 470.000

Dunya, Zomercarnaval en Metropolisfestival trekken ongetwijfeld een groot publiek. Wat het thema cultuurparticipatie betreft stimuleren deze gratis toegankelijke festivals echter niet merkbaar een grotere deelname van hun bezoekers aan het overige aanbod in de stad. Het effect op het stimuleren van cultuurparticipatie lijkt dus klein, terwijl de thema's cultuur en school en internationalisering evenmin van toepassing zijn. De frictiekosten zijn laag, de maatregel kan snel geld opleveren en kan gemakkelijk na één of enkele jaren teruggedraaid worden, omdat de productie grotendeels in handen ligt van professionele organisaties die op basis van goede draaiboeken werken.

Tegen deze maatregel pleit, dat de Raad inhoudelijk positief adviseert over de drie instellingen, dat de festivals sterk bijdragen aan het Rotterdams culturele imago en dat bij deze festivals ook veel vrijwilligers betrokken zijn die met grote teleurstelling op de maatregel zullen reageren.

Presentatiefunctie en expertisefunctie Stichting Kunstzinnige Vorming Rotterdam € 800.000

Binnen het rijke aanbod van de stichting bevinden zich ook verschillende, op presentatie gerichte activiteiten (Young Stage, On Tha Move, Fanatics). Voorgesteld wordt deze activiteiten te beëindigen. De functie scoort positief op de gemeentelijke beleidsthema's participatie en cultuur op school. Er zijn voldoende andere podiuminstellingen in Rotterdam die de presentatiefunctie nu reeds vervullen dan wel kunnen overnemen; er is geen dwingende noodzaak dat de SKVR zich blijft scharen in de rij van presentatie-instellingen. De instelling kan zich meer concentreren op haar eigenlijke taak van bemiddeling tussen cultuur en school en de opleiding van vrijetijdskunstenaars aan haar vijf kunstscholen. De presentatie van het werk van deze kunstenaars kan aan de amateurorganisaties worden overgelaten. Er zullen frictiekosten, vooral in de sfeer van personeelskosten, ontstaan. De maatregel is relatief eenvoudig terug te draaien. De expertisefunctie op het terrein van de cultuureducatie wordt door meerdere instellingen geclaimd. Bij het gemeentebestuur leven gedachten deze functie te verzelfstandigen. Voorgesteld wordt om in het kader van de voor de SKVR voorgestelde visitatieprocedure te onderzoeken wat deze functie precies inhoudt, welke relevantie zij heeft voor de Rotterdamse culturele instellingen en waar deze functie in de toekomst het best kan worden belegd. Maar waar deze functie ook terecht komt, zij leent zich er op dit moment voor om onder de zaaglijn te worden geplaatst. De functie is niet inherent en dwingend verbonden met één bepaalde instelling, het tijdelijk opschorten van deze functie lijkt zonder hoge frictiekosten mogelijk en is eveneens reversibel omdat de gewenste deskundigheid snel opnieuw bijeen kan worden gebracht.

Kunsthall Rotterdam € 1.405.000

Van alle grote kunstgebouwen komt de Kunsthall het dichtst in de buurt van de criteria. De organisatie beschikt niet over een eigen collectie. Het heeft een relatief kleine staf. De frictiekosten zijn derhalve geringer dan bij andere kunstgebouwen. Van de tentoonstellingen op het terrein van beeldende kunst, fotografie en vormgeving is in Rotterdam inmiddels elders veel aanbod. In de nieuwe tentoonstellingsruimte LP II, maar ook op andere tentoonstellingsvloeren in de stad kunnen grootschalige tentoonstellingen worden aangeboden. De maatregel is reversibel.

Het gebouw van de Kunsthal is relatief eenvoudig weer geschikt te maken voor het oorspronkelijke doel, indien het niet ingrijpend verbouwd wordt voor een tijdelijke andere functie. Nadat de maatregel door het gemeentebestuur ongedaan is gemaakt is het betrekkelijk snel mogelijk een nieuwe programmeringsorganisatie te ontwikkelen. Tegen deze maatregel pleit dat de Kunsthal hoog scoort op het punt van cultuurparticipatie. Het is een zeer laagdrempelige voorziening die op het brede terrein van de beeldcultuur goed scoort. Niet alle tentoonstellingen zullen gemakkelijk door andere tentoonstellingsaanbieders in de stad kunnen worden overgenomen. De Kunsthal trekt een substantieel deel van zijn publiek van buiten de stad, hetgeen de maatregel uit een economisch oogpunt minder aantrekkelijk maakt.

Programmering Hal 4 € 107.000

Het onderwijsgerelateerde aanbod van jeugd- en jongerentheater kan, indien de gemeente Rotterdam het advies volgt om het Huis voor Jeugd- en Jongerentheater te gaan subsidiëren, overgelaten worden aan deze, maar ook aan andere, organisaties in de stad. Ook de andere grote en kleine theaters in Rotterdam zijn in staat om desgewenst aan het onderwijs voldoende voorstellingen aan te bieden, gelet op de grote, onderbenutte capaciteit aan theaterstoelen in deze stad. Hal 4 kan zich voortaan richten op een kostendekkende exploitatie in de huursector, dan wel zich onder deelgemeentelijke regie ontwikkelen tot een Cultuurhuis voor de oostelijke wijken van de stad. De frictiekosten zullen daardoor meevallen en op het vlak van cultuurparticipatie zal eerder winst ontstaan. Op het vlak van het beleidsthema cultuur en school is de maatregel echter negatief. De ingreep is ook niet goed terug te draaien, er gaat deskundigheid en een goed relatienetwerk verloren. (De Raad stelt tevens voor om de huidige afdeling Digital Playground van de stichting te verzelfstandigen en trekt daarvoor een bedrag van € 250.000 uit).

Subsidie V2_ €190.000

Het beëindigen van de gemeentelijke subsidie aan V2_ levert beperkte frictiekosten op. De instelling scoort niet sterk op de thema's cultuurparticipatie en cultuur en school. De technologisch georiënteerde ontwikkeling die de instelling heeft gekozen maakt ondersteuning uit het gemeentelijk cultuurplan minder dwingend. Met de maatregel gaat echter onherroepelijk deskundigheid verloren en hij doet afbreuk aan de naam van Rotterdam: V2_ scoort bijzonder positief op het thema internationalisering. Wellicht dat V2_ met behoud van rijkssubsidie als afgeslankte organisatie zou kunnen overleven met steun uit andere sectoren.

Prioriteiten

De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur heeft zich vanaf het begin van zijn werkzaamheden voor het cultuurplan vastgehouden aan de herhaalde en publiek uitspraken van de wethouder van Participatie en Cultuur, dat er voor goede plannen altijd geld is te vinden. De Raad constateert, dat een groot aantal Rotterdamse kunstinstellingen goede plannen heeft ingediend. In de 137 adviezen die hierna volgen worden alle plannen van commentaar voorzien. Het is uiteindelijk aan het gemeentebestuur om hieruit een verantwoorde keuze te maken. Maar de Raad wil een voorzet doen en er enkele plannen uitlichten die voor de stad van groot belang zijn.

Echter, uitbreiding van het budget is allereerst nodig om voornoemde posterioriteiten te compenseren. Zoals hiervoor gesteld behoren deze functies en activiteiten tot de basisinfrastructuur van de Rotterdamse cultuursector. Als eerste dienen derhalve door uitbreiding van het budget deze mogelijke posterioriteiten ongedaan te worden gemaakt.

Voorts is de tweede prioriteit het structureel maken van diverse incidentele budgetten die de afgelopen jaren aan instellingen zijn toegekend om ernstige exploitatieproblemen op te lossen. Het gaat om instellingen als de Kunsthal, het Internationaal Film Festival Rotterdam, Witte de With en dergelijke.

De derde prioriteit ligt bij enkele aan de Raad om advies voorgelegde plannen die echter niet in het geadviseerde budget opgenomen konden worden omdat deze plannen relatief erg duur zijn.

Het gaat hier met name om de Architectuur Biennale Rotterdam en om Opera Rotterdam

Een vierde prioriteit ligt wellicht bij het opvangen van de negatieve effecten van rijksmaatregelen. Het is mogelijk, dat bepaalde Rotterdamse instellingen zoals het Onafhankelijk Toneel, Danceworks en Hotel Modern niet in de basisinfrastructuur, zoals die er in de visie van de rijksoverheid behoort uit te zien, wordt opgenomen. Dan zijn deze instellingen afhankelijk van de onzekerheden van het nieuwe landelijke fonds voor de podiumkunsten.

Ook vraagt de Raad aandacht voor de door het gemeentebestuur zelf geformuleerde wens om drie programma's op de terreinen cultuurparticipatie, cultuur en school en internationalisering in het leven te roepen. Voor deze drie programma's zal een nieuw budget nodig zijn.

Als zesde prioriteit wijst de Raad op de plm. 8 miljard euro aan claims die door de voormalige takken van dienst zijn ingediend. Deze claims zijn om hiervoor genoemde redenen door de Raad niet meegenomen. Hetgeen niet betekent dat hierbij geen goede, wenselijke plannen zouden zitten.

Bijlage 1
overzicht uitgebrachte adviezen cultuurplan 2009-2012
in vergelijking met 2005-2008

advies subsidie verschil
2009-2012 2005-2008

1. beeldende kunst, bouwkunst, vormgeving

	advies 2009-2012	subsidie 2005-2008	verschil
architectuur biënnale rotterdam	0		0
architectuur instituut rotterdam	400.000	308.000	92.000
art rock	0	0	0
architectuur filmfestival rotterdam	20.000	0	20.000
centrum beeldende kunst rotterdam	0	0	0
designplatform rotterdam	0	0	0
designprijs rotterdam	0	0	0
galerie blaak 10	0	0	0
galerie atelier herenplaats	0	32.500	-32.500
hommes foundation	0	0	0
kunsthof rotterdam	1.405.000	1.405.000	0
mama	124.000	74.000	50.000
nederlands fotomuseum	750.000	562.000	188.000
nederlands architectuurinstituut	0	0	0
pages	0	0	0
roodkapje	0	0	0
villa zebra	290.000	196.000	94.000
vivid vormgeving	74.000		74.000
witte de with	406.000	295.000	111.000

2 dans

2 move dance company	0	0	0
conny janssen danst	248.000	248.000	0
dance works rotterdam	0	0	0
dansateliers	380.000	208.000	172.000
hiphophuis	200.000	0	200.000
meekers uitgesproken dans	227.000	227.000	0
rogie c.s.	40.000	0	40.000
scapino ballet rotterdam	991.000	991.000	0

3 intermediairs/cultuureducatie

arminius	0	80.000	-80.000
click f1	0	0	0
epitome entertainment	50.000	0	50.000
filo-sofia	0	0	0
hiphop in je smoel	30.000	0	30.000
kosmopolis rotterdam	0	0	0
kreatief centrum hoek van holland	6.500	0	6.500
kunst & zaken	0	24.000	-24.000
kunst in de klas	25.000	0	25.000
kunstabende zuid-holland	20.000	0	20.000
lp II, ruimte voor stedelijke cultuur	250.000	250.000	0
meneone foundation (the young arts academy)	0	0	0
nieuwe rotterdamse cultuur	300.000	195.500	104.500

planet junior productions (wereld kinderfestival)	30.000	0	30.000
punt 5	15.000	0	15.000
rotterdam festivals	214.000	214.000	0
russian school of arts	0	0	0
skar	369.000	369.000	0
skvr	9.574.000	9.574.000	0
trc promotions	0	0	0
wensenwerk	0	0	0
wereld muziektheater festival	75.000	0	75.000
zolderatelier schiebroek	0	0	0
zomercarnaval nederland	230.000	100.000	130.000

4 erfgoed/musea

boijmans van beuningen	0	0	0
chabot museum	80.000	80.000	0
erasmushuis rotterdam	0	0	0
het havenmuseum	1.013.000	954.000	59.000
historisch museum rotterdam	0	0	0
laurenkerk rotterdam, grote of sint-	101.000	0	101.000
maritiem museum rotterdam	0	0	0
natuurhistorisch museum rotterdam	770.000	688.000	82.000
oorlogsverzetsmuseum rotterdam	88.000	88.000	0
openbaar vervoer museum	0	0	0
romeo	50.000	0	50.000
wereldmuseum rotterdam	0	0	0

5 letteren

autoped	65.000	75.000	-10.000
el hizrja	0	0	0
letteren en samenleving rotterdam	0	0	0
lezersfeest	30.000	34.000	-4.000
noorderlicht, het	0	0	0
passionate bulkboek	180.000	89.000	91.000
poetry international	245.000	199.000	46.000
rotown magic	30.000	0	30.000
sahne, kunststichting	0	50.000	-50.000
tortuca	10.000	0	10.000

6 muziek

baroeg, open jongerencentrum	150.000		150.000
centrale discotheek	285.000	224.000	61.000
concerto rotterdam	0	0	0
doelen, concert- en congresgebouw de	0	0	0
doelenensemble	69.250	44.000	25.250
domestica rotterdam	0	0	0
dunya festival	249.000	249.000	0
euro+ songfestival	0	0	0
hellendaal violinstituut, rotterdams	51.300	0	51.300
jazz international rotterdam	171.000	171.000	0
jong muziek talent	25.000	24.000	1.000
kulsan	50.000	0	50.000

lantaren/venster, theater	950.000	1.777.500	-827.500
laurensantorij	65.000	59.000	6.000
live at nighttown	380.000	440.000	-60.000
metropolis festival	120.000	0	120.000
motel mozaïque	175.000	175.000	0
mplex	0	199.000	-199.000
north sea round town	70.000	0	70.000
numusic network	0	0	0
prinses christina concours	21.000	13.000	8.000
productiehuis west-nederland	0	0	0
rotown, live at	166.000	116.000	50.000
rotterdam philharmonic festival	524.000	524.000	0
rotterdams jazz orkest	30.000	0	30.000
rotterdams jeugd symfonie orkest	0	0	0
rotterdams kamerorkest	45.000	45.000	0
rotterdams philhamonisch orkest	5.720.000	6.005.000	-285.000
skyway	0	0	0
waterfront	583.000	397.000	186.000
world music & dance centre	250.000	0	250.000
worm	250.000	199.000	51.000

7 (nieuwe) media/film

film in de buurt (arab filmfestival)	68.000	48.000	20.000
filmprogrammeringsfunctie wilhelminapier	300.000		300.000
hal 4/digital playground	250.000	182.000	68.000
hal 4/programming	107.000	0	107.000
internationaal film festival rotterdam	950.000	867.000	83.000
john 106	45.000	0	45.000
8x10/sheep entertainment	0	0	0
stortvloed	0	0	0
v2_	190.000	161.000	29.000

8 theater/muziektheater/opera

barr	0	0	0
bonheur	396.000	361.000	35.000
circus rotjeknor	46.000	46.000	0
de ontbranding	0	0	0
rotterdams lef	0	148.000	-148.000
het waterhuis	0	198.000	-198.000
hotel modern	203.000	148.000	55.000
huis voor jeugd- en jongerentheater	478.000	0	478.000
intorno ensemble	0	0	0
jeugdtheater hofplein	1.000.000	1.520.000	-520.000
kinderen uit de maasstad	0	0	0
gouvenestraat, programmeringsfunctie en productiewerkplaats	400.000	0	400.000
luxor theater rotterdam	0	0	0
max., theatergroep	300.000	0	300.000
nieuw muziektheater rotterdam	0	0	0
onafhankelijk toneel	890.000	890.000	0
opera rotterdam	0	0	0
powerboat	0	100.000	-100.000

rotterdamse schouwburg	0	0	0
ro theater	2.638.000	2.638.000	0
rotterdams centrum voor theater	193.000	143.000	50.000
rotterdams wijktheater	328.000	328.000	0
rotterdamse poppenspelers	0	28.000	-28.000
wunderbaum	150.000	0	150.000
productiehuis rotterdam	300.000	402.500	-102.500
rotterdamse vereniging voor amateurtheater	50.000	50.000	0
theater maatwerk	50.000	0	50.000
theater op katendrecht	0	0	0
<i>theatergroep rotjong</i>	0	31.000	-31.000
theaterstraat, de	0	0	0
theater zuidplein	0	0	0

totaal 39.137.050 36.561.000 2.576.050

onder de zaaglijn (zie inleiding voor toelichting)

kunsthall	-1.405.000		
skvr (presentatie- en expertisefunctie)	-800.000		
gratis toegankelijke festivals (dunya, metropolis, zomercarnaval)	-600.000		
lantaren/venster	-950.000		
live at nighttown	-380.000		
rotterdam philharmonic festival	-524.000		
v2_	-190.000		
hal 4 programmering	-107.000		

totaal onder de zaaglijn -4.956.000

binnen beschikbaar budget 34.181.050

Bijlage 2 Tussentijdse evaluaties

1. Muziek

DoelenEnsemble	Tussentijdse evaluatie
Live at Nighttown	Tussentijdse evaluatie
Rotterdams Hellendaal Violinstituut	Tussentijdse evaluatie
Rotterdams Jazz Orkest	Tussentijdse evaluatie
Rotterdams Philharmonic Festival, Gergiev-Festival	Tussentijdse evaluatie
WaterFront	Tussentijdse evaluatie
World Music & Dance Centre	Tussentijdse evaluatie

2. Dans

HipHopHuis Holland	Tussentijdse evaluatie
--------------------	------------------------

3. Erfgoed

Historisch Museum Rotterdam Wereldmuseum	Binnen 1 jaar nieuw plan voor het stadsmuseum Begeleidingscommissie
---	--

4. Intermediairs/Cultuureducatie

Epitome Entertainment	Tussentijdse evaluatie
Hiphop in je Smoel	Tussentijdse evaluatie
Nieuwe Rotterdamse Cultuur	Tussentijdse evaluatie
Kunst in de Klas	Tussentijdse evaluatie
Kunstbende	Tussentijdse evaluatie
Kosmopolis	Tussentijdse evaluatie
SKVR	Visitatie nog voorafgaand aan nieuwe cultuurplanperiode

5. Theater

Huis voor Jeugd- en Jongerentheater	Tussentijdse evaluatie
Theater Zuidplein	Tussentijdse evaluatie
Gouvernestraat	Tussentijdse evaluatie

6. Film/Nieuwe media

John106	Tussentijdse evaluatie
---------	------------------------

Bijlage 3 Financiering uit andere programma's

1. Muziek

Baroeg de Doelen	Budget professionalisering Educatieplannen Internationale plannen Nieuwe muziek (voorheen het rijks­geld aan L/V voor nieuwe muziek Uit sociaal-culturele middelen/cultuurparticipatiefonds
Euro+ Songfestival	Extra geld uit cultuurparticipatie/-educatie Cultuurparticipatie
Rotterdams Hellendaal Violin­stituut Rotterdams Jeugd Symfonie Orkest Skyway Jong Muziek­talent Nederland	Uit ander budget bijvoorbeeld welzijn Evt. voor de gehele bijdrage uit cultuureducatie Budget voor professionalisering
WORM	

2. Beeldende Kunst, Bouwkunst, Vormgeving

Nederlands Architectuur­instituut Architectuur Biënnale	Cultuur en school Andere budgetten
--	---------------------------------------

3. Erfgoed

Erasmushuis	Budget voor toerisme/recreatie
-------------	--------------------------------

4. Theater

Circus Rotjeknor De Ontbranding De Theaterstraat Intorno Ensemble Kinderen uit de Maasstad Opera Rotterdam RCTh Rotterdams Wijktheater Theater op Katendrecht	Cultuurparticipatie en cultuur en school Cultuurparticipatie Cultuurparticipatie Cultuurparticipatie en cultuur en school Cultuurparticipatie Andere budgetten Cultuurparticipatie en cultuur en school Cultuurparticipatie Andere budgetten (woningcorporatie/Pact op Zuid)
---	--

2Move Dance Company

Samenvatting advies

De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur constateert een sterke ambitie in de aanvraag van het dansplatform 2MoveDC om moderne dans op de kaart te zetten. Het platform 2MoveDC bestaat uit ervaren dansers die zelf choreografen kiezen voor nieuwe voorstellingen en projecten. De Raad ziet de meerwaarde van deze natuurlijke koppeling van dansers aan choreografen voor het creatieve werkproces. Toch biedt de aanvraag te weinig visie of oorspronkelijkheid. De Raad waardeert het enthousiaste initiatief 2MoveDC, maar acht opname van 2MoveDC in het cultuurplan te prematuur.

Functie

(experimenteel) dansgezelschap

Beleidsthema's

cultuurparticipatie

cultuur en school

internationalisering

Beschrijving aanvraag

2moveDC wil een platform bieden aan ervaren dansers die zelf hun choreografen kiezen en engageren. Door de autonomie van de keuze aan ervaren dansers te geven, wenst 2moveDC een omgeving te creëren gebaseerd op de motivatie van vrije wil. Hierdoor ontstaat een structuur van gedeelde toewijding tussen danser en choreograaf, waardoor de potentie van het creatieve werkproces tot volle wasdom kan komen. De doelstelling van 2MoveDC is om moderne dans te ontraadselen, dat wil zeggen dit werkproces zichtbaar en inzichtelijk te maken voor een breed publiek door het vertonen van een introductiefilm vooraf aan de dansvoorstelling waarin het publiek kennis kan maken met de choreograaf en het werkproces. 2MoveDC opereert in het veld van cultuurparticipatie.

De afgelopen twee jaar hebben de twee initiators met acht choreografieën 2MoveDC geprofileerd op lokaal, nationaal en internationaal niveau. De choreografen zijn ervaren of staan juist aan het begin van hun carrière. Het gezelschap heeft gewerkt met bekende namen zoals: Piet Rogie, Jens van Daele, Claudia Hauri en Pia Meuthen.

De komende planperiode wil 2MoveDC minimaal 16 nieuwe producties maken, waarvan minimaal één met professionele gastdansers. Ook staan onorthodoxe samenwerkingsverbanden op stapel zoals met choreografen die niet uit de danswereld komen zoals een acteur van de Ponies.

Door het geven van dansworkshops aan dansstudenten wil 2MoveDC een bijdrage leveren aan de ontwikkeling van danstaal. De resultaten van de workshops worden altijd aan publiek gepresenteerd om de afstand tussen kunstenaar en publiek te minimaliseren.

In eerste instantie richt 2MoveDC zich op het toegankelijker maken van moderne dans voor een volwassen publiek, daarnaast worden incidenteel aanvullende educatieve workshopprojecten gestart waaronder één specifiek gericht op vmbo scholen en een partneringworkshop speciaal voor urban dansers, in samenwerking met Roots & Routes.

Aanvraag subsidie cultuurplan 2009-2012 € 100.000

Subsidie cultuurplan 2005-2008 n.v.t.

Overwegingen

2MoveDC is een nieuwe aanvrager. De commissie heeft de aanvraag met interesse gelezen en constateert dat de aanvrager een ambitieus plan heeft neergelegd. Het plan ontbreekt echter naar mening van de Raad aan visie en oorspronkelijkheid.

2MoveDC is opgericht door twee ervaren dansers die hun sporen in de hedendaagse moderne dans hebben verdiend. Het doel van 2MoveDC is moderne dans toegankelijker te maken voor een breder publiek.

2MoveDC selecteert voor haar projecten bijzondere choreografen waaraan de initiatiefnemers zich dienstbaar maken terwijl zij tegelijkertijd de artistieke staf vormen. De Raad vindt dit een verrassende constructie die haar succes in de afgelopen (nog korte) periode heeft bewezen. Het project van het afgelopen jaar met Piet Rogie vindt de Raad hiervan een goed voorbeeld.

Het ingediende plan omvat een groot aantal doelstellingen waarvan de Raad zich afvraagt of die realistisch of haalbaar zijn. De Raad bepleit dat 2MoveDC zich vooreerst bepaalt tot heldere keuzes die bijzondere projecten opleveren.

De Raad merkt op dat de onderbouwing van de doelstelling grotendeels ontbreekt. Zo stelt 2MoveDC het publieksbereik te vergroten door het maken van introductiefilms die inzicht geven in het maakproces. Een goed instrument in het kader van cultuurparticipatie, één van de beleids thema's. De Raad vraagt zich echter af hoe 2MoveDC specifiek meer publiek gaat bereiken als deze films uitsluitend op de voorstellingsavonden worden vertoond en niet elders. De personele inzet van 2MoveDC van 60 uur per week is misschien wel reëel, maar de manier waarop dat is vertaald in de begroting is ongewenst.

De Raad waardeert het enthousiaste initiatief 2MoveDC, maar vindt toch, op basis van bovenstaande, opname van 2MoveDC in het cultuurplan te prematuur.

8x10/Sheep Entertainment ('de stichting')

Samenvatting advies

De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur vindt in de plannen en de aanvraag van de stichting 8x10/Sheep Entertainment onvoldoende kwaliteiten om opname in het cultuurplan te overwegen. Het plan van de stichting om de ukelele in te zetten voor muzikeducatie in het basisonderwijs ontbeert muziekinhoudelijke en pedagogisch-didactische grond. Ook de overige voorgenomen activiteiten zijn niet op overtuigende wijze gemotiveerd of gepresenteerd.

Functies

cursusaanbod (amateur) muziek
intermediairfunctie cultuureducatie
muziekpodium nieuwe muziek
podium voor muziektheater - kleinschalige producties
(inter)nationale presentatiefunctie nieuwe media

Beleidsthema's

cultuurparticipatie
cultuur en school
internationalisering

Beschrijving aanvraag

De stichting 8x10/Sheep Entertainment is opgericht in 1990. De stichting maakt films en organiseert projecten op het gebied van muziek en theater; de nieuwe media hebben, in de woorden van de stichting, altijd een grote rol gespeeld bij het ontwikkelen van haar projecten, het werven van publiek en het stimuleren van participatie.

Als voorbeelden van uitgevoerde projecten vermeldt de stichting:

- ▶ ukelele.nl, een website met een accoordenzoeker en meespeelliedjes voor de ukelele, om de bezoekers op eenvoudige manier muziek te leren spelen;
- ▶ de korte film *Als wij GROOT zijn* is op verschillende internationale festivals vertoond, de film heeft in 2006 een prijs gewonnen op een festival in Rio de Janeiro als beste korte experimentele film;
- ▶ *Het paard in Huis*, een ludieke actie in Delfshaven;
- ▶ productie van films en televisie, onder andere *De Vergeten Mens*, in samenwerking met verschillende animatoren (2005). Die film is uitgekomen op het International Film Festival Rotterdam;
- ▶ lopende projecten in 2008 zijn de verdere ontwikkeling van de *Jan & Els Ukelele Play Along Song Show*, *Ukelele TV* en *muziekler*. Ook werkt men aan een volgende animatiefilm, een televisieserie en een speelfilm.

De missie in de cultuurplanaanvraag luidt: Brede muzikale participatie en ontwikkeling voor iedereen! De achterliggende gedachte is dat mensen die een instrument bespelen in sociaal-emotioneel opzicht een voorsprong hebben. Indien veel mensen, volwassenen en kinderen (in Rotterdam) plezier beleven aan muziek, draagt dat bij aan het sociaal culturele klimaat. De stichting kiest uitdrukkelijk voor de ukelele als instrument, vanwege zijn laagdrempeligheid: het is een relatief goedkoop instrument en is gemakkelijk om het te leren bespelen, de ukelele heeft een extreem lage frustratiedrempel.

Het publiek dat de stichting wil bereiken bestaat uit leerlingen van Rotterdamse basisscholen, bezoekers van openbare gelegenheden (en culturele evenementen) in Rotterdam, en specifiek in muziek, dan wel de ukelele, geïnteresseerd publiek: (inter)nationaal via televisie en internet.

Als methoden en middelen om dat te bereiken gebruikt de stichting:

- ▶ de interactieve website waar men de basisvaardigheden van het ukelelespel kan leren;
- ▶ de website fungeert voorts als platform voor de marketing van de projecten;

- ▶ lesprogramma voor scholen en jeugdorganisaties;
- ▶ workshops;
- ▶ het Ukelele knelpunt (een steunpunt);
- ▶ muziektheaterproductie;
- ▶ televisieproductie.

De website ukelele.nl is een van de fundamenten van de projecten; deze site wordt door de stichting als uiterst succesvol beschreven, met vele unieke en regelmatige bezoekers; voor de laatstgenoemden vormt de site een platform en community. De stichting wil de site verder ontwikkelen en uitbreiden, wat actief beheer en onderhoud vergt.

Voor de komende periode wil de stichting haar interactieve show, de Jan & Els Ukelele Play Along Song Show, verder uitwerken en aanbieden. Deze show is in 2006 en 2007 als try-out op verschillende plaatsen gepresenteerd. Intussen is het repertoire uitgebreid, is hij gereed gemaakt voor verschillende speellocaties: (straat)festivals/-performance of cafés en kleine podia. De stichting streeft ernaar boekingen te verwerven op grotere festivals, zoals De Parade of Camping Rotterdam. Ook voorziet de stichting dat deze show, dankzij het internationale netwerk, kan worden gespeeld op festivals in het buitenland.

De stichting biedt reeds workshops aan onder leiding van gastmuzikanten. De workshops zijn succesvol en hebben een aantrekkelijke werking. Uit de vaste deelnemers aan de workshop vormt zich als vanzelf het orkest bij de Jan & Els Ukelele Play Along Song Show. De stichting heeft het plan opgevat om het aanbod uit te breiden tot series van 12 workshops voor maximaal 35 deelnemers. De workshops zijn laagdrempelig; een deel van de deelnemers wordt geworven via bezoek aan de website.

Geïnspireerd door een historische ukelele-hype, tussen 1948 en 1959, rondom een tweewekelijks showprogramma op de Amerikaanse televisie, heeft de stichting het plan opgevat om twaalf televisie-uitzendingen te maken. Die programma's zouden kunnen worden uitgezonden door bijvoorbeeld RTV Rijnmond. Die programma's zullen elementen bevatten uit de Jan & Els Ukelele Play Along Song Show, in combinatie met historisch film- en muziek materiaal.

Het lesprogramma Ukes Op School is een nog te ontwikkelen muzikaal leerprogramma voor leerlingen van de basisschool, opgezet rond de ukelele. Tot het lesmateriaal behoren een dvd met lessen en meespeelliedjes, een werkboek, akkoordencarten en er komt een speciale website met educatief materiaal voor scholen. De stichting bevordert de aanschaf van betaalbare ukeleles door de deelnemers.

De stichting ambieert om in 2009 dit programma te starten met 25 scholieren op 5 scholen.

De activiteiten van de stichting 8x10/Sheep Entertainment staan in het teken van cultuurparticipatie door middel van muziekbeoefening, specifiek de ukelele; het plan voor het lesprogramma voor basisscholen en de educatieve website zijn haar aanbod binnen het beleidsthema cultuur en school. Aan internationalisering besteedt de aanvraag een korte paragraaf, waaruit blijkt dat de website van de stichting deel uitmaakt van een internationale community van ukelelespelers. De stichting onderhoudt internationale contacten en denkt op termijn een internationaal festival in Rotterdam te organiseren. De stichting ziet goede mogelijkheden om het materiaal op de speciale educatieve website voor scholen een internationaal karakter te geven.

Aanvraag subsidie cultuurplan 2009-2012 € 197.325

Subsidie cultuurplan 2005-2008 nee

Overwegingen

Het plan en de aanvraag van de stichting 8x10/Sheep Entertainment heeft weinig positieve indruk gemaakt op de Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur. Hoewel het plan voor muziekonderwijs door middel van de ukelele zeker enige charmante en sympathieke kanten heeft, overtuigt het geenszins, op muziekinhoudelijke of pedagogisch-didactische gronden, noch voor wat betreft de inhoud of vormgeving van de website. Ook de overige plannen van de stichting hebben naar het inzien van de Raad in artistiek-inhoudelijk opzicht te weinig om het lijf.

De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur kan zich wel vinden in de grondgedachte van de stichting dat muziekonderwijs op de basisschool een belangrijke vormende waarde heeft. De Raad betwijfelt echter ten eerste of de ukelele het aangewezen instrument is om de beschreven doelen te bereiken. Door de lage frustratiedrempel aan te voeren ten bewijze van de geschiktheid van dat instrument, stelt de aanvrager zich bloot voor het gereede vermoeden van vrijblijvendheid in het plan, die in de gehele aanvraag doorklinkt. Ook ontbreekt ten enen male een muziekpedagogische basis, op een aantal vaag omschreven intenties na. Doordat in de plannen specifieke richting ontbreekt, en zelfs de relatie tussen de stichting en de internationale ukelele-community niet adequaat is beschreven, overtuigt deze aanvraag niet. Voor wat betreft de internetsite, die een spil zou moeten vormen binnen de voorziene community: die getuigt niet van een goed doordacht concept noch van beheersing van elementaire vaardigheden op het gebied van webdesign of -uitvoering. Ook de overige geschetste programmaonderdelen missen overtuigende artistiek-inhoudelijke grond. De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur is onaangenaam getroffen door het gebrek aan ernstig te nemen artistiek-inhoudelijke motivatie, evenals de begroting die laat zien dat de gevraagde subsidie de enige bron van inkomsten van de stichting is. De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur vindt in de plannen en de aanvraag van de stichting 8x10/Sheep Entertainment onvoldoende kwaliteiten om opname in het cultuurplan te overwegen.

Architectuur Biennale Rotterdam, Internationale

Samenvatting advies

De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur is positief over de Architectuur Biennale Rotterdam. Zowel in de Nederlandse als in de internationale vakwereld is deze van groot belang. De Biennale is eveneens van betekenis voor het architectuurdebat in Rotterdam. Meer aandacht voor het bereiken van een breder publiek is wel nodig. Financieel is de Biennale een zware belasting voor het cultuurplanbudget, het advies is dit buiten het reguliere cultuurplanbudget te financieren.

Functie

internationale presentatie architectuur

Beleidsthema

internationalisering

Beschrijving aanvraag:

De Internationale Architectuur Biennale Rotterdam is een tweejaarlijkse internationale manifestatie op het gebied van architectuur, stedenbouw en landschapsarchitectuur. De Biennale is een thematisch gericht evenement dat iedere aflevering een maatschappelijk urgente kwestie aan de orde stelt met als uitgangspunt de (Nederlandse) actuele praktijk in een internationale context. Uitgangspunt is de overtuiging dat architecten kunnen bijdragen aan de oplossing van problemen in de samenleving. De vakwereld wordt uitgedaagd op basis van het gekozen thema ontwerpend onderzoek te doen en concrete alternatieven te ontwikkelen. De Biennale is polemisch en agendazettend voor het vakgebied en voor de samenleving. In 2003 was het onderwerp mobiliteit (*Mobility: A Room with a View*, curator Francine Houben), in 2005 de gevolgen van klimaatveranderingen en stijgende waterspiegel (*De Zondvloed*, curator Adriaan Geuze) en in 2007 de krachten achter de productie van de stad (*Power: Producing the Contemporary City*; curator Berlage Instituut). De afleveringen van de Biennale staan evenwel niet op zichzelf: iedere Biennale-editie is een hoofdstuk in een samenhangend en geprofileerd boek dat juist door die opstapeling steeds meer kwaliteit aan ieder afzonderlijk hoofdstuk kan toevoegen.

De Biennale is het podium waarop de resultaten van onderzoeken worden gepresenteerd, in de vorm van tentoonstellingen, publicaties, documentaires, conferenties, lezingen en een website. Ook wordt er het publiek debat gevoerd met vakgenoten, opdrachtgevers, maatschappelijke partners en bewoners/burgers, vanuit het standpunt van de architectuur, maar met toevoeging van een politiek, cultureel en sociologisch perspectief. De invalshoek van de Biennale ligt nadrukkelijk niet op het presenteren van architecturale hoogstandjes, op architectuur als een op zichzelf staand product; de belangrijkste opgave voor architectuur ligt in de stedenbouw, het ontwerpen van een goede, dagelijkse leefomgeving voor miljarden mensen.

Iedere twee jaar wordt een andere curator aangesteld; deze wordt inhoudelijk en productioneel ondersteund door een kleine vaste staf, waardoor de continuïteit van beleid, kwaliteit, organisatie en maatschappelijke positionering gegarandeerd kan worden. Voor 2009 is Prof. Ir. Kees Christiaanse gekozen die het thema *De Open Stad* zal uitwerken, een onderzoek naar de sociaal duurzame stad die een organisme is van concentraties van sociale groepen en van functionele differentiaties, een door een open netwerk verbonden archipel van stedelijke eilanden. Dit kwetsbare, kwalitatief hoogwaardige, coherente en communicatieve stelsel van openbare ruimten wordt in zijn bestaan bedreigd en loopt gevaar een stad van beperkte toegang te worden, waarin tolerantie plaatsmaakt voor angst en waar fysieke en sociale barrières domineren.

De Biennale zal op veel verschillende manieren vorm krijgen: een hoofdtentoonstelling in het Nederlands Architectuurinstituut, twee kleinere tentoonstellingen, een masterclass met het Berlage Instituut en de openbare presentatie van de resultaten daarvan, twee tot vier

publicaties, meerdere conferenties, een lezingenprogramma, een congres in samenwerking met de NEPROM (Vereniging Nederlandse Projectontwikkeling Maatschappijen), documentaires op de Nederlandse televisie, dvd-filmdistributie, websites en blogs. De Biennale is verheugd weer terug te kunnen keren naar het Nederlands Architectuurinstituut voor haar hoofdtentoonstelling. Overigens wordt nauw samengewerkt met het Architectuur Instituut Rotterdam bij de organisatie van lezingen en debatten. Gelet op het thema De Open Stad zullen in specifieke mondiale regio's lokale curatoren nauw samenwerken met de Biennale. Zij zullen lokaal multidisciplinaire teams samenstellen die door middel van workshops onderzoeken, documenteren en ontwerpgegevens uitwerken en deze uiteindelijk in Rotterdam presenteren. Mondiale regio's zijn naar verwachting de Sunbelt in de Verenigde Staten, grote informele stadsontwikkelingen in Latijns Amerika, Istanbul, postkoloniaal Afrika, de metropolen van Zuidoost/Azië, de steden van het postsocialistische Europa en ten slotte Rotterdam.

De Biennale is een researchbiennale, daarmee is zij wereldwijd uniek. Met de Biennale kan Rotterdam zich afficheren als het internationale podium van hedendaagse architectuur dat de stad wil zijn. De Biennale trekt naar verwachting zo'n 55.000 bezoekers voor de kern van het programma: de tentoonstellingen, debatten, conferenties en het City programma. Bij de laatste Biennale was een kwart buitenlands publiek. Voor de editie van 2009 wordt de samenwerking met Santralistanbul/Bilgi University in Istanbul van bijzondere betekenis. Maar de Biennale moet ook en vooral invloed hebben op de lokale stedenbouwkundige agenda. De resultaten van de Biennale moeten ook in de stad Rotterdam bekliven. Door de vele samenwerkingsprojecten met Rotterdamse diensten, instellingen en organisaties lukt dat steeds beter.

Aanvraag subsidie cultuurplan 2009-2012 € 810.000 per jaar

De Biennale vraagt een gemeentelijke bijdrage van € 810.000 per jaar op een totale begroting van ruim twee miljoen euro per jaar. Aan de rijksoverheid wordt een jaarlijkse bijdrage van € 842.000 gevraagd.

Subsidie cultuurplan 2005-2008 nee

Overwegingen

Het heldere en goed onderbouwde beleidsplan van de Stichting Internationale Architectuur Biennale Rotterdam maakt zeer wel duidelijk wat het belang van deze Biennale is voor Rotterdam en voor Nederland. De profilering van Rotterdam als architectuurstad is zeker gediend met deze organisatie. De samenwerking met het Nederlands Architectuurinstituut, volgend jaar opnieuw de locatie van de hoofdtentoonstelling, is positief zonder dat tussen beide organisaties overlap ontstaat. De Biennale hoort thuis in de Rotterdamse driehoek met Nederlands Architectuurinstituut en Architectuur Instituut Rotterdam. Het beleidsplan beschrijft op evenwichtige wijze de drie niveaus waarop de Biennale haar invloed uitoefent: lokaal, nationaal en internationaal.

De Raad onderkent dat de verschillende edities van de Biennale een zekere samenhang vertonen, dat het hoofdstukken uit een boek zijn die bij elke volgende editie meer betekenis krijgen. De hoofdzaken van het boek, waarin maatschappelijk urgente kwesties aan de orde worden gesteld alsmede de mogelijke antwoorden van de architectuurwereld daarop, zijn duidelijk. Niet echter waar het verhaal uiteindelijk naar toe gaat. Een echt langetermijnperspectief ontbreekt nog in het voorliggende beleidsplan. Maar dat is na slechts drie afleveringen enigszins begrijpelijk. De Raad ziet ook, dat de doorwerking van het evenement in de stad, haar effect op de lokale stedenbouwkundige agenda (bijvoorbeeld bij de gemeentelijke diensten) behoorlijk is. De langdurige intensieve voorbereiding van de Biennale en de doorwerking na afsluiting daarvan impliceren dat het evenement meer is dan een tijdelijk iets, meer dan een kort moment van opleving in het architectuurdiscours. De Biennale is sterker in de stad aanwezig dan een willekeurig festival, haar doelstelling om te bekliven is haalbaar.

De Biennale richt zich in de eerste plaats op de vakwereld, nationaal en internationaal. De Raad wil aan deze prioriteitstelling niets afdoen. Dit accent op de vakwereld en de inhoudelijk-programmatische zwaarte van het programma geeft de noodzakelijke kwaliteit om nationaal en

internationaal op te vallen. Wat men met en voor de eigen professionele doelgroepen wil bereiken is in de aanvraag helder verwoord. De paragrafen over publieksbereik, communicatie en marketing geven echter niet de indruk dat de Biënnale goed weet hoe een algemeen publiek aangesproken moet worden. De laatste editie van de Biënnale (een noodeditie door het veel te laat beschikbaar komen van financiële middelen), leverde een publieksonvriendelijke hoofdtentoonstelling op. Maar met de benoeming van Christiaanse als curator voor 2009 is weer een gouden greep gedaan die veel goeds doet verwachten. Ook eerdere edities met helder geprofileerde curatoren waren geslaagd. Toch blijft de relatie naar het algemene publiek een punt van aandacht voor de Biënnale. De wat magere voornemens op dit punt geven aan dat de gedachtevorming binnen de organisatie over dat publiek nog niet volledig tot ontplooiing is gekomen. Een prognose van 55.000 bezoekers voor de vier kernonderdelen van het programma geeft ook geen blijk van een erg grote ambitie van de Biënnale richting algemeen publiek, gelet op het reguliere aantal bezoekers van architectuurtentoonstellingen, -debatten en dergelijke. De Biënnale is voor het algemene publiek nog geen must see. De Raad beveelt aan dit punt meer aandacht te geven.

De Biënnale is een voor Rotterdam en voor Nederland zinvolle activiteit, maar het is ook relatief een dure. Eén aflevering van de Biënnale kost meer dan 4 miljoen euro. In dit verband is het opvallend dat de organisatie afhoudend is als het om sponsorwerving gaat. De meest voor de hand liggende sponsors van een architectuurbiënnale, de marktpartijen in de bouw, ziet men liever als partners die inhoudelijke en organisatorische inbreng leveren dan als sponsors. Men verwacht dat structurele samenwerking met marktpartijen op termijn meer oplevert dan incidentele sponsoring. Dat mag waar zijn, het betekent wel, dat de financiële inbreng van overheden relatief groot is. In een tijd waarin culturele instellingen worden opgeroepen om bedrijfsmatiger te functioneren en waarin sponsoring van culturele instellingen gemeengoed is geworden, is een geraamde sponsorbijdrage van 5% van de kosten niet overdreven. De voorgestelde verdeling van de kosten tussen rijk en gemeente Rotterdam lijkt, in verhouding tot de belangen die met de Biënnale zijn gemoeid, wel weer redelijk.

Architectuur Film Festival Rotterdam

Samenvatting advies

De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur is van oordeel dat, als Rotterdam zich wil blijven profileren als de architectuurstad van Nederland, dit gewenste imago ondersteund moet worden door een gedifferentieerd aanbod van instellingen en activiteiten. Het Architectuur Film Festival Rotterdam behoort daar bij: een groep vrijwilligers presenteert tegen lage kosten een aantrekkelijk filmfestival over een interessant thema en bouwt al doende een kenniscentrum en een database op die een landelijke functie kunnen krijgen.
Positief voor € 20.000

Functies

(inter)nationale presentatiefunctie architectuur
intermediairfunctie architectuur
kleinschalig filmfestival

Beleidsthema's

cultuurparticipatie
internationalisering

Beschrijving aanvraag

Het Architectuur Film Festival Rotterdam vond in 2007 voor de vierde maal plaats. Het festival bood het publiek gedurende drie dagen een programma van 56 audiovisuele producties (en enkele debatten) in het bioscoopcomplex Cinerama en in het gebouw van het Scheepvaart- en Transportcollege. Hiervan waren 27 films een Nederlandse of Europese première. De organisatie wijst op de ambitie die in Stadsvisie Rotterdam 2030 wordt verwoord om Rotterdam om te vormen tot een aantrekkelijke woonstad met een groeiende economie en dertien VIP-projecten, waarbij grote aandacht uitgaat naar het stimuleren van de creatieve economie. Het architectuurfilmfestival brengt in dit verband enkele voor Rotterdam relevante zaken bij elkaar: de aandacht voor zowel film als architectuur die Rotterdam kenmerkt, de audiovisuele industrie die nu van de grond komt, de ambities om een groter publiek te bereiken bij het debat over de toekomst van de stad. Het festival kan gezien worden als een versterking van en verbinding tussen het bestaande culturele aanbod.

De komende tien jaar wil de organisatie de reputatie van het festival uitbouwen tot nationaal niveau, zij het dat de aandacht toch vooral op Rotterdam gericht is en blijft. Omdat er films worden vertoond die zelden of nooit in Nederland te zien zijn kan naast een vakpubliek ook een breed cultureel publiek worden bereikt. Er zijn twee festivals voorzien in de komende cultuurplanperiode, in 2009 en in 2011. De opzet van de festivals zal vergelijkbaar zijn met die in 2007: een reguliere bioscooplocatie en daarnaast een satelietlocatie waardoor de bezoeker daadwerkelijk architectuur kan zien, voelen en beleven. De satelietlocatie versterkt het effect van de filmvertoningen. De vertoning van films op een satelietlocatie maakt het mogelijk ook andere doelgroepen bij architectuur en stedenbouw te betrekken en versterkt aldus de cultuurparticipatie. In 2009 zal aansluiting worden gezocht bij het concept van de Europese Jongerenhoofdstad (enkele films over New Towns zijn in aantocht). De programmering van ieder festival is opgebouwd uit elementen als een selectie van nieuwe films (enkele Europese premières), enkele filmklassiekers, een selectie ego- en gebouwdocumenten, een prijsvraag voor een korte film, rondleidingen, lezingen en debatten en een programmaboek.

Het Architectuur Film Festival Rotterdam is een filmisch platform voor een debat over de ontwikkeling van de stad, het is ook een podium of platform voor Rotterdamse filmmakers. De band met de Rotterdamse filmwereld zal de komende festivaledities worden versterkt. De organisatie bouwt ook aan een internationaal gerichte database met gegevens over architectuurfilms. Op de website van de stichting zijn nu 300 films (korte films, documentaires en

fictiefilms) beschreven. Door deze databank verder op te bouwen kan het festival op termijn uitgroeien tot adviseur, bijvoorbeeld voor Nederlandse lokale architectuurcentra. Overigens spreekt de organisatie de wens uit om ook zelf publieksvriendelijke architectuurfilms te gaan uitbrengen. Vermeld zij nog, dat er over de gehele wereld zo'n vijftien internationale architectuurfilmfestivals zijn waarmee wordt samengewerkt, evenals met andere filmfestivals met een interessant aanbod.

Tussen de festivals door worden door de organisatie losstaande, lokaal gerichte activiteiten georganiseerd, zoals dvd-vertoningen Best of AFFR, vertoningen van klassieke films met inleiding, deelname aan de Museumnacht, vertoningen in opdracht, projecties in de buitenruimte en dergelijke.

Aanvraag subsidie cultuurplan 2009-2012 € 20.000

De Stichting Architectuur Film Festival Rotterdam vraagt een gemeentelijke bijdrage van € 20.000 op een totaal budget van € 83.500. De stichting heeft geen medewerkers in dienst, draait voor wat betreft de programmering op vrijwilligers; daarnaast wordt telkenmale een zakelijk leider aangetrokken voor de voorbereiding en organisatie van een festival.

Subsidie cultuurplan 2005-2008 nee

Overwegingen

Bij het beleidsplan van de Stichting Architectuur Film Festival Rotterdam kunnen zowel vraag- als uitroeptekens worden geplaatst. Moet er zonodig weer een kleinschalig filmfestival bijkomen, zitten we te wachten op de invulling van deze niche? Hoeveel thematisch beperkte filmfestivals wil Rotterdam er nog bij hebben? Worden er over de hele wereld wel voldoende nieuwe films en andere audio-visuele producties van voldoende kwaliteit gemaakt om iedere twee jaar een serieus festival met landelijke ambitie te organiseren? Voegt het veel toe aan de Architectuur Biënnale en aan de activiteiten van het Architectuur instituut Rotterdam of kan het beter daarbij worden ondergebracht? Is het niet eerder een project dan een instelling met permanente uitstraling in de stad? Kortom, de urgentie van dit festival is wellicht niet groot.

Maar toch, een handjevol vrijwilligers organiseerden nu al weer voor de vierde keer een aantrekkelijk filmfestival waarin producties getoond werden die anders nooit in Nederland te zien zouden zijn geweest. Tegen minimale kosten wordt een festival neergezet dat bijzondere films en documentaires laat zien. De Raad gelooft in de ambities van het festival om uit te groeien tot de Nederlandse nichespeler op het terrein van architectuurfilms. Hij meent dat door de uitstekende contacten die de organisatie wereldwijd heeft er ook op termijn voldoende interessant aanbod naar Nederland kan worden gebracht. En dat voldoende zinvolle en stimulerende activiteiten tussen de festivals door in Rotterdam kunnen worden aangeboden. Waardevol is in het bijzonder ook de database-in-woording waarin de organisatie film- en videoproducties met betrekking tot architectuur en stedenbouw verzamelt - juist voor wat betreft de films die bureaus maken om zich te presenteren aan opdrachtgevers. Op termijn zal deze database, zeker met de films waarmee bureaus zich presenteren, kunnen uitgroeien tot een goudmijn voor vele opdrachtgevers, presentatie-instellingen en archieven.

De Raad is van oordeel dat, als Rotterdam zich wil blijven profileren als de architectuurstad van Nederland, dit gewenste imago ondersteund moet worden door een gedifferentieerd aanbod van instellingen en activiteiten. Naast de grote instellingen Nederlands Architectuurinstituut en Architectuur Instituut Rotterdam en een grootschalige manifestatie als de Architectuur Biënnale is er zeker plaats voor enkele aanvullende kleinschalige activiteiten. Pluriformiteit van het aanbod ondersteunt het imago in sterke mate. De Raad waardeert het Architectuur Filmfestival derhalve vooral omdat het aandacht besteedt aan een filmgenre dat overigens weinig wordt vertoond, zeker niet in zo'n thematische, disciplinespecifieke context. Daarin is het onderscheidend; bovendien past het onderwerp goed bij de aandachtspunten van de stad Rotterdam met zijn behoefte aan permanente reflectie over architectonische en stedenbouwkundige ontwikkelingen. De autonome waarde van het filmfestival uit louter cinematografisch oogpunt is naar de mening van de Raad daarentegen minder groot, hoewel het

programma wel degelijk getuigt van inzicht, van goede smaak en van grote deskundigheid. Het festival heeft daarom voor Rotterdam zeker toegevoegde waarde. Wat naar de mening van de Raad geen toegevoegde waarde heeft en niet behoort tot de kernkwaliteiten van het festival is de vertoning op locatie. Er bestaat weinig tot geen verband tussen de gekozen locatie en de vertoonde films.

Als de Stichting Architectuur Film Festival Rotterdam wordt opgenomen in het gemeentelijk cultuurplan, dan moet dat overigens naar de mening van de Raad wel enkele gevolgen hebben. Allereerst dient het bestuur van de instelling onafhankelijk te zijn van de artistieke en zakelijke leiding. Nu is de stichting wel erg kwetsbaar door de vermenging van functies. Het bestuur staat immers voor de continuïteit van de organisatie, los van de zittende artistieke en zakelijke leiding en houdt daarop toezicht. Voorts dienen de activiteiten tussen de festivals door beter te worden uitgewerkt. De Raad meent dat zowel de landelijke taken (opbouw database, advisering aan lokale architectuurcentra) als de lokale taken (richting architectuurinstellingen, onderwijs en wijkorganisaties) op zich veel belovend zijn, maar bij opnemng van de instelling in het cultuurplan nog wel meer uitwerking behoeven.

Architectuur Instituut Rotterdam

Samenvatting advies

De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur is vol lof over deze instelling. Architectuur Instituut Rotterdam heeft zich in enkele jaren ontwikkeld tot waarschijnlijk het beste lokaal architectuurcentrum van Nederland. Beleidsplan en functioneren van de instelling zijn van hoge kwaliteit.

Positief voor € 400.000

Functies

lokaal architectuurcentrum
intermediairfunctie architectuur

Beleidsthema

cultuurparticipatie

Beschrijving aanvraag

Het Architectuur Instituut Rotterdam (AIR) is het lokale architectuurcentrum van deze stad. Het heeft de opdracht de kwaliteit van architectuur in stad en regio te bevorderen door middel van publiek debat, het verbinden van activiteiten en het inspireren tot goed opdrachtgeverschap. Het instituut beschouwt architectuur als een vorm van kunst die het dagelijks leven leuker en mooier kan maken. Het gaat de instelling, naast de kwaliteit van de gebouwde omgeving, echter ook uitdrukkelijk om gebruik en beleving van de publieke ruimte in de stad tot en met de betekenis van het landschap in en om de stad. Niet alleen beschouwt het stedenbouw, landschapsarchitectuur en stedelijke ontwikkeling als aanverwante disciplines of onderwerpen, het instituut zoekt ook voortdurend de koppeling met sociale en economische, dus niet-fysieke, ontwikkelingen.

AIR bestaat al sinds de jaren '80 en functioneerde decennia lang als sectie van de Rotterdamse Kunststichting. Het was toen vooral een organisatie van grote architectuurmanifestaties. In 2002 werd AIR omgevormd tot een onafhankelijk lokaal architectuurcentrum. De huidige organisatie ontstond feitelijk pas in 2005 met de aanstelling van een nieuwe directeur en de verhuizing naar een ander pand. Vanaf dat moment heeft de instelling zich vooral geconcentreerd op drie taken:

- ▶ het organiseren van het debat over actuele architectuurkwesties en stedenbouwkundige ontwikkelingen;
- ▶ het stimuleren van goed opdrachtgeverschap;
- ▶ het functioneren als netwerker of spin in het web binnen het Rotterdamse architectuurklimaat.

Van deze drie taken staat de debatfunctie voorop, ook voor de komende cultuurplanperiode; het gaat om het genereren van betrokkenheid van Rotterdammers bij de ontwikkeling en inrichting van hun stad. Bij de organisatie van het debat wordt uitgegaan van de gewijzigde verhoudingen tussen marktpartijen, overheid en burgers. In plaats van de lokale overheid zijn het nu de woningbouwcorporaties, beleggingsmaatschappijen en ontwikkelaars die de ruimtelijke ontwikkeling van Rotterdam moeten gaan dragen en van de noodzakelijk geachte kwaliteiten moeten voorzien. Het debat wordt dus op veel meer plekken dan vroeger gevoerd en daarop speelt AIR de komende jaren in. Met de oprichting van de Van der Leeuwkring is de koppeling met private opdrachtgevers gelegd.

Het Architectuur Instituut Rotterdam claimt geen presentatiefunctie, laat die graag over aan het Nederlands Architectuurinstituut of de Architectuur Biënnale Rotterdam. Evenmin voelt de instelling zich geëquipeerd om architectuureducatie aan te bieden. Wel wil zij via internet en lokale televisie grote groepen mensen gaan informeren over actuele ontwikkelingen. AIR organiseert ook de jaarlijkse Dag van de Architectuur waarmee een grote groep mensen wordt bereikt. Ook de tweemaandelijksse architectuuragenda die in een grote oplage wordt verspreid

bereikt een brede doelgroep. Ontevreden is het instituut nog met zijn bereik onder jongeren en allochtonen. Andere concrete activiteiten naast een intensief debat- en lezingenprogramma (de ArchitectuurCases, AIR Actueel, de 'opleveringsbezoeken' samen met de Stichting Snijpunt, zijn de ontwerpwedstrijd MAAK! samen met de dienst Gemeentewerken, Laboratorium Rotterdam, (een ontwerpopdracht voor jonge bureaus), Referentie Rotterdam (meer langdurige journalistieke research rondom grootschalige projecten zoals de transformatie van de Lijnbaan en de aanleg van een tweede Koopgoot). De instelling beheert daarnaast een website en organiseert het Rotterdams architectuuroverleg.

Thema's die voor de komende jaren als leidraad in alle activiteiten centraal zullen staan zijn:

- ▶ hoogwaardig en inspirerend opdrachtgeverschap;
- ▶ quality of life in plaats van kwantitatieve productie van woningen en kantoren, denken vanuit de kwaliteiten van de stad;
- ▶ inrichting en bestemming van de openbare, publieke en collectieve ruimte in de stad;
- ▶ creatie van uiteenlopende en onderscheidende woonmilieus;
- ▶ het geheugen van de stad, nut en noodzaak van een cultuurhistorische aanpak om de historische gelaagdheid van de stad te bewaren;
- ▶ duurzaamheid, aandacht voor het rendement van gebouwen.

Meer in het bijzonder staan in de periode 2009-2012 de volgende onderwerpen centraal: hoogwaardig opdrachtgeverschap, duurzaam Rotterdam en de architectuur van het onderwijs. Voor de langere termijn wil AIR opnieuw aandacht voor het 'alweer bijna vergeten initiatief tot het Rotterdamse Huis van de Architectuur, waarin informatievoorziening, menings- en oordeelsvorming, internationaal vergelijkend onderzoek, festivals en tentoonstellingen elkaar onder een gezamenlijk dak en onder een nader te formuleren organisatorisch verband vinden'.

Aanvraag subsidie cultuurplan 2009-2012 € 417.500

Subsidie cultuurplan 2005-2008 € 308.000

Overwegingen

Het is een groot genoegen om het beleidsplan van het Architectuur Instituut Rotterdam te lezen. En het is geschreven door een instelling die inmiddels tot de beste lokale architectuurcentra, zo niet het beste van Nederland mag worden gerekend. Het is verheugend om te zien hoe snel de instelling zich heeft ontwikkeld. Heel lang was AIR vooral een evenementenorganisatie. Na een directieloos tijdperk is het in een paar jaar uitgegroeid tot een parel aan de Rotterdamse architectuurkroon en een voorbeeld voor Nederland.

Het instituut kiest de juiste relevante thema's voor het debat over architectuur en stedenbouw in Rotterdam. Het volgt de ontwikkelingen in de stad op de voet en schuwt niet om een kritisch geluid te laten horen. Het doet dat echter altijd op een positief-betrokken manier. Het instituut heeft een opbouwende aanpak en men weet goed de juiste mensen aan tafel te krijgen. De ontwikkeling van de Van der Leeuwkring is zonder meer een vondst en geeft blijk van een goed strategisch inzicht in de veranderende verhoudingen in de wereld van architectuur en vastgoed. Uitstekend is de aandacht voor de jongere bureau's in programma-onderdelen als MAAK! en Laboratorium Rotterdam.

Niets dan lof dus, maar toch, is men niet overambitieuze? Als we zien wat er nu al wordt gedaan met slechts 4,5 fte dan is dat eigenlijk al te veel. En de ambities voor de komende vier jaar zijn groot. Het Architectuur Instituut Rotterdam loopt het gevaar te veel te willen aanpakken. Het moet goed blijven focussen wil het zichzelf niet voorbij lopen. En de prestatie-indicatoren zouden toch wat beter meetbaar moeten zijn.

ARMINIUS

Samenvatting advies

Arminius is naar de mening van de Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur geschikt voor debatten en conferenties, voor muziek en kleinschalig muziektheater, voor literaire en andere culturele activiteiten. Echter, door het ontbreken van inhoudelijke programmeringslijnen en door het strikt facilitaire karakter van het beleidsplan heeft de Raad geen mogelijkheden om de aanvraag te toetsen. De Raad moet dan ook voor wat betreft de niet-debatfuncties constateren, dat het hem ontbreekt aan argumenten om te adviseren Arminius op te nemen in het cultuurplan.

Functie

debatcentrum

Beleidsthema

cultuurparticipatie

Beschrijving aanvraag

Primaire doelstelling van de stichting Arminius is het instandhouden van het rijksmonument Arminius. Naast restauratie betekent dat ook exploitatie van het gebouw. Het gebouw heeft, aldus de aanvrager, de potentie om uit te groeien tot een cultureel centrum voor Rotterdam. In de voorafgaande periode betekende dat laatste onder andere: wijziging van de naam Museumparkkerk in Arminius; intensivering van het gebruik van het gebouw door verhuur en programmering, samenwerking met anderen, onderverhuur aan enkele (culturele) instellingen en een commerciële instelling (IP catering). In de als startfase aangeduide periode 2005-2008 is met veel culturele instellingen samengewerkt. Met betrekking tot activiteiten die in het verleden zijn gestart is met het oog op het toekomst het volgende op te merken:

- ▶ het Rotterdamse Denkcafé (i.s.m. Studium Generale) bereikt 30 tot 40 bezoekers per keer en wordt uitgebouwd. Het is een kweekvijver van debattalent;
- ▶ literaire evenementen. De aanwezigheid van enkele literaire huurders leek voor Arminius als literair centrum een aantrekkelijke optie. In de praktijk viel de belangstelling voor literaire bijeenkomsten na enkele geslaagde openingsavonden tegen. Bij de belangrijkste samenwerkende instelling (Letterenhuis) viel de subsidie weg. Enkele grote literaire instellingen willen elders programmeren. De aanvragers concluderen derhalve dat de ruimte in het literaire veld voor Arminius op dit moment marginaal is;
- ▶ de Buitenkansel, het publieke debat op straat op een zeepkist wordt door RTV Rijnmond in 2008 uitgezonden en dus gecontinueerd. Het richt zich op een brede doelgroep, allochtoon en autochtoon, jong en oud. Het is een van de weinige platforms in Rotterdam waar burgers hun zegje kunnen doen, zonder representant te zijn van een vereniging, politieke partij etc.;
- ▶ debateducatie: RDebate is een ambitieus pilotproject met 20 jongerenwerkers en docenten die een opleiding volgen tot debattrainer. In de komende periode worden op verschillende plaatsen met deze trainers debatten georganiseerd.

In de komende jaren ziet Arminius een steeds belangrijker rol weggelegd voor het maatschappelijk debat. Arminius wil zich vooral richten op maatschappelijke debatten in samenwerking met andere organisaties. Een nieuw onderdeel is het in samenwerking met V2_ koppelen van media en debatten. Debatten gaan ook gestreamd worden.

Daarnaast wil Arminius intermediair/coördinator zijn voor non-profit organisaties en amateur- en semiprofessionele gezelschappen.

Tot slot is Arminius vanwege de uitstekende akoestiek een geliefde locatie voor zowel professionele als amateurorkesten.

Aangevraagd voor cultuurplan 2009-2012 € 120.000

Overwegingen

Arminius, kerk van de Remonstrantse gemeente en multifunctioneel cultureel centrum, ligt op een belangrijke plek in de stad. Op de kruising van wat wel de culturele en de kunsten wordt genoemd, op een beeldbepalende plek aan de singel en tegenover de nieuwbouw van Boijmans Van Beuningen. Het gebouw vormt een belangrijke visuele schakel tussen twee culturele gebieden van het stadscentrum, Cool-zuid met daarbinnen vooral de Witte de Withstraat en het Museumpark. Het is daarom van belang dat het gebouw een levendige uitstraling heeft en onderdeel is van het culturele aanbod. De Raad is blij, dat Stichting Arminius activiteiten onderneemt om het gebouw in stand te houden, te verbeteren en de gewenste uitstraling te geven. De laatste jaren gebeurt er van alles in Arminius. Ook tijdens belangrijke collectieve gebeurtenissen, zoals de Museumnacht en de Wereld van Witte de With, doet Arminius mee en vervult aldus een schakelfunctie in de routes van de cultuurliefhebber.

Arminius is naar de mening van de Raad geschikt voor debatten en conferenties, voor muziek en kleinschalig muziektheater, voor literaire activiteiten en andere culturele activiteiten. Arminius is, door zijn gefixeerde indeling, geen gemakkelijk gebouw maar daagt bespelers wel uit tot creativiteit. De Raad onderschrijft ook de opmerking van Arminius in het beleidsplan over de goede kwaliteit van de akoestiek van de kerkzaal. Deze zaal is ook naar het inzien van de Raad uitstekend geschikt voor concerten van bepaalde muziekgenres. De Raad ziet in die deelfunctie Arminius dan ook als een geschikte en welkome voorziening op het gebied van muziekpodia in de stad. De Raad is teleurgesteld dat de aanvraag geen blijk geeft van enige inhoudelijke opvatting over of visie op de muziekprogrammering; Arminius stelt zich in deze kennelijk op als louter facilitair bedrijf. Die opstelling is op zichzelf genomen wel verdedigbaar, ware het niet dat de aanvraag niet beschrijft of er een toename van het aantal concerten zal zijn, noch geeft de begroting inzicht in het aandeel muziek binnen het programma.

De stichting geeft aan dat haar belangrijkste doelstelling de instandhouding van het rijksmonument Arminius is, met daaraan gekoppeld de exploitatie van de locatie. Arminius biedt de faciliteiten, de samenwerkingspartners leveren de professionele inbreng voor de inhoudelijke voorbereiding en de organisatie van debatten. De stichting genereert veel publieksinkomsten uit zijn verhuur, waarbij de exploitatie voor een deel gericht is op debatten; daarnaast zijn ook kerkdiensten, muziekconcerten, congressen en feesten mogelijk in Arminius. Dit alles draagt bij aan de intermediaire rol van de instelling. Arminius is bovendien toegankelijk voor verschillende typen organisatoren, waardoor een divers publiek zijn weg naar deze locatie vindt. De Raad is daarom positief gestemd over de beschreven plannen ten aanzien van het beleidsthema cultuurparticipatie. Echter, de Raad meent dat Arminius meer kan en moet zijn dan een verhuurorganisatie. De stichting zou ook een eigen artistieke visie kunnen ontwikkelen en actief binnen die visie kunnen programmeren. Er spreekt weinig inhoudelijke ambitie uit het beleidsplan. Er is weinig drive om een belangrijke plek in te willen nemen in het Rotterdamse artistieke leven. Een voorbeeld van deze houding is de berustende toon waarop de stichting constateert dat er recent een einde is gekomen aan de literaire activiteiten in haar gebouw. De Raad betreurt deze berustende houding, want Arminius is in potentie een inspirerende plek. De afgelopen jaren hebben tientallen, zo niet honderden mensen bijgedragen aan levendige bijeenkomsten in het gebouw. De Raad ziet graag een verdieping van de intermediaire functie van Arminius richting culturele bruggenbouwer, scout voor nieuwe en vernieuwende initiatieven. De Arminius zou zich een onmiskenbare positie moeten zien te verwerven op de culturele kaart van de stad.

Over de debatfunctie van de stichting spreekt de Raad geen oordeel uit. Hierover adviseert de dienst Kunst en Cultuur separaat aan het gemeentebestuur. Over de artistiek-inhoudelijke programmering van de instelling kan de Raad geen oordeel uitspreken door het ontbreken van inhoudelijke programmeringslijnen en door het strikt facilitaire karakter van het beleidsplan kan de Raad de aanvraag niet toetsen. De Raad moet dan ook voor wat betreft de niet-debatfuncties constateren, dat hij geen argumenten kan aanvoeren om te adviseren aanvraagster op te nemen in het cultuurplan.

Art Rock

Samenvatting advies

De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur adviseert negatief over de aanvraag van Art Rock. Het beleidsplan van Art Rock gaat, ondanks de vele functies waarvoor men opteert, over slechts één beperkt en incidenteel kunstenaarsproject. De doelstellingen van en artistieke visie achter dit project zijn vaag. De aanvraag valt geheel buiten de sfeer van het cultuurplan.

Functies

(internationale) presentatie-instelling beeldende kunst
laboratoriumfunctie beeldende kunst
museale collectie
intermediairfunctie beeldende kunst in de semi-openbare ruimte
kleinschalig filmfestival
(inter)nationale presentatiefunctie nieuwe media
werkplaatsfunctie nieuwe media
intermediairfunctie talentontwikkeling
intermediairfunctie tijdelijke accommodaties
intermediairfunctie culturele diversiteit
intermediairfunctie cultuureducatie
presentatiefunctie voor grootstedelijke jongerencultuur

Beleidsthema's

cultuurparticipatie
cultuur en school
internationalisering

Beschrijving aanvraag

De Rotterdamse Stichting Art Rock, die tien jaar lang kunstprojecten en kunstpublicaties heeft gemaakt, wil een doorstart maken als productiehuis voor beeldende kunst. De stichting werkt met twee beroepskrachten (in ID-verband) en een groep kunstenaars. De activiteiten van Art Rock kenmerken zich in het bijzonder door de samenwerking van kunstenaars uit verschillende disciplines, waarbij beeldende kunst als 'kerndiscipline' geldt. Er wordt gewerkt met een pool van kunstenaars uit verschillende disciplines en van verschillende leeftijden. Kunstenaars uit deze pool wisselen elkaar soms af en brengen nieuwe kunstenaars mee. Naast kunstenaars worden andere vrijwilligers ingeschakeld. De producties van Art Rock richten zich op het professionele veld en ook op een breed en soms een toevallig passantenpubliek. Kunstpubliek (meest hoogopgeleid) en een breed publiek (laag of gemiddeld opgeleid) alsmede nieuwe presentatievormen staan voor Art Rock centraal. Een tweede doelstelling is de ondersteuning van kunstenaars.

De organisatie tekent in op twaalf functies binnen de infrastructuur en op alle drie de beleidsthema's. Voor de komende planperiode richt de stichting zich op vier met name genoemde projecten. Allereerst de productie Museumroute Rotterdam schaal 1:15, dertien musea op schaal 1:15 aan gebouwen of in ramen ergens in de dertien Rotterdamse deelgemeenten, met in al deze musea wisselende tentoonstellingen. Voorts de productie van een semi-documentaire op dvd en een begeleidende publicatie, voortkomend uit de productie Museumroute Rotterdam schaal 1:15 over het begrip museum en het werken met verschillende schaalniveaus. De derde productie De Museum Wereld bestaat uit een monumentale installatie, opgebouwd met uiteenlopende technieken en disciplines van beeld, licht en geluid. De dertien musea uit de Museumroute schaal 1:15 komen dan samen op een tentoonstelling in één Rotterdams museum waarin ook schaalniveaus en polariteiten als groot/klein, verspreiden/samenvoegen, individueel/universeel

aan de orde worden gesteld. Ten slotte wordt in de planperiode de website verder af- en uitgebouwd.

Aanvraag subsidie cultuurplan 2009-2012 € 60.000 per jaar

In de loop van 2008 verliest de stichting de loonkostensubsidie voor de ID-banen waarmee men de laatste zeven jaar heeft gewerkt. Een cultuurplanbijdrage is, naast de incidentele bijdragen die men voor de verschillende projecten van het Centrum Beeldende Kunst, uit fondsen en eigen inkomsten verwacht, noodzakelijk om de coördinerende werkzaamheden van de stichting te kunnen voortzetten. Bovendien wil Art Rock een doorstart maken naar een productiehuis voor beeldende kunst, een verdere professionalisering van de organisatie en de eigen vorm van kunst produceren meer specifiek maken voor de Rotterdamse wijken.

Subsidie cultuurplan 2005-2008 nee

Overwegingen

De Raad kan kort zijn over het voorstel van de Stichting Art Rock. Dit is geen activiteit die in het gemeentelijk cultuurplan thuishoort. Het gaat hier om een typisch incidenteel kunstenaarsproject dat wellicht voor honorering op basis van projectgelden in aanmerking kan komen. Het project wordt op nogal gekunstelde wijze over vier jaar uitgesmeerd, het zou ook aanzienlijk sneller kunnen. Maar ook op de kwaliteit van het project, voor zover daarover op basis van de aanvraag iets te zeggen valt, is af te dingen. De doelstellingen van het project zijn onduidelijk, er wordt niet beargumenteerd waarom het moet worden uitgevoerd noch wat het te verwachten resultaat in artistieke zin is. De aanvragende stichting schrijft in op maar liefst twaalf functies in de basisinfrastructuur en op alle drie de beleidsthema's, maar komt niet verder dan met de uitwerking van één nogal dun idee. Het maakt geen van de functies en thema's waar. De stichting zegt van zichzelf, dat het mede tot doel heeft om de inkomenspositie van beeldende kunstenaars te verbeteren en een bijdrage te leveren aan de inkomsten en promotiemogelijkheden van kunstenaars. Het cultuurplanvoorstel van Art Rock kan niet anders gelezen worden.

Autoped

Samenvatting

Deze unieke vorm die Autoped heeft ontwikkeld om kunst en letteren voor kinderen te presenteren verdient volgens de Rotterdamse Raad voor kunst en Cultuur een plek in het bestel, ook al is de impact specifiek voor Rotterdam kleiner dan voorheen.
Positief voor € 65.000

Functie

letteren voor jongeren

Beleidsthema's

cultuurparticipatie
cultuur en school
internationalisering

Beschrijving aanvraag

De stichting Autoped (de afkorting van autonome pedagogiek) is in 1988 opgericht. De activiteiten van de stichting zijn gebaseerd op de uitgangspunten van discovery learning: ontdekkend leren op basis van een interactief informatieproces in plaats van traditionele kennisoverdracht.

De kerntaken van Autoped zijn a) uitvoering van het BoekieBoekie-project, b) organisatie van de Poem Express en c) ontwikkeling van lesmateriaal op het gebied van leesbevordering en cultuureducatie.

Sub a) Bij BoekieBoekie ligt het accent op literatuureducatie, literatuur wordt gecombineerd met andere kunst disciplines. Het is het enige tijdschrift over kunst en literatuur in Nederland en Vlaanderen voor kinderen. Het BoekieBoekie-tijdschrift komt 4 keer per jaar uit. Elk nummer heeft in relatie tot de wisselende opzet, thema en gekozen kunstvorm steeds een andere vorm en uiterlijk. Zowel met betrekking tot de inhoud als de vorm heeft de redactie de beschikking over een groot netwerk van kinderboekenschrijvers, -illustratoren en kunstenaars. Een jaargang geeft daardoor een goed beeld van de state of the art op het gebied van kinder- en jeugdliteratuur. Autoped is met de BoekieBoekie-agenda begonnen in 1991 en ondanks de concurrentie neemt de belangstelling niet af, de uitgave wordt derhalve gecontinueerd.

Naast het ontwikkelen van projecten voor het basisonderwijs voert Autoped steeds meer projecten uit waarbij kinderen hun talenten kunnen tonen en ontwikkelen. Sinds 2005 worden jaarlijks terugkerende wedstrijden georganiseerd die gelden als broedplaatsen van nieuwe literair en illustratietalent. De wedstrijden beperken zich niet tot de doelgroep 6 tot 13 jaar, ook voor kunstacademiestudenten en debutanten is er de Art Award. Het werk van de genomineerden wordt gepubliceerd in een BoekieBoekie-uitgave en gepresenteerd in een bibliotheek, boekhandel of museum. Rondom de verschillende BoekieBoekie-uitgaven worden workshops gegeven door kinderboekenschrijvers en kunstenaars in buurthuizen, scholen, bibliotheken, musea, boekhandels, theaters en op festivals. Tussen 2005 en 2008 heeft Autoped twintig verschillende workshops opgezet.

Sub b) De Poem Express, het internationale poëzie- en kunstproject waarin kinderen uit verschillende landen gedichtenposters maken, is in 1992 begonnen als het kinderprogramma van Poetry International en is sinds 1997 een zelfstandig project van de stichting Autoped. Van de bijdragen uit de afgelopen vijftien jaar is inmiddels een archief van honderden gedichtenposters aangelegd. Tussen 2005 en 2008 is de Poem Express in negen landen georganiseerd.

In samenwerking met gastinstellingen worden onder andere de volgende activiteiten georganiseerd: een internationale expositie, educatieve activiteiten, jurering en prijsuitreiking. In Nederland is de prijsuitreiking jaarlijks op de Gedichtendag, de laatste donderdag van januari. Van de inzendingen wordt elk jaar ook een meertalige dichtbundel samengesteld, tussen 2005 en 2008 verschenen er vijf bundels. Voor het 15-jarig bestaan van de Poem Express is een museale

expositie samengesteld, die in januari 2007 geopend is in het Museum voor Communicatie in Den Haag.

Sub c) Op grond van het BoekieBoekie-tijdschrift en de Poem Express zijn in de periode 2005-2008 zeven literaire projecten ontwikkeld voor: Kunstgebouw in Rijswijk, het BisK (Brabants Instituut voor School en Kunst), Historisch Museum Rotterdam, Stichting Scoop (Zeeuws instituut voor Zorg, Welzijn & Cultuur) in Middelburg en de SKVR (Stichting Kunstzinnige Vorming Rotterdam).

Grimsalabim, een nummer van het BoekieBoekie-tijdschrift, is opgenomen in het kunstmenu van het BISK. Dit betekent dat in de periode 2005-2008 in totaal 28.700 leerlingen van groep 5 en 6 van de Brabantse basisscholen met dit lespakket werken.

Er wordt behalve specifiek gericht op kinderen ook voor instellingen en scholen veel werk gemaakt van communicatie en publiciteit. Er is een website en in samenwerking met uitgeverij Biblion wordt besproken of BoekieBoekie ook als E-book kan verschijnen.

Autoped wil de personele bezetting uitbreiden van 1,5 naar 2,6 fte. Nieuw zijn een projectmedewerker voor de Poem Express voor 0,4 fte en een medewerker voor het BoekieBoekie-project voor 0,6 fte. Zowel de beheerslasten als de materiële lasten gaan daarmee omhoog. Voor elk project wordt gewerkt met een dekkende begroting.

Autoped schat in dat de verkoop van BoekieBoekie op ongeveer 1200 exemplaren gehandhaafd kan worden.

Aanvraag subsidie cultuurplan 2009-2012 € 115.000

Gevraagd bij OCW en/of fondsen € 135.000

Subsidie cultuurplan 2005-2008 € 75.000

Overwegingen

De Raad is positief over het feit dat Autoped er met haar activiteiten in slaagt om unieke vormen van presentatie van kunst en literatuur vanuit een specifiek opvoedkundige visie op hoog niveau te realiseren voor kinderen in heel Nederland (en wat de Poem Express betreft ver daarbuiten).

Het is dus alleszins te rechtvaardigen dat voor deze activiteiten landelijk subsidie wordt aangevraagd. Hoewel de workshops en enkele presentaties vooral in Rotterdam plaatsvonden, dringt zich toch enigszins de vraag op in hoeverre er hier sprake is van een specifiek Rotterdams belang. In het verleden, toen initiatiefneemster Jet Manrho bij Villa Zebra betrokken was, leek de relatie met de stad hechter. Gelet op de waarde die de commissie hecht aan instandhouding van een levendig letterenklimaat in Rotterdam waaraan Autoped haar bijdrage kan leveren, is ondersteuning vanuit de Rotterdamse optiek gerechtvaardigd.

Opvallend vindt de Raad dat in de aanvraag nauwelijks expliciet aandacht is voor specifieke doelgroepen. De activiteiten van Autoped, voor zover zij via het onderwijs gestalte krijgen zullen een breed onthaal vinden, zo hoopt de Raad.

De Raad acht het gevraagde bedrag hoog in verhouding tot de subsidie die in de voorafgaande periode toegekend is.

Baroeg

Samenvatting advies

De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur adviseert om Baroeg op te nemen in het cultuurplan 2009-2012 vanwege de aansprekende kwaliteit van de programmering in een specifiek muziekgenre, dat vrijwel geen live-podia heeft in de wijde regio en dat in Rotterdam bij Baroeg zijn gewaardeerde plaats heeft.

De Raad adviseert om Baroeg op te nemen in het cultuurplan.

Positief voor € 150.000

Functie

(pop)podia en (inter)nationaal festival

Beleidsthema

cultuurparticipatie

Beschrijving en aanvraag

Baroeg is een podium voor de hardere popmuziek, metal, punk, hardcore, gothic en alternatieve stijlen. Baroeg presenteert als een van de weinige podia (in de nabije Rotterdamse regio), voor deze muziekstijlen uit het landelijke en internationale circuit, een genre waarin, volgens de aanvrager, relatief weinig live-aanbod is. De schaal is relatief klein, zo ook de grootte van podium en pand, de zaal heeft een capaciteit van 400 bezoekers. De missie is: Baroeg wil laagdrempelige evenementen organiseren voor een ieder die zich aangetrokken voelt tot een van de aspecten uit het brede spectrum van de hardere popmuziek.

De positie van Baroeg in het Rotterdamse muziekleven is welomlijnd door de keuze voor dit specifieke genre en onderscheidt zich duidelijk van het aanbod op de andere Rotterdamse poppodia. Baroeg is gevestigd in IJsselmonde, het pand heeft achterstallig onderhoud.

Baroeg heeft in zijn circuit, landelijk en internationaal, een goede reputatie, mede op basis van zijn kwalitatieve programmering: ettelijke bands die nu succesvol en bekend zijn, hebben er vroeg in hun carrière opgetreden. Baroeg biedt maandelijks podium aan bands uit Rotterdam en regio, een springplank voor beginnende bands. In 2001 werd Baroeg door de Vereniging van Nederlandse poppodia uitgeroepen tot poppodium van het jaar.

Baroeg organiseerde in 2006 het Baroeg Open Air Festival, met een programma van vergelijkbare inhoud als de concerten, maar dan buiten en gratis toegankelijk. De editie 2007 werd afgelast. Een jaarlijks evenement is het Dutch Doom Day Festival.

Baroeg komt voort uit een sociaal-culturele organisatie voor jongerenwerk, hetgeen voortleeft in de officiële naam: Open Jongeren Centrum Baroeg. Nadat de deelgemeentelijke financiering voor het jongerenwerk werd beëindigd heeft Baroeg er zich op toegelegd een gerenommeerd volwaardig subcultureel podium van (inter)nationale allure te worden.

De achtergrond in sociaal-cultureel werk speelt nog enige rol in de bedrijfsvoering en bedrijfsideologie. De organisatie heeft een non-profit doelstelling, wil laagdrempelig zijn, en hecht aan haar maatschappelijke functie, náást de core business als poppodium. De organisatie wordt gerund door vrijwilligers. De vrijwilligers en hun intensieve betrokkenheid bij de organisatie dragen, volgens de organisatie, sterk bij aan de kennis van de actuele ontwikkelingen in het genre en van wat er onder de doelgroep leeft.

De afschaffing van gesubsidieerde banen heeft zijn invloed gehad op de bedrijfsvoering van Baroeg in organisatorische en financiële zin. Om te kunnen voortbestaan is Baroeg financiële gesteund door de gemeente. Een aantal medewerkers volgde een scholingstraject teneinde de organisatie te professionaliseren.

In het jaar 2007 werd Baroeg geconfronteerd met geweld in het uitgaansleven, er was een incident met fatale afloop. Dit heeft ertoe geleid dat Baroeg enige maanden gesloten is geweest. Een van de gevolgen van het incident is dat Baroeg professionele beveiligers is gaan inhuren, uiteraard met financiële gevolgen. Ook heeft Baroeg na dit incident besloten om tijdelijk geen bands te boeken in het betreffende genre (punk).

Voor de periode van het cultuurplan 2009-2012 heeft Baroeg de volgende plannen en voornemens

- ▶ Teneinde de bezoekersaantallen te doen stijgen met 20%, wil Baroeg ruimere openstelling van podium en zaal realiseren en faciliteiten en de promotie verbeteren. Naast concerten organiseert Baroeg dansavonden en muziekthema-avonden. De aanstelling van een programmeur draagt bij aan de kwaliteit van het aanbod. Door betaalde formatie in te stellen dan wel uit te breiden wil Baroeg de organisatie(kracht) verbeteren en professionaliseren.
- ▶ Baroeg handhaaft zijn doelstelling als non-profitorganisatie: de activiteiten dienen laagdrempelig te blijven, de opzet van de organisatie is daarop ingesteld.
- ▶ Baroeg wil meer ruimte bieden aan amateurkunst en/of talentontwikkeling, ruimere openstelling van podium en zaal dragen daaraan bij.
- ▶ De naamsbekendheid en het imago van Baroeg dienen verder versterkt te worden. Beide zijn in de kringen van de hardere popmuziek redelijk tot goed. De imagoschade na het fatale incident in 2007, moet worden gerepareerd.
- ▶ Een speerpunt in het beleid is veiligheid.

Baroeg streeft ernaar het Baroeg Open Air Festival jaarlijks te programmeren; en ziet dat festival niet alleen als een uniek evenement voor een stad als Rotterdam maar zelfs voor heel Nederland.

Het beleidsthema cultuurparticipatie is voor Baroeg, gezien de missie, vanzelfsprekend: laagdrempelige presentatie van een specifiek – niet veelvuldig geprogrammeerd – muziekgenre. De inzet van de vrijwilligers heeft inhoudelijke betekenis voor Baroeg. Door middel van de programma's met beginnende regionale bands en amateurs draagt Baroeg, naar eigen zeggen, bij aan talentontwikkeling.

Aanvraag subsidie cultuurplan 2009-2012 € 384.000

Subsidie cultuurplan 2005-2008 nee

Overwegingen

De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur acht Baroeg van belang in het Rotterdams culturele veld, vanwege de consistente en gewaardeerde programmering van een specifiek muziekgenre waarvan in de wijde regio vrijwel geen live-aanbod is. Baroeg heeft een duidelijk profiel en een goed beeld van zijn positie in het Rotterdamse muziekleven. Baroeg draagt bij aan het Rotterdamse muziekleven door zijn programma en doordat beginnende bands uit de regio er een podium vinden. De Raad beoordeelt de kwaliteit van de programmering positief en onderkent de goede landelijke en internationale reputatie die het podium heeft onder (gerenommeerde) bands. Het Baroeg Open Air festival in 2006 was een geslaagd evenement dat binnen dit genre in deze vorm en omvang – én gratis toegankelijk én in de wijk – zelden wordt gezien; de ambitie in dat opzicht is waargemaakt.

De Raad heeft waardering voor de inmiddels lange bestaansgeschiedenis van Baroeg dat zich, ondanks wijzigende en soms ongewisse financieringsstructuren, mede door de inzet van vrijwillige staf handhaaft, een reputatie heeft verworven en vasthoudt aan idealistische uitgangspunten. Baroeg heeft zich dankzij doortastende maatregelen goed weten te herstellen na een zeer betreurenswaardig incident.

Baroeg heeft zich in de afgelopen tijd ingezet om de organisatie te professionaliseren. De resultaten daarvan zijn af te lezen aan de aanvraag en aan de plannen voor de komende periode. De aanvraag is niet in alle opzichten even consistent, in sommige opzichten herhalend en

enigszins schools. De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur onderkent dat Baroeg een nuttige functie vervult als podium voor beginnend talent uit de regio, maar de passages in het beleidsplan over talentontwikkeling en - breder - cultuurparticipatie zijn niet volledig overtuigend geformuleerd. Dat laat onverlet dat de aanvraag overtuigt door de gedrevenheid die eruit spreekt en door de plannen voor de nabije toekomst, óók in organisatorisch opzicht. De Raad is van oordeel dat de inhoudelijke ambities realistisch zijn, gebaseerd op de prestaties uit voorgaande jaren en de inhoud van de plannen. De Raad is positief over de plannen tot professionalisering, maar meent dat voorgestelde organisatorische wijzigingen mogelijk iets té voortvarend zijn verwoord als één grote slag. Voor een organisatie als Baroeg is professionalisering in een stapsgewijs proces wellicht passender. De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur bepleit dat kleinere organisaties als Baroeg, samen met collega-instellingen, een aantal taken op het gebied van organisatie en/of marketing zouden weten te bundelen.

BARR Theatergroep

Samenvatting advies

De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur adviseert negatief over de aanvraag van BARR Theatergroep omdat de makers te weinig hebben aangetoond artistiek kwalitatief goede producties te maken. Daarnaast zijn de plannen te weinig uitgewerkt. In het werken met amateur- en semiprofessionele spelers in een educatieve context draagt BARR echter veel potentie en creativiteit in zich.

Functies

(experimenteel) theatergezelschap
gezelschap voor jeugd- en jongerentheater

Beleidsthema's

cultuurparticipatie
cultuur en school

Beschrijving aanvraag

Stichting BARR is opgericht in 1998. De artistieke kern van BARR bestaat uit de theatermakers/theaterdocenten Anna Boelens en Ragnhild Rikkelman. Zij schrijven, maken en spelen voorstellingen voor een breed publiek van 8 tot 88 jaar en presenteren deze in het kleine zalencircuit en op locatie. BARR werd drie maal geselecteerd voor de Serie Nieuwe Theatermakers van het Theater Instituut Nederland.

De makers willen vanuit een artistieke noodzaak bijdragen aan het artistieke landschap van Nederland. BARR is een van de vaste bewoners van theaterverzamelgebouw De Banier. BARR treedt met haar voorstellingen ook op in lokale cultuurcentra naast het landelijke kleine zalen circuit.

BARR wil vanuit een maatschappelijke betrokkenheid engagement stimuleren met educatieve projecten voor kinderen en jongeren. Daarnaast wil de groep de deur openen voor jong talent door artistieke begeleiding te bieden aan beginnende makers in de semi-professionele sfeer en aan startende groepen.

BARR wil zelf doorstromen, maar ook de doorstroming in de theatersector bevorderen. De makers vinden dat Rotterdam rijk aan talent is, maar arm aan theatergroepen. Zij streven naar een rijkere theatercultuur in de stad.

BARR wil aan het beleidsthema cultuurparticipatie bijdragen door het publiek te betrekken in het maakproces (tekstlezingen en studiopresentaties), maar ook door middel van educatieve projecten en nagesprekken. Met de educatieve projecten voor scholen wil BARR zich onderscheiden van andere instellingen door zich te concentreren op de inhoud en de verdieping. BARR komt niet tegemoet aan de wens van jongeren, maar leert jongeren kijken naar iets wat zij niet kennen. De educatieve projecten bestaan uit workshops en zijn gekoppeld aan een voorstelling. Door samen te werken met Jeugdtheater Hofplein wil de groep schoolvoorstellingen aanbieden aan leerlingen van basisscholen en vo en mbo.

Ook in De Banier wil de groep projecten met scholen starten.

In de periode 2009-2012 wil BARR drie kleine middelgrote zaalproducties maken. Daarnaast wil BARR vijf projecten organiseren in het kader van talentontwikkeling en elke zomer een festivalvoorstelling maken op locatie voor Camping Rotterdam. De aanvrager wil graag de premières van deze drie producties in de Rotterdamse Schouwburg geven.

BARR was de afgelopen jaren deelnemer aan het ACB begeleidingstraject van de Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur. In dit traject krijgen de deelnemers de kans om zich te professionaliseren. Om deze professionalisering de komende jaren te continueren heeft de groep een structurele financiële basis nodig.

Aanvraag subsidie cultuurplan 2009-2012 € 104.610

Subsidie cultuurplan 2005-2008 nee

Overwegingen

De makers van BARR zijn gedreven creatieve culturele ondernemers. Zij willen niet alleen zichzelf artistiek ontwikkelen, maar ook andere starters in de theatersector. In de aanvraag wordt de nadruk gelegd op het maken van producties, echter de kracht van de makers schuilt naar het oordeel van de Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur veel meer in het educatieve werk. De bijdrage aan het beleidsthema cultuurparticipatie en cultuur en school is hoog. Het is positief dat BARR zich in haar educatieve aanbod concentreert op inhoud en verdieping.

Het zelfstandig professioneel kunstenaarschap dat vereist is om voldragen producties te maken, blijkt niet voldoende uit de kwaliteit van de voorstellingen en wordt evenmin op een overtuigende wijze in de aanvraag aangetoond. De speelstijl is erg nadrukkelijk en de zelf geschreven teksten en bewerkingen ontberen literaire kwaliteit. Omdat de thematiek breed wordt uitgemeten en uitgespeeld, laten de voorstellingen weinig te raden over. De toelichting over de positie van BARR in het veld komt uitleggerig over. Er wordt door de makers veel gereflecteerd, maar te weinig op het eigen werk.

De Raad meent dat BARR met educatieve projecten in het amateurtheater- en het semiprofessionele circuit een belangrijke rol kan vervullen, maar met het begeleiden van startende professionele makers overschat de groep haar eigen capaciteiten. BARR heeft zich de afgelopen jaren op organisatorisch gebied goed ontwikkeld, maar dit rechtvaardigt geen opname in het cultuurplan. Daarvoor is primair van belang dat de artistieke toetsing van de producties en de plannen positief uitvalt, hetgeen thans niet het geval is.

Bonheur Theaterbedrijf Rotterdam

Samenvatting advies

Gezien de artistieke ontwikkeling in de afgelopen jaren, de kwaliteit van de producties en de wijze waarop het gezelschap zich heeft gemanifesteerd in de stad, adviseert de Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur positief over de aanvraag van Bonheur. Hij stelt een hogere subsidie voor dan het huidige bedrag om de organisatie van het gezelschap te versterken.
Positief voor € 396.000

Functie

theatergezelschap

Beleidsthema

cultuur en school

Beschrijving aanvraag

Theatergezelschap Bonheur bestaat nu bijna 20 jaar. In 2005 nam Peter Sonneveld het artistiek leiderschap over van Anneke van Blokland. Met zijn komst werd de naam uitgebreid tot Bonheur Theaterbedrijf Rotterdam.

Bonheur Theaterbedrijf Rotterdam heeft de functie van een klein theatergezelschap dat zich richt op het creëren van literair theater. Het gezelschap kiest niet voor een vast ensemble. Per voorstelling of project wordt artistiek personeel aangetrokken. Wel keren acteurs regelmatig in nieuwe voorstellingen terug.

Het gezelschap maakt voorstellingen en onderneemt daarnaast dienstverlenende activiteiten. Het is naar eigen zeggen de laatste jaren meer naar buiten getreden en bekender geworden in de stad.

De grote verscheidenheid aan activiteiten verminderde volgens de aanvrager de herkenbaarheid en dit is de reden waarom men de koers voor de komende vier jaar wil bijstellen. Met twee pijlers in het beleid wil Bonheur Theaterbedrijf Rotterdam de relatie met het publiek in de stad versterken: de liefde voor de taal en de liefde voor de stad. Met de volgende vier elementen karakteriseert het gezelschap zichzelf: het vertellende spelen, de taal van de verbeelding, het thema van de geborgenheid en de huisstijl van gastvrijheid.

In de komende jaren blijft Bonheur Theaterbedrijf Rotterdam zich sterk maken voor het bewerken van hedendaagse romans en meesterwerken uit de klassieke literatuur. Daarnaast wil het gezelschap nieuw repertoire creëren door opdrachten te verlenen aan schrijvers en dichters. De voorstellingen worden eerst gepresenteerd in het eigen theater aan de Eendrachtstraat. Daarna zullen er ook enkele op tournee gaan. Het maken van producties wordt door het gezelschap aangeduid als Plan A.

De liefde voor de stad komt tot uitdrukking in het zich engageren bij diverse culturele instellingen. Het gezelschap wil bestaande samenwerkingsverbanden verstevigen, maar ook nieuwe allianties aangaan. Al deze plannen worden geschaard onder de noemer Plan B. Voor 2009-2012 heeft Bonheur Theaterbedrijf Rotterdam een wensenlijst van voorstellingen, maar met een zeker voorbehoud. Sommige boekbewerkingen kunnen namelijk misschien niet doorgaan, omdat de eerste rechten zijn verkocht aan filmmakers. Met Plan B wil het gezelschap zoals gezegd zijn gezicht meer laten zien in de stad en zodoende contact maken met nieuw publiek. Het wil blijven samenwerken met Poetry International Festival, Poetry International Kinderfestival, Festival De Wereld van Witte de With, en Comité Herdenking 14 mei. Daarnaast wil het op incidentele basis samenwerken, met bijvoorbeeld het Jongerenjaar 2009.

Aan het beleidsthema cultuur en school wil Bonheur Theaterbedrijf Rotterdam als volgt bijdragen. Scholieren krijgen de gelegenheid om persoonlijk met de mensen van het theater kennis te maken. Voor leerlingen in de bovenbouw van het vo worden workshops georganiseerd. Daarnaast kunnen docenten de klas voorbereiden aan de hand van lesbrieven en dvd's. Acteurs

gaan naar scholen om over hun werk te vertellen in de klas. In speciale projecten worden kleine groepen jongeren persoonlijk benaderd en betrokken bij het gezelschap. Parallel aan deze investering in jongeren wil Bonheur Theaterbedrijf Rotterdam met de groeiende groep 50plussers nauwe banden aangaan.

Naast Plan B en educatie voor jongeren en ouderen kiest het gezelschap een derde wijze om zich te verankeren in de stad: samenwerking met andere theatergezelschappen. Het wil een bijdrage leveren aan de organisatie van Brandhaarden in de Rotterdamse Schouwburg waarin actuele kwesties aan de orde komen. Verder geven de gezelschappen gezamenlijk een magazine uit. In overleg met het Productiehuis Rotterdam, RO Theater en OT worden jonge makers gedurende 1 à 2 jaar gevolgd, gestimuleerd en begeleid. Productiehuis Rotterdam krijgt hierin de regie. Tot slot wil Bonheur Theaterbedrijf Rotterdam aanhaken bij talentontwikkelingstrajecten in het vakonderwijs en bij cursusorganisaties als het Rotterdams Centrum voor Theater en Jeugdtheaterschool Hofplein.

Aanvraag subsidie cultuurplan 2009-2012 € 430.500

Subsidie cultuurplan 2005-2008 € 361.000

Overwegingen

De aanvraag van Bonheur Theaterbedrijf Rotterdam is een goed geschreven vertaling van wat het gezelschap is. Er zijn veel concrete plannen gedreven door de liefde voor literatuur en de rol die het gezelschap ambieert in de stad. In die zin is Bonheur Theaterbedrijf Rotterdam uniek in zijn soort. De keuze om te werken voor hoger opgeleid publiek is eerlijk. Het gezelschap streeft niet naar massale belangstelling uit alle lagen van de bevolking voor zijn werk. Het wil met duidelijke signatuur en liefde voor het theatervak bewust klein blijven en een select publiek trekken, dat van zijn voorstellingen houdt.

Bonheur Theaterbedrijf Rotterdam brengt uitgesproken talige voorstellingen met een specifieke rol voor de acteur, die niet zozeer het uitgebeelde personage is, maar meer als vertolker van de tekst fungeert. Dit subtiele onderscheid bepaalt het karakter van de voorstellingen. Ze hebben niet tot doel de toeschouwer in een andere wereld onder te dompelen, maar veeleer getuige te laten zijn van de literaire kracht van de tekst. De kale zaal en sobere decorvoering horen bij deze benadering. Bonheur Theaterbedrijf Rotterdam levert een aanbod van hoog niveau met veel interpretatievrijheid voor de, vaak jonge, acteurs.

De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur waardeert de stap van artistiek leider Peter Sonneveld naar grotere openheid door met zijn gezelschap op verschillende plekken in de stad te spelen, ook op locatie en door meer samen te werken met andere Rotterdamse gezelschappen en Productiehuis Rotterdam. Hierdoor krijgt nieuw talent een kans om door te stromen in het veld. Hoe Bonheur Theaterbedrijf Rotterdam de literaire teksten omzet in theaterbewerkingen en welke dramaturgische overwegingen daarbij een rol spelen, blijkt niet duidelijk uit de aanvraag. De boeksamenvattingen zijn weliswaar informatief, maar geven geen inzicht in de theatrale opzet. De aanvraag leidt hier niet tot gespannen verwachtingen. Toch overtuigt het gezelschap de Raad in zijn kunnen, gezien het kwalitatief goede aanbod in de huidige cultuurplanperiode. De bijdrage van het gezelschap aan het beleidsthema cultuur en school waardeert de Raad in de bescheiden persoonlijke aanpak voor een relatief beperkt publiek als bevredigend.

Centrale Discotheek Rotterdam

Samenvatting advies:

De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur adviseert om de Centrale Discotheek Rotterdam op te nemen in het cultuurplan 2009-2012. De Centrale Discotheek vervult haar rol als service-instituut met verve, zij heeft een aansprekende functie als collectioneur en kenniscentrum van muziek, in de volle breedte. Door de innovaties die zij ontwikkelt op het gebied van digitalisering en ontsluiting van haar collectie en haar consistente beleid heeft de Centrale Discotheek een bovenlokale betekenis, terwijl zij intussen uitdrukkelijk een functie vervult in het Rotterdamse muziekleven. De Raad adviseert dan ook om het volledige gevraagde bedrag toe te kennen.

Positief voor € 285.000

Functies

presentatiefunctie muziek

presentatie- en ontwikkelingsfunctie nieuwe media

Beleidsthema's

cultuurparticipatie

cultuur en school

internationalisering

Beschrijving en aanvraag

De Centrale Discotheek vervult sinds 1961 een presentatiefunctie voor muziek door uitlening van muziekdragers, aanvankelijk vinyl, nu cd's en dvd's. Sinds 2005 kan men digitaal tracks lenen om die te beluisteren op de eigen PC. De collectie omvat alle muzikale genres en is omvangrijk. De Centrale Discotheek afficheert zich met de slogan: Europa's grootste muziekcollectie staat gewoon in Rotterdam. Het aanbod is niet afhankelijk van het actuele commerciële aanbod. De Centrale Discotheek legt zich erop toe alle muziek die in Nederland officieel op cd wordt uitgebracht aan te bieden. Actuele ontwikkelingen, onder andere die in de muziekindustrie, de veranderende bevolkingssamenstelling en muzieksmaak, hebben het collectiebeleid in zoverre beïnvloed dat ook andere cd's in de collectie worden opgenomen voor zover ze relevant zijn voor de Nederlandse muzieksmaak, met als motto: Rotterdam is vele smaken.

De Centrale Discotheek vervult als uitleencentrum voor muziekdragers eenzelfde functie als openbare bibliotheken. De Centrale Discotheek werkt met veel culturele instellingen samen op digitaal gebied.

Het publieksbereik van de Centrale Discotheek is in de afgelopen jaren vergroot. De manier waarop het publiek van de voorzieningen gebruik maakt verandert: er vinden minder uitleningen plaats van fysieke geluidsdragers, terwijl men meer gebruikmaakt van 'MuziekWeb' dat de collectie ontsluit en waar men digitaal muziek kan lenen. De Centrale Discotheek heeft al enige jaren geleden een koerswijziging ingezet naar die van onafhankelijke toegangspoort en wegwijzer naar cultuur en informatie, een omslag die bij bibliotheken nog gaande is.

Een van de toegepaste methoden is dat de website van de Centrale Discotheek functies heeft waardoor de online-catalogus als gids en inhoudelijke informatiebron kan dienen voor de collectie. Ook publiceert de Centrale Discotheek met enige regelmaat boekjes waarin zij een bepaald genre belicht, bijvoorbeeld de muziek uit Kaapverdië.

De Centrale Discotheek leent via haar MuziekWeb langs digitale weg tracks van cd's uit. Voor dit doel heeft zij in eigen beheer het softwareprogramma DigiLeen ontwikkeld. Dit systeem heeft de Centrale Discotheek opgezet met steun en medewerking van de Vereniging van Openbare Bibliotheken, Buma/Stemra, artiestenrechtenorganisatie Norma en muziekmaatschappijen, waaronder gerenommeerde internationale labels.

De digitale uitleen vindt veel weerklank, zowel onder de abonnees, als onder auteursrechtorganisaties, Buma/Stemra, Norma en de maatschappijen. Abonnees kunnen via MuziekWeb cd's reserveren, via interbibliotheecair leenverkeer kunnen gebruikers van elders cd's aanvragen die naar het eigen bibliotheekfiliaal worden verzonden.

De Centrale Discotheek werkt samen met en biedt service aan de publieke omroepen RTV Rijnmond, Radio 4 en FunX, onder andere door digitale muziekbestanden te leveren voor hun geautomatiseerde uitzendsystemen. Uit die service en uit licenties op haar omvangrijke, in eigen beheer vervaardigde, catalogusdata genereert de Centrale Discotheek eigen inkomsten.

MuziekWeb is gekoppeld aan de sites van enkele culturele instellingen, zoals het Rotterdams Philharmonisch Orkest, waarmee zij voorproefjes uit hun programma's aanbieden. Vergelijkbare koppelingen zijn voorgenomen met de poppodia Nighttown en Rotown. Andere culturele instellingen in Rotterdam, het World Music and Dance Centre, Codarts en RTV Rijnmond maken gebruik van de expertise van de Centrale Discotheek op dit gebied.

Met dit systeem is de Centrale Discotheek een pionier op het gebied van digitale ontsluiting van haar omvangrijke bestand, met toestemming van de rechthebbenden. Deze ontwikkeling heeft ertoe geleid dat de Centrale Discotheek wordt geraadpleegd door uiteenlopende instellingen, onder wie de Vlaamse bibliotheken.

Voor de komende periode heeft de Centrale Discotheek de ambitie een toonaangevende rol te (blijven) spelen. Eén ambitie is om de Koninklijke Bibliotheek van de muziek [te zijn], beschikbaar voor iedere Rotterdammer", onder andere door alle muziek die ooit op de Nederlandse markt is verschenen te verwerven en beschikbaar te hebben; ook muziek die niet officieel is uitgebracht maar die wel relevant is "voor de Rotterdamse muzieksmaak". Ook wil de Centrale Discotheek de beschikbare informatie over klassieke muziek, nu op albumniveau, uitbreiden en verdiepen om die meer gelaagd te kunnen aanbieden.

Het digitaal te beluisteren aanbod zal groeien, zowel voor abonnees, online-gebruikers, als in de publieksruimte van de Centrale Discotheek. De samenwerking met en dienstverlening aan de podia op digitaal gebied zal worden uitgebreid. De Centrale Discotheek ziet voor zich een taak om mogelijkheden om innovatie op digitaal muziekgebied nader te ontwikkelen.

Voor wat betreft haar publieksruimte in de centrale bibliotheek, neemt de Centrale Discotheek zich voor om die te ontwikkelen tot een verblijfsruimte waar het publiek met innovatieve manieren nieuwe muziek(genres) kan ontdekken, een internationaal voorbeeldstellende *Music Experience*. Om deze ambitie te verwezenlijken zoekt de Centrale Discotheek middelen buiten het cultuurplan.

- ▶ Voor de Centrale Discotheek houdt cultuurparticipatie in dat haar collectie laagdrempelig en beschikbaar is voor de gebruikers; zij houdt met de samenstelling van de collectie rekening met de ontwikkelingen in de muzieksmaak van Rotterdammers. Een voorgenomen project is om met persoonlijke verhalen van individuele (bekende) Rotterdammers als leidraad muzikale voorkeuren te presenteren en te ontsluiten.
- ▶ De Centrale Discotheek werkt met verschillende partners samen in educatieve projecten, onder andere door haar digitale expertise in te zetten.
- ▶ Op het gebied van internationalisering concentreert de Centrale Discotheek zich voorlopig op uitbreiding van de samenwerking met Vlaamse bibliotheken.

Aanvraag subsidie cultuurplan 2009-2012 € 285.000

Subsidie cultuurplan 2005-2008 € 224.000

Overwegingen

De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur is uitgesproken positief over de wijze waarop de Centrale Discotheek erin slaagt om temidden van de turbulente ontwikkelingen in de muziekindustrie, frisse en nieuwe concepten te formuleren, en die met succes uit te voeren. De wijze waarop de Centrale Discotheek methodes ontwikkelt en realiseert om muziek digitaal aan te bieden dwingt bewondering af. De manier waarop zij digitale media inzet én deels zelf ontwikkelt, getuigt van diepgaand inhoudelijk inzicht in de nieuwe technologieën, een

doortastende aanpak, daarenboven worden ze adequaat uitgevoerd. De Centrale Discotheek heeft met haar voortvarende werkwijze en met de behaalde resultaten een voortrekkersrol. Andere (kunst)instellingen kunnen daaraan een voorbeeld nemen.

De reguliere uitleenservice die de Centrale Discotheek biedt is van onmiskenbare waarde. Dit type service heeft zijn wortels in de populaire muziek; de Centrale Discotheek onderscheidt zich door met haar collectie de volle breedte van de muziek te omvatten.

Dat de Centrale Discotheek om niet kan inwonen in het gebouw van de Openbare Bibliotheek is een bijzonder gelukkige omstandigheid, waardoor zij fysiek haar terechte plaats heeft in het hart van een belangrijk openbaar centrum van kennis, middenin de stad. Naar het inzien van de Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur heeft deze standplaats een meerwaarde voor beide instellingen. Het plan voor een nieuw opgezette publieksruimte, Music Experience, maakt nieuwsgierig naar de uitwerking daarvan. De Raad is daarbij aangenaam getroffen door het feit dat de Centrale Discotheek de realisatie van dát plan niet heeft opgenomen in de aanvraag voor het cultuurplan 2009-2012; de Raad bepleit intussen continuering van de huidige huisvestingssituatie.

De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur hecht bijzonder veel inhoudelijke belang aan de service die de Centrale Discotheek biedt door de manier waarop zij via haar website op een aansprekende manier de gebruiker van relevante informatie en muzikale tips voorziet. Op die manier heeft de Centrale Discotheek een rol als kennisverbreder en deskundig adviseur, een rol die voorheen werd vervuld door de radio of de betere platenzaak. Door deze functie biedt de Centrale Discotheek op haar eigen wijze enig tegenwicht tegen de dreigende verschraving als gevolg van de downloadcultuur.

De service die de Centrale Discotheek biedt aan de grote muziekpodia door hen in de gelegenheid te stellen hun programma te koppelen aan haar muziekbestanden is prijzenswaardig en wordt door de betreffende instellingen bijzonder op prijs gesteld.

De ambitie van de Centrale Discotheek om de Koninklijke Bibliotheek van de muziek te zijn, door haar gehele archief digitaal te ontsluiten en om alle muziek die in Nederland is uitgebracht in haar collectie op te nemen, juicht de Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur van harte toe. Binnen de sector van de muziekcultuur vervult de Centrale Discotheek een rol als een deltadienst, een kwalificatie die strookt met die ambitie.

De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur beschouwt de Centrale Discotheek als een toonbeeld van innovatief denken en servicegerichtheid in de muzieksector van Rotterdam en ver daarbuiten. Het is een instelling met een betekenis die het lokale belang overstijgt. Des te meer prijzenswaardig is het dat de Centrale Discotheek Rotterdam intussen een actieve functie vervult als podium en intermediair uitdrukkelijk voor de muziekculturen in Rotterdam.

Centrum Beeldende Kunst

Samenvatting advies

De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur is van mening dat het Centrum Beeldende Kunst een goed functionerende kunstinstelling is met een te brede missie. Het wil eigenlijk veel te veel en vooral te dienstbaar zijn aan anderen. Wat de Raad betreft zou het Centrum zichzelf de komende vier jaar de ruimte moeten geven om de missie te versmallen, de activiteiten te focussen, scherpere opvattingen over de beeldende kunst in Rotterdam te uiten, scherpere maar vooral eigen keuzes te maken. Positief voor financiering uit het budget voormalige takken van dienst.

Functies

presentatie-instelling beeldende kunst en vormgeving
intermediairfunctie beeldende kunst in de openbare ruimte
collectie moderne kunst en vormgeving
intermediairfunctie publieksonwikkeling

Beleidsthema's

cultuurparticipatie
cultuur en school
internationalisering

Beschrijving aanvraag

Het Centrum Beeldende Kunst (CBK) stelt zich ten doel het culturele klimaat in Rotterdam te versterken door een actieve rol te spelen in het samenbrengen van productie, presentie, publiek, vraag en afzet van producten en activiteiten op het terrein van de visuele cultuur en daarin de beeldende kunst in het bijzonder en dit in ruime zin voor een zo groot mogelijk publiek toegankelijk te maken. Het Centrum Beeldende Kunst is al vijftientig jaar de kortste weg naar beeldende kunst in Rotterdam en zorgt voor het verspreiden van kennis van Rotterdamse beeldende kunst, het samenbrengen van publiek en makers, het bemiddelen tussen vraag en aanbod en het versterken van het productieklimaat. Het CBK richt zich daarbij op de volgende doelgroepen:

- ▶ niet ingewijde maar wel nieuwsgierige kunstconsumenten (actief en passief);
- ▶ potentiële opdrachtgevers/kunstafnemers;
- ▶ beeldende kunstenaars;
- ▶ professionele kunstbemiddelaars;
- ▶ jongeren (schools en buitenschools).

Het Centrum Beeldende Kunst werkt vanuit de basis en de actualiteit en zoekt als eerste naar een verbinding tussen de maker en het publiek en daarin onderscheidt het zich van andere Rotterdamse organisaties op het terrein van de beeldende kunst. Het CBK is dé bemiddelaar die vraag en aanbod samenbrengt.

De verschillende functies en thema's die de organisatie wil vervullen worden in zes afdelingen uitgewerkt. Beeldende Kunst in de Openbare Ruimte verhoogt de aantrekkelijkheid van de stad en draagt bij aan de creatieve economie en aan het publieksbereik van cultuur. Voor veel burgers is dit de eerste kennismaking met beeldende kunst. Kernbegrippen bij de intermediairfunctie beeldende kunst in de openbare ruimte zijn bemiddeling tussen vraag en aanbod, publiekseducatie en participatie, scouting en talentontwikkeling en excellentie. Dit laatste begrip slaat vooral op de hoogwaardige sculpturen die via de Internationale Beeldencollectie worden verworven. Het beleid van de afdeling Beeldende Kunst in de Openbare Ruimte is uniek in Nederland en sterk georiënteerd op buurten en wijken. Goed opdrachtgeverschap staat centraal. De afdeling is een regisseur in een complexiteit van interacties met publiek, financiers en opdrachtgevers. Voor grootschalige opdrachten wordt altijd een 'kunstplan' opgesteld, voor kleinschalige opdrachten zien we een verschuiving van overheid naar marktpartijen. Versterking

van deze laatste activiteit, mede gericht op de verbetering van de beroepspraktijk van de Rotterdamse kunstenaars, is nodig.

Met TENT., geopend in 1990 in het pand Witte de Withstraat, heeft het Centrum Beeldende Kunst een tentoonstellingsafdeling die de actualiteit van de (jonge) Rotterdamse beeldende kunst laat zien in een internationale context. Kenmerkend voor TENT. is de uitgebreide nevenprogrammering (evenementen, debatten, films) naast de tentoonstellingen waarmee een breed en jong publiek wordt bereikt. Het beleid van TENT. is gericht op continuïteit in het onderzoek naar de Rotterdamse culturele productie. Het beleid zal de komende jaren niet sterk veranderen maar wel verbreden naar vormgevers en slash artists die van meerdere genres gebruikmaken. TENT. werkt samen met het Historisch Museum Rotterdam en de Stichting Kosmopolis aan een nieuwe locatie op Zuid, wil jaarlijks een jonge curator en een kunstenaar uit het buitenland uitnodigen om presentaties in haar tentoonstellingsruimte te presenteren. Het Centrum Beeldende Kunst en Witte de With onderzoeken de mogelijkheid het gebouw Witte de Withstraat 50, waar zij samen gebruik van maken, te verbeteren: betere presentatiemogelijkheden, een duidelijkere positionering van de locatie in en naar de straat en nieuwe publieksvoorzieningen zoals boekwinkel en café.

De gemeentelijke niet-museale collectie die door het Centrum Beeldende Kunst wordt beheerd heeft een depotfunctie voor de kunstuitleen, maar vormt ook een startpunt voor de educatieve activiteiten van het Centrum en voor presentaties van (oudere) Rotterdamse kunstenaars in de tentoonstellingsruimten aan de Nieuwe Binnenweg. De collectie geeft een goed overzicht van de Rotterdamse kunstproductie van de laatste halve eeuw. Uit de collectie worden ook overzichtpublicaties gemaakt. De tentoonstellingen aan de Nieuwe Binnenweg, die uit deze collectie worden samengesteld, hebben voorts een duidelijk verband met aankoop en inhuur van kunstwerken en zijn daarom tevens inkomensvormend voor kunstenaars. Veel tentoonstellingen buiten het gebouw zijn coproducties. De instelling ondersteunt voorts brede presentaties met onder andere main stream kunstenaars (zoals de Artstore-tentoonstellingen in 2006 in het Groothandelsgebouw) en participeert in het festival Motel Mozaïque. Zij meent dat het salonconcept van Artstore niet eenmalig zou moeten zijn, maar ziet in deze formule een uitgelezen kans om het gat te dichten tussen het besloten atelier en de geprogrammeerde tentoonstellingsruimte. Een Artstore-achtige presentatie voorziet duidelijk in een behoefte en zou jaarlijks moeten plaatsvinden met daar omheen een programma van educatie en verkoop. De niet-museale collectie beeldende kunst, thans 36.000 werken groot, is dringend aan sanering toe. Zoals hiervoor beschreven is deze collectie het hart van vele activiteiten, maar te omvangrijk en deels verouderd en versleten. Zo'n 15.000 werken komen voor afstoting in aanmerking nu het bewaren van deze werken overbodige kosten met zich meebrengt. Het Centrum Beeldende Kunst vraagt voor deze sanering incidentele middelen, alsmede structureel geld voor de opslagkosten op een nieuwe locatie.

De collectie moderne kunst en vormgeving, gesaneerd en wel, blijft echter belangrijk bij de uitvoering van het beleid. Het is de enige collectie in Rotterdam waarmee inzicht kan worden gegeven in de artistieke ontwikkeling van veel Rotterdamse kunstenaars. Bij tentoonstellingen en in educatieve projecten komen de werken tevoorschijn, evenals in de presentatieruimten van de kunstuitleen. In de toekomst zullen presentaties consequent verbonden worden met educatieve activiteiten. Ook wordt de collectie beter beschreven op het niveau van deelcollecties en is men begonnen met de herregistratie en ontsluiting van de collectie, die vanaf 2009 zo compleet mogelijk op internet toegankelijk zal zijn, voor uitleen, tentoonstellingen en educatieve doeleinden.

De verhuur van kunstwerken in het kader van de kunstuitleen dient vanaf 2009 een opgaande lijn te zien te geven. Er zal meer werk van Rotterdamse kunstenaars in consignatie worden genomen. Met het Nederlands Fotomuseum zal een overeenkomst worden gesloten om de collectie van 90.000 foto's voor een grotere groep Rotterdammers bereikbaar te maken.

Het beleidsplan van het Centrum Beeldende Kunst besteedt voorts ampele aandacht aan de ondersteunende en informatieve functie voor beeldende kunstenaars (DocInfo), een helpdeskfunctie voor kunstenaars die daarnaast ook een bemiddelende rol speelt bij het bij

elkaar brengen van kunstenaars en opdrachtgevers. Het Centrum Beeldende Kunst ondersteunt Rotterdamse beeldende kunstenaars op vele manieren en pleit thans voor de mogelijkheid in aanvulling daarop een opstartondersteuning te kunnen geven, alsmede een aankoopsubsidieregeling bij galeriën. De instelling adopteert het plan van Rotterdamse kunstenaarsinitiatieven voor de oprichting van een Bureau Buitenland dat het internationaal functioneren van deze initiatieven moet versterken.

Voorts is er aandacht voor het programma CBK Adventures (gericht op het creëren van nieuw publiek), voor evenementen, kunstprijzen, de samenwerking met de Pabo van de Hogeschool Rotterdam, de samenwerking met brede scholen, met Villa Zebra en de Willem de Kooning Academie. Educatie, participatie en internationalisering krijgen in het beleidsplan uitvoerig aandacht.

Aangevraagd subsidie cultuurplan 2009-2012 € 3.500.000

Subsidie cultuurplan 2005-2008 n.v.t.

Overwegingen

Het Centrum Beeldende Kunst heeft een paar jaar geleden zijn status als gemeentelijke tak van dienst verloren en is juridisch ondergebracht in een stichting. Toch wordt het beleidsplan van deze instelling nog in sterke mate gekleurd door haar vroegere karakter als gemeentelijke dienst. Als de beleidsvisie van het Centrum Beeldende Kunst nu met één woord zou moeten worden gekarakteriseerd, dan is dat met de term dienstbaarheid. Het Centrum is er voor de samenleving, de stad, de beeldende kunst en de overheid. Dat past goed bij een gemeentelijke dienst, maar past het ook bij een kunstinstelling die, teruggeworpen op zichzelf, een duidelijke visie op de beeldende kunst in de stad moet ontwikkelen en die zichzelf moet waarmaken in een pluriform veld met andere kunstinstellingen?

Pregnante voorbeelden van deze dienstbaarheid vinden we in de paragraaf internationalisering. Van de drie concrete activiteiten die hier worden genoemd is er één plan, ontwikkeld door vijf kunstenaarsinitiatieven dat hier gastvrij wordt geadopteerd, is er een activiteit met Parimaribo en een activiteit met partnersteden van Rotterdam. Het project Parimaribo-Rotterdam-Parimaribo is onderdeel van een vierjarige samenwerkingsovereenkomst tussen de gemeente Rotterdam en de republiek Suriname ... met het oog op de aanwezigheid van een grote Surinaamse bevolkingsgroep in Rotterdam en de behoefte aan uitwisseling op divers niveau. Volgt een keurige uitwerking van dit samenwerkingsproject met veel dialoog, ontmoeting en uitwisseling. Op zich een prima project, maar waarom gaan we dit doen en niet iets anders? Nu wordt er in het beleidsplan zonder inhoudelijke noties meegelift met een gemeentelijke uitwisseling. Ook de toelichting bij de activiteit Partnersteden doet niet meer dan aanhaken bij een gemeentelijk uitwisselingschema. In de komende periode wil het CBK partnersteden van Rotterdam bestempelen tot kern van het internationale beleid. Ongetwijfeld zitten er interessante steden bij, maar ook hier ontbreekt een inhoudelijk motief. Zijn er niet meer interessante ontwikkelingen elders in de wereld waar we hier in Rotterdam meer aan zouden kunnen hebben? Als het Centrum Beeldende Kunst toch internationaal gaat, laat het dan aan inhoudelijke noties de voorrang geven.

TENT. Is een van de meest interessante onderdelen van het Centrum Beeldende Kunst: een goed tentoonstellingsprogramma, zinvolle nevenactiviteiten, een stevige band met Rotterdamse kunstenaars en zelfs het jonge academiëvolk weet de gesloten voorgevel van het pand aan de Witte de Withstraat met gemak en in grote aantallen binnen te dringen. De paragrafen over TENT. in het beleidsplan van de instelling staan vol opvattingen over publiek, marketing, educatie en samenwerking. Over de inhoud van het programma worden we echter niet veel wijzer, anders dan dat een vrijere omgang met de grenzen tussen beeldende kunst en design gewenst is. Hiermee volgt TENT. de ontwikkelingen in de Rotterdamse kunstwereld op de voet: kunstenaars ontwikkelen zich meer en meer tot 'slash artists', kunstenaars die niet binnen een genre blijven maar zich zonder omhaal bewegen van mode naar kunst, van kunst naar muziek, van muziek naar design. Zijn dat alle inhoudelijke noties die de komende jaren het programma van

TENT. gaan bepalen, weet de staf niet meer over de ontwikkeling van beeldende kunst in Rotterdam en zijn positie daarin te melden dan dit? Volgt nog de aankondiging van een in het kader van het Pact op Zuid te openen tijdelijk filiaal TENT.Zuid, in samenwerking met het Historisch Museum en Kosmopolis Rotterdam, maar een inhoudelijk concept voor dit filiaal ontbreekt geheel. Welke kunsthoudelijke opvattingen en standpunten gaat TENT. in dit samenwerkingsverband nu eigenlijk inbrengen?

Het zijn twee voorbeelden waaruit moge blijken dat in dit beleidsplan het Centrum Beeldende Kunst vooral kiest voor bewoordingen waaruit haar dienstbaarheid aan anderen blijkt. In verschillende passages gaat het beleidsplan in op de rol van het Centrum als regisseur, bemiddelaar en intermediair. De instelling lijkt zich aldus op te lossen in al die tussenruimten. Ze lost op in haar bemiddelende rol en heeft weinig eigen standpunten en keuzes in te brengen, toont weinig eigen smoel.

Er wordt in het beleidsplan op verschillende plaatsen over educatie en participatie geschreven. Naast de leerlingen uit het basis- en voortgezet (dat zijn er al heel veel) onderscheidt het Centrum op educatief terrein nog vier voor hem relevante doelgroepen: de leerkracht als cultuuroverdrager, de leerkracht als cultuuroverdrager in opleiding, de Rotterdamse kunstenaar en de deskundigen uit onderwijs, kunst en kunsteducatie. Het organisatieschema laat echter de rauwe werkelijkheid zien: voor educatie is slechts 0,89 fte beschikbaar! De instelling is op dit punt veel te ambitieus. Wat cultuurparticipatie betreft, 'een niet ingewijd maar nieuwsgierig publiek' is de belangrijkste doelgroep op ieder terrein van het CBK. Is er momenteel publieksonderzoek voorhanden, weet men wie men nu bereikt? In het beleidsplan wordt op veel plaatsen over nieuw publiek gesproken maar wie dat nieuwe publiek is en hoe men dat (naast de schoolprogramma's) gaat bereiken blijft onduidelijk.

Zorg wordt uitgesproken over de omvang en de kwaliteit van de collectie; die zou gesaneerd moeten worden. Echter, verzamelen en ontzamen kan alleen op basis van een goed collectieplan. Dat ligt er niet en dat wordt ook niet aangekondigd. Alleen op basis van een collectieplan (waarin ook de verbanden met andere relevante collecties in stad en land -zoals de Stadscollectie van Boijmans Van Beuningen- zijn aangegeven) kan op zorgvuldige wijze worden ontzamd. De Raad beveelt de spoedige opstelling van zo'n plan aan. Aandacht vraagt de Raad ook voor de beheerstaken van het Centrum Beeldende Kunst ten aanzien van buitenbeelden. De verhouding tussen de Internationale Beeldencollectie en de afdeling Beeldende Kunst in de Openbare Ruimte lijkt nog steeds niet duidelijk. Inmiddels nemen ook andere kunstinstituten, zoals het Wereldmuseum, Boijmans Van Beuningen en de Kunsthal initiatieven op het punt van buitenbeelden. Dat vraagt om afstemming en bewaking van een goede taakverdeling.

De Raad wil de positieve aspecten van het Centrum Beeldende Kunst graag ondersteunen. Het Centrum heeft veel expertise, het weet heel erg veel van de beeldende kunst en de kunstenaars in Rotterdam. Het is ondernemend, het probeert veel uit. Het heeft een grote maatschappelijke betrokkenheid. Het communiceert veel met allerlei sectoren buiten de directe kunstwereld (woningcorporaties, projectontwikkelaars, gemeentelijke diensten, deelgemeenten, onderwijs en welzijnswerk). Het Centrum gaat actief in op uitnodigingen van anderen, is coöperatief en stelt zijn kennis graag ter beschikking.

Sterke afdelingen binnen het Centrum Beeldende Kunst zijn het eerder genoemde TENT. en voorts de afdeling Beeldende Kunst in de Openbare Ruimte. Wat over gebiedsgericht werken wordt vermeld in de paragraaf intermediairfunctie beeldende kunst in de openbare ruimte is voorbeeldig. Door de grootschalige en de kleinschalige opdrachten is de instelling stevig in Rotterdam geworteld. Het evenementenbeleid heeft de afgelopen jaren al aardige programma's voortgebracht en zal nog worden geïntensiveerd. Het documentatiecentrum voor beeldende kunstenaars is nuttig. Het gehele beleidsplan maakt duidelijk dat het Centrum zijn verantwoordelijkheid voor de Rotterdamse beeldende kunstenaar kent. Het is goed dat het Centrum regelmatig brede presentaties wil tonen van wat Rotterdamse beeldende kunstenaars presteren. Men wil het salonconcept van Artstore (vorig jaar in het Groothandelsgebouw, onderdeel van Artpark) blijvend ondersteunen. Het adopteren van het plan van Bureau Buitenland van de kunstenaarsinitiatieven is zinvol, kan goed in de structuren van het Centrum ingebed

worden. Uit veel blijkt, dat het nuttige en intensieve relaties met de Rotterdamse beeldende kunstenaars heeft opgebouwd en heeft weten vast te houden.

Kortom, het Centrum is een goed functionerende kunstinstelling met een te brede missie. Het wil eigenlijk veel te veel en vooral te dienstbaar zijn aan anderen. Wat de Raad betreft zou het Centrum zichzelf de komende vier jaar de ruimte moeten geven om de missie te versmallen, de activiteiten te focussen, scherpere opvattingen over de beeldende kunst in Rotterdam te uiten, scherpere maar vooral eigen keuzes te maken.

Chabot Museum

Samenvatting advies

De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur is gematigd positief over het Chabot Museum. Het museum is klein en presenteert overzichtelijke en kwalitatief goede tentoonstellingen. Het museum richt zich op de kunstliefhebber en bereikt per jaar ongeveer 10.000 bezoekers. Het Museum past, naar mening van de Raad, niet bij één van de politieke thema's. Toch is de Raad van mening dat het Chabot Museum een bijdrage levert aan de infrastructuur en veelzijdigheid van het Museumspark en daarmee aan het culturele klimaat in de stad. De Raad adviseert de structurele subsidie aan het Chabot Museum voort te zetten.
Positief voor € 80.000

Functies

moderne kunst en vormgeving,
(inter)nationale presentatiefunctie architectuur

Beleidsthema's

cultuurparticipatie
cultuur en school
internationalisering

Beschrijving aanvraag

Het Chabot Museum, in 1993 geopend op basis van particulier initiatief van een verzamelaarsechtpaar, concentreert zich in zijn beleid op twee aspecten. Als specifiek, hoogwaardig en officieel erkend kunstmuseum wil het Chabot Museum zich profileren als een (inter)nationaal museum voor moderne kunst, gericht op het leven en werk van Henk Chabot, zijn tijdgenoten en geestverwanten. Als museum dat gehuisvest is in een monumentale witte villa die deel uitmaakt van een stedenbouwkundig en architectonisch gezien bijzondere historische villahoek - de Museumsparkvilla's - wil het op vernieuwende wijze bijdragen aan de (inter)nationale presentatiefunctie architectuur en (inter)nationale presentatiefunctie beeldende kunst (binnen- en buitenruimte).

De schilder en beeldhouwer Hendrik Chabot (1894-1949) is een van de belangrijkste vertegenwoordigers van het Nederlands expressionisme. Chabot is ook een belangrijk kunstenaar in de Rotterdamse kunstgeschiedenis. Naast het werk van Chabot heeft het museum werk van tijdgenoten verzameld. In de collectie Schortemeijer, in bezit van het museum, zijn naast kunstwerken ook veel documenten te vinden uit de periode tussen de beide wereldoorlogen, documenten die direct in verband staan met Chabot en de Rotterdamse en Nederlandse kunstpraktijk. Het museum is dan ook meer dan een plek om naar kunst te kijken, het is ook een documentatiecentrum over kunst en architectuur. Onlangs werd in dit verband van het ministerie van OCW subsidie gekregen in het kader van de subsidieregeling digitaliseren met beleid voor het schrijven van een informatieplan. Het museum is gehuisvest in een bijzonder pand uit de jaren dertig van de vorige eeuw, naar een ontwerp van de architecten Baas en Stokla, ontworpen in de stijl van het Nieuwe Bouwen. Sinds het jaar 2000 is deze villa een rijksmonument. In 2007 werd het pand gerenoveerd.

Collectie en pand geven het Chabot Museum een duidelijk herkenbaar profiel. De presentaties in dit museum (drie tot vier per jaar) richten zich naast het werk van Chabot zelf op tijdgenoten en geestverwanten en op de architectuur van het Interbellum, maar ook actuele kunst wordt niet geschuwd. Tevens wordt werk van eigentijdse kunstenaars in het kader van de Chabotprijs (een prijs van het Prins Bernhard Cultuurfonds) getoond. Het tentoonstellingsbeleid van de afgelopen jaren zal worden voortgezet, waarbij aangetekend wordt, dat het internationale netwerk waarin het museum verkeert steeds meer internationale samenwerkingsprojecten voortbrengt. Het kenniscentrum zal de komende jaren in digitale vorm worden uitgebouwd. Het museum

beschouwt zich als netwerkorganisatie en wil zich blijven concentreren op kerncompetenties, met een kleine staf, een platte organisatie en veel op samenwerking met zelfstandige partners gerichte activiteiten.

Nu de restauratie van het pand met succes is afgerond gaat het museum de komende jaren meer aandacht geven aan de directe omgeving. In de Operatie Wit Park van het architectuurbureau ZUS is een plan ontwikkeld om het gebied tussen de witte villa's aantrekkelijk te maken en het publieke en culturele gebruik daarvan te verbeteren. Dit centraal in de stad gelegen gebied bevat prachtige tuinen en interessante doorzichten. Het biedt veel potentie om te fungeren als beeldentuin en semi-publieke ruimte. Dit plan wordt de komende jaren verder ontwikkeld en geïmplementeerd. Het Chabot Museum wil een portal zijn voor de Rotterdamse villa-architectuur van het Museumpark, als een poort naar de architectuur van de directe omgeving, zo mogelijk ook door een website waarbinnen de verschillende organisaties hun eigen villa kunnen presenteren.

Het museum, opgericht als particulier initiatief van verzamelaars, wil zich losser maken van zijn oprichters. De particuliere initiatiefnemers kunnen de olopende exploitatietekorten die door het succes en de verdere professionalisering van het museum zijn ontstaan, niet langer blijven dekken. Alleen door een stevige extra investering van de gemeente Rotterdam kan het initiatief blijven bestaan. De personeelslasten in de nu aangeboden meerjarenbegroting zijn dan ook sterk gestegen. De voorzitter van de stichting die de directeursfunctie op vrijwillige basis heeft waargenomen zal plaatsmaken voor een directeur/conservator en daarmee ruimte maken voor een doorgroei en professionele verzwaren van de organisatie. Dan nog groeit het museum slechts bescheiden van 2 naar 3,6 fte. Het Chabot Museum wil een kleine, efficiënte organisatie blijven.

Aanvraag subsidie cultuurplan 2009-2012 € 200.000

Subsidie cultuurplan 2005-2008 € 80.000

Overwegingen

Het monografisch georiënteerde Chabot Museum is een intiem, vriendelijk museum met overzichtelijke en kwalitatief goede tentoonstellingen. Een museum dat door het ontbreken van de dynamiek en hectiek van de grote bureaux Kunsthall en Museum Boijmans Van Beuningen volop mogelijkheden biedt om in alle rust naar kunst te kijken. Dit maakt het tegelijkertijd echter geen trekpleister voor jongeren; daar richt het museum zich wel op, maar dat is weinig zinvol gezien de mogelijkheden van het monumentale pand, de inrichting van de tentoonstellingen en de website. Het tentoonstellingsbeleid van het Chabot Museum is op orde en met een bijzonder kleine staf wordt al jaren een goed product geleverd. Het museum bereikt ongeveer 10.000 bezoekers per jaar.

De Raad meent, dat de kwaliteiten van het Chabot Museum en het belang van dit gebouw op deze centrale en in het oog vallende locatie in Rotterdam in beperkte mate een beroep op gemeentelijke ondersteuning rechtvaardigen.

Hoewel het museum zegt graag tegemoet te zijn gekomen aan de door de gemeente geformuleerde politieke thema's, en in het plan daar ook zeker pogingen toe worden gedaan, voldoet het museum in de ogen van de Raad met een bereik van 150 leerlingen per jaar niet aan het thema cultuur en school en leent het gebouw zich niet gemakkelijk voor (jongeren)participatie. In enige mate voldoet het museum met een relevant internationaal Europees netwerk en enkele internationale activiteiten aan het thema internationalisering. Maar de Raad heeft aarzelingen bij de ambitie die het museum voor de komende cultuurplanperiode koestert om wezenlijk bij te dragen aan een (inter)nationale presentatiefunctie architectuur. De monumentale witte villa waarin het museum is gevestigd behoort zonder meer tot de historische villahoek, de Museumparkvilla's, maar de Raad ziet in het presenteren van dergelijk stedenbouwkundig erfgoed een taak voor een gespecialiseerde partij zoals Architectuur Instituut Rotterdam (AIR) of het nabijgelegen Nederlands Architectuurinstituut..

Toch is de Raad van mening dat het Chabot Museum, vernoemd naar een voor Rotterdam belangrijke kunstschilder, een bijdrage levert aan de infrastructuur en veelzijdigheid van het Museumpark en daarmee aan het culturele klimaat in de stad. De Raad adviseert het museum dicht bij zijn eigen kracht te blijven en de niche waarin het werkt niet te verbreden, maar uit te diepen. Voorts wijst de Raad op de meerwaarde die verschillende kleine culturele initiatieven van hetzelfde kaliber als het Chabot Museum kunnen hebben als bewoner van de museumparkvilla's. De Raad adviseert de structurele subsidie aan het Chabot Museum voort te zetten.

Circus Rotjeknor

Samenvatting advies

De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur adviseert Rotjeknor te ondersteunen in zijn activiteiten en wel voor hetzelfde bedrag als in het huidige cultuurplan. De Raad gaat ervan uit dat evenals in de huidige cultuurplanperiode het geval is voor eenzelfde bedrag wordt bijgedragen door Sport en Recreatie. De investering in een nieuwe circusaccommodatie is een aangelegenheid van de gemeente en past naar het oordeel van de Raad niet in het cultuurplan. Mogelijk kan de aanvrager nog een beroep doen op de door de gemeente op te richten programma's cultuurparticipatie en cultuur en school.
Positief voor € 46.000

Functies

cursusaanbod (amateur) theater

bij gebrek aan de niet in de Inrichtingseisen voorkomende functie cursusaanbod (jeugd)circus

Beleidsthema's

cultuur en school

cultuurparticipatie

internationalisering

Beschrijving aanvraag

Circus Rotjeknor bestaat sinds 1992 en is met 375 vaste deelnemers het op een na grootste jeugdcircus van Nederland. Door met circusspel de sociale, emotionele, creatieve en motorische ontwikkeling van kinderen van vier tot twintig jaar te bevorderen, onderscheidt het zich met een pedagogische doelstelling.

Circus Rotjeknor wil een omgeving creëren waar kinderen het circusspel volop kunnen spelen. Daarnaast wil Rotjeknor het circusspel bereikbaar maken voor een zo breed mogelijke groep kinderen uit de samenleving, deskundige begeleiding bieden aan kinderen en bekendheid geven aan deze unieke manier van werken.

De primaire doelgroep van Circus Rotjeknor zijn kinderen en jongeren uit Rotterdam en omgeving. Het onderscheidt daarbij kerngroepen, dit zijn kinderen die zich langdurig aan het circus willen verbinden, incidentele deelnemers en kinderen met een verstandelijke en/of lichamelijke beperking. Om ook kinderen van allochtone doelgroepen te bereiken zet het circus zich steeds meer in voor brede school activiteiten en biedt het ook circusspel aan in buurthuizen en op straat. Circus Rotjeknor ziet zichzelf als een broedplaats voor talent. Vrijwel jaarlijks stromen artiesten van het circus door naar het professionele werkveld of een professionele circusopleiding.

Circus Rotjeknor werkt samen met diverse instellingen in de culturele sector. Met de SKVR als intermediair wordt jaarlijks samengewerkt in het project Kunstkijken, waardoor groepen kinderen van scholen twee weken lang in aanraking komen met het circusspel. In Theater Hal 4 treedt Circus Rotjeknor jaarlijks op met alle kerngroepen. Een enkele keer wordt een voorstelling gespeeld in Jeugdtheater Hofplein. De Rotterdamse Schouwburg geeft steeds meer ruimte aan circuspresentaties en -festivals onder de naam Cirque Nouveau, een nieuwe vorm, waar dieren plaats hebben gemaakt voor een integratie van circusacts met dans, muziek, mime en theater. In 2005 is mede op instigatie van Circus Rotjeknor een hbo circusopleiding van start gegaan bij Codarts.

Circus Rotjeknor werkt intensief samen met jeugdcircussen uit Amsterdam en Utrecht en is aangesloten bij Circomundo, een organisatie die tot doel heeft de circuskunst in Nederland te ondersteunen. Het is verder aangesloten bij het Network of International Circus Exchange. Circus Rotjeknor constateert dat veel circussen de laatste jaren meer maatschappelijke betrokkenheid tonen. Zo vinden wereldwijd circusactiviteiten plaats voor kansarme kinderen.

De activiteiten zijn te onderscheiden in circusclubs, voorstellingen en circusprojecten. In de *circusclubs* krijgen vaste groepen van maximaal 30 kinderen les. De groepen die regelmatig optreden, noemt Circus Rotjeknor Ateliers. Kinderen met een verstandelijke beperking komen samen in de Club Speciaal. De voorstellingen worden ondersteund door zelfgemaakte live muziek. Het grootste deel van de circusprojecten bestaat uit cursusdagen die op scholen plaatsvinden. Circus Rotjeknor is in Rotterdam actief op basisscholen, het speciaal onderwijs en het middelbaar onderwijs. Naast circusdagen verzorgt Circus Rotjeknor festiviteiten voor circusspeelplaatsen waar kinderen vrij kunnen oefenen.

Voor de komende cultuurplanperiode staan de navolgende plannen op stapel. Omdat het deelnemers- en publieksbereik de komende jaren flink zal toenemen, zoekt het circus een nieuwe oefenruimte om verder te groeien. De ruimtecapaciteit van de huidige gymzaal aan de Binnenrotte is te beperkt. Daarbij komt dat deze locatie in verband met de gemeentelijke herontwikkeling van het Laurenskwartier in 2008 wordt gesloopt. Circus Rotjeknor streeft naar een nieuwe ruimte die de gehele dag kan worden benut, met voorzieningen om goed en veilig te kunnen werken, een goede geluid- en lichtinstallatie, wachtruimte voor ouders, kantoorruimte etc.. Een van de plannen is een drijvende oefenruimte in het Boerengat.

Circus Rotjeknor zet zich in om zoveel mogelijk kinderen en jongeren actief aan het circusspel te laten deelnemen en benadert specifieke doelgroepen: kinderen en jongeren met een beperking, kinderen en jongeren die in een achterstandssituatie verkeren en getalenteerde kinderen en jongeren. Het circus streeft als kenniscentrum naar een structurele aanpak van de kwaliteitsbevordering van circusdocenten en circusspelbegeleiders in buurtcentra en brede scholen. Ook worden cursussen verzorgd voor Pabo studenten en studenten van het mbo. Tot slot wil Circus Rotjeknor meer bekendheid geven aan zijn werk met circus-clinics op scholen, het samenwerken met andere instellingen, festivals, de website, publiciteitsmateriaal etc..

Volgens Circus Rotjeknor wordt gescored op alle drie de beleidsthema's van het College, met name op het thema cultuur en school met de pedagogische taak op scholen. Het circus ziet dat ook steeds meer middelbare scholieren interesse tonen in het circusspel. De behoefte van brede scholen aan circusactiviteiten groeit.

Aan het thema cultuurparticipatie komt Circus Rotjeknor tegemoet door circusactiviteiten te brengen in de wijken. In samenwerking met Rotterdam Jongerenstad van Europa 2009 wil Circus Rotjeknor zich extra inzetten om ook allochtone jongeren te bereiken.

In internationaal opzicht wil Circus Rotjeknor actief aan de weg timmeren onder andere in het Network International Circus Exchange, in het kader van ontwikkelingssamenwerking met circussen in Ethiopië, en met het Wereld Kinderfestival.

Aanvraag subsidie cultuurplan 2009-2012 € 345.000

Subsidie cultuurplan 2005-2008 € 92.000

Overwegingen

Circus Rotjeknor timmert als goed georganiseerde cursusinstelling voor amateurcircusartiesten in Rotterdam en wijde omgeving goed aan de weg. Dat de positie van het circusvak zich in Nederland in een steeds grotere belangstelling mag verheugen blijkt uit de grote aantallen deelnemers en de komst van een nieuwe hbo circusopleiding. Onder andere Circus Rotjeknor en Circus Elleboog uit Amsterdam hebben een voortrekkersrol gehad in deze ontwikkeling. Er wordt ook internationaal goed samengewerkt.

Circus Rotjeknor omschrijft zijn hoofddoelstelling als een pedagogische, maar het werk is in een ruimer kader te plaatsen. Kinderen en jongeren kunnen met het jongleren en andere circusacts hun talent ontwikkelen en zich verwerkelijken in de theatervorm circus. Daarom vindt de Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur het belangrijk dat er in Rotterdam zo'n voorziening is. De verschillende technische niveaus worden goed beschreven in het plan, maar de artistieke context is weinig uitgewerkt. Het beleidsplan is helder, maar de Raad mist de reflectie op de eigen positie in de circustraditie, alsook ideeën over artistieke ontwikkeling van voorstellingen.

In de tegemoetkoming aan de beleidsthema's van het College beoordeelt de Raad de aanvrager positief. Circus Rotjeknor bereikt via het primair en voortgezet onderwijs (cultuur en school) jaarlijks duizenden kinderen en jongeren. Ook qua cultuurparticipatie scoort de aanvrager goed, gezien de vele activiteiten op locatie in de wijken. Ten derde geeft Circus Rotjeknor op een goede manier invulling aan het thema internationalisering door actief te zijn in een Europees circusnetwerk en medewerking te verlenen aan diverse internationale maatschappelijke organisaties. Er is regelmatig contact met circussen uit Ethiopië. Dit kan een interessante kruisbestuiving opleveren.

Click F1

Samenvatting advies

De Rotterdamse Raad vindt de uitwerking in het beleidsplan van Click F1 van het project UCee Station artistiek-inhoudelijk uitgesproken mager. Uit de plannen spreekt geen visie op de werkwijze van de redactie(s), noch over inhoudelijke begeleiding die een kwalitatief acceptabele inhoud en vorm moeten bewaken. De Raad acht Click F1 niet rijp voor opname in het cultuurplan.

Functies

werkplaatsfunctie nieuwe media
presentatiefunctie voor grootstedelijke jongerencultuur
(NB voorziening voor cultuur in de wijken)

Beleidsthema's

cultuurparticipatie
cultuur en school

Beschrijving aanvrager

Click F1 werkt als netwerkorganisatie op projectbasis en schakelt bij elke project onderaannemers in die werkzaamheden vaak tot 90% overnemen. Alle projecten worden uitgevoerd op basis van integraal management. Voor de begeleiding en professionalisering van integraal management wordt op de procesmatige kant van projecten een integratiemanager ingezet. De stichting ontwikkelt projecten in Amsterdam (bijzondere projecten risicojongeren), Brede School Utrecht, exploitatie bedrijfsverzamelgebouw op basis van uitgangspunten E-motive (versterking sociale cohesie en actief burgerschap), etc..

In Rotterdam wordt subsidie aangevraagd voor het project UCEE Station, internet media-station voor en door jongeren. Een dergelijk project functioneert al in Utrecht (www.uceestation.nl). Het biedt jongeren (doelgroep (v)mbo-jongeren, jeugdige schoolverlaters en jongeren met of zonder werk) een mogelijkheid hun stem te laten horen, het heeft een educatieve functie, er wordt structureel samengewerkt tussen uiteenlopende organisaties en onderzoekt de wisselwerking tussen stedelijke en wijkgericht beleid. UCEE Station gaat uit van bestaande initiatieven en netwerken in de grote steden. UCEE Station biedt naar eigen zeggen ook een spiekgatje voor volwassenen. UCEE Station biedt scholen mogelijkheden voor educatie aan de hand van radio en video.

In Rotterdam werkt UCEE Station samen met MANO, bureau voor maatschappelijke ontwikkeling en ROC Zadkine. Per deelgemeente wordt minimaal 1 vmbo school gezocht waar de lestrajecten van UCEE Rotterdam worden uitgezet. Toezeggingen tot samenwerking zijn er van opbouwwerk Delph in Spangen en het HipHopHuis. Op radiogebied is er samenwerking met FunX.

UCee Rotterdam vindt in de uitgangspunten voor het cultuurbeleid 2009-2012 aansluiting bij de functies presentatiefunctie (nieuwe media) voor grootstedelijke jongerencultuur en werkplaatsfunctie nieuwe media (NB voorziening voor cultuur in de wijken) met daaraan gekoppeld de beleidsthema's cultuurparticipatie en cultuur en school. Uitgangspunt bij het thema cultuurparticipatie is dat UCee Station op publicitair en inhoudelijk gebied culturele activiteiten die interessant zijn voor jongeren ondersteunt en zichtbaar maakt voor een groot, jong en divers publiek. UCee Station combineert verschillende vormen van binnenschoolse en buitenschoolse cultuureducatie en richt zich met name op de diverse jongeren die op de vmbo's en ROC's zitten, en in Rotterdam-West, Rotterdam-Noord, Bergpolder, Overschie, Oud-Zuid, Vreewijk en de Zuidelijke Tuinsteden.

Aangevraagd voor cultuurplan 2009-2012 € 230.500

Subsidie cultuurplan 2005-2008 n.v.t.

Overwegingen

De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur heeft met belangstelling kennisgenomen van het beleidsplan van Click F1. Het plan is uitvoerig uitgewerkt, de toon en de opzet echter komen enigszins ambtelijk over, sommige aspecten van het plan lijken veeleer te zijn ingegeven door beleidsmatige overwegingen dan door artistiek-inhoudelijke.

De Raad heeft sympathie voor de intentie van Click F1 om via UCee Station jongeren te betrekken bij hun maatschappelijke omgeving door hen een actieve rol te geven op hun eigen

publiciteitsplatform. De ambitie is groot en de aanvraag spiegelt een omvangrijk project voor.

De Raad vindt echter in het plan weinig aanwijzingen of het in de geschetste omvang gerealiseerd kan worden gezien het complexe karakter van een dergelijk project. Uit de aanvraag blijkt dat de organisatie in belangrijke mate steunt op de (redactionele) begeleiding vanuit de deelnemende scholen. De Raad onderkent dat de impact van een dergelijk project groot kan zijn, als het aanslaat. De Raad ziet in dat een project als Ucee Station een groep jongeren zou kunnen bereiken en aanspreken die niet of nauwelijks deelnemen aan culturele activiteiten of projecten. Voor wat betreft de inhoud is de Raad van mening dat de uitwerking van het plan in artistiek-inhoudelijk opzicht uitgesproken mager is.

Naar de mening van de Raad is UCee Station een type project dat op meer plaatsen op het internet ontstaat of is ontstaan, het is derhalve zeker niet uniek of zelfs innovatief te noemen voor wat betreft de toepassing van de media. De Raad is er door de beschreven inhoud van het project evenmin op voorhand van overtuigd dat deze variant succesvol zal zijn, de aanvraag is in die zin niet prikkelend.

Gezien het prille stadium waarin de algemene projectorganisatie voor het Rotterdamse project en het pilotproject in Utrecht zich bevinden kan de Raad zich (nog) geen beeld vormen over de feitelijke kwaliteit van de uitkomsten noch over de succespotentie. Uit de plannen spreekt geen visie op de werkwijze van de redactie(s), noch over inhoudelijke begeleiding die een kwalitatief acceptabele inhoud én vorm moet bewaken.

Op grond van bovengenoemde ongewisse factoren acht de Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur het project UCee Station zeker in dit stadium niet rijp voor opname in het cultuurplan.

De Raad adviseert de organisatie Click F1 om een aanvraag te doen voor projectfinanciering.

Concerto Rotterdam

Samenvatting advies

De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur waardeert Concerto Rotterdam op zijn muzikale merites. Het niveau van de musici en van het orkest als geheel is onbetwist, de repertoirekeuze echter acht de Raad obligaant. Het beleidsplan is uitgesproken schraal voor wat betreft de artistieke inhoud of muzikale plannen. De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur is van oordeel dat Concerto Rotterdam een gewaardeerd aandeel verzorgt in de klassieke muzieksector in Rotterdam, maar dat het niettemin geen wezenlijke functie vervult binnen de culturele infrastructuur van de stad.

De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur adviseert negatief over de aanvraag van Concerto Rotterdam voor het cultuurplan 2009-2012. Naar het inzien van de Raad zou Concerto Rotterdam in voorkomende gevallen een beroep kunnen doen op andere financieringsmogelijkheden.

Functie

kamermuziek orkest

Beleidsthema('s)

cultuurparticipatie

Beschrijving aanvraag

Concerto Rotterdam werd in de jaren '70 opgericht door leden van het Rotterdams Philharmonisch Orkest, specifiek om het repertoire voor strijkorkest en soms kamerorkest, gezamenlijk op hoog niveau te kunnen uitvoeren. De missie is om het repertoire voor strijkorkest te spelen, te vernieuwen en onder de aandacht te brengen van zoveel mogelijk toehoorders in Rotterdam en daarbuiten. Door dit repertoire ten gehore te brengen, draagt Concerto Rotterdam bij aan het culturele leven van Rotterdam.

De artistieke leiding van Concerto Rotterdam ligt bij het collectief van de musici: een vertegenwoordiging uit het orkest programmeert concerten die zowel boeiend zijn voor het publiek als interessant voor de spelers. Naar het inzien van het orkest zorgt die werkwijze voor binding met zowel nieuw publiek als de juiste spelers. Het repertoire is vrijwel volledig bepaald tot dat voor strijkorkest. Concerto Rotterdam heeft een unieke positie in Rotterdam. Door zijn werkwijze, repertoirekeuze en muzikaal ambitieniveau, neemt Concerto Rotterdam naar eigen zeggen, een positie in vergelijkbaar met Amsterdam Sinfonietta.

De toeloop van het publiek is, volgens eigen opgave door het ensemble, wisselend; de analyse daarvan, suggereert een directe relatie met het gekozen repertoire. Het orkest heeft zijn programmering gewijzigd, met positief resultaat.

Het orkest geeft jaarlijks een serie concerten in de Pelgrimvaderskerk in Delfshaven. Ook is het regelmatig te gast op verschillende podia in Nederland, bijvoorbeeld het Concertgebouw en daarbuiten. In het afgelopen seizoen heeft het orkest concerten gegeven onder andere in de Doelen, en verzorgde het samen met het Lets Radiokoor het slotconcert van de Internationale Koorbiënnale, te Haarlem. In het seizoen 2008-2009 verzorgt Concerto Rotterdam een programma met werk van Mozart, in een serie rond de Weense Klassieken, in de Doelen.

In relatie tot zijn concerten verzorgt een van de musici uit het orkest een inleiding op het programma. Concerto Rotterdam neemt deel aan de serie openluchtconcerten aan de Aelbrechtshoek. Voor de komende periode heeft het orkest zich voorgenomen om een serie overbruggingsconcerten te verzorgen in Rotterdamse deelgemeenten, specifiek in de deelgemeente Feijenoord. Deze concerten hebben ten doel de culturele kloof tussen klassieke muziek en de achtergronden van zowel autochtone als allochtone bewoners te overbruggen. Voor deze concerten werkt het orkest samen met organisaties in de deelgemeenten, in het bijzonder met de cultuurscouts.

Voor de komende periode heeft Concerto Rotterdam de volgende doelstellingen geformuleerd:

- ▶ verdere muzikale ontwikkeling, vergroting van de kern van musici en samenwerking met grote solisten;
- ▶ verhogen van de bezoekersaantallen, publiekseducatie en nieuw Rotterdams publiek in contact brengen met klassieke muziek;
- ▶ organisatie van een internationaal festival voor strijkorkesten in de Doelen, in samenwerking met verschillende partners; een ambitie die buiten de voorliggende subsidieaanvraag valt.

In zakelijk en organisatorisch opzicht streeft Concerto Rotterdam naar continuïteit. Het orkest heeft geen personeel in dienst; de musici worden op projectbasis ingeschakeld/ingehuurd, zo ook de zakelijk leider.

Aanvraag subsidie cultuurplan 2009-2012 € 80.000

Subsidie cultuurplan 2005-2008 n.v.t.

Overwegingen

De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur waardeert Concerto Rotterdam op zijn muzikale merites. Het niveau van de musici en van het orkest als geheel is onbetwist, wat overigens mag worden verwacht van professionele musici, zeker van hen die in dienst zijn bij het Rotterdams Philharmonisch Orkest. De repertoirekeuze echter acht de Raad enigszins obligaant, en uit het beleidsplan spreekt geen grote passie of bevoegenheid dienaangaande. Naar het inzien van de Raad ontbeert het orkest, ondanks de bewezen muzikale kwaliteiten, een volstrekt *eigen* artistieke identiteit of spil.

Het beleidsplan geeft een overzicht van de zakelijke en bedrijfsmatige opzet van het orkest, maar heeft voor het overige een uitgesproken schrale inhoud. De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur concludeert op basis daarvan en op basis van zijn kennis van de muzikale praktijk van Concerto Rotterdam, dat het orkest weliswaar een zinvol complementair aanbod binnen de klassieke muzieksector in Rotterdam en daarbuiten verzorgt, maar dat het geen wezenlijke functie vervult binnen de culturele infrastructuur van de stad. Naar het inzien van de Raad kan Concerto Rotterdam in voorkomende gevallen een beroep doen op de mogelijkheden van projectfinanciering.

conny janssen danst

Samenvatting advies

De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur is positief over de aanvraag van conny janssen danst. Het plan is integer, nuchter en toont een realistisch ambitieniveau. De Raad heeft bewondering voor de constante productie van dansvoorstellingen van hoge kwaliteit en staat positief tegenover de gevraagde tijd en ruimte ter bezinning en zelfreflectie van de artistieke leiding, maar kan als gevolg van de budgettaire beperkingen geen hoger bedrag adviseren.
Positief voor € 248.000

Functie

(experimenteel) dansgezelschap

Beleidsthema's

cultuurparticipatie
internationalisering

Beschrijving

conny janssen danst heeft in de achterliggende vijftien jaar een rijk repertoire opgebouwd dat zijn weg heeft gevonden naar een steeds groter en diverser publiek. De verworvenheden van het gezelschap worden onder andere bevestigd in goede relaties met de Nederlandse podia, samenwerkingsverbanden met gerenommeerde kunstenaars uit verschillende disciplines en projecten en tournees in het binnen- en buitenland.

conny janssen danst presenteert uitsluitend werk van Conny Janssen. Het dansidoom bestaat uit een dansante en heldere moderne dansstijl die geheel geïntegreerd is met andere disciplines zoals bijvoorbeeld muziek, vormgeving en architectuur. Zij spreekt daarmee, alsmede met de inhoud, een groot publiek aan dat ze op verschillende locaties in de stad, maar ook op jongerenfestivals, tegemoet treedt. Conny Janssen werkt met een vast creatief team met specialisatie op het gebied van licht, decor, kostuums, fotografie, muziekbewerking en dramaturgie. In toenemende mate is er interesse voor het werk van conny janssen danst in het buitenland. Rena Shagan Associates, een van de belangrijke agenten in de Verenigde Staten heeft zich aan het gezelschap verbonden.

De doelstellingen voor de nieuwe planperiode zijn helder. Conny Janssen wil school maken, een stroming zijn binnen de podiumkunsten en als gezelschap ruimte bieden aan andere makers die artistiek en door hun werkwijze binnen de signatuur van het gezelschap inspiratie vinden voor nieuw werk. Het hernemen (al dan niet in een nieuw jasje) van bestaande stukken is een instrument om de basis hiervoor te leggen en om in samenwerking met Dansateliers en Codarts nieuwe makers, dansers en stagiaires binnen deze stroming te laten groeien. Voorts zal het gezelschap blijven werken met livemuziek en componisten en musici betrekken in het interdisciplinaire maakproces. Vanuit het educatiebeleid ontwikkelt conny janssen danst rond de voorstellingen projecten in de wijk en in eigen huis voor publieksgroepen die niet vanzelfsprekend met moderne dans of het gezelschap in aanraking komen. Specifieke activiteiten zijn erop gericht deze potentiële nieuwe toeschouwers tot een kennismaking te verleiden. conny janssen danst heeft in het programma bewust ruimte vrijgemaakt om de artistiek leider de gelegenheid te geven voor persoonlijke en artistieke ontwikkeling. Deze vrijheid is niet vrijblijvend; het gezelschap blijft zich verplichten om gedurende de cultuurplanperiode een verscheidenheid aan kwalitatief hoogwaardige producties voor een breed publiek tot stand te brengen. De wijze waarop conny janssen danst dit doet is gedeeltelijk vooraf bepaald en gedeeltelijk vrij voor nadere invulling.

Daarnaast heeft het gezelschap de behoefte een stevige productiekern van minimaal zes dansers en een repetitor met een jaarcontact aan zich te binden om in artistiek opzicht het gezelschap te versterken. Volgens de aanvraag heeft deze versterking ook een zakelijke argument: het

gezelschap kan tot verdere bloei komen indien de artistieke en zakelijke organisatie voldoende is toegerust om daadwerkelijk te kunnen bouwen aan (de ondersteuning van) de artistieke ontwikkeling. De vorming van een ensemble biedt de mogelijkheid beter te kunnen inspelen op nieuwe opdrachten en projecten in binnen- en buitenland.

Zo kan, naar eigen zeggen, Conny Janssen danst uitgroeien tot een eigen ensemble dat zich laat inspireren door de stad, samenwerkingsverbanden aangaat, dat eigen voelt voor het Rotterdamse publiek en dat vanuit de signatuur en kwaliteit van de voorstellingen en projecten (inter)nationaal een ambassadeur is voor de stad.

Aanvraag subsidie cultuurplan 2009-2012 € 410.000

Subsidie cultuurplan 2005-2008 € 248.000

Overwegingen

De Raad is positief over de aanvraag van Conny Janssen danst. Dit Rotterdamse gezelschap is uitgegroeid tot een gezelschap met een duidelijke eigen signatuur en voldoet aan de beschreven functie van experimenteel dansgezelschap zoals de gemeente die heeft vastgelegd in de Uitgangspunten voor het cultuurbeleid 2009-2012. Het gepresenteerde beleidsplan getuigt van een heldere visie op de toekomst en toont tegelijkertijd enthousiasme en een realistisch ambitieniveau. De Raad ziet Conny Janssen danst als een aanwinst voor de stad.

Het lukt Conny Janssen danst jaar in jaar uit om spraakmakende dansvoorstellingen neer te zetten voor een breed publiek, alle voorzien van de herkenbare signatuur. Vooral de experimenten van Conny Janssen danst, gericht op het aanboren van nieuw publiek door producties aan te bieden op ongebruikelijke locaties in Rotterdam, spreken tot de verbeelding. Conny Janssen danst heeft een goede agent gevonden in de Verenigde Staten. De Raad juicht ambities op internationaal gebied toe.

Conny Janssen, artistiek leider van Conny Janssen danst, wordt door de Raad gezien als een choreografe die eveneens haar sporen als coach voor (haar) dansers heeft verdiend en die op een bijna vanzelfsprekende manier de dans verder ontwikkelt en stimuleert. De Raad merkt op dat de kwetsbaarheid van het gezelschap zit in de eenkoppige artistieke leiding. Dit ziet de Raad als een risico.

In het plan wordt aangegeven dat Conny Janssen tijdelijk wat afstand wil nemen van het gezelschap om nieuwe makers een kans te geven en om zichzelf in artistiek opzicht te hergroeperen. De Raad heeft bewondering voor de constante productie van dansvoorstellingen van hoge kwaliteit en gunt artistiek leider Conny Janssen de gevraagde tijd en ruimte ter bezinning en zelfreflectie.

De Raad is zich er terdege van bewust dat het werken met een vaste repetitor een voorwaarde is om de gewenste ruimte te scheppen en staat positief tegenover deze personele uitbreiding.

Gezien het krappe budget is de Raad echter genooddaakt af te zien van een advies ter verhoging van het subsidiebedrag van dit gezelschap ten opzichte van het vorige cultuurplan.

Dance Works Rotterdam

Samenvatting advies

Dance Works Rotterdam is gevestigd in Rotterdam en heeft naast een nationale- ook een duidelijke internationale uitstraling en ambitie. De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur heeft bewondering voor het werk van Dance Works Rotterdam en dat van Ton Simons die de afgelopen jaren een belangrijke bijdrage aan het dansveld in Nederland heeft geleverd. In het verleden heeft een uitruil met het Rijk plaatsgevonden. Sindsdien wordt Dance Works Rotterdam alleen door het Rijk gesubsidieerd. De Raad ziet geen mogelijkheid om binnen het Rotterdamse budget de aanvraag te honoreren.

Functie

nationaal dansgezelschap(repertoiretaak)

Beleidsthema's

cultuurparticipatie

cultuur en school

internationalisering

Beschrijving aanvraag

Dance Works Rotterdam is een in Rotterdam gevestigd eigentijds repertoire gezelschap. Het gezelschap is in 2002 voortgekomen uit de Rotterdamse Dansgroep en wordt sinds de uitruil tussen gemeente en Rijk volledig door het Rijk gesubsidieerd.

De choreografieën van artistiek leider Ton Simons vormen de ruggengraat van het repertoire. De diversiteit van het repertoire wordt vergroot door het werk van gerenommeerde gastchoreografen en jong talent uit binnen- en buitenland. Als criterium bij de keuze van gastchoreografen hanteert het gezelschap: dans als autonoom beeldend medium. Dance Works Rotterdam kiest hierbij voor choreografen waarvan het werk niet of nauwelijks in Nederland is te zien. Dance Works Rotterdam stelt zich ten doel haar werk onder de aandacht te brengen van een breed publiek. Het gezelschap is zowel lokaal, nationaal als internationaal actief.

De resultaten voor de stad Rotterdam zijn volgens de aanvraag:

- ▶ structurele productie en presentatie van nieuw aansprekend artistiek werk;
- ▶ wereldpremières in de Rotterdamse Schouwburg;
- ▶ interactieve educatieve activiteiten voor jongeren, in samenwerking met de SKVR;
- ▶ jaarlijkse stageplaatsen voor jonge dansers van Codarts;
- ▶ bijzondere locatievoorstellingen, zoals producties in samenwerking met de Grote Sint-Laurenskerk voor een breed nieuw publiek;
- ▶ dans in de Doelen voor een nieuw publiek;
- ▶ Rotterdamse DansNacht (samenwerkingsverband);
- ▶ versterking van de culturele reputatie van de stad door nationale en internationale tournees.

De nieuwe beleidsperiode 2009-2012 zal voor Dance Works Rotterdam in het teken staan van doorgaande artistieke ontwikkeling, verdere differentiatie in de publieksopbouw, een gerichte spreiding van de voorstellingsverkoop, uitbouwen van bestaande allianties, gerichte landelijke en internationale spreiding van presentaties, verbreding van (educatieve) activiteiten binnen Rotterdam en het optimaliseren van de eigen inkomsten.

Naast het werk van Simons wil Dance Works Rotterdam jaarlijks één of twee choreografieën van internationale gastchoreografen uitbrengen. In de aankomende beleidsperiode continueert het gezelschap bestaande samenwerkingsverbanden met makers zoals Raphael Bonachela, Stephen Petronio en Bruno Listopad en het introduceert nieuwe gastchoreografen. De jaarlijkse choreografie workshop biedt de dansers van Dance Works Rotterdam de kans hun eigen maaktalent te ontdekken. Dit proces resulteert in een productie die wordt uitgebracht in het eigen studiotheater.

Dance Works Rotterdam wenst uitbreiding van het tableau tot veertien dansers, een vaste productieleider en een repetitor. Volgens de aanvraag stelt de uitbreiding van het tableau niet alleen choreografen in staat te werken met een vollere bezetting ook worden de mogelijkheden verbeterd om het talent van de dansers verder te ontwikkelen en wordt de kans op blessures kleiner. Voorts wil het gezelschap zich meer richten op het maken van multidisciplinaire producties; in dialoog met musici, beeldende kunstenaars en nieuwe media.

Dance Works Rotterdam heeft haar educatieve activiteiten, gericht op zowel primair als voortgezet onderwijs, ontwikkeld in samenwerking met de SKVR. Dance Works Rotterdam wil deze activiteiten verder uitwerken en uitbreiden, waarvoor, zo blijkt uit de aanvraag, de aanstelling van een educatief medewerker noodzakelijk is. Voorts wenst Dance Works Rotterdam de grotezaalproducties uit te bouwen en zich meer te presenteren op locatie. Experimentele producties worden gemaakt voor het vlakke vloercircuit. Dance Works Rotterdam werkt verder nauw samen met onder andere de SKVR, Codarts, de Rotterdamse Schouwburg en collega (dans)gezelschappen. Het gezelschap werkt ook landelijk samen met het Lucent Danstheater in Den Haag, de Toneelschuur in Haarlem en vijf Noord-Nederlandse theaters, gericht op gezamenlijke marketing- en publiciteitsacties.

Op internationaal gebied benut het gezelschap het internationale netwerk om internationale tournees, gericht op langlopende samenwerking, te realiseren. Prioriteiten ten aanzien hiervan zijn: op- en voortzetten van langlopende samenwerking met theaters, gezelschappen en festivals in prioriteitslanden zoals bijvoorbeeld Rusland, voorstellingen presenteren in Rotterdamse partner-/zuster-/havensteden, voortzetting en uitbouw van de voorstellingen in de culturele hoofdsteden en het benutten van de in de Verenigde Staten opgebouwde contacten.

Aanvraag subsidie cultuurplan 2009-2012 € 400.000

Subsidie cultuurplan 2005-2008 n.v.t.

Overwegingen

Dance Works Rotterdam is gevestigd in Rotterdam en heeft naast een nationale- ook een duidelijke internationale uitstraling en ambitie. Dance Works Rotterdam is voortgekomen uit Werkcentrum Dans en de Rotterdamse Dansgroep en is al decennia lang verbonden aan de stad Rotterdam. De Raad heeft bewondering voor het werk van Dance Works Rotterdam en dat van Ton Simons. Hij heeft de afgelopen jaren een belangrijke bijdrage aan het dansveld in Nederland geleverd. De pure moderne dans die dit gezelschap vanaf het ontstaan consequent brengt is van bijzondere kwaliteit en geniet publieke belangstelling.

De Raad vraagt zich af hoe het huidige repertoire zich verhoudt tot actuele ontwikkelingen in de dans in Rotterdam. Het rijke scala aan dansinstellingen dat Rotterdam huisvest en de samenstelling van de Rotterdamse samenleving zorgt voor een breed dansaanbod en een continue vernieuwing van de dans in Rotterdam en daarbuiten.

De Raad vindt het prijzenswaardig dat Ton Simons sterk vasthoudt aan zijn eigen stijl, maar vraagt zich af of de artistiek leider niet meer oog zou moeten hebben voor de ontwikkelingen in de eigen stad.

De Raad is positief over de ambities van het gezelschap om meer internationaal te opereren. De Raad is overigens geen voorstander van de aangegeven uitbreiding van het tableau en adviseert Dance Works Rotterdam uitbreiding te zoeken in de aanstelling van een repetitor waarmee versterking van de artistieke staf kan worden gerealiseerd en waarmee meer tijd gecreëerd wordt voor de artistiek leider om zijn voorstellingen te ontwikkelen.

In het verleden heeft een uitruil van structurele subsidies tussen gemeente en het Rijk plaatsgevonden. Op basis van eigen keuze heeft de instelling zich destijds tot het ministerie gericht. Sindsdien wordt Dance Works Rotterdam centraal gesubsidieerd. De Raad acht dit vanwege het accent dat Dance Works legt op internationalisering ook en de geringe betrokkenheid bij de actuele ontwikkelingen in Rotterdam zelf logisch en ziet geen mogelijkheid binnen het Rotterdamse budget de aanvraag te honoreren.

Dansateliers

Samenvatting advies

De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur is positief over het ingediende plan van Dansateliers. De Raad hecht veel waarde aan de ruimte voor experiment en persoonlijke ontwikkeling die Dansateliers biedt aan nieuwe makers uit Rotterdam en daarbuiten. Het plan is prudent en bevat een heldere visie. De Raad ziet meerwaarde in de uitbreiding van het takenpakket van Dansateliers met de voorgenomen productietaak.
Positief voor € 380.000

Functie

werkplaats/productiehuisfunctie dans

Beleidsthema

internationalisering

Beschrijving aanvraag

Dansateliers heeft zich sinds zijn oprichting in 1993 geprofileerd als laboratorium: een plek waar choreografen zich, zonder directe productiedruk, gestructureerd kunnen bezig houden met onderzoek en met de ontwikkeling van een eigen signatuur. De werkplaats biedt deze makers artistieke begeleiding, faciliteiten en een publiek om hun werk te toetsen.

Naast werkplaatsprojecten in de studio organiseert Dansateliers veel andere activiteiten zoals open lessen, workshops en rondetafelgesprekken. De werkplaats is tevens partner in internationale uitwisseling, een festival met locatievoorstellingen en coproducties.

De intensieve begeleiding van Dansateliers draagt bij aan de professionele bagage van ambitieuze mensen. Kenmerkend voor Dansateliers is de flexibiliteit waardoor projecten binnen afgesproken kaders op maat worden begeleid en uitgevoerd zodat recht wordt gedaan aan de onderzoeksvraag en de ontwikkelingsfase van elke choreograaf.

Dansateliers wil in de komende jaren de nieuwe generatie choreografen meer mogelijkheden bieden om zich verder te ontwikkelen en te presenteren aan een groter publiek. Met als doel deze jonge makers expliciet te ondersteunen bij het vinden van een plek in het dansbestel.

De doelstellingen:

- ▶ Dansateliers wil makers steunen in het groeien naar zelfstandigheid, met een professionele beroepspraktijk die bij hen past;
- ▶ Dansateliers wil een stimulerende rol spelen in het Rotterdamse, Nederlandse en internationale dansklimaat;
- ▶ Dansateliers wil een divers publiek bereiken en boeien met verrassend, specifiek en persoonlijk werk.

Om dit te verwezenlijken blijft Dansateliers de geselecteerde, getalenteerde nieuwe makers artistieke, organisatorische en facilitaire begeleiding bieden en wil Dansateliers de werkplaatsfunctie uitbreiden met de functie van productiehuis.

Tot op heden realiseerde Dansateliers incidenteel een werkplaatsproductie. De beslissing voor het ondersteunen van een werkplaatsproductie is steeds gemaakt op het moment dat de artistieke ontwikkeling van de maker sterk genoeg was om dat te rechtvaardigen. Bij gebleken succes was het geven van extra voorstellingen niet mogelijk en bleven vervolgtrajecten uit. Met het productiehuis wil Dansateliers dit ondervangen.

Door middel van de productiehuisfunctie zal een klein aantal veelbelovende makers in langere trajecten kunnen worden gesteund. In het productiehuis zal er meer aandacht zijn voor de relatie tussen maker en publiek. De makers worden op het gebied van productie, techniek en publiciteit ondersteund en gecoacht in het artistieke proces. De trajecten zullen zowel onderzoek als producties genereren en garanderen daarmee de noodzakelijke continuïteit in het artistieke

ontwikkelproces. Met het verbinden van de werkplaats- met de productiehuisfunctie kan het talent zich volwaardig ontplooiën vanaf het eerste onderzoek tot aan een afgeronde productie. Na 2009 gaat Dansateliers samenwerken met het theaterproductiehuis, gevormd door Lantaren/Venster en de Rotterdamse Schouwburg en zich vestigen in de theaterzalen in de Gouvernestraat. De daar aanwezige kantoren, studio's en theaterzalen bieden Dansateliers nieuwe mogelijkheden voor het plannen van repetities, het presenteren van voorstellingen en het op regelmatige basis uitwisselen van kennis en ideeën met andere kunstenaars en publiek. Als gesprekspartner van de programmeur van de Rotterdamse Schouwburg, die de programmering van de theaterzalen in de Gouvernestraat op zich zal nemen, levert Dansateliers een bijdrage aan het scouten van interessante makers en de advisering ten behoeve van de dansprogrammering.

Aanvraag subsidie cultuurplan 2009-2012 € 420.000

Subsidie cultuurplan 2005-2008 € 208.000

Overwegingen

Als werkplaats en initiator van verschillende dansactiviteiten heeft Dansateliers zich de afgelopen jaren bewezen. Dansateliers vult een bijzondere niche in Rotterdam.

Het plan dat Dansateliers neerlegt is goed en inspirerend met helder beschreven lijnen. De Raad heeft respect voor het werk dat Dansateliers de afgelopen jaren heeft verzet en heeft alle vertrouwen in de voorgenomen continuering van haar rol als spin in het web en initiator van samenwerkingsprojecten op het gebied van dans. De Raad hecht veel waarde aan de ruimte voor experiment en persoonlijke ontwikkeling die Dansateliers nieuwe makers uit Rotterdam en daarbuiten biedt. Dansateliers heeft hierdoor een duidelijke functie in de stad.

Voorts heeft de Raad vertrouwen in de artistieke leiding van Dansateliers die jarenlang met grote zorg en oog voor detail en diversiteit een groot aantal talentvolle nieuwe dansmakers heeft begeleid. De beperkte middelen die zij daarvoor heeft zet Dansateliers optimaal in, waarbij de organisatie zo efficiënt mogelijk werkt. De resultaten van deze zoekprocessen worden regelmatig gepresenteerd aan een geïnteresseerd publiek.

De wens van Dansateliers om naast de werkplaatsfunctie een taak als dansproductiehuis van Rotterdam op zich te nemen, juicht de Raad toe. Deze keuze wordt overtuigend onderbouwd en vloeit natuurlijk voort uit het huidige takenpakket en de eigen ambities en krachten. Het is immers een logische vervolgstap voor jonge makers om na een intern creatief proces het publiek te willen opzoeken met een nieuw product gebaseerd op de uitkomsten van een eigen onderzoek. Dansateliers wil deze extra mogelijkheid kunnen bieden aan jonge talentvolle makers en acht daarbij een verhuizing (naar de Gouvernestraat) een noodzakelijke voorwaarde.

In de ogen van de Raad zullen de werkplaatsfunctie en de productiefunctie elkaar versterken en kwalitatief hoogwaardige dansproducties opleveren van door dansateliers gekoesterd talent.

Designplatform Rotterdam

Samenvatting advies

De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur adviseert op grond van het voorliggende beleidsplan aanvraagster niet op te nemen in het cultuurplan. Economische doelstellingen domineren zwaar in de aanvraag. Culturele aspecten en doelstellingen ontbreken bijna geheel.

Functie

presentatiefunctie vormgeving (debat over design in relatie tot de bedrijvigheid, het culturele leven en de opleidingen in Rotterdam)

Beleidsthema's

cultuurparticipatie
internationalisering

Beschrijving aanvraag

Het Designplatform Rotterdam meldt in november in 2007 groen licht te hebben gekregen van het gemeentebestuur om van start te gaan met het verbeteren van het designklimaat in Rotterdam. Het platform richt zich daarbij in eerste instantie op het verbeteren van het bewustzijn in het bedrijfsleven van het belang van design en omgekeerd het verbeteren van het bewustzijn bij designers van het belang van het bedrijfsleven voor hen. Economische groei van de regio Rotterdam staat voorop. Een bloeiende designsector geeft een evidente impuls aan de stedelijke economie.

De aanvragende stichting werkt deze doelstelling in zes punten uit:

- ▶ opdrachtgevers attenderen op de economische mogelijkheden van design;
- ▶ verbindingen tot stand brengen tussen designers en opdrachtgevers;
- ▶ Rotterdam positioneren als aantrekkelijke vestigingslocatie voor talentvolle ontwerpers en gerenommeerde ontwerpbedrijven;
- ▶ bevorderen inhoudelijke ontwikkeling van design in Rotterdam;
- ▶ versterking van de vakgemeenschap (ontmoetingen) en de interactie met de programma's en activiteiten in de culturele sector (synergie);
- ▶ zichtbaarheid vergroten van de rol van design in de stad.

Het platform noemt zichzelf een netwerkorganisatie. Een kwetsbaar punt in de sector is immers het gebrek aan verbinding tussen alle instellingen, initiatieven en de ontwerperswereld. Vooral de verbinding tussen de vakgebieden productdesign en architectuur vindt het platform interessant. De bijdrage van design aan het verbeteren van de publieke ruimte is een van de voorgenomen debatonderwerpen. Voorts wordt in Rotterdam een hiaat gesignaleerd in het opleidingsklimaat: Rotterdam beschikt nog niet over alle mogelijke opleidingen op het gebied van productdesign. De meeste professionele productdesigners hebben hun opleiding ergens anders genoten. Inmiddels heeft de Hogeschool Rotterdam het initiatief genomen om een masteropleiding te ontwikkelen.

Het Designplatform Rotterdam komt met een lijst met voorgenomen activiteiten: bijeenkomsten, debatten, stimulering van meervoudige opdrachten, gesprekken tussen topdesigners en captains of industry, een internationaal designcongres, pressure cooker sessies met het bedrijfsleven, de vorming van een consortium van opleidingen, partnerbedrijven en brancheorganisatie. Of het Platform een fysiek herkenbare huisvesting in de stad nodig heeft is momenteel nog een punt van overweging.

Aanvraag subsidie cultuurplan 2009-2012 € 65.000 per jaar

(naast een bijdrage van het OntwikkelingsBedrijf Rotterdam en de Kamer van Koophandel van tezamen € 56.000). Voor het bureau van het platform denkt men aan 0,4 fte verdeeld over drie functies.

Overwegingen

De Raad heeft zich in eerdere adviezen uitgesproken over het belang van vormgeving voor de stad Rotterdam. In een gezamenlijk advies met de Economic Development Board Rotterdam is hieraan uitgebreid aandacht besteed. In een recent advies van juli 2007 heeft de Raad expliciet zijn steun uitgesproken voor de oprichting van een Designplatform. Daarbij signaleerde hij al, dat het discours over vormgeving meer en meer in de sfeer van de creatieve economie terecht is gekomen en daarmee opgeschoven van cultuurbeleid naar economisch beleid. De Raad is tevreden dat zijn aanbevelingen door het gemeentebestuur en door het veld zijn opgepakt en vertaald in een nieuwe organisatie die zich daadwerkelijk gaat inspannen om het designklimaat in Rotterdam te verbeteren.

Desondanks heeft de Raad een probleem met het beleidsplan van de Stichting Designplatform dat hem thans ter beoordeling is voorgelegd. Hij moet dit plan immers beoordelen in het kader van de cultuurplanprocedure. Daarin staan economische doelstellingen niet voorop, hoe belangrijk deze op zichzelf ook voor een stad als Rotterdam zijn. De Raad dient de stichting te beoordelen op zijn culturele karakter en zijn culturele daden. En hoe breed we dit begrip cultuur ook willen interpreteren, de ratio van gemeentelijk cultuurbeleid gebiedt dat dit niet samenvalt met of opgaat in economisch beleid.

De hiervoor geciteerde constatering dat het discours over vormgeving is verschoven van cultuurbeleid naar economisch beleid wordt goed geïllustreerd door de doelstellingen van de stichting, zoals geformuleerd in de tweede alinea van het beleidsplan: Het doel van de stichting Designplatform Rotterdam is het verbeteren van het bewustzijn in het bedrijfsleven over wat design hen te bieden heeft, evenals het verbeteren van het bewustzijn bij designers over wat het bedrijfsleven van hen zou mogen verwachten. Dit alles met het oog op economische groei van de regio Rotterdam. Pas aan het slot van deze alinea wordt gesproken over het versterken van de interactie tussen de designwereld en andere disciplines (van) de culturele sector."

De Raad heeft in het beleidsplan gezocht naar aanknopingspunten als het gaat om het versterken van deze interactie; hij heeft daarvan weinig teruggevonden. In het beleidsplan is een erg korte beschrijving opgenomen van culturele instellingen die zich met design bezig houden (beurzen, opleidingen, Kunsthal, Museum Boijmans Van Beuningen, Nederlands Architectuurinstituut en VIVID). Het platform zegt daarover uitsluitend zich van deze laatste instelling te willen onderscheiden door voorbeelden te presenteren van wenselijke designprocessen en noodzakelijke dwarsverbanden. Elders schrijft men: Waar mogelijk streven wij ernaar dat onze activiteiten en de programma's bij Boijmans en VIVID en de Designprijs Rotterdam op elkaar aansluiten. En mocht het Designplatform een eigen huis ambiëren, een fysiek herkenbare plek in de stad, dan zou een externe galerie als VIVID ingeschakeld kunnen worden voor de verkoop van de inrichting en de gebruiksvoorwerpen van het grand-café. Meer aanknopingspunten biedt de tekst van het beleidsplan helaas niet.

De Raad wil nog steeds niets afdoen aan zijn advies om te komen tot de oprichting van een designplatform in Rotterdam en wil ook erkennen, dat daarbij economische doelstellingen kunnen prevaleren. Maar het in zo sterke mate veronachtzamen van de culturele betekenis van design en het ontbreken van een cultureel geïnspireerd werkplan valt te betreuren. Het beleidsplan gaat wel in op het ontbreken van voldoende professionele opleidingen in Rotterdam (is het echt zo belangrijk dat er nog meer opleidingen bijkomen?), geeft duidelijk aan dat het platform een rol wil spelen in de kennisuitwisseling tussen onderwijs en bedrijfsleven, maar geeft nergens een beschrijving van de noden en behoeften van de huidige beroepsbeoefenaren. Er zijn in Rotterdam diverse organisaties van vormgevers en andere creatieve beroepsbeoefenaren (BNO Romeo Delta, Nieuwe Garde en andere clubs die verenigd zijn in het platform Creatieve Industrie Rotterdam). De stem van de beroepsbeoefenaar dringt echter niet door in het beleidsplan. Hun rol bij de activiteiten van het platform komt evenmin uit de verf.

Eigenlijk ontbreekt ook iedere analyse van wat er de afgelopen decennia in Rotterdam op het terrein van samenwerking en stimulering al is ondernomen en van ervaringen met designplatforms elders in Nederland. De initiatiefnemers weten daar vast wel iets van maar maken geen gebruik

van deze kennis. De stichting tekent in op de thema's cultuurparticipatie en internationalisering. De Raad ziet op het vlak van internationalisering enkele (geringe) aanknopingspunten, op het vlak van cultuurparticipatie volgt geen enkele uitwerking of nadere indicatie welke richting we op moeten denken. Al met al blijft de aanvraag betrekkelijk richtingloos. Vanuit de uitgangspunten van het cultuurplan geredeneerd is de aanvraag van de Stichting Designplatform helaas mager, te mager. Voor opname van de stichting in het gemeentelijk cultuurplan 2009-2012 vindt de Raad in het voorliggende beleidsplan onvoldoende aanknopingspunten.

Designprijs Rotterdam

Samenvatting advies

De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur adviseert negatief over opname van de instelling in het cultuurplan. De Raad constateert weinig binding tussen de Designprijs Rotterdam en de stad, weinig verbreding naar de samenleving, relatief hoge kosten voor kortdurende zichtbaarheid, weinig effect op de designdiscussie in Rotterdam en Nederland en weinig effect op het klimaat van de vormgeving in deze stad.

Functie

presentatiefunctie voor vormgeving

Beleidsthema's

cultuurparticipatie
internationalisering

Beschrijving aanvraag

De Designprijs Rotterdam is een landelijke vormgevingsprijs die open staat voor deelnemers uit alle ontwerpdisciplines. De prijs wordt tweejaarlijks uitgereikt. De eerste prijs werd uitgereikt in 1993. Tot en met 2003 ging de prijs naar de ontwerper van een bepaald product, maar vanaf 2007 is de focus verschoven naar een meer samenhangende benadering: bekroond wordt nu de creatieve visie van de ontwerper tot uitdrukking komend in een samenhangende serie producten of projecten. De inzending wordt door de jury meer op 'auteurschap' beoordeeld. Tot 1997 was de prijs in de Kunsthal te zien, daarna in Museum Boijmans Van Beuningen.

Van groot belang voor de prijs is zijn effect in de wereld van de vormgeving en daarbuiten. De prijs is nadrukkelijk bedoeld om reacties uit te lokken, bijvoorbeeld over de positie van de Nederlandse vormgeving, over het klimaat in Nederland en de verhouding tot het buitenland (waarbij de internationaal samengestelde jury een belangrijke rol speelt). De Designprijs Rotterdam dient de vakwereld tot reflectie te dwingen. De kern van de vraagstelling waarvoor de Designprijs staat is dan ook: Wat is de culturele, maatschappelijke of economische potentie van het huidige ontwerperschap in Nederland en hoe verhoudt dit zich tot zijn internationale omgeving? Dat de tentoonstelling en prijsuitreiking in een prestigieus instituut als Boijmans zijn gesitueerd draagt in hoge mate bij aan de betekenis van de prijs, zijn rol bij het aanjagen van het discours over vormgeving. Nu ook de gemeente Rotterdam zich heeft ingezet als stad van de creatieve industrie met daarbinnen een belangrijke rol voor ontwerpers, spreekt deze rol temeer. In Rotterdam is, sinds de prijs in 1993 voor het eerst werd uitgereikt, een veel beter klimaat voor vormgeving ontstaan, aldus aanvraagster. De prijs heeft aan dit proces bijgedragen en zal er aan blijven bijdragen, tezamen met Rotterdamse en Nederlandse participanten.

Tot die participanten behoren sinds de editie van 2007 ook instellingen als Com.wonen, de Kamer van Koophandel en de Economic Development Board Rotterdam. Door middel van de Designprijs Rotterdam Opdracht Portfolio worden door deze partijen specifieke opdrachten gegeven aan genomineerden. Deze verbreding van de Designprijs zal in de komende edities (2009 en 2011) worden voortgezet. De Designprijs zal de komende edities ook zwaarder inzetten op publieksdeelname en daarbij meer gebruik maken van mediatechnologie (uitbouw website). Om het internationale perspectief van de prijs te versterken wordt onderzocht of het mogelijk is de tentoonstelling van de genomineerden in het buitenland te laten reizen. Gelet op het internationale niveau waarop momenteel Rotterdamse vormgevers functioneren zou dat goed mogelijk moeten zijn. De prijs kan voor de gemeente 'een belangrijk instrument zijn om greep te hebben op de voorhoede van de designsector en dus op een vitaal element in de creatieve stad.

Aanvraag subsidie cultuurplan 2009-2012 € 117.500

Subsidie cultuurplan 2005-2008 nee

Overwegingen

Er worden in Nederland niet veel prijzen voor vormgeving uitgereikt en de Designprijs Rotterdam heeft daarbij een onderscheidend karakter. Het is een prijs die wordt toegekend voor een concept, een visie op design en dat is in de Nederlandse situatie bijzonder. Daarnaast heeft deze prijs ook een zekere status in de wereld van design. De prijs heeft derhalve wel een duidelijk profiel. Daarmee is nog niet gezegd, dat deze prijs dan ook geheel of grotendeels door de gemeente Rotterdam binnen haar cultuurplan zou moeten worden gefinancierd. De Raad is daarvan niet overtuigd en formuleert daarvoor de volgende argumenten.

De Stichting Designprijs Rotterdam stelt nadrukkelijk dat de prijs bedoeld is om het debat over vormgeving in Nederland aan te jagen, de vakwereld tot reflectie te dwingen en bij te dragen aan het vormgevingsklimaat in Rotterdam. Dit is naar het oordeel van de Raad de afgelopen jaren veel te weinig gebeurd en in het voorliggende beleidsplan maakt de stichting ook niet waar dat dit de komende jaren anders zal worden. In de praktijk gebeurt er veel te weinig tussen de prijsuitreikingen door. Van de Designprijs Rotterdam is alleen iets te merken tijdens de looptijd van de tentoonstelling en bij de toekenning van de prijs en de opdrachten. Dat zijn praktisch gesproken twee keer twee maanden in vier jaar. Dat is veel te weinig om de aandacht vast te houden en op Rotterdam te concentreren. Als er al debat en reflectie zou ontstaan, dan incidenteel en zonder continuïteit.

Het is ook veel geld voor een kort moment: het gehele proces rondom de toekenning van één prijs (ter grootte van € 20.000) kost alles bij elkaar € 250.000 euro. Dat is een behoorlijk bedrag en zo'n bedrag zou met aanzienlijk meer rendement geïnvesteerd kunnen worden in een permanent zichtbare designactiviteit in Rotterdam. Het is niet duidelijk waarom de Designprijs in zijn huidige vorm niet tegen aanzienlijke lagere kosten als eenmalig project eens in de twee jaar kan worden toegekend. De Designprijs behoort eigenlijk niet in een cultuurplan thuis.

De kosten van de organisatie en de tentoonstelling zijn onevenredig hoog. In dit verband merkt de Raad op, dat hem het dwingende karakter van de relatie tussen de Designprijs Rotterdam en Museum Boijmans Van Beuningen ontgaat. De prijs was indertijd beter op zijn plaats in de Kunsthal, gelet op het zeer brede publieksbereik van deze laatste instelling. De aandacht die Boijmans gaf aan de kwaliteit van de presentatie was voorbeeldig, maar de rekening daarvoor lijkt ook hoog en vereiste zelfs de inzet van een van de stadsredacteuren. Voor de toekenning van een prijs met een landelijke, zo niet internationale uitstraling?

Kortom, de Raad constateert weinig binding tussen de Designprijs Rotterdam en de stad, weinig verbreding naar de samenleving, relatief hoge kosten voor kortdurende zichtbaarheid, weinig effect op de designdiscussie in Rotterdam en Nederland, weinig effect op het klimaat van de vormgeving in deze stad en weinig echt Rotterdamse accenten. De Raad kan zich een regelmatige incidentele bijdrage van de gemeente naast een (forse) rijkssubsidie voor deze prijs voorstellen, maar acht opnemng van de stichting in het cultuurplan 2009-2012 niet aan de orde.

de Doelen

Samenvatting advies

De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur is positief over de programmering van de Doelen, over de functies die de Doelen met verve vervult en over de betekenis van de Doelen voor Rotterdams culturele leven. De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur is eveneens uitgesproken positief over de nieuwe plannen van de Doelen op het gebied van educatie, participatie en internationalisering, en heeft vertrouwen in de organisatiekracht. De Raad is eveneens positief over de plannen voor het nieuwe muziek programma in de Doelen.

De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur adviseert met klem om daaraan toegevoegd de middelen ter beschikking te stellen voor de nieuwe plannen van de Doelen: die op het gebied van educatie en participatie, de beleidsthema's cultuur en school, cultuurparticipatie, en internationalisering; voor wat betreft het programma op het gebied van de nieuwe muziek, juicht de Raad continuering toe, inclusief toekenning van de daartoe gevraagde middelen, wellicht via de convenantsbesprekingen met het Rijk. Voor wat betreft de gevraagde bijdrage met betrekking tot de verhoging van de huisvestingskosten na de verbouwing van de Grote Zaal pleit de Raad voor nadere afstemming met het Ontwikkelingsbedrijf Rotterdam.

De Raad adviseert positief voor € 4.299.000 uit het budget voormalige takken van dienst.

Functies

muziekpodium klassiek, pop, jazz/experimenteel, nieuwe muziek, niet-westerse muziek (wereldmuziek), presentatiefunctie opera, podium voor muziektheater
de Doelen wijst er in zijn aanvraag op dat het gegeven format van de Inrichtingseisen geen ruimte biedt om relevante functies van de Doelen te vermelden, zoals die van congresgebouw.

Beleidsthema's

cultuurparticipatie
cultuur en school
internationalisering

Beschrijving en aanvraag

De missie van de Doelen is: (...) hoofdpodium van het Rotterdamse muziekleven en de centrale arena voor informatieoverdracht. De Doelen biedt plaats voor persoonlijke ontmoetingen, tussen musici en toehoorders, tussen deelnemers aan congressen, symposia, tussen bezoekers onderling, en scheidt daarmee de gelegenheid om op het hoogste niveau kennis en betekenisvolle ervaringen op te doen en hierover van gedachten te wisselen.

Een van de ambities van de Doelen is om als één van de belangrijkste cultuurdragers van Rotterdam een wezenlijke bijdrage te leveren aan het behoud en de ontwikkeling van het muziekleven en de muziekcultuur, zowel op regionaal, nationaal als internationaal niveau. De Doelen is het concert- en congresgebouw in het centrum van Rotterdam. Het is gebouwd voor het symfonische repertoire en heeft zalen die geschikt zijn voor andere muziekgenres: kamermuziek, jazz, pop, wereldmuziek. De Doelen heeft als vaste bespeler het Rotterdams Philharmonisch Orkest dat in het pand inwoont. Het Doelenensemble, het Doelenkwartet en Rotterdams Jeugd Symfonie Orkest zijn andere vaste bespelers. Jazz International programmeert een deel van zijn concerten in de Doelen. De Doelen biedt ruimte, via verhuur of partageregelingen, aan culturele instellingen en evenementen. De vaste bespelers en culturele huurders zijn inhoudelijk verantwoordelijk, zij het dat er overleg en afstemming met de Doelen is.

Daarnaast faciliteert de Doelen congressen van uiteenlopende aard en omvang, nationaal en internationaal. In het gebruik van de ruimtes in het gebouw en de bedrijfsvoering zijn de cultuur- en congresfunctie complementair.

Zelf programmeert de Doelen series of incidentele concerten van klassieke muziek,

(semi-)scenische opera's, wereldmuziek, nieuwe muziek, jazz en pop.

De Doelen omschrijft zijn betekenis voor de stad op het gebied van de muziek als hoofdpodium van het Rotterdamse muzikleven, voor alle muziekculturen, dat nationaal en internationaal de beste muziek presenteert en nieuwe ontwikkelingen daarin. Daarnaast is de Doelen met zijn congressen en andersoortige bijeenkomsten een boegbeeld van de stad.

Uit onderzoek (2000) blijkt dat de naamsbekendheid van de Doelen bijna 97% is; de prominente plaats van het gebouw in de stad maakt het ook moeilijk te missen.

De doelstellingen van de Doelen voor het cultuurplan 2009-2012 zijn ingebed in het beleidsplan 2007-2010, inclusief voornemens die intussen te boek staan als de politieke beleidsthema's voor het cultuurplan.

De Doelen ziet als zijn kernactiviteit de programmering van levende muziek in vele stijlen; de rol als centraal podium van het Rotterdamse muzikleven is toegekend (...) door een brede, toegewijde publieksgroep. Om die rol te vervullen dient de Doelen een hoog artistiek profiel en blijvende kwaliteit te bieden. De aanvraag ambieert dat de naam de Doelen werkt als keurmerk voor het publiek.

De Doelen stimuleert het muzikleven door zijn programma's en het productieklimaat met aandacht voor nieuwe muziek, presentatievormen en geënceneerd werk. Een nieuw geplande serie concerten is gericht op kleuters en kleine kinderen.

De Doelen brengt in zijn programma's het artistieke aanbod en de behoeften van het publiek bij elkaar. De beleving van live muziek acht de Doelen verrijkend en zingevend. Daarnaast verzorgt de Doelen bij de programma's verdiepende programmaonderdelen, zoals toelichtingen, inleidingen en interviews met musici/deskundigen/componisten, die door het publiek worden gewaardeerd. Die inhoudelijke randprogrammering ontwikkelt de Doelen nader, met het doel dat er cross-overs ontstaan. Daarin speelt ook een rol dat de Doelen de (nieuwe) mogelijkheden van het gebouw nader onderzoekt en benut.

De Doelen ziet de relatie met de vaste bespelers en vaste gasten/huurders van het gebouw, ook waar het gaat om verhuur, als een inhoudelijke relatie, een vorm van samenwerking die een meerwaarde moet opleveren voor de stad.

In het overzicht van de vaste partners/bespelers en hun relatie met de Doelen, wordt de positie van de nieuwe muziek in Rotterdam beschreven. De nieuwe muziek is in de afgelopen jaren op verschillende podia geprogrammeerd (Zaal De Unie, Lantaren/Venster), niettemin heeft de nieuwe muziek geen duidelijk aanwijsbaar centraal podium in de stad. De Doelen heeft het programma op het gebied van nieuwe muziek overgenomen van Lantaren/Venster (inclusief het daarvoor bestemde budget uit de landelijke Cultuurnota 2005-2008). De Doelen maakt in zijn aanvraag voor het cultuurplan 2009-2012 aanspraak op een vergelijkbaar bedrag, onder verwijzing naar het aanstaande convenant tussen Rijk en gemeente. Voorts heeft de Doelen het plan opgevat om in samenwerking met verschillende partijen in de stad, onder wie Codarts, Jazz International en WORM, een tweemaaljaarlijks festival voor nieuwe muziek op te zetten. Dit festival wordt georganiseerd op andere dan de eigen locatie(s).

Op het gebied van educatie richt de Doelen zich op participatie en drempelverlaging voor jongeren en communities. De Doelen organiseert daartoe kinderconcerten - of liever: muziektheaterproducties voor (kleine) kinderen -, concerten, workshops, educatieve projecten, projecten met outreach-technieken, en community artsprojecten. Volgens de Doelen kan muziek een versterkende werking hebben op de identiteit van een community, op hun creativiteit en dus op de samenleving.

Voor volwassenen, de aarzelende bezoekers, voorziet de Doelen educatieve programma's, de zogeheten gateway experiences. Voor die projecten werkt de Doelen samen met de SKVR, Music Matters en andere organisaties. Met het Rotterdams Philharmonisch Orkest, de SKVR en Codarts, is de MuziekeducatieCoalitie opgezet, die voorziet in een breed en diep educatieprogramma met een doorlopende leerlijn van 0 tot 20 jaar.

In 2009 wordt de Grote Zaal van de Doelen verbouwd en aangepast aan de eisen van de tijd, inclusief relevante digitale technologie. Voor de programmering houdt dit in dat deze zaal in 2009 gedurende enige maanden niet beschikbaar is.

- ▶ Internationalisering: de Doelen wil zijn artistieke profiel versterken door presentatie van musici uit de wereldtop en door grote, opvallende en spraakmakende festivals en evenementen (mede) te organiseren.
- ▶ Cultuurparticipatie en cultuur en school: 1. verbreding van het aanbod om nieuwe groepen te bereiken, door middel van de programmering en ook door de vormgeving van concerten; 2. verdieping door een intensief inhoudelijk programma rond de programmering.
- ▶ Cultuurparticipatie: opzet van een outreachprogramma met educatiebeleid als kern en community programma's.

Aanvraag subsidie cultuurplan 2009-2012 € 4.577.000

De Doelen vraagt gemiddeld per jaar € 290.000 extra aan uit het cultuurplan voor:

- ▶ educatie en participatie € 50.000
- ▶ internationalisering € 100.000
- ▶ nieuwe muziek € 75.000
- ▶ hogere huisvestingskosten na verbouwing € 65.000 p.j. vanaf 1 september 2009

Subsidie cultuurplan 2005-2008 € 4.299.000

Overwegingen

De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur heeft grote waardering voor de Doelen, voor de artistieke/culturele programmering, het gevoerde beleid en voor de functies die de Doelen met verve vervult als concertgebouw naast zijn functie als congresgebouw. Bijzonder positief is de Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur over de wijze waarop de Doelen nieuwe programmaonderdelen en functies ontwikkelt, bijvoorbeeld op het gebied van wereldmuziek en culturele diversiteit. Door zijn activiteiten en vele samenwerkingsverbanden en door de doordachte relatie tussen programma en marketing, werkt de Doelen als aanjager van ontwikkelingen in de gehele Rotterdamse kunstsector. De Doelen transformeert door zijn gestage en consistente beleid van bolwerk van de klassieke muziekcultuur in een huis voor vele culturen en bevolkingsgroepen, een motor voor diversiteit.

De plannen van de Doelen voor nieuwe projecten op het gebied van educatieve en cultuurparticipatie overtuigen, zeker ook gezien zijn bewezen organisatorische slagkracht. Daarenboven is de Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur aangenaam getroffen door het bescheiden aangevraagde bedrag voor dit specifieke onderdeel.

De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur heeft waardering voor het programma op het gebied van de nieuwe muziek, een functie die de Doelen recent heeft overgenomen. Daarmee heeft dat genre nu, terecht, een passend onderkomen in het Rotterdamse muzikleven.

De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur is overigens niet geheel overtuigd van de noodzaak van de gevraagde extra middelen: de uitbreiding met een artist-in-residence programma is niet sterk onderbouwd en de functie podium voor popmuziek overtuigt niet bijzonder, mede gezien de aard van de entourage en de zalen in het gebouw.

De sluiting van de Grote Zaal wegens een verbouwing in de zomer van 2009 leidt tot inkomstenderving, die deels ten laste wordt gebracht van de beschikbare (reguliere) middelen. Dit onderwerp raakt aan de bestaande (huur)verhouding met de eigenaar van het gebouw, het Ontwikkelingsbedrijf Rotterdam.

De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur is onverminderd positief over de aanvraag van de Doelen.

DoelenEnsemble

Samenvatting advies:

De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur heeft grote waardering voor de muzikale prestaties van het DoelenEnsemble en voor de plaats die het inneemt in het Rotterdamse bestel. Het ensemble brengt een specifiek aanbod aan muziek dat voor het overige niet of slechts beperkt in Rotterdam ten gehore wordt gebracht. Voorts speelt het ensemble een rol in de stad door zijn hechte relatie met de Doelen én zijn opdrachten aan jonge componisten.

De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur adviseert positief over de aanvraag van het DoelenEnsemble dat een waardevol gezelschap is in de muzikale infrastructuur. De Raad adviseert het ensemble subsidie toe te kennen ter hoogte van het aangevraagde bedrag. Gezien de te verwachten herijking van de organisatorische en mogelijk ook artistieke, koers adviseert de Raad evaluatie na twee jaar.

Positief voor € 69.250

Functie

ensemble

Beleidsthema's

cultuur en school
internationalisering

Beschrijving aanvraag

Het DoelenEnsemble is opgericht als huisensemble van de Doelen met het specifieke doel om concertseries moderne kamermuziek te presenteren in de Doelen. Het repertoire bestaat uit de klassieken van de twintigste-eeuwse kamermuziek, aangevuld met werk van minder bekende componisten. In concerten met een relatief grote bezetting wordt het ensemble geleid door zijn vaste dirigent, in kleinere bezettingen speelt het zonder dirigent. De concertprogramma's zijn doorgaans thematisch opgezet, waardoor ook repertoire uit andere periodes aan bod komt. Het ensemble brengt regelmatig (nieuw) werk van hedendaagse Nederlandse componisten. Het DoelenEnsemble heeft zijn plaats in het Rotterdamse muzikleven; ook in het landelijke bestel heeft het een plaats verworven. Het ensemble verbreedt zijn repertoire door dwarsverbanden met andere disciplines te presenteren: theater, dans, literatuur.

Het ensemble bestaat uit professionele musici van wie velen ook spelen in het Rotterdams Philharmonisch Orkest of bij de omroeporkesten. Het verloop in het ensemble is relatief laag. De musici zijn derhalve op elkaar ingespeeld en zij zijn gezamenlijk vertrouwd met het idioom van het twintigste-eeuwse repertoire.

Het ensemble biedt jonge musici gelegenheid ervaring op te doen door hen als remplaçant in te zetten.

Uit de strijkersgroep van het ensemble is het DoelenKwartet voortgekomen, dat zich toelegt op repertoire dat is verwant met dat van het DoelenEnsemble: eigentijds werk in historische context, composities uit de vroege twintigste eeuw en ook uit eerdere periodes. De verhouding tussen ensemble en kwartet wordt omschreven als twee onder een kap, voor wat betreft dagelijkse leiding, bestuur en afstemming van de programmering.

Het DoelenEnsemble onderscheidt zich, naar eigen zeggen, op een aantal punten van zijn collega-ensembles, bijvoorbeeld doordat het openstaat voor jonge componisten, doordat het zijn goede contacten met Rotterdam inzet, zijn niet-dogmatische programmering en doordat het openstaat voor invloeden uit andere muzieksoorten én literatuur. De programmering beoogt een dialoog aan te gaan met de traditie; zij vormt een continuering of zet zich er juist tegen af.

Het DoelenEnsemble oogst waardering, zoals blijkt uit het programma van optredens in en buiten Rotterdam, en de toekenning van enkele prijzen. De relatie met de Doelen bestaat uit een gewaardeerde samenwerking en regelmatige programmering als huisensemble.

Het DoelenEnsemble schetst de positie van de hedendaagse gecomponeerde muziek als kwetsbaar, mede als gevolg van technologische ontwikkelingen, het ontbreken van een dominante muzikale stroming of een breed gedragen idioom. De aanvraag beschrijft een inhoudelijk vacuüm waarin het evenwicht tussen traditie en vernieuwing de balans vaak al te zeer doorslaat naar het verleden. Het DoelenEnsemble kiest om die positie het hoofd te bieden voor een missie van versterking van de culturele infrastructuur door middel van communicatie en dialoog. Het ambieert een functie als medium tussen verschillende grootheden, zoals publiek, componisten, podia, ensembles, disciplines/genres, jeugd.

Het DoelenEnsemble zet zijn huidig programma-opzet voort in de periode 2009-2012 met:

- ▶ de concertserie Kamermuziek van de twintigste en eenentwintigste eeuw voor kleine tot middelgrote bezetting, in de Doelen, gewoonlijk voorafgegaan door een inleiding;
- ▶ concerten met werk van jonge componisten, al dan niet in samenwerking met Codarts en/of Gaudeamus; men onderzoekt de mogelijkheden om medewerking te verlenen aan het Prinses Christina Compositie Concours;
- ▶ concertserie Componistenportretten waarin een keuze uit het oeuvre van een componist centraal staat; dat betreft gewoonlijk componisten met wie het ensemble een bijzondere band heeft;
- ▶ concerten onder de noemer Muzikale geografie waarin groepen componisten of componistenscholen worden belicht.

Het DoelenEnsemble toont zich verheugd over de verhuizing van het programma nieuwe muziek van Lantaren/Venster naar de Doelen. In de Doelen kan daardoor een kern voor de nieuwe muziek ontstaan, door de programmering en andere initiatieven door de Doelen, en het overleg van de betrokken ensembles. De aanvraag rept er in dit verband van dat een Centrum voor Actuele Muziek aldus alsnog lijkt te ontstaan.

Het beleidsplan schetst de ambitie om de Rotterdam Music Biannual te continueren, dan wel te hernemen. In samenspraak met verschillende instellingen, is er nu een conceptprogramma voor een driedaags festival in maart 2009 op verschillende locaties, onder de titel New Sounds.

Al geruime tijd zoekt het DoelenEnsemble naar dwarsverbanden met andere disciplines, zoals theater, dans, literatuur. Dit heeft ertoe geleid dat naast de concertante muziekpraktijk, ook andere gemengde presentatievormen worden beproefd, bijvoorbeeld door bescheiden theatrale middelen te gebruiken en/of mee te werken in muziektheaterproducties met verschillende partners (ensembles of initiatiefnemers). In de keuze voor samenwerkingspartners laat het ensemble zich leiden door artistiek-inhoudelijke verwantschap.

- ▶ Voor wat betreft het beleidsthema cultuur en school merkt het DoelenEnsemble op dat de organisatie en gewenste aanpak van de educatieve projecten zo bewerkelijk is, dat het aantal en het bereik daarvan bescheiden en aanbodgericht (moet) blijven. Bovendien is op het gebied van de moderne gecomponeerde muziek de kennis te specifiek om te komen tot een dialooggestuurde cultuureducatie. Het DoelenEnsemble verzorgt programmaonderdelen van publiekseducatie en educatieve projecten. De volwassen bezoekers aan de concerten biedt het ensemble inleidingen op het programma, en met zorg, door de Doelen samengestelde, programmaboekjes. Een aspect in de programmering is de dialectische verhouding tot de muzikale traditie: het ensemble beschouwt zich niet als hoeder van cultureel erfgoed of conservator; wel ziet het als zijn taak verbanden te presenteren en om de luisteraar te begeleiden bij zijn weg in de complexe structuur van de nieuwe muziek. Om de jongere generatie kennis te laten maken met de gecomponeerde muziek uit de twintigste en eenentwintigste eeuw organiseert het ensemble jaarlijks een project in samenwerking met de SKVR (als intermediair). In die projecten staat actieve deelname centraal.
- ▶ Voor wat betreft internationalisering: het Doelenensemble ambieert, naast zijn rol in het Rotterdamse muziekleven, een positie in de landelijke en internationale ensemblecultuur. Er bestaan internationale (uitwisselings)contacten die het ensemble in de komende jaren uitbreidt.

Aanvraag subsidie cultuurplan 2009-2012 € 69.250

Subsidie cultuurplan 2005-2008 € 44.000

Overwegingen

De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur heeft grote waardering voor de muzikale prestaties van het DoelenEnsemble en voor de plaats die het inneemt in het Rotterdamse bestel. Het ensemble brengt een specifiek aanbod aan muziek dat voor het overige niet of slechts beperkt in Rotterdam ten gehore wordt gebracht. De programmering getuigt van overtuigde betrokkenheid bij de nieuwe muziek, van inzicht en van goede smaak; de keuze van partners voor de theatrale aspecten voor zijn interdisciplinaire voorstellingen is geslaagd te noemen. Voorts speelt het ensemble een rol in de muziekcultuur van de stad door zijn hechte relatie met de Doelen én zeker door zijn opdrachten aan jonge componisten. De Raad onderkent dan ook dat het ensemble goed in de stad en in de culturele infrastructuur is ingebed, zoals ook blijkt uit de toeloop en waardering door het publiek. Voor wat betreft de muzikale prestaties, met name het ensemblespel, heeft de Raad de indruk dat het ensemble zich nog kan ontwikkelen. Het DoelenEnsemble is het beste ensemble in zijn soort.

Het is de Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur niet ontgaan dat het ensemble het enige tijd financieel zwaar te verduren heeft gehad. De Raad is aangenaam getroffen door de adequate wijze waarop het ensemble daarop heeft weten te reageren. De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur ziet dan ook in dat de aanvraag door het DoelenEnsemble voor het cultuurplan 2009-2012 in belangrijke mate bestemd is om de organisatorische slagkracht van zijn kleine, efficiënte apparaat, te vergroten.

De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur adviseert positief over de aanvraag van het DoelenEnsemble, dat een waardevol gezelschap is in de muzikale infrastructuur. Gezien de te verwachten herijking van de organisatorische en mogelijk ook artistieke koers adviseert de Raad een tussentijdse evaluatie na twee jaar.

Domestica Rotterdam

Samenvatting advies

De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur heeft waardering voor de projecten die Domestica realiseert. De muzikale kwaliteit dwingt respect af, zo ook de artistiek-inhoudelijke keuze voor de projecten en de samenwerkingsverbanden die het orkest aangaat.

Niettemin beoordeelt de Raad het beleidsplan van Domestica niet positief. Dat plan onthult vrijwel geen concrete plannen van het orkest voor de komende periode, noch geeft het blijk van welomschreven oorspronkelijke artistieke ideeën over de eigen toekomstige ontwikkelingen of producties.

De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur adviseert Domestica om voor de uitvoering van zijn autonome plannen een beroep te doen op andere financieringsmogelijkheden.

Functies

muziek: ensemble, kamermuziek; theater/muziektheater/opera: presentatiefunctie

opera/muziektheater; cultuureducatie: intermediairfunctie cultuureducatie

Beleidsthema's

cultuurparticipatie

cultuur en school

Beschrijving aanvraag

Domestica Rotterdam heeft een bezetting van een groot ensemble: 5 strijkers, 7 blazers, piano harp en slagwerk. Het ensemble bestaat sinds 1997, de musici zijn ook verbonden aan het Rotterdams Philharmonisch Orkest. Domestica specialiseert zich in repertoire uit de eerste helft van de twintigste eeuw met juist die stukken die buiten het gebruikelijke repertoire voor kamermuziekensembles vallen. De keuze voor dit repertoire maakt het mogelijk om bruggen te slaan naar andere kunstvormen: literatuur, beeldende kunst en theater. De gekozen stukken sluiten op die manier aan bij de ambities van Domestica om multidisciplinaire producties te maken en om samen te werken met uiteenlopende culturele instellingen. De doelstelling die het ensemble daarmee eveneens dient is om een zo breed mogelijk publiek aan te spreken met vernieuwende muziek.

Deze artistieke voorkeuren hebben ertoe geleid dat Domestica met verschillende partners samenwerkt op het gebied van opera en muziektheater, zowel bestaand repertoire als nieuwe producties. Recent heeft Domestica producties gerealiseerd in samenwerking met het Onafhankelijk Toneel/Opera, het Productiehuis Rotterdam (Rotterdamse Schouwburg) en Opera Trionfo. Met producties als deze wil Domestica ertoe bijdragen Rotterdam als operastad op de kaart te zetten.

De uitvoeringspraktijk van Domestica overstijgt de conventionele opstelling van het orkest in de bak bij een opera. Het ensemble en de individuele musici denken er niet voor terug om zich te voegen naar regie en decor. Ook maakt Domestica voorstellingen waarin vertelling en muziek met elkaar zijn vermengd en elkaar versterken. Een voorbeeld van een dergelijk project is dat waarin de musici samen met scholieren (van het Erasmiaans Gymnasium) teksten declameren temidden van of tezamen met de muziek. De waarde van deelname van jongeren aan de concerten of rondom concerten aan salons omschrijft Domestica als volgt: Het contact tussen professionele musici en leerlingen is inspirerend.

Het ensemble heeft zijn jeugdproductie Lekker Spekkie in 50 voorstellingen gespeeld voor duizenden leerlingen van het basisonderwijs in alle wijken van Rotterdam. Domestica heeft incidenteel samengewerkt met jonge Rotterdamse componisten.

Voor de komende periode heeft Domestica zich voorgenomen om zijn samenwerking met het voortgezet onderwijs te intensiveren. Ook wil het ensemble zijn ervaring delen met jonge talentvolle musici, het heeft het plan opgevat om hen bij de concerten te betrekken,

bijvoorbeeld via literaire themasalons of ontmoetingen met niet-Westerse muziek. Ook zoekt het ensemble samenwerking met jonge uitvoerend musici door finalisten/winnaars van het Prinses Christina Concours uit te nodigen mee te werken aan een concert.

Domestica beschrijft dat het op verschillende manieren jongeren, specifiek scholieren, betreft bij zijn concerten, zoals in bovengenoemd project met het Erasmiaans Gymnasium.

Aanvraag subsidie cultuurplan 2009-2012 € 35.000

Subsidie cultuurplan 2005-2008 n.v.t.

Overwegingen

De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur heeft waardering voor de projecten die Domestica realiseert. De muzikale kwaliteit dwingt respect af, zo ook de artistiek-inhoudelijke keuze voor de projecten en de samenwerkingsverbanden die het orkest aangaat. Als actieve partner met een hoge kwaliteit sluit Domestica goed aan bij de plannen en ambities van muziektheatermakers in de stad en vervult daarmee een waardevolle rol. Ook voor wat betreft de educatieve projecten geeft Domestica er blijkt van weldoordacht te werk te gaan.

Niettemin beoordeelt de Raad het beleidsplan van Domestica niet positief. Het beleidsplan onthult weinig concrete plannen van het orkest voor de komende periode, noch geeft het blijk van welomschreven oorspronkelijke artistieke ideeën over de eigen toekomstige ontwikkelingen of producties. Deze omstandigheid doet de vraag rijzen in hoeverre Domestica een werkelijke *eigen* artistieke koers volgt of dat het orkest niet veeleer begeleider is bij andermans ideeën, hoe hoogstaand de muzikale kwaliteiten ook mogen zijn.

De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur adviseert Domestica om voor de uitvoering van zijn autonome plannen een beroep te doen op de mogelijkheden voor projectsubsidie. Ook kan de Raad zich voorstellen dat Domestica een deel van de begeleidingsfunctie voor muziektheaterprojecten in de komende periode uitvoert vanuit zijn banden met het Rotterdams Philharmonisch Orkest, waar de meeste van de leden van Domestica immers deel uit maken.

Dunya Festival

Samenvatting advies

De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur adviseert om Dunya Festival op te nemen in het cultuurplan 2009-2012 vanwege zijn bewezen kwaliteiten, zijn aansprekende en avontuurlijke programmering van wereldmuziek. De Raad heeft waardering voor de festivalopzet en zeker voor het feit dat de organisatie, wanneer nodig, tijdig de koers op moedige wijze verlegt. De Raad moedigt Dunya dan ook van harte aan om het festival volgens de voorgenomen plannen verder te ontwikkelen, zij het dat de Raad er op dit moment niet van overtuigd is dat Dunya zijn programma moet uitbreiden tot een tweedaags festival. Wél onderschrijft de Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur de zin en artistiek-inhoudelijke betekenis om het bereik van Dunya te verbreden door in deelgemeentes/wijken beknopte festivalprogramma's te presenteren: Dunya on tour.

De Raad adviseert om een bedrag van € 249.000 toe te kennen aan het Dunya Festival, waarvan € 60.000 specifiek voor Dunya on tour.

Wegens budgettaire beperkingen op basis van in de inleiding genoemde criteria wordt het Dunya Festival toegevoegd aan de instellingen onder de zaaglijn.

Functies

(inter)nationaal festival
grootstedelijke jongerencultuur

Beleidsthema

cultuurparticipatie

Beschrijving en aanvraag

Het Dunya Festival omschrijft zich als een multidisciplinair festival dat de mondiale creativiteit in al zijn pluriformiteit wil presenteren. Het festival streeft ernaar door uiteenlopende culturen te presenteren een bijdrage te leveren aan de totstandkoming van een samenleving waar die culturen gelijkwaardig vertegenwoordigd zijn en zich kunnen ontwikkelen.

Het Dunya Festival is, volgens de organiserende stichting, een van de oudste festivals in zijn soort. In 1978 vond onder de naam Poetry in the Park (bij de Euromast) een eerste editie plaats als onderdeel van Poetry International. De eerste edities hadden het karakter van een bescheiden volksfeest, in 1995 fuseerde Poetry Park met het Festival aan de Maas van het toenmalige Museum voor Volkenkunde. Sindsdien heeft het festival de naam Dunya Festival.

Dunya presenteert de mondiale culturele diversiteit en wil die bevorderen. Het festival richt zich vanuit die gedachte op kunst en cultuur uit niet-dominante cultuurgebieden. Aanvankelijk lag het accent van het festival op de gezelligheid die kan voortkomen uit de aanwezigheid van de grote migrantengemeenschappen. Sinds enige jaren richt de aandacht zich sterker op de artistieke inhoud van artiesten die op krachtige en verrassende wijze de mondiale culturen vertegenwoordigen.

Dunya ambieert een aantal functies in de Rotterdamse culturele infrastructuur:

- ▶ internationaal toonaangevend festival met regionale, nationale en internationale betekenis;
- ▶ toonaangevend podium voor wereldmuziek;
- ▶ podium voor poëzie en vertelkunst, dat aanvullend is op andere letterenpodia;
- ▶ podium voor traditionele en folkloristische dansstijlen uit multicultureel Nederland en de stijlen die gerelateerd zijn aan de grootstedelijke jongerencultuur;
- ▶ aanvullend podium voor films uit de wereldcinema;
- ▶ podium voor muziek, dans en poëzie zoals die zich ontwikkelt onder jongeren in Rotterdam of breder: in de grootstedelijke jongerencultuur.

Het Dunya Festival streeft ernaar om de geprogrammeerde kunst en cultuur uit de gekozen niet-dominante culturen te presenteren aan een zo breed mogelijk publiek. De programma-opzet biedt idealiter een caleidoscopisch beeld van wereldcultuur, waarin traditie en vernieuwing hun plaats hebben. De artistieke keuze wordt geleid door authenticiteit van de artiesten, in de betekenis van oorspronkelijkheid en eigenheid.

Het festival heeft vanouds een ontmoetingsfunctie, die wordt gehandhaafd ook nu het artistieke profiel is aangescherpt door de keuzes. Het is bij uitstek een Rotterdams festival, met ambities publiek uit de wijde regio aan te trekken.

Via zijn programma wil Dunya bij het publiek belangstelling en enthousiasme wekken voor wereldmuziek, dans, poëzie en vertelkunst. Die belangstelling moet verder reiken dan de eigen groep of subcultuur; op die manier leidt cultureel divers aanbod tot interactie tussen verschillende culturen, tot verrijking van het culturele aanbod in de stad. Langs die weg kan ook de coherentie in de stedelijke cultuur toenemen.

In de afgelopen periode, 2005-2008, zijn de resultaten enigszins wisselvallig geweest. In het begin van de cultuurplanperiode heeft de Stichting Dunya in zakelijk opzicht periodes van zwaar weer gekend. Mede door inzet en steun van de gemeente Rotterdam kon Dunya voor de stad behouden blijven. De organisatie van het festival is op andere, zakelijker, leest geschoeid waarbij de inhoudelijke doelstellingen de leidraad bleven; continuïteit is ook bereikt via het aanblijven van programmeurs in de nieuwe organisatiestructuur.

De nieuwe aanpak stemt inhoudelijk tot tevredenheid, al is het de organisatie om financiële redenen niet mogelijk om de allergrootste sterren te presenteren. De organisatie heeft van die nood een deugd gemaakt door het festival veeleer op te vatten als een ontdekkingsreis. Ook heeft Dunya de structuur van het festival inhoudelijk aangepast aan nieuwe inzichten: de indeling van het festival(terrein) in dorpen of continenten voldoet niet langer aan de gewenste inhoud en vormen van programmeren. De podia worden voortaan geprogrammeerd op aard en inhoud van de gepresenteerde kunst en cultuur, nu volgens thematische clusters, in plaats van geografische indeling.

In de komende jaren zal Dunya het festival verder ontwikkelen, volgens de geschetste koers. Daarenboven wil Dunya zijn reeds langer gekoesterde wens realiseren om met het festival langer dan de éne festivaldag zichtbaar te zijn in Rotterdam. Dunya ambieert om met ingang van 2009 het festival op twee dagen te laten plaatsvinden, met programmering op zaterdag en zondag. Het programma heeft zijn grootste volume aan podia en presentaties op de zondag. Dunya verwacht met deze uitbreiding een groei aan bezoeken te realiseren.

Het festival handhaaft zijn inhoudelijke opzet, wél ambieert het om voortaan ruime aandacht te besteden aan Nederlandse wereldmuziek en aan nationaal en lokaal talent. Als uitbreiding van zijn programma en bereik organiseert Dunya, met ingang van 2008, Dunya on Tour, kleinschalige festivals in de deelgemeentes van Rotterdam, in samenwerking met organisaties uit die wijken. Dunya on Tour heeft een inhoudelijk ambitieniveau dat uitstijgt boven een wijkfeest, het accent in het programma ligt op artiesten uit de betreffende wijk en Rotterdam, het land met Nederlandse en eventueel beschikbare internationale acts.

Dunya werkt samen met uiteenlopende partners in Rotterdam en landelijk: professionele culturele organisaties zoals Roots & Routes, de SKVR op het gebied van kunsteducatie, omroep FunX, migrantenorganisaties, individuele cultuurmakers. Dunya onderhoudt contacten met internationale collega-organisaties.

De doelstelling van het Dunya festival is sinds zijn oprichting die van cultuurparticipatie. Het festival bood van meet af aan een podium voor allochtone gemeenschappen; aanvankelijk werd de vormgeving en programmering grotendeels verzorgd door migrantenorganisaties. Als gevolg van veranderingen in de bevolkingssamenstelling en ontwikkelingen in de opvattingen over culturele diversiteit, samenwerking, de opkomst van nieuwe cross-overgenres en -stijlen hebben geleid tot andere inzichten over de opzet van programmering en de betekenis van cultuurparticipatie.

Aanvraag subsidie cultuurplan 2009-2012 € 380.000

Subsidie cultuurplan 2005-2008 € 249.000

Overwegingen

De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur heeft waardering voor het Dunya Festival; de Raad ziet in Dunya een van de betere wereldmuziekfestivals. Het onlangs aangescherpte concept en de uitwerking bewijzen zich, het is een brand dat verdere ontwikkeling verdient. De Raad onderkent de inmiddels constant gebleken kwaliteit van het festival en vooral de consistente inhoudelijke en productionele ontwikkeling.

Genoemde kwaliteiten getuigen ervan dat de organisatie contact houdt met haar werkveld en met de ontwikkelingen in en opvattingen over de wereldmuziek, ook in relatie tot de stad. De Raad waardeert Dunya erom dat de organisatie er niet voor terugschrikt om in overeenstemming daarmee de koers te verleggen, dan wel de praktische opzet aan te passen. Evenzo getuigen de programma's van authenticiteit, een eigen inzicht in het werkterrein, een kwaliteit die ook door programmeurs van elders wordt onderkend. De veerkracht waarmee het Dunya Festival zich heeft hersteld, na een lastige periode in financiële zin, en specifiek in de rol van de uitvoerend en programmerend producent, dient in dit verband genoemd en geprezen te worden.

De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur kan zich vinden in de programmatische opzet van het beleidsplan die de voorgenomen inhoudelijke ontwikkeling van het festival schetst, echter zonder zich volledig vast te leggen door namen van beoogde artiesten op te sommen.

De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur kan de achterliggende redenering van Dunya volgen om het festival uit te breiden tot twee dagen. Het kan daardoor een breder samengesteld, of zelfs een getrappt programma bieden en het kan bezoekers verleiden om langer in Rotterdam te verblijven, met de positieve kanten daarvan voor de stad. De Raad mist echter een strikt artistiek-inhoudelijke of andere argumentatie om het programma te vergroten en te spreiden over twee festivaldagen, hij ziet daartoe dan ook onvoldoende noodzaak of meerwaarde. Een programma op twee dagen brengt het gereede risico met zich mee dat dát afbreuk doet aan het compacte karakter van Dunya dat juist een deel van zijn charme uitmaakt.

De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur is wél bijzonder gecharmeerd van het plan voor Dunya on Tour, met relatief bescheiden opgezette deelfestivals in de wijken en in samenwerking met lokale organisaties en artiesten. De Raad onderkent dat juist de deelgemeenten van Rotterdam bevolkingsgroepen herbergen die vermoedelijk wél geïnteresseerd kunnen zijn in het aanbod van Dunya, maar overigens niet of weinig gebruikmaken van de culturele voorzieningen in (het centrum van) Rotterdam. De Raad vermoedt dat de productie van zulke deelfestivals in de wijken complex en relatief kostbaar zal zijn, maar heeft genoeg vertrouwen in de organisatiekracht en inhoudelijke visie van stichting en producent.

Dit laat onverlet dat de Raad inziet dat Dunya wellicht op termijn een tweede festivaldag zou kunnen invoeren. Vooreerst acht de Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur het raadzaam dat Dunya zijn festival nu nader uitwerkt en nog steviger positioneert, juist in de deelfestivals in de wijken.

El Hizjra

Samenvatting advies

De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur adviseert negatief. De methodiek die wordt aanbevolen om allochtone, met name kinderen uit Arabische landen behulpzaam te zijn bij het lezen overtuigt de Raad niet. Daarnaast wordt de aandacht versnipperd over een te grote diversiteit aan activiteiten. El Hizjra lijkt in Rotterdam onvoldoende ingebed.

Functie

cursusaanbod letteren

Beleidsthema's

cultuur en school

cultuurparticipatie

Beschrijving aanvraag

El Hizjra is sinds 1987 bezig een brug te slaan tussen de Nederlandse en de Arabische cultuur. Dat doet ze door middel van literatuur en debat en dan vooral door:

- ▶ het in Nederland introduceren van gevestigde Arabische schrijvers en denkers, onder andere door middel van het reeds 17 jaar bestaande Internationale Festival van Arabische kunst
- ▶ het ontdekken en stimuleren van (arabisch) literair talent in Nederland met de El Hizjra prijs die sinds 1992 jaarlijks wordt uitgereikt;
- ▶ organisatie van debatten en lezingen;
- ▶ workshops in scholen en buurthuizen.

De eerste twee activiteiten zijn landelijk. De laatste worden tot op heden vooral in Amsterdam georganiseerd. El Hizjra wil zijn activiteiten uitbreiden naar Rotterdam.

In de afgelopen cultuurplanperiode is El Hizjra niet opgenomen in het Amsterdamse cultuurplan. Ook de subsidie van OCW is gehalveerd. Tengevolge daarvan is de uitvoeringsorganisatie drastisch ingekrompen en is het aantal activiteiten verminderd. In 2006 is een nieuw evenwicht bereikt, er is zelfs sprake van een nieuw élan, aldus de aanvraag. De uitreiking van El Hizjra cultuurprijs is onverminderd voortgegaan. In 2005 is de prijs verbreed en prijs heeft niet langer alleen betrekking op literaire genres maar is ook van toepassing op essays, rap, songs, toneel en cabaret. Eenieder die één van origine niet-Nederlandse ouder heeft kan inschrijven. De uitreiking vond steeds plaats in Amsterdam.

Het beleidsplan voor Rotterdam betekent dat er naar eigen zeggen - op kleine schaal - begonnen wordt met activiteiten op het gebied van:

- ▶ de Jongerenessayprijs
Er wordt een El Hizjra Debating Club opgericht waarbij jongeren kunnen oefenen in het schrijven van essays. Er wordt gestart met 10 deelnemers in het eerste jaar oplopend tot 20 deelnemers in het derde en vierde jaar;
- ▶ leesbevordering
Op wijkniveau worden leesgroepen opgezet over de geschiedenis en cultuur van de herkomstlanden toegespitst op Marokko en Turkije. Per groep 10 tot 15 deelnemers;
- ▶ de Kinderprijs
op wijkniveau wordt een educatief project aangeboden, de El Hizjra kinder- verhalen- en gedichtendoos aan kinderen en hun moeders vertelde verhalen. In Amsterdam is met deze werkwijze uitgebreid ervaring opgedaan. Aantallen: eigen voorstellingen van 30 (1^e jaar) tot 50 deelnemers in het 4^e jaar; binnenschoolse activiteiten van 30 naar 120 kinderen;
- ▶ voordracht van literatuur in het Berbers, Turks, Iraans en Arabisch
het streven is om te komen tot twee literaire voorstellingen per jaar.

Aanvraag subsidie cultuurplan 2009-2012 € 63.000.

Overwegingen

De Raad is niet overtuigd van de door de aanvrager voorgestelde aanpak in Rotterdam. Er wordt op geen enkele manier aandacht besteedt aan de te volgen methodiek bij het aanwakkeren van de belangstelling voor het lezen bij kinderen, terwijl er wat dat betreft toch had kunnen worden geput uit de ervaringen in Amsterdam. Zo gelooft de Raad bij voorbeeld niet dat drie debatingbijeenkomsten voldoende zijn om jongeren er toe aan te zetten hun gedachten over besproken onderwerpen op een aansprekende manier onder woorden te brengen. Die vraag is nog sterker aan de orde bij de de El Hizra kinderprijs waarbij, volgens de aanvraag, professionele schrijvers, beeldende kunstenaars en dramadocenten een rol spelen. Daarvoor is een stevige worteling in de Rotterdamse gemeenschap nodig. Daarvan blijkt uit de aanvraag niets. De aanvraag in Rotterdam volgt op de afwijzing door de gemeente Amsterdam in de vorige cultuurplanperiode en lijkt mede door dat feit ingegeven. De energie wordt te zeer versnipperd over een groot aantal activiteiten die stuk voor stuk methodologische expertise en een infra-structurele inbedding ontberen. De Raad heeft derhalve onvoldoende vertrouwen in de kans van slagen van een de gekozen opzet in Rotterdam en adviseert derhalve negatief.

Epitome Entertainment

Samenvatting advies

De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur ziet een duidelijke taak voor Epitome Entertainment weggelegd als intermediair in een jong en multicultureel segment. De Raad meent dat Epitome haar core business zal moeten definiëren en verstevigen, en vervolgens ook moeten uitdragen. De Raad adviseert positief over de aanvraag indien de stichting een tweetal organisatorisch hindernissen slecht. De Raad adviseert tevens om Epitome halverwege de cultuurplanperiode te evalueren alvorens tot continuering wordt besloten.
Positief voor € 50.000

Functie

talentontwikkelingsfunctie

Beleidsthema

cultuurparticipatie

Beschrijving aanvrager

Epitome Entertainment is ontstaan in 1998 om jonge talenten met verschillende etnische achtergrond in hun specifieke, op het gebied van Street/Newschool arts, te ondersteunen op hun weg naar de gevestigde kunst- en cultuurinstellingen. Het gaat daarbij om vormen van kunst die vaak door de kunstwereld nog niet zijn geaccepteerd. Epitome wil hierin een brugfunctie vervullen door multiculturele jongeren:

- ▶ podia te bieden;
- ▶ te bewegen kunsten en cultuurinstellingen te bezoeken;
- ▶ te begeleiden;
- ▶ tools aan te reiken, bijvoorbeeld workshops en seminars;
- ▶ door te verwijzen naar professionele opleidingen, docenten, etc..

Epitome fungeert als intermediair tussen de straat en de kunst en cultuursector in Rotterdam en soms ook landelijk. Op langere termijn wil Epitome ook internationaal gaan. Er zijn al contacten met de Verenigde Staten.

Epitome is tevreden als jaarlijks 5% van de deelnemers doorstroomt als (semi)professioneel kunstenaar. Bij de artistieke activiteiten die Epitome organiseert wordt gestreefd naar een bezettingsgraad van 70%, waarvan 80% multicultureel tussen 12 en 30 jaar.

Epitome geeft aan dat dit mogelijk is met personeelsuitbreiding en optimalisering van de bedrijfsprocessen. Daartoe wordt onder meer een sponsorbeleid ontwikkeld en lange termijnafspraken gemaakt met de dienst Sport en Recreatie voor het ontwikkelen en produceren van concepten voor de Music Matters Award en dergelijke.

Evenementen die jaarlijks georganiseerd worden zijn:

- ▶ Talent Nights, de, aldus de aanvraag, grootste multidisciplinaire talentenjacht op het gebied van street arts;
- ▶ Talent 2 star/R'Voices: ontwikkelingstraject voor jonge getalenteerde kunstenaars om via audities in een workshoptraject te komen;
- ▶ Move Masterz: landelijke danswedstrijd;
- ▶ VSBfonds Music Matters Award, een selectie van acts die zich in hun vakgebied in het kader van het Music Mattersproject in Rotterdam bewezen, hebben worden met een aantrekkelijk programma begeleid naar de top;
- ▶ Industry Nights: vier maal per jaar een georganiseerd netwerk rond de muziekindustrie.

Buiten deze reguliere projecten ontwikkelt Epitome ook een reeks incidentele projecten zoals audities rond professionele producties, tourmanagement van artiesten, promotiecampagnes, e.d.. Bij toekomstige incidentele activiteiten wordt ook gedacht aan samenwerking met brede scholen, webradiostations en instellingen op het gebied van computergaming.

Epitome verwerft veel deskundigheid op het gebied van marketing en publiciteit voor specifieke doelgroepen en gebruikt daarbij zowel promotieteams van vrijwilligers uit de doelgroepen zelf die streetmarketing bedrijven, als de digitale weg op zoek naar webcommunities. Epitome ontwikkelt daarbij een database die gevuld wordt met naw-gegevens van jongeren. De bedoeling is dit bestand tussen 2007 en 2012 op te vergroten van 9.000 tot 40.000. Deze database kan ook worden gebruikt om het bedrijfsleven te voorzien van doelgroepgerichte informatie. De combinatie van het geven van marketingadvies aan bedrijven in combinatie met activiteiten op het gebied van talentontwikkeling komt niet voor, aldus de aanvragers. Epitome is gevestigd in de Creative Factory in Rotterdam Zuid.

<i>Aanvraag subsidie cultuurplan 2009-2012</i>	€ 110.000
Aangevraagd bij fondsen, rijk, provincie	€ 88.042

<i>Subsidie cultuurplan 2005-2008</i>	n.v.t.
---------------------------------------	--------

Overwegingen

Door zich te richten op een jong multi-etnisch urban publiek speelt Epitome Entertainment al geruime tijd in op de actuele culturele behoefte van een fors en groeiend segment van Rotterdamse jongeren, dat vooralsnog onvoldoende toegang vindt tot de gevestigde instellingen. De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur onderkent dat de initiatiefnemers van de stichting goed in staat zijn programma's zodanig samen te stellen dat er een groot divers publiek massaal op afkomt, enthousiast raakt voor podiumkunsten en daardoor de activiteiten van Epitome Entertainment regelmatig bezoekt.

De Raad onderkent dat sprake is van een initiatief dat representatief is voor de Rotterdamse urban culture. Epitome presenteert nieuw talent en heeft een groot publieksbereik. Epitome zou meer aandacht moeten besteden aan de artistieke kwaliteit van de activiteiten.

De Raad merkt op dat in het beleidsplan van Epitome Entertainment een veelheid aan activiteiten en plannen wordt besproken, waardoor het niet duidelijk is waar de prioriteiten liggen en wat de focus van de stichting is. De Raad vindt daarom dat Epitome haar core business zou moeten definiëren en verstevigen en vervolgens uitdragen.

Ten aanzien van het beleidsthema cultuurparticipatie is de Raad positief over de beschreven plannen. De Raad mist in de aanvraag echter een duidelijke formulering van en motivatie voor de plannen met betrekking tot talentontwikkeling en workshops. Epitome zou kunnen samenwerken met instellingen die zich specialiseren in deze taken, zodat de stichting zich primair kan richten op waar Epitome goed in is: activiteiten organiseren, programmeren en een grote, jonge en diverse publieksgroep bereiken en houden.

Epitome beschrijft ook de relatie met Rotterdam European Youth Capital 2009 (REYC 2009) en de ontwikkeling van het Urban Culture Podium. De Raad is positief over het feit dat Epitome hieraan een bijdrage levert en daardoor in staat is zich de komende jaren te nestelen in het Rotterdamse culturele veld. De Raad vindt Epitome Entertainment een levensvatbare en enthousiaste organisatie die de kennis en ervaring met het organiseren van activiteiten voor een cultureel jonge en diverse doelgroep zeker ook na 2009 kan vasthouden.

De Raad ziet een duidelijke taak voor Epitome weggelegd als intermediair. De Raad adviseert (gedeeltelijk) positief over de aanvraag, met dien verstande dat Epitome eerst een tweetal organisatorische hindernissen zal moeten slechten.

- ▶ De scheiding tussen bestuur, directie en uitvoering is onduidelijk. Er lijkt sprake te zijn van belangenverstrengeling, mensen hebben dubbelfuncties of wisselen van functie. Daarbij is één van de beoogde directieleden vooralsnog niet beschikbaar voor Epitome: ze is directeur van REYC 2009. De Raad vraagt zich af hoe Epitome met deze dubbelfunctie omgaat. Gegeven de omvang van de organisatie dient deze plek ingenomen te worden door iemand met vergelijkbare competenties om de ambities van Epitome te realiseren.
- ▶ De scheiding tussen commercieel en ideëel is vaag. Het is de Raad niet duidelijk welk budget waaraan wordt besteed, waar de synergie zit en waar overheidsgeld voor wordt aangewend om ontwikkelingen in gang te zetten die zich later (deels) zelf kunnen bedruipen.

Epitome Entertainment zal helderheid moeten verschaffen over deze punten en tot die tijd adviseert de Raad om een subsidiebedrag te reserveren. Zodra aan bovenstaande voorwaarde is voldaan kan dit budget vrijkomen.

De Raad adviseert tevens om Epitome halverwege de cultuurplanperiode te evalueren alvorens tot continuering wordt besloten.

Erasmushuis Rotterdam

Samenvatting advies

De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur adviseert negatief over opname van het Erasmushuis als zelfstandige organisatie binnen het gemeentelijke cultuurplan. De aanvraag richt zich op toerisme, onderwijs en city marketing.

Functie

niet aangegeven

Beleidsthema's

cultuurparticipatie

internationalisering

Beschrijving aanvraag

Het Erasmushuis wil de filosoof en humanist Erasmus een duidelijke plaats geven in Rotterdam en in de beleving van bezoekers van de stad. Het Erasmushuis zal bestaan uit een publiekscentrum met informatiebalie, een leestafel, een filmzaal en een winkel.

Rotterdam heeft van oudsher een bijzondere band met Erasmus. Hij werd in 1466 geboren in de Wijde Kerkstraat nabij de Sint Laurenskerk. Deze plek werd bij het bombardement weggevaagd en werd vergeten tijdens de wederopbouw.

Vijfhonderd jaar na dato blijkt het gedachtegoed van Erasmus uitermate actueel. Erasmus pleitte voor vrijheid van meningsuiting en zag humor, zelfspot en ironie als belangrijke voorwaarden voor de dialoog tussen mensen. Zijn geschriften daagden mensen uit na te denken over moraal en maatschappij. Met zijn gedachtegoed als basis wil het Erasmushuis de cohesie tussen Rotterdamers bevorderen.

Met het organiseren van activiteiten, in en rond het publiekscentrum, verwacht het Erasmushuis 25.000 bezoekers per jaar te trekken. De activiteiten bestaan uit instelling van jaarlijks terugkerende stedelijke tradities op bijvoorbeeld de sterf- en geboortedag van Erasmus, het organiseren van filosofische Erasmudiners, lezingen en debatten, het geven van cursussen en workshops Latijn en filosofie voor volwassenen en het uitgeven en produceren van een aantal publicaties gebaseerd op het gedachtegoed van Erasmus.

Voor scholen zowel primair- als voortgezet onderwijs wil het Erasmushuis lespakketten samenstellen gebaseerd op de waarden van Erasmus. Met de lessen kan het certificaat de kleine Erasmus worden behaald.

Aanvraag Subsidie cultuurplan 2009-2012 € 46.200

Subsidie cultuurplan 2005-2008 n.v.t.

Overwegingen

Stichting Erasmushuis Rotterdam beoogt met een groot aantal activiteiten het gedachtegoed van Erasmus onder de aandacht te brengen van de Rotterdamse samenleving. De Raad onderschrijft de mening dat de geschiedenis en het gedachtegoed van Erasmus van onschatbare waarde zijn. Erasmus' boodschap voor vrijheid en tolerantie is vandaag de dag nog actueel.

De voorgestelde opzet zoals omschreven in de aanvraag van de Stichting Erasmushuis Rotterdam ervaart de Raad als veelzijdig, maar onvoldoende uitgewerkt en te sterk gericht op aanbod, tourisme en recreatie. Vrijwel alle beoogde samenwerkingsverbanden moeten nog tot stand worden gebracht. Ook constateert de Raad een gebrek aan aandacht voor diversiteit van het te bereiken publiek.

Hoewel de Raad waardering heeft voor de groeiende behoefte aan en herwaardering van Erasmus, hoort deze aanvraag niet thuis in het cultuurplan. Aan de persoon Erasmus moet op evenwichtige

wijze aandacht gegeven worden in het nieuwe stadsmuseum. De oprichting van een nieuw centrum op de plaats waar ooit het geboortehuis van Erasmus heeft gestaan, acht de Raad te gekunsteld. De Raad adviseert op deze gronden het Erasmushuis geen subsidie te verlenen.

Euro+ Songfestival

Samenvatting advies

De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur heeft sympathie voor het initiatief Euro+ Songfestival. Het concept om iets oudere mensen een podium te bieden voor hun muzikale talenten is origineel, zinvol en het is ongetwijfeld voor de deelnemers en publiek een waardevol evenement.

De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur vindt echter, ondanks de sterk aanwezige component van cultuurparticipatie, onvoldoende artistiek-inhoudelijke houvast in de plannen om opname van het Euro+ Songfestival in het cultuurplan te rechtvaardigen.

Wél pleit de Raad ervoor om te onderzoeken of dit initiatief wellicht ondersteund kan worden uit middelen voor sociaal-cultureel werk of uit een van de nog op te richten programma's cultuurparticipatie en/of cultuur en school.

Functies

(delen van meerdere functies) muzikaal cultureel erfgoed, muziekpodium voor westerse en niet-westerse muziek, werkplaats tijdens masterclasses en in methodiekontwikkeling

Beleidsthema's

cultuurparticipatie

cultuur en school

internationalisering

Beschrijving aanvraag

Het Euro+ Songfestival stelt het zangtalent van 50+'ers uit alle windstreken in Rotterdam centraal. Het festival opereert recent ook in andere delen van het land. Het Euro+ Songfestival is ontstaan ter gelegenheid van Rotterdam Culturele Hoofdstad van Europa 2001, als talentenjacht onder oudere amateurzangers met uiteenlopende culturele achtergronden. Een volgende editie vond plaats binnen het programma KOORTS in 2005. Op basis van de ervaringen wordt deze activiteit nu ook op andere plaatsen in het land uitgevoerd: Brabant, Gelderland, Utrecht; ook in de Duitse deelstaat Nordrhein Westfalen vindt het project navolging. De organisatie ziet Euro+ Songfestival niettemin als een Rotterdams programma; zij spreekt uit zich in Rotterdam te willen vestigen. De stichting Euro+ Songfestival (opgericht in 2003) initieert het evenement, de organisatie is vooralsnog in handen van de externe producent die in 2001 betrokken was bij de (concept)ontwikkeling van het festival.

Euro+ Songfestival stelt zich ten doel om door middel van vocale muziek de belangstelling van culturen en generaties voor elkaar te bevorderen en te versterken. De organisatie acht professionele, artistieke en productionele begeleiding van doorslaggevend belang om een interessant podium voor muzikaal cultureel erfgoed en talentontwikkeling te kunnen bieden. De organisatie meent dat vocale muziek verbindingen tot stand kan brengen tussen culturen en generaties. Daarmee kiest de organisatie expliciet een ánder focuspunt dan de huidige nogal eenzijdige geachte aandacht voor jeugd, urban-stijlen en wereldmuziek. De organisatie vestigt met zijn activiteiten veeleer de aandacht op culturele en leeftijdsdiversiteit, en stimuleert waardering voor verschillen en voor muzikaal, cultureel erfgoed.

Het Euro+ Songfestival is een podium voor de talentontwikkeling van oudere talenten met uiteenlopende culturele achtergronden. De organisatie zet zich in voor de presentatie van rijp talent en de overdracht van authentieke muziekstijlen door ouderen op de jongere generatie. Omgekeerd zijn, volgens de organisatie, ouderen geïnteresseerd in de manier waarop jongeren dat muzikale erfgoed hebben verwerkt in hun eigen, nieuwe muzikale stijlen en genres. De werkwijze is verwant met die van een klassieke talentenjacht met kennismakingsdagen, voorrondes in wijken (in Rotterdam in lokale cultuurcentra en in zorginstellingen), halve finales en een grote finale. In de reeks activiteiten zijn masterclasses en workshops opgenomen. Deze

vorm biedt een podium aan een maximaal aantal talenten. Aan organisatorische taken, zoals werving en communicatie, werken intergenerationele teams van hbo-stagiaires en 50+ vrijwilligers mee.

De eerste twee edities van het festival maakten voor de organisatie duidelijk dat de combinatie van generaties en uiteenlopende genres uit migratieculturen zowel voor de deelnemers als voor hun achterban sociale waarden betekende en bijdroeg aan het zelfvertrouwen in eigen kunnen en in de eigen cultuur. De organisatie wijst op de demografische ontwikkelingen van vergrijzing en culturele diversiteit.

De organisatie van het festival werkt voor begeleiding van de deelnemers en masterclasses samen met verschillende artiesten met uiteenlopende culturele achtergronden. Ook Codarts en individuele musici dragen daaraan bij; in 2007 zijn masterclasses opgezet in samenwerking met de stichting Nieuwe Rotterdamse Cultuur, het World Music and Dance Center en verschillende zelforganisaties.

In de eerstkomende tijd zoekt Euro+ Songfestival samenwerking met de projecten Music Matters en Rotterdam European Youth Capital 2009 en met drie conservatoria. De organisatie vermeldt dat tot haar spijt geen afstemming is met de activiteiten van de SKVR. Wél werkt zij samen met talentontwikkelingsprojecten voor jongeren, bijvoorbeeld Talent2Star.

In de komende periode wil Euro+ Songfestival naar Rotterdams voorbeeld een intergenerationeel en cultureel vocaal talentontwikkelingsprogramma maken dat verspreid is over Nederland. Het project mondt uit in een grote muziektheatervoorstelling in Rotterdam. De bij de plannen behorende planning omvat Europese samenwerking en vermeldt een symposium. De organisatie werkt samen met verschillende partners in Rotterdam; een masterclass is voorzien onder leiding van dirigent/koorleider Bob Cilman van het Amerikaanse ouderenkoor Young@Heart.

Het Euro+ Songfestival werkt samen met centra voor (amateur)kunst in Gelderland en Noord-Brabant, en met de Stadsschouwburg Utrecht. Via contacten in de Duitse deelstaat Nordrhein Westfalen neemt de organisatie deel in het Europese Age-culture netwerk.

- ▶ Cultuurparticipatie: de organisatie nodigt potentiële deelnemers uit hun talenten en hun repertoire van vocale muziek te presenteren. De organisatie streeft er op die manier naar dat erfgoed te ontsluiten en over te dragen op jongere generaties. Voor de organisatie van het evenement onderhoudt Euro+ Songfestival contact met relevante sociale netwerken: zorgcentra, lokale cultuurcentra, zelforganisaties.
- ▶ Cultuur en school: via het project Euro+ Songfestival krijgen oudere talenten de gelegenheid om zich te scholen in masterclasses en via coaching, aangeboden in samenwerking met conservatoria en andere educatieve instellingen.
- ▶ Van meet af aan heeft het Euro+ Songfestival contact gezocht en onderhouden met buitenlandse partners, in 2001 met collega-culturele hoofdstad Porto.

Aanvraag subsidie cultuurplan 2009-2012 € 50.000

Subsidie cultuurplan 2005-2008 n.v.t.

Overwegingen

De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur heeft sympathie voor het initiatief Euro+ Songfestival. Het concept om iets oudere mensen een podium te bieden voor hun muzikale talenten is origineel en het is in zijn opzet goed doordacht. Het festival bereikt uiteenlopende groepen met zinvolle culturele activiteiten. Naar het inzien van de Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur is het Euro+ Songfestival een evenement waaraan veel mensen, deelnemers en publiek, plezier beleven. Euro+ Songfestival is er in de voorgaande edities in geslaagd om hoogwaardige professionals bij het festival te betrekken die masterclasses verzorgden in de verschillende genres; evenzo sluit het festival zinvolle allianties met instellingen voor kunstvakonderwijs. Het Euro+ Songfestival richt zich uitdrukkelijk óók op deelnemers met een niet-westerse achtergrond. Juist door hun bijdragen kan het festivalprogramma een weinig bekend repertoire aan immaterieel cultureel erfgoed ontsluiten. De Raad onderschrijft de zin en betekenis van dit aspect van het festival.

De cultuureducatieve component van het festival kan een rol spelen in de overdracht van muzikaal erfgoed aan (jonger) publiek. De beschreven plannen om in komende edities het aspect van cultuureducatie in relatie tot het festival sterker te ontwikkelen, zijn naar het oordeel van de Raad sympathiek, maar in hun inhoudelijke uitwerking niet overtuigend.

Ondanks de waardering voor het concept en verschillende aansprekende aspecten in de opzet en uitwerking, acht de Raad het plan in artistiek-inhoudelijk opzicht niet voldoende krachtig of overtuigend. In de plannen klinken bijzonder sympathieke overwegingen door van sociaal-culturele aard boven een artistiek-inhoudelijke visie. Ook mist de Raad heldere doelstellingen en de beoogde methodiek in het programma voor talentontwikkeling.

De Raad vindt in project en beleidsplan onvoldoende handvatten om financiering uit cultuurmiddelen te rechtvaardigen. Aangezien de Raad het Euro+ Songfestival wel degelijk beoordeelt als een waardevol initiatief, bepleit hij om te onderzoeken of het wellicht financieel gesteund kan worden uit andere middelen, bijvoorbeeld uit middelen voor sociaal-cultureel werk of uit een van de nog op te richten programma's. De genoemde beleidsthema's zijn in het beleidsplan uitgewerkt als zinvolle ambities die goed aansluiten bij de beleidsthema's.

Film in de Buurt, Stichting; voorheen Stichting Arab Film Festival (FidB)

Samenvatting advies

De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur oordeelt positief over Film in de Buurt vanwege zijn consistente kwalitatieve programmering van Arabischtalige films en vanwege de sociale functie die het vervult door zijn publieksactiviteiten van educatie en debat. De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur waardeert bijzonder de verschillende schaalniveaus in de opzet van de programma-onderdelen: van bescheiden bijeenkomsten in wijken tot bijdragen aan internationale festivals. De Raad adviseert om de subsidie aan Film in de Buurt te continueren. Voorts adviseert de Raad tot een additionele bijdrage uit een van de nog op te richten programma's voor cultuurparticipatie of cultuur en school.

Positief voor € 68.000

Functies

kleinschalig filmfestival en cursusaanbod (amateur) bewegend beeld
presentatiefunctie voor debat

Beleidsthema's

cultuurparticipatie
cultuur en school
internationalisering

Beschrijving aanvraag

De stichting Film in de Buurt (FidB) is de nieuwe naam van de stichting Arab Film Festival. De stichting besloot in 2007 tot deze naamswijziging omdat het Arab Film Festival niet langer de exclusieve activiteit van de stichting is. Het Arab Film Festival bestaat sinds 2000 en programmeert de nieuwste, beste en meest bijzondere Arabische films. De stichting Film in de Buurt handhaaft haar inhoudelijke focus op film, haar artistieke kwaliteitsdoelen en haar beleid gericht op doelgroepen afkomstig uit en in de Arabische wereld en mensen die daarin zijn geïnteresseerd.

De verbreding van de activiteiten omvat onder andere het project Vrouwen Maken het Beeld en het educatieve project Interculturessse voor scholieren in het voorgezet onderwijs, mbo en hbo/wo. De stichting speelt ook een rol in de presentatie van Nederlandse films in de Arabische wereld en draagt op die manier bij aan de promotie van de stad Rotterdam aldaar.

De stichting stelt zich ten doel om een aantal nieuwe tradities te creëren en de dialoog te stimuleren: de traditie binnen Arabisch allochtone gemeenschappen om culturele activiteiten te ondernemen, in het bijzonder bioscoop- en filmhuisbezoek; de traditie van tolerantie, de dialoog tussen culturen en de traditie van het goede voorbeeld.

Film in de Buurt presenteert activiteiten met een hoge artistieke kwaliteit; de organisatie zet de gepresenteerde films en de andere projecten in om, zo mogelijk, maatschappelijke discussie te entameren. De nieuwe naam van de stichting verwoordt haar werkwijze: zij vertoont films juist ook op locaties waar zij groepen potentiële bezoekers met een Arabische achtergrond kan bereiken: in de wijken. Deze behoren niet tot het traditionele filmpubliek. Om hen te bereiken onderhoudt de stichting contact met zelforganisaties en met lokale cultuurcentra.

Voor het traditionele filmpubliek verzorgt de stichting programma's in het reguliere circuit van bioscopen/filmhuizen, onder andere met thematische (festival)programma's, binnen het Arab Film Festival de Week van de Havik (in Rotterdam) en de Caravan of the Euro-Arab Cinema, een reizend programma van twintig geselecteerde films, langs zeven Nederlandse steden.

Voor de komende periode 2009-2012 neemt Film in de Buurt zich de volgende projecten voor:

- ▶ Jaarlijkse edities van het project Arab Film Festival, voor ongeveer 22.000 bezoekers (waarvan 18.000 in Rotterdam). Het programma bestaat uit films die zijn gemaakt in de Arabische wereld en films die zijn gemaakt door Arabische migranten in West-Europa. Het

festival heeft verschillende vertoningsplaatsen en programmaonderdelen, bijvoorbeeld: Cinema Dunya, tijdens het Dunya Festival, voorafgaand aan het hoofdevenement van het Arab Film Festival; de Week van de Havik, inclusief een competitie; wijkedities in samenwerking met zelforganisaties en lcc's. Tot het programma behoren ook een themaprogramma rond Marokkaanse cinema, Cinemar, in samenwerking met de stichting Al Jisr; Interculturesse voor scholieren/studenten; workshops. Het Arab Film Festival omvat eveneens workshops, paneldiscussies en feesten.

- ▶ Vrouwen Maken het Beeld is een reeks bijeenkomsten met een filmvoorstelling, inleiding door een gastspreker, discussie en groepsgesprek, specifiek gericht op in Nederland wonende vrouwen uit Arabische landen. De programma's behandelen onderwerpen die rechtstreeks verband houden met hun maatschappelijke positie, bijvoorbeeld vrouwenrechten, seksualiteit, werk en educatie. De bijeenkomsten worden georganiseerd op laagdrempelige locaties in Rotterdamse deelgemeenten en in vijf andere steden in het land (36 resp. 12 bijeenkomsten, bij bijvoorbeeld vrouwenorganisaties, buurthuizen en zelforganisaties).

Film in de Buurt werkt voor zijn projecten samen met de volgende Rotterdamse instellingen:

- ▶ stichting Al Jisr, in het programma Cinemar, films met een Marokkaanse focus, binnen het Arab Film Festival;
- ▶ Dunya Festival (Ducos Productions) voor het programma Cinema Dunya;
- ▶ stichting Wensenwerk voor educatieve arrangementen en projecten voor scholieren en studenten in het project Interculturesse, evenals voor marketing en pr;
- ▶ MANO, Bureau voor maatschappelijke ontwikkeling, specifiek voor onderhoud en uitbreiding van het netwerk van relaties met maatschappelijke organisaties. MANO ondersteunt FidB ook op het gebied van beleids- en activiteitenontwikkeling en bij de fondswerving.

Film in de Buurt onderhoudt een netwerk van internationale relaties ten behoeve van zijn film- en debatprogrammering. Het Arab Film Festival geniet internationaal waardering; de programmeurs van Film in de Buurt vervullen ook binnen Arabisch georiënteerde festivals in het buitenland rollen als (gast)programmeur, adviseur en/of jurylid. De website van Film in de Buurt is dan ook drietalig, gericht op zijn internationale positie en ambities.

Beleidsthema's

- ▶ Cultuurparticipatie: door zijn activiteiten en locatiekeuze, beoogt Film in de Buurt twee publieksgroepen te bereiken, publiek met een Arabische achtergrond dat niet tot het reguliere filmpubliek kan worden gerekend en een meer algemeen (film)publiek dat is geïnteresseerd in Arabische cinema en/of de Arabische wereld. Film in de Buurt presenteert zijn activiteiten in een context van maatschappelijke reflectie en debat in relatie tot de vertoonde films.
- ▶ Cultuur en school: Film in de Buurt presenteert een deel van zijn aanbod op scholen van voortgezet, middelbaar en hoger onderwijs, ingebed in een lesprogramma.
- ▶ Internationalisering: Film in de Buurt brengt uiteenlopende maatschappelijke onderwerpen uit de Arabische (film)wereld via zijn programma's onder de aandacht van Nederlands Arabisch georiënteerd publiek (in Rotterdam). Film in de Buurt brengt Nederlandse films en andere culturele producties onder de aandacht van zijn publiek aldaar. De internationale samenwerking voor wat betreft de Caravan of the Euro-Arab Cinema, binnen het Arab Film Festival, draagt bij aan positieve beeldvorming van Rotterdam binnen het veld van de cinema in de Arabische wereld.

Aanvraag subsidie cultuurplan 2009-2012 € 120.000

Subsidie cultuurplan 2005-2008 € 48.000

Overwegingen

De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur oordeelt positief over Film in de Buurt. De opzet en het beleidsplan getuigen van een heldere visie op de eigen taken en doelstellingen. Het festival heeft een consistente programmering van films met een goede kwaliteit. De organisatie maakt een helder onderscheid tussen algemene en specifieke programmadelen: de filmprogramma's gericht op filmpubliek met belangstelling voor de Arabische wereld en de educatieve en

publieksactiviteiten gericht op (wijk)bewoners met een Arabische achtergrond, die gewoonlijk weinig gebruik maken van culturele voorzieningen.

Het festival vervult op die manier een functie voor wat betreft de cultuurparticipatie van zijn Arabischtalige doelgroep. Door zijn expliciete aandacht voor maatschappelijke onderwerpen en intensieve publieksbegeleiding stimuleert de organisatie, aan de hand van filmvertoning, emancipatie en (inter)culturele ontmoeting.

Het festival heeft, in al zijn bescheidenheid, een rol van belang in het culturele veld in Rotterdam. Met Arab Film Festival heeft de organisatie, naast een lokale betekenis, ook in internationale context zijn eigen, gewaardeerde positie door zijn deelname aan verschillende netwerken en samenwerkingsverbanden. De artistiek-inhoudelijke keuzes door de programmeur(s) oogsten lof, naar het inzien van de Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur terecht.

De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur is onder de indruk van de opzet en werkwijze van het festival: die is ruim en behoudt tegelijkertijd zijn focus. Het festival dringt door tot in de haarvaten van de stad door zijn contact met individuele bewoners in de wijken, anderzijds strekt het zich uit tot internationale festivalcircuits. Die opzet maakt het festival eigentijds. In zijn concept weet het festival sociale en culturele doelstellingen op overtuigende manier te verenigen.

De feitelijke invulling van de programmaonderdelen, in het bijzonder het programma voor scholieren, is weliswaar niet tot in detail beschreven, maar het achterliggende concept wekt vertrouwen. Het publieksbereik van het festival, voor wat betreft betalende bezoekers, is niet buitengewoon omvangrijk, maar de betekenis ervan, juist op de kleine schaal onder bewoners in de wijken, is van niet te onderschatten betekenis.

Filo-Sofia

Samenvatting advies

De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur is van mening dat Filo-Sofia te vroeg een aanvraag voor opname in het cultuurplan heeft ingediend. Uit de aanvraag blijkt dat de stichting op zakelijk en organisatorisch gebied nog onvoldoende is ontwikkeld om een structurele ondersteuning uit het cultuurplan te rechtvaardigen.

Functie

intermediaire organisatie

Beleidsthema's

cultuurparticipatie

cultuur en school

Beschrijving aanvrager

Stichting Filo-Sofia wil de netwerken tussen de kunstwereld en de kerken verbeteren door deze van binnenuit te beïnvloeden en culturele projecten te ontwikkelen op het snijvlak van kunst, cultuur en kerk. Aloude kwaliteiten die in de religieuze omgeving van kerken bewaard zijn worden opnieuw gewogen, zoals architectuur en kunst als vorm van community art en kennis over sociale thema's uit het religieuze erfgoed. De stichting is opgericht in 2006. In 2007 zijn een aantal activiteiten tot stand gebracht, zoals twee tentoonstellingen en een muziekmanifestatie rond het gedicht Schubertiana van Tomas Tranströmer. Voor 2008 staan op het programma: participatie in een literatuurfestival Prins Alexander. Filo-Sofia is hier intermediair en een tentoonstelling rond het thema 'Aartsmoeders' uit Genesis, met samenzang.

Door de Romeynshof en scholen te betrekken bij het festival wil Filo-Sofia een literair netwerk in de wijk aanleggen.

Er is aandacht voor de belangstelling van jongeren voor orale poëzie (slam en rap) en voor strips.

Daarnaast brengt Filo-Sofia een aantal nieuwe producties voor specifieke doelgroepen in de wijk en daarbuiten.

Aangevraagd voor cultuurplan 2009-2012 € 69.050

Subsidie cultuurplan 2005-2008 n.v.t

Overwegingen

De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur heeft waardering voor de inzet en de uit de aanvraag blijkende betrokkenheid waarmee Filo-Sofia als intermediair de netwerken tussen de kunstwereld en de kerken wil verbeteren. De stichting richt zich daarbij niet alleen op de deelgemeente Alexander, maar onderzoekt of in de toekomst ook in andere Rotterdamse deelgemeenten presentaties gehouden kunnen worden. De Raad waardeert de verschillende samenwerkingsverbanden die Filo-Sofia wil aangaan. Uit de aanvraag wordt echter niet duidelijk wat de artistieke focus van de stichting is. Bovendien is de formulering van de doelgroep onvoldoende beschreven en is de programmering erg aanbodgericht. Ook ontbreken een uitvoeringsplan en een plan op hoofdlijnen voor invulling van de gehele periode 2009-2012. Daarnaast vindt de Raad het gevraagde bedrag vanuit het cultuurplan niet in verhouding staan tot de te genereren publieksinkomsten.

Filo-Sofia tekent in op de thema's cultuurparticipatie en cultuur en school. Op beide vlakken ontbreekt een nadere uitwerking en is het onduidelijk welke kwaliteitsmaatstaven gehanteerd

worden bij de beoordeling van het werk. Dit heeft tot gevolg dat de beschrijvingen van de beleidsthema's de Raad niet overtuigen.

Uit de aanvraag blijkt dat Filo-Sofia zakelijk en organisatorisch onvoldoende is ontwikkeld om een structurele ondersteuning te rechtvaardigen. De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur is van mening dat Filo-Sofia te vroeg een aanvraag voor opname in het cultuurplan heeft ingediend. Mogelijk komt Filo-Sofia in aanmerking voor projectsubsidies.

Galerie Atelier Herenplaats

Samenvatting advies

De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur meent dat Herenplaats niet voor opname in het cultuurplan in aanmerking komt. De afgelopen jaren is Herenplaats er niet in geslaagd om outsider art beter te integreren in de samenleving. Herenplaats heeft noch een brug geslagen naar de samenleving noch zich stevig in de Rotterdamse culturele wereld en speciaal die van de beeldende kunst gepositioneerd. Plannen voor de komende jaren zijn vaag.

Functie

presentatie-instelling beeldende kunst

Beleidsthema's

cultuurparticipatie

cultuur en school

internationalisering

Beschrijving aanvraag

Galerie Atelier Herenplaats is een presentatie-instelling in het bijzonder voor kunstenaars met een verstandelijke beperking. Herenplaats is onderdeel van de organisatie Pameijer, een grote Rotterdamse instelling op het terrein van zorg en welzijn. (Herenplaats is een van de 200 organisatieonderdelen van Pameijer). Er zijn 24 kunstenaars aan de galerie/werkplaats verbonden, recent zijn daar vier tot zes personen vanuit de sociale psychiatrie aan toegevoegd. De missie van Herenplaats is, om mensen die moeite hebben om hun beeldend werk in de openbaarheid te brengen omdat ze een beperking hebben, de mogelijkheid te bieden dit te verwezenlijken. Herenplaats leidt de betrokken kunstenaars op, beheert ateliers, stelt tentoonstellingen samen, maakt publicaties, organiseert kunsteducatieve projecten. Herenplaats ondersteunt individuele kunstenaars en promoot hun werk in binnen- en buitenland. Elk jaar organiseert de instelling vijf exposities in de eigen galerieruimte (aan de Schiedamse Vest) en ondersteunt jaarlijks de presentatie van werk van haar kunstenaars in (vooral buitenlandse) galeries. Er is een website, een tijdschrift, men werkt mee aan festivals en bezoekt met kunstenaars jaarlijks de Outsider Art Fair in New York.

De doelstelling van Galerie Atelier Herenplaats op lange termijn is en blijft het integreren van de *outsider art* in het algemeen en de kunstenaars uit het Herenplaatscollectief in het bijzonder. Herenplaats wil in Nederland het podium zijn voor internationale *outsider art* (in combinatie met andere stromingen als street art, grafitti art, folk art, naïeve kunst en kinderkunst). Verkooptentoonstellingen en museale tentoonstellingen wisselen elkaar af. Daarnaast beheert de instelling ook een artotheek waaruit werk geleend kan worden. Kunstenaars uit de stal van Herenplaats worden op exposities elders ondergebracht. Herenplaats heeft een breed internationaal netwerk. Herenplaats wil de komende jaren investeren in vergroting van het eigen publieksbereik en wil ook de educatieve aanpak verbreden. De galerie/werkplaats organiseert workshops voor het onderwijs en bereikt daarmee een tweehonderd leerlingen per jaar. Zij wil ook een lezingcyclus verzorgen.

Aanvraag subsidie cultuurplan 2009-2012 € 45.000

De totale kosten van Herenplaats bedragen € 400.000 per jaar, gefinancierd via de AWBZ. Voor de kunstenaars die aan Herenplaats verbonden zijn is een uitkering via de AAW beschikbaar.

Subsidie cultuurplan 2005-2008 € 32.500

Overwegingen

De aanvraag van Galerie Atelier Herenplaats roept bij de Raad sterk gemengde gevoelens op. Aan de ene kant hebben we hier te maken met een in Nederland vrij unieke instelling voor outsider art. Het gaat om een galerie/werkplaats die ontegenzeggelijk enkele goede kunstenaars onder haar hoede heeft. Het is ook een instelling die in haar wereld internationaal naam en faam heeft. Aan de andere kant is het makkelijk om, door haar institutionele inbedding, de instelling terug te duwen in de welzijnshoek. Herenplaats blijft moeilijk plaatsbaar en vraagt er door haar kwetsbare kunstenaarsdoelgroep bijna om om toch vooral als welzijnswerkinstelling te worden beschouwd.

De Raad kiest voor een culturele benadering. Herenplaats is een werkplaats en galerie die door het indienen van een cultuurplanaanvraag aangeeft beoordeeld te willen worden als culturele instelling. Als zodanig heeft de Raad het beleidsplan dan ook gezien. De Raad stelt daarbij voorop dat de term outsider art eerst en vooral betekenis heeft binnen de kunstwereld. Daarbuiten is het al gauw vrije expressie of op z'n hoogst therapie. Outsider art bestaat alleen voor zover het functioneert binnen de kunstwereld en daarbinnen moet zij zich waarmaken. Als we aan dit criterium het functioneren van Galerie Herenplaats de afgelopen paar jaar en het beleidsplan voor de komende vier jaar afmeten, dan zijn functioneren en plan onder de maat.

Herenplaats is de laatste jaren teveel blijven hangen binnen de wereld waarin het al bekend was. De galerie is zorgzaam voor haar kunstenaars, brengt hun werk naar exposities in binnen- en buitenland. Maar dat is nog geen integratie. Pogingen om in de officiële kunstwereld door te breken, in het reguliere circuit te gaan functioneren, om als outsider de wereld van de high culture open te breken zijn de laatste jaren niet serieus ondernomen. Tekenend hiervoor is dat Herenplaats bij zijn vijftienjarig bestaan in 2006 een symposium organiseerde over het onderwerp cultureel ondernemerschap. Is dat dan de centrale doelstelling van Herenplaats? Het participeren in de Wereld van Witte de With en de Rotterdamse Museumnacht is prima, maar draagt gelet op het feestkarakter van deze evenementen op zich niet bij aan het serieus nemen van *outsider art* in de wereld van de beeldende kunst.

De Raad onderkent met zijn voorganger als adviseur in het kader van de cultuurplanprocedure, de Rotterdamse Kunststichting, dat Herenplaats goed functioneert als ondersteunende instelling voor een bepaalde doelgroep van individuele beeldende kunstenaars. Deze stichting schreef vier jaar geleden in haar oordeel: "Daarom voegt Herenplaats iets nieuws toe aan de kunstsector in de stad, speelt de organisatie een rol in de ontwikkeling van het kunstdiscours en heeft naar de mening van de Rotterdamse Kunststichting bestaansrecht binnen het kunstcircuit." De rol van individuele ondersteuner wordt thans niet ter discussie gesteld, maar voor het overige heeft Herenplaats zich de afgelopen vier jaar niet gepresenteerd in de ontwikkeling van het kunstdiscours en heeft het zich niet waargemaakt binnen het kunstcircuit.

Het team van Herenplaats bestaat uit acht deeltijd professionals. Daarnaast krijgt de instelling personele ondersteuning van de koepelorganisatie. Van deze beroepskrachten hebben we de afgelopen jaren in Rotterdam weinig gemerkt. Terwijl ze toch een belangrijke functie te vervullen hebben, gelet op de doelstelling om een breed publiek kennis te laten maken met outsider art en deze kunstvorm beter te integreren in de samenleving. Het blijft bij individuele begeleiding van kunstenaars maar de instelling slaat niet of nauwelijks een brug naar de samenleving. De vraag waartoe die individuele begeleiding dient blijft aldus in het luchtledige hangen.

De plannen voor de komende jaren geven weinig hoop op verbetering. De paragraaf over het internationaal netwerk is (op de jaarlijkse beurs in New York na) uiterst vaag. De paragraaf over educatieve activiteiten is zo mogelijk nog vager en bevat uitsluitend goede bedoelingen, geen concreet, meetbaar en overtuigend educatief werkplan. Ook de ideeën op het punt van publieksbereik blijven vaag.

Galerie BLAAK 10, Willem de Kooning Academie

Samenvatting advies

De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur adviseert om op dit moment, gelet op de sterke institutionele inbedding van Blaak 10 in het kunstvakonderwijs van de Willem de Kooning Academie en het ontbreken van een overtuigend eigen artistieke profiel, Galerie Blaak 10 niet op te nemen in het cultuurplan.

Functies

presentatiefunctie vormgeving
presentatiefunctie beeldende kunst
laboratoriumfunctie voor beeldende kunst en vormgeving

Beleidsthema's

cultuurparticipatie
internationalisering

Beschrijving aanvraag

De Willem de Kooning Academie Galerie BLAAK 10 is een presentatie-instelling met een laboratoriumfunctie voor beeldende kunst en vormgeving. BLAAK 10 is een zelfstandige stichting, in 2005 opgezet door de Willem de Kooning Academie, onderdeel van de Hogeschool Rotterdam. Uitgangspunt is om de aansluiting tussen de opleidingen voor beeldende kunst en vormgeving en de beroepspraktijk te verbeteren. Om de taakverdeling tussen opleiding en de galerie duidelijk van elkaar te kunnen onderscheiden (mede om de geldstromen gescheiden te houden: de exploitatie van de galerie mag niet uit de voor het onderwijs bestemde middelen worden betaald) is gekozen voor de rechtsvorm van een stichting.

BLAAK 10 organiseert presentaties die bijdragen aan de ontwikkeling van de hedendaagse beroepspraktijk van kunstenaar en vormgever. Het is een professioneel podium voor vormgevers en beeldende kunstenaars die in Rotterdam zijn opgeleid of die aan de opleidingen doceren. BLAAK 10 wil binnen nu en vier jaar een onmisbare schakel zijn in de aansluiting tussen het kunst- en vormgevingsonderwijs in Rotterdam en de professionele beroepspraktijk van deze disciplines en een vanzelfsprekend onderdeel zijn van de culturele infrastructuur van Rotterdam. De gunstige ligging van BLAAK 10 aan de Witte de Withstraat helpt wat dit laatste betreft natuurlijk wel. In deze hoogwaardige omgeving van de kunstas presenteert de galerie zich met zes langlopende tentoonstellingen van afgestudeerde kunstenaars en vormgevers (die overigens zelf gastkunstenaars kunnen uitnodigen om samen te exposeren) en vier korte presentaties van steeds een week die direct zijn ontleend aan bijzondere onderwijsprojecten van de academie (samen met externe partners, internationale workshops en masterclasses). Er worden regelmatig kunstenaarsgesprekken georganiseerd. Voorts is aan de galerie een keuzemodule binnen het curriculum van de academie gekoppeld. De galerie wordt geprogrammeerd door een onafhankelijke professionele curator.

Aanvraag subsidie cultuurplan 2009-2012 € 25.000 per jaar

Tezamen met inkomsten door verkoop van kunstobjecten (commissie bij verkoop) en van verhuur van tentoonstellingen zouden de jaarlijkse lasten van € 75.000 per jaar moeten kunnen worden gedekt.

Subsidie cultuurplan 2005-2008 n.v.t.

Overwegingen

De Raad kan zich voorstellen dat een kunstvakopleiding als de Willem de Kooning Academie een galerie opent. Daarbij zal het moeten kiezen tussen twee mogelijke benaderingen. Of de galerie

wordt gesitueerd in het verlengde van de opleiding, heeft een brugfunctie naar het beroepsveld, dient om jonge kunstenaars te begeleiden op hun eerste schreden als zelfstandig kunstenaar en vormgever, is een showcase van wat de academie als opleidingsinstituut weet te investeren in kwaliteit van haar afgestudeerden, fungeert als een vorm van talentontwikkeling en begeleiding. Of de galerie is een professionele galerie die mee wil tellen in het Nederlandse galerielandschap, met een eigen profiel, met een duidelijk artistiek gezicht, een galerie die staat voor 'haar' kunstenaars, hun belangen behartigt en waarvan het voor de kunstenaars een eer is om een tentoonstelling in deze ruimte op het c.v. te kunnen plaatsen.

De galerie van de Willem de Kooning Academie aan de Witte de Withstraat zit in een moeizame organisatorische spagaat. Het is vlees noch vis. Enerzijds is de galerie bestuurlijk en personeel sterk verbonden met de Academie. Het heeft geen onafhankelijk bestuur en geen onafhankelijke artistieke staf. Anderzijds wil de Academie niet meebetalen, mag wellicht niet meebetalen aan de exploitatiekosten van de galerie en dient de beheersstichting een aanvraag in het kader van het gemeentelijk cultuurplan in. Daarmee geeft ze aan als zelfstandige Rotterdamse beeldende-kunstinstelling beoordeeld te willen worden.

Als we nu de aanvraag van de galerie los van zijn bestuurlijke inbedding in de Academie beoordelen dan moet deze als uiterst mager worden bestempeld. Het tentoonstellingsprogramma van Blaak 10 mist artistieke overtuigingskracht. Het heeft geen eigen profiel. Het heeft geen visie op wat zij voor de exposanten kan betekenen. Het heeft geen duidelijk beeld van haar eigen positie in het Rotterdamse kunstenveld. Het heeft geen beeld van haar positie in de Nederlandse galeriewereld. Het is een artistiek niet erg interessante locatie die wellicht betekenis heeft als verlengde leeromgeving van de Willem de Kooning Academie, als transferpunt tussen opleiding en beroepspraktijk, maar die als zelfstandige galerie geen reden van bestaan weet te formuleren. De Raad adviseert het gemeentebestuur om op dit moment, gelet op de sterke institutionele inbedding van Blaak 10 in het kunstvakonderwijs en het ontbreken van een overtuigend eigen artistieke profiel, de galerie niet op te nemen in het cultuurplan.

Hal 4

Samenvatting advies

De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur is positief over de activiteiten van Hal 4 op het gebied van media-educatie in Digital Playground en op het gebied van theaterprogrammering. Over de functie productiehuis/werkplaats, het bedrijfsonderdeel Projecten, adviseert de Raad negatief.

Hal 4 schetst het beeld dat de verschillende activiteitenprogramma's in wisselwerking met elkaar een artistiek-inhoudelijke meerwaarde opleveren. De Raad onderkent de potentie daarvan, maar vindt in het beleidsplan geen concrete of stellig geformuleerde plannen of verwachte uitkomsten in dat opzicht.

De Raad komt tot de conclusie dat Hal 4 zijn verschillende bedrijfsonderdelen dient te ontvlechten, een advies dat overeenstemt met het advies over Hal 4 voor cultuurplanperiode 2005-2008.

Naar het inzien van de Raad dient Digital Playground verzelfstandigd te worden, dat immers de facto goeddeels elders is gehuisvest.

De Raad adviseert om aan Hal 4 voor het bedrijfsonderdeel Digital Playground een bedrag van € 250.000 toe te kennen. Voor de theater-/podiumfunctie van Hal 4 adviseert de Raad om een bedrag toe te kennen van € 107.000

Wegens budgettaire beperkingen op basis van in de inleiding genoemde criteria wordt Hal 4 toegevoegd aan de instellingen onder de zaaglijn.

Functies

cursusaanbod (amateur) nieuwe media

cursusaanbod (amateur) beeldende kunst, vormgeving, fotografie, e.d.

cursusaanbod bewegend beeld

presentatiefunctie grootstedelijke jongerencultuur

productiehuis/werkplaats (deze functies zijn ondergebracht in respectievelijk: Digital Playground, Theater Hal 4, Projecten)

Beleidsthema's

cultuurparticipatie

cultuur en school

Beschrijving aanvraag

Hal 4 is een centrum met als specialisatie kunst en cultuur voor jongeren in de leeftijd van 12 tot 19 jaar, in de nieuwe plannen 10 tot 25 jaar, in de disciplines theater, muziek en dans en digitale media. Hal 4 programmeert theater-, muziek- en dansvoorstellingen voor die leeftijdsgroep en omvat de organisatie van Digital Playground dat zich toelegt op media-educatie en het creatief gebruik van digitale media door jongeren (fotografie, bewegend beeld, geluid, enzovoorts). Hal 4 is tot het jaar 2008 producent van de jongerentheatergroep Rotterdams Lef; Hal 4 verzorgt ook andere theaterproducties en vervult via die producties een functie voor talentontwikkeling. Daarnaast verhuurt Hal 4 zijn locatie aan derden.

Hal 4 beëindigt zijn functie als producent van Rotterdams Lef nu de artistiek leider van dat gezelschap zich heeft voorgenomen om te gaan samenwerken met andere gezelschappen in het Huis voor Jeugd- en Jongerentheater.

Hal 4 handhaaft zijn structuur als een holding met drie bedrijfsonderdelen: Digital Playground, programmering van jongerentheater, en als derde bedrijfsonderdeel Projecten. Daar krijgen innovatieve projecten hun plaats, specifiek genoemd: ontwikkeling van urban dance producties en eens in de twee jaar een grootschalig geënceneerde muziektheaterproductie, een vervolg op de

hiphopera Atlanta uit 2006. De afdeling Productie ambieert tevens om via die producties aansluiting te bevorderen van digitale media bij de podiumkunsten.

De gezamenlijke bedrijfsvoering van de onderdelen binnen Hal 4 levert, naar eigen zeggen, voordelen op in inhoudelijke en bedrijfsmatige zin.

De achterliggende opvatting van Hal 4 is dat culturele bagage jongeren verrijkt en stimuleert en hen zo helpt hun vermogens te ontwikkelen en hun kansen te vergroten. Hal 4 richt zich in zijn programma op een middengebied van de cultuur, tussen de kunstwereld die relatief hoge culturele competenties vergt en het weinig uitdagende commerciële aanbod. Het programma sluit aan bij de belevingswereld van jongeren, juist ook de jongeren met een niet-Nederlandse achtergrond, om mede hun culturele competenties op te bouwen. De grootstedelijke jongerencultuur is naar het inzien van Hal 4 een geschikt platform om jongeren van verschillende etnische achtergronden bij elkaar te brengen en zo bij te dragen aan maatschappelijke integratie. Elementen uit de toegepaste methodiek in de projecten van Hal 4 kunnen ertoe bijdragen de kloof te overbruggen tussen onderwijs en jongerencultuur, de belevingswereld van jongeren.

Voor de toekomst heeft Hal 4 zijn ambitie geformuleerd door een plan te ontwikkelen in samenwerking met het Grafisch Lyceum Rotterdam en woningbouwcorporatie Vestia: een gebouw waarin onderwijs, cultuur en jongerenhuisvesting kunnen worden samengebracht. Dit plan hebben de partners gepresenteerd onder de naam De Beat.

Digital Playground

Digital Playground leert jongeren vanaf 13 jaar, om digitale media creatief te gebruiken door middel van korte workshops en cursussen in film, fotografie/fotobewerking, geluidsbewerking en animatie. De deelnemers krijgen door praktisch werk aan de hand van thema's en reflectie op dat werk, inzicht in de werking van media, met als motto Media moet je maken! De cursussen dragen bij aan hun mediacompetentie, visuele geletterdheid en mediawijsheid. De workshops zijn gestructureerd volgens methodieken van peer-to-peereducatie en learning by doing.

Het lestraject Shop4Media omvat een site waar leerlingen zich kunnen voorbereiden op deelname aan de workshops, ook te gebruiken als zelfstandige les: DPages. Niveaudifferentiatie maakt aansluiting bij verschillende onderwijsniveaus mogelijk, evenals een doorlopende leerlijn. Digital Playground wil het verband tussen Shop4Media en de workshops versterken; Dpages wordt ontwikkeld tot middel en platform om inhoudelijk rijke websites of profielpagina's te maken; het zal de bestaande workshop Global vervangen.

Uit de workshops kan een deel van de deelnemers doorstromen naar andere cursustypen en/of -groepen in Rotterdam, voor verdieping en verdere ontwikkeling in het creatief gebruik van digitale media.

Digital Playground werkt landelijk, de Rotterdamse vestiging is startpunt en thuisbasis, en heeft een pilotfunctie. De activiteiten buiten Rotterdam hebben de vorm van tijdelijke projecten samen met lokale partners, kunstinstellingen, festivals en scholen; in Den Haag heeft Digital Playground een vestiging met een eigen locatie, in samenwerking met het Filmhuis Den Haag. Digital Playground streeft ernaar zijn locaties in het land uit te breiden.

Digital Playground Rotterdam werkt samen met kunstinstellingen. De organisatie is gevestigd in het gebouw van Hal 4, de cursussen en workshops vinden plaats in de kelder verdieping van het pand van Cinerama aan de Blaak. De huidige locatie is te klein geworden en het huurcontract verloopt eind 2008. Digital Playground is dan ook op zoek naar een nieuwe workshopruimte, bij voorkeur in dezelfde omgeving: Centrum, Blaak, Witte de Withkwartier.

Theater

Hal 4 heeft in de afgelopen periode veel theaterprogramma's aangeboden aan jongeren van 12 tot 19 jaar, in het bijzonder voortgezet onderwijs en middelbaar beroepsonderwijs. Hal 4 stelt zijn programma samen door structureel samen te werken met een beperkt aantal gezelschappen wier voorstellingen urban elementen bevatten, uitgaan van de belevingswereld van jongeren, multidisciplinair van aard zijn, actuele thema's gebruiken, onder andere: Ish, Dox, Danstheater Aya, Het Waterhuis en Rotjong. Een deel van de bezoekers komt in schoolverband en/of via de

ckv-vouchers. De vraag vanuit het voortgezet en middelbaar onderwijs overstijgt het huidige aanbod. Dit leidt ertoe dat Hal 4 in de komende periode zijn aanbod wil uitbreiden. Voor wat betreft het jeugdtheateraanbod voor oudere kinderen (groep 7 en 8 van het basisonderwijs) is Hal 4 van mening dat de aansluiting versterkt zou kunnen worden op het gebied van theater met cultureel diverse inhoud en multidisciplinaire vormtaal. Hal 4 neemt zich voor in overleg te treden met Rotterdamse gezelschappen om zulk aanbod te realiseren, waarbij leerlingen zouden moeten worden betrokken. Evenzo bepleit Hal 4 de ontwikkeling van theateraanbod voor jongvolwassenen vanaf 19 jaar, die zich niet (langer) voelen aangesproken door jeugdtheatervoorstellingen. Voor deze groep denkt Hal 4 te kunnen voorzien door clusters van theater- en dansvoorstellingen te programmeren met randactiviteiten. Hal 4 zet bestaande programmering voort, zoals *Made in da Shade* en *Cameretten*.

Projecten

Hal 4 zet zijn traditie als ontwikkelaar van innovatieve projecten voort in de afdeling Projecten. Het eerste project was de hiphopera *Atlanta*, gemaakt voor de leeftijdsgroep 19 tot 25 jaar, die zich doorgaans wel voelt aangesproken door de inhoud van de jongerentheatervoorstelling, maar in mindere mate de door de vorm(taal). *Atlanta* was een groot opgezette muziektheaterproductie waarvoor het gebouw van Hal 4 niet slechts als podium diende maar werd opgevat als lege doos voor een locatieproject. Geïnspireerd door deze productie heeft Hal 4 het plan opgevat om elke twee jaar een nieuwe muziektheaterproductie op te zetten, samen met Rotterdamse partners. Hal 4 put inspiratie uit de Rotterdamse traditie op het gebied van breakdance en de combinaties tussen breakdance en moderne dans die de Rotterdamse dansgezelschappen hebben geïnitieerd. Hal 4 ziet niet onbelangrijke mogelijkheden in die cross-overs om een cultureel divers jong publiek te bereiken en aan zich te binden. Hal 4 voert verkennende gesprekken met choreografen en gezelschappen om zulke urban dance producties te kunnen realiseren.

Op het gebied van cultuurparticipatie richt Hal 4 zich met zijn deels vraaggestuurde aanbod op specifieke publieksgroepen. In het gezelschap *Rotterdams Lef* heeft Hal 4 een functie voor talentontwikkeling in huis op het gebied van theater. De afdeling *Digital Playground* draait om scholing in digitaal mediagebruik. Binnen de nieuwe afdeling Projecten zullen, gezien de plannen, jongeren een actieve rol spelen in de totstandkoming van producties.

Voor wat betreft cultuur en school: Hal 4 werkt samen met de SKVR voor programma-onderdelen, en het theateraanbod vindt gretig aftrek bij scholen, via de ckv-vouchers.

Aanvraag subsidie cultuurplan 2009-2012 € 700.000

Subsidie cultuurplan 2005-2008 € 346.054 (realisatie 2006)

Overwegingen

De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur heeft waardering voor de activiteiten van Hal 4 en voor de organisatie die verschillende activiteiten weet te koppelen aan haar beoogde publieksgroepen: jongeren in de leeftijd van 12 tot 19 jaar. De activiteiten zoals die binnen Hal 4 tot en met 2008 aanwezig zijn, getuigen van de binding van de organisatie met de urban culture: theater-/dansprogramma-aanbod, het huisgezelschap *Rotterdams Lef* (tot 2008) en digitale media-educatie. De mogelijkheid tot vermenging van disciplines en kruisbestuiving binnen Hal 4 spreken tot de verbeelding. Die acht de Raad van belang voor de ontwikkelingen in het kunstenveld en ze zijn relevant voor de doelgroepen van Hal 4 gezien hun belangstellings- en leefwereld.

De beschrijving van die vermenging echter is in de aanvraag van Hal 4 voor de komende periode 2009-2012 niet overtuigend. Uit de aanvraag blijkt dat Hal 4 na het opheffen van *Rotterdams Lef* een productiefunctie blijft ambiëren, voortaan toegespitst op urban dance en incidenteel grootschalig urban muziektheater binnen de nieuwe bedrijfstak Productie, naast zijn programmeringsfunctie.

Digital Playground

De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur heeft waardering voor de programmaopzet en -opbouw van Digital Playground. Digital Playground slaagt erin om jongeren op aansprekende manier een introductie te bieden in digitale geletterdheid. De methodiek is inspirerend en werpt naar het inzien van de Raad vruchten af: raak.

De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur is van mening dat de omvang van de workshops en de kwaliteit adequaat is verzorgd. De incidentele workshops die Digital Playground aanbiedt op festivals en evenementen, soms in een hit-and-runformule, blijken geslaagde activiteiten. Digital Playground heeft een heldere eigen signatuur die zich ertoe leent om landelijk nog verder te worden ontwikkeld.

De Raad bepleit dat Digital Playground zijn vestiging in Den Haag bestendigt en zich ook elders in het land uitdrukkelijk manifesteert dan wel vestigt. De stellige formulering om alternatieve huisvesting voor Digital Playground te vinden in de nabije omgeving van zijn huidige locatie aan de Blaak, interpreteert de Raad op basis van het voorliggende beleidsplan als een wens, doch niet als strikte noodzaak.

Theater Hal 4 (presentatiefunctie grootstedelijke jongerencultuur)

Naar het inzien van de Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur heeft theater Hal 4 een solide programmeringsfunctie. Het theater weet met zijn jeugd- en jongerentheaterprogrammering veel publiek te bereiken via het onderwijs, het heeft daarin de afgelopen jaren de nodige ervaring opgebouwd. De Raad ziet echter het risico dat de massale publiekstroom uit het onderwijs, maatwerk en klantgerichtheid naar de tweede plaats kunnen verdringen. Het theater zou daar voortdurend alert op moeten zijn.

Het voornemen om ook publiek in de leeftijd 19+ met de programmering te bedienen, is in het beleidsplan niet overtuigend onderbouwd. Het plan om de productie van voorstellingen voor wat oudere leerlingen van de basisschool te stimuleren, beoordeelt de Raad als positief. De plannen voor beide ontwikkelingen zijn echter niet bijzonder krachtig onderbouwd, evenmin geven de voornemens om daartoe samenwerking te zoeken met Rotterdamse jeugdtheatergroepen, de indruk concreet te zijn uitgewerkt.

Voor wat betreft dans, zou de Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur oprichting van een urban dance company toejuichen, een waardevolle functie die vooralsnog ontbreekt in de stad. De Raad is er echter niet volledig van overtuigd of Hal 4, al dan niet in samenwerking met Dansateliers, de aangewezen instantie is om zo'n initiatief gestalte te geven; het beleidsplan van Hal 4 bevat daarover weinig artistiek-inhoudelijke informatie of concrete plannen. De Raad vindt op dit moment te weinig houvast in het beleidsplan om zich goed een oordeel te kunnen vormen over de potentie en de te verwachten toekomstige kwaliteit.

Productie Hal 4 (functie productiehuis/werkplaats)

De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur is niet overtuigd van de artistieke noodzaak van een productiefunctie binnen Hal 4. Productie van voorstellingen is erg kostbaar, zeker als het theater dit alleen wil doen. De productiefunctie lijkt vooralsnog weinig artistiek fundament of draagvlak te hebben; de beoogde samenwerking met enkele mogelijke alliantiepartners die Hal 4 noemt, roept geen helder beeld op van concrete afspraken of feitelijke plannen.

De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur is van mening dat de productiefunctie elders al voldoende is ingebed.

Het beleidsplan van Hal 4 argumenteert impliciet dat de drie bedrijfstakken van Hal 4 elkaar wederzijds in positieve zin stimuleren, maar de aanvraag biedt geen of nauwelijks inzicht in de gewenste of voorziene resultaten daarvan, noch de artistiek-inhoudelijke meerwaarde. Dit diffuse beeld wordt naar het inzien van de Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur mede veroorzaakt door de constructie van Hal 4 als holding met drie bedrijfsonderdelen. De Raad onderkent dat deze constructie in zakelijke en bedrijfsmatige zin werkbaar en helder kan zijn, maar zij biedt geen garantie voor of zelfs inzicht in daadwerkelijke inhoudelijke uitwisseling tussen de

onderscheiden bedrijfstakken in Hal 4. De schets van de voornemens van Hal 4 voor nieuwbouw op een andere locatie, onder de naam De Beat, werpt op dit onderwerp evenmin verhelderend licht.

Bovenstaande kanttekeningen houden overigens niet in dat de Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur geen vertrouwen zou hebben in de potentiële meerwaarde van de samenwerking van de onderscheiden bedrijfsonderdelen, maar de plannen van Hal 4 bieden geen zicht op concrete resultaten in deze. Daarenboven verwoordt Hal 4 stevige ambities die de Raad enigszins ongebreideld voorkomen; een beeld rijst op alsof Hal 4 in reactie op het niet continueren van Rotterdams Lef, per se zijn productiefunctie wil handhaven.

Op basis van de geschetste plannen van Hal 4, voor wat betreft de wisselwerking tussen de verschillende activiteitenprogramma's, die weinig concreet of stellig overkomen, komt de Raad tot de conclusie dat Hal 4 zijn verschillende bedrijfsonderdelen dient te ontvlechten. Naar het inzien van de Raad dient Digital Playground verzelfstandigd te worden; Digital Playground is immers de facto goeddeels elders gehuisvest, de inwoning van staf en organisatie in het gebouw van Hal 4 draagt niet zichtbaar bij tot artistiek-inhoudelijke ontwikkelingen in de andere bedrijfsonderdelen.

Dit advies stemt overeen met het advies over Hal 4 voor cultuurplanperiode 2005-2008. Indertijd bepleite de Rotterdamse Kunststichting een helderder bedrijfsstructuur, inclusief verzelfstandiging van enkele verschillende bedrijfsonderdelen in Hal 4.

Concluderend: de Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur is positief over de functies en resultaten van Digital Playground en de theaterprogrammering van Hal 4. De Raad beoordeelt de ambities van Hal 4 binnen het bedrijfsonderdeel Productie negatief. Het initiatief tot een urban dance company verdient nadere uitwerking, al is de Raad er niet van overtuigd dat die taak op voorhand dient te worden vervuld door of binnen Hal 4.

Het Havenmuseum

Samenvatting advies

De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur is positief over de aanvraag van Het Havenmuseum. Het ingediende plan prikkelt en getuigt van visie op de buitenwereld en de rol die het museum hierin wil spelen. De Raad wil de wens van Het Havenmuseum, om een slag te maken in de professionalisering, ondersteunen.

De Raad is echter van mening dat de voorgenomen personele uitbreiding niet alleen uit het cultuurbudget betaald moet worden. De Raad wil het Havenmuseum adviseren om de mogelijkheden te onderzoeken om de organisatorische zaken als administratie en personeelsbeleid te delen met het Maritiem Museum. Daarmee hoopt de Raad dat het Havenmuseum zijn bezieling en oorspronkelijkheid blijft behouden en een belangrijke partner wordt in de herprofilering van het Leuvehavengebied als gezichtsbepalend onderdeel van het waterfront van Rotterdam.

Positief voor € 1.013.000

Functie

maritiem gerelateerde/(cultuur)historisch collectie

Beleidsthema's

cultuurparticipatie
cultuur en school

Beschrijving aanvraag

Het Havenmuseum biedt een breed publiek een attractief en educatief beeld van de technische ontwikkelingen van de Rotterdamse haven van omstreeks 1850 tot circa 1970. Hiertoe verwerft, restaureert en beheert het een relevante collectie operationeel erfgoed, waarmee impliciet de kennis van de ambachtelijke en sociale geschiedenis van het havenbedrijf in stand wordt gehouden. Het presentatieconcept van Het Havenmuseum heeft als titel De HAVEN terug in de STAD, met al subtitel daar waar stad en haven ooit zijn ontstaan. Deze titel geeft goed aan waar het om begonnen is: het zichtbaar maken van de geschiedenis van de Rotterdamse haven, met name van de periode van de enorme schaalvergroting. Deze geschiedenis wordt zichtbaar gemaakt op de plek waar die schaalvergroting begon, het gebied dat we nu Waterstad noemen. Het Havenmuseum beslaat een groot gebied, van de Schiedamsdijk tot en met het Haringvliet. De kern ligt rond de Leuvehaven, met enkele paviljoens aan de Schiedamsdijk. Het Havenmuseum heeft in dit gebied 26 eigen schepen liggen, alsmede enkele kranen, bokken, een graanelevator, machines en motoren en diverse overslagmiddelen. Daarnaast beheert de instelling in dit gebied 130 ligplaatsen voor particulier eigendom. Het gebied is ontsloten door middel van steigers, pontons en loopbruggen. Opvallend element is de Scheepshelling Koningspoort aan de Oude Haven. Al met al beheert het museum 63.400 m² havens (waarvan 9.000 m² Leuvehaven) en 6.480 m² aan kades, gebouwen en depot.

De verstrengeling van particuliere en museale activiteiten in één gebied, de intensieve samenwerking met vele particuliere eigenaren, het faciliteren en stimuleren van onderhouds- en restauratie-activiteiten van deze particulieren maakt het museum bijzonder.

Ook bijzonder is dat een museum een terrein beheert dat midden in het stedelijk centrum ligt en dat voor het overgrote deel voor iedereen toegankelijk is, een gebied dat nog echt functioneert als stadscentrum en niet als besloten openluchtmuseum. Het museum beheert stedelijke buitenruimte. De bezoekers van het museum zijn dan ook breed samengesteld: de bewuste museumbezoeker (zoals bij elk museum), de bewoners van het gebied (zowel op de wal als aan boord van de schepen), de gebruikers van het gebied (zoals de mensen die daar werken) en de voorbijganger en toerist. Deze laatste groep is verreweg het grootst. Het Havenmuseum wil voor al deze groepen iets betekenen. Er zijn daarom in het presentatieconcept drie zones

onderscheiden, het ontvangstgebouw (Het Verolme Paviljoen), de collectie in de Leuvehaven en het totale gebied. Door middel van bewegwijzering en routeborden zullen deze groepen geïnformeerd worden. Ook wil het museum informatieborden en infozuilen plaatsen voor alle typen bezoekers. Binnen deze informatieve structuur passen vele producten en diensten voor speciale doelgroepen (zoals rondleidingen, speurtochten, vaartochten, workshops, kinderfeestjes en onderwijsprojecten). Het Havenmuseum bouwt hiermee voort op de vele activiteiten die het reeds onderneemt tijdens bijvoorbeeld de Wereldhavendagen en andere evenementen en festivals in de stad.

Het Havenmuseum is in 2002 ontstaan uit een fusie van de Stichting Buitenmuseum Leuvehaven en de Stichting Openlucht Binnenvaart Museum. De eerste organisatie kwam voort uit het beheer van de buitencollectie die oorspronkelijk van het Maritieme Museum Rotterdam vandaan kwam, de tweede organisatie beheerde oorspronkelijk de Oude Haven, de eerste museumhaven van Nederland. Beide stichtingen begonnen als vrijwilligersorganisatie, als club van liefhebbers. Het Havenmuseum zit nu nog midden in de overgang van vrijwilligersorganisatie naar professioneel museum. Deze overgang loopt parallel aan de overdracht van het subsidie van OntwikkelingsBedrijfRotterdam/Havenbedrijf naar de dienst Kunst en Cultuur. Het Havenmuseum beschouwt de komende cultuurplanperiode als het moment voor de definitieve professionaliseringslag. Door de samenwerking met het Maritiem Museum Rotterdam op het gebied van documentatie, registratie en het organiseren van enkele evenementen kan aan alle voorwaarden worden voldaan om als museum erkend te worden. In de aanvraag wordt door Het Havenmuseum uitdrukkelijk de wens uitgesproken op meerdere fronten te gaan samenwerken. Het Havenmuseum geeft aan dat dit kan op het moment dat de basisfinanciering is gewaarborgd. Met deze professionaliseringslag geeft het museum tevens uitvoering aan het gestelde in de nota Mobiel Cultureel Erfgoed die in maart 2006 door de Gemeenteraad werd aanvaard.

Het Havenmuseum wil de komende jaren het personeelsbestand uitbreiden van thans 13,7 fte naar 31,8 fte. Daarnaast werken er tegen de tweehonderd vrijwilligers. Het aantal gesubsidieerde arbeidsplaatsen zal de komende jaren gedwongen moeten worden afgebouwd. In de aanvraag wordt verwezen naar een ICN-rapport dat in opdracht van de dienst Kunst en Cultuur is gemaakt. Hieruit blijkt dat de minimale financieringsbehoefte om de kerntaken: behoud en beheer, presentatie, registratie en documentatie te kunnen uitvoeren hoger ligt dan het huidige subsidieniveau. In de aanvraag wordt ook melding gemaakt van een aanzienlijke kostenverhoging voor energie en huur. Het museum heeft naast de subsidie inkomsten uit liggelden, werfinkomsten en andere zaken voortvloeiend uit het beheer van de havenbekkens.

Aanvraag subsidie cultuurplan 2009-2012 € 1.971.518

Subsidie cultuurplan 2005-2008 € 954.000

Overwegingen

Het Havenmuseum is een belangrijke culturele aandeelhouder in het Leuvehavengebied met een unieke collectie op het gebied van nog of weer werkend gemaakt maritiem erfgoed. De Raad is positief over de weg die Het Havenmuseum heeft afgelegd sinds de fusie tussen de Stichting Buitenmuseum Leuvehaven en de Stichting Openlucht Binnenvaart Museum. De Raad wil de wens van Het Havenmuseum om een slag te maken in de professionalisering, ondersteunen. Het ingediende plan prikkelt en getuigt van visie op de buitenwereld en de rol die het museum hierin wil spelen. Het presentatieconcept, waarin gericht wordt gewerkt met duidelijke thema's voor bepaalde doelgroepen waaronder NT2-groepen, steekt goed in elkaar. Het bereik van de programmering, zo signaleert de Raad, kan beter. Het museum is laagdrempelig. De toegang is gratis en voor de verdiepende activiteiten zoals rondleidingen betaalt de bezoeker apart. Met het verzwaren van de museale functie bestaat de kans dat de balans tussen collectiegerichtheid en aandacht voor de doelstellingen verschuift, ten gunste van de collectie. De Raad zou het echter jammer vinden als alle sociale doelstellingen uit het beleidsplan zouden verdwijnen en wil pleiten voor een continuering van deze symbiotische balans die Het

Havenmuseum zo uniek maakt, ook met het oog op mogelijkheden van co-financiering vanuit bijvoorbeeld toerisme en welzijn.

Professionaliseren betekent voor Het Havenmuseum een duidelijk streven naar opname in het Museumregister. Om een geregistreerd museum te zijn moet aan een aantal voorwaarden worden voldaan. Deze ambities kunnen in de ogen van de Raad onmogelijk bereikt worden met de huidige personele bezetting waardoor uitbreiding van het huidige aantal fte's noodzakelijk is.

De Raad is echter van mening dat de voorgenomen personele uitbreiding niet alleen uit het cultuurbudget betaald moet worden. Het Havenmuseum beheert een belangrijk deel van de publieke ruimte in de binnenstad waarvan de personele lasten niet uitsluitend voor zijn rekening zouden behoeven te komen. Daarnaast zou een steviger samenwerking met het Maritiem Museum Rotterdam tot verlichting van de druk op Het Havenmuseum kunnen leiden. De Raad merkt in dit verband op, dat de (jarenlange) gesprekken tussen beide musea weinig resultaat lijken op te leveren. Deze musea hebben door hun onderwerp en door hun ligging te veel met elkaar te maken om op afstand van elkaar te blijven staan. Verschillende functies kunnen gecombineerd worden uitgevoerd, taken kunnen voor beide musea gezamenlijk worden verricht. De Raad adviseert het gemeentebestuur druk op het overleg tussen beide musea uit te oefenen; de tijd van vrijblijvende gesprekken is voorbij, zeker in het licht van het advies van de Rotterdamse Kunststichting in het cultuurplanadvies 2005-2008, waarin de geringe samenwerking reeds werd betreurd. Binnenkort dient een helder samenwerkingsprotocol door beide musea te worden opgesteld, desnoods met hulp van een externe partij.

Het Havenmuseum verdient in de ogen van de Raad een kans om door te groeien, samenwerkingsverbanden te versterken en zijn ondernemerschap verder te ontwikkelen. Daarmee hoopt de Raad dat Het Havenmuseum zijn bezieling en oorspronkelijkheid blijft behouden en een belangrijke partner wordt in de herprofilering van het Leuvehavengebied als gezichtsbepalend onderdeel van het waterfront van Rotterdam.

Hiphop In Je Smoel

Samenvatting advies

De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur is van mening dat Hiphop In Je Smoel zijn ambitie waarmaken met betrekking tot de kerntaak - borging van kennis en ontwikkeling van een hiphopkenniscentrum en -platform. De Raad adviseert derhalve HIJS voor deze kerntaak een bedrag toe te kennen mits aan de voorwaarde wordt voldaan om een duidelijke scheiding aan te brengen tussen bestuur en directie. De Raad adviseert tevens om HIJS halverwege de cultuurplanperiode te evalueren alvorens tot continuering wordt besloten.
Positief voor € 30.000

Functies

intermediairfunctie
presentatiefunctie van grootstedelijke jongerencultuur
beeldende kunst/vormgeving
muziek

Beleidsthema

cultuurparticipatie

Beschrijving aanvrager

De stichting Hiphop In Je Smoel (HIJS) is in 2006 opgericht vanuit het Platform Hiphop In Je Smoel (HIJS) dat sinds 1999 bestaat. De stichting heeft als hoofddoel: het stimuleren van de (inter)nationale hiphopcultuur in al haar uitingsvormen. Bij de uitvoering van de activiteiten richt HIJS zich op hiphopliefhebbers en -artiesten in de leeftijdscategorie van 14 tot 35 jaar in Nederland en België.

De corebusiness van de stichting is de website www.hiphopinjesmoel.nl, waarop onder andere verslag wordt gedaan van de nationale en internationale hiphopscène. Met deze website biedt HIJS een multimediaal platform voor de hiphopscène. Het interactieve karakter van de site heeft in de loop der tijd zelfs geleid tot initiatieven van bezoekers die uitgegroeid zijn tot projecten. Het aantal unieke bezoekers van de site groeit gestaag en is sinds 2003 meer dan verdubbeld. Daarnaast organiseert HIJS sinds 2001 evenementen, fungeert als adviseur op het gebied van podiumprogrammering en is mediapartner bij een groot aantal nationale en internationale evenementen waaronder het Meet The Streets-festival. Naast het belichten en begeleiden van artiesten krijgen ook talentvolle journalisten, fotografen en videomakers via HIJS de kans om zich verder te ontwikkelen. Sinds september 2006 heeft HIJS tevens een gelijknamig radioprogramma op de landelijke radiozender Kink FM. Het programma is wekelijks te beluisteren en trekt zo'n 10.000 luisteraars per aflevering. De stichting werkt daarnaast samen met lokale, landelijke en internationale partners en zegt te beschikken over een breed netwerk.

HIJS vindt dat zij met haar internetplatform in het bezit is van een waardevol instrument om nieuwe doelgroepen te bereiken en tekent voor de cultuurplanperiode 2009-2012 daarom in op het thema cultuurparticipatie. HIJS is van mening dat hiphop bij uitstek geschikt is om een cultureel diverse en lager opgeleide doelgroep bij de stad en het kunstenveld te betrekken. Professionalisering en optimale ondersteuning van divers talent binnen de hiphopscène staan de komende cultuurplanperiode centraal. HIJS wil zijn website consolideren en verder verdiepen, zijn doelgroep vergroten en zich toeleggen op een aantal projecten voor talentontwikkeling. Binnen de Rotterdamse culturele infrastructuur bekleedt HIJS de functies muziek, beeldende kunst en presentatiefunctie grootstedelijke jongerencultuur, met een intermediaire/coördinerende taakstelling.

In de periode 2009-2012 wil HIJS 7 producties per jaar organiseren op het gebied van talentontwikkeling, waaronder Acts op Zuid, een hiphopfestival in Rotterdam en twee exposities.

Daarnaast vinden er 11 presentaties plaats in Rotterdam en verschijnen er 7 publicaties in de vorm van boeken, cd's, dvd's en/of online documenten:

- ▶ met het traject Acts op Zuid wil HIJS een serieuze, getalenteerde hiphopact uit Rotterdam Zuid een traject van drie maanden aanbieden (4 talenten per jaar). HIJS vindt dat in Rotterdam Zuid veel hiphoptalent aanwezig is dat om meerdere redenen zelden doorbreekt. Met dit project voor talentontwikkeling wil HIJS een bijdrage leveren aan de ontwikkeling van dit onbekende talent;
- ▶ om Rotterdam als hiphophoofdstad van Nederland te profileren wil HIJS vanaf 2010 een jaarlijks terugkerend meerdaags hiphopfestival organiseren op een aansprekende locatie in Rotterdam. Volgens HIJS zal een groot Europees hiphopfestival in Rotterdam een absolute meerwaarde zijn voor de stad;
- ▶ HIJS meent dat de vraag naar kennis over hiphop steeds groter wordt naarmate de populariteit van deze subcultuur groeit. Steeds meer media en journalistiek gerichte opleidingen hebben in de ogen van de stichting duidelijke raakvlakken met hiphop, er is momenteel echter geen centrale verzamelplek voor kennis over hiphop te vinden. HIJS wil deze leemte invullen door zich te ontwikkelen als kenniscentrum voor culturele- en overheidsinstellingen, met name voor scholieren, studenten en docenten.

Omdat HIJS van mening is dat de organisatie via hiphop in staat is meer Rotterdammers te laten participeren in kunst en cultuur ziet de stichting zichzelf als een belangrijk onderdeel van het toekomstige, meer cultureel diverse kunstenveld van Rotterdam.

<i>Aangevraagd voor cultuurplan 2009-2012</i>	€ 75.000
Aangevraagd bij fondsen, rijk, provincie	€ 84.000

<i>Subsidie cultuurplan 2005-2008</i>	n.v.t
---------------------------------------	-------

Overwegingen

HIJS wil de hiphopcultuur versterken door middel van een kenniscentrum en -platform. Deze kennis is relevant voor Rotterdam: de stad investeert veel in urban culture, bovendien is hiphop een belangrijk exportproduct voor Rotterdam. Kansrijke ontwikkelingen zijn het op te richten Urban Culture Podium en Rotterdam European Youth Capital 2009. De Raad ziet hierbij een belangrijke rol weggelegd voor HIJS.

De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur onderkent het belang van de stichting HipHop In Je Smoel in het Rotterdamse culturele veld vanwege de focus op de functie van hiphop-kenniscentrum en -platform. De Raad is te spreken over de gedrevenheid die uit de aanvraag naar voren komt.

Het beleidsplan van HIJS is ambitieus en bevat een aantal veelzijdige voorstellen. Op het beleidsthema cultuurparticipatie scoort HIJS voldoende.

Het ambitieniveau is naar het oordeel van de Raad erg hoog terwijl de organisatie vrij kwetsbaar is. Mede om die reden plaatst de Raad kanttekeningen bij de ambitie van HIJS om te investeren in talentontwikkeling en vraagt zich af of HIJS de aangewezen instelling is in het Rotterdamse culturele (urban)veld om zich met talentontwikkeling in de stad bezig te houden. De Raad adviseert daarom dat HIJS de activiteiten rondom talentontwikkeling overlaat aan organisaties die daar op dit moment al in zijn gespecialiseerd (zoals Roots & Routes en de SKVR). Het is onduidelijk hoe HIJS inkomsten van internetbezoekers genereert en wat uiteindelijk het bereik is van de verschillende onderdelen op de site.

Zowel stedelijk als landelijk kan HIJS de hiphopcultuur versterken met de plannen voor het kenniscentrum en het hiphopplatform. Met betrekking tot de stedelijke aandacht voor de urban culture kan ook de stad Rotterdam zich daarmee profileren. De Raad acht het raadzaam dat HIJS het versterken van deze kerntaak borgt door aansluiting te zoeken bij onderwijs- en onderzoeksinstituten zoals Codarts of het Nationaal Popinstituut. Door samenwerking met genoemde instellingen en sleutelfiguren is HIJS zeker in staat het hiphopplatform door het jaar heen zichtbaar te doen zijn.

Het is de Raad uit de aanvraag niet helder of er een duidelijke scheiding is tussen bestuur en directie. Wegens ongewenste belangenverstrengeling is deze scheiding een voorwaarde voor het verkrijgen van subsidie .

Volgens de Raad kan HIJS zijn positie waarmaken met betrekking tot de kerntaak - borging van kennis en de ontwikkeling van een hiphopkenniscentrum en -platform. De Raad adviseert om HIJS voor deze kerntaak een bedrag toe te kennen mits aan bovenstaande voorwaarde wordt voldaan. De Raad adviseert om HIJS halverwege de cultuurplanperiode te evalueren alvorens tot continuering wordt besloten.

HipHopHuis Holland

Samenvatting advies

De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur is positief over de aanvraag van Stichting HipHopHuis Holland. Hiphop leeft, niet alleen in Nederland, maar in de gehele wereld. In diverse Europese steden ontstaan podia en organisaties die zich richten op hiphop. Rotterdam als dé urban-stad van Nederland bij uitstek kan hierbij niet achterblijven.

De Raad is positief over de gewenste vergroting van de les capaciteit en gelooft in de synergie die het huisvesten van alle elementen van hiphop onder één dak met zich meebrengt. Het oprichten van een docentenopleiding en het ontwikkelen van lesmethoden op dit gebied ondersteunt de Raad van harte. De Raad zet echter kanttekeningen bij de wens van het HipHopHuis om haar expertise in te zetten om eigen producties en coproducties te ontwikkelen. De Raad denkt dat het voor het HipHopHuis nog te prematuur is om te kiezen voor een vast artistiek team. De Raad adviseert om HipHopHuis halverwege de cultuurplanperiode te evalueren alvorens tot continuering wordt besloten.

Positief voor € 200.000

Functies

cursusaanbod dans

werkplaats/productiehuisfunctie dans

(stads) dansgezelschap

Beleidsthema's

cultuurparticipatie

cultuur en school

internationalisering

Beschrijving aanvraag

In 2001 namen drie kopstukken uit de breakdance scene - Bennie Semil, Lloyd Marengo en Aruna Vermeulen - het initiatief voor het opzetten van het HipHopHuis. Dit initiatief kwam voort uit een structureel gebrek aan oefenruimte enerzijds en anderzijds uit de behoefte aan kennisoverdracht. Voor de realisatie werd samenwerking gezocht met de SKVR. Organisatorisch en financieel werd onderdak gevonden bij de afdeling Kunst Onder Andere.

De basis van het HipHopHuis is een programma met een educatief karakter: vrije trainingen, lessen en repetitieruimte: het HipHopHuis is een plek waar jongeren in hun vrije tijd naartoe gaan om zich te ontwikkelen in één van de hiphopdisciplines. Het is een centrum voor en door de hiphopscène en alles - van het personeel, de huisregels en de aankleding tot het programma-aanbod - ademt deze gedachte.

Het HipHopHuis wil een platform zijn voor hiphop in Rotterdam en richt zich vanuit een artistieke benadering op de vier elementen van de hiphopcultuur.

Deze vier elementen - graffiti, rap, turntablism en breakdance - worden als artistieke kunstvormen uitgedragen door middel van educatie, productie en talentontwikkeling.

Vanuit deze visie hanteert het HipHopHuis de volgende doelstellingen:

- ▶ een (thuis)basis creëren voor de (Rotterdamse) hiphop scène. Een toegankelijke plek die beschikbaar is voor iedereen die actief bezig is met hiphop. Een plek waar men heen gaat om zich artistiek verder te ontwikkelen in een hiphop discipline, zich te informeren of om inspiratie op te doen;
- ▶ vernieuwen en kwaliteit verbeteren van hiphop, samen met andere kunstinstellingen in en buiten de stad. Op educatief gebied door middel van (gast-)docenten, masterclasses en afwisselende lesvormen. Begeleiding van talent door middel van aanbod van gerichte training en doorkoppeling naar andere (beroeps)opleidingen. Op artistiek gebied leent de vormtaal van

breakdance zich bij uitstek voor het onderzoek naar een nieuw vocabulaire en het uitbouwen van het artistiek idioom;

- ▶ historisch besef meegeven, generaties verenigen en het promoten van de originele waarden van hiphop. Door verschillende leeftijdsgroepen in de hiphopcultuur bijeen te brengen wordt de jonge generatie op de hoogte gebracht van de lokale geschiedenis, codes en tradities. Meer in het algemeen wordt de wijze waarop tegen hiphop wordt aangekeken positief beïnvloed.

De basiswaarden van hiphop staan voorop: het beeld van de mainstream cultuur (urban culture) aanvullen met originele waarden en kennis. De oude meesters blijven betrokken bij de scene en op de hoogte van vernieuwing.

De eerste vijf jaar lag - vanwege de facilitaire beperkingen voor muzikanten en graffitischrijvers - de nadruk op dans. In de beoogde nieuwe huisvesting zal voldoende ruimte aanwezig zijn om ook de andere disciplines van hiphop aan bod te laten komen. Op gebied van dans wordt de artistieke en kwalitatieve lat de komende jaren steeds hoger gelegd. De muziekprogrammering begint bij facilitering: onder rappers, dj's en producers is er behoefte aan een goed uitgeruste geluidsstudio en aan geluidsdichte oefenruimtes. Graffiti-artisten dienen te kunnen beschikken over goed geventileerde ruimtes om te kunnen werken en over voldoende expositieruimte. In de activiteiten wordt het aanbod voor dansers, dj's en rappers gaandeweg gelijkgetrokken.

In het HipHopHuis staat de eigen artistieke identiteit voorop. Een ieder wordt beoordeeld op z'n skills en op zijn enthousiasme in plaats van op zijn afkomst. Diversiteit en multiculturaliteit zijn vanzelfsprekend. Bezoekers verschillen weliswaar op het gebied van leeftijd, etnische achtergrond, opleidingsniveau en inkomen, maar hebben hiphop als gemene deler. Zij inspireren elkaar en worden gestimuleerd om een positieve invulling aan hun vrije tijd te geven en om een gezonde lifestyle na te streven.

Het ledenbestand van het HipHopHuis bestaat thans uit zo'n 1.200 betalende leden, waarvan wekelijks 500 jongeren deelnemen aan het lesaanbod. Er is een gelijke verdeling tussen jongens en meisjes.

Naast deze lessen organiseert het HipHopHuis diverse activiteiten, zoals een talkshow, workshops, jamsessies etc.. Deze activiteiten bedienen op dit moment zo'n 300 jongeren per maand. Bovendien biedt het HipHopHuis onderdak aan diverse dans- en rapgroepen. Door de optredens van deze individuen en groepen geniet het HipHopHuis landelijke bekendheid.

Nu de basis is gelegd en het bereik onder jongeren blijft groeien, is de tijd gekomen om, vanuit een nieuwe behuizing, het aanbod te vergroten en te verbreden.

Aangezien de grenzen voor verdere groei als onderdeel van de Stichting Kunstzinnige Vorming Rotterdam zijn bereikt en de organisatie klaar is voor de laatste stap naar professionalisering, is najaar 2007 de Stichting HipHopHuis Holland opgericht als eerste stap naar volledige verzelfstandiging. Deze verzelfstandiging valt samen met de ingang van het cultuurplan 2009-2012.

Het HipHopHuis zal zich de komende jaren verder onderscheiden door:

- ▶ de lescapaciteit te vergroten;
- ▶ voortbouwen op het bewezen succes van hetgeen op het gebied van breakdance de afgelopen jaren is bereikt, een verbreding bewerkstelligen waardoor alle vier tot de hiphop behorende disciplines niet alleen een eigen plaats krijgen binnen de organisatie maar ook gehuisvest zullen zijn binnen hetzelfde pand;
- ▶ haar expertise in te zetten om eigen producties en coproducties te maken;
- ▶ de verdere ontwikkeling van talent binnen de hiphop in Nederland, het starten van een docentenopleiding en het ontwikkelen van passende lesmethoden.

Aanvraag subsidie cultuurplan 2009-2012 € 558.000

Subsidie cultuurplan 2005-2008 n.v.t.

Overwegingen

De Raad is positief over de aanvraag van Stichting HipHopHuis Holland. Hiphop leeft, niet alleen in Nederland, maar in de gehele wereld. In diverse Europese steden ontstaan podia en

organisaties die zich richten op hiphop. Rotterdam als dé urban stad van Nederland bij uitstek kan hierbij niet achterblijven.

Het plan van het HipHopHuis is inspirerend, ambitieus en tekent duidelijk de noodzaak van een cursusaanbod gericht op de drie elementen van hiphop: rap en dj (muziek), breakdance (dans) en graffiti (beeldende kunst) en de behoefte aan oefen- en repeteerplaatsen om het hiphopgenre verder te ontwikkelen en te zoeken naar verdieping. Het feit dat het initiatief voor het bouwen van een HipHopHuis geïnitieerd is vanuit de doelgroepen zelf ziet de Raad als waardevol.

Over de positie of functie van muziek binnen de activiteiten van het HipHopHuis rept het beleidsplan niet. Evenmin verwoordt het plan een visie op muziek, zelfs niet in haar relatie tot dans. Naar de Raad bekend is heeft muziek binnen het HipHopHuis een dienende rol voor dans, en ligt het accent op wat oudere stijlen.

Deze kritiek laat onverlet dat de Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur de waarde van het HipHopHuis onderkent. Uit het beleidsplan wordt echter niet inzichtelijk welke relaties en eventuele samenwerkingsverbanden het Hiphophuis onderhoudt met verwante organisaties in de stad, bijvoorbeeld Hiphop In Je Smoel, Rotterdam European Youth Capital, World Music & Dance Centre, WORM en vooral het op te richten centrum voor Urban Culture. De Raad bepleit dat het HipHopHuis op korte termijn zijn positie in dat veld goed bepaalt en in relatie daarmee zijn profiel.

Voorts is de Raad positief over de gewenste vergroting van de lescapaciteit, gezien het bereik van het aanbod dat het HipHopHuis onder de vleugels van Kunst Onder Andere (KOA) van de SKVR heeft ontwikkeld, en de moeite die andere instellingen hebben om deze doelgroepen binnen te halen. De Raad gelooft ook in de synergie die huisvesting van alle elementen van hiphop onder één dak met zich meebrengt. De oprichting van een docentenopleiding en de ontwikkeling van lesmethoden op dit gebied ondersteunt de Raad van harte. De Raad zet echter kanttekeningen bij de wens van het HipHopHuis om zijn expertise in te zetten om eigen producties en coproducties te ontwikkelen. De Raad denkt dat het voor het HipHopHuis nog te vroeg is om te kiezen voor een vast artistiek team. De Raad ziet liever een proces op gang komen waarbij nieuwe makers uit de achterban van het HipHopHuis en daarbuiten in een traject gestimuleerd worden in het maken van nieuw werk en gecoacht worden als onderdeel van een flexibel artistieke team. Binnen het hiphopgenre signaleert de Raad namelijk een enorm tekort aan jonge onafhankelijke makers. Door te focussen op het scouten van nieuwe makers, in het leven roepen van een mentoraat en het intensiever samenwerken met partners zoals het World Music & Dance Centre en Hal 4 op het gebied van talentontwikkeling zou het HipHopHuis de zorg van de Raad over de levensvatbaarheid van de artistiek inhoudelijke koers grotendeels kunnen wegnemen.

De begroting van het HipHopHuis beoordeelt de Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur als weinig inzichtelijk en in elk geval te hoog, zelfs voor een organisatie die zich verzelfstandigt. In verband hiermee spreekt de Raad zijn zorg uit over de relatie tussen het HipHopHuis en de SKVR, waaruit het voortkomt, in zakelijk opzicht. De Raad is ervoor beducht dat de ingezette verzelfstandiging van het Hiphophuis een al te grote, onbesuisde stap is voor deze kleine organisatie.

De beleidsplannen van zowel de SKVR als het HipHopHuis werpen geen enkel verhelderend licht op de redenen achter of procedure waarin het HipHopHuis zich verzelfstandigt. De Raad beoordeelt deze situatie als risicovol voor het HipHopHuis en adviseert derhalve het HipHopHuis na twee jaar te evalueren.

Ten slotte signaleert de Raad dat de tijd rijp is voor een vaste eigen plek voor hiphop in Rotterdam om volgende generaties ruimte te geven kennis te maken met en te groeien in deze populaire grootstedelijke kunstvorm in al zijn facetten.

Historisch Museum Rotterdam

Samenvatting advies

De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur is gematigd positief over de aanvraag van het Historisch Museum Rotterdam (HMR), hij acht het voorliggende plan echter nauwelijks beoordeelbaar. Het museum krijgt de opdracht in 2009 een nieuw plan in te dienen met een duidelijke visie zowel op het HMR zelf als op het nieuw op te richten stadsmuseum voor Het verhaal van de stad.

Positief voor € 5.504.000 uit het budget voormalige takken van dienst.

Functie

(cultuur) historische collectie

Beleidsthema's

cultuurparticipatie

cultuur en school

Beschrijving aanvraag

Met ingang van 2006 is het Historisch Museum Rotterdam (HMR) verzelfstandigd en is het niet langer een gemeentelijke tak van dienst. Dit is de eerste keer dat het museum een aanvraag indient volgens de kunstenplansystematiek.

De Stichting Historisch Museum Rotterdam is een overkoepelende organisatie die twee musea beheert: Museum Het Schielandshuis en Museum De Dubbelde Palmboom. De Atlas van Stolk (circa 150.000 voorwerpen) is ook een onderdeel van het museum en richt zich op het verzamelen en presenteren van prenten en tekeningen over de Nederlandse geschiedenis. De totale collectie wordt per 1 januari 2006 geschat op 254.000 objecten.

Als het HMR een nieuw stadsmuseum mag realiseren, een definitief besluit wordt in het voorjaar van 2008 verwacht, dan zal de Stichting OorlogsVerzetsMuseum Rotterdam in dit museum worden ondergebracht. Beide stichtingen zijn reeds aan elkaar gelieerd. De aankomende planperiode wordt gezien als overgangsfase naar het nieuwe stadsmuseum met Het verhaal van de stad.

Het HMR oefent vier centrale taken uit:

- ▶ **Erfgoed:** de collectie van het Historisch Museum: het gaat hier om het conserveren, beheren en onderzoeken van het cultureel erfgoed van Rotterdam, zowel materieel als immaterieel. De doelstelling van het erfgoedbeleid is gericht op Rotterdam als geografische context, maar de reikwijdte beperkt zich niet tot de geografische of etnische grens. De behoefte van de diverse erfgoedgemeenschappen wordt onderkend en komt in de collectie tot uitdrukking. De collectie van de Atlas van Stolk heeft een ander karakter dan die van het museum. In deze collectie staat niet het stadshistorische centraal, maar de doelstellingen van de oprichter, Abraham van Stolk (1814-1896) die de gehele Nederlandse geschiedenis in prent bijeen wilde brengen.
- ▶ **Presentaties en producties:** door het Rotterdamse erfgoed in een tentoonstellingsomgeving te presenteren, wordt bereikt dat het publiek zich met de stad kan identificeren.
- ▶ **Cultuuroverdracht en educatie:** cultuuroverdracht en educatie zijn wezenlijke taken die in toenemende mate richting geven aan het expositie- en collectiebeleid. Beide taken zijn nadrukkelijk gericht op het vergroten van de kennis van en over Rotterdam en op het presenteren van wat er in de stad leeft aan een breed publiek. Het museum richt zich op primair en voortgezet onderwijs en de wijken.
- ▶ **Cultuurparticipatie:** in het kader van het Actieplan Cultuurbereik heeft het HMR de afgelopen jaren exposities gemaakt in de wijken. In het kader van Musea in de wijken is een wijkconservator aangesteld voor het verwerven van objecten van nieuwe Rotterdammers. De behaalde resultaten zijn vervlochten in het (verzamel)beleid voor de komende beleidsperiode.

De kerntaken van het museum laten zich als volgt samenvatten: het HMR verzamelt en beheert cultureel erfgoed en treedt hiermee naar buiten door middel van exposities en andere museale producties. Het HMR staat voor cultuuroverdracht in brede zin en erfgoededucatie in het bijzonder, om publieksgroepen van het museum in staat te stellen Rotterdam als veelzijdige stad te begrijpen en te ervaren met als doel de verhoging van cultuurparticipatie. Voor het maken van programma's wordt in toenemende mate samengewerkt met de SKVR, lokale culturele centra, de beeldfabriek, cultuurscouts, Digital Playground en Scrap.

De prioriteiten voor de komende beleidsperiode liggen op het gebied van collectiebeleid en educatie:

- ▶ afronding van de basisregistratie; heeft de hoogste prioriteit (in 2009 mits extra subsidie wordt toegekend);
- ▶ uitbreiding van de collectie van het hedendaagse Rotterdam met onder andere een Turkse woonkamer (contextueel verzamelen) en versterking van '5314' een verzamelmodel voor en door jongeren uit de met deze cijfers aangeduide openbaar vervoerzone als vervolg op de tentoonstelling Jong (2001) in het kader van het Jongerenjaar 2009;
- ▶ het voorbereiden van een vervolgtraject op de in 2006 afgeronde migranten- en erfgoed studie, Heranca Cultural, over de Rotterdamse Kaapverdianen. Mede ter erkenning van deze voor Rotterdam belangrijke erfgoedgemeenschap;
- ▶ het uitwerken van een nieuw erfgoedmodel voor het museum. Het is voor het eerst dat het Historisch Museum Rotterdam op een systematische manier en op antropologische uitgangspunten gebaseerd onderzoek doet naar de stad. Met een wijkmodel dat uitgaat van een gelaagde benadering; van stad naar wijk naar buurt, worden de familiegeschiedenissen en verhuisgeschiedenis opgetekend van wijkbewoners. Ook hun netwerk(en) en activiteiten zullen in kaart worden gebracht.

Prioriteit op het gebied van educatiebeleid:

- ▶ ontwikkelen van methodiek voor zelfontdekkend leren met een grote diversiteit van middelen;
- ▶ opzetten van museumlessen op locatie gericht op de historische waardering van die locatie;
- ▶ directe relaties onderhouden met scholen via een aanbod van een compleet curriculum voor museumeducatie inhoudelijke nadruk op de waarde van cultureel erfgoed en de canon van de stad Rotterdam.

Aanvraag subsidie cultuurplan 2009-2012 € 5.560.000

Subsidie cultuurplan 2005-2008 n.v.t.

Overwegingen

De Raad is gematigd positief over de bijdrage die het Historisch Museum Rotterdam levert aan het culturele leven in Rotterdam. In het plan voor de komende periode valt, naar het inzien van de Raad, onvoldoende visie te ontdekken. Het programma is in feite een waaier van activiteiten die veel actuele maatschappelijke thema's raakt en veel doelgroepen aanspreekt, maar die zonder onderlinge relatie of vervolg zijn. Bovendien zijn de voorgenomen evenementen nauwelijks uitgewerkt. Dat kan te maken hebben met het overgangsstadium waarin het museum naar eigen zeggen verkeert. Het verwacht van de gemeente dit jaar nog een beslissing over de plannen voor het bouwen van een nieuw stadsmuseum met Het verhaal van de stad, over welks inhoud de Raad echter in het duister tast.

De Raad is positief over de samenwerkingsverbanden, het verzorgde collectieplan, het uitgebreide gratis aanbod voor het onderwijs en de ontwikkeling van activiteiten gericht op diverse doelgroepen onder andere in de wijken. Ook de ontwikkeling en toepassing van de zogeheten erfgoedgemeenschappen ervaart de Raad als positief.

Uit het ingediende plan destilleert de Raad een matige ambitie en weinig ondernemingszin. Zo geeft het plan geen visie op het nieuw te stichten stadsmuseum. Prikkelende pilotprojecten biedt het plan evenmin waardoor de weg die het Historisch Museum wil afleggen om te komen tot een nieuw museum niet goed kan worden beoordeeld.

De Raad waardeert de helpende hand die het museum biedt aan een aantal kleinere initiatieven in de wijken, wat een belangrijke bijdrage kan leveren aan cultuurparticipatie. Interessant is de intergenerationele doelgroepbenadering en de aandacht voor erfgoed van migranten.

Uit bestudering van de meerjarenbegroting van het Historisch Museum kan geconcludeerd worden dat het museum met een forse financiële achterstand het verzelfstandigingsproces is uitgekomen. De Raad maakt zich ernstige zorgen over de huidige financiële situatie die vrijwel zonder enige speelruimte is. Zeker met het oog op het mogelijke leading partnerschap in een nieuw stadsmuseum is dat een buitengewoon ernstige situatie.

Met de huidige maatschappelijke ontwikkelingen voor ogen ziet de Raad dat het Historisch Museum met het ingediende plan grote kansen laat liggen. De Raad wil het Historisch Museum Rotterdam, gezien de staat van dienst, daar niet direct op afrekenen en adviseert het Historisch Museum binnen één jaar een nieuw plan ter beoordeling in te laten dienen waarin aan de hier gemelde punten wordt tegemoetgekomen.

Gezien de expertise en organisatiekracht ligt, naar de mening van de Raad, het initiatief van het zoeken van partnerorganisaties om het stadsmuseum te dragen bij het Historisch Museum. De Raad ziet in de oprichting van het nieuwe museum een uitgelezen kans voor Rotterdam om diverse stedelijke collecties (historische, volkenkundige, natuurhistorisch en maritiem gerelateerde collecties en collecties van mobiel erfgoed) op een unieke manier inhoudelijk te verbinden. Het museum krijgt de opdracht om in 2009 een nieuw plan in te dienen met een duidelijke visie zowel op het HMR zelf als op het nieuw op te richten stadsmuseum voor Het verhaal van de stad.

Hommes Foundation

Samenvatting advies

De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur adviseert negatief over de aanvraag van Stichting Hommes Foundation. Het is nog te vroeg om deze instelling in het cultuurplan op te nemen. Beleid en artistieke visie van de instelling kunnen nog niet worden beoordeeld en de samenhang tussen de vijf functies waarop de instelling intekent is onduidelijk.

Functies

(internationale) presentatie-instelling beeldende kunst
laboratoriumfunctie beeldende kunst
(inter)nationale presentatiefunctie nieuwe media
intermediairfunctie culturele diversiteit
intermediairfunctie tijdelijke accommodaties

Beleidsthema's

cultuurparticipatie
internationalisering

Beschrijving aanvraag

De Stichting Hommes Foundation is in 2007 opgericht. Zij ondersteunt de activiteiten van de in november van dat jaar geopende expositieruimte aan de Charloisse Kerk singel in Rotterdam Zuid. Hommes wil de komende jaren vijf tot zes tentoonstellingen per jaar maken. Hommes kiest als presentatieruimte voor jonge kunstenaars, vaak afkomstig uit het buitenland maar wonend en werkend in Rotterdam. Rondom de tentoonstellingen organiseert zij publieksgerichte evenementen (debat, lezing, film). Daarnaast biedt de ruimte van Hommes in het bijzonder aan de ongeveer 100 kunstenaars die in de omgeving wonen een ontmoetingsruimte met onder andere een leestafel. Vanaf medio 2008 wordt Hommes ook bemiddelaar voor twee naast de expositieruimte gelegen internationale gastateliers.

Als presentatie-instelling nog jong, heeft Hommes toch al wat meer geschiedenis. Haar activiteiten komen mede voort uit de evenementen van KICK, de Groeibriljant van Oud-Charlois. De beheerder van galerie Hommes is nauw bij deze evenementen betrokken en brengt haar ervaring in bij de opzet van de nieuwe presentatieplek. Hommes beschrijft zichzelf als de enige vaste presentatiefunctie voor hedendaagse kunst in Zuid, spreekt ook over haar rol op het vlak van cultuurparticipatie op Zuid, maar positioneert zichzelf toch nadrukkelijk als een instelling van stedelijk belang, inhoudelijk naast TENT., met deels dezelfde doelgroep en type kunst, maar qua sfeer intiemmer en persoonlijker.

Aanvraag subsidie cultuurplan 2009-2012 € 33.000 per jaar

De stichting vergaart de middelen voor onder andere de programmering van Hommes en is opdrachtgever voor de organisatie van de tentoonstellingen. Zij vraagt een bedrag van € 33.000 per jaar, zijnde de directe kosten van de in Hommes te presenteren tentoonstellingen.

Subsidie cultuurplan 2005 - 2008

n.v.t.

Overwegingen

De Raad waardeert de intentie om de positieve ontwikkelingen, voortvloeiend uit de Groeibriljant Oud-Charlois, vast te houden en te versterken. De culturele infrastructuur van Rotterdam-Zuid is nog uiterst fragiel; het is belangrijk dat ook particulieren initiatieven nemen, naast de gemeentelijke inzet in het kader van het Pact op Zuid. De Raad meent echter, dat Hommes niet opgenomen kan worden in het komend cultuurplan. Het initiatief is erg jong en kan nog weinig laten zien. Dat wreekt zich mede omdat de intenties van het initiatief niet duidelijk zijn.

Hommel wil nogal veel. Zij tekent in op vijf verschillende functies. De instelling formuleert verschillende intenties, maar weet niet aan te geven wat de verbanden tussen alle functies en intenties zijn. Zo gaat men binnenkort twee gastateliers beheren. Waarom eigenlijk en wat is het belang daarvan voor de andere functies? De verbanden tussen de verschillende voorgenomen functies en activiteiten zijn onduidelijk. Voorts zijn de visie en de uitgangspunten te vaag om de kwaliteit van het werk van de instelling te kunnen beoordelen. Het is niet duidelijk op welke categorie kunstenaars de Hommes Foundation zich in haar tentoonstellingsbeleid wil richten; de formulering van de beoogde doelgroep is rijkelijk vaag en evenmin wordt duidelijk waarom deze groep centraal staat en op grond van welke kwaliteitsmaatstaven het werk moet worden beoordeeld.

De Raad is van mening, dat de instelling, die pas enkele maanden voor het moment van beoordeling haar deuren opende, te vroeg een aanvraag voor opname in het cultuurplan heeft ingediend. Hij is benieuwd naar wat Hommes de komende jaren zal laten zien. De instelling kan hopelijk binnen enkele jaren duidelijk maken waarvoor ze staat, met welke functies zij daadwerkelijk kan bijdragen aan de culturele ontwikkeling van Zuid en wat haar plaats is in het Rotterdamse beeldende kunstveld.

Hotel Modern

Samenvatting advies

De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur adviseert zonder meer positief over de aanvraag van Hotel Modern. De theatergroep maakt bijzondere voorstellingen van een hoge artistieke kwaliteit. Om de internationale activiteiten op het gewenste niveau te kunnen uitvoeren pleit de Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur voor een kleine uitbreiding van de formatie. Hierdoor voorkomt de gemeente roofofbouw van dit in binnen- en buitenland gerenommeerde theatercollectief. In verband met de formatieuitbreiding pleit de Raad voor een hoger bedrag dan de huidige subsidie.
Positief voor € 203.000

Functie

theatergezelschap

Beleidsthema

internationalisering

Beschrijving aanvraag

Hotel Modern is een Rotterdamse multidisciplinaire theatergroep, opgericht in 1997. De artistieke kern wordt gevormd door Arlène Hoornweg, Pauline Kalker en Herman Helle. Per project werken ze samen met verschillende Rotterdamse kunstenaars. Hotel Modern heeft een eigen theatertaal ontwikkeld waarin poppenspel, animatiefilm, beeldende kunst, performance, mime en muziek op een organische wijze samenkomen. De groep maakt gebruik van live animatiefilmtechniek. Miniatuurlandschappen, maquettes en de daarin bewegende figuren worden gefilmd door vingercamera's en vervolgens levensgroot geprojecteerd. In Nederland en de rest van de wereld behoort de groep tot één van de weinigen die op deze manier werken.

Jaarlijks wordt een nieuwe productie gemaakt. Succesvolle voorstellingen blijven op het repertoire. De groep speelt in het kleine zalen/vlakke vloeren circuit van Rotterdam, in het land en in het buitenland. Hotel Modern toont in zijn werk een grote maatschappelijke betrokkenheid. Kamp, een voorstelling over de Holocaust, trok massaal publiek en deed zowel in binnen- als buitenland veel stof opwaaien.

In de cultuurplanperiode 2005-2008 maakte Hotel Modern vier producties. De groep heeft een groot eigen publiek opgebouwd. De leeftijd van de bezoekers varieert tussen de 15 en 97 jaar. In de periode 2005-2008 beleefde het gezelschap een toename in de publieke belangstelling. In de publiciteit is meer geïnvesteerd. Er worden onder andere voor TV programma's trailers van de voorstellingen gemaakt. In 2006 werd een nieuwe website gelanceerd die niet alleen informatief is maar ook een artistieke ervaring biedt. In de komende periode wil Hotel Modern met 'viral movies' gaan experimenteren: korte interactieve filmpjes die mensen via e-mail naar elkaar kunnen doorsturen.

De educatie van Hotel Modern bestaat uit educatieve nagesprekken in groepsverband, lesbrieven en contact met CKV- en kunstacademiedocenten. In de toekomst zal de educatie worden uitgebreid met het verspreiden van 'making of' dvd's met trailers en met beelden van het maakproces. In samenwerking met Productiehuis Rotterdam gaat Hotel Modern workshops geven aan jonge makers. Ook biedt de groep incidenteel stageplekken aan studenten van kunstvakopleidingen.

Internationalisering is een beleidsthema van het College dat Hotel Modern graag gestalte geeft. De groep heeft internationaal een grote naamsbekendheid en een goede reputatie opgebouwd. Dat blijkt uit de vele optredens en aandacht van de media in Europa en Azië en uit reportages in toonaangevende theatervaktijdschriften in Europa, het Midden Oosten en de Verenigde Staten. Hotel Modern wil in de buitenlandse media zowel de Nederlandse als de Rotterdamse identiteit uitdragen. De groep is van mening dat internationale uitwisseling van cultuuruitingen een

samenbindende kracht geeft. Zo wil Hotel Modern de oorlogsgelateerde voorstellingen (een gemeenschappelijk actueel internationaal thema) blijvend op het internationale repertoire zetten. In de toekomst wil Hotel Modern uitgebreid touren door de Verenigde Staten en ingaan op uitnodigingen vanuit onder andere Europa, China en het Midden Oosten. Aan de buitenlandse optredens worden intensieve nagesprekken gekoppeld.

De huidige organisatie van Hotel Modern is onderbezet. Hierdoor is de groep genoodzaakt uitnodigingen uit het buitenland vaak af te zeggen. Een ander effect van de onderbezetting is dat de huidige bedrijfsvoering een te zware wissel trekt op de kernleden, met langdurige uitval tot gevolg. Om het werk op een gezonde manier te doen en om toegerust te blijven op een stevige internationale positie, vindt de aanvrager het van groot belang dat de organisatie wordt uitgebreid. Er moet een fulltime zakelijk leider, een fulltime technicus en een fulltime productieassistent komen.

In de komende cultuurplanperiode wil Hotel Modern vier nieuwe voorstellingen produceren, meer internationaal touren, een aantal kleine activiteiten organiseren en onderzoek doen. De groep kiest voor een flexibele werkwijze waarbij er in het ene jaar meer geproduceerd en in het andere jaar meer gespeeld wordt. De voorstellingen worden gespeeld in de Rotterdamse Schouwburg. Er wordt ook op andere plekken in de stad gespeeld, waaronder De Parade, om zo nieuw publiek te bereiken.

Aanvraag subsidie cultuurplan 2009-2012 € 215.300

Subsidie cultuurplan 2005-2008 € 148.000

Overwegingen

Hotel Modern maakt met inzet van eenvoudige middelen bijzondere voorstellingen met een suggestieve kracht. De aanvraag strookt geheel met wie de makers zijn: eigenzinnig en origineel. De drie makers werken op een consistente manier met beeldende en theatrale middelen, die landelijk en internationaal waardering afdwingt. Daarnaast neemt de manier van werken in de Rotterdamse beeldcultuur een geheel eigen plaats in en draagt daar ook aan bij. De uitwerking van de thematiek is in de meeste voorstellingen indrukwekkend. Elke voorstelling is voor het gezelschap een product van een uitgebreide zoektocht en reflectie op eerder werk. Het advies van de Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur is daarom dan ook zonder meer positief.

De Raad onderkent dat Hotel Modern rooibouw heeft gepleegd. De precieze manier van werken en de voorstellingen in het buitenland vergen veel voorbereiding en met de huidige formatie is dit niet meer vol te houden. Hotel Modern geeft in de aanvraag op een interessante manier vorm aan het beleidsthema internationalisering. Een uitbreiding van de formatie met name voor de internationale presentaties vindt de Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur dan ook een billijke wens. Daarbij moet wel worden opgemerkt dat deze ten dele bekostigd zou kunnen worden uit de opbrengsten van deze presentaties. Omdat voor de uitbreiding van menskracht relatief veel wordt aangevraagd bij het NFPK+ en de uitkomst onvoorspelbaar is, adviseert de Raad de aanvraag van Hotel Modern te honoreren conform het huidige subsidieniveau plus een opslag voor de formatie-uitbreiding.

Huis voor Jeugd- en Jongerentheater

Samenvatting advies

De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur oordeelt positief over het plan van het Huis voor Jeugd- en Jongerentheater vooral voor wat betreft de werkplaats/productiehuisfunctie. Hij onderkent echter niet de artistieke noodzaak van een professioneel ensemble als onderdeel van het Huis. De initiatiefnemers moeten de kans krijgen het Huis in te richten, maar de organisatievorm zou eenvoudiger en meer functioneel moeten zijn. Het Huis voor Jeugd- en Jongerentheater zou na twee jaar moeten worden geëvalueerd.
Positief voor € 478.000

Functies

gezelschap voor jeugd- en jongerentheater
werkplaats/productiehuis functie theater

Beleidsthema's

cultuurparticipatie
cultuur en school
internationalisering

Beschrijving aanvraag

Het Huis voor Jeugd- en Jongerentheater is in december 2007 opgericht na een fusie van Het Waterhuis en Rotjong. Jolanda Spoel, voormalig artistiek leider van Rotterdams Lef, wordt algemeen directeur/artistiek leider. Het Huis vindt een voorlopige onderkomen in De Banier, waar Het Waterhuis en Rotjong al gehuisvest waren, maar op termijn streeft het naar een eigen plek met voldoende podiumfaciliteiten in het centrum van de stad.

De missie van het Huis voor Jeugd- en Jongerentheater is geëngageerd theater maken dat mensen met elkaar verbindt. Daarbij worden thema's gekozen die niet alleen de belevingswereld van kinderen en jongeren raken, maar ook de wereld daarbuiten. Het Huis wil een theatertaal formuleren waarin sterk repertoire gecombineerd wordt met fysiek en beeldend theater. Het zoekt naar verhalen die de cultuurgrenzen overschrijden. Een kerntaak van het Huis is nieuw repertoire ontwikkelen van talentvolle schrijvers.

De doelstelling van het Huis is het presenteren en produceren van kwalitatief hoogwaardig jeugd- en jongerentheater. Daarbij worden educatieve trajecten, inleidingen, workshops en koppelingen naar maatschappelijke instellingen ingezet. Het Huis richt zich op een jong, divers publiek in Rotterdam en de overige grote steden in Nederland.

Het Huis voor Jeugd- en Jongerentheater wil jaarlijks 11 producties realiseren gericht op jeugd en jongeren in de categorie 4+, 10+, 12+ en 14+, waaronder een tweejaarlijkse grote zaalvoorstelling, afgewisseld met een internationale coproductie. Behalve op het eigen podium wil het Huis spelen in andere theaters, in scholen, in locale cultuurcentra en brede scholen. Elke voorstelling zal gepaard gaan met een interactief aanbod in de vorm van educatieve trajecten, inleidingen, nagesprekken, workshops e.d..

Het Huis voor Jeugd- en Jongerentheater kent vier afdelingen:

- ▶ Het Gezelschap, dit wordt geleid door Roel Twijnstra. Er zal met meerdere regisseurs worden gewerkt. Het Huis wil met Het Gezelschap na twee seizoenen een kernensemble formeren van acteurs met toptalent dat middelgrote en grote zalen kan bespelen. Het zijn spelers tussen 18 en 28 jaar die pas zijn afgestudeerd of langs andere weg veel ervaring hebben opgedaan. Zij willen zich verder ontwikkelen in het podiumkunstvak en zich vestigen in Rotterdam. Daarnaast behoort repertoireontwikkeling tot de speerpunten van Het Gezelschap. Het ensemble zal zes producties per seizoen realiseren voor een breed publiek;
- ▶ De Studio wordt een kweekvijver voor Het Gezelschap. Deze wordt gecoördineerd door Mariëlle van de Griendt. In De Studio worden producties voor en door jongeren gemaakt. Er

worden twee leerlijnen op het gebied van spelen en toneelschrijven aangeboden. In De Studio krijgt jong talent de kans om zich te ontwikkelen, waardoor het kan doorstromen naar het kunstvakonderwijs of professionele gezelschappen. Als onderdeel van de talentontwikkeling worden jaarlijks twee producties gemaakt, één door en voor jongeren en één door jongeren voor kinderen;

- ▶ De Werkplaats biedt jonge makers die van de kunstopleidingen komen de mogelijkheid om eigen theatervormen te ontwikkelen voor het jeugd- en jongerentheater. De opdracht is intercultureel en interdisciplinair, waarbij combinaties van muziek en theater prevaleren. Het stimuleert daarmee ook Het Gezelschap om haar eigen kaders, gewoonten en vormen permanent ter discussie te stellen. De werkplaats wordt geleid door Javier López Piñón;
- ▶ De Koppeling zal zorgen voor een uitdagende mix van educatieve activiteiten, randprogrammering en workshops rond voorstellingen en marketing en communicatie.

Het Huis voor Jeugd- en Jongerentheater heeft zijn taken naar eigen zeggen goed afgestemd met andere partners in de stad zoals Theater Hal 4, Jeugdtheater Hofplein, SKVR, Rotterdams Centrum voor Theater en gezelschappen die incidenteel jeugdtheatervoorstellingen maken. Op landelijk niveau wil het samenwerken met toonaangevende jeugd- en jongerentheatergezelschappen. Internationaal wil het Huis zich profileren door samen te werken met makers en gezelschappen in Marokko, Curaçao, Zuid-Afrika en Suriname.

In het beleidsplan zijn de eerste twee seizoenen ingevuld. Het Huis onderneemt ook gemeenschappelijke activiteiten van de verschillende afdelingen zoals jaarlijks twee @yourschoolprojecten. Dit zijn interactieve projecten exclusief bedoeld voor Rotterdamse scholen.

Het Huis voor Jeugd- en Jongerentheater wil bijdragen aan alle drie de beleidsthema's van het College. Omdat het merendeel van de activiteiten schoolvoorstellingen zijn, is de bijdrage aan cultuur en school evident. Op het gebied van cultuurparticipatie zegt het Huis in lokale cultuur centra activiteiten op maat te gaan ontwikkelen, vijf activiteiten, die vijftien keer worden uitgevoerd. Over de internationalisering meldt het Huis dat het belangrijk is dat Rotterdam een jeugd- en jongerentheatergroep verdient die structurele contacten onderhoudt met de belangrijkste landen van herkomst.

Aanvraag subsidie cultuurplan 2009-2012 € 1.471.800

Subsidie cultuurplan 2005-2008 n.v.t.

Overwegingen

In het beleidsplan van het Huis voor Jeugd- en Jongerentheater is een veelheid van taken, producties en plannen ondergebracht. De intensieve samenwerking van de partners om in een betrekkelijk korte periode te komen tot een fusie dwingt respect af. De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur heeft begrip voor de fusie, maar vindt dat het Huis dat nu op papier staat een te bureaucratisch gehalte heeft gekregen. Er zijn verschillende afdelingen maar het is niet duidelijk waar de prioriteit wordt gelegd. De Raad vraagt zich af waarom De Koppeling een aparte afdeling is gezien het feit dat allerlei taken worden geïntegreerd. Sommige functies, zoals die van de algemeen directeur, vragen om verduidelijking. De directeur zou naar het oordeel van de Raad verantwoordelijk moeten zijn voor de integratie van taken. In het plan overweegt de aandacht voor de structuur waardoor niet duidelijk te zien is hoe de ambities van het Huis voor Jeugd- en Jongerentheater een plek krijgen in de organisatie.

De Raad heeft hoge verwachtingen van de kwaliteit van de werkplaats/productiehuis functie waarin het begeleiden en stimuleren van jong talent in het jeugd- en jongerentheater voorop staat. Uit de praktijk is gebleken dat die taak de partners zeer toevertrouwd is. De artistieke onderbouwing en de visie op coaching en begeleiding in het plan zijn echter nog mager. Over de potentie van het Huis om met Het Gezelschap artistiek interessante voorstellingen te gaan maken is de Raad minder enthousiast. Hij ziet niet de artistieke noodzaak om de komende vier jaar een eigen professioneel ensemble in het leven te roepen, hetgeen overigens ook nog eens een dure aangelegenheid is.

De Raad kan zich goed voorstellen dat de producties die in De Studio worden voorbereid in het onderwijs succesvol zijn. Maar dan gaat het om getalenteerde jongeren die net als bij het voormalige Rotterdams Lef in een productiekeren voorstellingen maken. De educatieve kracht van de voorstellingen van deze makers heeft zich in de afgelopen jaren bewezen en het is niet voor niets dat 70% van de voorstellingen voor het onderwijs worden gereserveerd.

Het Huis voor Jeugd- en Jongerentheater onderscheidt zich dus vooral positief met een educatieve signatuur: het maken van voorstellingen voor het onderwijs en het begeleiden van talent naar een semiprofessioneel niveau in het jeugd- en jongerentheater. Daarin zit de kracht van het initiatief. Om die reden verdient het de steun van de gemeente. Samenwerking met het productiehuis in Lantaren/Venster zou tot synergie kunnen leiden.

De behoefte aan een eigen theater is begrijpelijk maar vooralsnog niet urgent. Het Huis voor Jeugd- en Jongerentheater beschikt over goede repetitie- en werkruimte in het verzamelgebouw De Banier. Voor de uitvoering van voorstellingen zijn er volgens de Raad mogelijkheden bij Theater Hal 4, Theater Zuidplein en de Rotterdamse Schouwburg. Het is ook belangrijk dat jongeren de reguliere theaters leren kennen want die zijn er ook voor hen.

Over de bijdragen in de beleidsthema's oordeelt de Raad positief voor zover duidelijk in de plannen aangegeven. Het Huis voor Jeugd- en Jongerentheater draagt gezien zijn rol in het onderwijs in hoge mate bij aan het thema cultuur en school. Ook cultuurparticipatie wordt door het Huis bevorderd door in lokale cultuurcentra voorstellingen op maat aan te bieden. De internationale paragraaf is weinig uitgewerkt. In het verleden hebben de makers veel ervaring opgedaan met internationale uitwisseling, maar in de aanvraag is die niet te zien. De bijdrage aan internationalisering is derhalve weinig zichtbaar.

International Film Festival Rotterdam (IFFR)

Samenvatting advies

De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur onderschrijft de breed gedeelde waardering voor het International Film Festival Rotterdam als een belangrijk festival voor de stad met een hoge kwaliteit en unieke programmaformules. De Raad onderschrijft de voornemens van het festival om zijn profiel te scherpen door enige beperking in de programmalijnen. De verdere ontwikkeling van het programma Exploding Cinema waarmee het festival zich in artistiek-inhoudelijk opzicht onderscheidt, juicht de Raad toe.

De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur adviseert om de structurele subsidie aan het International Film Festival Rotterdam voort te zetten in het cultuurplan 2009-2012, zij het voor een lager bedrag dan het festival heeft aangevraagd, een beperking die is ingegeven door de beperkte middelen die beschikbaar zijn.

Positief voor € 950.000

Functie

film, internationale festivals

Beleidsthema's

cultuur en school

internationalisering

Beschrijving aanvraag

Het festival is in 1971 opgericht op initiatief van de toenmalige Rotterdamse Kunststichting. Na een bescheiden start is het festival in de loop van de jaren uitgegroeid tot een van de grootste artistieke publieksevenementen in Nederland met in de editie van 2007 ruim 367.000 bezoekers. Van meet af aan heeft het festival gekozen voor films buiten het overigens dominante commerciële aanbod, met accenten op kleine filmlanden en engagement. Het festival geldt internationaal als een van de belangrijke festivals voor de onafhankelijke cinema.

Het festival stelt er een eer in om filmmakers in hun loopbaan te volgen, juist ook als zij experimenteren met of overstappen naar andere media. Het festival blijft daarbij trouw aan de traditie van de cinema, maar staat uitdrukkelijk open voor andere kunstdisciplines en zeer in het bijzonder voor vernieuwingen in productie, distributie en consumptie van (bewegend) beeld.

Via het Hubert Balsfonds draagt het International Film Festival Rotterdam zijn engagement uit met kleine filmlanden en onafhankelijke makers, door bij te dragen aan de productie van films door innovatieve en getalenteerde makers in ontwikkelingslanden. Op die manier stimuleert het fonds de ontwikkeling van een onafhankelijke filmcultuur in de betreffende landen.

Een belangrijk aspect in de programmering is om thematische clusters samen te stellen die voor het publiek worden uitgewerkt als routes door het festival. Op die manier verschaft het festival zijn bezoekers een leidraad om zijn weg te vinden in het overvloedige aanbod.

Het festival hecht, temidden van de technologische ontwikkelingen die de consumptie van film en verwante kunstvormen onafhankelijk maken van plaats en tijd, aan de feestelijke, fysieke ontmoeting tussen kijkers, beelden en makers. Het publieke hoogtepunt ligt in de twaalf dagen van het festival. Gedurende het jaar manifesteert het festival zich met (internationale) marketing en een landelijk educatieprogramma.

Het festival omvat een aantal vaste deelprogramma's naast het hoofdprogramma dat wordt samengesteld rond een aantal thematische lijnen, inclusief gewoonlijk een retrospectief van een filmmaker-in-focus:

- ▶ de Tiger Award Competitie voor debuterende filmmakers die als springplank fungeert;
- ▶ Exploding Cinema, het programma dat recente ontwikkelingen toont, in het bijzonder die op het raakvlak van film, beeldende kunst, nieuwe technologie, performance en installaties. Ten behoeve van dit programma werkt het International Film Festival Rotterdam nauw samen met

andere kunstinstellingen in Rotterdam, waaronder Museum Boijmans Van Beuningen en Witte de With;

- ▶ CineMart, het voor publiek minder zichtbare deel van het festival waar het festival bijdraagt aan de ontwikkeling van nieuwe cinematografische projecten en producties: CineMart is de markt waar professionals, regisseurs, producenten en potentiële financiële partners elkaar ontmoeten en tot zakelijke overeenkomst voor (co)productie kunnen komen;
- ▶ Dutch Treat vertoont Nederlandse films die al zijn uitgebracht, maar waarvoor nog internationale distributeurs worden gezocht;
- ▶ Made in Rotterdam/Rotterdams Kort toont een selectie van films die in het voorgaande jaar in Rotterdam zijn gemaakt (gewoonlijk wereldpremières);
- ▶ Short: as long as it takes is de nieuwe naam, gekoppeld aan de recent vernieuwde opzet van het programmaonderdeel dat is gewijd aan de korte film.

In inhoudelijk opzicht neemt het International Film Festival Rotterdam zich voor om zijn positie als pionier te behouden en te verdiepen. De (technologische) ontwikkelingen in de internationale filmwereld voltrekken zich in hoog tempo. Het festival kan zich niet permitteren daarbij achter te blijven en trendvolger te worden. De aanvraag is daarover stellig: Consolideren is uit den boze. De aanvraag schetst een verdere ontwikkeling, onder zijn nieuwe directeur, tot een heldere inhoudelijke koers, meer informatie en reflectie rond het vertoonde werk, een compacter programma met minder afzonderlijke subsecties.

Bedoelde ontwikkelingen zijn dat de technologie voor wat betreft productie en distributie de opkomst van vele nieuwe filmmakers wereldwijd mogelijk maken. De gevestigde filmindustrie echter tracht haar dominante positie te behouden, tegelijkertijd is het publiek in afnemende mate afhankelijk van officiële distributiekanaal: bioscoop of televisie. Het IFFR acht het zijn taak om blijvend een podium te bieden aan de kleine artistieke film.

De internationale positie van het International Film Festival Rotterdam en zijn opzet maakt het tot een aantrekkelijk podium voor filmmakers, juist door zijn voorkeur voor onafhankelijke films boven blockbusters, hypes en celebrities. Niettemin is het naar inzien van het International Film Festival Rotterdam noodzakelijk, gezien de toename van het aantal festivals wereldwijd, om ook publicitair sterk aansprekende premières en evenementen te programmeren.

Een van de sterke punten, naar de mening van het International Film Festival Rotterdam, is dat er bij de staf van programmeurs veel inhoudelijke en historische kennis aanwezig is die het aanbod in zijn context plaatst en daarmee een betekenisvolle verdieping kan geven. Het festival ambieert om in zijn komende programma's geen staalkaarten meer te bieden van wat er wereldwijd in de cinema gebeurt, maar helder beargumenteerde en toegelichte eigen keuzes. Het festival is geconcentreerd in het centrum van de stad, met zalen en andere locaties op loopafstand, plus omringende horeca en andere faciliteiten. Op korte termijn voorziet het festival dat het te kampen zal krijgen met een sterke beperking van beschikbare zalen, doeken en stoelen, als gevolg van de sloop/herontwikkeling van enkele bioscopen, dan wel verhuizing van instellingen. Het festival is in overleg met de gemeente hoe het deze situatie het hoofd kan bieden. Een gedachte is om een tijdelijke voorziening te treffen. De kosten die daarmee gepaard gaan zijn geen onderdeel van de voorliggende aanvraag.

De kenmerkende avontuurlijke programmering van het International Film Festival Rotterdam heeft een steeds toenemend aantal bezoekers getrokken. In financiële zin is het festival succesvol te noemen: het verwerft ongeveer 68% van zijn inkomsten uit kaartverkoop, sponsoring, incidentele projectbijdragen en andere publieksinkomsten. Naar ondervinding van het festival dreigt de balans tussen eigen inkomsten en structurele subsidie verstoord te raken. De kosten stijgen en de grens aan groei van publieksinkomsten zijn naar inzien van het International Film Festival Rotterdam bereikt.

Aangezien het festival het van wezenlijk belang acht zijn identiteit met zijn eigenzinnige programmering, inclusief zijn interdisciplinaire programma in Exploding Cinema, te behouden vraagt het voor de komende periode een substantiële verhoging van de structurele subsidie, zowel binnen het cultuurplan van de gemeente Rotterdam als in de basisinfrastructuur binnen de landelijke cultuurnota. Die gevraagde middelen komen ook ten goede aan internationale marketing en pr-beleid teneinde de internationale positie van het festival te versterken.

De gemeente Rotterdam heeft het International Film Festival Rotterdam voor de edities van 2008 en 2009 eenmalig incidentele bijdragen van € 250.000 toegezegd om de (dreigende) tekorten het hoofd te kunnen bieden. Het International Film Festival Rotterdam vraagt ook voor de daaropvolgende jaren in de komende cultuurplanperiode om continuering van dat bedrag. Het festival vraagt daarenboven een verhoging aan van de structurele subsidie, specifiek voor internationale marketing en het programmaonderdeel Exploding Cinema.

- ▶ Internationalisering: het International Film Festival Rotterdam ontvangt jaarlijks ongeveer 2.500 internationale filmprofessionals in Rotterdam. Het festival vormt voor hen een ontmoetingsplaats en biedt op de CineMart een plaats om nieuwe projecten te presenteren. Voor de Nederlandse filmwereld is het daardoor ook een gelegenheid om hun internationale netwerk te onderhouden dan wel uit te breiden. Een van de doelstellingen van het IFFR is om in de komende periode zijn internationale positie te versterken, onder andere door in internationale marketing- en pr-campagnes de inhoudelijke kwaliteit van het festival onder de aandacht te brengen, evenals zijn programma in CineMart; zo ook het Hubert Balsfonds dat bijdraagt aan nieuwe internationale producties.
- ▶ Cultuur en school: het International Film Festival Rotterdam investeert erin om een jonger, meer divers publiek te bereiken. Het educatiebeleid van het festival is gebaseerd op de educatie in visuele geletterdheid en mediawijsheid: filmeducatie helpt te begrijpen hoe beelden werken. Daartoe organiseert het festival jaarlijks de Rotterdam Film Course voor studenten, en een programma met filmvoorstellingen en workshops voor middelbare scholieren. Het festival werkt voor zijn educatieprogramma samen met verschillende partners. Door middel van een nieuwe marketingcampagne wil het festival zich sterker dan voorheen specifiek richten op jongeren in Rotterdam van niet-Nederlandse afkomst.

Aanvraag subsidie cultuurplan 2009-2012 € 1.367.000

Subsidie cultuurplan 2005-2008 € 867.000

Overwegingen

Het International Film Festival Rotterdam is een van de grootste en door het publiek bijzonder geliefde culturele evenementen van Rotterdam. Ook professionals uit alle windstreken tonen hun waardering voor het festival. De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur onderschrijft van harte de brede waardering voor het International Film Festival Rotterdam als belangrijk festival voor de stad, een artistiek evenement van formaat voor een groot publiek en zeker ook voor filmmakers uit alle windstreken. Een bijzondere waarde voor professionals ligt specifiek in de unieke programmaformules CineMart en het Hubert Balsfonds; het programmaonderdeel Exploding Cinema onderzoekt (nieuwe) relaties tussen cinema en de andere kunsten. Deze programmaonderdelen tezamen maken het International Film Festival Rotterdam uniek, wat overigens niet inhoudt dat alle onderdelen of edities van professionele topkwaliteit zijn.

De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur heeft veel waardering voor het festival als uitermate geslaagd publieksevenement met zijn fijnmazige filmprogrammering en zijn constante plezierige sfeer. De Raad onderkent dat het professionele belang van het IFFR ligt in die programma's die voor publiek minder zichtbaar zijn. De formule van de CineMart, intussen wereldwijd gekopieerd, heeft zijn waarde bewezen als een uitnemende en succesvolle formule voor producenten en makers.

Het festival verdient lof voor het feit dat het met zijn verschillende programmaonderdelen de gehele productieketen omvat: van advisering bij conceptontwikkeling, scholing van jonge filmmakers, filmeducatie op uiteenlopende niveaus tot en met de internationale distributie en presentatie van films die tot stand komen via het Hubert Balsfonds.

Het festival getuigt van meet af aan van zijn sterke eigen visie op de maatschappelijke en artistieke context van film en bewegend beeld. Het festival onderzoekt en presenteert sinds een aantal jaar technische en artistiek-inhoudelijke ontwikkelingen binnen het programma Exploding Cinema, op en óver de grenzen tussen cinematografische kunst en de andere kunsten. Het programma Exploding Cinema vervult binnen het International Film Festival Rotterdam ook een

functie waarmee het zijn trouw toont aan zijn makers wanneer die hun werkveld (tijdelijk) uitbreiden tot of verleggen naar een andere kunstdiscipline. Dit programma slaat aan zoals blijkt uit de deelname van vooraanstaande kunstinstituten in de stad in Exploding Cinema, een aantrekkelijk en onderscheidend merk binnen het festival.

Naast waardering voor het International Film Festival Rotterdam heeft de Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur een aantal punten van kritiek op het voorliggende beleidsplan en de daarin vervatte plannen. In de eerste plaats is de Raad niet bijzonder onder de indruk van de aanvraag, die hij op een aantal punten ervaart als een tamelijk vlak journalistiek product. De aanvraag ontbeert artistiek-inhoudelijke gedrevenheid en innovatieve ideeën. De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur heeft tot zijn teleurstelling in het beleidsplan geen heldere visie aangetroffen op de technologische, digitale, ontwikkelingen binnen het terrein van de cinema en media, terwijl het festival zelf vermeldt dat het digitale domein in de komende periode juist een speerpunt in het beleid zal zijn. Het bevreemdt de Raad enigszins dat het beleidsplan in dat verband niet rept van een eventuele samenwerking met het Nederlands Instituut voor Beeld en Geluid, noch van gezamenlijke ontwikkeling van voorzieningen en/of software met de Nederlandse collega-festivals die zich voor een vergelijkbare problematiek geplaatst zien. De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur onderschrijft de opmerkingen in het beleidsplan van het International Film Festival Rotterdam waarin het stelt - onder zijn nieuwe directeur - de veelheid van programmalijnen te willen inperken om door sterke keuzes zijn profiel te scherpen. De Raad juicht de ambitie van het festival toe om het programma Exploding Cinema verder te ontwikkelen.

Intussen onderkent de Raad dat het filmfestival op korte termijn in praktische zin een lastige periode tegemoet gaat, wanneer in het centrum van de stad een beduidend aantal doeken zal verdwijnen. De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur heeft er vertrouwen in dat het festival deze problematiek het hoofd zal kunnen bieden, onder andere voor wat betreft de praktische kanten daarvan, in zijn overleg met de gemeente Rotterdam. De Raad twijfelt niet aan de artistiek-inhoudelijke kracht van het festival en hij heeft zeker ook vertrouwen in de publiekstrouw aan dit evenement.

De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur adviseert om de structurele subsidie aan het International Film Festival Rotterdam voort te zetten binnen het cultuurplan 2009-2012 zij het voor een lager bedrag dan het festival heeft aangevraagd, een beperking die is ingegeven door de beperkte middelen die beschikbaar zijn. De Raad hoopt intussen op continuering van de additionele middelen door de gemeente aan het festival.

Ook bepleit de Raad voortzetting van de planontwikkeling en doortastend optreden door de gemeente in zijn overleg met het International Film Festival Rotterdam om de problematiek van de doeken het hoofd te bieden.

Intorno Ensemble

Samenvatting advies

De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur adviseert negatief over de aanvraag van Intorno Ensemble, omdat de artistieke keuzes niet worden onderbouwd en de aanvraag nauwelijks inzicht geeft in de plannen en het artistieke niveau van de activiteiten. De Raad verwijst de aanvrager naar de door de gemeente op te richten programma's cultuurparticipatie en cultuur en school.

Functies

presentatiefunctie opera
internationale festivals

Beleidsthema's

cultuurparticipatie
cultuur en school
internationalisering

Beschrijving aanvraag

De missie van Stichting Intorno Ensemble is iedereen duidelijk te maken dat muziek één van de basisbehoeftes is van het menselijk leven. De stichting kiest voor een vocale invulling van de missie.

Stichting Intorno Ensemble bestaat sinds 2000 en heeft vier kernactiviteiten:

- ▶ opera en muziektheater voor peuters en kleuters;
- ▶ (internationale) kinderfestivals;
- ▶ opera en muziektheater voor volwassenen;
- ▶ cultuureducatie.

De stichting wil een laagdrempelig aanbod brengen zonder concessies te doen aan het artistieke niveau. Volgens de aanvrager is er geen ander muziekgezelschap in de regio Rijnmond dat opera en muziektheater verzorgt voor kleuters en peuters.

In de cultuurplanperiode 2009-2012 zijn als doelstellingen geformuleerd: nieuwe doelgroepen aanspreken, samenwerken met culturele instellingen, internationalisering van voorstellingen, behoud van cultureel/historisch erfgoed en het organiseren van activiteiten op nieuwe en/of ongebruikelijke locaties.

Daarnaast maakt de stichting voorstellingen met een emancipatoir karakter, wil zij een bijdrage leveren aan de versterking van het actieve burgerschap van Rotterdammers en ontwikkelt zij het podiumschip Fighter in de Maas. De producties van Stichting Intorno Ensemble zijn in de huidige cultuurplanperiode opgenomen in Cultuurbuur, een onderdeel van de culturele programmering van lokale cultuurcentra van Rotterdam.

De aanvrager schrijft op het punt te zijn aangekomen van een doorbraak. Voor peuters en kleuters wil men in de komende cultuurplanperiode jaarlijks twee nieuwe producties maken, die gespeeld worden in kleine theaterzalen, basisscholen, bibliotheken en buurthuizen in heel Nederland. Met de kinderfestivals hoopt Stichting Intorno Ensemble nieuwe doelgroepen te bereiken door deze te programmeren op ongebruikelijke locaties. Voor volwassenen wil de stichting jaarlijks een muziektheaterproductie maken gebaseerd op een actueel onderwerp of een thema ontleend aan het culturele erfgoed van Rotterdam. Hierin werken amateurs en professionals samen. Bij elke voorstelling of festival wordt een educatief programma ontwikkeld. Stichting Intorno Ensemble heeft qua organisatie een kleine professionele kern en werkt ook met stagiaires. De organisatie heeft de afgelopen twee jaar naar eigen zeggen een professionaliseringsslag gemaakt. Bij het formuleren van de beleidsdoelen werd de organisatie bijgestaan door Kunst & Zaken.

Stichting Intorno Ensemble wil met haar activiteiten een bijdrage leveren aan de beleidsthema's van het College. Om cultuurparticipatie, zowel receptief als actief, te bevorderen wil de

stichting spelen op allerlei gebruikelijke en ongebruikelijke locaties in het land met een daarbij passend educatief aanbod.

Cultuur en school is ook een thema waaraan Stichting Intorno Ensemble wil bijdragen door veel in school te spelen met educatieve programma's. Omdat de stichting de ambitie heeft om zich in 2010 met kinderopera's internationaal te manifesteren wil zij ook bijdragen aan internationalisering.

Aanvraag subsidie cultuurplan 2009-2012 € 78.000

Subsidie cultuurplan 2005-2008 n.v.t.

Overwegingen

Het beleidsplan van Stichting Intorno Ensemble is vol van goede bedoelingen. De makers willen overal in het land op gebruikelijke en ongebruikelijke locaties laagdrempelige voorstellingen brengen en festivals organiseren zonder aan hun artistieke kwaliteit te tornen. Daarbij wil men niet alleen tegemoet komen aan de invulling van de drie beleidsthema's van het College, maar ook achterstandssituaties bestrijden, bijdragen aan het actieve burgerschap en nog veel meer. De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur heeft waardering voor deze ambities en is positief over de initiatieven van de stichting vanwege haar gekozen doelstelling en doelgroep. De Raad ziet het nut in kinderen vanaf jonge leeftijd vertrouwd te maken met muziek- en muziektheater. Uit de aanvraag spreken idealisme en bevoegenheid.

Toch adviseert de Raad om de navolgende redenen niet positief over de aanvraag. Het beleidsplan geeft erg weinig informatie over de artistieke ontwikkeling van het gezelschap. Uit de beschrijving rijst geen helder beeld op van concrete plannen voor producties. De nadruk in de warrig overkomende tekst ligt vooral op productionele en organisatorische aspecten. De Raad heeft bedenkingen bij de grote sprong die Stichting Intorno Ensemble wil maken in organisatorische zin. De artistiek leider bekleedt ook de functie van componist en regisseur. Dit maakt een weinig professionele indruk.

De Raad heeft de indruk dat het eerder om muziekkuitvoeringen gaat dan om opera of muziektheater omdat nergens wordt ingegaan op de theatrale aspecten van de uitvoeringen. Het verhalend element is er, maar hoe Stichting Intorno Ensemble een voorstelling op de planken brengt aan de hand van een opvatting over regie of dramaturgie, is niet uit het beleidsplan op te maken. Verder mist de Raad reflectie over de verhouding van de aanvrager tot andere makers van jeugdopera's in Nederland. De artistieke keuzes worden niet onderbouwd en de aanvraag geeft nauwelijks inzicht in het artistieke niveau van de activiteiten.

In de tegemoetkoming aan de beleidsthema's cultuurparticipatie en cultuur en school scoort Stichting Intorno Ensemble hoog. De internationale activiteiten zijn nog te beperkt om te kunnen spreken van internationalisering.

Jazz International Rotterdam

Samenvatting advies

De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur waardeert de functies die Jazz International vervult voor de jazzinfrastructuur in Rotterdam. De organisatie getuigt van deskundig inzicht in haar werkterrein en zij vervult haar rol met verve en met de bescheidenheid die een netwerkorganisatie past. Jazz International is erin geslaagd om een goed functionerend jazznetwerk tot stand te brengen. Daarnaast vervult zij taken die de kennisverspreiding en de beoefening van jazz bevorderen. Door het samenstel van complementaire taken heeft Jazz International een waardevolle aanjaagfunctie voor het jazzklimaat in de stad. De internationale ambities echter, beoordeelt de Raad als ál te groot gedacht.

De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur beoordeelt Jazz International positief, zij het zonder de gevraagde beduidende verhoging van de structurele subsidie te honoreren. De Raad adviseert om Jazz International binnen het cultuurplan 2009-2012 te subsidiëren op het huidige niveau. Positief voor € 171.000

Functies

muziek presentatiefunctie jazz
cursusaanbod amateur-muziek
festival
intermediair talentontwikkeling

Beleidsthema's

cultuur en school
cultuurparticipatie

Beschrijving aanvraag

Jazz International Rotterdam (JIR) is een netwerkorganisatie, die op diverse podia voor verschillende publieksgroepen allerlei vormen van jazz en cross-overs presenteert. Jazz International heeft geen eigen podium en ambieert dat ook niet. Jazz International stelt zich ten doel een uitnemend jazzklimaat in Rotterdam te creëren, zowel voor publiek als voor de (professionele) muzikanten. Jazz International streeft zijn doelstellingen na door jazz te programmeren op verschillende podia in de stad en door het publiek te informeren over concerten en evenementen door middel van marketing- en publiciteitsstrategieën. Jazz International organiseert jaarlijks een festival van internationale allure dat onder leiding staat van een vooraanstaand jazzmusicus, aan wie tevens een compositieopdracht wordt verstrekt. Jazz International werkt samen met (de programmeurs van) de Doelen, Lantaren/Venster, Wereldmuseum, WaterFront, Dizzy, World Music & Dance Centre. Men werkt ook samen met andere netwerkorganisaties zoals de SKVR en de stichting North Sea Round Town. Jazz International streeft er tevens naar op die manier samenwerking te bevorderen en zo synergie te bewerkstelligen die bijdragen aan een veelzijdig jazzklimaat in de stad.

Jazz International stelde zich in de periode 2005-2008 tot doel om:

- ▶ Rotterdam weer op de kaart te zetten als jazzstad;
- ▶ het aantal jazzconcerten uit te breiden en de bezoekersaantallen te verhogen;
- ▶ amateur jazzmuziekbeoefening te stimuleren;
- ▶ nieuwe initiatieven te nemen om jazz onder de aandacht te brengen;
- ▶ de marketing te intensiveren.

De aanvraag beschrijft dat in de afgelopen planperiode op alle fronten goede resultaten zijn bereikt. Het aantal concerten steeg van 70, in 2005, tot 80, in 2008. Het aantal bezoekers steeg van 90 per concert in 2005 naar 120 per concert in 2007, in totaal een stijging van 6.300 naar 10.800 bezoekers. Jazz International stelt vast dat opvallend genoeg elk podium niet alleen zijn eigen aanbod kent, maar ook zijn eigen specifieke publiek. Jazz International heeft de

samenstelling van de verschillende publieksgroepen per podium geanalyseerd, in relatie tot het aanbod. Hierdoor heeft de organisatie zicht gekregen op de publiekssamenstelling voor jazz in de regio. Voor wat betreft de presentatiefunctie streeft Jazz International er naar om, hoewel concertbezoekers tamelijk podiumvast zijn, hen te bewegen door middel van een breed aanbod ook andere podia te bezoeken. De accenten zijn: mainstream in de Doelen, cross-overs met wereldmuziek in het World Music & Dance Centre en de Evenaar (Wereldmuseum).

Jazz International stimuleert de amateurjazzbeoefening door jaarlijks workshops voor amateurs te organiseren, waaruit een aantal amateurbands is voortgekomen. In relatie daarmee heeft de organisatie ook het initiatief genomen om methodiek voor improvisatie uit te werken. Voorts verzorgt Jazz International regelmatig concerten voor scholieren in samenwerking met de SKVR en er is jaarlijkse een educatief concert met Studium Generale van de Erasmus Universiteit Rotterdam. De organisatie merkt op dat het aandeel jongeren onder de bezoekers van de concerten zichtbaar is toegenomen.

Jazz International zal in de komende periode veelvuldig samenwerken met WaterFront en de programmeurs van het nieuwe Nighttown voor de programmering van jazz die jongeren aanspreekt, zoals dat ook bij Dizzy het geval is. Jazz International werkte ook samen andere instanties en het zal die samenwerking voortzetten met Music Matters, de SKVR, Codarts, Nighttown en de landelijke Vereniging voor Improvisatiepodia.

De concerten in de Doelen worden zo goed bezocht dat een uitbreiding van het aantal concerten, in een grotere zaal, kan worden geprogrammeerd. Lantaren/Venster ambieert ontwikkeling tot hét podium voor jazz- en improvisatiemuziek. De concerten daar zullen volgens de plannen van Lantaren/Venster, voortaan door diens eigen programmeur(s) ter hand worden genomen en niet langer worden verzorgd door Jazz International. De concerten in Lantaren/Venster worden vermeld in de programmaproject van Jazz International.

Het beleidsplan maakt in verband hiermee een opmerking met de strekking dat, indien de plannen van Lantaren/Venster in deze mochten wijzigen, Jazz International bereid is in samenwerking met Lantaren/Venster een gelijk aantal concerten aldaar te programmeren. Voorlopig is theater De Evenaar slechts beperkt beschikbaar, vanwege de verbouwing en reorganisatie van het Wereldmuseum. Het World Music & Dance Centre neemt een aandeel van de programmeringstaak over voor de zogeheten Monday night concerts.

Tot de plannen voor de komende periode behoren voortzetting van de huidige functies en taken: presentatie, festival, cursusaanbod voor amateurmuzikanten, intermediair. Jazz International programmeert, in overleg met de Doelen, vier extra internationale top concerten.

Het jaarlijkse festival, onder leiding van een musicus-gastprogrammeur wordt voortgezet. Jazz International Rotterdam continueert de workshops voor jonge niet-professionele jazzmuzikanten, onder leiding van professionele musici of studenten van het conservatorium. De organisatie vat haar rol als intermediair op door samen te werken met verschillende programmeurs en afstemming te bevorderen van programma's naar genre of type concert bij de verschillende podia. Ook beoogt zij een adviesfunctie voor deelgemeenten.

Jazz International voorziet uitbreiding van de activiteiten op het gebied van educatie: concerten voor het basis- en voortgezet onderwijs en deelprojecten in samenwerking met de SKVR, waarin die organisatie haar muziekstudenten in contact brengt met jazzmuziek volgens de bestaande 'rode loper'-formule van de SKVR. Ook sluit Jazz International zich aan bij Music Matters en de daaruit voortkomende wijkconcerten en Music Matters Community Orchestras. Jazz International werkt mee aan de programmering van de serie Monday nights in het World Music & Dance Centre, in samenwerking met Codarts, en aan de programma's van cross-overs tussen jazz en popmuziek in WaterFront, de zogeheten nu-jazz.

Jazz International beschrijft het internationaal hoge niveau van een aantal Rotterdamse jazzmusici, maar dat hun kwaliteiten en concerten in het buitenland sterkere promotie verdienen. Voor ook wat betreft de export van Rotterdamse jazz heeft de organisatie het voornemen om Rotterdamse jazzmusici meer te betrekken bij de programma's van economische en culturele missies en het uitwisseling via de stedenbanden. Door samen te werken met Codarts ontstaat de mogelijkheid om buitenlandse artiesten van naam aldaar masterclasses te laten geven.

Wat participatie betreft streeft Jazz International ernaar een vaste plek in de stad te creëren waar concertante jazz ten gehore wordt gebracht. Die plek moet uitgroeien tot een oefen- en ontmoetingsplek en voor presentatie van concerten met nieuwe muziek (broedplaats, risicodragende concerten). Jazz International ziet in het World Music & Dance Centre daarvoor een geschikte locatie en partner in de programmering binnen de serie Monday nights.

- ▶ Om cultuurparticipatie te bevorderen biedt Jazz International, náást zijn reguliere concertprogramma's en marketing, inleidingen en concerten voor verschillende publieksgroepen: studenten van de Erasmus Universiteit Rotterdam/HOVO, concerten in de deelgemeenten, de Monday nightconcerten in het WMDC.
- ▶ De activiteiten van Jazz International binnen het beleidsthema cultuur en school bestaan uit concerten voor primair en voortgezet onderwijs. Deze worden georganiseerd in samenwerking met de SKVR en Music Matters. Met de SKVR organiseert Jazz International een jazzvariant van Rode Loperconcerten.

Aanvraag subsidie cultuurplan 2009-2012 € 405.000

Subsidie cultuurplan 2005-2008 € 171.000

Overwegingen

De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur waardeert de functies die Jazz International vervult voor de jazzinfrastructuur in Rotterdam. De organisatie getuigt van deskundig inzicht in haar gekozen werkerterrein en zij vervult haar rol met verve.

De wijze waarop Jazz International, met zijn vaste programmeur én zijn wel gekozen gastprogrammeurs, in de afgelopen periode heeft bijgedragen aan de ontwikkeling van het jazzklimaat ter stede, dwingt respect af en verdient een compliment. De programmering getuigt ervan dat Jazz International over goed inzicht beschikt in het jazzlandschap in Rotterdam. De organisatie werkt met een klein apparaat, benut adequaat de bestaande potentie van podia en programmeurs in de stad en is erin geslaagd om een goed functionerend jazznetwerk tot stand te brengen. De organisatie weet bovendien goed inhoudelijk te reageren om gevonden omissies in het aanbod op te sporen en voorkomt zo nodig eventuele overlappingsen ofwel wendt ze ten goede.

De algemene educatieve inspanningen, de workshops en cursussen voor amateurs, dragen bij aan de kennisverspreiding over jazz in de stad. De inspanningen van Jazz International in zijn eigen festival, die op het gebied van publiciteit en marketing voor de jazz in Rotterdam, dragen zeker bij aan het positieve oordeel van de Raad over Jazz International. Door dit samenstel van complementaire taken heeft Jazz International een waardevolle aanjaagfunctie die de organisatie met passende bescheidenheid vervult.

De wijze waarop Jazz International zijn relatie met de programmering in Lantaren/Venster beschrijft, bevreedt de Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur in hoge mate. De jazzprogrammering in Lantaren/Venster, met alle verdiensten van dien, is Jazz International uit handen genomen. In het beleidsplan schrijft Jazz International op laconieke toon dat de concerten in Lantaren/Venster voortaan zullen worden vermeld in zijn programmapolder. Ronduit verwarrend is dat de organisatie voorts mededeelt dat zij bereid is om de programmering te verzorgen van een gelijkblijvend aantal jazzconcerten in Lantaren/Venster, indien die instelling daartoe niet in staat mocht zijn. De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur maakt hieruit op dat Jazz International in elk geval vaste voornemens heeft om het volume aan jazzconcerten op peil te houden.

De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur ziet in dat het zinvol kan zijn dat Jazz International zich enige tijd inzet voor de promotie van het Rotterdams Jazz Orkest. De Raad bepleit echter dat Jazz International ervoor waakt dat deze ondersteunende functie geen exclusieve activiteit voor dit ene orkest wordt, die zou immers ten koste kunnen gaan van het algemene jazz-belang. De internationale ambities echter beoordeelt de Raad als ál te groot gedacht; de organisatie is immers geen impresariaat.

De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur beoordeelt Jazz International positief, zij het dat hij binnen het beleidsplan van Jazz International geen volledig overtuigende argumenten vindt om de gevraagde beduidende verhoging van de structurele subsidie te honoreren. De Raad adviseert om Jazz International binnen het cultuurplan 2009-2012 te subsidiëren op het huidige niveau.

Jeugd Symfonie Orkest, Vereniging Rotterdams (RJSO)

Samenvatting advies

De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur hecht belang aan de mogelijkheden die het Rotterdams Jeugd Symfonie Orkest biedt aan jongeren om kennis te maken met klassieke muziek, om in te stromen in een orkest en praktijkervaring op te doen in ensemblespel.

Niettemin is de Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur niet bijzonder onder de indruk van het beleidsplan van de Vereniging RJSO. Dit plan schetst geen helder beeld van de ontwikkeling van het orkest, er is geen visie op de mogelijkheden van de pupillen om door te stromen, noch biedt het zicht op de manier waarop het orkest zijn artistieke niveau wil verhogen.

De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur adviseert om het Rotterdams Jeugd Symfonie Orkest middelen te verschaffen uit relevante bronnen anders dan het cultuurplan, specifiek het nog in oprichting zijnde programma cultuurparticipatie.

Functie

jeugdsymfonieorkest

Beleidsthema's

cultuurparticipatie

internationalisering

Beschrijving aanvraag

De Vereniging Rotterdams Jeugd Symfonie Orkest (Vereniging RJSO) heeft als doelstelling jonge mensen met klassieke muziek kennis te laten maken en zichzelf hierin te ontwikkelen, zodat de deelnemers in orkestverband hun muzikaliteit ten volle kunnen ontplooien. Zij beoogt meer te bieden dan een wekelijks avondje vermaak, het ensemblespel in het orkest stimuleert, naar het inzien van de Vereniging RJSO, de eigen muziekstudie en legt op die manier een optimale vorming op het terrein van de muziek. De Vereniging RJSO draagt zo bij aan de muziekeducatie van jongeren in Rotterdam.

De Vereniging RJSO is in 1972 opgericht op initiatief van de Vereniging Jeugd en Muziek en de toenmalige directeur van de Doelen. De organisatie en leiding van het orkest zijn in handen van vrijwilligers, leden van de Vereniging RJSO; de dirigent(en) werken op freelance basis voor het orkest. In de komende jaren wil het orkest een inspecteur aanstellen (parttime). De Vereniging RJSO werkt samen met onder andere de SKVR.

De Vereniging RJSO omvat met ingang van februari 2008 drie ensembles: het Rotterdams Jeugd Symfonie Orkest, een volwaardig bezet groot romantisch symfonieorkest voor kinderen/jongeren tussen 14 en 26 jaar; het Rotterdams Jeugd Symfonie Orkest-jong (Rotterdams Jeugd Orkest), een junior symfonieorkest in klassieke bezetting voor kinderen van 10 tot 16 jaar; het Rotterdams Jeugd Strijkers Ensemble voor kinderen van 8 tot 12 jaar.

De orkesten studeren jaarlijks drie tot vier programma's in, primair traditionele symfonisch werk; daarnaast staat de vereniging er uitdrukkelijk voor open om andere ervaringen op te doen door samenwerking met verschillende artistieke disciplines, zoals dans, film en verhaal. Het orkest begeleidt regelmatig koren, het treedt op tijdens evenementen als het Gergiev Festival en de Veerhavenconcerten. Een vast programmaonderdeel is het Moederdagconcert in de Grote Zaal van de Doelen, sinds 2001 gerealiseerd met gasten zoals Frank Groothof en Loes Luca, en in samenwerking met wijkorkesten. Door die samenwerking beoogt de vereniging ook (jonge) Rotterdammers met een niet-Nederlandse achtergrond te bereiken en te interesseren voor klassieke muziek. Het orkest maakt jaarlijks tournees in het buitenland.

In de afgelopen periode heeft de vereniging veranderingen ingezet in artistiek en organisatorisch opzicht, naar eigen zeggen een herstart van de vereniging. De vereniging heeft, met een nieuw bestuur en een nieuwe dirigent en wisselingen in orkest en ensemble haar ambities herijkt en plannen geformuleerd voor de komende periode.

De Vereniging RJSO streeft ernaar zich in de komende periode te ontwikkelen tot het jeugdorkest van Rotterdam, waar jonge getalenteerde musici zich kunnen ontwikkelen in klassieke muziek en waarin zij bijdragen aan de ontwikkeling van het orkest. De vereniging beoogt groei in positie en kwaliteit, waardoor het terecht de stad mag vertegenwoordigen in nationaal en internationaal verband. Zij ambieert zich te ontwikkelen tot het niveau van de beste jeugdorkesten van het land. Om dat doel te bereiken heeft de vereniging samenwerkingsverbanden gezocht met verschillende partners. Aan de verhoging van de kwaliteit dragen ook bij: herziening van de indeling van de ensembles, de aanstelling van meerdere dirigenten en de aanstelling van een professionele kracht als orkestinspecteur. Hierdoor biedt de vereniging voortaan goede en vaste herkenbare begeleiding, en wordt de functie van talentontwikkeling geborgd.

In het jaar 2008 werkt de Vereniging RJSO samen met het Scottish Orchestra aan de Vijfde Symfonie van Sjostakowitsj; ook vindt er een masterclass plaats. Voor het (jongeren)jaar 2009 zal een speciaal concertrepertoire worden gekozen en samen met andere jeugdinstanties wordt een bijzondere productie gemaakt.

Om haar ambities te verwezenlijken zijn voor de Vereniging RJSO nauwe samenwerkingsverbanden met Rotterdamse instellingen op het gebied van klassieke muziek van cruciaal belang. De vereniging werkt samen met: SKVR, Music Matters, de Doelen, Rotterdams Philharmonisch Orkest, en met de Erasmus Universiteit Rotterdam.

- ▶ Cultuurparticipatie: de Vereniging RJSO bevordert actieve deelname aan de klassieke muziekcultuur door getalenteerde jongeren de gelegenheid te bieden hun muzikaliteit te ontwikkelen, evenals ensemblespel. De vereniging staat open voor deelnemers uit verschillende culturen. Zij werft leden via de SKVR en Music Matters. De concerten zijn uitdrukkelijk gericht op een breed publiek, bijvoorbeeld het Moederdagconcert of concerten in de wijken. De vereniging stelt zich niet expliciet ten doel om talenten door te leiden naar het muziekvakonderwijs.
- ▶ Internationalisering: de Vereniging RJSO werkt incidenteel samen met een orkest uit het buitenland; jaarlijks verzorgt zij een internationale tournee.

Aanvraag subsidie cultuurplan 2009-2012 € 47.205

Subsidie cultuurplan 2005-2008 n.v.t.

Overwegingen

Voorop in de overwegingen van de Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur, staat het belang dat deze hecht aan de mogelijkheden voor jongeren om kennis te maken met klassieke muziek, om in te stromen in een orkest en om zo praktijkervaring op te doen in ensemblespel. De Raad is positief over die functie van het Rotterdams Jeugd Symfonie Orkest. Ook het feit dat deze vereniging met weinig middelen veel tot stand brengt dwingt respect af. De Raad ziet in dat het zinvol is dat de Vereniging RJSO heeft besloten om de indeling van zijn ensembles nader te differentiëren naar leeftijdsgroepen.

Naar het inzien van de Raad kan de Vereniging RJSO haar ambitie om hét jeugdorkest van Rotterdam te zijn zonder bijzonder veel inspanning vervullen: het RJSO is immers het enige jeugdorkest op het gebied van klassieke symfonische muziek in de stad. Niettemin is de Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur niet bijzonder onder de indruk van het beleidsplan van de Vereniging RJSO: dat schetst geen helder beeld van de ontwikkeling van het orkest, geen visie op de mogelijkheden van de pupillen om door te stromen, noch een duidelijk geformuleerde visie hoe het orkest zijn artistieke niveau wil verhogen.

Het beleidsplan rept in algemene heldere termen van de aanstelling van nieuwe dirigent(en), wier taken en profiel echter in het ongewisse worden gelaten.

De organisatiewijze van de Vereniging RJSO is in het verleden niet bijzonder stabiel gebleken, een gegeven feit dat niet per se ten nadele van de vereniging spreekt. Men neemt zich voor dit euvel nu te ondervangen door de aanstelling van een inspecteur en daarmee de continuïteit en organisatorische slagkracht te borgen.

Ondanks de sympathie die de Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur koestert voor het Rotterdams Jeugd Symfonie Orkest, adviseert hij om deze organisatie niet op te nemen in het cultuurplan 2009-2012. Wél bepleit de Raad dit orkest middelen te verschaffen uit andere relevante bronnen, specifiek het nog in oprichting zijnde programma cultuurparticipatie.

Jeugdtheater Hofplein

Samenvatting advies

De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur oordeelt niet positief over de artistieke kwaliteit van Jeugdtheater Hofplein. Tegelijkertijd onderkent hij de waardering die de school de afgelopen twintig jaar in de stad heeft geogst bij cursisten en een groot publiek. Dit is echter onvoldoende grond voor een structurele subsidie uit het cultuurbudget. Gezien de ras toegenomen marktgerichtheid is voor Jeugdtheater Hofplein de tijd gekomen om te onderzoeken of toetreding tot de private sector mogelijk is.

Omdat dit soort processen tijd vergt, adviseert de Raad voor de komende cultuurplanperiode nog een subsidie toe te kennen. Het geadviseerde bedrag is aangepast, in eerste plaats vanwege de negatieve artistieke toetsing, in de tweede plaats omdat door de expansie in de regio steeds meer activiteiten buiten de stad plaatsvinden - die zouden uit andere middelen moeten worden bekostigd - en in de derde plaats omdat Jeugdtheater Hofplein een onevenredig groot beslag legt op de middelen voor cultuureducatie en amateurkunst.

De Raad ondersteunt het voornemen om de school te laten beoordelen door middel van een visitatie.

Positief voor € 1.000.000

Functies

gezelschap voor jeugd- en jongerentheater
cursusaanbod (amateur) theater
presentatiefunctie opera
podium voor kleinschalige producties

Beleidsthema's

cultuurparticipatie
cultuur en school
internationalisering

Beschrijving aanvraag

De doelstelling van Jeugdtheater Hofplein luidt zoveel mogelijk kinderen, jongeren en in hun kielzog meelopende volwassenen te interesseren voor kunst in het algemeen en theater in het bijzonder. De activiteiten richten zich op kinderen in de lagere schoolleeftijd van 6-12 en jongeren van 12-26 jaar. De school wil naast kinderen en jongeren van autochtone gezinnen ook kinderen en jongeren van niet-westerse culturen bijvoorbeeld Surinamers, Kaapverdianen, Antillianen, Chinezen, Turken en Marokkanen bereiken. Voor deze laatste twee doelgroepen gaat de school zich in het bijzonder inspannen.

Jeugdtheater Hofplein heeft een meerjarig lesprogramma voor leerlingen van 6-26 jaar binnen het vrijetijdsaanbod van Jeugdtheaterschool Hofplein. Het lesprogramma bestaat uit een doorlopende leerlijn. De deelnemers volgen altijd lessen in de drie disciplines, spel, zang en dans. In het seizoen 2007/2008 telde de school 3.600 leerlingen. Als leerlingen minimaal drie jaar lessen hebben gevolgd en 12 jaar oud zijn, kunnen zij auditie doen om in het gezelschap te spelen.

Het gezelschap van Jeugdtheater Hofplein maakt jaarlijks 12 eigen producties. Met jonge amateurspelers van de school, die ondersteund worden door een team van professionals. Daarnaast heeft de school een professionele theatergroep opgericht, die vanaf november 2007 toert door het midden- en grote zalencircuit in het land. Hiermee wordt jonge professionals een kans geboden om zich in de praktijk te ontwikkelen en zich te laten zien in het land.

Jeugdtheater Hofplein is een van de partners in Opera Rotterdam. Per seizoen wordt één grote operaproductie voor en door kinderen en jongeren gemaakt. Deze speelt 33 keer in het Hofpleintheater.

Op kleinschalig niveau organiseert de school jaarlijks Peuter en Kleuter dagen voor de kleintjes van 2-6 jaar en het Scholieren Eenakter Festival. Daarnaast biedt zij andere gezelschappen in de stad op haar podia een plek. In het seizoen 2011-2012 wil Jeugdtheater Hofplein 100.000 bezoekers bereiken.

Leerlingen van de school spelen, volgens de aanvrager, regelmatig in producties van professionele Rotterdamse gezelschappen en op landelijk niveau spelen ze in musicals van Van den Ende en concerten van bekende artiesten.

Jeugdtheater Hofplein beschikt in Rotterdam over vier eigen podia: het Hofpleintheater (496 stoelen) aan de Benthemstraat, Theater 222 (222 stoelen), de Shakespearezaal (70 stoelen) en De Verdieping (80 stoelen) in het gebouw van de school aan de Pieter de Hoochweg. De voorstellingen in deze vier Rotterdamse zalen trekken jaarlijks 65.000 bezoekers.

De hoofdlocatie is gelegen aan de Pieter de Hoochweg. In september 2007 werd een tweede leslocatie in Rotterdam betrokken, de Jeugdtheaterschool Hoogvliet. In de komende cultuurplanperiode worden leslocaties geopend in Alexanderpolder en Rotterdam Zuid. Daarnaast zijn er nog negen leslocaties buiten Rotterdam. Naast deze lessen biedt Jeugdtheater Hofplein ook theaterlessen aan in samenwerking met het onderwijs.

Hoewel dit buiten het bestek van het cultuurplan valt, beweegt Jeugdtheater Hofplein zich de laatste jaren steeds meer in het vakopleidingencircuit. Zo heeft de school in samenwerking met het Albeda College in 2002 de mbo Theaterschool opgericht. Dit traject duurt vier jaar. In 2005 startte Jeugdtheater Hofplein samen met LMC Voortgezet Onderwijs de Theaterhavo, die in 2006 werd uitgebreid tot een Theaterhavo/vwo. In september 2008 gaat de nieuwe hbo opleiding De Acteerschool Rotterdam van start. Deze is gericht op Nederlands sprekende studenten met een westerse en niet-westerse achtergrond. Om de doorlopende lijn naar de mbo Theaterschool te creëren, werkt Jeugdtheater Hofplein samen met de onderwijskoepel LMC al geruime tijd aan de verwezenlijking van een Theaterhavo. Andere onderwijsprojecten zijn een algemene leerweg theater voor het vmbo bij het NOVA College en een project in de basisvorming en vrije tijd bij het Nieuwerkerks College. Voor ROC Zadkine wordt een plan voor culturele ontwikkeling opgezet (podiumkunsten).

Jeugdtheater Hofplein ziet zichzelf niet als een instituut, maar als een bedrijf dat enerzijds gericht is op efficiency en anderzijds zoekt naar nieuwe mogelijkheden op de culturele markt. De school werkt samen in het zogenaamde Directeurenoverleg, Opera Rotterdam, De Theateradviesdag en het Jeugd- en Jongeren theateroverleg. Zij speelt een actieve rol in het landelijk netwerk van jeugdtheaterscholen en adviseert in landelijke platforms voor verticale onderwijsstructuur. Door veel opleidingen wordt Jeugdtheater Hofplein als stageplaats gevraagd. De aanvrager ziet de leerlingen van Jeugdtheater Hofplein als het jong Oranje van de kunst, dat de humuslaag vormt voor de toekomstige kunstproductie en -consumptie. Ruim 40 % van het totale publiek van Jeugdtheater Hofplein komt uit Rotterdam, 40 % uit de regio en 15 % uit de rest van Nederland. Meer dan de helft van de leerlingen komt van buiten Rotterdam en is verspreid over de verschillende leslocaties in Rotterdam en de regio.

In 2001 werkte Jeugdtheater Hofplein met 52,9 fte. Om de medewerkers conform de (ambtenaren) CAO te kunnen betalen, wacht de aanvrager van de gemeente nog op een aanvullende subsidie van € 314.000. Door de groei van de school is het aantal fte's gestegen naar 99,5 in 2008. Deze uitbreiding is gedekt uit de opbrengsten van de extra activiteiten (onder andere voor het onderwijs).

In de toekomst wil Jeugdtheater Hofplein meer doen aan de borging van kwaliteit. De aanvrager omschrijft kwaliteit in relatie tot de doelgroep en de maatschappij. Om de kwaliteit te bewaken beschikt de school over een gestandaardiseerd functionering- en beoordelingssysteem en verricht het Medewerkers Tevredenheids Onderzoeken. Daarnaast worden de docenten continu bijgeschoold op het pedagogisch-didactisch en artistiek inhoudelijk vlak. Voor de artistieke evaluatie wil Jeugdtheater Hofplein worden gevisiteerd door externe deskundigen.

In de komende cultuurplanperiode wil Jeugdtheater Hofplein als gezelschap een groot publiek blijven aanspreken. Er zal een duidelijker profilering komen van de vier podia, de artistieke kwaliteit wordt bewaakt door een Artistieke Raad, een Schrijverspool, begeleiding en evaluatie en een workshopprogramma.

De Jeugdtheaterschool is naar eigen zeggen een voorbeeld voor andere jeugdtheaterscholen in het land. Qua vernieuwing zal in de komende cultuurplanperiode elke twee à drie jaar een nieuw thema worden geïntroduceerd. Verder komt er meer differentiatie in het lesaanbod. Straks zal de school zich ook richten op talentontwikkeling als voorbereiding op een beroepsopleiding. Voor wat betreft de Opleidingen worden de leergangen gaandeweg verder ontwikkeld. De financiering hiervan komt van onderwijspartners en fondsen.

Jeugdtheater Hofplein wil een bijdrage leveren aan de beleidsthema's van het College. Het bevorderen van cultuurparticipatie gebeurt via het actieve en receptieve aanbod. Om de toegankelijkheid en de bereikbaarheid van het actieve aanbod te vergroten spreidt de school leslocaties in en buiten de stad. Voor het aantrekken van de doelgroepen van Turkse en Marokkaanse afkomst, die te weinig zijn vertegenwoordigd als deelnemers en publiek van Jeugdtheater Hofplein, wil men intensiever met het onderwijs samenwerken en succesvolle rolmodellen presenteren. Dit kan volgens de aanvrager straks met de nieuwe Acteerschool Rotterdam.

De invulling van cultuur en school is evident gezien de vele vormen van samenwerking met het onderwijs. Voorbeelden van internationalisering zijn: de ondersteuning bij de oprichting van Jeugdtheaterschool On Stage in Paramaribo, een uitwisselingsproject van de mbo Theaterschool met de British Academy of Performing Arts in Bristol en een voorstelling van de mbo Theaterschool in Basel.

Aanvraag subsidie cultuurplan 2009-2012 € 1.864.000

Subsidie cultuurplan 2005-2008 € 1.447.000

Overwegingen

Jeugdtheater Hofplein heeft een zeer groot bereik in de stad en de regio, zowel qua deelnemers als publiek. Vele duizenden kinderen en jongeren zetten hun eerste schreden op het theaterpodium bij Jeugdtheater Hofplein. De school groeit en bloeit. Het aantal dependances in de regio neemt toe. In de afgelopen zeven jaar is het aantal fte's bijna verdubbeld.

Hoewel dit buiten het bestek van het cultuurplan valt, constateert de Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur dat Jeugdtheater Hofplein samen met onderwijsinstellingen hard heeft gewerkt aan de totstandkoming van theatervakopleidingen, de mbo theaterschool en de onlangs opgericht hbo acteursopleiding, en de theaterhavo en -mavo.

De tomeloze ambitie van Jeugdtheater Hofplein dwingt bewondering af. Voor het cultureel ondernemerschap van de leiding van de organisatie heeft de Raad veel waardering. De school kan in dit opzicht als voorbeeld worden gesteld voor menige andere culturele organisatie in de stad. Jeugdtheater Hofplein is een echte onderneming geworden, die in hoog tempo produceert. De efficiënte werkwijze leidt ertoe dat de eigen producten, het lesaanbod en de voorstellingen, van een constante en betrouwbare kwaliteit zijn.

Hierin schuilt echter ook de zwakte. De aanvraag komt in artistieke zin over als weinig uitdagend. De instelling wekt de indruk van een op zichzelf gerichte organisatie. Er is weinig diversiteit in de artistieke keuzes, de voorstellingen zijn weinig uitdagend en komen tegemoet aan de smaak van een zo breed mogelijke publiek. Ze worden te veel in hetzelfde stramien gemaakt. De artistieke raad van de school, noch de samenwerking met andere makers leiden tot evident nieuwe, substantiële ontwikkelingen. Er zijn weliswaar contacten met het onderwijs en met andere culturele instellingen, maar artistieke samenwerking met bijvoorbeeld jeugd- en jongerentheaterinitiatieven vindt op stedelijk niveau nauwelijks plaats.

De Raad vindt de vraaggerichte brede aanpak begrijpelijk, die past immers bij een marktgerichte onderneming. Tegelijkertijd stelt hij vast dat de artistieke ontwikkeling geen gelijke tred houdt met de expansiedrift. De toelichting op het produceren van opera's is van elke artistieke overweging gespeend. Ze moeten consumabel worden gemaakt voor een groot publiek. Voor wat betreft de gerealiseerde operaproducties is het de Raad niet ontgaan dat het orkestaandeel niet live was. Mogelijk is dit een productionele keuze, maar toch verwondert dit de Raad omdat in Rotterdam partijen te vinden zijn die dit aandeel voor hun rekening kunnen nemen. De Raad mist

vooral een opvatting over de muzikale inhoud en een visie op de gewenste uitvoeringswijze van de opera/muziektheaterproducties.

De Raad mist in het algemeen interessante namen onder de makers waarmee de school werkt. Hij vindt dat, vanuit kunsthoudelijk perspectief beredeneerd, Jeugdtheater Hofplein nauwelijks meerwaarde heeft voor het artistieke klimaat in de stad en dat is te betreuren gezien de zware positie die de instelling heeft verworven als cultuureducatieve instelling.

De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur vraagt zich af waar de ambitie vandaan komt om in kwantitatieve zin te willen groeien. Van een culturele organisatie mag worden verwacht dat zij juist meer investeert in artistieke verdieping. Het zakelijk talent dat zo sterk vertegenwoordigd is bij Jeugdtheater Hofplein zou moeten worden ingezet om meer divers artistiek talent te laten bloeien.

De vraag is of een financiële ondersteuning van Jeugdtheater Hofplein uit het cultuurplanbudget nog aan de orde is, hiervoor gelden immers primair artistieke criteria. Het zich presenteren als concern of bedrijf is naar het oordeel van de Raad overigens moeilijk te rijmen met de wens om conform de salaristabel van gemeenteambtenaren te worden bezoldigd. De gemeente zou eens een vergelijkend onderzoek kunnen doen naar de exploitatie van particuliere scholen in de culturele sector in het land. Misschien kan Jeugdtheater Hofplein daaruit de conclusie trekken de stap in de markt definitief te zetten.

De Raad vindt dat Jeugdtheater Hofplein een groter beroep zou mogen doen op financiële ondersteuning van randgemeenten en/of de provincie Zuid-Holland, aangezien lesactiviteiten behalve in Rotterdam ook steeds meer in de randgemeenten plaatsvinden en een groot deel van de cursisten van buiten Rotterdam komt.

De Raad ondersteunt het voornemen om de school te laten beoordelen door middel van een visitatie. Daarbij staan niet alleen de processen in de organisatie centraal en de graad van efficiency die daarbij wordt gehaald, maar evenzeer de inhoudelijke keuzes en de mate waarin die worden vertaald in de organisatie. Visiteren is een instrument om een oordeel te geven over het hoe en het waarom van het functioneren van een organisatie.

In de beleidsthema's van het College scoort Jeugdtheater Hofplein voor wat betreft cultuurparticipatie gematigd positief. Het bereik is aantoonbaar groot. Om de doelgroepen beter te bereiken meldt de aanvrager intensiever met het onderwijs te willen samenwerken en verwacht men veel van de nieuw opgerichte acteursopleiding. Een onderbouwing van dit streven ontbreekt echter. Gezien de vele samenwerkingsvormen met het onderwijs scoort Jeugdtheater Hofplein in cultuur en school hoog. Het aantal genoemde uitwisselingsprojecten in het buitenland geeft, naar het oordeel van de Raad, geen aanleiding om te spreken van internationalisering, omdat toelichtingen over het doel van de samenwerking en/of uitwisseling voor het merendeel ontbreken.

John106, Stichting

Samenvatting advies

De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur waardeert de activiteiten van John106 vanwege hun inhoud en hun vorm, in het bijzonder de intelligente vermenging van urban stijlen en actuele artistieke avant-garde. De Raad plaatst kanttekeningen bij de ambities van John106: de beoogde groei is in financieel opzicht aanzienlijk. De Raad heeft vertrouwen in de artistiek-inhoudelijke opzet en plannen, maar zou graag inzicht krijgen in de manier waarop John106 de bestaande kwaliteiten denkt te borgen. De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur adviseert om John106 op te nemen in het cultuurplan 2009-2012 met een bedrag dat de organisatie een basis geeft, voor de twee activiteiten CrimeJazz en het Black Soil Filmfestival. Na twee jaar zou de stichting tussentijds geëvalueerd moeten worden. Positief voor € 45.000

Functie

presentatiefunctie grootstedelijke cultuur (niet specifiek gericht op jongeren, aldus de aanvrager, noch specifiek binnen een welomschreven kunstdiscipline)

Beleidsthema

internationalisering

Beschrijving aanvraag

John 106, de fusie van Stichting CrimeJazz en Stichting Black Soil, wil een wezenlijke bijdrage leveren aan een internationaal georiënteerde grootstedelijke cultuur in Rotterdam. Het noemt zich een internationaal georiënteerd productiehuis voor projecten uit alle hedendaagse kunstdisciplines, gespecialiseerd in scouten en programmeren van nieuwe (internationale) stromingen en kunstenaars. Alle kunstdisciplines (literatuur, muziek, film, theater, beeldende kunst en dans) zijn hierin gelijkwaardig, maar hiphopcultuur en hedendaagse stadssynergie zijn de belangrijkste bronnen van inspiratie. De kracht ligt in het verbinden van al deze disciplines. Alles is begonnen in 1998 met de activiteiten van CrimeJazz words poetry & beyond, een literair cross-overprogramma in Nighttown. In 2003 is het Black Soil Filmfestival opgericht. Nadien kwamen er zo veel externe projecten bij die passen in de urban sfeer dat besloten werd de kernactiviteiten CrimeJazz words poetry & beyond, Black Soil Filmfestival en de incidentele activiteiten in één stichting te bundelen, te weten John106. Bewustwording van de eigen identiteit en bindmiddel voor mensen van diverse etniciteit en maatschappelijke afkomst is de rol die kunst kan vervullen. Het internationaal signaleren en zichtbaar maken van de kwalitatief hoogwaardige en authentieke artistieke onderlaag en bijdragen aan de ontwikkeling en emancipatie van nieuwe kunstenaars en/of kunstvormen die hieruit voortkomen, is de missie. Dat alles dient te geschieden in een internationaal netwerk waarin artistieke uitwisseling, kennisoverdracht en andere vormen van samenwerking plaatsvinden tussen gelijkgestemde organisaties en artiesten.

Het bezoekersgemiddelde is een reële afspiegeling van de bevolkingsopbouw in de grote steden en kan gekarakteriseerd worden als de grootstedelijke avant-garde in de leeftijd tussen 21 en 49 jaar. John 106 werkt daarbij zowel in de artistieke onderlaag als in de gevestigde cultuur, wat blijkt uit de lange lijst met instellingen in binnen- en buitenland waarmee wordt samengewerkt. Met zijn werkwijze draagt John106 bij aan vernieuwing van de programmering van andere podia. In de komende planperiode zullen de merken Black Soil en CrimeJazz worden versterkt. Tegelijkertijd moet ook de naam John106 bekender worden en er moet meer onderzoek gedaan worden naar mogelijkheden tot uitbreiding op nationaal en internationaal niveau. Dat de activiteiten van John106 internationaal gewaardeerd worden blijkt, aldus de aanvrager, uit de diverse jaarlijks terugkerende uitnodigingen als gastcurator en adviseur aan John106 bij een aantal internationale festivals in Europa en de VS en de structurele bezoeken van internationale programmeurs aan John106-activiteiten in Nederland. Per jaar worden met de kernactiviteiten

(zesmaal CrimeJazz words poetry & beyond-avonden, zesmaal workshops en eenmaal Black Soil Filmfestival) 7.500 bezoekers bereikt.

Black Soil is een jaarlijks terugkerend filmfestival dat vanaf 2008 gaat plaatsvinden in Nighttown; het festival is breed georiënteerd en vindt zijn wortels in de hiphopcultuur. Het was het eerste festival in Europa met de focus op die cultuur. Het is uitgegroeid tot een festival gericht op de hiphopcultuur in het algemeen en film in het bijzonder, met internationale allure.

CrimeJazz words poetry & beyond is een literair-muziekprogramma dat plaatsvindt in Rotown; daar worden in een muzikale omlijsting actuele stijlen zoals rap-poetry en spoken word naast meer traditionele en minder toegankelijke stijlen als poëzie en proza gepresenteerd in een clubsetting. CrimeJazz is, naar eigen zeggen, het enige podium dat erin slaagt op structurele continue basis (inmiddels tien jaar) kopstukken uit de internationale spoken word- en rap-poetry scène naar Nederland te halen die naast optredens ook workshops geven.

Men wil in 2009-2012 naar aanwas en groei van nieuwe kunstenaars, meer dan naar groei in het publieksbereik. Collega-programmeurs van grotere festivals zijn daarom een minstens zo belangrijke doelgroep als het daadwerkelijke publiek. Groei van het aantal bezoekers wil men vooral bewerkstelligen door nieuwe kunstenaars te programmeren in gastprogramma's op bestaande podia die een groter publiek aanspreken. John106 streeft daarom vooral naar uitbreiding van zijn functie als bruggenbouwer en kenniscentrum. De marketing en communicatie richten zich op een beter bereik van de doelgroepen en het verstevigen van de merken van de afzonderlijke projecten. John106 is het overkoepelende productiebedrijf.

De website haalt 25.000 hits per maand. Er is één Black Soil festival per jaar (november) en er zijn zes CrimeJazz words poetry & beyond-avonden en zes workshops door internationale artiesten per jaar (maart, april, mei, september, oktober, december).

John106 is door zijn artistieke inhoud, hiphopcultuur en grootstedelijke cultuur, per definitie georiënteerd op het internationale veld: de stedelijke cultuur is immers internationaal. John106 presenteert internationale artiesten en films. Daarnaast participeert John106 regelmatig in internationale festivals, bijvoorbeeld in Gent, Helsinki, Berlijn en Philadelphia (VS).

Aanvraag subsidie cultuurplan 2009-2012 € 400.000

Subsidie cultuurplan 2005-2008 n.v.t.

Overwegingen

De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur heeft met genoeg kennis genomen van de programma's in de voorgaande jaren van CrimeJazz en het Black Soil Filmfestival, thans samengebracht onder de koepel van de stichting John106. De activiteiten van John106 vormen, naar het inzien van de Raad, met hun actuele, licht experimentele programma's een waardevol element in de Rotterdamse culturele infrastructuur. Dat de programma's ook in Amsterdam een podium vinden doet daaraan weinig af. Het karakter van de programma's is overtuigend grootstedelijk door zijn intelligente mix van urban-uitingen en elementen van hedendaagse artistieke avant-garde.

Hoewel het publieksbereik niet overweldigend groot is, ziet de Raad in dat de activiteiten in een behoefte voorzien, zowel bij het publiek, als bij (jonge) makers die experimenteren met cross-overstijlen tussen uiteenlopende kunstdisciplines. In het gerealiseerde programma van John106 echter heeft de Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur geen beduidend aandeel aangetroffen van alle genoemde kunstdisciplines, hoewel hij inziet dat ook beeldende kunst een voorname inspiratiebron kan zijn. In dit opzicht maken de gekozen formuleringen in het beleidsplan een soms wat ál te grootse indruk. Overigens onderkent de Raad dat de ontwikkelingen in dit segment van de cultuur hybride kunstvormen opleveren die niet eenvoudigweg naar bestaande maatstaven kunnen worden gewaardeerd.

De filmselectie voor het Black Soil Filmfestival getuigt van grote kennis van dat veld; de programma's in het festival zijn veelzijdig, sfeervol en goed geprogrammeerd. De ambitie om het Black Soil Filmfestival te ontwikkelen tot onder andere een ontmoetingsplaats voor reflectie op het genre van de hiphop(film), is stellig geformuleerd, maar overtuigt wel in inhoudelijk opzicht.

Het CrimeJazz-programma slaagt erin, nu al gedurende enige jaren, om een opvallend jong en cultureel divers publiek te interesseren voor letteren door en binnen zijn crossculturele aanbod. CrimeJazz is in Rotterdam vooralsnog het enige programma dat in directe relatie tot de urban scene een mix biedt van rap, slam en spoken word, muziek en acts. De wijze waarop John106 deze programma's presenteert en vormgeeft, is aanstekelijk.

De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur plaatst echter wel de volgende kanttekeningen. De organisatie heeft tot nu toe gewerkt als projectorganisatie. Het voorliggende plan getuigt van een snelle ontwikkeling tot een professionele organisatie. De Raad vraagt zich af of John106 zich op die manier niet te zeer formaliseert met het risico zich te verwijderen van zijn grassroots en van zijn primaire publieksgroep. Tegelijkertijd, zonder te willen afdingen op de artistiek-inhoudelijke kwaliteiten van de programmering, meent de Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur dat er voor John106 mogelijkheden zijn om externe middelen te genereren, méér dan in de voorliggende begroting aangegeven. De organisatie vervult immers ook een rol als intermediair, agent en adviseur, die mogelijk inkomsten opleveren. De voorliggende begroting echter laat zien dat de organisatie zich in financiële zin vrijwel volledig verlaat op uiteenlopende publieke fondsen. John106 geeft aan primair te streven naar grotere merkbekendheid en nieuwe kunstenaars. Het voorliggende beleidsplan biedt er geen direct zicht op dat structurele financiering zal leiden tot een groter volume aan activiteiten en een beduidend groter publieksbereik.

Bovenstaande kanttekeningen laten onverlet dat de Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur de activiteiten van John106 waardeert om hun inhoud en hun vorm, in het bijzonder de intelligente vermenging van urban stijlen en actuele artistieke avant-garde. De Raad heeft kanttekeningen bij de ambities van John106: de beoogde groei is in organisatorisch en vooral in financieel opzicht aanzienlijk, zij het tamelijk eenzijdig gericht op publieke fondsen. De Raad heeft vertrouwen in de artistiek-inhoudelijke opzet en plannen, maar zou graag meer inzicht krijgen in de manier waarop John106 de bestaande kwaliteiten denkt te borgen.

De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur adviseert om John106 op te nemen in het cultuurplan 2009-2012 met een bedrag dat de organisatie een basis geeft, specifiek voor CrimeJazz en het Black Soil Filmfestival. De Raad adviseert de stichting na twee jaar tussentijds te evalueren.

Jong Muziektalent Nederland (SJMN)

Samenvatting advies

De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur waardeert het werk dat de Stichting Jong Muziektalent Nederland uitvoert, in het bijzonder haar expliciete aandacht voor wereldmuziek, die zij genrevrij opvat. Met haar werk en die opvatting draagt de stichting bij aan talentontwikkeling in een opkomend segment van de muziekcultuur in Nederland, dat overigens nog weinig aandacht krijgt volgens deze methodiek.

De Raad moedigt de stichting aan om haar inhoudelijke visie op haar positionering, identiteit en werkwijze verder te ontwikkelen. De Raad zou het overigens toejuichen als de stichting met haar publieke activiteiten uitdrukkelijker in Rotterdam aanwezig zou zijn.

De Raad adviseert om de Stichting Jong Muziektalent Nederland op te nemen in het cultuurplan 2009-2012 op het huidige budgettaire niveau.

Positief voor € 25.000

Functie

talentontwikkeling (wereldmuziek)

Beleidsthema's

cultuurparticipatie

internationalisering

Beschrijving aanvraag

De Stichting Jong Muziektalent Nederland biedt faciliteiten waarmee jonge muzikanten van hoog niveau worden gestimuleerd om het beste uit zichzelf te halen. Door de mogelijkheden die de stichting biedt kunnen zij zich ontwikkelen tot professionele en integere musici die goed voorbereid zijn op een carrière in de muziek, zowel de klassieke westerse als de klassieke niet-westerse muziek, alsmede de wereldmuziek. De stichting ontleent aan haar missie vier doelstellingen:

- ▶ jong talent met een hoog muzikaal niveau opsporen;
- ▶ dit toptalent begeleiden en ondersteuning bieden op weg naar een nationale of internationale carrière;
- ▶ inzetten van expertise voor talenten;
- ▶ uitwisseling van jongeren met verschillende muziekculturele achtergronden.

De stichting organiseert concoursen. Al vele jaren verzorgt zij landelijk concoursen voor jeugdig talent, die zijn opgebouwd volgens een getrappt systeem: tien regionale (interprovinciale) muziekconcursoen, vervolgens een Nationaal Concours en ten slotte de Finale met een beperkt aantal finalisten. De winnaar van de finale is Jong Muziektalent van het jaar. Naast deze concoursen in een klassiek format vond in 2006 ook het eerste Jeugd Wereld Muziek Festival plaats, een festival met deelnemers uit heel Nederland, dat werd gehouden in het World Music & Dance Centre. Het festival laat jongeren uit diverse culturen kennismaken met muziek, technieken en instrumenten uit vele culturen. Het festival heeft ook een competitie-element in zich. In 2008 zal het tweede festival plaatsvinden, eveneens in samenwerking met het World Music & Dance Centre. Op den duur zou dit festival jaarlijks in Rotterdam moeten plaatsvinden. Het muzikale talent dat via de concoursen wordt opgespoord krijgt begeleiding aangeboden. Met deze begeleiding kunnen de jongeren zich desgewenst ontwikkelen tot professionele musici. Bij deze vorm van talentontwikkeling zorgt de stichting ervoor dat zij externe deskundigen bij het werk betrekt en begeleiders van jong talent: instituten, pedagogen. De stichting biedt masterclasses aan en zorgt voor persoonlijke coaching. De begeleiding is maatwerk.

Voorts verzorgt de stichting workshops waarin de jonge talenten leren, door samen te spelen met gevorderde musici. Ook krijgen de talenten concerten aangeboden waarop zij voor publiek

spelen. De jongeren die via het Wereld Muziek Festival worden ontdekt krijgen naast begeleiding ook de mogelijkheid een cd-opname te maken.

Sinds 2003 heeft de stichting haar statutaire zetel in Rotterdam, het Nationaal Concours en de Finale worden in de Doelen gehouden. Vanaf 2006 houdt de stichting kantoor in Rotterdam. De stichting werkt met een klein bureau van 1,4 fte, aangevuld met vrijwilligers. In 2006 vond ook het eerste Jeugd Wereld Muziek Festival in Rotterdam plaats. De stichting werkt intensief samen met andere Rotterdamse instellingen die zich op muziekgebied bewegen. De stichting maakt deel uit van de European Union of Music Competitions for Youth waardoor het voor Nederlandse prijswinnaars mogelijk is om door te stromen naar het internationale niveau. Op den duur zouden Europese concerten en concoursen naar Rotterdam gehaald moeten worden.

De missie en werkwijze van de Stichting Jong Muziktalent Nederland zijn gebaseerd op overwegingen van cultuurparticipatie door middel van talentontwikkeling en uitwisseling. Het werkterrein van de stichting is landelijk, de muzikale inhoud is internationaal, wereldmuziek; de stichting streeft ernaar haar deelnemers ook internationaal te presenteren.

Aanvraag subsidie cultuurplan 2009-2012 € 40.000

Subsidie cultuurplan 2005-2008 € 24.000

Overwegingen

De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur koestert sympathie voor het werk dat de Stichting Jong Muziktalent Nederland uitvoert, in het bijzonder dat zij zich expliciet richt op wereldmuziek en de tot het concours toegelaten genres niet beperkt tot welomschreven categorieën. Met haar werk en die opvatting draagt de stichting bij aan talentontwikkeling in een opkomend segment van de muziekcultuur in Nederland, dat overigens nog weinig aandacht krijgt volgens deze methodiek.

De Raad onderkent de expertise op dit specifieke gebied van wereldmuziek bij de organisatie en waardeert de inzet van deze kleine, relatief jonge organisatie. Het is de Raad niet ontgaan dat de uitvoering van de feitelijke projecten op het gebied van wereldmuziek een relatief lange aanloop heeft gekend. Dit laat onverlet dat de resultaten die de stichting intussen heeft behaald respect verdienen en doen uitzien naar voortzetting ervan.

De Raad ziet met plezier dat SJMN de finale van zijn concours in Rotterdam laat plaatsvinden, maar zou het toejuichen als zij een groter aantal concerten in de stad zou presenteren.

De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur ziet dat SJMN een waardevol netwerk opbouwt door samenwerkingsverbanden aan te gaan met relevante partijen in Rotterdam en daarbuiten. De Raad doet in dit verband overigens de aanbeveling dat de stichting zich nader beraadt op haar positie in het werkveld. Er zijn immers op het gebied van talentontwikkeling en muziekconcoursen verschillende, in hun opzet vergelijkbare initiatieven. De stichting kan zich inspannen om haar identiteit krachtig te definiëren. SJMN onderscheidt zich door haar specifieke aandacht voor genrevrije wereldmuziek, dit karakter verdient nadere uitwerking.

Voor wat betreft de artistieke inhoud van de projecten, onderkent de Raad dat die sterk afhankelijk is van het aanbod en de kwaliteiten van de deelnemers. De stichting heeft immers faciliterende en intermediaire functies die door hun aard volgend zijn op het aanbod. De Raad wil de stichting aanmoedigen een inhoudelijke visie op haar werkwijze te ontwikkelen en die expliciet te maken. De Raad doelt met deze opmerking in het bijzonder op de achterliggende opvattingen over pedagogische aspecten binnen de opzet en uitwerking van het concours, inclusief de jurering en de begeleiding van de jonge talenten.

De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur ziet in dat de stichting behoefte heeft aan uitbreiding van zijn personele formatie. Gegeven de relatief beperkte aanwezigheid van de feitelijke activiteiten van de stichting in Rotterdam en de weinig evenwichtige verhouding tussen de aangevraagde bedragen bij verschillende instanties, komt de Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur tot het volgende advies: de Raad adviseert om de Stichting Jong Muziktalent Nederland op te nemen in het cultuurplan 2009-2012 op het huidige budgettaire niveau.

Kinderen uit de Maasstad

Samenvatting advies

De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur adviseert negatief over opname van Kinderen uit de Maasstad in het cultuurplan, omdat de nadruk in de activiteiten ligt op het terrein van het welzijnswerk. De participatiedoelstelling wordt door Kinderen uit de Maasstad echter op een voorbeeldgevende manier ingevuld. Daarom wil de Raad de aanvrager verwijzen naar het door de gemeente op te richten programma cultuurparticipatie.

Functies

dans
muziek
cultuureducatie

Beleidsthema's

cultuurparticipatie
internationalisering

Beschrijving aanvraag

De doelstelling van Kinderen uit de Maasstad is het ontwikkelen en ontplooiën van het culturele bewustzijn van Afro-Surinaamse kinderen in de Nederlandse maatschappij. Het ledental bedraagt 25 kinderen in de leeftijd van 4 tot 18 jaar. De aanvrager beschrijft zichzelf als volwaardige theatergroep met een scala aan activiteiten. Naast drama, dans, zang, klederdrachtshow en muziek staan activiteiten centraal waarbij de nadruk ligt op kennisoverdracht en het ontwikkelen van sociale vaardigheden. Elk jaar werkt de groep aan een toneelvoorstelling of musical die op festivals wordt gepresenteerd. De groep werkt met veel vrijwilligers.

Ook in de komende cultuurplanperiode wil Kinderen uit de Maasstad zich inzetten voor de versterking van het zelfbeeld van de doelgroep door de organisatie van activiteiten in wijkcentra gericht op jongeren, voorlichting op scholen en symposia en het ontwikkelen van internationale uitwisselingstrajecten. Daarbij wil de groep samenwerken met culturele organisaties en instellingen voor sociaal cultureel werk. Kinderen uit de Maasstad is gevestigd in buurthuis Schiemonnd. Door het groeiend ledental en uitbreiding van activiteiten heeft men behoefte aan extra ruimte.

Aanvraag subsidie cultuurplan 2009-2012 € 7.500

Subsidie cultuurplan 2005-2008 n.v.t.

Overwegingen

De aanvraag van Kinderen uit de Maasstad is helder geformuleerd. De stichting heeft een rijk geschakeerd aanbod dat het historisch, sociaal en cultureel bewustzijn van de deelnemers en het publiek op een geïntegreerde manier activeert. De keuze van kunstenaars, waarmee de Kinderen uit de Maasstad werken is passend en wel overwogen.

Toch adviseert de Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur negatief over opname in het cultuurplan omdat de nadruk in de activiteiten ligt op het terrein van het welzijnswerk. Een tweede argument is dat de gemeente Rotterdam voor dergelijke amateur-organisaties een aparte subsidieregeling kent.

Voor wat betreft het streven naar cultuurparticipatie ziet de Raad voor deze bijzonder actieve organisatie een voorbeeldfunctie weggelegd.

Kosmopolis Rotterdam

Samenvatting advies

Kosmopolis Rotterdam is een jonge instelling die de komende twee jaar in de gelegenheid is gesteld om activiteiten in Rotterdam te organiseren ter bevordering van culturele diversiteit. De Raad vindt dat Kosmopolis haar visie goed heeft geformuleerd, echter de samenhang en de vertaling ervan in het programma schieten naar zijn oordeel nog tekort. De Raad zal Kosmopolis Rotterdam de komende tijd kritisch volgen bij haar ontwikkeling en ziet uit naar de resultaten. De Raad adviseert om Kosmopolis buiten het reguliere cultuurplanbudget te financieren met een tussentijdse evaluatie halverwege de periode 2009-2012.

Functies

intermediairfunctie culturele diversiteit
presentatiefunctie debat
presentatiefunctie grootstedelijke jongerencultuur
(inter)nationale presentatiefunctie nieuwe media

Beleidsthema's

cultuurparticipatie
internationalisering
(cultuur en school alleen voor doelgroep mbo)

Beschrijving aanvraag

Kosmopolis legt verbindingen tussen cultuur in de wijken en internationale culturele diversiteit, tussen nieuwe publieksgroepen en bestaande culturele instellingen, tussen ouderen en jongeren van uiteenlopende achtergrond en doet dat in de vorm van projecten op wijk- en stadsniveau, landelijk en internationaal. Daarbij spelen drie kernbegrippen een rol: gemeenschappelijk referentiekader, meervoudige identificatie en transculturalisme.

Kosmopolis geeft weerwoord aan het huidige proces van maatschappelijke verharding en organiseert projecten die mensen nieuwsgierig maken naar elkaars verhaal, geschiedenis en cultuur, alles uitmondend in een culturele dialoog, duurzame verbondenheid en artistieke uitwisseling. Bij de projecten wordt veelal samengewerkt met derden en gewerkt op basis van wederkerigheid: de projecten blijven er door in beweging en er wordt scherp toegezien op de resultaten.

In haar visie op maatschappelijke ontwikkelingen noemt Kosmopolis een aantal kernbegrippen: stadsburgerschap, Wij én Zij denken in plaats van Wij óf Zij, identificatie in plaats van identiteit (minder kijken naar het gedeelde verleden maar meer naar de gemeenschappelijke toekomst), transculturele diversiteit (poreuze grenzen tussen landen in een werkelijkheid die, dankzij de media deels virtueel, deels fysiek is). De daaruit voortvloeiende centrale vraag is hoe verbindingen kunnen worden gelegd tussen de fysieke leef- en denkwereld van de buurt, Rotterdam, Nederland én de virtuele en conceptuele wereld van transnationalisme en transculturalisme.

In de projecten wordt samenwerking aangekondigd met cultuurscouts van de stichting NRC (onder andere in lokale cultuurcentra), Historisch Museum Rotterdam (HMR en TENT./CBK, gezamenlijke huisvesting op Afrikaanderplein, projecten immaterieel cultureel erfgoed, The European House of Memories), Music Matters, Universiteiten (Erasmus en Islamitisch kenniscentrum), nieuwe media en Kosmopolis landelijk (uitwisseling met stedenpartners, internationale projecten zoals Garajistanbul in Istanbul).

Concrete projecten die in voorbereiding zijn:

- ▶ community art projecten (jongerenlifestyles in samenwerking met HMR en TENT./CBK;

- ▶ creatieve economie (Freehouse/Vakmanstad i.s.m. Jeanne van Heeswijk en Dennis Kaspori);
- ▶ samenzang (i.s.m. Music Matters en World Music & Dance Centre);
- ▶ diversiteit en burgerschap in het mbo (met Zadkine College en Cultuurfabriek SKVR);
- ▶ reizende buurtprojecten (voorstellen worden aangedragen door de landelijke koepel van Kosmopolis);
- ▶ reizende tentoonstellingen (samen te stellen om beurten door Kosmopolis Amsterdam en Rotterdam);
- ▶ verhalentournee (een theaterstuk i.s.m. theatermakers);
- ▶ G4-gesprekken (in onderlinge samenwerking, inspeland op de actualiteit, op te zetten door de vier grote stedenpartners);
- ▶ kennisdeling (beschikbaarstelling informatie aan derden);
- ▶ jongeren en nieuwe media (i.s.m. Fontys en Fact een programma over transculturele identiteit. Een Stranger festival met Mondriaanstichting en Europa);
- ▶ projecten met internationale partners (The European House of Memories);
- ▶ Turkse muziek (i.s.m. Music Matters en World Music & Dance Centre)
- ▶ uitwisseling met Garajistanbul (medianetwerk Turkije).

De meerwaarde van Kosmopolis Rotterdam blijkt uit:

- ▶ de krachtige netwerkfunctie;
- ▶ kleine projecten worden samengebracht in een samenwerking op grotere schaal;
- ▶ geavanceerde dialoogmethoden;
- ▶ door de verspreiding van de ervaringen over meerdere partners/instellingen wordt de duurzaamheid van de activiteiten vergroot;
- ▶ nieuwe concepten van diversiteit (transculturele diversiteit) een beter inzicht in de betekenis van nieuwe media voor de identificatieprocessen van jongeren; debatprogramma's voor niet hoog opgeleide doelgroepen.

Aangevraagd voor cultuurplan 2009-2012 € 995.000

Subsidie cultuurplan 2005-2008 n.v.t.

Overwegingen

In de aanvraag van Kosmopolis is de diversiteitproblematiek fundamenteel en breed beschreven vanuit een helder kader. De stichting haakt in op deze grootstedelijke en urgente problematiek, die zich inmiddels in veel Europese steden heeft gemanifesteerd, en buigt zich in haar aanvraag over het bevorderen van culturele diversiteit in de stad, op alle niveaus. Met name over het eerste deel van de subsidieaanvraag is de Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur zeer positief, deze is doordacht en onderbouwd. De Raad mist echter de samenhang tussen deze goed geformuleerde visie en de vertaling ervan naar het programma. Kosmopolis moet volgens de Raad het werkelijke verschil maken. Wat dit verschil is, blijkt onvoldoende uit de projectbeschrijving. Artistiek-inhoudelijk vindt de Raad dat de projecten onvoldoende de urgentie van het thema articuleren. De Raad meent dat als er vanuit de visie duidelijke en scherpere keuzes gemaakt zouden zijn, de activiteiten daarop beter zouden moeten aansluiten. Hoewel de Raad inziet dat het moeilijk is om een dergelijk substantieel diversiteitsvraagstuk in een concreet cultureel programma te vertalen, vindt hij dat de betekenis van het vraagstuk en de visie daarop van Kosmopolis, te weinig in de hoeveelheid plannen terugkomt. Vanwege het maatschappelijke karakter dat het diversiteitsthema in zich meedraagt, vraagt de Raad zich bovendien af of er een beoordeling plaatsvindt ten aanzien van de maatschappelijke effecten van de projecten van Kosmopolis (op korte en lange termijn).

Hoewel sommige activiteiten, die Kosmopolis ondersteunt nieuw zijn voor de doelgroepen, vindt de Raad ze artistiek-inhoudelijk weinig vernieuwend. Doordat Kosmopolis zoveel mogelijk aanhaakt bij bestaande activiteiten en structuren dreigt een verlies aan identiteit voor het project zelf. Wat is Kosmopolis? Is het een keurmerk?

In dat licht bezien vindt de Raad dat ook meer gezegd had kunnen worden over de wijze waarop deskundigheid op het gebied van diversiteit in de organisatie gehaald is. Nu Kosmopolis vooral aansluiting zoekt bij bestaande initiatieven, is het eigen gezicht van Kosmopolis daarin moeizaam te ontdekken. Er zal geïnvesteerd moeten worden in de profilering van Kosmopolis als promotor van de diversiteitsgedachte.

Integratie wordt daarnaast gepresenteerd als een thema dat vooral leuk en positief is, terwijl het volgens de Raad ook pijnlijke kanten heeft en weerbarstig is. Van deze laatste dimensie ziet de Raad niets terug in de plannen en de Raad heeft daardoor het gevoel dat Kosmopolis het conflict uit de weg lijkt te gaan, terwijl de Raad juist de verhouding tussen de culturele en inhoudelijke aspecten interessant vindt. Concreet betekent dit dat de Raad de activiteiten van Kosmopolis te veel voor de hand liggend vindt en dat ze onvoldoende specifieke impulsen geven aan het Rotterdamse kunstenveld.

De Raad hecht met betrekking tot het diversiteitvraagstuk vooral waarde aan kleinschalige projecten op wijkniveau. Deze initiatieven zijn waardevol voor de stad naast de grootschalige multiculturele evenementen die de stad al kent, zoals het Dunya Festival en Zomercarnaval. De Raad onderkent dat de organisatie van kleinschalige activiteiten moeilijker is, maar hij ziet daar voor Kosmopolis juist een taak in.

Kosmopolis is een jonge instelling die de komende twee jaar in de gelegenheid is om activiteiten in Rotterdam te organiseren ter bevordering van de culturele diversiteit. De Raad zal Kosmopolis kritisch volgen bij haar ontwikkeling en ziet uit naar de resultaten. De Raad adviseert om Kosmopolis in het cultuurplan op te nemen met een tussentijdse evaluatie van de geleverde output halverwege de periode 2009-2012.

Kreatief Centrum Hoek van Holland

Samenvatting advies

De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur is positief over de aanvraag en ziet de waarde in van het aanbod van het Kreatief Centrum voor de deelgemeente. De Raad stelt de instelling voor om met haar kunsteducatieaanbod samen te werken met de SKVR.
Positief voor € 6.500

Functie

beeldende kunst en vormgeving

Beleidsthema

cultuurparticipatie

Beschrijving aanvraag

Het doel van stichting Kreatief Centrum Hoek van Holland is het tot stand brengen en in stand houden van faciliteiten (voorzieningen) voor vormen van creativiteit en ontmoeting, ongeacht levensopvatting van de deelnemers of hun plaats in de maatschappij. Uitgangspunt is dat ieder mens beschikt over creativiteit, waarbij de originaliteit van de gevonden oplossing volkomen subjectief is. De ontwikkeling van het creatief vermogen is volgens het Kreatief Centrum daarom van direct belang voor de harmonische ontplooiing van de persoon en heeft tevens betrekking op zijn relatie met anderen.

In de taakstelling zijn een educatief, persoonlijk, cultureel, kunstzinnig en creatief aspect te onderkennen.

Het Kreatief Centrum is van mening, dat door het houden van tien cursussen en workshops op het gebied van kunstzinnige vorming - gezien het inwoneraantal van de deelgemeente en rekeninghoudend met alle ter plaatse reeds aanwezige verenigingen -, het verzadigingspunt nagenoeg is bereikt. Nieuwe cursussen kunnen vanzelfsprekend, indien hieraan behoefte bestaat, worden opgezet. Bestaande cursussen, die minder deelnemers trekken, moeten een pas op de plaats maken of zonodig worden afgestoten.

De stichting tracht haar doel te bereiken door:

- ▶ het verkrijgen en in stand houden van gebouwen en terreinen;
- ▶ het in gebruik geven van de gebouwen en terreinen aan de deelnemers;
- ▶ het aanstellen van de docenten. Dit geschiedt in veel gevallen na overleg en soms door bemiddeling van de SKVR. De stichting houdt daarbij rekening met de bevoegdheid van de aan te stellen docent;
- ▶ het samenwerken met andere Hoekse organisaties onder andere exposeren in wijkgebouw en andere openbare ruimten;
- ▶ het bevorderen van zelfwerkzaamheid en dragen van verantwoordelijkheid door de deelnemer;
- ▶ alle wettige middelen die aan het doel dienstbaar zijn.

Het beleid zal resulteren in:

- ▶ onderhouden van contacten met het dagelijks bestuur van de deelgemeenteraad, de aan deze instanties toegevoegde commissies, en al die gemeentelijke instanties, die het in stand houden van het Kreatief Centrum kunnen bevorderen;
- ▶ het meer dan voorheen de Hoekse bevolking interesseren voor het werk van het Centrum via plaatselijke pers of op andere wijze;
- ▶ samenwerking met andere plaatselijke verenigingen, zoals het deelgemeentehuis, wijkgebouw De Hoekstee, Brinktoren, Torpedoloods, scholen, de bibliotheek het Keringshuis;
- ▶ houden van exposities of zich manifesteren (lezingen, excursies, open havendag, kerstmarkt).

Het Kreatief Centrum beklemtoont dat de deelgemeente Hoek van Holland op cultureel gebied een belangrijke achterstand heeft. In tegenstelling tot andere deelgemeenten van Rotterdam is Hoek van Holland, vanwege de afstand tot de stad en de hiermee verband houdende kosten, niet in de gelegenheid te profiteren van wat de stad aan schouwburg, bioscoop, concert en musea biedt. Men zoekt derhalve andere mogelijkheden om zich te ontspannen en dit is dan waarschijnlijk een van de redenen, dat percentagegewijze deelname aan de cursussen ver boven het landelijke gemiddelde ligt.

De stichting is van mening dat het Kreatief Centrum een wezenlijk deel vormt van het kunstzinnig gebeuren in de deelgemeente en een opbouwende functie heeft in het belang van de Hoekse gemeenschap.

Aangevraagd voor cultuurplan 2009-2012 € 6.500

Subsidie cultuurplan 2005-2008 € 6.500

Overwegingen

Kreatief Centrum Hoek van Holland richt zich met zijn aanbod op die publieksgroepen voor wie de drempel te hoog is om voorzieningen in het centrum van Rotterdam te bezoeken. De Raad ziet het belang in van deze instelling die zijn doelgroep wil interesseren om actief kunst en cultuur in de deelgemeente te bedrijven. De beeldende kunst en vormgevingcursussen zijn laagdrempelig en worden tegen niet al te hoge kosten aangeboden.

De instelling wil inspelen op de behoefte in de deelgemeente. Indien nodig zullen bestaande cursussen die minder deelnemers trekken worden afgestoten, waardoor het Kreatief Centrum in beweging blijft en de publieksgroepen voldoende worden bediend. Deze plannen sluiten goed aan bij het beleidsthema cultuurparticipatie waarop de stichting heeft ingetekend.

Hoewel de Raad positief staat ten aanzien van de aanvraag en de waarde ziet van het deelgemeentelijke aanbod, adviseert hij het Kreatief Centrum om samenwerking te zoeken met de SKVR. Een samenwerkingsverband tussen deze organisaties betekent dat ze elkaars specifieke kennis en expertise kunnen delen. De Rotterdamse Raad voor Kunst & Cultuur adviseert deze aanvraag voor het gevraagde subsidiebedrag te honoreren.

Kulsan

Samenvatting advies

De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur heeft waardering voor de programmering van concerten en andere evenementen door Kulsan. De kwaliteit is gewoonlijk van een hoog niveau, de presentaties en de marketing zijn goed verzorgd. Kulsan vervult met zijn programma's een nuttige functie in het Rotterdamse en breder het Nederlandse, muziekleven. Turkse muziek, en zeker opkomende cross-overstijlen, worden hier immers niet bijzonder uitvoerig gepresenteerd. De Raad waardeert de ambities van Kulsan, zeker die voor het festival Turkey Now, maar is niet volledig overtuigd van alle geschetste plannen. De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur is er niet van overtuigd geraakt dat Kulsan de aangewezen organisatie is om een beduidende rol te spelen op het gebied van talentontwikkeling; de visie op de werkwijze in Rotterdam is matig beschreven. Ook acht de Raad de zakelijke mogelijkheden van Kulsan in zijn rol als impresario groter dan uit de voorliggende begroting is af te lezen.

De Rotterdamse Raad voor Kunst en cultuur adviseert om Kulsan op te nemen in het cultuurplan 2009-2012 met een bijdrage, lager dan het gevraagde bedrag, specifiek voor de verdere ontwikkeling van het festival Turkey Now.

Positief voor € 50.000

Functies

productie en presentatie van Turkse muziek, fusiemuziek en muziektalent in concert(reeksen) en workshops masterclasses
productie en presentatie internationaal festival Turkey Now

Beleidsthema's

cultuurparticipatie
internationalisering

Beschrijving aanvraag

Kulsan is een programmerende netwerkorganisatie, in eigen woorden een toonaangevend producent en presentator van podiumkunsten, met name muziek, uit Turkije. De organisatie is gevestigd in Amsterdam, zij programmeert concerten en andere evenementen van Turkse cultuur en Turks-Nederlandse cross-overs op podia in de Randstad, elders in het land en in Turkije. De muziekprogramma's van Kulsan omvatten uiteenlopende stijlen: volksmuziek, zigeunermuziek, klassieke muziek, religieuze muziek, en jazz (cross-overs).

Kulsan fungeert ook als adviseur, programmeur en bemiddelaar voor podia en festivals voor Turkse cultuur. Door zijn activiteiten is Kulsan weten door te dringen in het witte hart van de Nederlandse cultuur. Het culturele verkeer werkt voor Kulsan in twee richtingen: de organisatie presenteert Turkse cultuur in Nederland, daartoe puttend uit een netwerk van relaties in Turkije; omgekeerd presenteert Kulsan ook Nederlandse musici en ensembles op podia en festivals in Turkije.

In voorgaande jaren presenteerde Kulsan programma's in de Doelen, theater de Evenaar, Lantaren/Venster, Nighttown, recent in het World Music & Dance Centre; Kulsan werkt samen met Codarts, Jazz in Rotterdam, Dunya Festival en in de toekomst, voor de promotie van Turkey Now, met Rotterdam Festivals.

Kulsan wijst in zijn aanvraag op de toegenomen spanningen in de Nederlandse samenleving jegens niet-westerse, allochtone inwoners lees moslims, die integratie in de weg staan. Kulsan meent dat er wel degelijk iets te ondernemen is door te investeren in cultuur. De missie van Kulsan is een culturele brugfunctie in Nederland te vervullen, om het Nederlandse publiek bekend te maken met uitingen van Turkse cultuur, het culturaanbod in Nederland divers te maken met uitingen van Turkse cultuur (...) en de culturele instellingen in Nederland ook toegankelijker te maken voor het Turkse publiek.

Kulsan is al enige jaren actief op dit gebied; in 2007 vond de eerste editie van het Turkey Now Festival plaats, een serie concerten en andere evenementen, dat met een groots opgezette mediacampagne werd gepresenteerd. De evenementen vonden plaats in Amsterdam en een aantal concerten in Rotterdam, in de Doelen. Dit programma trok in Rotterdam 7.000 bezoekers (van de 20.000 voor die gehele eerste editie).

Turkey Now is mede tot stand gekomen door bijdragen van de Turkse overheid (de ministeries van Cultuur, Toerisme en Buitenlandse Zaken) en het Istanbul Foundation for Culture and Arts.

De brandpunten op het gebied van muziek zijn:

- ▶ het Muziekaanbod en het Turkey Now Festival, een jaarlijkse serie van vier tournees in Rotterdam en door het land, en een geconcentreerd festival, jaarlijks in Rotterdam en Amsterdam;
- ▶ Turks-Nederlandse muziekcontroeringen, jaarlijks twee producties (...), die ook in Rotterdam worden gepresenteerd;
- ▶ Turks muziektalent: Kulsan begeleidt Turkse muziektalenten, onder andere uit Rotterdam, ondersteuning van hun professionalisering. Die talenten worden aangeboden aan de (Rotterdamse) podia;
- ▶ internationalisering, die ook inhoudt dat Kulsan Nederlandse ensembles en musici promoot op festivals en podia in Turkije.

Voor de komende periode 2009-2012 heeft Kulsan plannen voor jaarlijkse concertseries, reeds beschreven voor het seizoen 2009/2010, en voor nieuwe jaarlijkse edities van Turkey Now. De plannen voor een jaarlijks Turkije Cinema Festival in Rotterdam en Amsterdam zijn niet opgenomen in deze aanvraag.

Een landelijke concerttournee bestaat uit zes concerten waarvan één in Rotterdam. Een schets van het programma van de editie 2009 van Turkey Now bevat een twintigtal activiteiten die zullen plaatsvinden in zalen en locaties in het centrum en gespreid over de buurten. De editie 2007 van Turkey Now staat model voor de volgende edities. Als locaties worden genoemd: de Doelen, Lantaren/Venster, Theater Zuidplein, de Rotterdamse Schouwburg en (jazz)cafés in Rotterdamse buurten; masterclasses en workshops Turkse muziek en schoolconcerten, in samenwerking met het World Music en Dance Centre, Rotterdams Conservatorium en Codarts. Het randprogramma omvat onder andere een karavaan door de buurten.

- ▶ Internationalisering, in de aanvraag in rechtstreeks verband met topkunst genoemd, blijkt voor Kulsan uit het aanbod en spreekt gegeven de werkwijze van Kulsan vanzelf. Internationalisering werkt bij Kulsan in twee richtingen: de organisatie bemiddelt ook voor concerten in Turkije door Nederlandse musici en ensembles. Kulsan noemt zich vanwege die werkwijze een organisatie met een transnationaal (...) karakter.
- ▶ Onder de noemer talentontwikkeling beschrijft Kulsan begeleiding van opkomende musici en ensembles, op het gebied van concertpromotie en cd-releases. Onder cultuurparticipatie schaaft Kulsan zijn voornemen om bewoners van de verschillende wijken in Rotterdam kennis te laten maken met Turkse muziek, in het kader van Turkey Now. Om de contacten te leggen zal Kulsan gebruik maken van de cultuurscouts en de lokale cultuurcentra.
- ▶ Tot slot wijdt Kulsan een paragraaf aan Wereldmuziek: culturele diversiteit en dialoog, onder verwijzing naar een advies van de Raad voor Cultuur.

Aanvraag subsidie cultuurplan 2009-2012 € 170.000

Subsidie cultuurplan 2005-2008 n.v.t.

Overwegingen

De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur heeft waardering voor de programmering van concerten en andere evenementen door Kulsan. De kwaliteit is gewoonlijk van een hoog niveau, de presentaties en de marketing zijn goed verzorgd; de manier waarop Kulsan zich in 2007 met het festival Turkey Now in Amsterdam en Rotterdam heeft gepresenteerd, verdient respect. De Raad onderkent dat Kulsan met zijn programma's een nuttige functie vervult in het Rotterdamse, en breder het Nederlandse, muziekleven. Turkse muziek, en zeker opkomende cross-overstijlen,

worden in Nederland niet bijzonder uitvoerig gepresenteerd. Kulsan geeft er blijk van goede partners te kunnen vinden en hij vervult met verve een rol als programmeur en impresario. Het grote netwerk dat Kulsan onderhoudt binnen de Turkse en Nederlandse muziekcultuur, werpt in beide landen vruchten af door de presentaties en draagt bij aan wederzijdse kennismaking, en mogelijk ook kruisbestuiving. De opvatting van Kulsan over internationalisering beperkt zich, naar het inzien van de Raad, tot intensieve bilaterale uitwisseling.

De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur is dan ook positief over de activiteiten van Kulsan, in het bijzonder het festival Turkey Now. Door zijn festivalformule, hoewel enigszins versnipperd voor wat betreft de periode en de locaties, toont Turkey Now een breed palet van hedendaagse, en ook traditionele, Turkse muziekcultuur en hun mengvormen. De reguliere concertseries door Kulsan springen door hun aard als los programma-aanbod minder in het oog, wat overigens niet ten nadele van de muziekinhoudelijke kwaliteit is bedoeld. De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur onderschrijft de plannen van Kulsan om zijn activiteiten in Rotterdam voort te zetten. De Raad heeft echter wel enige kanttekeningen bij de plannen die Kulsan ontvouwt in zijn aanvraag voor het cultuurplan 2009-2012.

De Raad mist in het beleidsplan van Kulsan een duidelijk uitgewerkte visie op de rollen die de organisatie vervult en ambieert: Kulsan werkt als programmeur en als impresario, blijkens het beleidsplan ambieert de organisatie ook een functie op het gebied van talentontwikkeling. Het beleidsplan verwoordt echter geen sterke visie op artistiek-inhoudelijke aspecten van die ambitie, noch op de praktische uitwerking daarvan, bijvoorbeeld de rolverdeling tussen Kulsan en zijn mogelijke partners, Codarts en World Music & Dance Centre, voor wat betreft de voorgenomen masterclasses. De Raad heeft eveneens twijfels of Kulsan de aangewezen instantie is om talentscouting en -ontwikkeling op zich te nemen. De Raad betreurt het dat het beleidsplan daarvoor weliswaar wijst op voorgenomen samenwerking met de lokale cultuurcentra, maar geen beeld schetst van de beoogde werkwijze. Ook mist de Raad verwijzing naar culturele organisaties die reeds actief zijn in Rotterdam op het gebied van cultuureducatie en talentontwikkeling in Turkse muziek.

Het beleidsplan verwoordt evenmin een visie op ontwikkelingen die van betekenis worden geacht voor het programma-aanbod in de komende periode. De Raad onderkent evenwel dat het tot de rol van Kulsan als impresariaat behoort om te programmeren op basis van goede keuzes uit het bestaande aanbod, méér dan op een sterke eigen visie. De Raad merkt overigens op dat de specialistische kennis waarover Kulsan beschikt, zou kunnen leiden tot een monopoliepositie voor deze organisatie.

De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur acht de verhoging van het bij Rotterdam aangevraagde subsidiebedrag onvoldoende gemotiveerd. Deze opvatting wordt mede ingegeven door de hoogte en samenstelling van de bijdragen die Kulsan elders aanvraagt in relatie tot het Rotterdamse aandeel in de aantallen programmaonderdelen en publieksbereik. De werkwijze van Kulsan als 'impresario' en de zakelijke mogelijkheden daarvan, hebben de Raad niet overtuigd van de noodzaak om Kulsan substantieel te ondersteunen voor zijn reguliere programma. De Raad onderkent dat ontwikkeling van het festival Turkey Now enige aanlooptijd vergt, inclusief publieksontwikkeling en bijgevolg ook financiële risico's. Om die reden adviseert de Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur dan ook om Kulsan op te nemen in het cultuurplan 2009-2012, voor een lager bedrag dan gevraagd en specifiek voor de ontwikkeling van Turkey Now.

Kunst & Zaken

Samenvatting advies

De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur constateert dat Kunst & Zaken in een grote behoefte van culturele instellingen heeft voorzien en nog zal voorzien. K&Z valt echter buiten de beleidsthema's en kan vanwege de aard van de diensten en op basis van de gestelde criteria artistiek-inhoudelijk niet beoordeeld worden. Wel acht de Raad - gezien de voortgeschreden professionalisering van het culturele ondernemerschap bij kunstinstellingen - de tijd gekomen dat, in overeenstemming met haar eigen doelstelling, K&Z zonder overheidssteun kan functioneren.

Functies

intermediaire organisatie

Beleidsthema's

cultuurparticipatie

Beschrijving aanvraag

Sinds 1996 ondersteunt Kunst & Zaken culturele instellingen in het hele land bij het versterken van bestuur en bedrijfsvoering. K&Z heeft berekend dat één euro besteed aan Kunst & Zaken een gemiddelde opbrengst van vier euro voor de culturele sector betekent.

K&Z richt zich op twee kerncompetenties: versterken van de culturele sector en het verbinden van cultuur en economie. Tot nu komt het geld voor de basisprogramma's van OCW en de grote gemeenten; vanaf 2008 zal aan culturele instellingen een bijdrage voor onder andere administratiekosten gevraagd worden. K&Z vraagt de gemeente Rotterdam 10 % aan de basisprogramma's bij te dragen.

In de afgelopen jaren is de organisatie gegroeid van 8 personen op 5,5 fte in 2005 naar 14 personen op 11,1 fte in 2007. De omzet steeg in dezelfde periode van € 489.000 naar € 1.146.000. De betekenis voor Rotterdam schuilt volgens de aanvrager in:

- ▶ een tiental succesvol afgeronde projecten per jaar;
- ▶ Rotterdam is één van de regio's waar het programma Creative Co-Makership is gestart (kunstenaars en ondernemers ontwikkelen nieuwe producten en diensten in een experimentele omgeving);
- ▶ In samenwerking met de Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur zijn enkele projecten ontwikkeld en drie presentaties gegeven;
- ▶ in 2007 vond het eerste congres Matching Cultuur en Economie in Rotterdam plaats;
- ▶ met meerjarige programma's als K&Z Scans en K&Z cultuurmecenaat is de basisinfrastructuur van Rotterdam versterkt.

Voor de komende periode presenteert K&Z de volgende plannen:

Basisprogramma's

- ▶ continuering van de basisprogramma's K&Z expertprogramma en K&Z award: professionele expertise vanuit bedrijfsleven naar culturele instellingen, 60 nieuwe projecten per jaar;
- ▶ K&Z bestuursbestand: levering van deskundige bestuurders aan culturele instellingen, per jaar worden 30 koppelingen nagestreefd;
- ▶ K&Z trainingsprogramma: managers van culturele instellingen volgen kosteloos een trainingsprogramma bij bedrijven, 75 plaatsingen per jaar.

Meerjarige programma's met een separate financiering

- ▶ K&Z Cultural Governance: versterking van bestuur en toezicht in de culturele sector. In 2007 werd de Code Cultural Governance gepubliceerd;

- ▶ K&Z cultuurmecenaat: door allerlei activiteiten krijgt het begunstigen van culturele instellingen een impuls;
- ▶ K&Z Co-Makership: verbetering van de afstemming van het kunstvakonderwijs op de beroepspraktijk door leerwerkgroepen (communities of practice);
- ▶ Creativity2Business: het omgekeerde proces; creativiteit wordt naar het bedrijfsleven gebracht door middel van samenwerkingsverbanden tussen culturele instellingen en bedrijven;
- ▶ K&Z Earned Income: een adviestraject voor culturele instellingen om meer eigen inkomsten te genereren;
- ▶ K&Z Ondernemerschap en Zelffinanciering: een praktisch programma om culturele instellingen te ondersteunen bij het ontwikkelen van ondernemerschap en het verleggen van het accent naar private financiering;
- ▶ Scans: doorlichting van verschillende facetten van de organisatie en het opstellen van verbeterprogramma's;
- ▶ K&Z portaal: een internetsite waar kennis en expertise worden gegenereerd en verspreid;
- ▶ nationaal cultuurbal: terugkerend jaarlijks ontmoeting van bedrijfsleven, culturele instellingen en beleidsmakers in samenwerking met Kunstenaars & Co en Stichting Doen;
- ▶ congres Matching Cultuur en Economie: jaarlijks terugkerend;
- ▶ Tijdschrift Matching Cultuur en Economie: verschijnt periodiek.

<i>Aangevraagd voor cultuurplan 2009-2012</i>	€ 35.000
Aangevraagd bij fondsen, rijk, provincie	€ 130.000
Uit het bedrijfsleven	€ 184.800

<i>Subsidie cultuurplan 2005-2008</i>	€ 24.000
---------------------------------------	----------

Overwegingen

Rotterdam is één van de founding fathers van Kunst & Zaken. Een initiatief dat zich de afgelopen jaren heeft bewezen en is uitgegroeid tot een landelijk werkende organisatie die kunstprojecten en instellingen ondersteunt. Een waardevolle functie. De Raad concludeert dat de ondernemingsgeest van veel kunstinitiatieven mede dankzij K&Z aanzienlijk is verbeterd. De primaire functies van K&Z staan los van de beleidsthema's zoals geformuleerd in de Uitgangspunten voor het cultuurbeleid 2009-2012 van de gemeente Rotterdam. Kunst & Zaken ondersteunt culturele instellingen bij het professionaliseren van hun bedrijfsvoering. De Raad meent dat de mogelijkheden in de private sector om de activiteiten van Kunst & Zaken te financieren de laatste jaren sterk zijn toegenomen en zet daarom vraagtekens bij subsidiëring uit het cultuurplan.

De Rotterdamse Raad heeft een beperkt budget in relatie tot het aantal aanvragers en is gevraagd om artistiek-inhoudelijke keuzes te maken. K&Z valt buiten de beleidsthema's waar elke culturele instelling minimaal op heeft moeten intekenen om in aanmerking te komen voor subsidie uit het cultuurplan en kan vanwege de aard van de diensten en op basis van de gestelde criteria artistiek-inhoudelijk niet beoordeeld worden. De Raad constateert wel dat de organisatie in een grote behoefte van culturele instellingen heeft en nog zal voorzien. De Raad acht echter - gezien de voortgeschreden professionalisering van het culturele ondernemerschap bij kunstinstellingen - de tijd gekomen dat, in overeenstemming met haar eigen doelstelling, Kunst & Zaken kan functioneren zonder overheidssteun.

Kunst in de Klas (K!K)

Samenvatting advies

De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur oordeelt positief over de aanvraag van Kunst in de Klas, maar is van mening dat K!K haar organisatie allereerst moet professionaliseren alvorens te streven naar een uitbreiding van het scholennetwerk. Daarnaast vindt de Raad de uitwerking van de plannen te summier geformuleerd. De Raad adviseert de aanvraag van K!K gedeeltelijk te honoreren en halverwege de cultuurplanperiode te evalueren alvorens tot continuering wordt besloten.

Positief voor € 25.000

Functies

Expertisecentrum cultuureducatie

Beleidsthema's

cultuurparticipatie

cultuur en school

Beschrijving aanvraag

K!K is in 2002 gestart als particulier initiatief. Ouders van leerlingen aan de openbare basisschool De Vierambacht wilden dat hun kinderen hoogwaardige cultuureducatie zouden ontvangen. Dit verlangen werd omgezet in een methodiek die de K!K-methode genoemd wordt:

- ▶ bouw een netwerk op van bekwame kunstenaars uit verschillende kunstdisciplines;
- ▶ ontwikkel in nauwe samenwerking tussen leerkrachten en twee of drie van deze kunstenaars een kunstprogramma dat integraal deel uitmaakt van het onderwijsprogramma op de school;
- ▶ voer dit kunstprogramma in ongeveer zeventien lessen uit, samen met de leerlingen, de leerkrachten en de kunstenaars;
- ▶ presenteer de resultaten op school en - wanneer het programma geslaagd is - in een Rotterdamse culturele instelling.

K!K heeft in vijf jaar tijd bereikt dat dit concept, de K!K-methode, op meerdere Rotterdamse basisscholen wordt toegepast. De stichting is intensief betrokken bij die scholen totdat men de methodiek in de vingers heeft. Daarna bouwt zij haar betrokkenheid af en is er ruimte om de methode te introduceren bij een volgende school. Op deze manier kan de organisatie klein en overzichtelijk blijven.

Door kunst te integreren in het onderwijsprogramma brengt de school een verbinding tot stand tussen hoofd en hart. Dat vindt K!K een essentiële factor voor de ontwikkeling van het kind. Volgens K!K schiet professioneel onderwijs in creatieve en expressieve vakken, geïntegreerd in het onderwijsprogramma van basisscholen, in de huidige situatie tekort. De ambitie om activiteiten aan te bieden die ondersteunen bij de ontplooiing van de individuele creativiteit van het kind uit zich in de volgende doelstellingen:

- ▶ het ontwikkelen en stimuleren van expressievaardigheden van het kind door structurele integratie van kunst en cultuur in het onderwijsplan van Rotterdamse basisscholen
- ▶ het scheppen van voorwaarden voor deelname van leerlingen, hun ouders en docenten aan het culturele leven in Rotterdam
- ▶ het bieden van werkgelegenheid voor kunstenaars buiten hun atelierpraktijk

De komende jaren wil K!K nog meer accent leggen op de presentatie van de eindresultaten en wil zij aansluiting zoeken bij Rotterdamse culturele instellingen. Daar verwacht zij veel van in termen van inspiratie en communicatie over en weer. Als het klikt met deze instellingen wil zij de best geslaagde kunstprogramma's bij die organisaties in huis presenteren. Langs die weg wil de stichting bereiken dat kinderen hun ouders als het ware bij de hand nemen om op cultureel avontuur uit te gaan. Hun bezoek aan de presentatie van het werk van hun zoon of dochter is

volgens K!K misschien de eerste stap die zij zetten binnen een Rotterdamse culturele instelling. Dat geldt in het bijzonder voor gezinnen met een niet-westerse culturele achtergrond. In dit plan wil K!K duidelijk maken waarom haar inspanningen waardevol zijn voor de stad. Waardevol voor de kwaliteit van het onderwijs; waardevol voor de musische ontwikkeling van het kind; waardevol voor de introductie van kunst en cultuur binnen het gezin en waardevol voor de sfeer op school. De stichting ontmoet enthousiasme bij de scholen die inmiddels 50% van de kosten voor hun rekening nemen. Voor het resterende exploitatietekort zijn fondsen bereid geweest de stichting tijdelijk een steun in de rug te geven. K!K tekent in op de functie expertisecentrum cultuureducatie. Zij meent dat zij een positieve bijdrage levert aan de beleidsthema's cultuur en school, en cultuurparticipatie. Het subsidie zou zij willen besteden aan de ontwikkelingsfase van de lesprogramma's. Deze incubatie, waarin het lesprogramma door de kunstenaars en docenten wordt ontwikkeld, is namelijk arbeidsintensief en kostbaar. Die gaat de financiële draagkracht van de school te boven. En zij wil het gevraagde subsidie besteden aan samenwerking met Rotterdamse culturele instellingen en om de stedelijke presentatie van haar best geslaagde programma's serieus van de grond te krijgen.

Aangevraagd voor cultuurplan 2009-2012 € 50.000

Subsidie cultuurplan 2005-2008 n.v.t.

Overwegingen

Kunst in de Klas is met deze methodiek in staat om met succes kunst- en cultuurprojecten op vier basisscholen in Rotterdam uit te voeren. De aanvraag vermeldt de ambitie om het scholennetwerk in Rotterdam uit te breiden, maar niet met de bedoeling om uit te groeien tot een grootschalige organisatie.

De Raad mist de beleidsmatige verankering van de methode. K!K wil kunst en cultuur integreren in het curriculum van Rotterdamse basisscholen, maar licht in de aanvraag slechts de praktische samenwerking tussen de instelling en leerkrachten toe. De Raad acht een beleidsmatige en bestuurlijke borging van kunst en cultuur in de onderwijsprogramma's van de scholen een belangrijke voorwaarde. Dit is in de aanvraag onvoldoende toegelicht.

In Rotterdam zijn meer instellingen op het gebied van cultuureducatie die leerkrachten ondersteunen bij het opstellen van leerplannen en die scholen in contact brengen met kunstenaars. In de aanvraag mist de Raad een duidelijke positionering van K!K ten opzichte van dit cultuureducatieaanbod. Bovendien vindt de Raad het gevraagde subsidiegeld niet in verhouding met het overige aanbod en de te bereiken doelgroepen. De functie van expertisecentrum cultuureducatie waarop K!K intekent niet realistisch.

De Raad is van mening dat de stichting een positieve bijdrage levert aan het beleidsthema cultuur en school. Ook ten aanzien van het thema cultuurparticipatie krijgt de aanvraag een positieve waardering; K!K wil leerkrachten, ouders en leerlingen in contact brengen met kunstenaars en stedelijke culturele instellingen.

De Raad is zich ervan bewust dat, als K!K de organisatie wil formaliseren, er middelen nodig zijn om in de infrastructuur te investeren. Om de K!K-methodiek structureel te implementeren in de kunstprogramma's van scholen is een verdere uitwerking van de plannen noodzakelijk. K!K zal zich daarom eerst moeten professionaliseren alvorens te streven naar een uitbreiding van het scholennetwerk. De Raad adviseert om deze aanvraag te honoreren, gekoppeld aan een tussentijdse evaluatie van de geleverde output halverwege de periode 2009-2012.

Kunstbende Zuid-Holland

Samenvatting advies

De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur ziet dat Kunstbende in staat is een jonge multi-etnische doelgroep te bereiken en te stimuleren tot cultuurparticipatie en onderkent dat de stichting waardevol is in het Rotterdamse culturele veld. De Raad is positief over de aanvraag, maar adviseert om Kunstbende halverwege de cultuurplanperiode te evalueren alvorens tot continuering wordt besloten.

Positief voor € 20.000

Functie

presentatiefunctie voor grootstedelijke jongerencultuur

Beleidsthema's

cultuurparticipatie

cultuur en school

Beschrijving aanvraag

Kunstbende Zuid-Holland is opgericht met het doel het bevorderen van de cultuurparticipatie van jongeren in de breedste zin van het woord, met name van jongeren die nu nog weinig aan cultuur deelnemen. De Kunstbende Zuid-Holland, opgericht in 1992 fuseerde in 2004 met de Stichting Kunstbende Rotterdam. De Kunstbende Zuid-Holland vormt inmiddels ook een personele unie met de Stichting Passionate/Bulkboek. Hoewel de toenmalige Rotterdamse Kunststichting een positief advies uitbracht is de bemoeienis van de gemeente Rotterdam tot nu toe beperkt gebleven tot incidentele bedragen, dit in tegenstelling tot de provincie Zuid-Holland en de gemeente Den Haag.

De belangrijkste activiteit is de organisatie van twee jaarlijkse voorronden van een wedstrijd in acht kunstdisciplines; één daarvan vindt plaats in Rotterdam. Elk jaar staat een thema centraal: in 2006: Extreem, in 2007: Liefde, in 2008: Geheim. In 2007 zijn goede ervaringen opgedaan met het Theater Zuidplein als locatie. De ligging in Rotterdam Zuid leidde tot een hoger aantal deelnemers. Ook enthousiasme en betrokkenheid van het Theater Zuidplein waren opvallend, aldus de aanvraag. Daarnaast zijn er workshops in buurthuizen, workshops voor deelnemers; niet zozeer voorrondes als wel gelegenheden om bekwaamheden te vergroten. Voor de nabije toekomst streeft men naar samenwerking met lokale cultuurcentra. De komende jaren zal, vanwege het geringe aantal deelnemers onder de doelgroep Turkse jongeren, met name ook centra opzoeken waar veel Turkse jongeren komen. Voorts is er nog een scholentour. Bij alle activiteiten wordt samengewerkt met een groot aantal culturele instellingen in Rotterdam.

De volgende doelstellingen zijn de afgelopen periode bereikt:

- ▶ een professioneel podium (Nighttown en Zuidplein);
- ▶ het aantal deelnemers zit op het maximum haalbare op een middag;
- ▶ percentages vmbo- en mboleerlingen is uniek;
- ▶ meerdere groepen jongeren bij één wedstrijd, geen uitsplitsing van publiekgroepen;
- ▶ koppelen van jongeren aan instellingen en initiatieven die hen verder kunnen helpen;
- ▶ ondersteuning van jongeren na de voorrondes.

De nadruk lag op de overgang van een piekevenement naar een structureel educatief aanbod voor de doelgroepen. Per jaar gaan 800 mailingen de deur uit, vier tot vijf maanden voorafgaand aan de voorronde. Daarbij is de aandacht verschoven van een productgeoriënteerde benadering naar een meer doelgroepgeoriënteerde benadering. Men streeft naar een mix van deelnemers die een afspiegeling vormen van de Rotterdamse samenleving en wil de beeldvorming rondom jongeren in Rotterdam positief beïnvloeden. Bij het op te zetten begeleidingstraject wil men samenwerken met instellingen als de SKVR.

De komende jaren zal het beleid in het teken staan van verdieping en een groter bereik. Men wil meer bieden dan slechts één voorronde per jaar; regelmatig voorrondes organiseren in theaters en goed geoutilleerde zalen, schoolverlaters ervaring laten opdoen bij de organisatie van de Kunstbende; contacten met overkoepelende instellingen verbeteren; jongeren niet alleen bereiken via scholen maar ook via buurthuisavonden. Ook per discipline komen er campagnes.

Aangevraagd voor cultuurplan 2009-2012 € 40.000

Aangevraagd bij fondsen, rijk, provincie € 77.000

Subsidie cultuurplan 2005-2008 n.v.t.

Overwegingen

Kunstbende Zuid-Holland is sinds de jaren '90 in staat gebleken een jonge multi-etnische doelgroep te bereiken en te stimuleren tot cultuurparticipatie. De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur vindt om die reden dat Kunstbende waardevol is voor het Rotterdamse culturele veld. Kunstbende heeft een goed beeld van zijn eigen positie en werkt veel samen met culturele instellingen die de stichting ondersteunen bij onder andere het workshoptraject en de begeleiding van de deelnemers. Om nieuwe groepen Rotterdamse jongeren te bereiken wil de stichting de komende periode niet alleen scholen benaderen, Kunstbende Zuid-Holland wil nog intensiever scouten en workshops geven in Rotterdamse buurt- en jongerencentra. Kunstbende wil de komende cultuurplanperiode ook nieuwe media, zoals Hyves, inzetten om de jonge doelgroep aan zich te (blijven) binden. Deze ontwikkelingen vindt de Raad positief. De Kunstbende werft actief daar waar jongeren zich bevinden, zowel binnen als buiten de school.

Het valt de Raad op dat het aantal mediapublicaties over Kunstbende Zuid-Holland de afgelopen drie jaren drastisch is verminderd. Dit baart de Raad zorgen want er is een duidelijke wisselwerking tussen media exposure en publieksbereik. Een afname in mediapublicaties kan op lange termijn negatieve gevolgen hebben voor het publieksbereik, aldus de Raad. Dit geldt ook voor de naamsbekendheid en het imago van Kunstbende. Naast de digitale benadering blijft volgens de Raad een gerichte actie via de reguliere media nodig.

Ondanks deze kanttekening is de Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur positief over de aanvraag van Kunstbende en adviseert de stichting te subsidiëren. Het positieve advies is gekoppeld aan een tussentijdse evaluatie van de geleverde output halverwege de periode van het cultuurplan 2009-2012.

Kunsthal Rotterdam

Samenvatting advies

De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur vindt de Kunsthal Rotterdam uit het oogpunt van publieksverbreding, participatiebevordering en beeldcultuur een goed functionerende instelling. Qua publieksbenadering (met een gedifferentieerd pakket instrumenten) en op het vlak van participatieprojecten scoort de Kunsthal als paramuseale instelling hoog. De instelling, uniek in Nederland, verdient steun; continuering in het gemeentelijke cultuurplan is voor de hand liggend.

Positief voor € 1.405.000.

Wegens budgettaire beperkingen op basis van in de inleiding genoemde criteria wordt Kunsthal Rotterdam toegevoegd aan instellingen onder de zaaglijn.

Functie

presentatie-instelling voor kunst en cultuur in brede zin

Beleidsthema's

cultuurparticipatie

cultuur en school

internationalisering

Beschrijving aanvraag

De Kunsthal is, al zo'n vijftien jaar lang, een laagdrempelig instituut met landelijke uitstraling en internationale ambitie. Het is de drukst bezochte tentoonstellingsplek in Rotterdam. Het trekt een zeer breed publiek: veel kinderen en jongeren en driekwart van de bezoekers komt van buiten de regio. De Kunsthal is in beginsel een collectieloze architectonische toverdoos waar in principe elke tentoonstelling gehouden kan worden. Gemiddeld presenteert de Kunsthal 25 tentoonstellingen per jaar. Daarbij zitten altijd minimaal twee grote publiekstentoonstellingen, waaronder één familietentoonstelling en één tentoonstelling over een cultuurhistorisch onderwerp. Het tentoonstellingsprogramma van de Kunsthal is gevarieerder dan welke andere instelling ook in Nederland. Van dinosaurussen, Zwartvoetindianen, sinterklaascadeaupapier, Jean Tinguely en Henry Moore tot Honderd jaar korfbal, Zestig jaar COC Rotterdam, kinderboeken, de Libelle, modeshows, proeverijen en beurzen. De Kunsthal besteedt daarnaast veel aandacht aan actuele en historische fotografie, aan design en niet-westerse onderwerpen. Beeldende kunst uit alle perioden van de kunstgeschiedenis komt met grote regelmaat in het programma voor.

De Kunsthal Rotterdam, enig in haar soort in Nederland, werkt veel samen met andere instellingen in Nederland en daarbuiten. In de loop der jaren is het profiel van de instelling dermate verfijnd dat het tentoonstellingsaanbod complementair is aan andere tentoonstellingen in Nederland. Er wordt ook werk getoond van kunstenaars die in Nederland heel bekend zijn, maar waarvan zelden of nooit iets te zien is.

De Kunsthal besteedt veel aandacht aan de relatie met het publiek en beschikt daartoe over een scala aan instrumenten; in het beleidsplan worden er tien onderscheiden. De database met publieksgegevens wordt steeds verder verfijnd. Ambassadeurs van de Kunsthal werken als klankbord voor de tentoonstellingsmakers met name bij het ontwikkelen van het begeleidend materiaal. Het educatieve programma van de Kunsthal wordt steeds verder verfijnd (de Kunsthal onderhoudt veel contact met vertegenwoordigers van allerlei groepen, bijvoorbeeld via het Teach-the-teacher programma met 1.200 docenten), de Club van 100 is een platform en netwerkclub van high potentials die zorgen voor contact met bedrijfsleven en media. Recent ontwikkelde beurzen als EXOTA! - World of Art en Interior & Design vragen om een nieuwe manier van publieksbenadering. In de Nieuwe Galerie zal aan net afgestudeerde jonge kunstenaars met een dubbele nationaliteit een eerste presentatiemogelijkheid worden geboden. In het kader van

de tentoonstellingen is er veel contact met talloze organisaties in Nederland. De samenwerking met het Rotterdamse Jeugdvakantiepaspoort werpt vruchten af.

De Kunsthal wil in de komende cultuurplanperiode het project Mijn eerste keer uitvoeren, een cultuurparticipatieproject dat in drie delen uiteenvalt:

- ▶ mijn eerste bezoek (met name gericht op kids en jongeren);
- ▶ mijn eerste contact (met een andere cultuur, bestemd voor o.a. families en onderwijs);
- ▶ mijn eerste confrontatie (met onbekende, nieuwe kunst).

De tien hiervoor genoemde instrumenten worden alle ingezet om dit project te ontwikkelen en te ondersteunen. De Kunsthal vraagt een aanvullende subsidie van € 200.000 voor het mogelijk maken van dit meerjarige project.

De Kunsthal biedt in haar beleidsplan eveneens inzicht in haar tentoonstellingsprogramma, haar rol in het presenteren van cultureel erfgoed (een betrekkelijk nieuw onderwerp waarbinnen aandacht is voor de culinaire cultuur) en een nieuwe reeks kunstpresentaties, te beginnen met de beeldhouwer Antony Gormley. De Kunsthal bepleit opnieuw krachtig de oprichting van een beeldenpark in het Museumpark. Een permanente presentatie van beelden aangevuld met een jaarlijkse manifestatie georganiseerd door een van de Museumparkinstellingen zou deze verwaarloosde plek in de stad opnieuw tot leven kunnen brengen. Het Museumpark is een tot nu toe slecht benutte maar strategisch gelegen plek met een bij uitstek culturele potentie. Een hoogstaande beelddentoonstelling waarbij de omringende instellingen afwisselend als gastconservator zullen optreden kan zich ontwikkelen tot een internationaal bekende plek waar kunst en groen, natuur en cultuur bij elkaar worden gebracht.

Aanvraag subsidie cultuurplan 2009-2012 € 1.950.000

De Kunsthal vraagt aandacht voor haar slechte financiële positie (stijgende exploitatiekosten maakten vanaf 2007 een aanvullende gemeentelijke bijdrage van € 300.000 nodig) en voor de gebreken aan het gebouw waardoor de onderhoudskosten relatief hoog zijn (en een aanzienlijke reservering voor groot onderhoud in de nabije toekomst noodzakelijk is).

Subsidie cultuurplan 2005-2008 € 1.405.000

Overwegingen

De Kunsthal Rotterdam is een unieke instelling, een 'categorie in zichzelf', zoals aanvraagster stelt en dat maakt haar tegelijk ook moeilijk beoordeelbaar. De Kunsthal claimt een enorme speelruimte voor zichzelf; in beginsel is er immers iedere tentoonstelling denkbaar en veelal ook mogelijk. Kun je het dan fout doen? Niet zo lang er voldoende publiek op afkomt en dat is het geval: de Kunsthal heeft een omvangrijk publiek, breed qua leeftijd en herkomst. Uit een oogpunt van cultuurparticipatie is de Kunsthal een groot succes en verdient alle steun. De verschillende instrumenten die de Kunsthal inzet om het publiek aan zich te verbinden (ambassadeurs, Teach-the-teacher, Club van 100, en dergelijke) zijn goed ontwikkeld en vaak voorbeeldig. Deze instrumenten zijn samenhangend en versterken elkaar. De Kunsthal heeft haar tien participatiebevorderende instrumenten goed uitgewerkt en zet deze strategisch in. Het publiek staat centraal voor de Kunsthal en vooral het jongere publiek krijgt alle aandacht. Kinderen nemen hun ouders mee naar een tentoonstelling in plaats van omgekeerd en dat spreekt tot de verbeelding.

De tentoonstellingen van de Kunsthal gaan over van alles en ook over kunst. Echter, niet kunst maar beeldcultuur is de centrale invalshoek van de instelling. In de presentatie zoekt het soms de randen op en valt er een enkele keer overeen. De kracht van de instelling zit in haar portalfunctie. Ze biedt vaak een eerste kennismaking met onderwerpen die voor het grote publiek onbekend zijn. De Kunsthal wordt door het publiek soms als een museum ervaren, maar haar programma gaat veelal aan de typisch museale ervaring vooraf. Het is een paramuseale instelling die de minder ervaren kijker toch een museale ervaring biedt. Eigenlijk positioneert de Kunsthal zich daardoor goed. Door wat meer spektakel te bieden dan het gemiddelde museum lukt ze publiek naar binnen en biedt het, ongedwongen en bijna als vanzelfsprekend, nieuwe ervaringen

met kunst, vormgeving, fotografie en erfgoed. Dat spektakel en het soms wat oppervlakkige karakter van een tentoonstelling kan, met name de gevorderde kijker ook wel eens tegenstaan, maar overwegend is het aanbod van de Kunsthal integer, zij het niet op basis van artistieke criteria, maar op grond van externe noties als publieksbereik en participatie. En voorts: door bij sommige tentoonstellingen wat meer spektakel te bieden verleidt men de kijker ook om en passant door te lopen naar andere, moeilijkere tentoonstellingen die op hetzelfde moment in de Kunsthal worden aangeboden hetgeen een positief leereffect kan hebben. Overigens zou het goed zijn als de Kunsthal wat meer inzicht zou geven in het effect van haar handelen. Wordt er voldoende onderzocht of de portalfunctie ook werkt? Stroomt het publiek door naar andere instellingen of blijft het bij een unieke ervaring?

Het cultuurparticipatieproject Mijn eerste keer waarvoor de instelling nu extra financiële middelen aanvraagt is wat eigenaardig. Het is eigenlijk geen project, meer de noemer van een brede educatieve aanpak die als fundament onder het gehele programma wordt gelegd. De Kunsthal wil eerste indrukken bieden en doet dat bij iedere nieuwe bezoeker opnieuw, keer op keer. Daarmee bouwt zij met iedere tentoonstelling een nieuw netwerk op. De Raad plaatst wat vraagtekens bij de opzet van dit project, maar onderkent ook dat de Kunsthal ondanks haar uitgesproken cultuurparticipatieve aanpak in budget en organisatie een stevig educatief fundament ontbeert. Daarin te investeren lijkt dus zeer voor de hand liggend. De Raad meent dat de Kunsthal terecht om een budgettaire uitbreiding vraag ter versterking van haar educatieve functie, ter verbetering van haar tien instrumenten. Hoe het dan precies heet doet minder terzake. Dat daarnaast de Kunsthal de financiële middelen, die de laatste paar jaar incidenteel door de gemeente zijn toegekend om haar exploitatie te versterken thans als structureel meeneemt, valt eveneens zeer wel te begrijpen. De balans van de instelling ziet er niet florissant uit en ernstige liquiditeitsproblemen liggen al een tijd op de loer.

Overigens valt het de Raad op dat sponsoring geen substantieel deel van de inkomsten van de Kunsthal vormt. Zo geeft het peiljaar 2006 aan, dat op een inkomstentotaal van bijna 3,35 miljoen euro slechts een bedrag van € 260.000 aan sponsorinkomsten kon worden geboekt. Voor een instelling met zo'n breed en populair programma als de Kunsthal, waar kunst niet hoogdrempelig wordt gepresenteerd en waar ook veel niet-kunst wordt gebracht, valt dat wel tegen. Ook de prognose voor de komende jaren is wat sponsoring betreft niet opvallend (€ 400.000 op een totaal van 3,725 miljoen).

Lantaren/Venster

Samenvatting advies

De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur is, ondanks zijn waardering voor de historische betekenis van Lantaren/Venster in de Rotterdamse culturele infrastructuur, kritisch en voor wat betreft een aantal onderwerpen zelfs negatief, over het voorliggende beleidsplan. De Raad is teleurgesteld dat Lantaren/Venster blijkens zijn beleidsplan, zonder nadere toelichting, breekt met zijn historische identiteit op het gebied van theater en dans, programmering en werkplaats/productiehuis. Dit advies met betrekking tot Lantaren/Venster dient te worden gelezen in relatie tot het advies over het Productiehuis Rotterdam.

De plannen voor de muziekprogrammering die Lantaren/Venster voor de komende periode centraal stelt, jazz, AudioCulture en de andere muziekgenres, zijn onvoldoende onderbouwd in artistiek-inhoudelijk opzicht. Bovendien acht de Raad de voor die muziekfunctie begrote middelen excessief.

De Raad heeft op basis van het in het verleden gevoerde beleid, waardering voor en vertrouwen in de kwaliteit van de filmprogrammering door Lanteren/Venster, maar hij heeft twijfels bij de voorgerekende verwachte bezoekersaantallen.

De Raad trekt uit het voorliggende beleidsplan van Lantaren/Venster de conclusie dat de organisatie noch in praktische noch in artistiek-inhoudelijke zin goed is voorbereid op of zelfs toegerust op de veranderingen en vooral de schaalvergroting die zij door haar verhuizing tegemoet gaat. Daarenboven is de financiële positie van Lantaren/Venster dermate zorgelijk dat de Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur niet ziet hoe de Stichting Lantaren/Venster op eigen kracht dit alles het hoofd kan bieden.

De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur hecht groot belang aan verschillende functies die Lantaren/Venster vervult in de Rotterdamse culturele infrastructuur. De Raad adviseert dan ook om het nodige in het werk te stellen om die functies in de stad te behouden op het historische kwaliteitsniveau van Lantaren/Venster. Daaruit volgt het advies om binnen het cultuurplan middelen te oormerken specifiek voor die functies. De Raad bepleit aanstelling van een kwartiermaker/kwartiermakers om de functies muziek en film opnieuw gestalte te geven. Voor wat betreft de programmering van jazz ligt in de rede dat (een van de) partners in het zogeheten jazzconvenant uit 2001 daarin een rol speelt; op het gebied van film is de inbreng van een marktpartij denkbaar. De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur adviseert om een bedrag van € 950.000 binnen het cultuurplan 2009-2012 te reserveren.

Wegens budgettaire beperkingen op basis van in de inleiding genoemde criteria wordt Lantaren/Venster toegevoegd aan de instellingen onder de zaaglijn.

Functies

muziekpodium jazz/experimenteel
filmhuis

Beleidsthema's

cultuurparticipatie
cultuur en school
internationalisering

Beschrijving aanvraag

Lantaren/Venster is filmtheater en multidisciplinair podium met twee theaterzalen, vier filmzalen en een eigen café. Lanteren/Venster presenteert films, moderne dans, theater, muziektheater, jazz en nieuwe muziek, dat wil zeggen hedendaagse gecomponeerde muziek, en experimentele muziek. Lantaren/Venster heeft, in zijn pand aan de Gouvernestraat in het centrum van de stad, een roemruchte historie als cultureel centrum, broed- en presentatieplaats van Rotterdamse kunstenaars en als legendarische bakermat van het filmfestival Rotterdam.

Het filmprogramma omvat art house films, kinderfilms en het Cinematheekprogramma. Op het gebied van de podiumkunsten vaart Lantaren/Venster een koers van – naar eigen zeggen – artistieke eigenzinnigheid; het programma bestaat uit werk van gevestigde makers en opkomend talent. Onder de noemer L/V Productie krijgen nieuwe/jonge theatermakers de gelegenheid een productie te maken.

In de aanvraag ten behoeve van de nu aflopende cultuurplanperiode 2005-2008 heeft Lantaren/Venster expliciet zijn ambitie verwoord om een beduidend programma op het gebied van nieuwe muziek te realiseren. Die ambitie, onderstreept door het voornemen om de theater- en dansprogrammering (in financiële zin) te matigen ten gunste van het muziekprogramma, heeft mede geleid tot een positief advies van de Raad voor Cultuur voor dat programmadeel.

Lantaren/Venster heeft een programma van nieuwe muziek verwezenlijkt. Dat programma van nieuwe muziek is intussen overgedragen aan de Doelen, inclusief de daartoe bestemde middelen. Lantaren/Venster legt zich recentelijk toe op jazzprogrammering die door de organisatie als uitermate succesvol wordt beschouwd, en de concertserie AudioCulture, in de traditie van de sonologie/elektronische muziek.

Het gebouw van Lantaren/Venster aan de Gouvernestraat is een ruimtelijke optelsom van delen van verschillende panden die met elkaar zijn verbonden. Het gebouw wordt door de organisatie aangeduid als knip-en-plakpand. In de loop der jaren is het pand een en ander maal verbouwd; anno 2008 zijn verbouwing en aanpassing aan de eisen van de tijd opnieuw noodzakelijk in (Arbo)technische zin en voor wat betreft comfort en service voor de bezoekers.

Op de Wilhelminapier, vlak bij Las Palmas, Montevideo en Hotel New York, wordt een nieuw Lantaren/Venster gerealiseerd in het laagbouwdeel van het complex New Orleans. In het nieuwe gebouw krijgt Lantaren/Venster de beschikking over vijf filmzalen van verschillende grootte met in totaal ruim 600 zitplaatsen; één van de filmzalen is multifunctioneel, en ook geschikt voor kleinschalige muziek(theater)presentaties. Daarnaast is er één zaal voor muziek en muziektheater met een capaciteit van 350 zit- of 800 staanplaatsen. Ook komt er een royaal theatercafé.

Lantaren/Venster voorziet dat er een beduidende inspanning nodig zal zijn om het publiek te verleiden om naar de nieuwe locatie te komen en om het dáár te binden.

Lantaren/Venster ambieert op de nieuwe locatie een unieke multidisciplinaire kunstinstelling te worden met een hedendaags, vernieuwend en avontuurlijk programma voor een gevarieerd publiek dat een hang heeft naar een stedelijke mentaliteit. Het gebouw moet volgens de plannen gereed zijn eind 2009, begin 2010 (in 2009 honderdjarig bestaan van het gebouw aan de Gouvernestraat).

De programmering, service en het gebouw tezamen leiden tot een sfeer die informeel, persoonlijk en betrokken is. De strategie die Lantaren/Venster zal volgen om zijn ambities te verwezenlijken omschrijft de aanvraag als: samenwerking, top faciliteiten en kwaliteit.

Lantaren/Venster zal zich voortaan, voortbouwend op zijn traditie, toeleggen op een programma van kunstfilm (Europese film en vanaf 2009 een toenemend aanbod op het gebied van Wereldcinema), kinderfilms, Cinematheek en muziek. In het muziekprogramma neemt de serie jazzconcerten een prominente plaats in. Ook omvat het muziekprogramma concerten van AudioCulture, Singasong, Wereldmuziek en (kleinschalige) Muziektheaterprogrammering. De muziekprogramma's jazz, AudioCulture en Singasong worden aangemerkt als speerpunten in het programma waarvan Lantaren/Venster het epicentrum in Nederland wil zijn.

Naast en in relatie tot het reguliere aanbod organiseert Lantaren/Venster specials, bijvoorbeeld landen-filmspecials en evenementen en sluit hij aan bij de programma's van stadsbrede evenementen zoals het International Filmfestival Rotterdam, North Sea Jazz Festival.

Uit het beleidsplan blijkt dat Lantaren/Venster zijn huidige programma op het gebied van theater en dans, inclusief de werkplaatsfunctie, achterlaat in de Gouvernestraat, en laat opgaan in het voorgenomen uitgebreide Productiehuis van de Rotterdamse Schouwburg. Ook Dansateliers kondigt aan zijn intrek in dat gebouw te nemen.

De nieuwe organisatiestructuur en de overdracht van functies is nog niet voltooid. In zijn aanbiedingsbrief van de cultuurplanaanvraag, houdt het bestuur van Lantaren/Venster zich uitdrukkelijk het recht voor om zijn voornemens te herzien, dit rechtstreeks gekoppeld aan de beschikbaar te gestelde of te stellen middelen.

In de risicoparagraaf en in het slotwoord rept Lantaren/Venster van het concurrerend aanbod op het gebied van film en nieuwe muziek in het centrum. Lantaren/Venster zal daarover afspraken maken met de collega's en zover dat nodig is (bij de dienst Kunst en Cultuur) aandringen op het tegengaan van een concurrerend gesubsidieerd aanbod.

- ▶ Cultuurparticipatie: Lantaren/Venster stelt zich ten doel om aan het einde van de komende cultuurplanperiode het dubbele aantal bezoekers te ontvangen: op jaarbasis 126.000 voor film en 20.000 voor muziek.
- ▶ Het beleidsthema cultuur en school wordt gerealiseerd in educatieve projecten, deels in samenwerking met de SKVR, Digital Playground, International Film Festival Rotterdam, Cinerama en scholen. In het beleidsplan is sprake van educatie op het gebied van dans (situatie 2007, mogelijk voort te zetten tot in 2009).
- ▶ Binnen het werkerrein van Lantaren/Venster op het gebied van muziek, spreekt de internationale oriëntatie vanzelf. De organisatie ambieert een podium te zijn met allure én sfeer waar internationaal vooraanstaande artiesten graag komen.

Aanvraag subsidie cultuurplan 2009-2012 € 1.934.000

Subsidie cultuurplan 2005-2008 € 1.777.500

Overwegingen

De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur stelt voorop dat hij waardering heeft voor de historische positie en betekenis van Lantaren/Venster in de culturele infrastructuur van Rotterdam. Lantaren/Venster heeft grote verdienste als vertoningsplaats van het werk van nieuwe en/of jonge makers op het gebied van theater en dans, als theater- en danswerkplaats, als vertoningsplaats voor arthouse films, kinderfilms, de Cinematheek en de thematische (landen-) filmprogramma's. In de afgelopen jaren heeft Lantaren/Venster zich aanvankelijk ook verdienstelijk gemaakt als podium voor nieuwe muziek en recent voor jazz. Voor wat betreft de filmprogrammering is de Raad positief op grond van het veelzijdige en kwalitatief goede programma. De functie van een vertoningsplaats voor de arthouse film is onmisbaar voor de stad; Lantaren/Venster vervulde die functie jarenlang met verve en zijn betekenis in dat opzicht is onbetwist. Juist door de combinatie van programma's en activiteiten is Lantaren/Venster een ontmoetingsplaats van belang.

De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur heeft waardering voor de wijze waarop Lantaren/Venster zich in de afgelopen cultuurplanperiode heeft hersteld van een lichte inzinking in publieksbelangstelling, als organisatie en als centrum van culturele bedrijvigheid. Dat laat onverlet dat de Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur kritisch en op een aantal punten negatief oordeelt over de beschreven voornemens in het voorliggende beleidsplan. Het beleidsplan van Lantaren/Venster voor de cultuurplanperiode 2009-2012 is weinig overtuigend in meerdere opzichten.

De Raad heeft waardering voor de ambitie om op de nieuwe locatie met de programmering en een royaal café een multidisciplinair centrum met grootstedelijke allure te worden. De Raad onderkent dat het aanzienlijke inspanningen zal vergen om die voornemens gestalte te geven en om de gewenste publieksstroom op gang te brengen en de bezoekers te binden. Het bevreemdt de Raad echter dat het beleidsplan weinig diepgaande mededelingen doet over de aanstaande verhuizing naar een nieuw gebouw op de Wilhelminapier. De Raad ziet overigens wel degelijk in dat die voorgenomen verhuizing gereede aanleiding is om nieuwe inhoudelijke en bedrijfsmatige ambities te verwezenlijken en eventueel tot een wijziging in de artistieke koers.

Voor wat betreft de artistiek-inhoudelijke en praktische kanten van voorgenomen muziekprogrammering is de Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur niet overtuigd door het beleidsplan van Lantaren/Venster, hoewel de ambitie op een aansprekend hoog niveau ligt. Het feit dat Lantaren/Venster recentelijk zijn taken op het gebied van nieuwe muziek heeft overgedragen aan de Doelen is naar het inzien van de Raad een zinvol besluit. Hedendaagse gecomponeerde muziek past goed binnen het profiel van die instelling.

De Raad onderkent dat huidige jazzprogrammering in Lantaren/Venster inderdaad succesvol is te noemen, maar de opvatting van Lantaren/Venster dat het daardoor intussen het tweede belangrijkste jazzpodium van Nederland is geworden, deelt de Raad niet. De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur heeft opgemerkt dat in de actuele jazzprogrammering een sterk accent ligt op Amerikaanse acts. De aandacht daarvoor is verheugend, ware het niet dat als gevolg daarvan het aandeel van Rotterdamse, Nederlandse, zelfs Europese jazz gering is. Kortom: het aanbod van jazz in Lantaren/Venster heeft een eenzijdig profiel dat leidt tot verschraling. Dat is een situatie die indruist tegen de bevindingen uit de tussentijdse evaluatie van Lantaren/Venster in 2006, die juist aandacht voor Rotterdamse jazz bepleitte, evenals samenwerking tussen de verschillende jazzorganisaties en -podia in de stad. Lantaren/Venster rept in zijn beleidsplan niet van historische samenwerkingsverbanden, noch van het zogeheten jazzconvenant, die deze ontwikkelingen voor jazz in Rotterdam mede mogelijk hebben gemaakt. Deze programmatische wending bij Lantaren/Venster legt impliciet een taak bij de andere aanbieders/programmeurs van jazz om de gewenste breedte van het jazzaanbod in Rotterdam te borgen.

Vooraf echter betwijfelt de Raad of de voorgenomen programmering voldoende is doordacht voor de nieuwe accommodatie voor wat betreft de relatie tussen de te verwachten publieke belangstelling en de capaciteit van de zaal. De Raad heeft de indruk dat de nieuwe zaal voor de in het beleidsplan genoemde artiesten/acts ofwel te groot is ofwel aanzienlijk te klein. De beschrijving van de overige plannen voor muziekprogrammering, Singasong, AudioCulture en wereldmuziek, heeft de Raad niet overtuigd van de noodzaak om een zo breed palet aan muziek aan te bieden. Het profiel op het gebied van muziek van het nieuwe Lantaren/Venster zal dan vele genres en stijlen omvatten, temidden van het aanbod op andere podia in Rotterdam, met elk hun specifieke profiel, bijvoorbeeld het World Music and Dance Centre of WORM. De geformuleerde voornemens op het gebied van muziek voor Lantaren/Venster getuigen derhalve niet van een gedegen analyse van de bestaande muzikale infrastructuur, noch van een eenduidige visie op de gewenste eigen positionering.

Voor wat betreft de functie van Lantaren/Venster als vertoningsplaats voor arthouse film, heeft de Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur zeker vertrouwen in de artistiek-inhoudelijke programmatische kracht en inzicht bij Lantaren/Venster. Bij de schets van de bedrijfsmatige kant van het filmaanbod in Lantaren/Venster echter, heeft de Raad een groot voorbehoud: de publieksverwachting voor film op de nieuwe locatie van Lantaren/Venster maakt de indruk te zijn voortgekomen uit voornamelijk rekenkundige overwegingen. De toename van het aantal beschikbare stoelen leidt immers niet automatisch tot een hoge bezettingsgraad in de zalen; de Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur onderkent overigens volmondig dat de bezettingsgraad bij dit specifieke filmaanbod niet kan gelden als de ultieme indicator van succes.

De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur concludeert op basis van deze onderwerpen in het beleidsplan van Lantaren/Venster dat de organisatie geen voldragen artistiek-inhoudelijke visie of programma heeft weten te formuleren voor haar nieuwe locatie, de bijbehorende schaalvergroting, noch een adequaat antwoord op haar bedrijfsmatige en financiële situatie.

Naar het inzien van de Raad loopt Lantaren/Venster intussen al vooruit op het aanstaande cultuurplan: de programmering van nieuwe muziek is feitelijk, en formeel, overgedragen aan de Doelen; de programmering van Rotterdamse, Nederlandse en Europese jazz is beperkt. De beleidsplannen van het Productiehuis Rotterdam van de Rotterdamse Schouwburg laten zien dat Lantaren/Venster zijn taken op het gebied van theater en dans neerlegt, en daarenboven merkt de Raad, uit eigen waarneming, op dat de Rotterdamse Schouwburg de facto reeds taken op het gebied van programmering vervult in het gebouw aan de Gouvernestraat.

De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur hecht evenwel groot belang aan verschillende historische functies die Lantaren/Venster vervult in de Rotterdamse culturele infrastructuur: die op het gebied van jazz en andere (experimentele) muziekgenres, (art house) film, én theater- en dansprogrammering en als werkplaats/productiehuis voor theater en dans. De Raad adviseert dan ook om het nodige in het werk te stellen om die functies in de stad te behouden op het historische kwaliteitsniveau van Lantaren/Venster. Daaruit volgt dat de Raad adviseert om binnen het cultuurplan middelen te oormerken specifiek voor die functies.

De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur betreurt het dat Lantaren/Venster, blijkens zijn beleidsplan, volledig breekt met zijn historische functies op het gebied van theater en dans en daarmee met die identiteit. Die keuze zou op zichzelf genomen te rechtvaardigen kunnen zijn, in het licht van nieuwe artistiek-inhoudelijke inzichten en/of ambities, in combinatie met de aanstaande verhuizing. Het feit echter dat Lantaren/Venster deze koerswijziging poneert als een gegeven feit zónder enige artistiek-inhoudelijke of praktische motivering, getuigt van weinig respect voor de eigen geschiedenis en identiteit, of inzicht in de waarde van die functies binnen de culturele infrastructuur van Rotterdam. Het feit dat deze functies onderdeel uitmaken van de beleidsplannen van het Productiehuis Rotterdam van de Rotterdamse Schouwburg, doet daaraan niets af.

De Raad acht de wijze waarop Lantaren/Venster deze koerswijziging afdoet door enkele mededelingen dienaangaande in zijn aanbiedingsbrieven bij zijn eigen beleidsplan, en bij dat van het Productiehuis Rotterdam, niet passend. Treffend is ook dat Lantaren/Venster zijn beleidsplan heeft aangeboden onder het expliciete voorbehoud van de toekenning van voldoende middelen. De financiële positie van Lantaren/Venster is, blijkens de balansgegevens, in voorgaande jaren uitermate zorgelijk geweest. Hoewel de organisatie in 2007 eenmalig een tussentijdse bijdrage van de gemeente ontving, onder andere om de grootste tekorten weg te werken, blijft de uitgangspositie ongewis. De begroting voor de eerstkomende periode stemt evenmin optimistisch. De begrote, aanzienlijke kosten van huisvesting kan de Raad, op basis van de voorhanden gegevens, uitsluitend voor kennisgeving aannemen. De begroting toont daarnaast aanzienlijke bedragen voor alle overige bedrijfsonderdelen, waarbij de post voor de muziekprogrammering, jazz en AudioCulture, bijzonder in het oog springt: € 600.000 netto programmeringskosten per jaar, naar het inzien van de Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur een exorbitant bedrag. De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur ziet niet hoe de Stichting Lantaren/Venster zijn financiële situatie blijvend het hoofd denkt te bieden, zónder dat de middelen die zijn bestemd zijn voor cultuur, oneigenlijk worden aangewend om aanzienlijke historische tekorten te delgen. Dit advies over Lantaren/Venster dient te worden gelezen in relatie tot het advies over het Productiehuis Rotterdam van de Rotterdamse Schouwburg, dat enkele van de historische functies van Lantaren/Venster omvat. De Raad adviseert om een kwartiermaker/kwartiermakers aan te stellen die de functies muziek en film opnieuw gestalte geven. Voor wat betreft de programmering van jazz ligt in de rede dat (een van de) partners in het zogeheten jazzconvenant uit 2001 daarin een rol speelt; op het gebied van film is de inbreng van een marktpartij denkbaar. Slotopmerking: uit laat bekend geworden informatie, ruim ná het verstrijken van de inzendtermijn voor de cultuurplanaanvraag, blijkt dat Lantaren/Venster in het meest recente boekjaar, 2007, een deel van zijn tekorten heeft kunnen reduceren. Daaraan hebben bijgedragen dat publieksinkomsten zich in gunstige zin hebben ontwikkeld en bovengenoemde tussentijdse bijdrage door de gemeente. De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur heeft zich in zijn besluitvorming gebaseerd op de ingediende aanvraag.

Laurenscontorij

Samenvatting advies

De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur is uitgesproken positief over de Laurenscontorij, zowel voor wat betreft de wijze waarop zij de Bachtraditie in ere houdt en voor de consistente muzikale ontwikkeling die zij de afgelopen periode heeft doorgemaakt.

De Raad heeft vertrouwen in de plannen van de Laurenscontorij, in de muzikale mogelijkheden van de ensembles én in de voornemens op het gebied van educatie en participatie, zij het met een kleine kanttekening bij het optimisme voor wat betreft de mogelijkheden om volledig nieuwe publieksgroepen te bereiken.

De Raad adviseert om de Laurenscontorij subsidie toe te kennen in het cultuurplan 2009-2012, ter hoogte van het gevraagde bedrag.

Positief voor € 65.000

Functie

muziek: ensemble

Beleidsthema's

cultuurparticipatie
cultuur en school
internationalisering

Beschrijving aanvraag

De Stichting Laurenscontorij omvat drie ensembles: de Laurenscontorij, het Laurens-Bachorkest en het Laurens-Bachcollegium. De stichting Laurenscontorij streeft ernaar de artistieke doelen van de drie ensembles op zo hoog mogelijk niveau te vervullen. Dat vereist een precaire balans tussen gevoel voor traditie en vernieuwing en een zakelijke instelling waarbij het artistiek beleid ten alle tijde voorop staat en de koers bepaalt.

De Laurenscontorij is het kathedrale koor van de Grote of Sint-Laurenskerk. Zij is opgericht met als doel de muziekcultuur opnieuw tot leven te wekken in de gerestaureerde Laurenskerk. De Laurenscontorij brengt voornamelijk koorliteratuur uit de periode van de vijftiende tot en met de eenentwintigste eeuw, met een accent op het werk van Johann Sebastian Bach. De muziek wordt uitgevoerd in de vorm van concerten, cantatediensten, kerkmuziek en muzikale opluistering van formele gelegenheden in kerk en stad. De Laurenscontorij bestaat uit gevorderde amateurzangers en muziekvakstudenten.

Het Laurens-Bachorkest is het vaste begeleidingsorkest van de cantate-uitvoeringen en de concerten van de Laurenscontorij. Het orkest bestaat volledig uit professionele musici en uit muziekvakstudenten.

Het Laurens-Bachcollegium is een projectkoor dat geheel bestaat uit jonge professionele zangers. Het collegium komt twee tot drie keer per jaar bijeen voor projecten en de daarbij behorende uitvoeringen. De professionele status en de intensieve werkwijze vormen een waardevolle artistieke aanvulling op de Laurenscontorij.

De stichting ziet het als een van haar taken om de koormuziek- en Bachtraditie in Rotterdam voort te zetten en om bij te dragen aan het muziekleven in de stad. Naast het repertoire uit de koorliteratuur vanaf de vijftiende eeuw en Bach, besteedt de Laurenscontorij ruime aandacht aan Nederlandse koormuziek en nieuwe koormuziek (door middel van compositieopdrachten); in 2007 organiseerde zij een festival rond het werk van Henk Badings. Ook werkt zij met verschillende partners samen in (muziektheater)projecten.

De Laurenscontorij draagt bij aan cantatediensten in de Laurenskerk en verzorgt jaarlijks een liturgische uitvoering van de Matthäus Passion. Eenmaal per jaar organiseert zij in het programma Musica Laurentiana, een meezing-dag voor amateurs en publiek. In 2007 realiseerde de stichting de kinderopera De Zondvloed van Benjamin Britten.

Aan het publiek biedt de Laurenscontorij bij de cantatediensten schriftelijke inhoudelijk-muzikale toelichtingen, waarvan in het bijzonder de publicatie over de Matthäus Passion veel aftrek vond.

De stichting omschrijft zich ook als werkgever in de Rotterdamse cultuursector en als opleidingsplatform voor jonge musici; de ensembles bieden aan vocalisten en instrumentalisten de mogelijkheid om praktijkervaring op te doen. De Laurens-ensembles zijn samenwerkingspartners voor andere professionele instellingen in Rotterdam, waaronder de Doelen, Codarts, Rotterdams Philharmonisch Orkest, het DoelenEnsemble en de SKVR.

In de periode 2005-2008 heeft de Laurenscontorij haar organisatie kunnen professionaliseren en heeft zij zich in artistieke zin kunnen ontwikkelen. De oprichter en artistiek leider van de ensembles is opgevolgd door een nieuwe dirigent/artistiek leider; voor wat betreft de samenstelling van het koor zijn de toegangseisen aangescherpt; de toestroom van jonge zangers in alle stemgroepen is gestimuleerd.

Door de concentratie op de samenstelling en kwaliteit van de ensembles is het beleidsvoornemen om regelmatig te werken met gastdirigenten in mindere mate tot stand gekomen dan verwacht. Dit beleidsvoornemen geldt onverkort voor de komende periode. Voor selectie van ook internationale gastdirigenten, laat de stichting zich adviseren door de programmeur van de Doelen.

Door compositieopdrachten te (blijven) verstrekken draagt de Laurenscontorij bij aan de bevordering van koormuziek.

De stichting onderzoekt of het Laurens-Bachorkest zich een positie kan verwerven als een goed en betaalbaar begeleidingsorkest voor koren in de Rotterdamse regio, met een zelfstandige exploitatie.

De stichting ambieert om met het Laurens-Bachcollegium voortaan drie of vier wellicht grootschalige (muziektheater)projecten te realiseren. Tot dusver realiseerde zij er twee of drie per jaar wat naar het inzien van de stichting, de continuïteit niet bevordert noch in artistieke zin, noch voor wat betreft naamsbekendheid en binding met het publiek. De reacties van het publiek en het enthousiasme binnen de stichting inspireren tot uitbreiding.

De stichting voorziet voortzetting van de concertreeksen, al dan niet in samenwerking met andere instellingen, de cantatediensten, projecten, plus een concert in het kader van het voorgenomen De Lange-jaar in 2011.

De stichting stelt dat zij, dankzij de structurele middelen in het cultuurplan, zich artistiek gezien in de volle breedte [heeft] kunnen presenteren. De stichting neemt zich voor om de ingezette koers in de komende periode voort te zetten, om de artistieke groei in goede banen te leiden en een waardevolle culturele instelling voor de stad te zijn en te blijven.

- ▶ Op het gebied van cultuur en school heeft de stichting Laurenscontorij het plan om een educatief project in relatie tot de Matthäus Passion te realiseren dat zij aan Rotterdamse scholen aanbiedt. Dit project is gebaseerd op materiaal dat werd ontwikkeld door de Nederlandse Bachvereniging. Dat project is eerder ter hand genomen door het Philharmonisch Koor Toonkunst Rotterdam, dat het uiteindelijk terzijde heeft gelegd als gevolg van gebrek aan de benodigde productiecapaciteit en financiële middelen.
- ▶ Een aspect van cultuurparticipatie zijn de eerder genoemde projecten, naast het meezing-evenement. De kinderopera De Zondvloed heeft veel succes gehad, naar zeggen van de stichting mede dankzij de grote schaal ervan, 100 kinderen en 50 volwassen werkten mee aan vier uitvoeringen. In vervolg hierop kreeg de Laurenscontorij verzoeken om meer van dergelijke projecten te realiseren. Uit die vragen maakt de stichting op dat er in Rotterdam kennelijk behoefte is aan producties voor amateurs, jongeren en kinderen binnen het klassieke/opera genre. Het populaire/musical genre wordt in Rotterdam bediend door jeugdtheaterschool Hofplein. Voor 2012 is een nieuw kinderooperaproject voorgenomen, op basis van een compositie van Britten, met een nieuwe muzikale introductie, een compositieopdracht aan een jonge componist.
- ▶ Op het gebied van internationalisering ontwikkelt de stichting plannen voor samenwerking en mogelijk uitwisseling met het Oratorienchor in Keulen.

Aanvraag subsidie cultuurplan 2009-2012 € 65.000

Subsidie cultuurplan 2005-2008 € 59.000

Overwegingen

De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur is uitgesproken positief over de Laurensantorij, zowel voor wat betreft de wijze waarop zij de Bachtraditie in ere houdt, zich met haar muzikale projecten verbreedt als voor de consistente muzikale ontwikkeling die zij de afgelopen periode heeft doorgemaakt. Blijkens het beleidsplan 2009-2012 is de Laurensantorij voornemens deze aspecten voort te zetten en verder te ontwikkelen.

De Laurensantorij, met haar drie ensembles, toont dat de samenwerking tussen vergevorderde amateur-musici en (jonge) professionals, onder artistiek bevlogen leiding, bijzonder gelukkig kan uitwerken. De ensembles benutten hun muzikale mogelijkheden, waarbij met name de muzikale kwaliteit van het Laurens-Bachcollegium in het oog springt. De Laurens-ensembles vinden, naar het inzien van de Raad, een goede balans tussen hun beperking als Bach-ensembles en een breder, moderner en ook nieuw repertoire. De inbedding van het Bach-repertoire in liturgische uitvoeringen is overtuigend.

Een aantal van de initiatieven die de Laurensantorij neemt om een publiek van scholieren en jongeren te bereiken, komt solide en weldoordacht over, in het bijzonder die op het gebied van cultuur en school en cultuurparticipatie; de Raad plaatst echter wel een kleine kanttekening bij het optimisme van de Laurensantorij een volkomen nieuw publiek te kunnen bereiken.

De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur heeft vertrouwen in de plannen van de Laurensantorij, in de muzikale ontwikkelingsmogelijkheden van de ensembles en in de voornemens op het gebied van educatie en participatie.

De Raad adviseert dan ook om de Laurensantorij subsidie te verstrekken in het cultuurplan 2009-2012 ter hoogte van het gevraagde bedrag.

Laurenkerk Rotterdam, Stichting Grote of Sint-

Samenvatting advies

De functies die de Sint-Laurenkerk vervult voor de geschiedenis van Rotterdam en als muziek- en programmapodium zijn van grote waarde. In de visie van de Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur verdient de Sint-Laurenkerk ondersteuning voor beide functies.

De Sint-Laurenkerk wil een permanente expositie realiseren waarin de geschiedenis van het monument voor het voetlicht wordt gebracht. De Raad waardeert het dat de inrichtingskosten uit extern geworven financieringsbronnen worden bekostigd. Voor het onderhoud van deze tentoonstelling en overige middelen van publieksbegeleiding adviseert de Raad positief. Te zijner tijd zou een eventuele relatie van de Sint-Laurenkerk met het nieuwe museum van de stad kunnen worden bekeken.

Positief voor de tentoonstelling € 30.000 en positief voor de muziekprogrammering € 71.000

Functie

(cultuur) historische collectie

Beleidsthema's

cultuurparticipatie

cultuur en school

Beschrijving aanvraag

De Grote of Sint-Laurenkerk is het enige gebouw dat resteert uit de middeleeuwse periode van Rotterdam (1449 startte de bouw). De Sint-Laurenkerk is ook monument van de wederopbouw van het op 14 mei 1940 gebombardeerde stadscentrum. De stichting Grote of Sint-Laurenkerk is zowel verantwoordelijk voor de instandhouding als de exploitatie van de Laurenkerk.

De Laurenkerk was niet opgenomen in het cultuurplan 2005-2008. Het advies van de Rotterdamse Kunststichting (RKS) luidde als volgt: De RKS adviseert de Stichting Sint-Laurenkerk niet op te nemen in het cultuurplan wegens het ontbreken van een overtuigende visie. Zij verdient naar mening van de RKS wel financiële ondersteuning om de huidige functie als facilitair podium voor sociaal culturele en ceremoniële activiteiten te continueren (maar niet vanuit het cultuurbudget).

Dankzij een motie van de fractie Kok heeft de stichting Sint-Laurenkerk via de dienst Kunst en Cultuur € 125.00 gekregen, waarvan € 75.000 was bestemd voor sociaal culturele en ceremoniële activiteiten. Met een eigen muziekprogrammering voor een nieuw muziekpodium heeft de stichting de afgelopen cultuurplanperiode het bestaande muziekaanbod aangevuld.

In de aanvraag voor 2009-2012 wordt een masterplan gepresenteerd met drie functies ter aanvulling van het culturele aanbod in de stad en regio:

► Erfgoed

De Sint-Laurenkerk is drager van 550 jaar geschiedenis. Die geschiedenis en verhalen wil de stichting op een hedendaagse wijze vertellen.

► Muziekpodium Klassiek

Met een divers samengestelde muziekprogrammering richt de Sint-Laurenkerk zich op een breed publiek.

► Ceremoniële evenementen

De jaarlijkse uitreiking van De Laurenspenning, de 14 mei-herdenking en op zon- en feestdagen wordt de kerk voor erediens ten gebruikt door de Hervormde Gemeente Rotterdam.

Met een groot aantal samenwerkingspartners zoals de Doelen, de stichting Stadsmuziek, Codarts en de stichting Rotterdam Orgelstad ontwikkelt de Stichting Sint-Laurenkerk nieuwe initiatieven waaronder de jaarlijkse Rotterdamse Orgeldagen, die in 2008 voor het eerst zullen plaatsvinden. Rotterdam was immers lange tijd een vooraanstaande orgelstad die bekende organisten heeft

voortgebracht. Sinds enkele jaren wordt ruim aandacht geschonken aan een nieuwe orgelprogrammering onder andere met de serie Orgel Anders, de zondagmiddagconcerten, de marktconcerten etc.. Deze activiteiten, naar eigen zeggen gericht op een breed publiek, worden versterkt door het educatieve programma Speelorgel gericht op het primair onderwijs. In de serie Muziek voor Kerk, Kasteel en Kroeg gaat de stichting concerten organiseren, waarbij het gebouw uitgangspunt en drager is. Daarbij wordt, vooral bij de concerten in grote bezetting, samengewerkt met partners als het de Doelen en het Rotterdams Philharmonisch Orkest. Het gaat niet uitsluitend om het beschikbaar stellen van het podium, maar om gezamenlijk programmeren en financieren van concerten. Op het programma staan per jaar: een serie van (authentieke) muziek in kleine en in grote bezetting en twee opera's.

De stichting wil voor de komende cultuurplanperiode haar samenwerking met de SKVR voortzetten om amateurzangers en muzikanten een podium te bieden.

De stichting wenst voor de komende cultuurplanperiode een inhoudelijk en goed ontworpen permanente tentoonstelling van 550 jaar geschiedenis in de kerk te presenteren, zonder dat het een museum wordt. Met de tentoonstelling richt de stichting zich op een grotere stroom toeristen en het onderwijs. Volgens het Conceptontwerp Inrichting Laurenskerk zal de tentoonstelling alles behalve conservatief zijn; de kapellen krijgen waar mogelijk een inhoudelijke invulling en de muren zullen letterlijk spreken. Het geheel wordt omkaderd door maquettes, digitale bladerboeken in een gereconstrueerde librerie en audio-tours met telkens als hoofdfocus het gebouw zelf. De stichting kiest een twintigtal thema's waaronder de wederopbouw, Erasmus, de hervorming, Admiraal Witte de With (1599-1658) en hedendaagse (interculturele) devotie. De stichting gaat de permanente tentoonstelling bekostigen door sponsoring en fondswerving. De exploitatiekosten zoals het onderhoud, publiciteit en een kassamedewerker zijn in de aanvraag 2009-2012 opgenomen. Daarnaast zal met ingang van 2008 het bureau van de Sint-Laurenskerk worden uitgebreid met een medewerker productie en publiciteit culturele projecten (0,5 fte).

Aanvraag subsidie cultuurplan 2009-2012 € 190.000

Subsidie cultuurplan 2005-2008 nee

Overwegingen

De Sint-Laurenskerk behoort tot het gezichtsbepalende erfgoed van Rotterdam; het belangrijke monument is een icoon van de stad. De Sint-Laurenskerk vervult een waardevolle functie voor het begrip van de geschiedenis van Rotterdam en als muziek- en programmapodium. Het gebouw, het grote orgel, de plaats in de stad en de historische verhalen zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. In de visie van de Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur verdient de Sint-Laurenskerk ondersteuning voor beide functies.

De Raad acht het evenwel goed denkbaar dat de Sint-Laurenskerk, in zakelijk opzicht, een scheiding maakt tussen de presentatie van het monument en die van de geschiedenis van de stad enerzijds, en de muziek- en programmeringfunctie anderzijds. Deze laatste functie heeft al bewezen succes en brengt bescheiden inkomsten met zich mee. De tentoonstelling over de geschiedenis van het monument moet nog worden ontwikkeld en heeft een zeker financieel risico. De Raad heeft veel waardering voor het huidige muziekprogramma en voor de plannen voor de komende periode. Het beleidsplan getuigt van een heldere artistiek-inhoudelijke visie op de eigen mogelijkheden en wensen en op de eigen positie als een van de muziekpodia in Rotterdam. Die visie is sterk en overtuigend geformuleerd en beter uitgewerkt dan in de aanvraag voor het cultuurplan 2005-2008, gezien het advies van de Rotterdamse Kunststichting.

De Raad waardeert in het bijzonder de wijze waarop de programmeurs van de Sint-Laurenskerk haar geroemde orgel(s) centraal stellen in zorgvuldig samengestelde en actuele programma's. Die programma's ontsluiten immaterieel erfgoed door orgelmuziek te presenteren buiten de religieuze context die haar vanouds aankleeft. De vele gratis toegankelijke orgelconcerten in de Sint-Laurenskerk leiden wellicht tot herwaardering van dit genre.

Ook de overige concert- en muziekprogramma's beoordeelt de Raad positief. De Raad waardeert de samenwerkingsverbanden die de Sint-Laurenskerk onderhoudt met vele partijen in de stad,

evenals de afstemming met de Doelen voor programmering. Dat de Sint-Laurenskerk haar ruimte beschikbaar stelt voor volkomen andersoortige producties, maakt haar tot een bijzondere locatie voor cultuur in de ruimste zin van het woord, in het hart van de stad. Dat de entourage en de akoestiek niet voor alle soorten presentaties optimaal zijn, doet daaraan weinig af.

Die (gratis) concerten en programma's nodigen bovendien het publiek uit tot bezoek aan dit monument van de geschiedenis van Rotterdam, waarvan de functie en betekenis als uniek materieel erfgoed buiten kijf staan.

De Raad wil de Sint-Laurenskerk graag steunen om naast de muziekcomponent een actieve erfgoedcomponent te ontwikkelen in de vorm van de in het plan voorgestelde tentoonstelling. De Sint-Laurenskerk wil een permanente expositie realiseren waarin de geschiedenis van het monument voor het voetlicht wordt gebracht. De Raad juicht toe dat de inrichtingskosten uit extern geworven financieringsbronnen worden gedekt. Te zijner tijd zal de stichting de historische tentoonstelling in de kerk moeten relateren aan het nieuwe stadsmuseum met Het verhaal van de stad.

De Raad ziet het belang van de monumentale waarde van de Sint-Laurenskerk in en spreekt waardering uit voor de zelfstandige bekostiging van de tentoonstelling. Gezien het verwachte effect van de educatieve inzet is naar mening van de Raad ondersteuning van de exploitatie van de tentoonstelling en publieksbegeleiding gerechtvaardigd. De Raad adviseert de Sint-Laurenskerk een bijdrage uit het cultuurplan te verstrekken.

Letteren en Samenleving

Samenvatting advies

De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur vraagt zich af of Letteren en Samenleving het beoogde doel: versterking van het literaire klimaat in Rotterdam, volledig bereikt door de middelen op deze wijze in te zetten. De Raad meent dat het niet zinvol is om op deze manier zinvol de spin off van de leerstoel letteren in Rotterdam te bevorderen.

Functie

presentatiefunctie letteren voor jongeren

Beleidsthema's

cultuur en school
cultuurparticipatie
internationalisering

Beschrijving aanvraag

De Stichting Letteren en Samenleving heeft tot doel de werkzaamheden van de hoogleraar Literatuur en Samenleving aan de Erasmus Universiteit Rotterdam te faciliteren en te ondersteunen. Enerzijds werft de Stichting gelden voor onderzoek en onderwijs en anderzijds organiseert zij culturele activiteiten in Rotterdam die aansluiten bij het werk van de hoogleraar. De Stichting heeft in het verleden de benoeming mogelijk gemaakt van genoemde bijzonder hoogleraar door hiervoor de benodigde gelden te verwerven. De Stichting heeft een Raad van Advies. De stichting stelt in Nederland vooralsnog een unieke organisatie te zijn omdat er geen enkele andere stad is die zelf, zonder steun van het rijk, letterenstudies moet opbouwen. Het aangevraagde bedrag is € 15.000 euro per jaar, met name bedoeld voor secretariële ondersteuning die de organisatie van activiteiten en werving van andere fondsen mogelijk moet maken en voor de uitbouw van de web-site.

De Stichting bereidt een aantal activiteiten voor die aansluiten op de prioriteiten zoals geformuleerd door het College.

participatie:

- ▶ bijeenkomsten met vertegenwoordigers uit het Rotterdamse onderwijsveld met het doel om de Rotterdamse jeugd actief te stimuleren op het gebied van de letteren;
- ▶ het organiseren en onderhouden van een website;
- ▶ het uitbrengen van brochures en publicaties;
- ▶ organisatie van een laagdrempelig nevenprogramma bij wetenschappelijke conferenties;
- ▶ ondersteuning van cultuurscouts op het terrein van de letteren.

cultuur en school:

- ▶ steun aan het hoogleraarschap bij het geven van voorlichting over de studie en het entameren van onderzoek;
- ▶ organisatie van voorlichting aan scholen;
- ▶ voorlichting via de website.

internationalisering:

- ▶ ondersteuning van de leerstoel bij het realiseren van meertalige publicaties;
- ▶ het naar Rotterdam halen van buitenlandse studenten;
- ▶ gezamenlijk organiseren van activiteiten met buitenlandse culturele instellingen op het gebied van de letteren zoals Goethe Instituut, Alliance Française, British Council en Dante Alighieri;
- ▶ gezamenlijk organiseren van activiteiten met migranteninstellingen.

Aanvraag subsidie cultuurplan 2009-2012 € 15.000

Subsidie cultuurplan 2005-2008 n.v.t.

Overwegingen

De Raad constateert dat het zwaartepunt in de aanvraag ligt bij het enthousiasmeren van jongeren in het bijzonder en doelgroepen in het algemeen voor de letteren. De activiteiten richten zich vooral op jongeren die potentieel geïnteresseerd zijn in een opleiding in de letteren, dan wel in doelgroepen die veel op hebben met literatuur in meer algemene zin. Voor zover aankomende studenten echt in de studie letteren geïnteresseerd zijn zal die groep, zo meent de Raad, niet overwegen om te kiezen voor een studie aan de EUR maar aan een echte letterenfaculteiten.

De Raad meent dat de verwachtingen omtrent de invloed die interesses en activiteiten van potentiële studenten kunnen hebben op het literaire klimaat in de stad niet moeten worden overschat. Het studentengedrag is in dit verband eerder een reactie op dan een aanzet tot de beoogde ontwikkeling. Meer in het algemeen sporen het beoogde doel en de in te zetten middelen niet met elkaar.

De Raad begrijpt dat de benoeming van een hoogleraar Letteren en Samenleving de vraag opwerpt naar de spin off van deze leerstoel in de samenleving. De Raad ziet evenwel niet dat dit doel langs deze weg kan worden bereikt en zoekt het veeleer in activiteiten vanuit de leerstoel zelf naar de Rotterdamse samenleving.

Het Lezersfeest

Samenvatting advies

Het Lezersfeest is een succesvol gebleken formule dat een groot en breed publiek bereikt. Het Lezersfeest als zodanig staat niet ter discussie. Wat dat betreft is het advies positief. Vraagtekens worden er echter gezet bij een substantieel onderdeel van de aanvraag: het Leescadeau. De noodzaak daartoe ziet de Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur niet. De Raad is positief voor een bedrag verminderd met de kosten ten behoeve van het Rotterdams Leescadeau.
Positief voor € 30.000

Functie

(inter)nationale presentatiefunctie letteren

Beleidsthema

cultuur en school

Beschrijving aanvraag

Het Lezersfeest wil het lezen in het algemeen bevorderen en organiseert daartoe jaarlijks op de eerste zaterdag van november, verdeeld over 4 verdiepingen een spektakel met elke keer zo'n 40 schrijvers en dichters op 6 podia, voor een publiek van ongeveer 2500 bezoekers in de Centrale Bibliotheek Rotterdam. Het fenomeen is in de jaren negentig ontstaan op initiatief van het Rotterdamse Letterenoverleg. Het programma blijft niet beperkt tot voordrachten, er is ook alle ruimte voor interviews, afgenomen door bekende personen uit de omroepwereld en de literatuur, talkshows, spoken word en poëzie. De invulling komt tot stand in samenwerking met het projectteam Lezersfeest, gevormd door personeel van de bibliotheek en producent Buro Fris. Het projectteam wordt geadviseerd door de programmaraad die bestaat uit boekhandel Selexyz Donner, NRC Handelsblad, Passionate/Bulkboek en andere instellingen, en de programmaraad gevormd door personen van het Rotterdamse Letterenoverleg. Het programma speelt in op de actualiteit.

Een belangrijke doelgroep is die van leden van boekenclubs. Al jaren organiseert het Lezersfeest de Leesclubprijs die in 2006 is omgedoopt in de boek-delenprijs en wordt georganiseerd in samenwerking met blad boek-delen van Uitgeverij Biblion.

Elk jaar wordt het Rotterdams Leescadeau gepresenteerd, een boek geschreven door een bekende auteur. Het boek wordt aangeboden aan het Rotterdamse middelbaar onderwijs. De auteur bezoekt een aantal scholen om het boek te bespreken. Alle bezoekers van het Lezersfeest krijgen het cadeau mee naar huis.

Op het Lezersfeest is aandacht voor trends in de leescultuur. Zo is in het recente verleden aandacht geweest voor het E-book en SMS-poëzie.

Elk jaar is er een informatiemarkt waar aan lezen en schrijven gelieerde instellingen en organisaties, uitgevers en boekverkopers hun uitgaven presenteren en verkopen.

Een algemene trend is dat lezers niet zomaar een activiteit willen ondergaan maar op zoek zijn naar een bijzondere beleving of totaalervaring. Het Lezersfeest kan aan die behoefte voldoen.

Naast het hoofdprogramma is er een randprogrammering in de hal die bestaat uit een mix van kleinkunst en muziek en een signeerpodium. Op de eerste verdieping is de informatiemarkt.

Tevens is er een themamarkt in de buurt van het themapodium op de derde verdieping. De daar aanwezige uitgaven en publicaties hebben met het thema van het moment te maken.

Een deel van het programma op de zes podia wordt verzorgd door partners als de Centrale Discotheek Rotterdam, Passionate/Bulkboek, Zone 5300, CrimeJazz, Wahwah (uitgeverij Nieuw Amsterdam), El Hizra, literair tijdschrift Hard Gras en Selexyz Donner. De Stichting Schrijvers School en Samenleving bemiddelt in het benaderen en het boeken van auteurs.

Een speciale rol wordt vervuld door de zogenoemde mediapartner, in dit geval NCR Handelsblad. Het NRC levert een presentator voor het hoofdpodium en verzorgt ook een speciale editie van Lezen & cetera Live en werft via een kaartenactie bezoekers.

Heel bijzonder was de voorvertoning van enkele passages uit De zwarte met het witte hart, van Arthur Japin, door opera OT in 2007.

In samenwerking met Rotterdam 2007 City of Architecture werd een architectuurpodium ingericht met enkele bekende publicisten uit de wereld van de architectuur. Aan het Architectuurpodium waren een themamarkt en een literaire bustour door Rotterdam gekoppeld.

Na afloop van het Lezersfeest is er altijd een dansfeest.

De succesformule wordt tussen 2009 en 2012 verder uitgewerkt. Leesbevordering blijft het voornaamste doel.

De plannen voor de periode 2009-2012 behelzen a) de samenstelling van de bezoekersgroep diverser te maken en b) regionaal en landelijk meer bekendheid verwerven.

Sub a) Voor het eerst is in 2007 samengewerkt met CrimeJazz, Wahwah en El Hizra, alle samenwerkingspartners met een eigen doelgroep. Naast de toenemende diversiteit van doelgroepen moet ook het aanbod steeds diverser zijn: nieuwe vormen zoals spoken word, strips en poetry slam hebben hun intrede gedaan. Zowel richting jongeren als richting allochtoon publiek is er sprake van een lichte verschuiving in de belangstelling; spectaculair zijn deze veranderingen echter nog niet. Het Lezersfeest beoogt de samenwerking met de instellingen die een deel van het programma op de zes podia verzorgen mede om die reden te herhalen. In het kader van European Youth Capital 2009 wordt een speciaal jongerenpodium toegevoegd. Daarvoor start een programmeringcommissie die haar werkzaamheden al in 2008. Vijf van de beoogde vijftien programmaonderdelen moeten (ook) geschikt zijn voor jongeren.

Sub b) De samenwerking met NRC Handelsblad moet verder worden uitgebreid. De naam Lezersfeest moet gekoppeld worden aan literaire activiteiten die door het hele jaar plaats vinden. Dit kan ook betrekking hebben op literaire activiteiten buiten Rotterdam. Om het feest aantrekkelijker te maken voor bezoekers van buiten Rotterdam wordt gedacht aan het organiseren van een tweedaags arrangement met een speciale activiteit op zondagmiddag volgend op het Lezersfeest van zaterdagavond.

Het Rotterdamse Leescadeau kan in de huidige vorm niet worden gecontinueerd vanwege het ontbreken van voldoende financiële steun. Het plan is nu om een uitgave te koppelen aan het stadsdichterschap waardoor een deel van de productiekosten gedeeld kunnen worden met de kosten van het Rotterdams Leescadeau.

Aanvraag subsidie cultuurplan 2009-2012 € 110.000

Subsidie cultuurplan 2005-2008 € 34.000

Overwegingen:

De Raad juicht het toe dat in de Bibliotheek Rotterdam ieder jaar een feest wordt gegeven dat primair gericht is op het lezerspubliek en vrij toegankelijk is. Het programma is beproefd, uitermate aantrekkelijk en trekt telkens het maximum toelaatbare aantal bezoekers. Tot zover is er geen reden voor de Raad om een subsidie ter discussie te stellen. Evenwel, stelt de Raad vragen bij een onderdeel, het Rotterdams Leescadeau, dat een beslag legt op een kwart van de totale begroting en meer dan een derde van de totale subsidieaanvraag. Uit het feit dat voor dit project onvoldoende financiële steun te vinden is blijkt dat ook elders vragen leven. De aanvrager brengt de kosten van het Leescadeau in de komende periode terug door in plaats van een boek een dvd/cd aan te bieden. De Raad vraagt zich af in hoeverre een dvd/cd aanzet tot lezen; eerder het tegendeel wordt bereikt. Het overgrote deel van de oplage van het Leescadeau vindt zijn weg naar het onderwijs. Het is zeer de vraag in hoeverre een gratis boek scholieren aanzet tot lezen. Het gratis lidmaatschap van de bibliotheek tot 18 jaar lijkt eerder leesbevorderend en moet indien nodig in de reguliere exploitatie van de bibliotheek worden verwerkt. De Raad adviseert het gevraagd subsidiebedrag te verminderen met de voor het Rotterdams Leescadeau begrote kosten.

Live at Nighttown

Samenvatting advies

De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur is teleurgesteld over de aanvraag van de Stichting Live at Nighttown vanwege het geringe inhoudelijke ambitieniveau dat daaruit spreekt. Aangezien de Raad van mening is dat de functie van stedelijk poppodium zo spoedig mogelijk hervat moet worden en gezien de historische verdienste van de Stichting Live at Nighttown, adviseert de Raad om die stichting een programmeringsbedrag toe te kennen binnen het cultuurplan met een tussentijdse evaluatie in 2010.

De Raad adviseert bovendien om de bedrijfsmatige constructie van een publiekprivate samenwerking aandachtig te volgen.

Positief voor € 380.000 met een evaluatie na twee jaar

Wegens budgettaire beperkingen op basis van in de inleiding genoemde criteria wordt Live at Nighttown toegevoegd aan de instellingen onder de zaaglijn.

Functies

podium voor popmuziek (in de tekst aangegeven: de ambitie om grootstedelijk muziekpodium te zijn en presentatiefunctie voor grootstedelijke jongerencultuur)

Beleidsthema's

cultuurparticipatie
cultuur en school
internationalisering

Beschrijving aanvraag

Nighttown was het grootste podium voor popmuziek in Rotterdam tót het faillissement in juli 2006 van de exploitant van het pand, Nighttown BV. De organisatie was opgezet als een publiekprivate samenwerking tussen de BV en de programmerende stichting Live at Nighttown. Nighttown stond/staat te boek als hét poppodium met een relatief vernieuwende programmering, in opzet en omvang enigszins vergelijkbaar met de programmering van Paradiso, de Melkweg in Amsterdam of Het Paard in Den Haag. De line-up van bands in het recente verleden bevat grote namen, waarvan sommige in Nighttown hebben opgetreden voordat ze ruime bekendheid kregen. Een aspect van de geschiedenis en reputatie van Nighttown is dat de programmerende stichting Live at Nighttown in een relatief vroeg stadium het genre van de dance heeft omarmd die is gaan programmeren. Nadat de hausse van de dance voorbij was heeft Nighttown de aandacht verlegd naar andere publieksgroepen, bijvoorbeeld Urban avonden en Turkse dance feesten.

In samenwerking met ander culturele instellingen heeft Nighttown een rol gespeeld in de ontwikkeling van multidisciplinaire evenementen, die inmiddels internationale bekendheid genieten: Bazar Curieux, Motel Mozaique en het International Breakdance Event. Ook heeft Nighttown meegewerkt aan een festival voor aankomend Rotterdams talent in alle denkbare kunstdisciplines.

Sinds het faillissement van de BV, waarin de stichting naar eigen zeggen bijna werd meegesleept, is het gebouw Nighttown aan de West-Kruiskade gesloten. De stichting Live at Nighttown programmeert incidenteel op locatie, bijvoorbeeld in de Rotterdamse Schouwburg of de Maassilo. De stichting Live at Nighttown verkeert in een interim-periode; van de oude staf is de laatste zittende programmeur per 1 januari 2008 uit dienst getreden. In de loop van 2008 wordt een nieuwe organisatiestructuur opgezet.

Het pand aan de West-Kruiskade is aangekocht door het nieuw opgerichte Mytown BV. De stichting Live at Nighttown zal in het nieuwe Nighttown de popprogrammering voor haar rekening nemen. Voorts zal er in het pand tijd/ruimte zijn voor club- en danceprogrammering, verhuur, bedrijfsfeesten, enzovoorts. Het pand zal worden verbouwd, de capaciteit zal zijn: zaal 400-1.300; basement 300 en filmzaal 100 bezoekers.

De bedrijfsvoering wordt wederom opgezet als een publiekprivate constructie. De opening wordt aangekondigd voor augustus 2008.

De stichting Live at Nighttown heeft de ambitie een grootstedelijk muziekpodium te zijn, gastvrij en laagdrempelig, dat een staalkaart biedt van hedendaagse popmuziek en daaraan verbonden leefstijlen. Nighttown wil met een innovatieve en scherpe blik op de toekomst een programmering brengen die haar publiek aanspreekt en past bij haar beleavingswereld.

De stichting Live at Nighttown ziet de laagdrempeligheid van popmuziek als een essentiële schakel in de kennismaking met andere kunst- en cultuuruitingen en de weerslag hiervan op de maatschappelijke omgeving. Deze opvatting komt overeen met de opvatting in de recente nota van de dienst Kunst en Cultuur: Visie op de lokale popsector.

De stichting noemt het voornemen om de doelstellingen op duurzame wijze voor haar omgeving, publiek, organisatie en medewerkers te verwezenlijken. Van de duurzame aspecten die de eigenaren in het gebouw realiseren en het unique selling point van het nieuwe Nighttown moet zijn wordt in de aanvraag niet gerept. De Stichting Live at Nighttown is programmeur van een deel van het aanbod in het verbouwde pand.

De toekomstplannen behelzen:

- ▶ 60 concerten per jaar;
- ▶ 50 clubavonden (al dan met niet met/door derden);
- ▶ 6 specials-weekeinden, bijvoorbeeld in het kader van evenementen zoals het Internationaal Film Festival Rotterdam, Chinees cultureel festival, Black Soil Festival.

In de programmering, specifiek in de basement, wordt ruimte gereserveerd voor urban arts, minimaal twee avonden per week. De stichting stelt daartoe een intermediair aan, onder andere om initiatieven uit het veld te vinden en te ondersteunen.

Nighttown wil aandacht besteden aan talentontwikkeling. Het plan beschrijft dat de stichting Live at Nighttown twee keer per jaar een grote activiteit wil organiseren waar aankomend talent zich kan presenteren aan het grote publiek.

Voor wat betreft marketing en promotie is een speerpunt het publiek terug te winnen.

- ▶ Het beleidsthema cultuurparticipatie wordt in de aanvraag goeddeels opgevat als receptief; op de clubavonden, urban artsprogramma's enzovoorts, heeft het publiek een actieve rol.
- ▶ Voor wat betreft cultuur en school onderschrijft Nighttown het uitgangspunt dat popmuziek een laagdrempelige cultuurvorm is waardoor men in aanraking kan komen met de kunsten. Een doelstelling in dat opzicht is als volgt geformuleerd: Nighttown gaat (...) ervoor zorgen dat elke scholier in Rotterdam wel eens in Mytown is geweest of er in ieder geval van heeft gehoord. Daartoe werkt Nighttown samen met verschillende onderwijsinstellingen op mbo- en hbo-niveau en met de SKVR.
- ▶ Internationalisering: de samenwerking uit het verleden met buitenlandse organisaties en festivals wordt hernomen. Nighttown gaat zich op landelijk niveau onderscheiden op het gebied van exclusieve concerten en daarbij is een internationaal netwerk en samenwerkingsverbanden onontbeerlijk.

Aanvraag subsidie cultuurplan 2009-2012 € 660.000

Subsidie cultuurplan 2005-2008 € 440.000

Overwegingen

De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur onderschrijft van harte de functie als poppodium die Nighttown en de Stichting Live at Nighttown in Rotterdam vervulden en ambiëren. De Raad is van mening dat die functie zo spoedig mogelijk hersteld dient te worden. De Raad heeft er voldoende vertrouwen in dat door de historische verdienste van Live at Nighttown de inmiddels langdurige sluiting van het pand aan de West-Kruiskade geen fundamentele breuk met het verleden hoeft te betekenen, noch blijvend verlies van het (oude) publiek. Naar het inzien van de Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur is het mogelijk om op die plaats in de stad een succesvol podium te verwezenlijken.

De Raad heeft waardering voor het programma dat de Stichting Live at Nighttown in het verleden heeft gerealiseerd en dat in de tussenliggende tijd incidenteel op locatie wordt uitgevoerd. Niettemin is de Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur niet onverdeeld positief over de ingediende aanvraag van de Stichting Live at Nighttown.

De Raad is teleurgesteld over het gebrek aan geformuleerde artistieke ambitie dat uit het beleidsplan van de Stichting Live at Nighttown spreekt. Onder verwijzing naar de kritiek in het advies van de Rotterdamse Kunststichting voor het cultuurplan 2005-2008, ziet de Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur ook in de huidige aanvraag geen opvallende gezichts- en imagobepalende plannen.

De boodschap in het beleidsplan voor de periode 2009-2012 lijkt te zijn dat men zal doorgaan op de oude voet; de beschrijvingen van de beleidsthema's overtuigen de Raad niet.

De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur is zich ervan bewust is dat de sluiting van Nighttown niet per se aan die stichting te wijten is, noch de lange duur alvorens het bestaande pand daadwerkelijk onder handen werd genomen.

Bij dit alles plaatst de Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur enige kanttekeningen bij de publiekprivate constructie waarop de organisatie opnieuw wordt geschoeid. De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur kan zich voorstellen dat die constructie bedrijfsmatige voordelen heeft, maar de aanvraag geeft daarin geen inzicht. De Raad ervaart dat als een gemis. Zo ook roept het feit dat de aanvraag geen heldere managementstructuur schetst, noch een transparante organisatie, enige aarzeling en twijfel op.

Aangezien de Raad van mening is dat de functie van stedelijk poppodium zo spoedig mogelijk hervat moet worden en gezien de historische verdienste van de Stichting Live at Nighttown, adviseert de Raad om die stichting een programmeringsbedrag toe te kennen binnen het cultuurplan met een tussentijdse evaluatie in 2010.

Live at Rotown

Samenvatting advies

De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur stelt met plezier vast dat Rotown zijn rol als podium voor popmuziek met verve vervult. Rotown toont in zijn programma een inhoudelijk helder profiel. De combinatie van café en poppodium werkt goed voor wat betreft sfeer en uitstraling en ook in bedrijfsmatig/zakelijk opzicht. Daarenboven reiken de activiteiten van Rotown verder door zijn actieve opstelling in de buurt.

De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur adviseert om Rotown het aangevraagde subsidiebedrag toe te kennen.

Positief voor € 166.000

Functie

podium voor popmuziek

Beleidsthema's

cultuurparticipatie

cultuur en school

internationalisering

Beschrijving aanvraag

Rotown is poppodium annex café-restaurant aan de Nieuwe Binnenweg, in het centrum van Rotterdam. Rotown stelt zich ten doel vernieuwende programmering aan te bieden op het gebied van popmuziek in vele genres. Rotown programmeert concerten en dansavonden met dj's (pop, latin, reggae, hiphop, jazz, soul en andere vreemde uitpattingen). Rotown omschrijft zich als kweekvijver en tevens doorgeefluik van nieuwe talenten en ontwikkelingen naar het grote publiek. Rotown fungeert als gids door het muziekaanbod.

De bedrijfsvoering is een publiekprivate samenwerking tussen de stichting Live at Rotown en de eigenaar van de horeca, Rotown BV. De BV draagt bij in de programmeringskosten. Rotown heeft 41.000 bezoekers per jaar; 215 presentaties; de capaciteit van de zaal is ongeveer 250.

Rotown werkt samen met verschillende organisaties op het gebied van popmuziek en met andere partijen, waaronder het vlakbij gelegen Centrum Beeldende Kunst en de ondernemersvereniging Nieuwe Binnenweg. Rotown biedt, in overleg, eveneens een podium aan externe programma's, onder andere Crime Jazz (words, poetry en beyond).

Rotown programmeert acts die de potentie hebben om door te breken. De functie van grootstedelijk café en restaurant, met openstelling vanaf 11 uur dagelijks, zorgt voor een lage drempel. De muziekkeuze voor het café wordt ook door de programmeur bepaald.

Die lage drempel wordt aangewend om publieksgroepen in aanraking te brengen met en enthousiast te maken voor minder bekende, maar wel interessante muziekstijlen en bands. Dat is naar eigen zeggen het unique selling point van Rotown in Rotterdam.

Rotown citeert de recente popnota van de dienst Kunst en Cultuur om zijn positie in het Rotterdamse veld van de popmuziek te beschrijven: Nighttown, hedendaagse pop, dance en jongerencultuur met innovatieve inslag; WaterFront: onderstromen van de popmuziek, alternatieve clubcircuit; WORM, podium en werkplaats voor audiovisuele kunsten; Baroeg, harde rockstijlen.

In de programmering van Rotown staat, naar eigen zeggen, muzikale kwaliteit van de acts voorop, met een hang naar ontwikkelingen, voor een breed publiek en diverse subgroepen.

Rotown vindt in Rotterdam een uitdagende inspiratiebron, omdat Rotterdam alle stadse elementen en verschillende subculturen behelst. Het programma omvat Rotterdamse, Nederlandse en internationale bands/acts, met relatief veel lokaal aanbod in de zomerperiode.

Rotown geniet waardering van andere podia en festivals; programmeurs van elders komen er scouten. In 2007 werd Rotown door de Vereniging van Nederlandse podia en festivals genomineerd als beste podium, met de beste programmeur.

Rotown organiseert in samenwerking met verschillende partners, onder wie de SKVR, educatieve programma's: rondleidingen en (dj-)workshops. De organisatie is niet in staat om aan de vraag van de scholen te voldoen als gevolg van capaciteitsproblemen: tijd- en geldgebrek.

In de periode 2009-2012 gaat Rotown voort met de bestaande programmering. Een van de ambities is om de samenwerking met de collega-instellingen in de directe omgeving nader uit te werken: Nighttown, Lanteren/Venster en Rotown. Deze instellingen zijn door de Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur beschreven als cluster van verwante instellingen die tezamen met de aanwezige platenzaken en -labels in het Oude Westen van de stad een Music Mile kunnen vormen.

Rotown wijst erop dat de Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur, na de introductie van dat begrip in zijn advies over popmuziek, in de Culturele staalkaart niet rept van de Music Mile. Rotown wil in dat gebied een actieve rol spelen voor de ontwikkeling van de Music Mile en ook op het gebied van versterking van de buurtgerichte programmering, met de naastbij partners: winkeliers, Paradijkskerk, Centrum Beeldende Kunst.

Voor wat betreft de realisatie van de Music Mile stelt Rotown zich ten doel om daaraan gestalte te geven met een festival dat een maandlang elk weekend plaatsvindt, met een culturele jongerenmarkt, met daarnaast een muziek, mode of beeldende kunst thema. Aan de basis hiervan staan de creatieve ondernemers en de bewoners van de wijk.

Rotown koppelt in de loop van 2009 zijn site aan de bestanden van de Centrale Discotheek Rotterdam, om het publiek te informeren over en te enthousiasmeren voor het programma. Rotown wijdt korte paragrafen specifiek aan cultuureducatie en internationale contacten. De beleidsthema's worden niet expliciet behandeld in de tekst. De bijdrage van Rotown op het gebied van cultuurparticipatie is impliciet.

- ▶ Cultuureducatie: de dj-workshop voor scholieren wordt door Rotown als een groot succes beschreven. Op dezelfde voet wil Rotown, samen met de SKVR, dit programma uitbreiden. Ook heeft Rotown het plan om studenten bij de organisatie en het vakgebied te betrekken door hen recensies te laten schrijven, voor beeld- en geluidsopnames en exposities.
- ▶ Internationalisering: Rotown bouwt gestaag aan zijn internationale netwerk met collega-programmeurs in het buitenland (Europa en Verenigde Staten). Rotown ambieert samenwerking op de as Amsterdam-Rotterdam-Brussel-Parijs.

Aanvraag subsidie cultuurplan 2009-2012 € 166.000

Subsidie cultuurplan 2005-2008 € 116.000

Overwegingen

De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur is positief over het programma en de aanpak van Live at Rotown. De combinatie van café en poppodium werkt goed - ook in bedrijfsmatig/zakelijk opzicht. Rotown is een inhoudelijk aansprekend podium, met een bijzondere entourage. De Raad is overigens van mening dat Rotown de uniciteit van zijn formule ietwat overschat, wat overigens niet ten nadele van Rotown strekt.

De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur waardeert het programma op zijn inhoud, hij heeft zeker ook waardering voor de sfeer die gewoonlijk in Rotown heerst, en voor de voortvarendheid en efficiency waarmee de organisatie opereert. Rotown weet via zijn programmeur ontwikkelingen en trends goed op te sporen en vroegtijdig te presenteren. Rotown heeft een helder, open profiel; het programma toont duidelijke keuzes, zonder sektarisch te zijn. In het Rotterdamse (pop)muzieklevens kan Rotown als voorbeeldstellend gelden. Die positie is mede te danken aan de gelukkige combinatie met café/restaurant. Rotown neemt ook het voortouw door een actieve rol te vervullen in zijn nabije omgeving, onder andere door samenwerking met de nabij gelegen kunstinstellingen en ook de winkeliers in de buurt.

Rotown verwijst in zijn aanvraag naar het idee van de Music Mile, het idee om het bestaande cluster van bedrijvigheid op het gebied van (pop)muziek verder te ontwikkelen en als een brand

te positioneren. De Music Mile omvat de podia en winkels/labels, in het gebied Nieuwe Binnenweg-Gouvernestraat-West-Kruiskade-Kruisplein (vice versa). Rotown oppert in zijn beleidsplan ideeën om aan de ontwikkeling daarvan bij te dragen door festivalprogrammering in zijn naaste omgeving, straat/buurt gedurende een aantal opeenvolgende weekends. De plannen van Rotown voor de komende periode wekken vertrouwen; de internationale ambities van Rotown op het gebied van netwerkrelaties en programmering acht de Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur realistisch en passend bij zijn omvang.

LP II, ruimte voor stedelijke cultuur (Las Palmas)

Samenvatting advies

In artistiek-inhoudelijk opzicht zijn de missie, visie en doelstellingen duidelijk omschreven. De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur kan zich goed vinden in de toelichting bij de beleidsthema's en functie waarop LP II heeft ingetekend. De Raad is ervan overtuigd dat LP II de beschreven plannen de komende vier jaren kan waarmaken en adviseert positief over de aanvraag.

Positief voor € 250.000

Functies

presentatiefunctie fotografie
presentatiefunctie nieuwe media
presentatiefunctie film
presentatiefunctie beelden kunst & vormgeving,
presentatiefunctie muziek
presentatiefunctie theater
presentatiefunctie muziektheater/opera

Beleidsthema's

cultuur en school
cultuurparticipatie
internationalisering

Beschrijving aanvraag

LP II stelt accommodatie en ondersteunende facilitaire diensten in het pand Las Palmas beschikbaar aan organisaties en personen met vooral een niet-commerciële culturele achtergrond. Daarbij wordt in het bijzonder getracht om relevante groepen in de samenleving (genoemd worden jonge culturele veelgebruikers van zowel allochtone als autochtone herkomst) voor de culturele activiteiten in LP II te interesseren.

Het gebouw Las Palmas is de voormalige werkplaatsenhal van de Holland Amerika Lijn op de Wilhelminapier, waarin naast eigenaar OVG op het dak, het Nederlands Fotomuseum en de SKVR Beeldfabriek zijn ondergebracht.

LP II beoogt haar doelstelling te realiseren via de programmering van de culturele instellingen aan wie de stichting haar ruimte verhuurt. De vrije ruimte van LP II bouwt voort op het bestaansrecht dat Las Palmas in het verleden heeft verworven als vrijplaats voor jonge culturele organisaties.

Zelf programmeert LP II niet of slechts in beperkte mate. Een voorbeeld van eigen programmering is het aanbod aan culturele opleidingen om aan het eind van het seizoen eindexamenexposities te tonen. Naast een beperkt aantal eigen programma's verzorgt LP II ook een aantal coproducties met aanbieders.

Door nieuwe culturele programma's en initiatieven aan te trekken versterkt LP II het programma en het publieksbereik van de collega-instellingen in het gebouw. Tezamen met de aansprekende omgeving hoopt LP II met het reeds op de Wilhelminapier gevestigde en nog komende culturele instellingen een synergetisch effect te bewerkstelligen waarop vele honderdduizenden bezoekers afkomen.

In 2007 werd een bezettingsgraad van 84% bereikt met vrijwel alleen culturele instellingen. Deze hebben veelal een beperkt budget. Deze succesvolle verhuur kan, aldus de aanvraag, alleen blijven als belangrijke tweedelijnsvoorziening als de subsidie in stand blijft (de eerste lijn blijft de door de instellingen aangedragen thema's en onderwerpen). Hoewel LP II nadrukkelijk kiest voor de culturele markt zijn er in de zakelijke markt niches die in het gekozen concept uitstekend zijn te integreren, zoals bepaalde productpresentaties en eventmarketing.

Het aantal verhuringen overtrof in het eerste jaar de verwachtingen. In plaats van 75 werden er 119 culturele verhuringen gerealiseerd. De komende jaren loopt dat aantal verder op tot 140. Cultuurbereik en cultuurparticipatie wordt bereikt met vooral bezoekers van niet-Nederlandse origine. Het thema cultuur en school is geïncorporeerd in het denken en handelen van de organisatie. LPII streeft naar een interessante mix van publiek. Scholen en opleidingen horen daar vanzelfsprekend bij. De stichting signaleert echter dat scholen kampen met overaanbod en met beperkte organisatorische en financiële capaciteit, waardoor zij programma's niet ingepland en/of georganiseerd krijgen. LPII beschikt noch over mensen noch over middelen om hierop te kunnen inspelen. Wat internationalisering betreft presenteert LP II in samenwerking met het Fotomuseum een dertigtal genomineerden voor een nieuwe internationale fotografieprijs. De huurtarieven zijn marktconform. De bijkomende kosten naar eigen zeggen hoog. Dit heeft te maken met de financieringsstructuur van de verbouwing waarvoor destijds is gekozen. Omdat LP II niet zelf of in zeer beperkte mate programmeert is slechts een beperkt deel van de begroting hiervoor gereserveerd.

Aangevraagd voor cultuurplan 2009-2012 € 300.000

Subsidie cultuurplan 2005-2008 € 250.000

Overwegingen

De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur vindt de aanvraag van LP II inspirerend en helder geformuleerd. Artistiek-inhoudelijk zijn de missie, visie en doelstellingen duidelijk omschreven en de Raad kan zich goed vinden in de uitleg ten aanzien van de beleidsthema's en functie waarop LP II heeft ingetekend. De financiële verantwoording roept wel vragen op bij de Raad. Zoals de verhouding opbouw en verhuur van de ruimtes en de aantallen betalende bezoekers in verhouding tot de publieksinkomsten.

De stichting heeft in 2007 een pilotjaar gehad waarin de publieksactiviteiten goed zijn bezocht en er voldoende inkomsten uit de verhuring van de locatie zijn gegenereerd. LP II is sterk in het samenwerken met andere partijen en de Raad ziet het als een grote kracht dat de instelling in staat is goede coalitiepartners, zoals het Fotomuseum en de SKVR, aan zich te binden. Met het oog op de toekomstplannen in Rotterdam-Zuid (onder andere Pact op Zuid) vindt de Raad het belangrijk dat LP II niet alleen congresorganisatoren maar ook jonge programmeurs van kunst en cultuur een kans biedt om op Zuid te organiseren. Door samen te werken met uiteenlopende partners kan de instelling een belangrijke bijdrage leveren aan de diversiteit in activiteiten en publieksgroepen. Dit zou LPII tot een bruggenbouwer kunnen maken tussen inhoud en commercie. LP II zou wel een duidelijke scheiding aan moeten geven tussen commerciële activiteiten en eigen producties. Dit betekent dat men moet blijven investeren in het bereiken van moeilijke doelgroepen en het subsidie niet zou moeten gebruiken om commerciële activiteiten te organiseren.

Ondanks het positieve en geloofwaardige karakter van de aanvraag, valt het de Raad op dat de samenstelling van het personeel eenzijdig is. Er werken weinig vrouwen en de instelling heeft een witte uitstraling, terwijl LP II zich presenteert als centrum voor diverse (publieks)groepen. Ondanks dit is de Raad ervan overtuigd dat de stichting de beschreven plannen de komende vier jaren kan waarmaken en adviseert positie over de aanvraag. De Raad zal LPII de komende tijd kritisch volgen in haar ontwikkeling en ziet uit naar de resultaten.

Luxor Theater

Samenvatting advies

De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur is positief over het amusementsaanbod van Luxor. Het bestaansrecht staat niet ter discussie. Een minpunt is dat een visie op de ontwikkeling van de programmering en een artistieke onderbouwing in het beleidsplan ontbreekt. Luxor Theater moet commerciëler gaan werken met sponsoring en arrangementen waardoor het beslag dat op gemeentelijke middelen wordt gelegd, kan worden verminderd. De Raad adviseert positief voor € 2.944.000 uit het budget voormalige takken van dienst.

Functie

podium voor amusements theater.

Beleidsthema's

cultuurparticipatie
internationalisering

Beschrijving aanvraag

De Stichting Luxor Theater bestaat uit het nieuwe Luxor Theater op de Kop van Zuid en het oude Luxor Theater aan de Kruiskade. Deze aanvraag betreft alleen het nieuwe Luxor Theater, omdat het oude naar verwachting medio 2009 wordt gesloopt.

Het nieuwe Luxor Theater biedt amusements theater van hoog niveau in grotendeels lange series voorstellingen van grootschalige producties in de categorieën musical, cabaret, theaterconcerten, opera en dans. Naast een culturele heeft het theater een complementaire doelstelling: het bieden van faciliteiten aan de zakelijke markt zoals arrangementen, bedrijfspresentaties, conferenties, vergaderingen en bedrijfsontvangsten.

Het totale theateraanbod in Rotterdam komt tot stand na een zorgvuldige afstemming van de theaters onder elkaar. Hieraan ligt volgens de aanvrager de zgn. gezichtenfilosofie die in de jaren zeventig is ontstaan ten grondslag.

De kleinschalige producties binnen de genoemde genres worden getoond in het oude Luxor Theater. Omdat de nieuwe middenzaal van circa 750 plaatsen, die in de plaats komt van het oude Luxor Theater, verwacht wordt in 2012/2013 is deze volgens de aanvrager een aangelegenheid voor het volgende cultuurplan. De directie onderzoekt of voor het oude Luxor Theater nog een rol is weggelegd in het Jongerenjaar 2009.

Luxor Theater geeft aan dat de programmering in 2009-2012 ongewijzigd blijft, waarbij het aantekent dat, het gezien de ontwikkelingen op de nationale en internationale markt, in zijn planning ver vooruit moet kijken. Er worden veelal lange series geprogrammeerd in het bijzonder voor musical en cabaret, variërend van 1 tot 7 weken. Daarnaast wil Luxor Theater één keer in de vier, vijf jaar exclusief programmeren. Dan worden grootschalige musicals voor vele maanden geprogrammeerd. Dit zijn grote klassiekers die veel publiek trekken, uit de regio Rotterdam en uit het gehele land. De operaprogrammering kan in dit soort gevallen volgens de aanvrager problematisch worden.

Tot op heden toont Luxor Theater grootschalige operaproducties uit het ijzeren repertoire van Oost-Europese landen. Deze naar eigen zeggen ouderwets geënceneerde opera's worden door Luxor Theater aangemerkt als amusement en passen derhalve goed in het profiel. Aan de andere kant hoopt het theater dat als Opera Rotterdam zich de komende jaren goed ontwikkelt dit leidt tot een kwalitatief interessante en hoogwaardige operaprogrammering van Luxor Theater.

Grootschalige operaproducties komen in Rotterdam namelijk alleen goed tot hun recht in Luxor Theater, mede door het feit dat deze relatief dure podiumkunstvorm uit het oogpunt van exploitatie een grote zaal vereist.

Luxor Theater kijkt uit naar de komst van een nieuw Open Einde Theater in Rotterdam dat door Joop van den Ende zal worden geëxploiteerd. Dit biedt voor Luxor mogelijkheden tot een programmering die meer in balans is.

Naast de bekende namen op het gebied van musical en cabaret profileert Luxor Theater zich naar eigen zeggen ook landelijk met exclusieve producties van dans/ballet en concerten.

Om het publiek te bereiken geeft Luxor Theater een jaarlijkse seizoensbrochure en twee maal per jaar de glossy Luxor Magazine uit. Om nieuw publiek te bereiken wil het theater de komende jaren het Mosaic model toepassen. Hierin is een lifestyle profielanalyse gemaakt op basis van postcode en huisnummer. Hiermee kunnen promotionele inspanningen gesegmenteerd worden ingezet op kansrijke publieksgroepen. De kaartverkoop via internet groeit en met e-mail nieuwsbrieven kunnen bezoekers op genrevoorkeur informatie krijgen en worden verrast met aanbiedingen.

Met sponsors wil Luxor Theater een structurele relatie aangaan. Voor de komende jaren wil men het aantal sponsors vergroten. Verder heeft Luxor Theater een netwerk van bedrijven en sponsors, dat zich heeft verenigd in de Luxor Business Club. Het is een serviceclub van maximaal 20 leden met een exclusief karakter. Voor de zakelijke markt heeft het theater tal van arrangementen rondom voorstellingen ontwikkeld en wil het meer evenementen gaan organiseren.

Tot slot gaat de aanvrager kort in op twee beleidsthema's van het College: internationalisering en cultuurparticipatie. Wat internationalisering betreft laat het theater aanbod zien uit binnen- en buitenland. De aanvrager constateert dat van vermenging van publiek van verschillende culturen weinig sprake is. Over cultuurparticipatie wordt gemeld dat er in het Luxor Theater sprake is van receptieve participatie van een heel breed publiek dat bestaat uit zowel hoger als lager opgeleiden.

Toch zou het theater meer recht willen doen aan de diversiteit van de Rotterdamse bevolking, maar tekent daarbij tegelijkertijd aan dat voor de vele specifieke doelgroepen niet apart kan worden geprogrammeerd. Luxor Theater heeft 1535 plaatsen en moet ook als zodanig worden geëxploiteerd, aldus de aanvrager.

Aanvraag subsidie cultuurplan 2009-2012 € 2.944.000

Subsidie cultuurplan 2005-2008 € 2.944.000

Overwegingen

Het Luxor Theater heeft in Rotterdam zijn positie als amusements theater voor grootschalige uitvoeringen de afgelopen jaren ruimschoots bewezen. Dat is niet verwonderlijk want de vrijetijdsmarkt voor amusements theater lijkt onuitputtelijk. Het Luxor Theater is een goed geolied theaterbedrijf dat grote publiekstrekkingen programmeert in de genres musical en cabaret. Over de artistieke kwaliteit van het aanbod laat de aanvrager zich nauwelijks uit en dat is de makke van het beleidsplan. Een visie op de programmering is er niet, behalve dat het entertainment betreft en dat het veel publiek trekt.

De musicals die het Luxor Theater brengt zijn binnen hun genre van voldoende tot goede kwaliteit en ze bereiken een groot publiek. De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur is echter niet bijzonder onder de indruk van het programma van het Luxor Theater op het gebied van muziek, de theaterconcerten. Op het gebied van opera valt het programma niet bijzonder op door verrassende inhoudelijke keuzes. Het operaprogramma in het Luxor Theater beperkt zich nu hoofdzakelijk tot aanbod uit de categorie van beschikbare reizende voorstellingen van, zoals het theater het zelf formuleert het ijzeren repertoire, in traditionele enceneringen.

De accommodatie in het theater is, zoals bekend, uitstekend geoutilleerd voor (grote) operavoorstellingen. De Raad juicht de opera-ambities van het Luxor Theater toe en zou graag zien dat het theater de mogelijkheden voor opera in artistiek-inhoudelijk opzicht verder exploreert en een sterke eigen visie ontwikkelt.

De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur krijgt uit de betreffende passages in het beleidsplan de indruk, dat het theater voor zijn ambities op het gebied van opera, zich nu vooreerst laat

leiden door overwegingen van haalbaarheid. De Raad kan de redenering die het theater dienaangaande verwoordt volgen: het Luxor Theater beschrijft in het beleidsplan impliciet dat de eerstkomende cultuurplanperiode dient voor 'gedachtevorming' omtrent zijn opera-ambitie. Het doel is om in de daaropvolgende periode, het cultuurplan 2012-2016, die ambities te verwezenlijken. De Raad heeft inderdaad de indruk dat het Luxor Theater in dit genre nog zijn programmatische weg zoekt. De Raad zou het toejuichen als het theater de komende cultuurplanperiode benut om zijn eigen profiel op het gebied van opera te ontwikkelen, uiteraard in relatie tot de andere aanbieders in Rotterdam.

De dansprogrammering is volgens de Raad onderbelicht in het beleidsplan van Luxor Theater. De grootschalige dans verdient in Rotterdam sowieso een betere positie in de programmaprofielen van de theaters. De programmering is weinig inspirerend. Luxor Theater en de Rotterdamse Schouwburg zouden in de versterking van dit aanbod kunnen samenwerken.

Over de komst van een nieuwe Van den Ende musicaltheater in Rotterdam Zuid is de aanvrager zelf zeer enthousiast. Als de huidige open einde musicalprogrammering naar dit nieuwe theater gaat verhuizen kan de programmering van het Luxor meer in balans worden gebracht, zo wordt gemeld in het beleidsplan. De Raad is verrast dat de aanvrager met deze opmerking volstaat zonder te anticiperen op deze overgang en mist een visie op de programmering die er daarna zou moeten komen.

De Raad is van oordeel dat bij de huidige explosieve markt voor amusementstheater een meer commerciële aanpak en werkwijze past dan nu het geval is. Luxor Theater kan met dit aanbod meer financiële middelen aan de markt onttrekken door samen te werken met bedrijven en sponsors. Over het sponsorbeleid biedt de aanvraag echter nauwelijks informatie. De financiële verantwoording van sponsoractiviteiten die er zijn, is zeer gering. Een vergelijking met een amusementstheater als Carré leert, dat dit wordt geëxploiteerd met een aanmerkelijk kleinere gemeentelijke subsidie dan Luxor Theater. Nu is elk theater uniek en vergelijkingen zijn lastig. Luxor Theater zou met een gedeeltelijke open einde programmering meer stabiele inkomsten uit de voorstellingen kunnen halen. In dit licht is het verschil tussen de twee gemeentelijke subsidies meer dan opvallend. De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur zou de gemeente willen vragen om een korte onderzoeksscan naar de opbouw van de kosten/inkomsten van Luxor Theater en waar mogelijk hierop een praktische benchmark te laten verrichten. De resultaten van deze scan moeten betrokken worden bij de vaststelling van de subsidie op langere termijn.

In het beleidsplan wordt het oude Luxor Theater nauwelijks belicht, omdat dit in 2009 zou worden gesloopt. Tegelijkertijd neemt de aanvrager een voorschot op de toekomst door te melden dat de nieuwe middenzaal zou kunnen voorzien in het wegvallen van de programmering van het oude Luxor Theater. Ook hier ontbreekt verder een visie voor de toekomst. Bovendien is het zo dat de gemeente over het profiel van deze middenzaal nog geen duidelijk standpunt heeft en dat ook andere partijen in de stad er een belang in zien.

Luxor Theater wil tegemoet komen in twee van de drie beleidsthema's van het College, internationalisering en cultuurparticipatie. Hierin legt de aanvrager echter geen bijzondere ambitie aan de dag. Over internationalisering wordt volstaan met de opmerking dat Luxor Theater artiesten en gezelschappen uit het buitenland programmeert en over cultuurparticipatie wordt gemeld dat het theater een breed en divers opgeleid publiek trekt.

MAMA, showroom for media and moving art (Stichting Public Art Squad)

Samenvatting advies

De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur is van mening dat MAMA een voorbeeldig beleidsplan heeft ingediend. In dit plan wordt een aansprekend tentoonstellingsprogramma ontvouwd dat een slimme verbinding tot stand brengen tussen kunst, populaire beeldcultuur en jongerencultuur. MAMA is een belangrijke, laagdrempelige voorziening aan de Witte de Withstraat die alleen moet oppassen niet te museale kunst te brengen.
Positief voor € 124.000

Functie

(internationaal) presentatie-instelling beeldende kunst

Beleidsthema's

cultuurparticipatie

cultuur en school

internationalisering

Beschrijving aanvraag

MAMA is een platform voor visuele cultuur op het grensvlak van beeldende kunst en populaire cultuur en een thuisbasis voor de jongste generatie beeldmakers, kunstenaars en stadsbewoners met name in de leeftijdscategorie van 16 tot 26 jaar. MAMA maakt tentoonstellingen, boeken en tijdschriften, organiseert evenementen en presenteert en vertegenwoordigt kunstenaars in binnen- en buitenland. MAMA is in 1997 opgericht om een podium te bieden voor de uitingen van nieuwe subculturen en tegenculturen. MAMA noemt zichzelf glocal inspired. De inspiratie van haar programma is lokaal geworteld, maar tegelijkertijd verwijzend naar internationale verschijnselen. MAMA werkt op basis van de paradox dat jongeren met gemak en open ogen over de hele wereld reizen, maar tegelijkertijd belang hechten aan een lokaal ankerpunt, een verbondenheid met de eigen groep. MAMA interesseert zich in het bijzonder voor hybride mengsels van kunst en straatcultuur, voor lokale interpretaties van globale populaire cultuur. De tentoonstellingen van MAMA trekken een jaarlijks groeiend aantal bezoekers (in 2007 zo'n 15.000). De showroom aan de Witte de Withstraat heeft een open uitstraling en is zeer laagdrempelig. Bijna 60% van de bezoekers behoort, zo blijkt uit de bezoekersenquêtes, tot de categorie toevallige passanten. De afgelopen drie jaar heeft de instelling in totaal dertig tentoonstellingen georganiseerd, waarvan zeventien in deze showroom en dertien elders, in Rotterdam (onder meer in lokale cultuurcentra), in het buitenland en op internationale kunstbeurzen. MAMA werkt met jongeren als doelgroep, maar jongeren zijn ook actief binnen de instelling. Mr Miyagi is een zeven maanden durend traject waarin geselecteerde jongeren het vak van curator (tentoonstellingsmaker) leren. MAMA Rookies Trainingscourse leidt ieder jaar een groep jongeren vanaf 15 jaar (zonder eisen ten aanzien van de vooropleiding) op tot all round vrijwilliger in de culturele sector (publieksbegeleiding, communicatie, tentoonstellingsinrichter, audiovisueel). Beide trajecten op het vlak van talentontwikkeling worden de komende jaren voortgezet.

Voor de periode 2009-2012 is de primaire doelgroep van MAMA de groep jongeren geboren tussen 1981 en 1991, Millennials genoemd of ook wel de Sunshine generatie. Een groep waarvoor een overvloed aan keuzemogelijkheden lijkt te bestaan, vol technologische overdaad en een grote interesse voor het lichaam en de maakbaarheid daarvan. Het leven lijkt voor deze jongeren klaar te staan, maar er is ook een vluchtreactie, een neiging om weg te lopen. Hun engagement is pragmatisch, hun gedrag, gebaseerd op zelfmodificatie en zelfsturing, is uiteindelijk ook conformistisch. Rotterdam als glocal city, de wereld in de stad en de stad in de wereld, is de plek waar deze generatie heen en weer wordt getrokken tussen het universele en het particuliere. In groepstentoonstellingen, solopresentaties en randprogrammering (onder andere educatie en

workshops) zal het programma gericht zijn op vier thema's: Culture of darkness (van angst naar geweld), How Cute (van schattig naar gruwelijk), Black Strata (van hiphop naar Afrofuturisme) en Trashiness (van vuilnis naar uitschot).

In de komende planperiode wil MAMA zich oriënteren op verdere groeimogelijkheden in Rotterdam. Men zoekt een nieuwe locatie met in ieder geval een verdrievoudiging van de tentoonstellingsruimte en voldoende workshopruimte voor het onderwijs en de eigen creatieve werkplaatsen.

Aanvraag subsidie cultuurplan 2009-2012 € 170.000

Aan het Rijk vraagt MAMA een cultuurplanbijdrage van € 205.00 (is in 2008 € 175.00)

Subsidie cultuurplan 2005-2008 € 74.000

Overwegingen

De cultuurplanaanvraag van MAMA is voorbeeldig. Een goed geschreven stuk, toegankelijk, transparant, consistent. Een genoegen om te lezen. De Raad beoordeelt weliswaar niet in eerste instantie de schrijfkwaliteiten die een instelling herbergt, maar grotendeels de feitelijkheid van haar daadwerkelijk functioneren, toch mag hier wel op het belang worden gewezen van een goed geformuleerd beleidsdocument waarin doelstellingen en visie, thema's, tentoonstellingsprogramma en meetbare outputgegevens overzichtelijk en samenhangend aan de orde worden gesteld. Wie helder denkt en helder weet te formuleren is al een eind op weg om een goed product te leveren.

Bij het product van de afgelopen paar jaar kan evenwel een stevige kritische kanttekening worden geplaatst. Het tentoonstellingsprogramma van MAMA laat de laatste tijd een serie tentoonstellingen zien die een museale pretentie hebben. MAMA brengt meer en meer kunst uit het museale circuit, kunstwerken met een museaal karakter. De instelling schuift daarmee op richting Witte de With en TENT.. Ambitie is gezond, maar het belang van de kunstas Witte de Withstraat is nu juist gelegen in de diversiteit van de instellingen langs deze as. MAMA is aan het institutionaliseren, dat is ook wel te begrijpen, maar de richting van het proces is minder onvermijdelijk dan het lijkt. Het probleem wordt vergroot doordat de beschikbare ruimte voor de 'museale' aanpak van MAMA ten ene male ongeschikt is. De gepresenteerde werken krijgen onvoldoende ruimte en er is onvoldoende mogelijkheid tot concentratie. MAMA zou, wat de Raad betreft, vast moeten houden aan haar oorspronkelijke taak in de sfeer van cultuurparticipatie, daar waar een verbinding wordt gelegd tussen kunst en de jongeren- en straatcultuur.

Kijken we echter vooruit, dan zien we in het beleidsplan een aansprekend tentoonstellingsprogramma dat goed voldoet aan het hiervoor geformuleerde doel: een slimme verbinding tot stand brengen tussen kunst, populaire beeldcultuur en jongerencultuur. De vier thema's zijn helder onder woorden gebracht, onderscheidend en de invulling van het tentoonstellingsprogramma vanuit deze thema's is inspirerend en aansprekend. De Raad heeft er vertrouwen in dat met de uitvoering van dit specifieke programma MAMA vorm weet te geven aan haar doelstellingen.

MAMA formuleert de behoefte om de komende cultuurplanperiode een ander en groter pand te betrekken. Dat kan men zich voorstellen. Daarbij moet wel in gedachten worden gehouden dat de bezoekersgroep van MAMA aan de Witte de Withstraat voor bijna 60% bestaat uit toevallige passanten. Het zal niet makkelijk zijn om opnieuw een pand te vinden dat zo centraal gelegen is en zo open en laagdrempelig als het huidige. MAMA zal dan ook moeten investeren in de opbouw van een trouw eigen publiek om eventuele negatieve consequenties van een verhuizing te kunnen opvangen.

MAMA heeft twee uitgesproken programma's voor talentontwikkeling. MAMA Rookies Trainingscourse leidt op tot all round assistenten in de tentoonstellingspraktijk. Dat lijkt uiterst zinvol en de moeite van ondersteuning waard. Meer moeite heeft de Raad met het curatorenprogramma Mr Miyagi. Als er in Nederland al behoefte zou zijn aan een dergelijke opleiding, dan nog is niet in te zien waarom de gemeente Rotterdam hieraan zou moeten bijdragen. Er is weinig tot geen band tussen de opgeleiden en de stad. De educatieve activiteiten

van MAMA waardeert de Raad zeer. Hij vraagt zich wel af of de educatieve activiteiten van alle instellingen langs de kunstas niet zijn gediend met meer samenwerking. Alle instellingen hebben hiervoor een zeer kleine formatie-omvang beschikbaar (MAMA slechts 0,1 fte) en in samenwerking zou die efficiënter kunnen worden ingezet. Maar dit is een aanbeveling die op meer bordjes ligt dan op die van MAMA alleen.

Maritiem Museum Rotterdam

Samenvatting advies

De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur is positief over de aanvraag van het Maritiem Museum. Het 7-puntenplan geeft goed aan welke koers het museum de komende periode zal varen. Echter een visie op de rol die het museum in de stad wil spelen, is nauwelijks uitgewerkt. Voorts is de Raad enigszins teleurgesteld over het feit dat het Havenmuseum op steenworp afstand geen vaste samenwerkingspartner is en wijst hij op de synergie die op inhoudelijk vlak kan ontstaan als beide collega instellingen de krachten zouden bundelen. De Raad adviseert de wethouder indien mogelijk extra te investeren in deze samenwerking. Positief voor € 4.595.000 uit het budget voormalige takken van dienst.

Functie

maritiem gerelateerde collectie

Beleidsthema's

cultuurparticipatie

cultuur en school

internationalisering

Beschrijving aanvraag

Het Maritiem Museum is het oudste maritieme museum van Nederland en een van de tien oudste in de wereld. Jaarlijks komen er 115.000 bezoekers op af.

De missie van het Maritiem Museum Rotterdam (MMR) luidt: Het overdragen van de geschiedenis van scheepvaart en scheepsbouw binnen en vanuit Nederland met nadruk op Rotterdam aan een breed publiek en toekomstige generaties door middel van:

- ▶ persoonlijke, materiele en virtuele publieksoverdracht, met extra aandacht voor jongeren;
- ▶ uitbouw en beheer van de maritiem-historische collectie;
- ▶ toegepast wetenschappelijk onderzoek.

In de afgelopen periode is:

- ▶ gericht op specifieke doelgroepen geprogrammeerd;
- ▶ binnen internationale organisaties bestuursfuncties bekleed;
- ▶ een begin gemaakt met een actiever evenementenprogramma;
- ▶ de verenigingsstructuur van de Vrienden gemoderniseerd;
- ▶ het in 1886 gebouwde schip de Buffel heringericht.

Het museum zegt een voortrekkersrol te vervullen op het gebied van het digitaliseren en ontsluiten van collectie-informatie, de ontwikkeling van interactieve kinderpresentaties en de ontwikkeling van een concept gericht op een gevarieerde doelgroep.

Met een 7-puntenplan wil het MMR de komende jaren aan de slag:

8. Kwaliteitsinstituut

Hoewel het MMR de derde museale publiekstrekker van Rotterdam is en een vooraanstaande rol heeft bij het ontwikkelen van tentoonstellingsmodellen vindt het MMR dat het museum in de directe omgeving van het Leuvehavengebied een te geringe rol speelt. Hierin komt de komende periode verandering. Kwaliteit wordt daarbij een permanent aandachtspunt van de eerste orde.

9. Collectie en kennis

Er wordt aan een nieuw collectiebeleidsplan gewerkt. Onderdeel daarvan wordt de ontwikkeling van het museum als kennisaanbieder. Zo wordt de bibliotheek van een bewaarplaats van boeken tot een pro-actief kenniscentrum dat digitale kennis aanbiedt aan

diverse doelgroepen. Het collectie-informatiesysteem van veertien maritieme musea zal vanuit het MMR worden beheerd, geëxploiteerd en verder uitgebreid.

10. Wetenschappelijke input

Het initiëren en versterken van internationale netwerken ziet het MMR als een belangrijke taak voor de toekomst. Dit vergt wel, aldus de aanvraag, een meer dan tot nu toe externe gerichtheid van de conservatoren.

11. Research and development

Het MMR is de afgelopen decennia zijn natuurlijke achterban kwijtgeraakt en zal zich dus op nieuw publiek dat veel minder affiniteit heeft met de traditionele gerichtheid van het museum moeten gaan richten. Daarom gaat een projectgroep research and development zich richten op product vernieuwing. Deze groep heeft een museumoverstijgend karakter en zal met andere museumkoepelorganisaties worden opgezet.

12. Educatie

Het MMR richt zich traditiegetrouw op onderwijsdoelgroepen. Jaarlijks komen 14.000 leerlingen op bezoek. Soms worden er doelgroepgerichte projecten opgezet zoals Varen naar Mekka in het kader van het Actieplan Cultuurbereik. Mede in dit kader wordt in de periode 2009-2012 een semi-permanente expositie ingericht op basis van een door het MMR te ontwikkelen Nationale Maritieme Canon. Uitvloeisel van deze aanpak is dat educatoren hun werkveld zullen moeten verbreden, projectleiders van educatieve projecten werken samen met educatoren en conservatoren. De afdeling publiekszaken krijgt het dienovereenkomstig ook drukker.

13. Synergie

Met het Havenmuseum wil het MMR in de komende periode een plan van samenwerking opstellen om de Leuvehaven optimaal te vermarkten. Het gaat daarbij niet alleen om gezamenlijk marketing maar zeker ook om productontwikkeling.

14. Museum als ontmoetingsplaats

Meer dan in de afgelopen jaren wil het MMR zich profileren als ontmoetingsplaats voor elke Rotterdammer. Het museum gaat actief op zoek naar partners. Het MMR wil een rol spelen in de grote Rotterdamse festivals. Daarnaast wil het MMR een reeks debatten organiseren gerelateerd aan de doelstelling van het museum.

Wat de centrale beleidsthema's betreft zijn er:

- ▶ met betrekking tot participatie concrete plannen voor een dependance op de SS Rotterdam en wordt een nieuwe aanpak van divers publiek onderzocht;
- ▶ met betrekking tot cultuur en school worden de meeste semi-permanente tentoonstellingen ingericht;
- ▶ wat internationalisering betreft zal MMR de komende periode worden uitgebouwd worden door:
 - ▶ het internationale karakter van Maritiem Digitaal;
 - ▶ een actieve rol in internationale netwerken;
 - ▶ actieve deelname aan de ontwikkeling van internationale tentoonstellingen;
 - ▶ het realiseren van een duurzame samenwerking met EUR//EcEMS).

Aanvraag subsidie cultuurplan 2009-2012 € 4.930.000

Subsidie cultuurplan 2005-2008 € 4.595.000

Overwegingen

De Raad is positief over de heldere en concrete aanvraag van het Maritiem Museum. Het plan, doorspekt met zelfreflectie, is realistisch, besteedt aandacht aan een gezonde bedrijfsvoering en geeft door middel van een 7-puntenplan goed aan welke koers het museum de komende periode zal varen. De rol die het museum inclusief zijn nieuw te openen dependance (a/b ss Rotterdam) in de stad wil spelen is nauwelijks uitgewerkt, ook ontbreekt een visie op samenwerking met het Havenmuseum.

Positief is de Raad over de aandacht voor educatie als bindmiddel voor alle activiteiten en doelgroepen. Hiermee vervult het museum een voorhoedefunctie. Het aanbod is uitgebreid, maar het museum weet toch de kosten betrekkelijk laag te houden, ook voor het publiek. Meer permanente aandacht voor cultureel diverse doelgroepen, die via speciale projecten worden bereikt, verdient aanbeveling. Gerichte en geslaagde acties om nieuwe doelgroepen aan te trekken, zoals rond Varen naar Mekka, zijn - door gebrek aan inbedding in het beleid - niet duurzaam.

De educatieve programma's worden veelal zonder museumbegeleiding 'in persoon' uitgevoerd waarbij veel verantwoordelijkheid voor de overdracht bij de docenten komt te liggen. De begeleiding door museummedewerkers zou in de ogen van de Raad versterkt kunnen worden. Voorts beaamt de Raad dat de wet van de remmende voorsprong zich op verschillende gebieden doet voelen, waaronder het wat verouderde Professor Plons-project en de website Maritiem Digitaal. De resultaten uit deze pioniersprojecten kunnen naar de mening van de Raad in de aankomende planperiode meer worden benut.

Het museum beschikt over een uitgebreid internationaal netwerk mede dankzij vertegenwoordiging in besturen van organisaties zoals The North Atlantic Fisheries History Association (NAFHA), Association of North Sea Cities (ANSC) en The International Congress of Maritime Museums (ICMM). De Erasmus Universiteit is een van de structurele samenwerkingspartners. Het Havenmuseum op steenworp afstand is dat niet. Teleurstellend, vindt de Raad, zeker gezien het commentaar van de Rotterdamse Kunststichting in het vorige advies over het Havenmuseum: De Rotterdamse Kunststichting betreurt het daarentegen dat de voor de hand liggende samenwerking tussen het Havenmuseum en het naastgelegen Maritiem Museum nog steeds gering is. Dat is overigens niet uitsluitend een verwijt aan het adres van het Havenmuseum (...) de RKS bepleit voor de toekomst opnieuw een ver doorgevoerde vorm van samenwerking tussen beide musea, vooral op het gebied van publieksbenadering en educatieve projecten.

Het MMR noemt synergie in de Leuvehaven als een van de kerndoelen. De Raad dringt er sterk op aan dat er voortgang met het samenwerkingsproject wordt gemaakt. Krachtenbundeling komt de stad ten goede. De Raad adviseert de wethouder extra te investeren in deze samenwerking indien mogelijk.

Het 7-puntenplan is helder, maar de Raad wil bij twee punten enkele kanttekingen plaatsen. Zo spreekt tot de verbeelding het samenwerkingsverband research & development (punt 4) met partners zoals de Stichting Kunstbezit Nedlloyd en de NSA/Vereeniging Nederlandsch Historisch Scheepvaartmuseum. De Raad vraagt zich echter af of het Maritiem Museum deze grote wetenschappelijke ambities kan waarmaken. De onderzoeksfunctie is misschien te sterk gericht op het aanbod, terwijl de Raad juist kansen ziet in een meer vraaggerichte aanpak, met het oog op product vernieuwing. Bovendien verwachtte de Raad, op basis van de ontplooidde activiteiten, dat het museum al ver gevorderd was met het benoemen van belangrijke doelgroepen. Dit beeld correspondeert niet met het plan.

Het laatste punt van het plan spreekt van het museum als ontmoetingsplaats. In de ogen van de Raad is dat iets waar samenwerking met het Havenmuseum voor de hand ligt, juist vanwege de toegankelijkheid en laagdrempeligheid van dit buurmuseum.

De Raad adviseert met klem samenwerking te stimuleren, niet alleen met het Havenmuseum maar ook met het nieuwe stadsmuseum met het verhaal van de stad. De Raad vindt het essentieel dat Rotterdam een integrale visie op zijn verleden ontwikkelt en daarin de verschillende erfgoedinstellingen een plaats geeft. Meer samenhang tussen de musea en erfgoedinstellingen maakt de stad sterker.

MAX. Theatergroep

Samenvatting advies

De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur adviseert zeer positief over de aanvraag van Theatergroep MAX. en zou het gehele gevraagde bedrag beschikbaar willen stellen. Gezien de beperktheid van het budget is dit echter niet mogelijk. De groep maakt voorstellingen van hoge kwaliteit en van de educatieve functie en de inzet op het gebied van talentontwikkeling wordt veel verwacht. Omdat het moment van verhuizing plaats vindt tijdens de cultuurplanperiode zal de ondersteuning gefaseerd moeten plaatsvinden.
Positief voor € 300.000

Functie

gezelschap voor jeugd- en jongerentheater

Beleidsthema's

cultuurparticipatie
cultuur en school
internationalisering

Beschrijving aanvraag

MAX. is een professioneel theatergezelschap uit Delft, dat veel in de grote steden speelt voor jeugd, jongeren en families met zeer diverse culturele en sociale achtergronden. MAX. wil universele en vitale verhalen vertellen die niet direct aansluiten bij de realiteit van het schoolplein. MAX. werkt met beeld, beweging, tekst, muziek en video in een associatieve stijl die naar eigen zeggen aansluit bij een zeer gemêleerde doelgroep. Moniek Merkx is artistiek leider van het gezelschap. Zij schrijft vaak zelf haar teksten of maakt extreme bewerkingen van bestaande verhalen. Voor Merkx zijn de acteurs belangrijke schakels in het wordingsproces van een voorstelling. Zij werkt vaak met mimers, omdat die worden opgeleid als maker en als speler. Jetse Batelaan is vaste gastregisseur.

MAX. hecht aan een experimentele ruimte voor onderzoek, improvisatie en nieuwe ontmoetingen. Daarvoor is het Max.lab. Dit wordt ook gebruikt voor de voorbereiding van grote voorstellingen in de vorm van testpresentaties voor een kleiner publiek.

MAX. wil in de loop van de komende cultuurplanperiode verhuizen naar Rotterdam, omdat het zich intensief wil verbinden met de stedelijke omgeving van deze stad. Het gaat ook een alliantie aan met RO Theater, waardoor nieuw familiepubliek naar de Rotterdamse Schouwburg komt. Het nu vijf jaar bestaande gezelschap kenmerkt zichzelf als een kwalitatief hoogstaand jeugdtheatergezelschap met een nationale en internationale uitstraling. Het werkt ook intensief samen met andere Rotterdamse instellingen als de Rotterdamse Schouwburg, waar de premières van het gezelschap zullen plaatsvinden, de SKVR, Rotterdam Festivals, Theater Zuidplein en het NAI. Door de workshops van MAX. zijn inmiddels goede contacten opgebouwd met een groot aantal scholen in de stad. Het gezelschap is ook actief in diverse steden in de Provincie Zuid-Holland en in de rest van Nederland. In het gehele land wil MAX. extra zichtbaar zijn in de grote steden die over een kleine en een grote theaterzaal beschikken, waar goed contact is met scholen en bemiddelaars en waar een festival is.

Op het gebied van educatie en publieksbereik wil MAX. de activiteiten uitbreiden. Educatie en publiciteit zijn nauw gekoppeld. Omdat het publiek zo gevarieerd is, hecht het gezelschap steeds meer waarde aan een goede educatieve voorbereiding en ondersteuning. Een voor MAX. belangrijk educatief project is de Max.Milieubende. Hier worden kinderen gestimuleerd om met een aantal Rotterdamse bedrijven milieuplannen om te zetten in daden. MAX. wil ook de contacten met bemiddelaars en scholen verdiepen en samenwerken met zgn. ambassadeurscholen. Het gezelschap heeft een website (Max.factory) ontwikkeld waarop kinderen spelenderwijs theater leren maken. De site helpt kinderen de regisseur van hun eigen theaterverhaal te worden.

MAX. wil zijn naamsbekendheid versterken door meer in te zetten op branding. Het wil publieks- en imago-onderzoek doen om met een bezoekersprofiel gericht en specifiek potentieel publiek op te zoeken en te bedienen. Verder worden een goede website en e-mailing van belang geacht. Met vijf andere landelijke gezelschappen werkt MAX. aan een landelijke campagne om het imago van het gesubsidieerde jeugdtheater te verbeteren en een groter publiek te verwerven.

In de komende cultuurplanperiode wil MAX. groeien. Het gezelschap draagt naar eigen zeggen de potentie in zich om uit te groeien tot één van de twee grote jeugdtheatergezelschappen in de landelijke basisinfrastructuur zoals die door de minister van OCW is vastgesteld. Ieder jaar wil het gezelschap een voorstelling maken voor een grote zaal, waaronder twee familievoorstellingen met het RO Theater. Voor het Jongerenjaar 2009 maakt MAX. een grootgemonteerde productie die in een serie zal worden gepresenteerd in een speciale publieksopstelling. Daarnaast wil MAX. twee à drie middenzaal- of locatievoorstellingen maken, een à twee reprises van succesvolle kleine zaal voorstellingen, twee Max.lab projecten, een voorstelling op school en twee educatieve workshops. In het toekomstig beleid is er meer aandacht voor de talentontwikkeling van nieuwe makers. Per saldo wil MAX. in Rotterdam jaarlijks 45 voorstellingen spelen en 20 workshops geven.

Het gezelschap wil aan alle drie de beleidsthema's van het College bijdragen.

Familievoorstellingen maken, op locatie werken en samenwerking met scholen geven inhoud aan de eerste twee. Internationalisering komt tot uitdrukking in het spelen op internationale festivals in Edinburgh, Frankfurt, Moskou en Ottawa. Ook werkt het gezelschap vaak in België. MAX. wil zijn buitenlandbeleid verder ontwikkelen door regelmatig deel te nemen aan internationale uitwisselingsprogramma's en conferenties.

De afgelopen jaren heeft MAX. veel gesteund op vrijwilligers, stagiaires en additionele fondsen. Nu wil het gezelschap de mogelijkheid uitbouwen ook meer ervaren acteurs en docenten aan zich te binden. Daarnaast vraagt de publiciteit en educatie om uitbreiding van middelen.

Als het gezelschap naar Rotterdam verhuist, wil het graag in een theater spelen met een speelvlak van 10 bij 10 meter, en over extra repetitieruimte, kantoorruimte, een werkplaats en opslagruimte beschikken.

Aanvraag subsidie cultuurplan 2009-2012 € 375.000

Subsidie cultuurplan 2005-2008 n.v.t.

Overwegingen

Het beleidsplan van MAX. geeft een overtuigend beeld van de te verwachte kwaliteit. Bij het lezen van de aanvraag ziet men bij wijze van spreken de voorstellingen vóór zich. MAX. kan worden gekenschetst als een theatergroep met een sterke autonomie die originele kwalitatief hoogwaardige voorstellingen maakt voor publiek in alle leeftijdsfasen. Het gezelschap heeft een sterke persoonlijke signatuur. Dat het onder het publiek en de pers in de vijf jaar van hun bestaan zo hoog gewaardeerd wordt, is een indrukwekkende prestatie.

De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur ziet de komst van MAX. als een verrijking voor het Rotterdamse theaterklimaat. Hij verwacht dat de samenwerking met de podia en gezelschappen alhier wordt uitgebreid en versterkt. De Raad ziet in de toekomst een kansrijke samenwerking ontstaan met Theater Hal 4, het Huis voor Jeugd- en Jongerentheater en Lantaren/Venster. Het initiatief om samen met het RO Theater twee familievoorstellingen te produceren vindt de Raad positief.

MAX. wil in de komende cultuurplanperiode als jeugdtheatergezelschap in Rotterdam een plek claimen in de landelijke culturele basisinfrastructuur die het Rijk voor het jeugdtheater heeft gecreëerd. Het gezelschap ontwikkelt naast de producties ook een educatieve functie en mogelijkheden voor doorstroming van talent. De Raad heeft er vertrouwen in dat MAX. die positie waarmaakt en hij adviseert dan ook het gevraagde bedrag volledig toe te kennen. Op alle drie de beleidsthema's van het College scoort MAX. naar het oordeel van de Raad positief.

Meekers Uitgesproken Dans

Samenvatting advies

De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur is positief over de aanvraag van het jeugddansgezelschap Meekers Uitgesproken Dans. De Raad adviseert de artistieke leiding meer ruimte te nemen voor bezinning en zich meer te richten op goed werkgeverschap. De Raad heeft bewondering voor het feit dat Meekers wil voldoen aan de grote vraag, maar dat mag niet ten koste gaan van de benodigde rust voor en ruimte binnen het gezelschap. Als gevolg van budgettaire beperkingen kan de Raad geen hoger bedrag adviseren.
Positief voor € 227.000

Functie

jeugddans gezelschap

Beleidsthema's

cultuur en school
cultuurparticipatie

Beschrijving aanvraag

Meekers Uitgesproken Dans heeft zich in het Nederlandse danslandschap gespecialiseerd in hedendaags danstheater voor de jeugd en bedient een breed publiek. Een voorstelling van Meekers betekent voor kinderen vaak de eerste kennismaking met moderne dans, hiermee draagt Meekers bij aan de ontplooiing van jonge mensen. Sinds 1997 ontvangt het gezelschap structureelsubsidie via het cultuurplan.

De uitgesproken stijl van het jeugddansgezelschap is te omschrijven als humoristisch, gelaagd en gedurfd. Artistiek leider Arthur Rosenfeld verbindt in de voorstellingen hoge kunst met amusement, dans en toneel. Meekers werkt met professionele dansers met acteertalent. Het tableau is samengesteld uit net-afgestudeerden, veteranen en stagiaires, allen met tijdelijke contracten.

Meekers heeft zich tot nu toe vooral gericht op het produceren en presenteren van jeugddans. Tussen 2005 en 2008 speelde Meekers gemiddeld 180 voorstellingen en trok gemiddeld 36.000 bezoekers per jaar en nog eens 1.400 kinderen met workshops en andere educatieve projecten. Produceren en presenteren blijft het gezelschap onverminderd doen. Daarnaast spreekt Meekers de wens uit de functie van jeugddansgezelschap uit te breiden met een functie van ontwikkelaar van nieuw talent. Hiermee kan Meekers bijdragen aan de continuïteit van jeugddans en op termijn de groei van het aantal jeugdvoorstellingen in Nederland. Met het formeren van een productiekern van ervaren en beginnende choreografen wil Meekers investeren in een volgende generatie makers op het specialistische gebied van jeugddans. In de komende planperiode zullen acht van de veertien producties door hen worden gemaakt. Een deel van de producties zal in samenwerking met Dansateliers worden gerealiseerd.

Door zelf minder nieuwe producties te maken, krijgt Rosenfeld tijd om het talentontwikkelingstraject goed te begeleiden, maar voor dit traject is meer fte nodig. Meekers stelt een personeelsuitbreiding voor van 1,7 fte voor artistieke assistentie, productie, publiciteit, educatie en vooral voor techniek.

Voorts zal Meekers de binding met Rotterdam versterken door middel van het ontplooiën van nieuwe initiatieven gericht op de stad zoals Meekersdriedaagse, Meekersproef in de Rotterdamse Schouwburg en de Meekersmiddagen in de eigen studio. Daarnaast gaat Meekers na twee succesvolle pilotprojecten schoolkinderen in het primair onderwijs in Rotterdam begeleiden in het maken van dansproducties voor en door de leerlingen. In eerste instantie zal het product in de Meekersstudio getoond worden, waarna een kleine tournee zal volgen langs gymzalen van deelnemende scholen en incidenteel in een echte theaterzaal. Met al deze activiteiten richt

Meekers zich op participatievergroting van het Rotterdamse publiek op het gebied van moderne dans.

Aanvraag subsidie cultuurplan 2009-2012 € 326.000

Subsidie cultuurplan 2005-2008 € 227.000

Overwegingen

De Raad is positief over de aanvraag van het jeugddansgezelschap Meekers. Gelet op de groeiende vraag naar dans voor de jeugd in Nederland en daarbuiten is het van groot belang dat er voldoende aanbod is, maar vooral ook dat er kwalitatief goede producties worden gemaakt. Landelijk richt zich slechts een handjevol initiatieven op het produceren van dansproducties voor de jeugd en Rotterdam mag er dan ook trots op zijn het grootste jeugddansgezelschap van Nederland te huisvesten.

Meekers is het jeugddansgezelschap van Rotterdam dat zich richt op deze vragende markt en maakt al jaren bijzonder werk voor deze doelgroep. De Raad is positief over de voorgenomen samenwerking met andere gezelschappen zoals met Scapino en het nieuwe Huis voor Jeugd- en Jongerentheater (voorheen Waterhuis, Rotterdams LEF en Rotjong).

De Raad heeft er veel bewondering voor dat Meekers zo veel mogelijk aan de vraag vanuit de markt wil voldoen en is onder de indruk van het grote aantal voorstellingen dat Meekers afzet. De Raad plaatst hierbij de kanttekening dat als gevolg van deze houding de kwaliteit onder druk kan komen te staan. Met de hoge speelfrequentie op basis van deeltijdcontracten is de belasting van Meekers op de dansers hoog. Dergelijke druk zal ook het repetitieproces van nieuwe stukken verzwaren.

De Rotterdamse Kunststichting merkte hetzelfde op in het advies aan Meekers van de vorige cultuurplanperiode 2005-2009: Het gezelschap heeft door enorm veel te produceren roofofbouw gepleegd op de artistieke leiding en op het gezelschap. De artistieke leiding heeft naar mening van de RKS baat bij rust en bezinning. De uitbreiding waar in de aanvraag over wordt gesproken, moet worden gerealiseerd op het kwalitatieve vlak, niet in uitbreiding van de activiteiten. De bevindingen van de Raad sluiten hierbij aan.

De Raad adviseert de artistieke leiding meer ruimte te nemen voor bezinning en zich meer te richten op goed werkgeverschap. De Raad heeft bewondering voor het feit dat Meekers wil voldoen aan de grote vraag, maar dat mag niet ten koste gaan van de benodigde rust voor en ruimte binnen het gezelschap. Eventuele terugval van publiek dat jeugddans bezoekt als gevolg van een lagere productiekwantiteit van Meekers zou de Raad betreuren, maar begrijpen in het kader van kwaliteitsverbetering. Gezien het krappe budget is de Raad genoodzaakt af te zien van een advies ter verhoging van het subsidiebedrag van dit gezelschap ten opzichte van het vorige cultuurplan.

Metropolis Festival

Samenvatting advies

De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur acht het Metropolis Festival een belangrijke component in de Rotterdamse popmuziek. De Raad heeft waardering voor de programmaopzet die getuigt van goed inzicht in ontwikkelingen in de popmuziek, terwijl ook oudere trends aan bod komen. Het programma wordt samengesteld met de durf om af te wijken van voor de hand liggende, geheide succesnummers. De Raad heeft eveneens waardering voor de volharding van Metropolis temidden van de stormachtige ontwikkelingen in de muziekindustrie. De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur adviseert dan ook om Metropolis op te nemen in het cultuurplan 2009-2012 voor het aangevraagde bedrag.

Positief voor € 120.000

Wegens budgettaire beperkingen op basis van in de inleiding genoemde criteria wordt Metropolis toegevoegd aan de instellingen onder de zaaglijn.

Functie(s)

(inter)nationaal festivals (internationale presentatiefunctie muziek)

Beleidsthema's

cultuurparticipatie

Beschrijving aanvraag

Het Metropolis Festival wordt georganiseerd onder verantwoordelijkheid van de stichting Nemesis. Metropolis is een gratis toegankelijk popfestival dat jaarlijks in de zomer plaatsvindt in het Zuiderpark. Die locatie en de inhoudelijke keuzes voor ongepolijste en onafhankelijke kanten van de popmuziek zijn naar het inzien van de organisatie aspecten van het Rotterdamse karakter van het festival.

Metropolis ambieert een functie als (inter)nationaal vernieuwend festival, meer specifiek de (inter)nationale presentatie van enerverende popmuziek. Metropolis omschrijft zich als een van de grote popfestivals van Nederland met een toonaangevende en eigenzinnige programmering. In de media en onder collega-festivals is Metropolis een- en andermaal geprezen om zijn spannende programmering en als smaakmaker van het festivalseizoen, samen met Lowlands (2005).

Het programmeringsbeleid is dat Metropolis artiesten boekt uit binnen- en buitenland, die door hun muzikale vernieuwingsdrang tot de verbeelding spreken, ook kiest het voor muziek die in Nederland nog niet veelvuldig is gepresenteerd. Over het algemeen kiest Metropolis voor acts buiten het strikt commerciële circuit, onder het motto the best you've never heard of. Metropolis biedt, in samenwerking met de Zuid-Hollandse Popunie, nieuw talent een podium en in 2007 ook via een talentenjacht georganiseerd met woningcorporatie Vestia.

In de voorgaande jaren werkte Metropolis voor zijn programmering nauw samen met andere podia in Rotterdam, Rotown en WaterFront, en daarbuiten: Vera uit Groningen, Paradiso uit Amsterdam, Ekko uit Utrecht. Die partners presenteerden zich met programmaonderdelen op eigen podia. Die inhoudelijke samenwerking is afgenomen als gevolg van verschillende factoren, waaronder geldgebrek en prestatiedruk bij die partners. De ontwikkelingen in de muziekindustrie spelen ook een rol, waaronder de toenemende beschikbaarheid van muziek, explosieve toename van festivals en evenementen, de daaruit voortvloeiende afname van de gidsfunctie van organisaties.

Metropolis ziet voor zich een blijvende rol gezien de waarde van een stevige presentatie op een fysiek festival, met een onderscheidend programma en de mogelijkheid tot ontmoeting in een goed verzorgde ambiance.

Metropolis handhaaft zijn uitgangspunt om op basis van onafhankelijke keuzes een brede variatie aan muziekstijlen te bieden aan een publiek dat een avontuurlijk programma op prijs stelt. In de

komende tijd wil Metropolis meer aandacht besteden aan de entourage (aankleding, catering); in de editie van 2007 is de programmering verbreed waarmee het een meer cultureel divers publiek wil bereiken.

De financiering van het festival is van jaar op jaar een complex, soms uitgesproken moeizaam proces. De vorige organiserende stichting ging in 2002 failliet. Dankzij de inzet van programmeurs, medewerkers, steun van de gemeente Rotterdam en de morele steun van vele Rotterdammers, heeft een nieuwe stichting het festival vanaf 2003 kunnen hervatten. Met ingang van de editie van 2007 is de productie en zakelijke leiding in handen gegeven van het Rotterdamse productiebedrijf JMR.

Voor de komende periode ziet Metropolis een taak voor zich om tegenwicht te bieden aan de versmalling van het muziekaanbod die voortkomt uit ontwikkelingen in de muziekindustrie. De eenzijdige nadruk op commercieel en publicitair succes heeft onder andere tot gevolg dat er nog slechts weinig podia zijn voor jonge en/of afwijkende muzikanten en bands. Metropolis wil in dit veld een podium zijn en blijven voor nieuwe ontwikkelingen, onbekende bands en vernieuwende muzikale interpretaties. Het festival heeft in 2007 een koers ingezet tot verbreding van het aanbod aan genres en stijlen. Voor de editie van 2008 breidt het festival zijn aanbod uit met spoken word of comedy.

Metropolis ziet in dat, gezien de vele wegen waarlangs het publiek kennis kan nemen van nieuwe artiesten, zijn claim ontdekker en gids te zijn, niet langer opgaat. In de programmaopzet zullen toonaangevende bands worden beschouwd - en geprogrammeerd - als referentiepunt voor andere acts. Metropolis handhaaft zijn werkwijze zelf te scouten en te boeken, onafhankelijk van het aanbod bij agenten en platenlabels. Het festival blijft podium voor jong talent uit de regio en Nederland.

Metropolis neemt het initiatief om zijn connecties met het Nederlandse clubcircuit te handhaven en te versterken, met een andersoortige opzet dan voorheen. Metropolis ontwikkelt plannen om zich in de maanden voorafgaand aan het festival te presenteren op verschillende podia in het land. Onder de titel *De aanloop* presenteert Metropolis succesvolle acts van een eerdere editie van het festival samen met een nieuwe talent als supportact. Op die manier toont het festival zijn continuïteit en zijn ontdekkingsdrang. De organisatie ziet in *De aanloop* mogelijkheden om middelen te genereren die ten goede komen aan het festival. *De aanloop* is in financiële zin niet opgenomen in de cultuurplanaanvraag.

In praktische zin, zal de organisatie voortaan (nog) meer aandacht besteden aan de entourage, met een compacte opzet van het terrein, door toepassingen van beeldende kunst en aankleding en door hoogwaardige horecavoorziening/catering.

De formule van het Metropolis festival is volledig gericht op cultuurparticipatie, wat blijkt uit zijn gratis toegankelijkheid en de presentatie van een breed scala aan genres en stijlen. De reputatie van het festival zorgt voor publiekstoeloop uit het gehele land; de locatie in Rotterdam Zuid trekt veel bezoekers uit de omliggende wijken.

Aanvraag subsidie cultuurplan 2009-2012 € 120.000

(aanvankelijk gevraagd € 185.000, door de aanvrager verlaagd in overeenstemming met zijn landelijke subsidieaanvraag)

Subsidie cultuurplan 2005-2008

nee

Overwegingen

De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur waardeert het Metropolis Festival als belangrijke component in het Rotterdamse popmuziekcircuit en hij onderkent de plaats die het inneemt op de landelijke festivalagenda. De Raad prijst het Metropolis Festival om zijn doordachte en avontuurlijke programmering, omdat het een podium biedt aan nog weinig bekende, kleinere, bands en ook oudere trends apprecieert. Het festival is in die zin vernieuwend.

De Raad is positief over de relatie die het festival onderhoudt met vooraanstaande podia in het land en de daaraan verbonden programmeurs. Die relaties zorgen voor een gevarieerd aanbod en ook voor verdere afzetmogelijkheden voor bands uit het festivalprogramma. Het festival wil zijn

relaties met de podia in het land en met het publiek versterken door daar gedurende het jaar activiteiten te programmeren. De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur acht dit een zinvolle ambitie, maar is enigszins verwonderd dat dát voorgenomen programma, De Aanloop, in de aanvraag van Metropolis niet specifiek verder is uitgewerkt. Het festival schrijft in zijn aanvraag dat het een tegenwicht wil bieden aan de oprukkende digitale muziekcultuur, een uitspraak die veeleer overkomt als een ideologisch statement dan als een realistisch of feitelijk voornemen. Het festival kan zich terecht verheugen in een groeiende belangstelling van publiek. Het publiek komt uit de stad, van (ver) daarbuiten en zeker ook uit de omliggende wijken in Rotterdam Zuid. Het festival heeft in organisatorische en financiële zin ongewisse tijden gekend die het intussen op adequate wijze het hoofd heeft geboden. Uit nagezonden informatie blijkt dat Metropolis Festival ook een meerjarige subsidieaanvraag heeft ingediend bij een landelijke instantie; het bij de gemeente Rotterdam aangevraagde bedrag is navenant verlaagd. De voorgelegde plannen en begroting wekken vertrouwen in de opzet van de komende edities, zij het dat de begroting niet volledig overtuigend laat zien hoe de sterke verhoging van de gevraagde middelen voor marketing is samengesteld.

De feitelijke productie wordt voor de komende editie uitbesteed aan een externe partij. De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur heeft vertrouwen in de geschetste opzet. De Raad heeft vertrouwen in de programmatische kracht van de stichting Metropolis Festival om de uitgezette artistiek-inhoudelijk koers die getuigt van pioniersgeest, te behouden en verder te ontwikkelen.

Motel Mozaique

Samenvatting advies

De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur oordeelt positief over Motel Mozaique, dat met zijn originele concept vertrekkend vanuit de wereld van de popmuziek, een breed aansprekend interdisciplinair programma realiseert. Het festival is door een aantal accenten in zijn programma en door de betrokkenheid van kunstinstellingen en vele vrijwilligers, goed ingebed in de stad. De Raad juicht verdere ontwikkeling en verdieping van het festival toe, hij vindt echter in de plannen niet voldoende artistiek-inhoudelijke noodzaak tot uitbreiding van het festival om de gevraagde substantiële verhoging van de subsidie te honoreren. De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur adviseert om structurele subsidie toe te kennen aan Motel Mozaique binnen het cultuurplan 2009-2012. Positief voor € 175.000

Functie

internationaal festival: internationale serie festivals (met Rotterdam als inspiratiebron)

Beleidsthema's

cultuurparticipatie
internationalisering

Beschrijving aanvraag

De Stichting Motel Mozaique is een projectorganisatie die gedurende het jaar negen interdisciplinaire programma's presenteert, waaronder het gelijknamige festival. Motel Mozaique is voor het eerst georganiseerd tijdens Rotterdam Culturele Hoofdstad van Europa 2001. Die eerste editie kwam primair voort uit de interdisciplinaire belangstelling van een van de toenmalige programmeurs van Nighttown en kreeg vorm in samenwerking van een aantal kunstinstellingen.

De motor van het programma is popmuziek. Motel Mozaique presenteert uitdrukkelijk uiteenlopende kunstvormen in samenhang: een mix van popmuziek, theater, performance en beeldende kunst, gastheerschap staat hoog in het vaandel. De programmaopzet is erop ingericht dat er onverwachte mengvormen kunnen ontstaan, cross-overs en vermenging van publieksgroepen. Delen van het programma vinden plaats op onverwachte, a-typische presentatieplaatsen, op niet voor de hand liggende tijden en in afwijkende presentatievormen. Motel Mozaique put zijn inspiratie uit experimentele/innovatie stromingen in de gepresenteerde kunstdisciplines en uit zijn naaste omgeving: de stad Rotterdam.

Motel Mozaique ziet de negen elementen als een samenhangend programma. In de aanvraag worden die afzonderlijk kort beschreven in relatie tot het festival Motel Mozaique.

- ▶ Motel Mozaique, het meerdaagse meerkunstenfestival in april, met basislocaties in Rotterdam Centrum.
- ▶ Bazar Curieux, meerdaags festival in september in/rond de Maassilo en op Zuid (omschreven als een staalkaart van alternatieve pop en dance; door daar te programmeren blijft de Maassilo in gebruik als clublocatie, na het vertrek Now & Wow).
- ▶ Bizar Furieux, van de makers van Motel Mozaique, ad hoc evenement door een gastcurator, geen vast format, geen vaste plaats of tijd.
- ▶ Club Mozaique, zes edities verspreid over stad en jaar, bijeenkomsten van makers, (vrijwillige) medewerkers, partners, onder andere voor brainstorms, onderling contact en programma-ideeën.

Tot de kern van het festival Motel Mozaique behoren de door de organisatie gekoesterde programma-elementen Gidsen en Slapen in kunst. De stadstochten met Gidsen, tussen de verschillende festivallocaties, tonen in relatie tot het programma het onderliggende weefsel van verhalen van/uit de stad Rotterdam. Die verhalen kunnen voortkomen uit persoonlijke fascinaties

van de gidsen, maatschappelijke, ruimtelijke en/of actuele aspecten uit de stad: (...) verhalen vertellen over de stad en haar bewoners (...) publiek verwonderen over de schoonheid maar ook over de duistere kanten.

Op die manier genereert Motel Mozaïque de andere betekenis (...) aan onze omgeving. In het onderdeel Slapen in kunst kunnen bezoekers overnachten op onverwachte plaatsen, in een setting die door beeldend kunstenaars is geschapen dan wel vormgegeven.

Beide programmaonderdelen zijn opgezet vanuit de wens om als festival een goed gastheer te zijn: het programma moet jegens het publiek een sfeer hebben, zoals je je vrienden zou [willen] ontvangen.

Motel Mozaïque wordt in de media en door collega's geprezen om zijn avontuurlijke programmering en om zijn meerwaarde door de succesvolle cross-overs; het festival genereert gezamenlijke ervaringen en bevat stevast verrassingen.

Motel Mozaïque werkt samen met de stichting Live at Nighttown, de Rotterdamse Schouwburg, TENT./CBK, Mojo Concerts en verschillende locaties en organisaties al dan niet op ad hocbasis. De organisatie voert voor komende edities verkennende gesprekken met de Doelen, Pact op Zuid, het Nederlands Architectuurinstituut, de Dienst Stedenbouw + Volkshuisvesting, Rotterdam Durft. Het Huis voor de Culturele Dialoog (Kosmopolis) noemt het evenement als best practice.

Naar eigen zeggen draagt Motel Mozaïque bij aan het imago van Rotterdam als een stad waar alles mogelijk is en waar samenwerking tot creativiteit en experiment leidt. En: (...) levert aantoonbaar op dat het ons lukt om met cultuur en kunstparticipatie de beleving van de fysieke stad te beïnvloeden.

Voor de komende periode behelzen de plannen:

- ▶ voortzetting en versterking van het bestaande concept;
- ▶ de specifieke procesmatige werkwijze onder de publieke aandacht brengen, evenals de onderlinge samenhang van de programmaonderdelen;
- ▶ uitbreiding van de samenwerkingsverbanden;
- ▶ blijvend stimuleren van cross-overs bezoek aan voor die publieksgroep a-typische kunstdisciplines;
- ▶ het internationale karakter versterken;
- ▶ op organisatorisch gebied: groei en méér dan het huidige niveau handhaven, wat hogere structurele financiering vraagt.

Motel Mozaïque ziet in Nederland als enige vergelijkbare collegafestival Crossing Border in Den Haag, dat thans een hoger financieringsniveau heeft. De vraag om een hogere bijdrage in het cultuurplan motiveert Motel Mozaïque door te wijzen op de stijging van de gages van internationale acts. De twee onderscheidende elementen, de Gidsen en Slapen in Kunst, zijn uitermate arbeidsintensief (inzet van ± 300 vrijwilligers per editie).

Motel Mozaïque beschrijft dat zijn additionele financiering op projectbasis moeizaam gerealiseerd kan worden binnen het genre van de popmuziek; zo ook sponsoring gegeven de relatief kleine publieksgroep. Daar staat tegenover dat Motel Mozaïque, naar ondervinden van de organisatie, zo langzamerhand geldt als een kwaliteitskeurmerk. De gemeente Rotterdam heeft in 2007 een extra handreiking gedaan, voor het jaar 2008.

- ▶ Cultuurparticipatie: het programma van Motel Mozaïque is interdisciplinair, de opzet van het programma leidt publieksgroepen naar presentaties van kunstdisciplines die zij gewoonlijk niet bezoeken. Het programma heeft stevast verrassingselementen voor wat betreft locaties, tijden en presentatievormen. De onderdelen Gidsen en Slapen in kunst voeren de bezoekers mee naar andere onverwachte plaatsen. Aan die delen van het festival werken vele vrijwilligers mee.
- ▶ Voor wat betreft internationalisering, hecht Motel Mozaïque sterk aan de vervlechting van internationale acts en lokale kunst.

Aanvraag subsidie cultuurplan 2009-2012 € 325.000

Subsidie cultuurplan 2005-2008 € 175.000

Overwegingen

Motel Mozaïque is een festival met een origineel en sterk concept, dat de Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur dan ook met genoegen ziet in het Rotterdamse cultuurlandschap. Het festival heeft popmuziek gekozen als programmatisch vertrekpunt, het mengt die in zijn programma op overtuigende wijze met vele andere kunstdisciplines. De Raad is bijzonder positief over de wijze waarop Motel Mozaïque juist door zijn programmering onverwachte artistieke cross-overs tot stand brengt. Het programma is origineel van samenstelling, zeker ook door de inhoudelijke allianties die het vormt met welgekozen Rotterdamse kunstinstellingen. Het festival biedt daardoor aan zijn publiek een omgeving die uitnodigt om kennis te maken met andere kunstvormen.

De opzet van het festival en de uitwerking van gekozen stedelijke onderwerpen en locaties, getuigen van engagement. Het festival is mede door zijn opvatting van de stad als podium voor het festival goed ingebed. De programmaonderdelen gidsen en de originele overnachtingsmogelijkheden wijzen de bezoekers expliciet op aspecten van de stad en geven het programma een persoonlijke toon. De inzet van vele vrijwilligers draagt daaraan zeker bij, evenals aan het draagvlak in de stad. De festivalorganisatie houdt haar vrijwilligers, medewerkers en publiek, gedurende het jaar door middel van onder ander de programma's Bizar Curieux en Club Mozaïque betrokken. Zij fungeren dan eveneens als klankbord voor de ontwikkeling van de eerstvolgende editie.

De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur kan zich voorstellen dat Motel Mozaïque aan die programma-activiteiten gedurende het jaar sterker het accent wil geven van pilots voor het feitelijke meerdaagse festivalprogramma.

De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur is echter op basis van de voorliggende, buitengewoon breedsprakige aanvraag, niet overtuigd geraakt van de noodzaak om het festival aanzienlijk te vergroten of te verbreden. De grote stijging van het gevraagde subsidiebedrag is naar het inzien van de Raad onvoldoende gemotiveerd; dat de ambitie om meer internationaal te kunnen programmeren leidt tot hogere kosten is geen verrassing. Naar het inzien van de Raad echter, leidt een vergroting van het programma of ontwikkeling van nieuwe programmalijnen niet vanzelfsprekend tot een beduidende verbetering van het bestaande concept, noch van de artistieke inhoud. De Raad onderkent dat Motel Mozaïque een gewisse financiële basis verdient en adviseert dan ook om het festival structurele subsidie toe te kennen binnen het cultuurplan 2009-2012.

Museum Boijmans Van Beuningen

Samenvatting advies

De Raad vindt dat de aanvraag van het Museum Boijmans Van Beuningen bevolgen en mooi geformuleerde is, maar een onderbouwing op inhoudelijk en financieel gebied ontbreekt. Het beleid is ambitieus op het gebied van publieksbereik maar is in de uitwerking niet echt laagdrempelig of gericht op een breed samengesteld publiek.

De Raad ziet geen mogelijkheid de aanvraag voor verhoging van de huidige subsidie binnen het huidige cultuurplanbudget te realiseren. Wél onderschrijft de Raad het belang en de urgentie van een nieuw depot/collectiegebouw.

Positief voor € 9.503.000 uit het budget voormalige takken van dienst.

Functie

oude kunst, moderne kunst en vormgeving

Beleidsthema's

cultuurparticipatie

cultuur en school

internationalisering

Beschrijving aanvraag

De ambities van Museum Boijmans Van Beuningen zijn groot: er wordt om een verhoging gevraagd met bijna 3,5 miljoen op het huidig budget van 9,5 miljoen, vooral voor uitbreiding van het tentoonstellingsbudget (het huidige van 1 miljoen wordt als te beperkt gezien ondanks 50% bijverdienen via fondsenwerving) en een tweejaarlijkse kunstmanifestatie, extra geld voor collectie en onderzoek en educatieve activiteiten. Daarnaast wordt een eenmalige subsidie van 40 miljoen voor een collectiegebouw gevraagd. Het museum wil in de komende jaren een weerstandsvermogen van 2,5 miljoen opbouwen.

Dat Museum Boijmans Van Beuningen er de afgelopen jaren in geslaagd is extra fondsen te verwerven, met name in de sfeer van aankoop, kan zich ook tegen BVB keren, aldus de aanvraag. De redenering zou opgeld kunnen doen dat Museum Boijmans Van Beuningen het verder wel alleen af kan. Maar niets is minder waar. Volgens BVB schuilt er een afbreukrisico in de grotere afhankelijkheid van externe gelden. Fondsen en andere financiers kunnen zich immers op enig - niet te voorspellen tijdstip - terugtrekken.

Het werken met de collectie wordt als een kerncompetentie van BVB gezien. Het encyclopedische karakter van de collectie is een kracht op zich. De bruikleenpositie van BVB is sterk. De conditie waarin de collectie verkeert is echter, aldus de aanvrager sterk onder de maat. Ook de ontsluiting in digitale vorm staat nog in de kinderschoenen.

Wat de thema's participatie en internationaal betreft is de bedoeling 20 tot 25 presentaties per jaar te leveren. BVB wil haar positie op het internationale speelveld bestendigen. Met name ook ten behoeve van de positie in internationaal opzicht van Rotterdams als kunstenstad. Het bedrijfsplan heet niet voor niets Global and Local. BVB kan haar positie als samenwerkingspartner voor internationale topmusea en andere tentoonstellingslocaties verbeteren als haar bruikleenpositie wordt verbeterd. Die staat momenteel onder druk als gevolg van de verslechterende omstandigheden in het gebouw. Zo is een grote zorg het overstromingsgevaar dat de onder grondwaterniveau opgeborgen collectie bij voortdurende bedreigt. Verder noemt BVB de achterstanden bij conservering en de gestegen energie- en loonkosten.

BVB heeft, aldus de aanvraag, zowel internationaal als nationaal een naam als tentoonstellingsmaker. Naast grote presentaties in de Bodonzalen waarbij voor de komende jaren worden genoemd: Erasmus en Pipilotti Rist blijven de interventies in speciale kleinere zalen gehandhaafd. Nieuw is de Willem van der Vormgalerij en een straatgalerij met een eigen ingang aan het Museumpark. Deze activiteiten stellen de aanvrager in staat om het Rotterdamse publiek

terug te veroveren. Men wil niet alleen binnen de eigen muren blijven, er wordt gedacht aan een grote internationale beeldende kunstmanifestatie in de binnenstad, activiteiten op het RDM-terrein en in de Haven.

De grootste behoefte is een nieuw collectiegebouw, volgens de aanvraag een novum. Daarbij moet gedacht worden aan goede beveiligde en geklimatiseerde ruimtes, galeries, restauratiewerkplaatsen en een deskundige staf. Tegen verrekening van de kosten zijn delen van de collectie dan ook beschikbaar voor particulieren. Het gebouw zal gedeeltelijk openbaar zijn. Studies van het architectenbureau MVRDV liggen ter besluitvorming voor bij het OntwikkelingsBedrijfRotterdam en Burgemeester en Wethouders. Het museum is in de kern opgebouwd door particuliere verzamelaars; het imago van een museum van en door en door de verzamelaar moet behouden blijven.

Met betrekking tot participatie en cultuur en school spreekt men over het "open museum". Het museum wil een intermediair zijn tussen kunst/kunstenaar en publiek. Het museum ontwikkelt de kunst van het kijken. Er wordt gewerkt aan een nieuwe website dat een soort schaduwmuseum moet worden. Om de publieksbegeleiding te verbeteren komt er een nieuw educatief centrum. Er wordt gedacht aan eigen tv-programma op RTV Rijnmond, het Boijmansjournaal.

Met onderwijsinstellingen wordt intensief samengewerkt. Een particuliere instelling stelt BVB in staat om met een eigen museumbus te starten waardoor een van de grote obstakels van het museumbezoek door scholen wordt weggenomen.

Sinds 1987 verzamelt een stadsconservator kunst en sinds enkele jaren ook design. Dit conservatorschap, momenteel uitgevoerd dooreen drievrouwschap, staat op de tocht wegens veranderingen in de landelijke subsidiëring. Met Rotterdam moet worden bekeken of deze onmisbare functie kan worden behouden. De aanvrager acht deze functie onmisbaar om met de kunstenaars die wonen en werken in Rotterdam een actieve wisselwerking te onderhouden.

Wat de communicatie, marketing en fondsenwerving betreft wil men van marketingcommunicatie naar relatiebeheer ten gevolge waarvan het bezoekersaantal moet stijgen tot jaarlijks 200.000.

Naast de gratis bezookdag op woensdag is het doel om bezoek aan de vaste collectie helemaal gratis te maken. Hetzelfde geldt voor de straatgalerij en prentenkabinet, de bibliotheek en het educatief centrum. Men wil het aantal vrienden van BVB uitbreiden tot 3.500 en initieert verder circles of Urban, Successful and Young Associates, groepen van gelijkgestemden tussen 20 en 40 die meedenken over de toekomst van de stad en daarvoor het museum als denk- en ontmoetingsplek zien.

Op het gebied van fondsenwerving werd de afgelopen jaren succesvol geacteerd. Dit moet de komende jaren gecontinueerd worden. Daartoe wordt onderzocht of een aparte fondsenwervende stichting zinvol is.

Wat de toegankelijkheid betreft moet het gebouw de komende jaren meer toegesneden worden op de wensen van de individuele bezoeker. Het gebouw moet daartoe ook fysiek opener en toegankelijker worden. De nieuwe ingang in het Van der Steurgebouw, het nieuwe ontvangstgebied, de ontsluiting van de bibliotheek, prentenkabinet en educatieve ruimte zijn daarvan de eerste voorbeelden. De totstandkoming van het nieuwe collectiegebouw hoort bij dit streven.

Aanvraag subsidie cultuurplan 2009-2012 € 12.883.000

Subsidie cultuurplan 2005-2008 € 9.503.000

Overwegingen

De Raad heeft met waardering kennis genomen van het beleidsplan van Museum Boijmans Van Beuningen. Het beleidsplan is helder en bevlogen geschreven. Uit het plan worden de hoofdlijnen duidelijk van de artistiek-inhoudelijke ambities van het museum. Maar de uitwerking en onderbouwing zijn zowel inhoudelijk als financieel summier. De door de directie geformuleerde missie kan in de ogen van de Raad geen uitkomst bieden omdat deze niet helder is en al te globaal. Dat het museum en zijn veelzijdige collectie van belang zijn voor de stad is een gegeven, maar welke rol het concreet wil spelen in de Rotterdamse samenleving wordt nauwelijks

uitgewerkt. Welk effect beoogt het museum met zijn inspanningen en onder welke voorwaarden kan het museum optimaal functioneren?

De in het plan genoemde doelstellingen zijn, naar mening van de Raad, allemaal relevant en belangrijk, maar in aantal te groot. De Raad zou ervoor willen pleiten een prioritering aan te brengen in deze ambitieuze veelheid van doelen en de belangrijkste doelstellingen nader uit te werken. Veel van de ideeën, waaronder het museum als opleidingsplek, spreken tot de verbeelding maar missen een degelijke uitwerking en financiële onderbouwing. De Raad adviseert dan ook om het museum scherpere keuzes te laten maken.

De presentatiefunctie van het museum is onder de nieuwe directie krachtig uitgegroeid. De tentoonstellingen zijn de laatste jaren aantrekkelijk, de vormgeving is goed, ook op het gebied van publieksbegeleiding scoort het museum voldoende. Museum Boijmans Van Beuningen is in enkele jaren een publieksvriendelijk museum geworden, zij het voor bepaalde doelgroepen. Het plan spreekt van het museum als exclusief én laagdrempelig. Hierin heeft het museum, naar de mening van de Raad, nog geen balans gevonden. De aandacht voor laagdrempeligheid acht de Raad van groot belang; het is noodzakelijk dat het museum zich blijft richten op een breed publiek, ook buiten schoolbezoeken om. De in het beleidsplan geformuleerde voorstellen voor de opening van een straatgalerij en de oprichting van de nieuwe club Urban, Successful and Young Associates, spreken de Raad aan, die er goede mogelijkheden voor het museum in ziet om meer te participeren in de stad en nieuw publiek te bereiken.

De Raad gaat er bij dit laatste initiatief van uit dat deze club bedoeld is voor zowel jongeren met een Nederlandse als jongeren met een niet-Nederlandse achtergrond. Selecteren op etniciteit zou immers een vorm van uitsluiten betekenen.

Het idee voor een museumbus om scholieren uit het primair onderwijs naar Museum Boijmans Van Beuningen en het Chabot Museum te brengen, juicht de Raad toe. Wellicht is dit initiatief, waarvan onderbouwing van de gevraagde bijdrage ontbreekt, te verbreden tot alle culturele instellingen langs de kunst-as. De Raad vindt de kosten van dit sympathieke initiatief hoog begroot, wat geldt voor alle nieuwe posten die Museum Boijmans Van Beuningen opvoert. Op het gebied van educatie maakt het museum duidelijke keuzes. Het educatieve beleid is degelijk en ambitieus. Het bereiken van 20.000 leerlingen (10% van het totale bezoek) is reëel. Dat er naar eigen zeggen met de vrije woensdagen nieuw publiek wordt bereikt ziet de Raad echter niet onderbouwd, hoewel het museum zegt structureel publieksonderzoek te doen. Op het punt van collectievorming valt het beleidsplan tegen. In dit plan wordt het verzamelen vooral aan particulieren overgelaten. Dat mag historisch zo gegroeid zijn, maar het museum heeft in de loop der tijd wel een uitgesproken collectieprofiel opgebouwd. Dat profiel wordt niet adequaat beschreven in het voorliggende beleidsplan. Er zouden enkele uitgangspunten kunnen worden geformuleerd die mede richtinggevend zijn voor het verwervingsbeleid de komende jaren. Wat de Stadscollectie betreft: in het beleidsplan wordt het verzamelen, beheren en centraal stellen (in debatten, publicaties, tentoonstellingen) van deze collectie van groot belang geacht. De Raad deelt deze opvatting, maar is van mening dat aan de basistaken met betrekking tot de Stadscollectie - aankopen en tentoonstellen - de laatste paar jaar weinig aandacht is geschonken; daarvoor in de plaats kwamen activiteiten die overlaptten met die van andere instellingen. Het museum zou de prominente en cruciale functie die het de Stadscollectie in woord toebedeelt op zijn minst moeten vertalen in een eigen financiële verantwoordelijkheid en niet afhankelijk moeten stellen van extra subsidie.

De Raad bepleit de terugkeer/het behoud van de functie van stadsconservator waarbij de functionaris(sen) zich in grote mate van onafhankelijkheid richt(en) op het aankopen en het verder uitbouwen van de Stadscollectie.

Voorts signaleert de Raad de noodzaak van het maken van een inhaalslag op het gebied van behoud en beheer. De omstandigheden in de huidige depots zijn onvoldoende tot slecht en het collectiebeheer loopt met betrekking tot registratie en ontsluiting achter vergeleken bij gelijksoortige musea. De Raad onderschrijft het belang en de urgentie van een nieuw depot/collectiegebouw voor de collectie van het museum -goed collectiebeheer staat immers aan de basis van ambitieus museumbeleid- en adviseert op termijn bij te dragen aan de

investeringskosten. Binnen het cultuurbudget zijn hiervoor echter vooralsnog geen mogelijkheden.

Tot slot claimt het museum in de aanvraag met Global & Local een internationale functie te vervullen in de stad. De Raad vindt dit standpunt niet verdedigbaar met het huidige aantal internationale activiteiten dat het museum organiseert. De Raad erkent de potentie die het museum bezit om op internationaal niveau een rol te kunnen spelen, maar dit moet het niveau van het opbouwen van bruikleenverkeer-netwerken overstijgen.

Natuurhistorisch Museum Rotterdam

Samenvatting advies

De Raad adviseert positief over de aanvraag van het Natuurhistorisch Museum Rotterdam. Dit museum dat onder andere pionier is op het gebied van stadsecologie, heeft een goede collectie en genereert met zijn activiteiten veel publiek en media-aandacht zowel in Rotterdam als daarbuiten.

Positief voor € 770.000

Functie

natuurhistorisch museum

Beleidsthema

internationalisering

Beschrijving aanvraag

Het museum werd in 1927 opgericht als Natuurhistorisch Museum Rotterdam (NMR) en is gehuisvest in een historisch gebouw (Villa Dijkzigt, het voormalige woonhuis van de familie Van Hoboken) Van 1986 tot 2005 is de naam tijdelijk anders geweest: Natuurmuseum Rotterdam. Het NMR wil een laagdrempelig museum zijn, gefocust op de natuur en de natuurhistorie van de regio Rotterdam en de rest van de wereld. Het NMR wil zich onderscheiden van andere vergelijkbare musea door een specifiek verzamel- en collectiebeleid, een actieve onderzoekspoot en een relativerende kijk op de natuur. Het NMR heeft speciale aandacht voor urbane ecologie. Het NMR heeft zijn kerntaken als volgt geformuleerd:

- ▶ collectievorming: het verzamelen van natuurhistorisch materiaal en hieraan gerelateerde documentatie op het gebied van botanie (urbane flora), zoölogie, paleontologie en in bescheiden mate geologie;
- ▶ wetenschappelijk onderzoek: het onderzoek relateert aan de collectie en biedt aanknopingspunten voor publieksactiviteiten en publiciteit. Het onderzoek van bSR ecologisch advies (voorheen bureau Stadsnatuur Rotterdam) dient vooral beleidsmakers;
- ▶ publieksactiviteiten: het NMR streeft naar één grote tentoonstelling en vijf á zeven kleinere per jaar. Daarnaast is er aanbod voor scholen (primair- en voortgezet onderwijs), organiseert het museum kinderefeestjes en worden er diverse publicaties uitgegeven, gericht op verschillende doelgroepen.

De komende jaren staan drie beleidsaspecten centraal: het vasthouden aan de ambities, het daartoe ontwikkelen dan wel vasthouden van allianties en het verwerven van voldoende financiën.

Na ingrijpende statutaire wijzigingen zijn alle (deel)collecties thans juridisch eigendom van het museum. De digitalisering, met ontsluiting van de gehele collectie via de eigen website en Global Biodiversity Information Facility (GBIF-net), is op orde. Het ruimtegebrek in de depots en de klimaatbeheersing aldaar zijn echter nog onopgelost. De ondeugdelijke en te krap bemeten elektrische installatie is ook een aandachtspunt.

Verder zegt het NMR meer menskracht nodig te hebben (uitbreiding met 1 fte) voor het verzorgen van educatie voor scholen en kinderpattijtes, waarmee op jaarbasis meer dan 10.000 kinderen worden bereikt. Het NMR wenst ook de structurele aanstelling van twee winkelbeheerders/receptionisten (thans ID-functies). Naast het reguliere programma biedt het NMR studenten CMV een kijkje in de keuken en ervaren pabostudenten in de praktijk de mogelijkheden van natuuronderwijs. Voor continuering van deze activiteiten zijn op termijn extra docenten op oproepbasis nodig.

Uitgaande van de huidige subsidie verwacht het museum aan het einde van de aankomende planperiode (2012) een tekort te hebben van € 290.000. Dit tekort is als volgt te verklaren:

▶ uitbreiding educatieve dienst	€ 25.000
▶ wegvallen subsidie SoZaWe	€ 50.000
▶ internationalisering van het museum	€ 20.000
▶ extra budget aankopen collecties	€ 20.000
▶ uitbreiding expositiebudget	€ 40.000
▶ inflatie van 3% per jaar	€ 135.000

Aanvraag subsidie cultuurplan 2009-2012 € 900.000

Subsidie cultuurplan 2005-2008 € 688.000

Overwegingen

De Raad is positief over de aanvraag van het Natuurhistorisch Museum. De toekomstplannen gebaseerd op constante zelfreflectie verwerkt in de aanvraag, geven de Raad veel vertrouwen. Ook de sterke externe profilering en de zeer regelmatige media-aandacht zijn de Raad, in positieve zin, niet ontgaan.

De Raad waardeert het museum om het vakmanschap, de integriteit, de kwaliteit van het onderzoek en de aandacht die wordt besteed aan presentaties en educatie.

Het Natuurhistorisch Museum heeft stadsecologie in Nederland op de kaart gezet, waarvoor veel lof. De Raad ziet echter nog meer kansen liggen om op juist dit gebied het reeds aanzienlijke publieksbereik verder te versterken en diverser te maken. Urbane ecologie leeft en staat dicht bij de mensen. De Raad ziet meerwaarde in de samenwerking met een instelling als bSR ecologisch advies, een organisatie die zich specifiek richt op het verzamelen van gegevens over flora en fauna en deze toegankelijk maakt voor gemeente en stadsbewoners.

De Raad adviseert het Natuurhistorisch Museum het ondernemerschap met deze en andere partners verder te ontwikkelen, waarbij de aandacht nog specifiek op de stad Rotterdam wordt gericht. Het museumtijdschrift *Straatgras* zou in het verlengde hiervan frequenter en in een hogere oplage mogen verschijnen.

Het bereik van het Natuurhistorisch Museum met commerciële activiteiten gericht op kinderen en het aanbod voor het primair onderwijs is aanzienlijk en dient op peil te worden gehouden. Het aanbod voor het voortgezet onderwijs kan in de ogen van de Raad beter. Het aanbod voor Pabo's en CMV is daarentegen sterk en zelfs voorbeeldgevend.

De Raad waardeert de tot nu toe ondernomen internationale activiteiten met bijbehorende netwerkvorming. Maar het voornemen van het Natuurhistorisch Museum om deze internationale profilering te versterken is naar de mening van de Raad niet strikt noodzakelijk, omdat die tot de kernactiviteiten van het museum behoort, en wel als randvoorwaarde voor inhoudelijk professioneel optreden. Concentratie op de stad Rotterdam verdient prioriteit. De voorgenomen uitbreiding van het aantal personeelsleden vindt de Raad reëel.

De Raad spreekt tot slot zijn zorg uit over de bewaaromstandigheden en -mogelijkheden van de in zijn ogen bijzondere collectie, met name op het gebied van passieve conservering.

Nederlands Architectuurinstituut

Samenvatting advies

Het Nederlands Architectuurinstituut is een belangrijke culturele instelling in de stad Rotterdam is, zo meent de Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur. De Raad meent dat Rotterdam als architectuurstad in het primair en voortgezet onderwijs aandacht moet doen besteden aan architectuur als culturele discipline, echter het educatievoorstel karakteriseert hij op dit moment als te algemeen, te weinig specifiek. Ook is de terugkoppeling naar de eigen educatieve activiteiten van het instituut onduidelijk. Daarom adviseert de Raad het NAI uit te nodigen een nieuw plan in te dienen waarin met een kleiner aantal scholen wordt gestart. Zou na een pilot van één of twee jaar de methode goed zijn bevonden of verder ontwikkeld, dan kunnen vervolgens meerdere scholen in het programma worden opgenomen. De aanvraag hoort gezien naar zijn aard eerder thuis in de sfeer van programmafondsen dan in het cultuurplan. Advies: niet opnemen in het cultuurplan.

Functies

presentatiefunctie architectuur
intermediairsfunctie architectuur

Beleidsthema

cultuur en school

Beschrijving aanvraag

Het Nederlands Architectuurinstituut is een nationaal instituut voor architectuur, landschapsarchitectuur, stedenbouw en interieurarchitectuur. Het beheert voor het Rijk de archieven van deze verzamelgebieden en maakt deze toegankelijk teneinde het Nederlandse en het buitenlandse publiek dat in Nederlandse architectuur geïnteresseerd is te tonen wat de geschiedenis, de huidige stand en de toekomst van de vormgegeven omgeving is. Het doet dat met tentoonstellingen en publieksactiviteiten, maar ook met educatieve programma's en publicaties in oude en nieuwe media. Door de collectie, de activiteiten en de kennis, kunde en faciliteiten die op deze gebieden zijn opgebouwd, fungeert het Nederlands Architectuurinstituut als het nationale sectorinstituut voor de bouwkunst. Het instituut initieert en coördineert tal van activiteiten, biedt een platform voor veel andere instellingen in de sector en neemt het voortouw in de presentatie van Nederlands architectuur in het buitenland.

In het gebouw aan het Museumpark/Rochussenstraat beschikt het instituut over tentoonstellingsruimtes, een bibliotheek en studiezaal en ruimtes voor debat en presentatie. Een plan voor de uitbreiding van het gebouw met een educatief paviljoen is in de maak. Er worden 12 tot 15 tentoonstellingen per jaar gepresenteerd. Daarnaast is er een dependance in Maastricht en produceert het instituut verschillende reizende tentoonstellingen. In Rotterdam bezoeken meer dan 100.000 mensen jaarlijks de tentoonstellingen. Het jaar 2007 werd een topjaar omdat alleen al de tentoonstelling over Le Corbusier meer dan 50.000 bezoekers trok.

Het Nederlands Architectuurinstituut is een landelijk sectorinstituut, ondersteund door de rijksoverheid. Door zijn ligging en uitstraling in Rotterdam betekent het echter ook veel voor de stad Rotterdam. Het instituut is een van de beeldbepalende instellingen als het gaat om de Rotterdamse culturele wereld. Het versterkt het beeld van Rotterdam als architectuurstad in hoge mate. Daarnaast neemt het deel aan veel culturele evenementen in de stad (het Internationaal Filmfestival, de Wereld van Witte de With, de Parade, de Museumnacht). Het werkt samen met onder andere de Kunsthal, Boijmans Van Beuningen, het Nederlands Fotomuseum en V2_. Het werkt ook samen met de Architectuur Biënnale en met het lokale architectuurinstituut AIR. Door zijn aanbod van debatten, presentaties en lezingen is het instituut nadrukkelijk aanwezig op de culturele agenda van deze stad.

Het Nederlands Architectuurinstituut, voor de uitvoering van haar doelstellingen financieel ondersteund door de departementen van Cultuur en van Ruimtelijke Ordening, alsmede door vele sponsors en fondsen, dient nu voor het eerst een specifieke aanvraag in voor een cultuurplanbijdrage van de gemeente Rotterdam. Het betreft een educatief project, gericht op het primair en het voortgezet onderwijs. Jaarlijks zullen er 50 scholen in het basisonderwijs en vijf scholen in het voorgezet onderwijs worden bereikt. Het programma begint met enkele lessen op school door gastdocenten, vervolgt met een verkenning van de omgeving (school of stadsdeel), vervolgens een workshop in het Architectuurinstituut waarin een opdracht centraal staat, een ontwerpopdracht die betrekking heeft op de leefomgeving van de leerling. Aan het eind van het schooljaar is er dan een groot evenement en de bedoeling is om de beste ontwerpen van de scholieren op de een of andere manier te realiseren. Het instituut wil met dit programma in vier jaar een substantieel deel van de Rotterdamse scholen bereiken.

Aanvraag subsidie cultuurplan 2009-2012 € 240.000

Het Nederlands Architectuurinstituut vraagt de gemeente Rotterdam een bijdrage van € 240.000 per jaar voor de realisering van dit educatieve project. Subsidie wordt gevraagd voor de out of pocket kosten van dit programma; het instituut draagt zelf de kosten van huisvesting, organisatie, expertise en communicatie die met dit educatief project zijn verbonden.

Subsidie cultuurplan 2005-2008 nee

Overwegingen

Vooropgesteld zij dat naar de mening van de Raad het Nederlands Architectuurinstituut een belangrijke culturele instelling in de stad Rotterdam is. Deze door de rijksoverheid ondersteunde instelling levert een goed en belangrijk aanbod van activiteiten (tentoonstellingen, debatten, publicaties, uitgeverij, boekwinkel) waardoor de instelling een onmisbare plek is gaan innemen in het Rotterdamse culturele veld. Ook voor de ondersteuning van het beeld van Rotterdam als architectuurstad is het Nederlands Architectuurinstituut van groot belang. De nationale en internationale uitstraling ervan is groot. Het beleidsplan (waarvan wij slechts een deel te zien hebben gekregen) belooft veel goeds voor de nabije toekomst. Het instituut is derhalve, wat de Raad betreft, onomstreden.

Het lijkt de Raad in principe zeer wel mogelijk, dat een door het Rijk ondersteunde instelling aan de gemeente een voorstel doet voor opname van specifieke deelactiviteiten in het gemeentelijk cultuurplan. Zo'n deelactiviteit kan betrekking hebben op de functie educatie. Het past in de filosofie van de gemeente dat het cultuurplan primair uitgaat van functies, niet van instellingen. In deze zin kijkt de Raad dus niet vreemd op van de aanvraag. Daarbij komt dat geen van de andere Rotterdamse architectuurinstellingen aan educatie doet. Het Architectuur Instituut Rotterdam stelt zelfs expliciet daaraan slechts in zeer beperkte mate te kunnen bijdragen. Er is dus ruimte voor een professionele organisatie op dit terrein. De Raad meent dat Rotterdam als architectuurstad in het primair en voortgezet onderwijs aandacht moet doen besteden aan architectuur als culturele discipline. Dit geldt temeer, omdat architectuur heel dicht bij de leefwereld van het kind en de jongere staat. Als we vinden dat Rotterdammers kennis van (de geschiedenis van) de stad moeten hebben is het zelfs nuttig om te beginnen met de directe leefomgeving, met de gebouwen, de straten, de buurt, de wijk. Er is dus veel voor te zeggen om architectuureducatie aan het onderwijs aan te bieden.

De Raad ondersteunt in principe het initiatief van het Nederlands Architectuurinstituut, maar wil het in eerste instantie wat meer focussen. Het instituut wil de komende vier jaar tweederde van de Rotterdamse scholen zien te bereiken. Dat is wellicht wat te ambitieus. De instelling heeft nog heel weinig ervaring, wellicht geen ervaring op dit terrein. De voorgestelde methode is nogal traditioneel (schoollessen, verkenningstocht, een workshop, presentatie). Het plan is nogal algemeen geformuleerd. Het educatievoorstel wordt door de Raad op dit moment als te algemeen, te weinig specifiek gekarakteriseerd. Ook is de terugkoppeling naar de eigen educatieve activiteiten van het instituut onduidelijk. Is de voorgestelde methode op eigen ervaring gebaseerd? Dat blijkt nergens uit.

Nederlands Fotomuseum

Samenvatting advies

De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur karakteriseert het beleidsplan van de instelling met de begrippen visie, verantwoordelijkheidsgevoel en realiteitszin. De meetbare doelstelling die het museum formuleert zijn niet overambitieuze, maar helder en realistisch. De Raad adviseert het museum wel om meer kleur te bekennen als het om het tentoonstellingsprogramma gaat en om nog scherper te selecteren wat in de collectie kan worden opgenomen.

Positief voor € 750.000

Functie

internationaal museum voor fotografie

Beleidsthema's

cultuurparticipatie

cultuur en school

internationalisering

Beschrijving aanvraag

Het Nederlands Fotomuseum kiest als uitgangspunt van zijn beleid de stelling dat zonder fotografie onze huidige wereld ondenkbaar en ook grotendeels onzichtbaar is. Alleen door foto's weten we hoe de wereld er nu uitziet en hoe de wereld er de afgelopen anderhalve eeuw uit heeft gezien. Fotografie is wellicht het meest toegepaste medium dat we kennen. Alle toepassingen van fotografie hebben hun eigen vorm en stijl. Aan een foto kunnen we zijn bedoeling aflezen, de eigen beeldtaal herkennen. Het is dus noodzakelijk dat mensen in staat zijn fotografie te lezen om de wereld te begrijpen. Het museum staat hen daarin bij. Het museum is het platform bij uitstek om fotografie in de volle breedte, in al haar vormen en beeldtalen te presenteren. Het Nederlands Fotomuseum kiest derhalve voor een zeer brede benadering van het begrip fotografie. Zowel de artistieke als de maatschappelijke aspecten van fotografie worden door de instelling aan de orde gesteld. Fotografie wordt gezien als onderdeel van de brede beeldcultuur; daarom komen bijvoorbeeld journalistieke fotografie, amateurfotografie en antropologische fotografie uitgebreid aan de orde in het museum. Het museum heeft een bijzonder oog voor de positie van amateurs in het fotoveld en ontwikkelt voor deze doelgroep, ook samen met de amateurorganisaties activiteiten.

Het Nederlands Fotomuseum is een volwaardig museum over de gehele breedte van de ICOM-definitie voor musea en noemt zichzelf daardoor uniek in Nederland, men heeft alle disciplines in huis. Daarnaast heeft het museum een sterke coördinerende functie in het veld van de fotografie in Nederland, verricht het diensten voor derden (bijvoorbeeld op het terrein van conservering en restauratie). Het museum heeft ook een steeds sterker wordende positie als het kenniscentrum voor fotografie in Nederland. Het museum heeft bijvoorbeeld de meest complete publieksbibliotheek van fotografieboeken in Nederland. Ten slotte speelt het museum ook een rol in het wetenschappelijk onderwijs in Nederland als leverancier van twee buitengewoon-hoogleraarsposten aan de universiteiten van Rotterdam en Leiden. Ook levert het museum een lector Fotografie aan de AKV/St.Joost in Breda. Er is nauwe samenwerking met diverse instellingen van het kunstvakonderwijs. Medewerkers van het museum publiceren frequent. Dit alles is in vrij korte tijd bereikt; de instelling is eerst in 2003 uit een fusie van drie aparte instellingen ontstaan. De verhuizing van de Witte de Withstraat naar Las Palmas op de Wilhelminapier in 2007 heeft het museum door de verbetering van faciliteiten op alle niveaus een sterke stimulans gegeven. Daarnaast leidde de verhuizing naar Las Palmas tot een veel intensievere samenwerking met de SKVR Beeldfabriek, een samenwerking die het museum ook in staat stelt nieuwe doelgroepen te bereiken, waarbij het Pact op Zuid een interessant kader biedt.

Voor de komende cultuurplanperiode heeft de instelling enkele thema's gekozen die stroken met de door de gemeente geformuleerde beleidsprioriteit cultuurparticipatie. Centraal daarbij staat de vraag hoe mensen met elkaar communiceren en welke rol beelden daarbij spelen.

- ▶ Still/moving, over de relatie tussen stilstaand en bewegend beeld, tussen fotografie, video en film, drie media die meer en meer met elkaar lijken te versmelten;
- ▶ beeldcultuur, het gebied waarop het museum zich van andere foto-instellingen onderscheidt. Enerzijds de razendsnelle technologische ontwikkelingen waardoor steeds meer mensen beelden maken en verspreiden of door camera's bekeken worden, anderzijds de juridische belemmeringen op openbaarmaking die ook toenemen;
- ▶ The past in the present, over de wijze waarop we geschiedenis ervaren via het historische beeld.

In de tentoonstellingen die het Nederlands Fotomuseum de komende jaren wil presenteren worden deze thema's verder uitgewerkt. Het museum noemt enkele werktitels: Reclamefotografie in Nederland 1945-heden; Het Snapshot; Honderd jaar Nederlandse natuurfotografie; Amateurfotografie in Nederland; Rotterdam en migratie; De geschiedenis in het heden; een tentoonstelling met de vroegste foto's (Daguerreotypieën) uit Nederlands bezit; Fotografie en film (als filmhuis Lantaren/Venster zijn deuren naast Las Palmas opent); drie tentoonstellingen in het kader van beeldcultuur; De Nederlandse canon, een serie tentoonstellingen waardoor het publiek kennis kan maken met het oeuvre van bekende Nederlandse fotografen. In de tentoonstelling Brazilië wordt samengewerkt met Boijmans Van Beuningen, Kunsthal en Nederlands Architectuurinstituut (zoals eerder de samenwerking in China Contemporary). Verschillende van deze tentoonstellingen worden coproducties met collega's in binnen- en buitenland.

Het museum heeft een grote collectie (130 archieven van fotografen, drie miljoen negatieven, 250.000 dia's, 400.000 afdrucken, voorts albums en documenten). Het verzamelgebied is Nederlandse fotografie vanaf 1850. De collectie wordt sterk uitgebreid als in 2008 de fotografielcollectie van het Wereldmuseum Rotterdam (een 200.000 stuks) in beheer wordt overgedragen, waarmee een groot en belangrijk verzamelgebied, de antropologische fotografie, tot wasdom komt. Daarnaast verzamelt het museum zoveel mogelijk samenhangende groepen foto's, geen losse exemplaren. Amateurfotografie wordt bij voorkeur verzameld in albums; het museum bezit nu twintig archieven van amateurs.

Er zijn forse achterstanden in de ontsluiting en conservering van fotoarchieven. Het museum moet strenger selecteren en maakt een lijst op van fotografen die het in de collectie wil opnemen en werkt daarbij pro-actief: het museum geeft tevoren richtlijnen hoe het de collectie aangeleverd wil krijgen. Het museum beschikt sinds de verhuizing over de modernste en grootste fotografieldepots van Nederland. Nieuw is de behoudsproblematiek van digitale fotografie. Hoe bereiken we digitale duurzaamheid en keren we digitaal verval? Het museum werkt nauw samen met andere instellingen in de ontsluiting van de collectie (onder andere in het kader van Het Geheugen van Nederland, van Nederlands Erfgoed: Digitaal!). De Beeldbank is de etalage van het museum, de plek waar het museumpubliek de gedigitaliseerde collectie kan vinden. Het restauratie-atelier van het museum, een van de drie in Nederland, heeft de handen vol aan de eigen collectie, maar geeft daarnaast advies aan derden. Prioriteiten voor de komende jaren zijn de eigen collectie, het uitbreiden van de adviesfunctie door cursussen, workshops en symposia, het uitvoeren van betaalde opdrachten in binnen- en buitenland.

Het museum heeft een breed scala aan educatieve instrumenten, zowel richting onderwijs als de individuele bezoeker. In ontwikkeling is een speciale website voor jongeren in de leeftijdsgroep van 13 tot 16 jaar. Voor amateurfotografen wordt dit jaar voor het eerst een Fotofestival aan de Maas georganiseerd, een festival voor en door amateurs, naast bestaande activiteiten als amateurdagen en portfoliobesprekingen.

Realisering van de plannen kan alleen bij uitbreiding van de formatie van het museum, thans 28 fte. Uitbreiding is nodig in alle sectoren van het museum: presentatie/tentoonstellingen, collectiebeheer, educatie en algemene zaken. Het Nederlands Fotomuseum vraagt van de rijksoverheid voor 2009-2012 een bedrag van € 1.200.000; dat is nu € 1.080.550.

Aanvraag subsidie cultuurplan 2009-2012 € 855.000

Subsidie cultuurplan 2005-2008 € 562.000

Overwegingen

Het Nederlands Fotomuseum is in betrekkelijk korte tijd tot stand gebracht. Uit een fusie van drie nogal verschillend geaarde organisaties is één krachtige museale instelling tevoorschijn gekomen die, zo kunnen we constateren als we naar de praktijk kijken en het beleidsplan lezen, goed weet wat ze wil. De Raad wil allereerst een compliment geven aan bestuur, directie en medewerkers van het Nederlands Fotomuseum voor de snelheid waarmee men de gebruikelijke fusieperikelen heeft overwonnen en voor zichzelf op hoofdlijnen een duidelijke positie heeft weten te scheppen in het Nederlandse fotografielandschap. En dit terwijl ook nog een grootschalige en gecompliceerde verhuisoperatie aan de gang was. Voor ons ligt nu een bruisend beleidsplan, ambitieus, een plan van een landelijk instituut met een specifieke focus op Rotterdam.

Wat vooral opvalt in het beleidsplan van de instelling is dat zij een helder beeld heeft van de rol van een museum in een duidelijk veranderende samenleving. Dat leidt tot een aantal aantrekkelijke functies voor het museum: zijn brede benadering van beeldcultuur, haar rol als kenniscentrum, de vormgeving van de educatieve activiteiten, de voorbeeldfunctie op het terrein van behoud en beheer (met een uitstekend en uniek restauratie-atelier), de grote aandacht voor amateurfotografie. De open houding naar de samenleving, de samenwerking met andere instellingen, het levert een beeld op van een nationaal en ook internationaal functionerend museum dat toch stevig in Rotterdam geworteld is. Kort samengevat karakteriseert de Raad het beleidsplan van de instelling met de begrippen visie, verantwoordelijkheidsgevoel en realiteitszin. De meetbare doelstelling die het museum formuleert zijn niet overambitieuze, maar helder en realistisch.

Het degelijke karakter dat we hiermee het fotomuseum toeschrijven heeft op één punt wel een duidelijk nadeel. Het tentoonstellingsprogramma is nogal braaf. Het museum doet weinig uitspraken over haar verhouding tot de presentatiefunctie van andere Nederlandse foto-instellingen. Het programma is weinig uitgesproken, wat kleurloos, erg Nederlands. Als het museum ook internationaal toonaangevend wil worden, dan zal ze een meer flamboyant tentoonstellingsbeleid moeten voeren. En toonaangevendheid verkrijgt je in het internationale circuit vooral door een spannende, gevaarlijke programmering op het terrein van de actuele kunstfotografie. Deze component ontbreekt geheel in het overigens nogal encyclopedische karakter van het tentoonstellingsprogramma. Wellicht dat het museum ook hierdoor niet direct bijdraagt aan de verbetering van het lokale fotoklimaat. Voor de eertijds stimulerende functie van bijvoorbeeld de fotografiebiënnale is weinig in de plaats gekomen. Ook mist de Raad een promotiefunctie van Nederlandse fotografie in het buitenland.

Als verzamelende instelling heeft het museum een goede naam. Een belangrijk deel van het Nederlandse fotografisch erfgoed is gered dankzij de inspanning van het museum (en haar rechtsvoorgangers). Het museum toont zich zeer bewust van de problemen die de collectiefunctie met zich meebrengt. Door de zeer brede invalshoek die het museum kiest ligt er een omvangrijke bewaarfunctie bij het museum, een functie die steeds zwaarder wordt met de stormachtige proliferatie van het elektronisch vastgelegde beeld. Het museum zal op dit punt scherpe keuzes moeten maken dan nu uit het plan blijkt. Er zal nog veel duidelijker gekozen moeten worden welke objecten de instelling wil bewaren en waarom. Duurzaamheid dient in het beheer centraal te staan. De verzamel- en bewaarnormen zullen moeten worden aangescherpt en verduidelijkt. Daarnaast is het van belang om, beter dan nu in het beleidsplan gebeurt, de verbanden tussen de presentatie- of tentoonstellingfunctie en de verwervingsfunctie aan te geven. In een museum hoort er een uitgesproken, zij het geen één op één verband tussen het verzamelen, collectioneren enerzijds en het presenteren anderzijds te bestaan. Ook dient het museum scherper aan te geven hoe deze collectie zich verhoudt tot andere fotocollecties in Nederland, met name die van het Maria Austria Instituut in Amsterdam. Zijn er samenwerkingsverbanden en afspraken tussen de verschillende collectiebeheerders in Nederland?

Met de educatieve functie bedient het museum een breed scala aan groepen. Ook op dit punt is men ambitieus en richt men zich niet alleen op scholieren/jongeren. Deze brede benadering is begrijpelijk, het stimuleren van 'mediawijsheid' heeft nog veel potentie, maar feitelijk heeft het museum veel te weinig middelen om deze ambitie waar te maken. Voor de 'brede en rijke' doelgroep van de gemiddelde museumbezoeker is bijvoorbeeld in het beleidsplan weinig aandacht en ogen de voorstellen obligaat (rondleidingen en kijkje achter de schermen). De samenwerking met de SKVR Beeldfabriek en het Grafisch Lyceum Rotterdam zijn echter weer voorbeeldig en de grote aandacht voor de doelgroep amateurfotografen in het beleidsplan spreekt eveneens tot de verbeelding.

Al met al veel waardering voor het beleid van het Nederlands Fotomuseum, met het advies om meer kleur te bekennen als het om het tentoonstellingsprogramma gaat en om nog scherper te selecteren wat in de collectie kan worden opgenomen. Dat kan niet zonder een ruimer bemeten staf. Want de formatie van de instelling is, gelet op haar omvangrijke taken en in verhouding tot andere musea van dit niveau wel erg klein: 28 fte. De Raad deelt dan ook de mening van het museum dat de formatie-omvang moet groeien. De veelheid aan doelstellingen lijkt met de huidige omvang moeilijk realiseerbaar. Naar de mening van de Raad is met name de inhoudelijke staf te beperkt. Qua inhoud (presentatie en collectie) drijft het museum op twee internationaal bekende sterke persoonlijkheden die inmiddels veel wetenschappelijk werk buiten de deur verrichten. Dat is goed voor de positie van het museum, maar de organisatie is daardoor wel kwetsbaar. De Raad bepleit een uitbreiding van de formatie, met name op het onderdeel tentoonstellingen en op het terrein van de collectie. Wat meer jonge honden en free lance curators in het museum, zoals het museum zelf ook suggereert, zou goed zijn. Het zou ook voor wat meer beweging en rumoer in de stad kunnen zorgen.

Nieuw Muziektheater Rotterdam

Samenvatting advies

Hoewel de Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur positief is over de artistieke potentie van Nieuw Muziektheater Rotterdam in de toekomst, oordeelt hij vooralsnog negatief over opname in het cultuurplan, omdat de schaal waarop wordt gewerkt te beperkt is, de organisatie nog niet voldoende is geprofessionaliseerd en de uitstraling in stad en land nog te gering is.

Functie

(experimenteel) muziektheatergezelschap

Beleidsthema

cultuurparticipatie

Beschrijving aanvraag

Nieuw Muziektheater Rotterdam maakt nieuwe muziektheaterproducties. Voor elke productie wordt nieuwe muziek gecomponeerd en worden nieuwe Nederlandstalige teksten geschreven. De missie is mooie, scherpe, ontroerende voorstellingen maken met muziek, teksten en beelden die zich in het hoofd en het hart van de toeschouwer vastzetten. Het muziektheater van de stichting is literair van even groot belang als muzikaal. Het paart naar eigen zeggen psychologisch drama aan humor en relativering.

Voor de komende cultuurplanperiode wil Nieuw Muziektheater Rotterdam twee nieuwe, volledig geënceneerde, Nederlandstalige kameropera's maken die zo mogelijk hun première krijgen in de Operadagen Rotterdam 2009 en 2011. Ze zullen vijf keer in Rotterdam te zien zijn en minimaal vijf keer in het land. Voor de tournee zorgt het impresariaat Opera Nu. In de tussenliggende jaren 2010 en 2012 worden tijdens de Operadagen previews georganiseerd. De stichting gaat daarnaast vier semi-scenische liederenprogramma's produceren, jaarlijks steeds in een andere deelgemeente. Nieuw Muziektheater Rotterdam wil jaarlijks minimaal twee voorstellingen in het buitenland presenteren.

Het gezelschap zegt een unieke positie in het Rotterdamse theaterlandschap te bekleden. Het wil graag samenwerken met Opera Rotterdam, Opera OT, het Rotterdams Kamerorkest, de Rotterdamse Schouwburg, Lantaren/Venster en Rotterdam Festivals. Het laat zich zowel in de onderwerpkeuze als werkwijze inspireren door wat er zich in de stad afspeelt.

Sinds 2007 wordt het gezelschap ondersteund door het Kameroperahuis, een nieuw productiehuis annex werkplaats voor kleinschalig muziektheater en kameropera. De artistieke commissie van het Kameroperahuis, bestaande uit Jan Willem de Vriend, Guy Coolen en Mirjam Grote Gansey is enthousiast over de plannen, aldus de aanvrager. Het doel van het Kameroperahuis is dat na enkele jaren interdisciplinaire begeleiding het gezelschap een plek heeft in het nationale operalandschap, voldoende naam heeft opgebouwd en een volwaardige organisatie kan voeren. Nieuw Muziektheater Rotterdam heeft naar eigen zeggen een groot publieksbereik en meent dat door het literaire karakter van de voorstellingen publiek komt dat anders niet snel naar opera gaat. Er worden educatieve activiteiten georganiseerd in de vorm van inleidingen en nagesprekken.

Nieuw Muziektheater Rotterdam wil een bijdrage leveren aan het beleidsthema cultuurparticipatie van het College, met name met de liedrecitals in de deelgemeenten. Hiervoor gaat Nieuw Muziektheater Rotterdam samenwerken met instellingen voor NT2-onderwijs (Nederlands als Tweede Taal) en de lokale cultuurcentra. Gevorderde NT2 studenten krijgen poëzieworkshops aangeboden waarin ze (hun eerste) Nederlandstalige gedichten kunnen schrijven. Een selectie van hun werk wordt op muziek gezet door een componist die hierin ook begeleid wordt. Voor de voorstellingen wordt een professionele regisseur aangetrokken, alsmede professionele zangers en musici.

Aanvraag subsidie cultuurplan 2009-2012 € 85.000

Subsidie cultuurplan 2005-2008 n.v.t.

Overwegingen

Nieuw Muziektheater Rotterdam heeft als kleine productiekern voor kameropera/muziektheater naast Productiehuis Rotterdam een belangrijke toegevoegde waarde voor het productieklimaat in de Rotterdamse muziek- en theatersector. In Rotterdam zijn nog weinig goede makers op dit gebied. Nieuw Muziektheater Rotterdam is een opkomend gezelschap dat zich in Rotterdam in een kring van trouwe bezoekers artistiek heeft bewezen, maar er is noch sprake van een grote bekendheid bij het publiek in Rotterdam noch van een landelijke doorbraak. Die slag moet nog worden gemaakt. De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur vindt het om die reden belangrijk dat het Kameroperahuis de artistieke en organisatorische ontwikkeling van Nieuw Muziektheater Rotterdam ondersteunt.

Voor de komende vier jaar zijn twee producties voorzien. De plannen voor deze producties zijn in de aanvraag weinig uitgewerkt waardoor moeilijk te beoordelen is wat de artistieke ambitie van de aanvrager is. De kracht van Nieuw Muziektheater Rotterdam is de tweehoofdige artistieke leiding. De makers zijn met hun eigen signatuur een constante factor in de organisatie. Tegelijkertijd is dat ook de zwakte ervan: de beperkte omvang en opzet staan beduidende artistieke ontwikkeling en groei tot een stevige instelling in de weg. In die zin is de organisatieopzet nog onvoldoende professioneel. Ook het publieksbereik is vooralsnog beperkt. De claim voor marketing is in dit verband enigszins buiten proportie.

In de invulling van het gemeentelijke beleidsthema cultuurparticipatie scoort Nieuw Muziektheater Rotterdam hoog. Door in de lokale cultuurcentra te spelen, zou nieuw publiek kunnen worden aangeboord. De ambitie om via deze centra aan de hand van verhalen van burgers nieuw materiaal voor de tekst van liederencycli te verzamelen getuigt overigens van een grote betrokkenheid.

Nieuw Muziektheater Rotterdam verdient naar het oordeel van de Raad ondersteuning, echter niet met een structurele subsidie in het cultuurplan. Daarvoor is de organisatie nog niet voldoende geprofessionaliseerd. De Raad verwijst de aanvrager naar fondsen en budgetten voor incidentele subsidies en suggereert hem te onderzoeken of hij niet kan worden geadopteerd door Opera Rotterdam.

Nieuwe Rotterdamse Cultuur

Samenvatting advies

De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur vindt stichting NRC een belangrijke intermediair voor Rotterdam en hecht veel waarde aan de wijkgerichte aanpak van de cultuurscouts. Voor de komende jaren rekent de Raad erop dat NRC de cultuurscoutfunctie versterkt en goed afbakt, zodat de scouts zich beter positioneren in de wijk. Op grond van de plannen zoals die zijn gepresenteerd oordeelt de Raad positief over de aanvraag. De Raad adviseert tevens om NRC halverwege de cultuurplanperiode te evalueren, met name op de kritiekpunten: ondersteuning van de operationele werkplannen voor scholen en de ondersteuning in de vorm van publiciteitstaken voor instellingen.
Positief voor € 300.000

Functie

intermediair/coördinatie

Beleidsthema's

cultuurparticipatie

cultuur en school

Beschrijving aanvraag

De stichting Nieuwe Rotterdamse Cultuur brengt talent en initiatieven in de wijk in kaart, maakt ze zichtbaar, verbindt ze met andere partijen en ondersteunt projecten voor en door wijkbewoners. Tegelijkertijd enthousiasmeert en adviseert zij centruminstellingen om naar de wijk te komen. Het belangrijkste instrument daarbij is de cultuurscout met de deelgemeente als werkterrein; in 2010 moet er in elke deelgemeente een cultuurscout zijn. Op termijn zou dit kunnen worden uitgebreid tot een cultuurscout per x aantal inwoners en daarmee meerdere cultuurscouts per deelgemeente. De stichting rekent op een eindresultaat van 50 bemiddelingen per jaar bij een 32-urige werkweek. De organisatie is explosief gegroeid. In 2002 waren er nog maar twee cultuurscouts; in 2008 zijn er al negen. In 2010 moeten alle deelgemeenten voorzien zijn.

NRC opereert op drie niveaus:

- ▶ binnen de deelgemeenten;
- ▶ tussen de deelgemeenten onderling;
- ▶ naar stedelijke instellingen.

Doelgroepen daarbij zijn:

- ▶ buurtbewoners;
- ▶ kunstenaars, studenten en kunstenaarscollectieven;
- ▶ scholen en onderwijsinstellingen;
- ▶ een groot aantal overige instellingen in de wijken.

NRC heeft inmiddels zoveel deskundigheid en expertise opgebouwd dat het dit kapitaal graag wil aanwenden op landelijk niveau, bijvoorbeeld via thematische netwerkdagen (in de komende periode zijn er twee gepland).

Cultuurparticipatie is de core business, alle programma-onderdelen zijn doordongen van participatie. Daarnaast wordt het nodige aangekondigd op het gebied van cultuur en school, vooral het verbeteren van het aanbod van cultuur naar de scholen. NRC zoekt aansluiting bij brede schoolontwikkelingen in verschillende varianten (wijkarrangementschool). Als concreet product voor de toekomst wordt genoemd de wijkwaaier, een menukaart waarop partijen zich aan de school presenteren en toelichten welke activiteiten te kunnen aanbieden. NRC levert een bijdrage aan de versterking van de culturele infrastructuur door cross-overs tussen partijen tot stand te brengen die elkaar anders nooit tegenkomen. De scout organiseert allerlei

samenwerkingsverbanden tussen kunstenaarsinitiatieven, maatschappelijke organisaties en bedrijfsleven. De scout ondersteunt kunstenaars bij het vinden van werkruimten. NRC zet zich in voor een betere afstemming van kunstbudgetten, doordat bijvoorbeeld NRC deelbudgetten van deelgemeenten door NRC beheerd worden of gelden pas worden toegewezen nadat advies van cultuurscouts is ingewonnen (Pact op Zuid). In de aanvraag wordt een groot aantal partijen genoemd waarmee wordt samengewerkt waardoor ketencommunicatie tussen alle mogelijke betrokken partijen bij het kunst- en cultuurbeleid mogelijk wordt.

De komende cultuurplanperiode wil NRC deze ontwikkelingen verder versterken en bestaande relaties verder aanhalen. Enkele nieuwe elementen zijn: het digitaliseren van de culturele kaarten, een Best Practices website, verhuizing met enkele andere instellingen naar Rotterdam Zuid, verstrekken van gelden via het budgetbureau niet langer in de vorm van subsidies maar in de vorm stimuleringsbudgetten waarbij de scout projecten monitort en desgewenst begeleidt. De aanbevelingen in het rapport Culturele bruggenbouwers in de wijken worden in de aanvraag allemaal langsgelopen en van voornemens voorzien zoals: handhaving kunstborrels, verhoging kwaliteit van het aanbod, stedelijke instelling meer betrekken bij projecten in wijken, klantvriendelijkheid bij toedeling budgetten handhaven, vervaardigen van wijkwaaiers (zie hierboven).

Wat betreft de eigen organisatie hoopt NRC eindelijk een scout met allochtone achtergrond te kunnen aanstellen. NRC gaat de eigen organisatie verbeteren aan de hand van het INK-model

Aangevraagd voor cultuurplan 2009-2012 € 430.240

Subsidie cultuurplan 2005-2008 € 195.500

Overwegingen

De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur constateert dat stichting Nieuwe Rotterdamse Cultuur de afgelopen jaren een positieve ontwikkeling heeft doorgemaakt en hard werkt aan het bereiken van de doelstelling: iedereen betrekken bij kunst en cultuur. De Raad meent dat de kleinschalige manier van opereren van deze stedelijke instelling en het lokale maatwerk dat zij biedt, werkt. Het doet de stichting onvoldoende recht om haar uitsluitend te beoordelen op basis van de gestelde prestatie-indicatoren. De cultuurscouts doen namelijk veel meer dan bemiddelen tussen instellingen en individuen, ze ondersteunen ook bij de uitvoering van activiteiten en hebben een belangrijke netwerkfunctie.

Scouts in alle wijken

In een van zijn adviezen, Participatie en Cultuur, stelt de Raad dat elke deelgemeente over een cultuurscout moet kunnen beschikken. De Raad vindt dat de stichting onvoldoende heeft uitgewerkt wat de criteria zijn om aan een deelgemeente het gewenste aantal scout-uren toe te kennen. De Raad is van mening dat in de ene deelgemeente meer scout-uren nodig zijn dan in de andere en stelt voor om met betrekking tot de urenuitbreiding kritisch te kijken naar de behoeften van elke deelgemeente en dat NRC criteria opstelt voor de beoordeling. Kortom: meer maatwerk.

Ondersteuning organisaties

Eén van de hoofdtaken van stichting NRC is ondersteuning van organisaties bij de uitvoering van hun activiteiten. De Raad erkent dat deze begeleiding intensief is. De ondersteuning omvat tevens publiciteitstaken voor de instellingen. De Raad acht het van groot belang dat de cultuurscouts initiatieven vanuit de wijk ondersteunen. De Raad pleit voor een samenwerking tussen cultuurscouts en initiatiefnemers op het gebied van van marketing en pr, waarbij de cultuurscouts de initiatiefnemers ondersteunen in plaats van taken over te nemen.

Kennisniveau scouts

De kracht van NRC schuilt in de kwaliteit van de scouts. Daarom meent de Raad dat NRC het kennisniveau van de cultuurscouts moet borgen om de continuïteit van de organisatie te

garanderen. De Raad vindt dat dit aspect concreter moet worden uitgewerkt, zodat in het profiel van de cultuurscouts helder is over welke competenties ze moeten beschikken om hun werk naar behoren uit te voeren. De stichting moet daarbij ook aangeven wat haar investering is om het kennisniveau van de cultuurscouts op peil te houden en welke methodieken zij aanreikt (bijvoorbeeld door middel van deskundigheidsbevordering en intervisiebijeenkomsten). Door het unieke karakter van elke deelgemeente verschillen de werkomstandigheden, waardoor van de scouts verwacht mag worden dat zij in staat zijn werkmethodeken zodanig in te zetten dat ze op wijkniveau werken. De Raad ziet graag dat NRC dit de komende periode nader uitwerkt.

Beleidsthema cultuur en school

Stichting NRC geeft aan te willen bijdragen aan de verbetering van het aanbod aan cultuur op school. De Raad steunt deze uitbreiding van taken, maar vindt dat specifieke expertise nodig is om scholen te ondersteunen bij het opstellen van operationele werkplannen en vraagt zich af of de cultuurscouts over deze kennis beschikken. Daarnaast wil de stichting het potentieel aanbod voor cultuureducatie in de wijken inzichtelijk maken. In hoeverre is deze specifieke taak een kerntaak van de cultuurscouts? NRC zou als intermediaire organisatie een brug kunnen slaan tussen bijvoorbeeld de SKVR en het onderwijs. De SKVR beschikt over een afdeling onderwijs en heeft consultants in dienst die op het gebied van cultuureducatie contacten onderhouden met scholen. Als intermediair kunnen de cultuurscouts bijvoorbeeld in kaart brengen welke scholen behoefte hebben aan een werkplan en/of cultuureducatie en ze vervolgens verwijzen naar instellingen met specialistische kennis. De argumentatie van NRC om de scouts te betrekken bij de opstelling van onderwijsplannen vindt de Raad niet sterk, maar oordeelt wel positief over de intermediaire rol ten aanzien van het beleidsthema cultuur en school.

Vanuit de positionering van de cultuurscouts in de deelgemeenten en wijken oordeelt de Raad positief op het thema cultuurparticipatie.

Cultuurscout versus talentscout

De Raad onderkent dat de cultuurscout niet als primaire doelstelling heeft om talent te scouten, maar meent dat de scout een rol heeft om talent door te geleiden naar bijvoorbeeld fondsen, opleidingen en andere kunstenaars. Een heldere formulering over de criteria die de cultuurscouts hanteren om talent te ontdekken ontbreekt echter in de aanvraag. NRC zou over indicatoren moeten beschikken om deze talenten te herkennen en goed door te kunnen verwijzen.

De Raad vindt stichting Nieuwe Rotterdamse Cultuur een belangrijke intermediair voor Rotterdam en hecht veel waarde aan de wijkgerichte aanpak van de cultuurscouts. Voor de komende jaren rekent de Raad erop dat zijn adviezen ter harte worden genomen en dat NRC de cultuurscoutfunctie inhoudelijk versterkt en goed afbakent, zodat de scouts zich beter positioneren in de wijk. Op grond van de plannen zoals NRC die presenteert adviseert de Raad positief over de aanvraag met de voorwaarde de instelling halverwege de cultuurplanperiode te evalueren. Deze evaluatie zal vooral betrekking hebben op de ondersteuning van de operationele werkplannen voor scholen en de ondersteuning in de vorm van publiciteitstaken voor instellingen.

Noorderlicht

Samenvatting advies

Hoewel de activiteiten van Noorderlicht het literaire klimaat in Rotterdam kunnen dienen acht de Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur het, onder meer vanwege de bedrijfsmatige verknoping, niet wenselijk deze activiteiten vanuit het cultuurbudget te ondersteunen. De Raad adviseert derhalve negatief.

Functies

(inter)nationale presentatiefunctie letteren
presentatiefunctie letteren voor jongeren

Beleidsthema's

cultuur en school
cultuurparticipatie

Beschrijving aanvraag

De Stichting Noorderlicht, actief sinds 1993, wil bijdragen aan versterking en bevordering van het culturele draagvlak in Rotterdam door cultuur, met name literatuur, voortdurend daar te brengen waar ook de Rotterdamse burger komt en door actieve ondersteuning van vooral jonge kunstenaars.

De stichting heeft daarbij de volgende doelgroepen voor het oog:

- ▶ bezoekers van culturele instellingen;
- ▶ jongeren, vooral schoolgaande jeugd;
- ▶ producenten van literatuur en hun uitgevers;
- ▶ winkelend publiek;
- ▶ Rotterdammers in het algemeen.

Kernactiviteiten zijn:

- ▶ presentaties van literaire boeken door middel van kunstzinnige etalages, stands en boekenhoeken op allerlei plekken in de stad;
- ▶ acties, zoals ontmoetingen met schrijvers in een literaire boekhandel en culturele evenementen om onder jongeren belangstelling te wekken voor literatuur;
- ▶ redactionele en andersoortige ondersteuning van jong talent, gevestigde auteurs en uitgeverijen.

Alleen al een selectie uit de activiteiten van 2007 toont dat de stichting samenwerkt met een groot aantal literaire en culturele instellingen in Rotterdam, maar ze verleent ook diensten ten behoeve van individuele schrijvers. Zo spreekt de aanvraag van kostenloze redactionele ondersteuning aan diverse auteurs die in vrijwel alle gevallen geleid hebben tot boekpublicaties en jurylidmaatschappen.

In 2008 zal de stichting in samenwerking de Stichting Boekhandel v/h Van Gennep circa veertig kunstzinnig-literaire etalages verzorgen.

Aanvraag subsidie cultuurplan 2009-2012 € 12.500

Subsidie cultuurplan 2005-2008 n.v.t.

Overwegingen

Deze aanvraag is te beschouwen als die van een stichting die voor een deel uitvoerende taken verricht ten behoeve van een of meerdere boekhandels. De wijze waarop de overige activiteiten tot uitvoering moeten komen, bijvoorbeeld het aanbieden van educatieve activiteiten, blijft ongewis bij gebrek aan concrete plannen en gegevens. Eigenlijk is alleen de inrichting van de

etalage van Boekhandel v/h Van Gennep en het inrichten van stands ten behoeve van de boekhandel een concreet omschreven activiteit. Hoewel met deze laatste activiteit op zichtbare wijze kan worden bijgedragen aan het opfleuren van het literaire klimaat in Rotterdam acht de Raad het niet wenselijk deze activiteiten vanuit het cultuurbudget te ondersteunen. De Raad adviseert derhalve negatief.

North Sea Round Town (NSRT)

Samenvatting advies:

De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur heeft met genoegen geconstateerd dat North Sea Round Town zich in zijn twee eerste edities heeft gepresenteerd als een aansprekend fringe-programma, naast het North Sea Jazz Festival. De Raad heeft waardering voor de formule en voor de wijze waarop het programma is uitgewerkt. De Raad apprecieert de aandacht die het evenement schenkt aan lokale en nationale artiesten en de ruimte die het biedt aan jonge talenten. De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur mist echter bij dit relatief jonge evenement (nog) een sterk uitgewerkte artistieke visie. De Raad heeft voldoende vertrouwen in de organisatie om te adviseren North Sea Round Town op te nemen in het cultuurplan 2009-2012. Positief voor € 70.000

Functie

(inter-)nationaal festival (Presentatie jazz- en improvisatiemuziek)

Beleidsthema

cultuurparticipatie

Beschrijving aanvraag

De Stichting Rotterdam International Fringe Festival organiseert het evenement North Sea Round Town (NSRT) in de twee weken voorafgaand aan en tijdens het North Sea Jazz Festival (jaarlijks in juli). NSRT programmeert, verspreid over uiteenlopende podia en locaties in de stad, een programma van concerten en anderssoortige activiteiten (lezingen, workshops, films) op het gebied van actuele jazz en geïmproviseerde muziek in de vele (sub)genres van de jazz. NSRT biedt aan het algemene (Rotterdamse) publiek de mogelijkheid kennis te nemen van jazz in relatie tot en rondom North Sea Jazz. Door haar activiteiten biedt de organisatie aan de musici en bezoekers van North Sea Jazz ontmoetingsplaatsen buiten de festivallocatie en een verwelkomende entourage voor de artiesten. Binnen het programma geeft NSRT ook ruimte aan jong talent en onverwachte samenwerkingsverbanden, die mogelijk leiden tot nieuwe concepten. NSRT ziet graag dat Rotterdam zich ontwikkelt tot dé jazzstad van Nederland, of zelfs van Europa. Met haar programma draagt de organisatie daaraan bij door de gehele stad in juli, in relatie tot North Sea Jazz, te kleuren met jazz. Naar het inzien van de organisatie worden [in Rotterdam] de contouren zichtbaar van de zich ontwikkelende jazzsector, naast North Sea Jazz, mede door de actieve programmering door Jazz International, de Doelen, De Evenaar en Lantaren/Venster. Bovendien omvat Rotterdam de gehele cyclus op het gebied van jazz: opleidingen, musici, podia, festivals. NSRT is daarin een verbindende schakel.

Het programma van NSRT omvat optredens van ensembles, artiesten en acts in vrijwel alle (deel)genres van jazz, in passende horecagelegenheden en op podia - ook onconventionele speelplekken zoals kerken en lccs -, verspreid door de gehele stad. NSRT organiseert in samenwerking met Codarts een Summerschool, en concerten voor jong talent en een educatief programma voor kinderen van diverse leeftijden (in Lantaren/Venster en in lokale cultuurcentra), en inleidende workshops, Inwijding in Jazz.

De werkwijze is dat de organisatie de deelnemende podia en presentatieplaatsen koppelt aan artiesten/acts uit haar netwerk. NSRT inventariseert speelplekken/locaties en brengt die zo nodig tot (verdere) ontwikkeling. Ook maakt NSRT, in overleg met verschillende programmeurs in de stad, een keuze uit in het kader van het festival interessant aanbod. De zakelijke kant van de programmering ligt bij de betreffende participant: die sluit het contract met de artiesten en neemt het risico van de kaartverkoop. NSRT maakt uitvoering op het gewenste inhoudelijke en organisatorische niveau mogelijk, mede door financiële bijdragen. De organiserende stichting heeft dan ook relatief geringe programmeringslasten en geen baten uit publieksinkomsten. De

programmeur van NSRT is verantwoordelijk voor het NSRT-programma en werkt als intermediair tussen de betrokken partijen: podia, artiesten, en deelnemende organisaties.

Na de twee positief ontvangen edities in 2006 en 2007 en met de derde editie in juli 2008 in het verschiet, acht de organisatie de tijd rijp om het evenement op een structurele basis zijn plaats te geven in de culturele infrastructuur van Rotterdam. Voor de komende periode heeft NSRT plannen om zich in kwalitatieve en kwantitatieve zin te ontwikkelen. NSRT ziet een rol voor zich weggelegd om binnen zijn activiteiten jong talent actief ruimte en mogelijkheden te bieden; NSRT schetst een traject van logisch opeenvolgende stappen in de groei voor jonge talentvolle musici, een droomroute. NSRT ambieert om uiteindelijk op dit gebied een belangrijk Europees platform te worden.

In kwantitatieve zin ziet NSRT mogelijkheden om zijn programma uit te breiden met een warming up vlak vóór het feitelijke North Sea Jazz festivalprogramma; het aantal locaties zal nog worden uitgebreid met kerken, lcc's, musea en passende horecagelegenheden.

Deze uitbreiding is erop gericht het publieksbereik gestaag te doen groeien en meer mensen in Rotterdam te besmetten met het jazzvirus.

NSRT voorziet groei in het aantal bezoekers aan meer activiteiten in de komende periode, en daardoor ook groei in de belangstelling voor North Sea Jazz als evenement. Als resultaat zal de waardering voor jazz als genre toenemen, evenals de positie van Rotterdam als jazzstad. De ambitie is om de bestaande formule verder te ontwikkelen om daarmee een bijdrage te leveren aan uitwisseling tussen musici en wellicht het ontstaan van nieuwe concepten in de uitvoeringspraktijk.

NSRT hecht aan de verrijkende werking van culturele projecten. De organisatie vat cultuurparticipatie op in die zin dat ook passieve cultuurparticipatie ontmoetingsmogelijkheden biedt, in haar geval aan een breed scala aan jazz- en improvisatiestijlen. NSRT beoogt dit te bereiken door een breed aanbod en programmering ook op minder voor de handliggende en laagdrempelige podia, bijvoorbeeld in de deelgemeenten.

Aanvraag subsidie cultuurplan 2009-2012 € 100.000

Subsidie cultuurplan 2005-2008 n.v.t.

Overwegingen

North Sea Round Town vormt een waardevol evenement als het fringefestival naast het North Sea Jazz Festival in Rotterdam. De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur heeft met genoegen vastgesteld dat NSRT zich in zijn twee eerste edities al heeft gemanifesteerd met een aansprekend programma met een sterke formule. De Raad is aangenaam getroffen door de adequate keuze van partners voor het programma, inclusief de middenstand. Uit het plan voor de komende edities spreekt de wens om NSRT op deze basis verder te ontwikkelen, met een krachtige marketingstrategie.

Naar het inzien van de Raad schuilt precies daarin de kracht van NSRT: het is autonoom voor wat betreft zijn programmering en organisatie, maar is wel degelijk in tijd, inhoud en sfeer gekoppeld aan het grote North Sea Jazz Festival. Het grote festival en de verzameling programma's in de fringe versterken elkaar wederzijds en dragen samen bij aan een festivalgevoel.

Uit de beschrijving van de plannen rijst een beeld op dat NSRT vooral véél concerten en activiteiten wil programmeren, zonder de inhoud van het programma te schetsen of te sturen. De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur leest achter die plannen (nog) geen sterk uitgewerkte artistieke visie voor het evenement zelf, voor een koers voor de langere termijn, noch een expliciete visie op zijn positie ten opzichte van het North Sea Jazz Festival. Ondanks het feit NSRT als relatief jong evenement zich nog moet ontwikkelen, ervaart de Raad dit als een gemis. Anderzijds onderkent de Raad dat NSRT wendbaarheid en de mogelijkheden tot flexibele programmering behoeft.

De potentie van een fringefestival is immers dat er onverwacht grote interferentie kan ontstaan tussen de programma's op beide evenementen. Hoewel zulke kruisbestuivingen zich niet volledig laten regisseren, kan naar het inzien van de Raad een (gast)programmeur daarin een belangrijke

rol vervullen. Een inhoudelijk coördinator voor de programmering zal kunnen bijdragen aan consistentie in het programma, juist op de zelfstandig programmerende locaties, zoals horecagelegenheden.

De Raad waardeert de ambitie van NSRT om jong talent kansen te geven om zich te presenteren en zich te ontwikkelen. Ook onderkent de Raad de ambitie om door middel van de programma's de jazzfestivalsfeer te verspreiden over de stad en om die te verlengen. Deze beide elementen in de plannen van NSRT kunnen bijdragen aan de ontwikkeling van het evenement en van Rotterdam als jazzstad. De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur vraagt zich echter af of die ambities op dit moment niet ál te groot zijn. NSRT mag zich dan in zijn twee edities bewezen hebben, het evenement is nog tamelijk jong. De Raad zou het betreuren als de ambitie om het evenement in tijd te spreiden zou leiden tot verdunning. De ambitie van NSRT om talenten kansen en podia te geven, juicht de Raad toe; de aanvraag biedt echter geen visie op kwaliteitsborging voor dat onderdeel.

De Raad is dan ook van mening dat North Sea Round Town zich vooreerst zou moeten concentreren op de verdere uitwerking van het bestaande evenement, met parallel daaraan de ontwikkeling van zijn artistieke visie.

De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur adviseert om North Sea Round Town op te nemen in het cultuurplan 2009-2012.

Numusic Network

Samenvatting advies

De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur heeft sympathie voor de doelstellingen van Numusic Network en onderkent de gedrevenheid van de organisatie. De Raad ziet in dat het netwerk zijn waarde heeft en waardeert het initiatief tot het Numoonfestival en de ideeën achter het Numoonlab en Numoonlab TV. De Raad acht de plannen voor laatstgenoemde activiteiten echter in conceptueel opzicht onvoldragen. In artistiek-inhoudelijk opzicht overtuigen de plannen niet door de geringe breedte van het muzikale aanbod. De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur beoordeelt de intrinsieke waarde van dit initiatief voor de Rotterdamse culturele infrastructuur vooralsnog als te gering. De Raad adviseert dan ook om Numusic Network niet op te nemen in het cultuurplan.

Functies

(internationale) presentatiefunctie nieuwe media

(internationale) festivals

Beleidsthema's

cultuurparticipatie

internationalisering

Beschrijving aanvraag

De doelstelling van de stichting Numusic Network is om jong en oud (inter)nationaal talent op het gebied van numusic en numediate scouten, ontwikkelen, begeleiden en presenteren. Voorts ontwikkelt Numusic Network een netwerkplatform voor deze multidisciplinaire stromingen en presenteert deze aan een zo breed mogelijk nieuw (inter)nationaal en regionaal publiek. De stichting richt zich met haar activiteiten op een nichemarkt binnen het brede aanbod van de huidige internetmuziekindustrie. De organisatie is vooral geïnteresseerd in veelal nog onbekende artiesten die werken voor onafhankelijke muzieklabels. De stichting beschrijft zich als een onafhankelijke organisatie die de aandacht richt op deze categorie musici en verwante kunstenaars, een organisatie die binnen deze niche naar talent zoekt en dat talent begeleidt. De activiteiten van de stichting omvatten vier onderdelen.

15. De organisatie van het Numoonfest, met inbegrip van speciale presentaties van het Numoonlab. Het betreft de organisatie van een jaarlijks terugkerend driedaags festival in Lantaren/Venster. Tijdens het festival worden televisieopnamen gemaakt die worden uitgezonden op lokale, regionale en landelijke (NPS Cultura) media. Het eerste Numoonfest vond plaats in 2005. Het festivalbeleid wordt de komende jaren voortgezet. Het festival biedt een smeltkroes van nu-jazz, nu-soul, alternatieve hip hop, electro, wereldmuziek, singer/songwriters, soundscapes, film, multimedia, spoken word en live-painting.
16. Numoonlab TV is een experimenteel televisieprogramma waarin multimediale kunstenaars zich presenteren aan een live publiek, inclusief instant composing en interviews. Men voorziet zeven uitzendingen per jaar, via landelijke en regionale media.
17. Numoonlab Studio. In wekelijkse sessies in de studio leggen muzikanten en videokunstenaars de resultaten van hun activiteiten vast die zullen worden gedistribueerd door middel van dvd en cd. Hier staat de functie talentontwikkeling centraal.
18. Een internationaal uitwisselingsprogramma, waarin aan het netwerk gelieerde kunstenaars zich via uitwisselingsafspraken kunnen presenteren op festivals, cluboptredens en websites. De stichting heeft tot nu toe gewerkt als projectorganisatie: per project wordt een aparte werkorganisatie opgezet. De stichting werkt veel met vrijwilligers. De oprichters zijn tevens bestuursleden van de stichting en sturen ook de projecten aan. In 2008 zal een onafhankelijk bestuur worden geïnstalleerd; bestuur en staf zullen worden gescheiden. De kwetsbare projectorganisatie moet naar het inzien van de stichting worden omgezet in een organisatie met

een vaste staf van 3,5 fte voor coördinatie/artistieke leiding, projectcoördinatie en productie en zakelijke leiding. Daarnaast nog drie deeltijdfuncties voor ondersteuning.

Het beleidsplan van Numusic Network wijdt enkele paragrafen aan educatie en participatie, waarin men inhoudelijke, geïnspireerde uitwisseling schetst tussen betrokken artiesten, techneuten en bedrijven binnen Numoonlab TV. Voor wat betreft internationalisering worden de bestaande contacten met partners, labels, organisatoren, kunstenaars en collega-organisaties genoemd. Daarnaast vermeldt het beleidsplan een exchange programma met Numusic Network in Londen en New York.

Aanvraag subsidie cultuurplan 2009-2012 € 230.000

Subsidie cultuurplan 2005-2008 n.v.t.

Overwegingen

De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur heeft sympathie voor de doelstellingen van Numusic Network en onderkent de gedrevenheid van de organisatie. De Raad ziet in dat het netwerk zijn waarde heeft als platform voor bands en acts binnen het gekozen genre en dat het wel degelijk een zinvolle rol vervult voor de promotie en als stimulans voor aankomende acts. De Raad waardeert de ideeën achter de plannen voor het Numoonlab en Numoonlab TV; het Numoonfestival beschouwt de Raad als een aanwinst in het Rotterdamse muzieklandschap. In artistiek-inhoudelijk opzicht overtuigen de plannen echter niet gezien de geringe breedte van het muzikale aanbod. Daarmee wil overigens niet gezegd zijn dat de Raad negatief oordeelt over de kwaliteit van de gekozen bands, maar dat hij die beoordeelt als nogal eenzijdig en niet bijzonder vernieuwend of verrassend.

De Raad vindt het teleurstellend dat uit het beleidsplan geen weldoordachte visie spreekt op de toepassing van het medium televisie. De website waarnaar het plan veelvuldig verwijst, blijkt voorts niet of uiterst gebrekkig te functioneren. En voor zover die zijn inhoud prijsgeeft, leidt die tot de gedachte dat het een productie- of boekingsbureau betreft met commerciële doelstellingen. Des te opvallender is dat in de begroting van Numusic Network bijzonder hoge beheerslasten zijn opgevoerd.

De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur apprecieert de gedrevenheid en de initiatieven van Numusic Network, maar acht de plannen vooralsnog als artistiek-inhoudelijk weinig stevig en in elk geval in (technische) zin onvoldoende uitgewerkt. De Raad is dan ook niet voldoende overtuigd van de intrinsieke waarde van dit initiatief voor de Rotterdamse culturele infrastructuur om te adviseren het op te nemen in het cultuurplan. Numusic Network kan de komende periode zijn initiatieven verder ontplooiën en zich ontwikkelen, mogelijk uit andere middelen.

Onafhankelijk Toneel

Samenvatting advies

De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur adviseert positief over de aanvraag van Onafhankelijk Toneel gezien de constante hoge kwaliteit van de producties. Hij is kritisch over de institutionalisering van de overdracht na 2012 door middel van een nieuw ensemble. Een dergelijk ensemble moet in vrijheid een vernieuwende bijdrage kunnen leveren aan het gezelschap. De operafunctie zou moeten worden geborgd.
Positief voor € 890.000

Functies

multidisciplinair theatergezelschap met eigen podium
operagezelschap

Beleidsthema's

cultuurparticipatie
cultuur en school
internationalisering

Beschrijving aanvraag

Onafhankelijk Toneel (OT) heeft zich in de loop der jaren ontwikkeld tot een veelzijdig theatergezelschap met een professioneel ondersteunend team van 15 vaste medewerkers. Per productie worden gasten aangetrokken, van acteurs en zangers tot lichtontwerpers en extra technici. OT werkt in de disciplines toneel, dans, beeldende kunst en muziek. Naast de producties worden educatieve activiteiten georganiseerd. OT schrijft een trouw publiek aan te trekken, dat nog steeds groeiende is.

Sinds 2003 beschikt het gezelschap over een eigen theater met 150-180 zitplaatsen dat flexibel kan worden ingericht. OT produceert theatervoorstellingen voor het vlakke vloercircuit en opera's voor de schouwburgen in het land.

OT wil in de komende jaren - na de Arabischstalige voorstellingen van tien jaar geleden - nieuwe manieren zoeken om de diverse bevolkingsgroepen in Rotterdam te bereiken. Daarnaast zal meer worden geïnvesteerd in doorstroming van talent. Met het oog op de continuïteit en een grotere bekendheid bij het publiek wil OT een eigen vast spelersensemble formeren. Het gezelschap wil zich profileren als multidisciplinair tweede stadsgezelschap met een eigen huis, dat zich qua omvang bevindt tussen de vlakke vloergezelschappen en de grote voorzieningen.

Het nieuwe veelkleurige ensemble zal bestaan uit zes merendeels jonge spelers, die als ambassadeurs banden aangaan met uiteenlopende publieksgroepen, instellingen en kunstenaars in Rotterdam. De spelers krijgen ook de gelegenheid om met andere regisseurs en theatermakers te werken dan alleen de artistieke leiders van OT. Elk seizoen zullen deze spelers een serie kleinschalige voorstellingen maken die getoond wordt in het jaarlijks Amicefestival in juni. In dit festival treden ook bevriende makers en groepen op.

De stap naar eventuele opvolgers in de artistieke leiding na 2012 zal via dit spelersensemble worden gemaakt.

OT blijft voor het wereldrepertoire met vaste gasten werken die bekend zijn en geliefd bij het publiek. Deze zullen ook regelmatig meespelen in het vaste ensemble. Naast het wereldrepertoire houdt het gezelschap zich bezig met het spelen van boekbewerkingen. Maar het gezelschap maakt ook voorstellingen met live muziek: montagevoorstellingen en muziektheaterproducties met speciaal geschreven tekst en muziek. Verder maakt OT beeldende voorstellingen met een performance karakter. Het gezelschap maakt ook gelaagde familievoorstellingen die zowel volwassenen als kinderen aanspreken. Het voelt zich ook steeds meer thuis in de grote zaal en daarom wil het ook theatervoorstellingen gaan maken voor het schouwburgcircuit.

Opera OT heeft sinds 1988 tien opera's uitgebracht waaronder coproducties met De Nederlandse Opera, De Nationale Reisopera, Luxor Theater, het Nederlands Balletorkest en het Rotterdams Philharmonisch Orkest. Het zijn, naar eigen zeggen, producties van hoog artistiek niveau - OT won belangrijke theaterprijzen - die zich kenmerken door aandacht voor spel, beweging en dans van de zangers, door een eigenzinnige vormgeving en door een maatschappelijke betrokkenheid in onderwerpkeuze. Het maken van operavoorstellingen is onlosmakelijk verbonden met het andere werk van het gezelschap. Opera OT zal in de komende cultuurplanperiode om het jaar een groot gemonteerde opera uitbrengen in de Rotterdamse Schouwburg in het kader van de Operadagen Rotterdam. Het andere jaar wordt een kleinschalige productie uitgebracht in het eigen theater.

Educatie ziet OT niet als een verplichting maar als een noodzaak om de waarde van kunst door te geven aan de volgende generatie. Het gezelschap wil meer investeren in educatie, waarbij het zelf doen nadruk krijgt. Naast eenmalige workshops gaat het aan scholen ook projecten aanbieden voor een langere periode.

OT hoopt dat de cultureel diverse samenstelling van het nieuwe spelersensemble ertoe zal leiden dat een divers publiek zich eerder in de voorstellingen zal herkennen. De spelers zullen zich ook persoonlijk verdiepen in aspecten van de stad hetgeen nieuw publiek kan genereren. OT wil ook bijdragen aan de cultuurparticipatie in de stad. Het blijft jongeren voorstellingen maken waarin jong talent samenwerkt met professionele dansers, acteurs en musici. Ook continueert het publieksateliers waardoor meer mensen actief en als toeschouwer worden betrokken in het werk van OT.

Het gezelschap gaat met alle voorstellingen op tournee, uitgezonderd de presentaties van het Amicefestival. OT wil de operavoorstellingen graag ook in het buitenland presenteren.

In de ontwikkeling van talent van niet-professionele spelers wil het gezelschap een bijdrage leveren met educatieprojecten, jongeren voorstellingen, workshops en publieksateliers. Voor jonge en ervaren professionele spelers wil OT doorgaan met het om de twee jaar organiseren van een studio van drie weken, waarbij wordt samengewerkt met de Rotterdamse Schouwburg, de regieopleiding van de toneelschool van Amsterdam en leerlingen van de toneelschool van Maastricht. Met het Productiehuis Rotterdam, RO Theater en Bonheur wordt overlegd over hoe om te gaan met nieuw talent. Jaarlijks worden workshops gegeven waarbij 's avonds voorstellingen in de Internationale Keuze worden bezocht en acteurs, die in die voorstellingen spelen, ook workshops geven aan de deelnemers.

De afdeling communicatie werkt nauw samen met de medewerkers voor publiciteit, educatie en randprogrammering. De publiciteit wordt uitgebreid met een intensiever gebruik van nieuwe media. Ook branding en doelgroepenbeleid krijgt hoge prioriteit. Daarnaast kent OT een vriendenclub en is een onderzoek gestart naar de mogelijkheid om een bedrijfsvriendenclub op te richten.

Aanvraag subsidie cultuurplan 2009-2012 € 1.432.000

Subsidie cultuurplan 2005-2008 € 890.000

Overwegingen

Het beleidsplan van Onafhankelijk Toneel geeft blijk van het feit, dat het gezelschap in een geconsolideerde positie verkeert. De theaterproducties hebben een hoge constante kwaliteit. Het gezelschap heeft een gevestigde positie in het Rotterdamse theaterlandschap en onderscheidt zich met karakteristieke producties die veelal interdisciplinair zijn: theater, dans, muziek en beeldend worden in een zeer eigen idioom gecombineerd. Ook met de operaproducties heeft OT de afgelopen jaren veel lof geogst en het getuigt van durf om, naast uitvoeringen van bestaand repertoire, opdrachten te verlenen voor nieuw werk. De nieuw geschreven en gecomponeerde opera Kwasi & Kwame - De zwarte met het witte hart, gebaseerd op het boek van Arthur Japin, ging medio 2007 in première en kreeg een zeer positief onthaal bij publiek en vakpers. De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur Raad vindt het van belang dat de operafunctie goed is geborgd in de activiteiten van OT.

OT werkt goed samen in de Rotterdamse theatersector. In Opera Rotterdam, in het kader waarvan het jaarlijks een operaproductie wil uitbrengen; maar ook als preferred partner met de Rotterdamse Schouwburg en Productiehuis Rotterdam om te bereiken dat theatertalent zich in de stad vestigt, goed begeleid wordt en kansen krijgt om door te stromen in de gezelschappen. OT toont daarin een grote openheid.

Toch zijn er een paar kanttekeningen te plaatsen bij deze positieve opmerkingen. De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur vindt het beleidsplan te weinig zelfkritisch. Hij heeft begrip voor de keuze van OT om een eigen ensemble van jong veelkleurig talent te ontwikkelen, echter zo'n plan koesterde het gezelschap vier jaar geleden ook. Het bevreemdt de Raad dat het in het huidige beleidsplan wordt beschreven alsof het iets nieuws betreft. Het zou interessant zijn te weten waarom er aan dat voornemen toen geen gevolg is gegeven. Het eigen ensemble biedt enerzijds de kans aan nieuw talent om in te stromen, anderzijds zouden de nieuwe jonge spelers ook nieuw publiek kunnen aantrekken. De Raad vindt het positief dat het gezelschap nadenkt over zijn toekomst, echter over de wijze waarop dat gebeurt heeft hij twijfels.

Het tweede argument voor een eigen ensemble is dat zich hierin een talentvolle maker zou moeten ontwikkelen, die later kan toetreden tot de artistieke leiding van het gezelschap. Het is een topdown bedachte constructie om de overdracht vanaf 2012 veilig te stellen. De Raad heeft moeite met deze keuze omdat hij vindt dat een nieuw ensemble zich in alle vrijheid moet kunnen ontwikkelen en op zijn eigen manier zou moeten bijdragen aan de vernieuwing van het gezelschap.

In de beleidsthema's van het College scoort OT goed. Educatie wordt actief aangepakt vanuit een sterke en verinnerlijkte visie, ook in samenwerking met scholen. Cultuurparticipatie hoopt het gezelschap te stimuleren door middel van het nieuwe ensemble dat letterlijk de stad in wil trekken, de publieksateliers en jongerenvoorstellingen. Dat is positief. Een sterke internationale positie heeft het gezelschap nog niet verwezenlijkt hoewel de kans bestaat dat Kwasi & Kwame op tournee gaat door de Verenigde Staten.

Ontbranding, De

Samenvatting advies

De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur adviseert negatief over opname van de Ontbranding in het cultuurplan. De Ontbranding heeft zich niet waargemaakt als een zelfstandig functionerend collectief en het artistieke niveau is onvoldoende. Voor opname in het cultuurplan is het nodig dat De Ontbranding zich vaker in de stad presenteert. Mogelijk kan De Ontbranding een beroep doen op het door de gemeente op te richten programma cultuurparticipatie.

Functie

jeugd- en jongerentheater

Beleidsthema

cultuurparticipatie
cultuur en school

Beschrijving aanvraag

Stichting De Ontbranding is opgericht in 2002 en heeft op projectbasis drie theaterproducties gemaakt voor jongeren. In haar missie zegt de groep theater te willen maken waarin academische en urban podiumkunsten worden geïntegreerd. De Ontbranding maakt theater dat multi-zintuiglijk en multi-cultureel is en waar de scheidslijn tussen kunst en entertainment vaag is. De Ontbranding vindt dat kunst naar de jongeren moet worden geleid. De groep wil graag gaan samenwerken met lokale cultuurcentra en cultuurscouts. De ambitie van de groep is een stabiele factor te worden in het Rotterdamse jongerentheatercircuit.

In de komende cultuurplanperiode wil de theatergroep vier producties maken, het ene jaar een grote multimediale, het andere jaar een kleine die langs kleine podia kan toeren. Naast maximaal 11 voorstellingen in Rotterdam zal het aantal voorstellingen in het land jaarlijks toenemen. De Ontbranding werkt met betaalde acteurs en performers, niet noodzakelijk geschoold, amateurspelers en stagiaires. De deelnemers hebben skills in de sfeer van hiphop, street dance of spoken word.

Naast de vier eigen producties wil De Ontbranding ook actief bijdragen aan talentontwikkeling door jaarlijks twee theatrale initiatieven te ondersteunen van pril allochtoon theatertalent. Met deze werkplaatsfunctie wil de stichting ondersteuning bieden op artistiek, technisch, en zakelijk vlak alsook in de publiekswerving. De groepen waarmee wordt gewerkt, bestaan uit tenminste zes personen waarvan vier uitvoerend en twee ondersteunend. De Ontbranding wil graag samenwerken met het Huis voor Jeugd- en Jongerentheater. De theatergroep richt zich op vmbo- en mbo-jongeren, een groep die normaal niet naar het theater gaat. Door te spelen in lokale cultuurcentra en door de publiekswerving per voorstelling en per zaal aan te passen, wil de groep het jongerenpubliek binnenkrijgen.

De voorstellingen worden ook aan het onderwijs aangeboden. Daarnaast worden workshops verzorgd. Elke voorstelling wordt omlijst door publiekseducatie. In de werving en publiciteit worden eigentijdse media aangevoerd om de doelgroep te benaderen. Voor jongeren met theaterambitie wil de groep in het lokaal cultuurcentrum dat haar huisbasis is tweemaal per jaar een weekendworkshop voor maximaal 20 deelnemers organiseren.

Voor de verwezenlijking van de plannen vindt de aanvrager het noodzakelijk dat de huidige organisatie stevigheid en continuïteit verkrijgt. Met een structurele inzet kan projectoverstijgend worden gewerkt en kan de stichting structurele samenwerkingsrelaties aangaan met partners in cultuur en educatie. De Ontbranding onderzoekt samen met de gemeentelijke dienst Sport en Recreatie de mogelijkheid om zich te huisvesten in lokaal cultuurcentrum 't Klooster in de Afrikaanderwijk.

Over de invulling van het beleidsthema cultuurparticipatie zegt De Ontbranding het volgende:

door in lokale cultuurcentra te willen spelen, brengt de groep voorstellingen naar de doelgroep toe. Het gaat om publiek dat normaal nooit in de theaters komt. Over cultuur en school: De Ontbranding biedt ook voorstellingen en workshops aan voor het onderwijs. De samenwerking met vmbo scholen zal structureel worden opgezet.

Aanvraag subsidie cultuurplan 2009-2012 € 85.000

Subsidie cultuurplan 2005-2008 n.v.t.

Overwegingen

De Ontbranding heeft een persoonlijke en sympathieke aanvraag geschreven waarin ruim aandacht wordt gegeven aan de ontwikkeling van talent van de straat. De aanvraag biedt weinig informatie over de kwaliteit en het artistieke niveau van de voorstellingen. De Ontbranding lijkt meer procesmatig gericht en zoekt naar doeltreffende manieren om met jongeren te werken. Voor deze zoektocht in dit grillige gebied heeft de Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur veel waardering. Tegelijkertijd is het jammer dat naast de vaste regisseur niet andere makers in het werkproces worden betrokken. Dan zou pas echt een slag kunnen worden gemaakt in de artistieke ontwikkeling. De Raad vindt het een goede keuze om een eigen plek te zoeken in een lokaal cultuurcentrum. Dan kan het initiatief zich wortelen en kan gewerkt worden aan de versterking van de eigen identiteit.

In het beleidsthema cultuurparticipatie van het College scoort De Ontbranding hoog gezien de ambitie om in lokale cultuurcentra te willen spelen en op die manier jongeren te bereiken die anders nooit naar het theater gaan. Inzake het thema cultuur en school constateert de Raad dat De Ontbranding actief is met het werven van schoolklassen via het onderwijs door workshops, zodat de jongeren op interactieve wijze worden betrokken in de voorstelling.

Alles overwegende komt de Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur tot de conclusie dat De Ontbranding zich artistiek gezien nog onvoldoende heeft waargemaakt als een zelfstandig functionerend collectief. Om die reden is opname in het cultuurplan nu niet aan de orde. Daarvoor is overigens ook nodig dat de stichting zich vaker in de stad presenteert dan met het in de aanvraag beschreven aantal voorstellingen.

Bij de huidige werkwijze passen incidentele subsidies van de dienst Kunst en Cultuur en/of het NFPK+, dan wel coproduceren. De Raad vindt het zinvol dat De Ontbranding activiteiten ontplooit in de nieuwe productiehuizen van het Huis voor Jeugd- en Jongerentheater en Lantaren/Venster. Beide huizen willen met jong talent intercultureel aan de slag. De Ontbranding zou zich nu allereerst binnen de sfeer van dergelijke productiehuizen dienen te ontplooiën.

OorlogsVerzetsMuseum Rotterdam (OVMR)

Samenvatting advies

De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur heeft reserves bij de aanvraag van het OorlogsVerzetsMuseum Rotterdam (OVMR). Het OVMR, als aangewezen partner van het nieuwe stadsmuseum met Het verhaal van de stad, zal hard moeten werken aan visievorming en zoeken naar een bredere context van de collectie die beter aansluit op de actualiteit en de huidige bevolkingssamenstelling van Rotterdam. Omwille van de continuïteit echter adviseert de Raad positief over de aanvraag.
Positief voor € 88.000

Functie

(cultuur) historische collectie

Beleidsthema

cultuur en school

Beschrijving aanvraag

Het OorlogsVerzetsMuseum Rotterdam (OVMR) wil voor jong en oud op herkenbare wijze het verhaal vertellen van het bombardement, de onderdrukking en het verzet in Rotterdam ten tijde van de Tweede Wereldoorlog.

Het OVMR organiseert in dit kader tal van presentaties en tentoonstellingen en biedt bovendien educatieve programma's aan. In deze programma's wil het OVMR de relatie leggen tussen de geschiedenis van de stad en de persoonlijke geschiedenis van de deelnemers. Jongeren van uiteenlopende herkomst zullen worden gestimuleerd te vragen naar de geschiedenis van hun familie en de ervaringen van hun eigen ouders en grootouders in oorlogen en conflicten te onderzoeken.

De directeur van het OVMR is in dienst van de Stichting Historisch Museum Rotterdam HMR, daarmee is het OVMR gelieerd aan het HMR. Deze constructie is tot stand gekomen in het kader van de voorbereiding voor het nieuwe stadsmuseum, waarin het OVMR zal worden ondergebracht, en om tot een verdere professionalisering van het museum te komen. De functie directeur zal uiteindelijk uit eigen middelen bekostigd dienen te worden.

De sterke punten zijn, volgens het plan, het draagvlak in de Rotterdamse samenleving, de samenwerking met het HMR, de relatie met het onderwijs en de aanwezigheid en inzet van vrijwilligers; hieronder bevindt zich een aantal ooggetuigen. Verbeterpunten zijn de personeelsbezetting, het beschikbare budget en de collectie (die kan Rotterdamser worden). Het OVMR heeft een aanvraag ingediend in het kader van de voortgang van het museum en de continuïteit. Om dit te bereiken wil het museum in personele sfeer de functies van huismeester, receptionist en secretaresse omzetten in betaalde banen. Daarnaast wil het OVMR een slag maken in de professionalisering en streven naar opname in het Museumregister en versterking van het educatieve programma. Hierbij is van belang de registratie van de collectie te voltooien. Reeds 70% is geregistreerd in Card-box, hetzelfde programma dat het HMR gebruikt, zodat in de toekomst beide collecties moeiteloos in elkaar kunnen worden geschoven. Als gevolg hiervan kan volgens het plan het bezoekersaantal in een aantal jaren groeien naar 10.000 per jaar, een toename van 100%. Om deze processen in goede banen te leiden vraagt het museum extra middelen voor de aanstelling van een directeur, een conservator en een registrator.

Aanvraag subsidie cultuurplan 2009-2012 € 319.500

Subsidie cultuurplan 2005-2008 € 88.000

Overwegingen

De Raad erkent dat het OorlogsVerzetsMuseum Rotterdam zich richt op een voor Rotterdam belangrijk onderwerp. Herinnering aan het oorlogsverleden, de daarbij behorende collectie en de geschiedenis van de wederopbouw zijn elementen die behoren tot het geheugen van de stad en zijn het bewaren en presenteren waard voor geïnteresseerden en volgende generaties. De Raad vindt het opmerkelijk dat geen andere instelling in Rotterdam zich richt op deze voor Rotterdam zo belangrijke periode.

De Raad is gecharmeerd van het feit dat dit particuliere initiatief vrijwel uitsluitend door vrijwilligers wordt gedragen. De menselijke maat maakt het museum laagdrempelig en voor brede participatie geschikt. Het OVM leunt op een trouwe achterban. Maar het door het OVMR ingediende plan ontbeert een duidelijke visie op de positionering van het museum in de multiculturele stad Rotterdam; de Rotterdamse bevolking heeft immers door verjonging een steeds minder directe relatie met de jaren '40-'45 en heeft bovendien grotendeels eigen, niet aan Rotterdam gebonden oorlogsherinneringen wegens immigratie. Het is de kunst in een samenleving die rijk is aan culturele diversiteit, een gedeelde beleving met betrekking tot dit onderwerp teweeg te brengen. De Raad mist in de aanvraag van het OVRM, dat een aangewezen onderdeel van het nieuwe Stadsmuseum zou zijn, inspirerende vormen van overdracht en engagement gericht op het plaatsen van oorlog en verzet in de context van de multiculturele stad. De weg die dit museum wil bewandelen om het onderwerp levend te houden, te koppelen aan de actualiteit en een volwaardige plaats te geven in het nieuwe Stadsmuseum, blijft ongewis.

Zonder bijzondere inspanningen om te professionaliseren en bovengenoemde ambities waar te maken, heeft de Raad weinig vertrouwen in het toekomstige partnerschap van OVMR en het Stadsmuseum. De Raad acht dit partnerschap echter van groot belang en roept het OVMR op hierbinnen een eigen identiteit te zoeken.

De Raad waardeert wat reeds is gerealiseerd en adviseert omwille van continuïteit, professionalisering en om aansluiting met het nieuwe stadsmuseum te bevorderen het OVMR voor een bepaalde periode een subsidie te verstrekken, namelijk tot aan de start van het nieuwe Stadsmuseum.

Openbaar Vervoer Museum Rotterdam

Samenvatting advies

Het Openbaar Vervoer Museum is een prijzenswaardig particulier initiatief dat met een collectie historische foto's, voorwerpen en modellen een beeld geeft van het openbaar vervoer in tijden van weleer. Hoewel dit initiatief, naar mening van de Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur, zeker bijdraagt aan de verlevendiging van de stad, past de aanvraag niet binnen het cultuurbudget.

Functie

(cultuur) historische collectie

Beleidsthema's

cultuurparticipatie

cultuur en school

Beschrijving aanvraag

Het Openbaar Vervoer Museum is een kleinschalig museum dat zich bezig houdt met het beheren, tentoonstellen en uitbreiden van een collectie foto's, voorwerpen en modellen die betrekking hebben op het openbaar vervoer in de ruimste zin van het woord. Dit particuliere initiatief dat in 1989 is gesticht draait op acht vrijwilligers.

Naar eigen zeggen beschikt het museum over één van de grootste collecties op het gebied van metro-, tram- en busvervoer in Nederland dat een beeld geeft van het openbaar vervoer in Rotterdam en in mindere mate ook in plaatsen daarbuiten. De collectie omvat een grote hoeveelheid voorwerpen, attributen - met name afkomstig van de RET -, tram-, trein- en metromodellen, uniformen, voertuigen, foto's, dia's, documentatiemateriaal en wandborden. Wegens ruimtegebrek is slechts ca. 15% geëxposeerd.

Het museum is gevestigd in het metrostation Oostplein in twee ruimtes direct aan de gang van het metrostation (een tentoonstellingsruimte en een opslagruimte). Deze ruimtes worden door de RET kosteloos ter beschikking gesteld. In overleg met RET wordt momenteel gezocht naar een meer praktische huisvesting, dicht bij de huidige plek.

Het museum sluit aan op de collectie en de activiteiten van stichting Romeo. In de toekomst wil het Openbaar Vervoer Museum zijn activiteiten beter afstemmen op die van deze stichting. Het museum wil ook graag op andere locaties exposeren zoals in gemeentelijke gebouwen, scholen, zorginstellingen en andere musea.

Het museum is iedere zaterdag en zondag geopend. Daarnaast is het museum extra opengesteld op een aantal feestdagen en in de schoolvakanties. Groepen kunnen rondleidingen reserveren en ook bestaat de mogelijkheid om het museum te huren voor kinderfeestjes, bedrijfsuitjes of evenementen.

Voor de komende periode heeft het museum de volgende plannen:

- ▶ algemeen zakelijk: begeleiding in het uitwerken en vormgeven van een langetermijnvisie;
- ▶ publieksbereik: groei van 2.450 bezoekers in 2008, naar 3.000 in 2012;
- ▶ financieel en administratief: begeleiding bij het opzetten van de administratie en de aanschaf van boekhoudkundige software;
- ▶ collectiebeheer: het verwerven van kennis over het conserveren van de collectie, begeleiding in het registratie- en het digitaliseringsproces;
- ▶ inrichting van de collectie: begeleiding bij de vernieuwing van de inrichting (inclusief verlichting), begeleiding in het maken van en selectie voor expositie.

Aanvraag subsidie cultuurplan 2009-2012 € 23.495

Subsidie cultuurplan 2005-2008 n.v.t.

Overwegingen

De met enthousiasme samengestelde collectie van het Openbaar Vervoer Museum bestaat uit een aantal historische foto's, voorwerpen en modellen en geeft een beeld van het openbaar vervoer in tijden van weleer. Naar de mening van de Raad bevat deze collectie echter weinig samenhang en hebben de meeste objecten veeleer een nostalgische dan een museale waarde. De vaste tentoonstelling 'levendig', gepresenteerd in het metrostation Oostplein, heeft een eclectisch en weinig professioneel karakter. Het presenteren van dit historisch materiaal in een metrostation is een mooie vondst en werkt, naar de mening van de Raad, drempelverlagend. Het museum weet dan ook met alleen weekendopeningen ongeveer 2.300 bezoekers te bereiken.

De Raad zou het Openbaar Vervoer Museum willen adviseren eventueel door middel van het opstellen van een collectieplan meer lijn te brengen in zowel de collectie als aan de presentatie(s) en verder structurele samenwerking te zoeken met verwante partijen als de Stichting Romeo en het Historisch Museum Rotterdam, ook met het oog op een eventuele plek in het nieuw te stichten stadsmuseum met Het verhaal van de stad.

De Raad wil de stichting aansporen sponsoringsmogelijkheden te onderzoeken bij het bedrijfsleven en adviseert het Openbaar Vervoer Museum niet op te nemen in het cultuurplan.

Opera Rotterdam

Samenvatting advies

De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur oordeelt positief over de aanvraag van Opera Rotterdam. In lijn met het advies dat voorafging aan het huidige cultuurplan, pleit de Raad voor een meerjarige structurele ondersteuning en wel met een groter bedrag dan de incidentele bijdragen die de gemeente voor de afgelopen edities beschikbaar stelde. Dit om de noodzakelijke groei mogelijk te maken.

Positief, echter uit andere gemeentelijke budgetten dan het cultuurplanbudget.

Functies

internationaal festival

presentatie en productie van opera en muziektheater

Beleidsthema's

cultuurparticipatie

cultuur en school

internationalisering.

Beschrijving aanvraag

De stichting Opera Rotterdam doet een subsidieverzoek voor de Operadagen Rotterdam met als subtitel Een tiendaags operafeest als hoogtepunt van het operaseizoen in Rotterdam.

Sinds 2001 hebben negen Rotterdamse producerende en presenterende culturele instellingen hun krachten gebundeld in Opera Rotterdam: de Doelen, Jeugdtheater Hofplein, Luxor Theater, Opera OT, Lantaren/Venster, Rotterdams Philharmonisch Orkest, Rotterdamse Schouwburg, RO Theater en Rotterdam Festivals. In Opera Rotterdam wordt publiekswerving gecentraliseerd en de programmering onderling afgestemd. Vanaf 2005 organiseert de stichting Operadagen Rotterdam. Opera Rotterdam heeft, naar eigen zeggen, de afgelopen jaren haar artistieke bestaansrecht in het Nederlandse opera- en muziektheaterlandschap met de voorgaande festival edities bewezen. Uit onderzoek blijkt volgens de aanvrager dat er voor opera een nog steeds groeiend publiek is en een tekort aan aanbod.

Opera Rotterdam heeft voor de inhoudelijke koers in de cultuurplanperiode 2009-2012 Guy Koolen als artistiek leider aangesteld. Koolen was de afgelopen vijftien jaar artistiek leider van Muziektheater Transparant, een Antwerps gezelschap voor hedendaagse opera en muziektheater. Hij beschikt over een groot nationaal en internationaal netwerk.

Opera Rotterdam wil zich met de Operadagen nationaal en internationaal krachtig profileren als hedendaags opera- en muziektheaterfestival. Meer dan in de voorgaande edities in 2005 en 2007 komt de nadruk te liggen op nieuw geschreven en gecomponeerd werk dat ook internationaal wordt gepresenteerd. Ook belangwekkende producties uit het buitenland worden in Rotterdam getoond in de vorm van een uitnodiging of co-productie. Het festival werkt vanuit het besef dat opera en muziektheater bijdragen aan de sociale hechting en identiteitsversterking van een heterogeen opgebouwde stad. Operadagen Rotterdam streeft naar een aanbod met een hoog artistiek niveau. Daarnaast wil het festival de cultuurparticipatie van oude en nieuwe bewoners van de stad bevorderen door amateurgezelschappen in het aanbod te betrekken, huisconcerten op diverse plekken in de stad te organiseren en community projecten op wijkniveau te lanceren. In de Operadagen Rotterdam zal worden samengewerkt met vooraanstaande gezelschappen, festivals en podia uit binnen- en buitenland.

Voor elke editie kiest het festival een thema. Zo wil het met community projecten bouwen aan een operagemeenschap in Rotterdam. Operadagen Rotterdam wil op drie manieren een toonbeeld van samenwerking zijn: door de onderlinge samenwerking van de Rotterdamse culturele instellingen, internationale samenwerking en de samenwerking met de Rotterdamse bevolking.

De thema's die het festivals jaarlijks als leidraad kiest fungeren als een associatieve overkoepelende gedachte. Door meer zelf te produceren en te initiëren wordt de thematische structuur naar eigen zeggen versterkt. Op de rol staan in 2009 Spiritualiteit en religie, in 2010 Istanbul - In het Midden van het Oosten en in 2011 Grenzen aan vrijheid. In elke editie zal in ieder geval op het programma staan: een klassieke operatitel, een hedendaags muziektheaterwerk, een vormexperiment en een voorstelling op locatie. In een apart hoofdstuk gaat de aanvrager gedetailleerd in op de voorstellen voor programmering, producties en co-producties.

Opera Rotterdam heeft aangegeven een bijdrage te willen leveren aan de beleidsthema's cultuurparticipatie, cultuur en school en internationalisering. In het beleidsplan worden deze echter op één na niet als zodanig toegelicht. Over participatie zegt de aanvrager de financiële drempel zo laag mogelijk te willen houden door toepassing van 'een zo democratisch mogelijk prijsbeleid'. Verder wordt over educatie gemeld dat intensief zal worden geworven op de Rotterdamse scholen en dat er voorbereidende lespakketten worden ontwikkeld. Op internationalisering wordt niet apart ingegaan.

Aanvraag subsidie cultuurplan 2009-2012 € 1.000.000

Subsidie cultuurplan 2005-2008 n.v.t.

Overwegingen

Het beleidsplan over de Operadagen Rotterdam laat op overtuigende wijze zien dat er in de breedte en onderling goed wordt samengewerkt. Dit vergroot het draagvlak voor het evenement zowel bij de instellingen als bij het publiek. Daarnaast hebben de gezamenlijke marketinginspanningen ervoor gezorgd dat de publieke belangstelling voor opera en muziektheater in de stad aanmerkelijk is gestegen. Dit is door Opera Rotterdam onderzocht. Maar het belangrijkste positieve signaal wordt afgegeven door de nieuwe artistiek leider Guy Coolen. Hij kiest in het plan een stevige, consequente en artistiek uitdagende koers die ertoe kan leiden dat de Operadagen zich straks in een grote landelijke en misschien zelfs internationale belangstelling mogen verheugen.

Operadagen Rotterdam is vanwege het prestigieuze karakter ook goed in te zetten bij de branding van Rotterdam in het binnen- en buitenland. De kracht van het initiatief schuilt nog in een ander niet onbelangrijk aspect. Door het (grote) traditionele operapubliek te betrekken bij het hedendaagse muziektheateraanbod in de Rotterdamse Schouwburg en andere kleinere podia zoals Lantaren/Venster, mag worden verwacht dat dit een stevige positieve impuls geeft aan het totale theaterpubliek in de stad.

De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur plaatst evenwel een paar kanttekeningen bij het beleidsplan. Het programma maakt in dit stadium een enigszins overladen indruk. De relatie tussen de opera- en muziektheaterprogrammering van de Rotterdamse Schouwburg, Luxor Theater en Lantaren/Venster is niet duidelijk. Dat is jammer want Luxor Theater zou zich als een van de beste podia in het land voor grootschalige operaproducties beter kunnen profileren dan nu het geval is.

Inzake de begroting maakt de Raad de kanttekening dat die transparanter kan worden opgesteld voor wat betreft de kosten en investeringen van de participerende instellingen.

De Raad merkt op dat de plannen vooralsnog opvallend weinig inbreng behelzen van (nieuwe) Nederlandse producties, componisten en/of talenten. Hij brengt in dit verband graag onder de aandacht dat dit evenement een instrument zou kunnen zijn om Nederlands vocaal talent te scouten en te stimuleren. Verder verdient het aspect van de verdieping in de stad een betere uitwerking. De tour door de stad van kleine operaconcerten in huiskamers vindt de Raad een prikkelend initiatief. Hij vindt het jammer dat hét stadstheatergezelschap RO Theater zich als minst actieve partner manifesteert in Operadagen Rotterdam. Het valt de Raad op, dat de educatieplannen vlak zijn uitgewerkt. De populariteit van het genre opera geeft aanleiding hier meer mee te doen.

De populariteit van opera bleek onlangs nog uit de live transmissies van opera's van de Metropolitan Opera (New York) via een satellietverbinding in een uitverkocht Tuschinski en Pathé bioscopen in Den Haag en Ede. Acht voorstellingen zullen het huidige seizoen in 'high definition' kwaliteit te zien zijn in Nederlandse bioscopen. De Raad vindt het jammer dat Rotterdam, met zijn ambitie om zich te ontwikkelen tot operastad, (nog) niet in dit project participeert.

De Raad is kritisch over het prijsbeleid van Opera Rotterdam. Hij vindt het begrijpelijk dat men dit op democratische wijze vorm wil geven, maar sommige publieksgroepen kunnen voor de eerste rang zeker meer betalen dan het maximumtarief van 40 euro. Vergelijk de entree voor voorstellingen bij de Nederlandse Opera waarbij de maxima schommelen tussen de 90 (door de weeks) en 105 euro (weekend).

De Raad verwacht dat Operadagen Rotterdam in de komende vier jaar een groter landelijk publieksbereik zal hebben. Hij constateert in dit verband een scheve verhouding tussen het aangevraagde geld bij de Gemeente Rotterdam en het NFPK+. Bij landelijke fondsen zou meer kunnen worden aangevraagd.

De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur is van oordeel dat Operadagen Rotterdam een sterke structurele financiële ondersteuning door de gemeente verdient, in de eerste plaats vanwege de positieve artistieke toetsing en in de tweede plaats omdat het produceren van opera nu eenmaal een lange termijnplanning vergt van vier á zes jaar. Denk aan het contracteren en inplannen van solisten, regisseurs, dirigenten en orkesten.

Voor de economische meerwaarde van de Operadagen Rotterdam voor de stad zouden ander budgetten aangebroken moeten worden. Er zou wel een structurele basis moeten worden gelegd in de gezamenlijke financiering door de overheidsdiensten.

Pages

Samenvatting advies

De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur adviseert om Stichting Pages niet op te nemen in het gemeentelijk cultuurplan. Het betreft hier eerder een project, een kunstenaarsinitiatief dan een zelfstandige instelling. De relevantie van het project voor Rotterdam is betrekkelijk gering.

Functie

laboratoriumfunctie beeldende kunst

Beleidsthema

cultuurparticipatie

Beschrijving aanvraag

De Stichting Pages bestaat sinds begin 2006. De stichting biedt onderdak aan en is een vervolg op de activiteiten van Pages als een in 2004 in Rotterdam opgericht kunstenaarsinitiatief. Pages houdt zich bezig met op onderzoek gebaseerde projecten met een kritische kijk op kunst, cultuur, urbanisme en maatschappelijke problematiek. Pages is gericht op dialoog en uitwisseling die niet alleen maar gebaseerd is op gronden van gemeenschappelijkheid maar juist een die voortkomt uit de coëxistentie van tegenstrijdige en tijdelijke representaties van culturele en socio-politieke omstandigheden.

Pages heeft de afgelopen jaren een tweetalig (Farsi/Engels) gelijknamig tijdschrift uitgegeven waarvan nu zes nummers zijn verschenen, ieder nummer geconcentreerd op een ander thema. Daarnaast beheert Pages een website in deze twee talen. Bezoekers van de website komen uit de hele wereld. Pages is betrokken geweest bij het Magazineproject van Documenta 12 en leverde materiaal voor publicaties in het kader van de Biënnales van Venetië en Sao Paulo en van Manifesta 6. In Rotterdam maakte Pages in 2004 een tentoonstelling met de titel Nieuws uit Teheran en realiseerde in 2005 een project/workshop met de deelnemers van het Piet Zwart Instituut. In 2005 realiseerde de stichting ook een kort programma van artists in residence met kunstenaars en architecten uit Iran waarvan de resultaten werden gepresenteerd op een groepstentoonstelling in Kassel. Ook vonden presentaties plaats in Stuttgart en Praag. Voor de activiteiten in de planperiode 2009-2012 staat het begrip vertaling centraal. Onderzoek naar de wijze waarop vertaling een ruimte kan scheppen in de maatschappelijke, politieke en culturele sfeer is het centrale thema voor deze jaren, een thema dat uitgewerkt wordt in een combinatie van onderzoek en artistieke productie. De onderzoekingen zullen onder meer ingaan op de volgende ideeën over vertaling: Vertaling als ruimte voor interactie en transactie, vertalen in relatie tot de stad en de geografie of geografieën van de vertaling, vertaling als ruimte voor het publiek, vertaling als voorbeeld van politieke bemiddeling, vertaling als subjectiviteit, enz..

De stichting moet voor de uitvoering van dit programma de komende jaren professionaliseren in termen van apparatuur, materiaal en assistenten. De stichting zal in de planperiode ten minste vier publicaties uitbrengen. Daarnaast zal de stichting ieder jaar een onderzoeksteam samenstellen, met inbegrip van een artists in residence programma en workshops. De deelnemers zijn kunstenaars, architecten, kunstcritici, onderzoekers, analisten en sociologen. In oktober 2012 wordt een tentoonstelling gepresenteerd waarin de resultaten van vier jaar onderzoek en samenwerking worden getoond, met inbegrip van de publicaties.

Aanvraag subsidie cultuurplan 2009-2012 € 30.000 per jaar

Subsidie cultuurplan 2005-2008 n.v.t.

Overwegingen

De Raad waardeert Pages vooral om haar compromisloze karakter. De kunstenaars doen wat ze willen doen, schrijven wat ze belangrijk vinden, praten niemand naar de mond. Ze werken binnen een niche en weigeren zich aan te passen aan de beleidsmode van de dag. In die zin is het goed voor het Rotterdamse beeldende-kunstklimaat dat kunstenaars van deze snit in Rotterdam wonen en van hieruit werken. Hun artistieke gedrevenheid en hun intensieve internationale netwerk overtuigen de Raad volledig. Het tijdschrift Pages ziet er goed uit. Het bereik is echter klein en dat geldt ook voor de website. Het intellectuele niveau van de bijdragen ligt hoog. De onderwerpen van de artikelen zijn voor een groot deel gerelateerd aan de situatie in Iran. Al met al werkt Pages op hoog niveau voor een zeer kleine doelgroep in een bijzonder internationale context.

De Raad waardeert de uitgave van het tijdschrift en meent dat het in een internationale context relevant is. Dat blijkt ook uit de presentatie op belangrijke internationale beeldende-kunstevenementen. De relevantie voor Rotterdam lijkt evenwel zeer beperkt. De artikelen in het blad zijn niet direct met Rotterdam in verband te brengen. In wezen kan het tijdschrift overal worden gemaakt. De overige activiteiten die de stichting zich voor de periode 2009 tot en met 2012 voorneemt, de residencies en de workshops, zijn heel weinig concreet. Op geen enkele manier wordt duidelijk hoe het onderzoek dat de kunstenaars gaan ondernemen een discussie in de stad op gang kan brengen of kan beïnvloeden. Eigenlijk lijken de weinig voorgenomen activiteiten tot 2012 slechts een direct uitvloeisel van of voorbereiding op het tijdschrift te vormen. Als zelfstandige activiteit zijn deze veel te mager geformuleerd om te overtuigen. De Raad spreekt zowel zijn waardering uit voor het niveau van het tijdschrift als zijn twijfel over de vraag of aanvraagster bij het cultuurplan van de gemeente Rotterdam aan het goede adres is. In wezen gaat de aanvraag om het initiatief van twee kunstenaars die een internationaal gericht tijdschrift uitgeven. Dat is in de termen van het Nederlands kunstbeleid eerder een 'project' te noemen en het zou ook uit de reguliere fondsen voor kunstenaarsprojecten moeten worden gefinancierd. Dat de beide kunstenaars/artistieke leiders ook deel uitmaken van het bestuur van de aanvragende stichting (als voorzitter en penningmeester), met maar één onafhankelijk bestuurslid daarnaast, pleit niet voor het instellingskarakter van de aanvragende instelling en versterkt het projectkarakter van de aanvraag.

Passionate/Bulkboek

Samenvatting advies

Passionate/Bulkboek heeft zich ontwikkeld tot een conglomeraat van uiteenlopende activiteiten en dwingt daarvoor bewondering af. Tegelijkertijd is het de vraag in hoeverre de almaar groeiende organisatie nog de spanwijdte heeft om het geheel te kunnen dragen. Steeds meer activiteiten vinden intussen niet meer in Rotterdam plaats. De Raad is van mening dat het merendeel van de activiteiten zijn zwaartepunt in Rotterdam moet blijven vinden.
Positief voor € 180.000

Functies

(inter)nationale presentatiefunctie letteren
presentatiefunctie letteren voor jongeren
presentatiefunctie experimenteel
cursusaanbod (amateur)letteren

Beleidsthema's

cultuur en school
cultuurparticipatie

Beschrijving aanvraag

Op 1 januari 2009 fuseren de stichting Passionate en de stichting Bulkboeks Dag van de Literatuur. Naar eigen zeggen ontstaat zo dé landelijke organisatie op het gebied van de Nederlandse letteren en jongeren. In de aanvraag wordt de inhoudelijke redenen om tot een fusie te komen als volgt verwoord:

- ▶ de gewenste verdieping van literaire kernactiviteiten van beide stichtingen beide gericht op jongeren;
- ▶ de complementariteit; Bulkboek richtte zich vooral op jongeren in het onderwijs, Passionate vooral op jongeren in de vrije tijd; Bulkboek had een literair netwerk in Amsterdam en Vlaanderen; Passionate in Rotterdam en andere grote steden in Nederland, Bulkboek is vooral nationaal actief en Passionate vooral lokaal;
- ▶ de schaalvoordelen van samenwerking.

Passionate, aanvankelijk alleen als uitgever van het blad met dezelfde naam, bestaat sinds 1995 en vormt met Bulkboek een organisatie met een nieuw gezamenlijk kantoor, acht reguliere projecten, circa negentig uitvoeringen per jaar, waaronder de Dag voor de Literatuur voor 5000 jongeren in de Doelen. In de periode 2005-2007 werd er in ruim duizend artikelen over Passionate en haar activiteiten gesproken. Passionate/Bulkboek heeft een jaarmzet van meer dan een miljoen euro, 10,8 fte, 6 stagiaires, 20 vaste vrijwilligers en 200 vrijwilligers die tijdelijk kunnen worden ingezet.

De activiteiten betreffen:

- ▶ Dag van de literatuur, omschreven als het grootste eendaagse literaire evenement van Nederland. In 2007 vond de 10^e editie plaats, waarbij de dag, zoals zo vaak, was uitverkocht. De Dag moet zich ontwikkelen tot een dag voor 6000 leerlingen ook op ander locaties in het land;
- ▶ Dag van het literatuuronderwijs, georganiseerd in samenwerking met de Stichting Schrijvers School en Samenleving ten behoeve van docenten uit havo/vwo. Inmiddels is de doelgroep uitgebreid tot bibliothecarissen, docenten ckv en docenten uit andere schoolrichtingen. Naar aanleiding van de dag verschijnt het Handboek Literatuuronderwijs. Het symposium (tweejaarlijks) werd in 2006 door 425 geïnteresseerden bezocht. Deze activiteit moet zich in de komend cultuurplanperiode verbreden tot andere onderwijssoorten, met name het vmbo;

- ▶ **Passionate Magazine** als opvolger van *Passionate*, gericht op wat door de aanvragers zelf genoemd wordt de nieuwe letteren; omschreven als: zakelijk, rechtstreeks, brutaal, verhuuld romantisch, minimalistisch en niet verheven. Meer dan voorheen is het blad gericht op de jonge doelgroep met een mix van proza, poëzie, essays, columns en strips. Vele debutanten van het blad hebben hun weg naar landelijke uitgevers gevonden. Naast het reguliere Magazine verschijnen er jaarlijks specials. In de geschiedenis van het tijdschrift zijn de specials steeds de meest succesvolle nummers geweest. Ook de oplage, normaal rond de 850 (abonnees: 400), ligt dan een stuk hoger. In de komende periode zal de recensierubriek worden uitgebreid en zal er meer aandacht zijn voor uitwisseling van kennis en informatie over de letteren. Er wordt een nieuwe reeks specials aangekondigd. De mogelijkheid van een digitaal supplement wordt bestudeerd;
- ▶ **GDMW Festival** is een combinatie van jong en gevestigd talent in een multidisciplinaire opzet en heeft zich ontwikkeld tot een literaire plek waar een goed beeld verkregen wordt van wat er zich afspeelt op dit moment in de Nederlandse en Vlaamse letteren. Er is veel aandacht voor eigentijdse dichtvormen zoals spoken word. In 2004 is besloten de MC battles uit het festival te halen en te verzelfstandigen. Het GDMW Festival is sterk gebleken in het ontwikkelen van eigen producties zoals filmportretten, dans- en theaterproducties en animatiefilms. Om financiële redenen moest de editie 2007 komen te vervallen. De multidisciplinaire aanpak wordt verder uitgebouwd;
- ▶ **Geen Daden Maar Woorden Festival Den Bosch**. De tour van het GDMW Festival kreeg een vaste plek in de Verkadefabriek in Den Bosch. In dit festival krijgt de theatrale poot een nieuwe impuls;
- ▶ **Write Now!** Van een schrijfwedstrijd met acht deelnemers in Rotterdam Zuid in 2000 is *Write Now!* uitgegroeid tot hét landelijke podium voor beginnende auteurs. In 2004 namen 384 jongeren deel. In 2007 vond de wedstrijd plaats in 15 regio's in Nederland en 2 in Vlaanderen met in totaal 1.140 deelnemers. Het aantal deelnemers zal toenemen tot ongeveer 1.250.
- ▶ **Jonge Jury**. Het leesbevorderingproject voor jongeren uit de eerste drie klassen van het voortgezet onderwijs. Iedereen uit deze groep kan meestemmen om het mooiste (jeugd)boek van het jaar te kiezen. Om jongeren tot deelname aan te sporen werden er 67.600 magazines verspreid onder de doelgroep. Het stemmenaantal in 2007 bedroeg 7.979. Aan scholen worden lespakketten verkocht waarvoor steeds meer belangstelling is door een systeem van direct sales: scholen worden structureel nagebeeld en verkoopmogelijkheden worden onderzocht. Bekeken wordt of de inzet van digitale communicatiemiddelen de deelname nog kan verhogen;
- ▶ **Inktaap**. Jongeren uit de tweede fase van het voortgezet onderwijs kunnen kennismaken met de winnaars van de drie grote literaire prijzen in het Nederlandse taalgebied, de Gouden Uil, de AKO Literatuur Prijs en de Libris Literatuur Prijs. Per school wordt een jury gevormd die de drie bewuste boeken beoordeelt. In 2007 waren er 71 jury's, het jaar daarvoor 59. Sinds 2006 neemt ook Suriname aan de beoordeling deel. De ontmoeting van leerlingen uit de verschillende landen zal verder worden gestimuleerd;
- ▶ **De Gouden Strop**, een prijs toegekend aan het spannendste boek wordt niet gecontinueerd;
- ▶ andere activiteiten die worden aangekondigd zijn: een interactief leesbevorderingproject voor het vmbo met een accent op grafische vormgeving van teksten, een GDMW Café, een maandelijks literair programma in samenwerking met verschillende organisaties en een betogende schrijfwedstrijd, de non-fictie *Write Now!*.

De multidisciplinaire oriëntatie alsmede de oriëntatie op de nieuwe letteren is voor de komende cultuurplanperiode kenmerkend voor de gehele organisatie. Activiteiten worden gepresenteerd in een uitgaanssetting met een aantrekkelijke randprogrammering, multidisciplinaire en afwisselende programma's.

Bij dit alles onderscheiden de aanvragers vier ontwikkelingen die leidend zijn bij de koers die *Passionate/Bulkboek* wil volgen bij het door middel van taal mondiger maken van jongeren:

- ▶ het is dringend nodig om taal in te zetten tegen het betrekkelijk onvermogen van een groot deel van de jongeren om aan het maatschappelijke debat deel te nemen. Dit onvermogen wordt mede veroorzaakt door onvoldoende taalvaardigheid. Het ontwikkelen van taalvaardigheid draagt verder bij aan een andere kijk op de wereld;

- ▶ de maatschappelijke gevolgen van de zwakke positie van het taalonderwijs en het daarmee samenhangende onvoldoende beheersen van de Nederlandse taal zijn groot;
- ▶ de opkomst van de brede school biedt kansen voor het vergroten van de literaire competenties van leerlingen op al jeugdige leeftijd;
- ▶ bij jongeren ziet men in toenemende mate dat actieve cultuurparticipatie aan de receptieve participatie vooraf gaat, een variant op het oude al doende leert men. Het aantal deelnemers aan Write Now! nam tussen 2004 en 2007 met bijna 300 procent toe.

De doelstellingen voor 2009-2012 behelzen:

- ▶ stimuleren van Nederlandstalige letteren onder jongeren: actief en passief, in het onderwijs en op de vrijetijdsmarkt;
- ▶ bevorderen van belangstelling voor de nieuwe letteren. Deze voorkeur, aangeduid als de artistieke visie, is uniek, staat ver af van het mainstreamaanbod in de letteren en geldt ook voor alle producten van Bulkboek;
- ▶ emancipatie van de orale letterencultuur. Deze cultuur wordt vaak gezien als ondergeschikt aan de superieur geachte leescultuur. Onder jongeren heeft spoken word een belangrijke plaats, aldus de aanvraag;
- ▶ stimuleren van het literaire klimaat in Rotterdam.

De doelstellingen leiden tot de volgende speerpunten:

- ▶ een doorlopende leerlijn in het aanbod van activiteiten voor verschillende groepen;
- ▶ stimuleren van vaardigheden in het hanteren van de Nederlandse taal. Er wordt een project voor het vmbo aangekondigd;
- ▶ versterking van actieve participatie (schrijfwedstrijd, jonge jury, debat website Inktaap, uitbreiding deelnemers Write Now!);
- ▶ landelijke activiteiten steeds vaker in de regio (naast GDMW en Write Now! nu bijvoorbeeld ook Dag van de Literatuur en schrijfwedstrijden regionaliseren);
- ▶ versterking van positie in Rotterdam bij activiteiten van of in samenwerking met derden;
- ▶ onderwijsdoelgroep uitbreiden naar mbo leerlingen en Pabo studenten;
- ▶ in plaats van nadruk op activiteiten op ongebruikelijke locaties juist ook aandacht voor activiteiten op gevestigde locaties;
- ▶ initiatief tot oprichting van een samenwerkingsverband met landelijke aanbieders van literaire activiteiten.

Aanvraag subsidie cultuurplan 2009-2012 € 262.727

Subsidie cultuurplan 2005-2008 € 89.000

Overwegingen

Vanuit een consequente visie op de dringende noodzaak om jongeren meer bij literatuur te betrekken en een doorlopende lijn van literaire activiteiten voor elke doelgroep te ontwikkelen zijn in de loop van de jaren rondom het Passionate Magazine steeds meer satellieten ontstaan. De Raad heeft bewondering voor de dadendrang van de mensen rond Passionate en de bereikte resultaten. De Raad constateert dat met deze activiteitenstroom het letterenklimaat in Rotterdam steeds weer nieuwe, stevige impulsen krijgt. In die zin levert de aanvrager een belangrijke bijdrage in de branding van Rotterdam als stad waarin ook de letteren een rol van betekenis spelen.

Passionate/Bulkboek is in staat gebleken om voor de doelgroep jongeren, die doorgaans literaire activiteiten mondjesmaat bezoekt, een breed en tevens artistiek interessant aanbod te ontwikkelen. De manier waarop Passionate het probleem van de literaire ontleding onder jongeren denkt te pareren is in Nederland uniek te noemen.

Via de schrijfwedstrijd Write Now! wordt aan aanstormend jong talent een platform geboden van waaraf al meningen met succes is gelanceerd.

De wijze waarop, in enkele jaren tijd uit een betrekkelijk klein aantal activiteiten, een voor deze branche omvangrijke organisatie is ontstaan met respectabele streefdoelen en eindresultaten dwingt respect af.

Naast deze ronduit positieve overwegingen zijn er ook kanttekeningen te maken. In het almaar onderbrengen van meer taken onder de noemer van deze stichting schuilt een gevaar. De vraag moet worden gesteld in hoeverre de organisatie is opgewassen tegenover de toenemende administratieve en bedrijfsmatige druk die van zo'n omvangrijke organisatie uitgaat. De Raad stelt vast dat de uitbreiding van activiteiten geen gelijke tred houdt met de geraamde inkomsten wellicht mede veroorzaakt door het feit dat fondsen doorgaans activiteiten slechts gedurende één periode financieel ondersteunen. Hierdoor wordt de instelling teruggeworpen op zichzelf en op uit de markt te genereren inkomsten. De Raad vindt dat niet alle bedragen die voor deelactiviteiten worden opgevoerd even overtuigend zijn beargumenteerd. De uitgaven voor het festival GDMW zijn zonder meer hoog, ook al ondersteunt de Raad dat de productie van sommige onderdelen van het festival, zoals de gefilmde portretten, kostbaar zijn. De kosten van de activiteit waarmee alles ooit begon, Passionate Magazine stijgen exponentieel en zijn in verhouding tot exploitaties van vergelijkbare literaire tijdschriften hoog. In het algemeen zou de Raad willen stellen dat het enthousiasme waarmee de activiteiten worden binnengehaald in verhouding moet blijven met de bedrijfsmatige spanwijdte. Een aantal activiteiten vindt weliswaar nog steeds in Rotterdam plaats maar kan net zo goed elders georganiseerd worden. De Raad ziet graag dat de genoemde activiteiten in Rotterdam geprogrammeerd blijven.

Planet Jr. Productions (Wereld Kinderfestival)

Samenvatting advies

De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur vindt het Wereld Kinderfestival een goed initiatief met een bewezen nuttige waarde voor de stad Rotterdam. Ook kan de Raad zich vinden in de educatieve activiteiten op basisscholen ter ondersteuning van het festival. De Raad adviseert positief over subsidiëring van Planet Jr. Productions.
Positief voor € 30.000

Functie

expertisecentrum cultuureducatie

Beleidsthema

cultuur en school

Beschrijving aanvraag

Stichting Planet Jr. Productions (PJP) is in 1998 opgericht als opvolger van de stichting 3WF Productions die in 1987 het Wereld KinderFestival startte. Het Wereld Kinderfestival (WKF) is een uniek festival waarin cultuureducatie met podiumkunsten gecombineerd wordt. In 10 jaar is de organisatie van Amsterdam via Utrecht naar Rotterdam verhuisd. Met de verhuizing van Amsterdam naar Utrecht realiseerde het WKF een verdubbeling van het bereik door samen te werken met het LOKV en het programma Wereldcultuur. In 2001 is het WKF voor het eerst in het cultuurplan opgenomen met daarin als prioriteiten onder andere een landelijke spreiding en schaalvergroting. PJP heeft deze prioriteiten met succes doorgevoerd. In maart 2007 is PJP verhuisd naar Rotterdam en heeft als eerste landelijke partner van stichting World Music & Dance Centre, haar kantoor in het World Music & Dance Centre-pand gevestigd. PJP heeft de volgende missie, visie, kernwaarden en doelstellingen geformuleerd:

- ▶ missie: kinderen het besef van de verbindende kracht van de grenzenloosheid van cultuur bijbrengen dat hen wereldburgers van de toekomst maakt;
- ▶ visie: In een tijd van globalisering en ook van herwaardering van de eigen cultuur is het van belang dat de kracht van cultuur in de maatschappij benadrukt wordt. PJP wil met crossmultimediale evenementen en producten de ontmoeting en uitwisseling tussen culturen blijven stimuleren. Niet in de laatste plaats als tegenhanger van de virtuele globalisering en/of de te grote nadruk op de eigen cultuur;
- ▶ kernwaarden: Bij de start van het WKF waren culturele diversiteit, cultuurparticipatie en internationalisering de uitgangspunten. Deze kernwaarden zijn nog steeds inherent verbonden aan de activiteiten van PJP;
- ▶ doelstellingen:
 - algemeen: PJP wil met kunst en cultuur voor kinderen een bijdrage leveren aan de mate waarin zij zich thuis voelen in een multi- of interculturele samenleving. Door hen actief te betrekken bij een grote verscheidenheid aan culturen uit binnen- en buitenland beoogt PJP uiteindelijk een bijdrage te leveren aan de transculturalisatie van hun eigen omgeving.
 - specifiek voor de periode 2009-2012: PJP als projectbureau, ontwikkelaar en distributeur van kunst - en cultuurproducten voor jeugd en wereldcultuur op de kaart zetten.

Het WKF is de belangrijkste activiteit van de stichting en fungeert als aanjager van andere projecten. Het festival vindt jaarlijks plaats van april tot en met juni en is door heel Nederland te zien. Het merendeel van de optredens en workshops wordt verzorgd door internationale en nationale jeugdgroepen en door (semi)professionele artiesten en kunstenaars. Het evenement bestaat uit twee onderdelen die op elkaar aansluiten, schoolprojecten en publieksevenementen.

De themakeuze die PJP jaarlijks maakt voor het festival sluit aan op de actualiteit en is gericht op de samenwerking met specifieke partners. De themalanden hebben altijd een culturele link met Nederland en zijn relevant voor de Nederlandse samenleving.

PJP ontwikkelt elk jaar een multimediaal en modulair lespakket voor het primair onderwijs op basis van de keuze van een specifiek themaland. Door activiteiten in de klas en in het theater maken kinderen kennis met leeftijdgenoten uit andere culturen. Het schoolproject start ieder jaar in april en de scholenfinales in de theaters vinden plaats tussen eind mei en eind juni. Het WKF werkt ook in Rotterdam nauw samen met de plaatselijke kunsteducatieve en culturele instellingen, waarvan vanaf 2005 op projectbasis met het World Music & Dance Centre. Deze werven in gezamenlijkheid publiek en scholen, verspreiden de lespakketten en coördineren de gastlessen.

Voor de beleidsperiode 2009-2012 wil PJP het activiteitenprogramma zodanig uitbreiden dat het tevens een platform vormt waarin kinderen zich kunnen uiten over hun beleving van hun multiculturele omgeving. De ambitie van PJP heeft zich vertaald in de profilering van het Projectbureau voor Jeugd & Wereldcultuur. De functie van expertisecentrum cultuureducatie is wat PJP in de kern het beste past. De stichting ontwikkelt zich daarmee van (inter)nationaal festivalorganisatie naar een cultuureducatie platform.

In Rotterdam wil PJP het aantal activiteiten de komende jaren gestaag gaan uitbreiden en heeft de volgende ambities, plannen en prioriteiten geformuleerd:

Ambities:

- ▶ PJP wil een gesprekspartner worden op het gebied van cultuureducatie en met de activiteiten een platform zijn. Daartoe wil PJP de opgebouwde expertise en het nationale- en internationale netwerk zodanig ontwikkelen tot diverse lespakketten en evenementen dat die onafhankelijk van elkaar kunnen worden ingezet;
- ▶ PJP acht een gestage groei van de organisatie noodzakelijk om tegemoet te kunnen komen aan de diverse vragen van de afnemers.

Plannen:

- ▶ WKF en Muziek voor op reis stadsbreed uitzetten met activiteiten in de wijken;
- ▶ vraagontwikkeling bij scholen en culturele instellingen voor het produceren en/of organiseren van cultuureducatieve materialen en activiteiten stimuleren;
- ▶ jong lokaal en nationaal talent helpen zich te ontwikkelen en te presenteren.

Prioriteiten:

- ▶ een tweesporenbeleid voor distributie van lespakketten;
- ▶ meerjaren samenwerkingsverbanden aangaan met cultuur(educatieve) instellingen;
- ▶ 25 jaar WKF (in 2012) in Rotterdam intensief voorbereiden;
- ▶ ontwikkeling van en aansluiting krijgen bij brede school activiteiten.

In Rotterdam wil PJP vanuit de missie en samenwerking en samspraak met verschillende stakeholders een bijdrage leveren aan het cultureel burgerschap. PJP gaat samenwerken met onder andere het World Music & Dance Centre en het Wereldmuseum. Afstemming met andere aanbieders op de markt (waaronder de SKVR) zal eveneens plaatsvinden.

Aangevraagd voor cultuurplan 2009-2012 € 80.000
Aangevraagd bij fondsen, rijk, provincie ja

Subsidie cultuurplan 2005-2008 n.v.t.

Overwegingen

Planet Jr. Productions (PJP) vraagt structurele subsidie aan bij de gemeente Rotterdam voor de projecten Het Wereld Kinderfestival en Muziek voor op Reis. De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur vindt de missie en doelstellingen van de instelling niet scherp en duidelijk geformuleerd. Bovendien is de Raad van mening dat de instelling haar meerwaarde voor de stad niet helder

genoeg toelicht. PJP wil versterking van jeugd en wereldcultuur activiteiten in Rotterdam realiseren en ziet dat als een belangrijke aanvulling op overige producenten. Een nadere toelichting van PJP waarom dit een belangrijke aanvulling is voor het aanbod van het World Music & Dance Centre, de SKVR en overige activiteiten in de stad, ontbreekt.

PJP richt zich specifiek op de wereldcultuur en is gehuisvest in het World Music & Dance Centre. De SKVR Wereldmuziekschool huist ook op deze locatie en richt zich net als PJP op jeugd- en de wereldcultuur. Daarnaast wil PJP net als vele andere cultuureducatieaanbieders het aanbod uitbreiden over meerdere scholen in de stad. De Raad ziet niet in wat de noodzaak van deze uitbreiding is, mede omdat andere kunsteducatie-instellingen al succesvol zijn met hun soortgelijk stedelijk aanbod, georganiseerd vanuit dezelfde plek. De Raad wil het project Muziek voor op Reis daarom niet subsidiëren uit het cultuurplan. De samenwerking met het World Music & Dance Centre, de SKVR en Codarts is positief voor de stichting en de Raad stelt voor dat PJP met zijn project aansluiting zoekt bij deze bestaande initiatieven. Daartoe zou eventueel projectsubsidie aangevraagd kunnen worden.

De Raad is positief over het Wereld Kinderfestival. Het is een goed initiatief met een bewezen nuttige waarde voor de stad Rotterdam. Ook kan de Raad zich vinden in de educatieve activiteiten op basisscholen ter ondersteuning van het festival. De aanvraag van PJP sluit daarom voldoende aan bij het beleidsthema cultuur en school.

De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur adviseert positief over het Wereld Kinderfestival en wil PJP subsidiëren voor dit festival. Daarnaast adviseert de Raad PJP om in de toekomst te verkennen in hoeverre kan worden samengewerkt met Rotterdam Festivals als onderdeel van de Rotterdamse festivalkaart.

Poetry International

Samenvatting advies

Poetry International vervult nationaal en internationaal een onmisbare functie op het gebied van presentatie van poëzie op het hoogste niveau, zowel wat betreft vorm als inhoud. Ook voor de stad is deze voorziening van grote betekenis. De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur adviseert daarom positief.
Positief voor € 245.000

Functie

(inter)nationale presentatiefunctie letteren

Beleidsthema's

internationalisering

Beschrijving aanvraag

Poetry International bevordert de kennis en het enthousiasme van en voor de internationale poëzie. Daartoe organiseert zij fysieke en digitale programma's voor een nationaal en internationaal publiek van poëziefhebbers.

De Stichting Poetry International WEB publiceert door het jaar heen internationale poëzie via de website www.poetryinternational.org. Daarnaast organiseerde Poetry in de afgelopen periode het Poetry Internationale Kinderfestival (tussen 8 en 12 jaar), de Gedichtendag in Nederland en in Vlaanderen. Een aanvraag voor subsidie bij OCW werd ondanks een positief advies van de Raad voor Cultuur niet gehonoreerd. Een subsidie van de Europese Unie hield de website desondanks in de lucht, maar ook de Europese Unie heeft intussen aangegeven geen websites meer te steunen. De site werd ondergebracht in een aparte stichting. De aanvragers menen dat de site dusdanig tot een kernactiviteit is geworden dat de scheiding tussen de twee stichtingen niet wenselijk is en zelfs een rem vormt op verdere ontwikkelingen.

Poetry wil in de komende periode Poetry International en Poetry International Web samenvoegen. Het digitale knooppunt wordt gelijkwaardig aan het fysieke knooppunt, het festival. Alle digitale activiteiten worden samengevoegd. De site speelt een grote rol bij de presentatie van het rijke tekst-, beeld- en geluidsarchief. Na ontsluiting kan het archief gekoppeld worden aan de archieven van The Poetry Archives in Londen en Lyrikline in Berlijn. De ontsluiting van de verschillende delen van het archief geschiedt fasegewijs tussen 2009 en 2012. In 2012 wordt dit proces afgerond met de ontsluiting van alle gedichten die tijdens 40 jaar Poetry International Festival zijn voorgedragen met vertalingen (Eng/NL), van alle geluids- en beeldopnamen en van het papieren archief (correspondentie, collectie boeken etc.). Met dit alles moet het digitaal archief zich ontwikkelen tot een van de meest toegankelijke en belangrijkste bronnen ter wereld. Het archief is inmiddels (gedeeltelijk) gedigitaliseerd.

- ▶ Het Poetry International Festival wil tussen de 3.500 en 4.000 bezoekers trekken; Poetry International Web 4.000 bezoekers per dag
De huidige vorm van het festival moet worden aangepast. Dit betreft de locatie (aanpassing of wijziging), minder geprogrammeerde dichters die vaker aan bod komen, een betere belichting van de achtergrond van de dichters, een intensievere relatie met andere kunst disciplines en een festivalthema dat beter aansluit bij de actualiteit. Het programma krijgt reeds vroeg in het jaar gestalte op de website.
- ▶ Kwaliteit en professionaliteit
De Gedichtendag blijft belangrijk. Er is een speciale site, www.gedichtendag.org met alle relevante informatie over de dag waarop zo'n 350 organisaties poëzie centraal stellen. Omdat Poetry haar naam aan deze activiteiten verbindt zal er meer uitdrukkelijk dan voorheen worden toegezien op kwaliteit van de organisatie van de verschillende activiteiten en worden er mogelijkheden gezocht om internationale poëzie aan de programma's toe te voegen.

Poetry verleent alleen nog haar medewerking aan de verkiezing van de Dichter des Vaderlands als dit niet langer geschiedt via een open verkiezing maar via een getrapte verkiezing op basis van een door kenners samengestelde shortlist.

► **Educatie**

Het Poetry International Kinderfestival en de website voor jongeren Dichter in het web worden óf opgeheven óf ingepast in het totale pakket kernactiviteiten.

Rondom het festival worden speciale activiteiten georganiseerd als onderdeel van bestaande activiteiten. Om internationale poëzie in het curriculum van het voortgezet onderwijs te presenteren start Poetry, in samenwerking met het Kunstgebouw en HIVOS/NCDO, een adoptieproject voor scholen in Zuid-Holland uitmondend in een speciale projectweek rond de uitverkoren dichter(s) tijdens of in de week voorafgaand aan het festival.

Verder worden aangekondigd:

- de manifestatie Poetry & Art waarbij internationale kunstenaars tijdens het festival hun werk tonen;
- in plaats van het fenomeen stadsdichter ziet Poetry graag een poët in residence. Een internationaal befaamde dichter toont een tijd zijn/haar betrokkenheid bij Rotterdam en is vervolgens een bijzondere gast op het festival;
- het project met de Roteb waarbij dichtregels van festivaldichters op de Roteb-wagens verschijnen wordt gecontinueerd;
- de internationale samenwerking wordt gehandhaafd. De instandhouding van het netwerk van meer dan honderd vertalers is daarbij essentieel. In de komende periode richten de internationale webactiviteiten zich op de deelname van de herkomstlanden zoals Turkije en Marokko. Er wordt met deze landen samengewerkt aan een op handen zijnde publicatie.

In 2006 is een fors financieel tekort ontstaan dat met een aantal strenge interne maatregelen alsmede incidentele financiële steun is ingelopen.

Aanvraag subsidie cultuurplan 2009-2012 € 279.000

Subsidie cultuurplan 2005-2008 € 199.000

Overwegingen

Voor de Raad staat buiten kijf dat Poetry International niet alleen internationaal onovertroffen is maar ook voor het aanzien van de stad van eminent belang is. De landelijke Raad voor de Cultuur noemt Poetry met recht een van de letterenorganisaties in Nederland die de status van basisvoorziening verdient. Het gestegen aanzien van Rotterdam als stad met een levendige cultureel klimaat wordt voor een belangrijk deel zowel internationaal als nationaal mede door Poetry International bepaald. Poëzie is, vooral door toedoen van Poetry, ook in de stad behoorlijk zichtbaar aanwezig, er hoeft maar gekeken te worden naar de verlichte dichtregels op gebouwen of de gedichten op de vuilniswagens van de Roteb of het opvallende kunstobject op het Eendrachtsplein.

Juist om die reden vindt de Raad dat van Poetry International naar Rotterdam een nog weidser gebaar verwacht mag worden. Rotterdam mist een fysieke, voor elke poëziefhebber toegankelijke plek in stad. Daar zou Poetry een hard punt van moeten maken. Helaas is dat in deze aanvraag niet het geval.

Het Poetry Web levert een voor elke geïnteresseerde toegankelijke databank van poëzie van de hoogste kwaliteit, zowel wat vorm (aantallen, groepering per land, vertalingen, geluids- en filmfragmenten) als wat niveau betreft: nationaal en internationaal. De website telde het afgelopen jaar het indrukwekkende aantal van een miljoen bezoekers (waarvan het overgrote deel uit het buitenland). Het is niet meer dan logisch dat in de aanvraag wordt geopperd om de oude Poetry International website te integreren in het Poetry Web nog los gezien van het daaruit volgende positieve kosteneffect.

Het Festival biedt jaarlijks een keur van grote en onbekende namen van internationale dichters van over de hele wereld. De Raad vindt de cross-over die Poetry aangaat met andere kunstdisciplines (beeldende kunst en film) boeiend.

Ondanks dit positieve oordeel is de Raad bezorgd over de exploitatie van de laatste jaren gelet op het forse negatieve eigen vermogen in 2006. Uit de aanvraag blijkt dat de organisatie zich van het exploitatieprobleem ten volle bewust is. In 2007 is wat dat betreft, blijkens de mededelingen, al een

sanering doorgevoerd. Het gepresenteerde plan biedt zicht op een bedrijfsvoering die herhaling van de situatie in 2006 voorkomt.

Ook rondom het festival zijn er zorgen. Hoewel het festival goed is verankerd in de stad, vergrijsst het publiek onmiskenbaar. Ook de bezoekersaantallen dalen. In de gepresenteerde plannen worden deze problemen echter duidelijk onderkend en veranderingen in de opzet aangedragen die de Raad helder, aantrekkelijk en vertrouwenwekkend vindt.

De Raad vindt dat de subsidiëring van Poetry ook op stedelijk niveau zodanig moet zijn dat het bereikte niveau in het komende tijd met een gezonde bedrijfsvoering gehandhaafd kan worden.

De Raad heeft alle vertrouwen in de kwaliteit van deze organisatie, zowel op organisatorisch als inhoudelijk niveau en adviseert het volledige aangevraagde bedrag beschikbaar te stellen.

Powerboat

Samenvatting advies

De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur adviseert negatief over de aanvraag van Powerboat. De vernieuwing die vier jaar geleden is ingezet, is niet uitgekristalliseerd tot een artistiek interessant vormconcept.

Functie

experimenteel theater

Beleidsthema

cultuurparticipatie

Beschrijving aanvraag

Powerboat maakt experimenteel theater. Hoewel het theater van de groep vergelijkbaar is met geëngageerd theater en ervaringstheater, is de theatervorm volgens Powerboat uniek in Nederland, omdat de toeschouwer een actieve rol heeft. Het publiek staat tijdens de voorstellingen als het ware midden in de handeling.

In de huidige cultuurplanperiode heeft de groep drie producties gemaakt. Naast grote producties ontwikkelt Powerboat kleine projecten. Volgens Powerboat is er een nieuw soort bezoeker aan het ontstaan die haar interactieve vorm omarmt.

Vanaf 2009 wil Powerboat op jaarbasis één grote voorstelling maken naast een aantal kleine theaterprojecten, onderzoeken, workshops en performances. De kleine theaterprojecten noemt Powerboat Powerlabs. Hierin wordt onderzoek gedaan naar nieuwe theatervormen, groepsdynamiek en vormgeving. De resultaten worden ingezet voor nieuwe producties en vinden hun neerslag in theatertheorievorming, publicaties en lesprogramma's. Belangrijk in het onderzoek van Powerboat is de Raad van Advies, die bestaat uit vijf gerenommeerde experts.

De concrete artistieke doelstellingen van Powerboat voor de komende vier jaar zijn:

- ▶ mensen bewegen;
- ▶ actuele en betekenisvolle voorstellingen maken;
- ▶ ontmoeting en interactie tot stand brengen;
- ▶ samenwerken en kennis delen;
- ▶ nieuwe theatervormen ontwikkelen;
- ▶ overdragen van speelvorm en thematiek;
- ▶ ambassadeur zijn van Rotterdamse cultuur;
- ▶ groeien als gezelschap;
- ▶ vier grote producties maken en 24.000 bezoekers bedienen.

Powerboat is gehuisvest in De Banier, een theaterverzamelgebouw in de deelgemeente Noord. Van hieruit wil de groep direct communiceren met de bewoners in de omgeving. Daarnaast wil men het contact met scholen en opleidingen intensiveren.

Over het beleidsthema cultuurparticipatie merkt Powerboat op, dat alle activiteiten erop gericht zijn bezoekers te laten participeren en ze tot coproducent te maken.

Powerboat vraagt een verhoging van de structurele subsidie om zich verder te professionaliseren. Om te kunnen groeien is de aanstelling van een medewerker productie en publiciteit en een technisch assistent nodig.

Aanvraag subsidie cultuurplan 2009-2012 € 160.000

Subsidie cultuurplan 2005-2008 € 100.000

Overwegingen

Powerboat heeft een theoretisch goed onderbouwd plan geschreven. In de aanvraag mist de Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur echter de verbinding naar de praktijk. De groep heeft naar het oordeel van de Raad in vergelijking met vier jaar geleden weinig progressie gemaakt. Een goede reflectie op de achterliggende periode lijkt te ontbreken. Dat blijkt uit het feit dat het huidige beleidsplan inhoudelijk weinig verschilt van het plan dat vier jaar geleden werd ingediend. De vernieuwing, die Powerboat wenste met participatievoorstellingen als een nieuw interactief theatergenre, heeft ook weinig weerklank gevonden in het theaterlandschap van Rotterdam en Nederland. De participatievoorstellingen zijn weliswaar qua opbouw goed maar zij leiden niet tot een interessante theatrale ervaring. Het vormconcept blijft steken in theoretische bespiegelingen. Dit is de reden waarom de Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur negatief adviseert over opname in het cultuurplan.

Aan het beleidsthema cultuurparticipatie draagt Powerboat weinig bij omdat alleen wordt ingegaan op het participatieve karakter van de voorstellingen zelf en wat dat met de bezoeker doet. Powerboat beoogt in deze omschrijving niet het bereiken van een nieuw en divers publiek.

Prinses Christina Concours (PCC of de stichting)

Samenvatting advies

De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur koestert veel waardering en respect voor het Prinses Christina Concours. De stichting spant zich op prijzenswaardige en consistente wijze in voor de ontwikkeling van jonge muziktalenten. De pedagogisch doordachte opzet van het concours en de resultaten dwingen respect af.

De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur adviseert om structurele subsidie toe te kennen aan de Stichting Prinses Christina Concours binnen het cultuurplan 2009-2012 voor het gevraagde bedrag.

Positief voor € 21.000

Functies

muziekpodium klassiek en jazz

intermediairfuncties amateurkunst

intermediairfuncties evenementen

expertisecentrum cultuureducatie

Beleidsthema's

cultuurparticipatie

cultuur en school

internationalisering

Beschrijving aanvraag

De Stichting Prinses Christina Concours stelt zich ten doel de promotie van klassieke muziek en jazz onder jongeren in Nederland. Op verschillende plaatsen in het land organiseert de stichting jaarlijks concoursen waaraan iedereen tussen de 12 en 19 jaar kan deelnemen; voor zangers wordt de minimumleeftijd verhoogd naar 21 jaar. De stichting stimuleert het geselecteerde talent gericht, onder andere door hen de mogelijkheid te bieden om podiumervaring op te doen. Ook geeft zij studieadviezen en bemiddelt en helpt bij de verwerving van goede muziekinstrumenten.

Het PCC wil er op die manier aan bijdragen dat klassieke muziek en jazz een nieuw, en jong, publiek bereiken. Om het publiek te bereiken verzorgt de stichting televisieprogramma's, afgestemd op een jong kijkerspubliek. Voorts stimuleert de stichting dat de jonge getalenteerde musici een voorbeeldfunctie vervullen. Daartoe heeft de stichting een mobiele mini-concertzaal, met een elektro-akoestisch systeem, ingericht in een trailer van een vrachtwagen, de Classic Express. Deze zaal reist door het land langs scholen, waar de jonge concourswinnaars concerten verzorgen voor de scholieren.

De concoursen worden op zes verschillende plaatsen in het land gehouden, waaronder Rotterdam. Behalve het feitelijke concours in de Doelen en bij Codarts, organiseert de stichting masterclasses, concerten en presentaties op festivals en andere locaties, en concerten op basisscholen met de Classic Express. Voor jonge talenten organiseert de stichting internationale tournees. Het PCC werkt samen met verschillende instellingen op het gebied van muziek(educatie) waaronder conservatoria, muziekscholen, festivals, basisscholen, omroepen, het Jeugd Orkest Nederland en het Nationaal Jeugd Orkest. Het PCC wil in Rotterdam een brugfunctie vervullen tussen de amateurmuziek en Codarts.

Voor de komende cultuurplanperiode 2009-2012 heeft de stichting de voortzetting en verdieping van haar activiteiten, onder andere:

- ▶ het jaarlijkse regionale concours klassieke muziek voor de provincie Zuid-Holland in Rotterdam;
- ▶ voor zangers wordt met ingang van 2008 de minimumleeftijd verhoogd van 19 naar 21 jaar;
- ▶ het instrument orgel wordt toegevoegd;

- ▶ met de Classic Express reizen winnaars van het PCC langs scholen om concerten te verzorgen voor maximaal 35 kinderen per concert. In Rotterdam werkt het PCC samen met de SKVR voor educatieve randactiviteiten. Het PCC bereikt met dit project landelijk 10.000 kinderen, in Rotterdam verzorgt hij jaarlijks minimaal twaalf concerten. De Classic Express wordt extern gefinancierd;
- ▶ het PCC bevordert cultuurparticipatie door middel van imagoverbetering van klassieke muziek bij jongeren via televisieprogramma's;
- ▶ eens in de twee jaar vinden het Prinses Christina Jazz Concours en het Prinses Christina Compositie Concours plaats;
- ▶ om de nazorg van het jonge muzikalent te verbeteren wil het PCC meer structuur aanbrenge in de binnenlandse concerten;
- ▶ voor wat betreft haar internationale ambities, vermeldt de stichting de succesvolle reeks jaarlijkse concerten in het buitenland, die dan ook zal worden voortgezet;
- ▶ het project Jong voor Oud, waarin jong talent optreedt voor bejaarden in verzorgingshuizen, wordt ingekrompen omdat het financieel niet langer haalbaar is.

Daarnaast streeft het Prinses Christina Concours naar vergroting van de uitstraling, onder andere door middel van publicitaire uitingen en de Classic Express. Ook bevordert de stichting talentontwikkeling door studiebeurzen te verstrekken.

Het Prinses Christina Concours is gericht op cultuurparticipatie, specifiek door jongeren, in klassieke muziek en jazz. Zijn taak binnen het beleidsthema cultuur en school geeft de stichting vorm door middel van de door concertseries door concoursteelnemers, die zij naar school brengt in de Classic Express. Voor wat betreft internationalisering, concentreert de stichting zich op planning en begeleiding van buitenlandse tournees van deelnemers aan het concours.

Aanvraag subsidie cultuurplan 2009-2012 € 21.000

Subsidie cultuurplan 2005-2008 € 13.000

Overwegingen

De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur koestert veel waardering en respect voor het Prinses Christina Concours. De stichting spant zich op prijzenswaardige en consistente wijze in voor de ontwikkeling van jonge muzikalenten. Bijzonder in het oog springt dat de organisatie zich sterk inzet voor de pedagogisch doordachte opzet van het concours, met zijn methodiek van begeleiding, voorbereiding en nazorg van de deelnemers en/of winnaars. Deze werkwijze behoort tot de bedrijfsfilosofie van waaruit de stichting haar primaire taak vervult: de efficiënte organisatie van het concours.

De stichting is via haar uitgebreide netwerk actief op zoek naar potentiële deelnemers en stelt veel in het werk om de bijzondere talenten die zij vindt te koesteren en hen daadwerkelijk tot bloei te laten komen.

De opzet van het concours staat open voor deelnemers in verschillende leeftijdscategorieën, en bereikt talenten en toeschouwers in breed samengestelde groepen. De Classic Express getuigt van een sterk staaltje denkwerk en praktische daadkracht: de schaal van de activiteit mag dan bescheiden zijn, de uitwerking is effectief. Het Prinses Christina Concours verdient lof voor dit initiatief.

De sfeer tijdens de activiteiten draagt in sterke mate bij aan de plezierige uitstraling van het concours, dat ook door de media is opgemerkt.

Daarnaast heeft de Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur waardering voor de goede balans tussen de genres. Zo ziet de Raad de instelling van het jazzconcours als een verrijking. De Raad is eveneens bijzonder ingenomen met de instelling van het tweejaarlijkse compositieconcours. De Raad bepleit voortzetting van dit onderdeel, hoewel hij de complexiteit daarvan in organisatorische zin inziet.

De stichting is zich welbewust van haar positie in de culturele infrastructuur, en zij vervult haar rol daarin met verve. De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur doet in verband met het onderwerp positionering, de suggestie om tot nader overleg en wellicht afstemming te komen met

andere (landelijke) organisaties op het gebied van talentontwikkeling in opkomende muzikale genres, bijvoorbeeld wereldmuziek. Naar het inzien van de Raad kan de gezamenlijke expertise voor de betrokken instanties meerwaarde opleveren.

De Stichting Prinses Christina Concours geeft in haar beleidsplan een heldere toelichting bij de begroting en overtuigende argumenten voor de gevraagde verhoging van de subsidie voor het cultuurplan 2009-2012; de verhouding tussen de aangevraagde bedragen bij de verschillende fondsen beoordeelt de Raad als evenwichtig.

De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur adviseert dan ook om structurele subsidie toe te kennen aan de Stichting Prinses Christina Concours binnen het cultuurplan 2009-2012, voor het gevraagde bedrag.

Productiehuis Rotterdam

Samenvatting advies

De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur adviseert positief over de huidige praktijk van Productiehuis Rotterdam. De Raad oordeelt negatief over integratie van Productiehuis Rotterdam en de werkplaats van Lantaren/Venster. Beide instellingen moeten blijven bestaan, zij het met een sterker profiel in de productiefunctie, de werkplaatsfunctie en de programmeringfunctie. Wunderbaum en De Rotterdamse Connectie zijn zelfstandige gezelschappen die geen onderdeel zouden moeten zijn van Productiehuis Rotterdam.

De Raad is zeer positief over het plan en de kwaliteit van de producties van Wunderbaum. Het gezelschap verdient een eigen plek in het cultuurplan. De Raad zou het gehele voor Wunderbaum gevraagde bedrag beschikbaar willen stellen. Gezien de beperktheid van het budget is dit echter niet mogelijk.

Voor de productiewerkplaats en de theater- en dansprogrammering in de Gouvernestraat moet een nieuwe organisatie komen en een nieuw plan worden geformuleerd. Na twee jaar zouden beide functies moeten worden geëvalueerd.

Productiehuis Rotterdam	positief voor € 300.000
Productiewerkplaats en programmering Gouvernestraat (zie ook de inleiding van het advies)	positief voor € 400.000
Wunderbaum	positief voor € 150.000

Functie

werkplaats en productiehuis voor theater

Beleidsthema's

cultuurparticipatie

cultuur en School

internationalisering

Beschrijving aanvraag

De kernfuncties van de Rotterdamse Schouwburg zijn presenteren en produceren. Deze zijn ondergebracht in resp. de stichting Rotterdamse Schouwburg en de stichting Productiehuis Rotterdam. Deze aanvraag betreft de stichting Productiehuis Rotterdam.

Het plan behelst meer dan de voortzetting van de huidige functie van Productiehuis Rotterdam.

De komende cultuurplanperiode wil de aanvrager zijn productiefunctie integreren in de werkplaatsfunctie theater die nu onderdeel uitmaakt van de Stichting Theater Lantaren/Venster.

Jong theatertalent wordt in de werkplaats aan de Gouvernestraat gescout en gecoacht bij het doorlopen van de eerste fasen in het ontwikkelingsproces. In 2010 zal Lantaren/Venster met de film- en muziekprogrammering een nieuw gebouw betrekken op de Wilhelminapier. Het bestuur van Lantaren/Venster beseft wat het belang is van de werkplaats en de theaterprogrammering en wil deze om die reden graag overdragen aan de Rotterdamse Schouwburg en Productiehuis Rotterdam.

Het Productiehuis Rotterdam tekent de komende jaren in op de volgende subfuncties:

- ▶ productie en begeleiding van jong talent;
- ▶ productie en begeleiding van (regie)talent in meerjarige trajecten in samenwerking met Rotterdamse gezelschappen;
- ▶ productie en begeleiding van gevorderde Rotterdamse makers inclusief Wunderbaum;
- ▶ productie en begeleiding van interdisciplinair werkende makers en makers van buiten Nederland;
- ▶ productie van stadsprojecten en festivals, die deel uitmaken van het programma van de Rotterdamse Schouwburg.

Productiehuis Rotterdam ziet zichzelf als de creatieve productiewerkplaats in een hechte wisselwerking met de programmering van de Rotterdamse Schouwburg. Met producties en projecten, van lokaal talent tot de internationale top, wil het de internationale uitstraling van de Rotterdamse Schouwburg versterken, maar ook het maatschappelijke en publieke draagvlak voor kwaliteitspodiumkunsten in Rotterdam vergroten. Daarmee investeert Productiehuis Rotterdam naar eigen zeggen in het cultureel burgerschap dat het Rotterdamse stadsbestuur wil versterken. Om jonge makers optimale kansen in ontwikkeling en doorstroming te bieden, investeert Productiehuis Rotterdam in netwerken. Het betreft niet alleen contacten met de Rotterdamse gezelschappen als RO Theater, OT en Bonheur (preferred partners), maar ook andersoortige instellingen als V2_Organisatie en het Internationaal Film Festival Rotterdam en internationale contacten.

Productiehuis Rotterdam heeft de ambitie om de komende vier jaar iets te doen aan de kwetsbare positie van de podiumkunsten. Dit kan door aan de slag te gaan met jonge makers die in staat zijn een dialoog te voeren met publiek van een andere culturele herkomst, of met een ander soort cultuurbeleving. De huisgezelschappen Wunderbaum en de Rotterdamse Connectie van John Buijsman en Keimpe de Jong worden betrokken bij de branding, de marketing en het publieksbereik, waardoor de zichtbaarheid en het belang van Productiehuis Rotterdam wordt versterkt. In de komende cultuurplanperiode wil Productiehuis Rotterdam twee maal een groot project in de stad en in de wijken organiseren. Het wil ook samenwerken met een lokaal cultuurcentrum.

Productiehuis Rotterdam ziet zichzelf als dé plek voor ontwikkeling van professioneel theatertalent in de stad. De gezelschappen OT, Bonheur en RO Theater willen met Productiehuis Rotterdam een gezamenlijke verantwoordelijkheid nemen in dit streven door jonge makers een ontwikkelingstraject aan te bieden, waardoor ze zich in een vroeg stadium zullen binden aan Rotterdam. Het kan gaan om een regie bij RO Theater of andere vormen van artistieke begeleiding bij Bonheur of OT. Maar Productiehuis Rotterdam wil ook de plek zijn waar gevorderde (internationale) theatermakers nieuwe concepten en vormen kunnen realiseren op het gebied van muziektheater, interdisciplinaire projecten en theatrale installaties.

Productiehuis Rotterdam wil meer investeren in marketing om het publieksbereik te vergroten, maar ook de impresariaatfunctie vervullen, zodat producties zowel landelijk als internationaal worden verkocht.

Productiehuis Rotterdam gaat verder projecten initiëren en organiseren die wortelen in de stad. Voorbeelden zijn Brandhaarden, festivals als Motel Mozaique en evenementen die in samenwerking met Kosmopolis worden opgezet.

Productiehuis Rotterdam wil zich onderscheiden van andere productiehuizen in Nederland door:

- ▶ de inbedding in een stadstheater, de Rotterdamse Schouwburg;
- ▶ de oriëntatie op talent van verschillende culturele herkomst;
- ▶ het bieden van maatwerk: zowel kleinschalig (vlakke vloer), op locatie, voor de grote zaal, nationaal en internationaal.

Door te integreren met de werkplaats en de theaterprogrammering van Lantaren/Venster ontstaat voor de Rotterdamse Schouwburg en Productiehuis Rotterdam een tweede plateau. Het gebouw aan de Gouvernestraat, zal volgens de plannen, qua regie en exploitatie worden aangestuurd door Productiehuis Rotterdam.

Productiehuis Rotterdam wil deel uitmaken van de landelijke basisinfrastructuur voor productiehuizen. Het ziet zichzelf als een productiehuis met een brede taakstelling waar talent van de academie en talent van de straat samenkomen. Productiehuis Rotterdam wil als volgt talentontwikkeling gestalte geven.

In Kitchenettes, die drie keer per jaar worden georganiseerd, kan pril en cultureel divers talent onder begeleiding van een coach in kortlopende projecten zijn talent aanscherpen. Daarnaast worden in samenwerking met Rotterdamse gezelschappen per jaar 2 à 3 langere projecten georganiseerd met veelbelovende theatertalenten. Criterium voor deelname is een professionele opleiding. Ook gevorderde makers, die zich niet willen verbinden aan een gezelschap, moeten een plek kunnen krijgen in het productiehuis.

Acteurscollectief Wunderbaum zal jaarlijks twee grotere projecten en een experimentele productie voor zijn rekening nemen en de Rotterdamse Connectie krijgt in de komende vier jaar de gelegenheid om drie producties te maken.

De Rotterdamse Schouwburg en Productiehuis Rotterdam tekenen samen in op de landelijke functie internationaal platform (zie ook het advies over de Rotterdamse Schouwburg). In dit kader wordt een tweetal internationale coproducties en/of projecten per jaar gepland. Verder wil Productiehuis Rotterdam jaarlijks twee tot drie producties van internationale kunstenaars produceren, omkleed met residenties, masterclasses en workshops en ontmoetingen met vakgenoten.

Landelijk werkt Productiehuis Rotterdam samen met Gasthuis/Frascati in Amsterdam en Theater a/d Werf in Utrecht in het produceren en tonen van belangwekkende internationale kunstenaars. Verder is Productiehuis Rotterdam verbonden aan Next Step, een netwerk van Europese podia en festivals dat tot 2012 jaarlijks € 1 mio investeert in het coproduceren en tonen van internationale talenten.

Over het beleidsthema Internationalisering van het College is al het een en ander vermeld.

De beleidsthema's cultuur en school en cultuurparticipatie worden door Productiehuis Rotterdam ook belicht. De ambitie om het maatschappelijke en publieke draagvlak van de Rotterdamse Schouwburg en Productiehuis Rotterdam te vergroten geeft inhoud aan het beleidsthema cultuurparticipatie. Dit streven loopt als een rode draad door alle facetten van het beleid, aldus de aanvrager, in festivals, Brandhaarden, events, wijkprojecten en locatieprojecten. Wat betreft cultuur en school noemt Productiehuis Rotterdam de workshops voor scholieren en kunstvakstudenten rondom eigen producties.

Tot slot gaat Productiehuis Rotterdam in op de relatie met Lantaren/Venster. Er komt een zgn. integratieagenda die zal worden geëffectueerd wanneer de subsidiebeschikkingen duidelijk zijn. Beide partijen willen de bestuurlijke en juridische structuur per 1-1-2009 rond hebben. Het seizoen 2009/2010 zal volledig worden samengewerkt en de feitelijke intrek in het gebouw aan de Gouvernestraat zal medio 2010 plaatsvinden.

Daarvóór zal het qua ruimte en techniek geschikt moeten worden gemaakt voor de nieuwe functie. Tegen die tijd herbergt het gebouw twee theaterzalen, een filmzaal voor lezingen, presentaties en debatten, vier repetitiestudio's en twintig kantoorplekken. De kosten zijn geschat op 3 à 4 mio euro.

Aanvraag subsidie cultuurplan 2009-2012 € 995.000
Productiehuis Rotterdam + werkplaats en programmering Lantaren/Venster

Subsidie cultuurplan 2005-2008 € 402.000
Productiehuis Rotterdam

Overwegingen

Het Productiehuis Rotterdam 'nieuwe stijl' ziet voor zichzelf een zeer brede taakstelling. Met producties en projecten van lokaal talent tot de internationale top, wil het Productiehuis Rotterdam zowel de internationale uitstraling van de Rotterdamse Schouwburg als het maatschappelijke en publieke draagvlak voor kwaliteitspodiumkunsten in Rotterdam voor een breed en divers publiek versterken. De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur vindt het jammer dat in het beleidsplan een reflectie op de eigen prestaties nauwelijks aan bod komt. Hij is overigens weinig ingenomen met het beleidsplan in stilistisch opzicht. Het is een taai en door zijn omvang moeilijk leesbaar document.

De Raad gelooft op dit moment ten dele in de verwezenlijking van de missie van Productiehuis Rotterdam. Hij onderstreept het belang van beide functies in de stad. Die zouden zelfs moeten worden versterkt. De keuze van Productiehuis Rotterdam om de werkplaatsactiviteiten van Lantaren/Venster te integreren in het huidige Productiehuis Rotterdam wordt door de Raad echter niet gedeeld en wel om drie redenen.

De organisatiestructuur is veel te breed en te hiërarchisch van opzet en een dwingende inhoudelijke reden voor de verruiming van taken in één organisatie ontbreekt. Maar de

belangrijkste reden is dat de Raad er niet van overtuigd is dat er een dialoog op gang komt tussen de twee geschetste perspectieven, enerzijds de ontwikkeling van cultureel divers talent van onderaf (de straat) en anderzijds het begeleiden van afgestudeerde makers (de academie) en makers die hun sporen al hebben verdiend.

Zoals gezegd verdient Rotterdam sterke functies voor een productiehuis en een werkplaats voor theater. Productiehuis Rotterdam zou naar het oordeel van de Raad de gelegenheid moeten krijgen om zijn huidige functie te continueren. De keuze voor de samenwerking met makers zou wel meer profiel moeten krijgen zodat Productiehuis Rotterdam een sterke eigen signatuur ontwikkelt. Er zou meer nieuw afgestudeerd talent naar Rotterdam moeten worden gelokt met een Productiehuis Rotterdam dat kansen biedt en doorstromingsmogelijkheden creëert, zowel in de stad, als landelijk en internationaal. Maar het is vooral van belang dat talent in de stad blijft en dat zou in de samenwerking met de preferred partners RO Theater, OT en Bonheur in meerjarige ontwikkelingstrajecten kunnen gaan lukken. Een regie en/of andere vorm van begeleiding door een gerenommeerd gezelschap bieden deze aspirant-makers immers een concreet perspectief.

Voor wat betreft de producties op het gebied van muziek en muziektheater binnen het Productiehuis Rotterdam is de Raad positief. Daarbij past echter wel de kanttekening dat het beleidsplan de functie als muziek(theater)productiehuis niet expliciet of uitvoerig omschrijft. De gerealiseerde producties binnen het genre van muziektheater en interdisciplinaire voorstellingen worden door de Raad echter gewaardeerd. De Raad bepleit dat het Productiehuis er oog voor houdt om juist jonge en mogelijk vernieuwende talentvolle makers/musici zijn faciliteiten te gunnen.

Ook de werkplaatsfunctie is voor Rotterdam van grote betekenis aldus de Raad. Het pand van Lantaren/Venster aan de Gouvernestraat is en blijft zeer geschikt voor de doelgroep van een theaterwerkplaats. Het is een plek in het hart van de stad die laagdrempelig is voor het jonge talent en het publiek van verschillende culturele herkomst. De Kitchenette blijkt een geslaagde formule om opkomend talent aan het publiek te tonen. Ook de mogelijk toekomstige huisvesting van Dansateliers in dit pand biedt interessante samenwerkingsmogelijkheden. De kleinschalige theater- en dansprogrammering, die bij Lantaren/Venster in het verleden nogal eens in het gedrang kwam door de prioriteit van film- en muziekprogrammering krijgt straks, na de verhuizing naar de Wilhelminapier, veel meer ruimte om zich te ontwikkelen. Rotterdam wordt verrijkt met een aantal kleine podia en repetitieruimten waardoor meer mogelijkheden ontstaan voor een diverse theater- en dansprogrammering in de stad. Kortom, dit is een plek die voor deze genres gerevitaliseerd zou moeten worden en daar wil de Raad graag ruim baan voor maken. Naar aanleiding van dit advies zou een kwartiermaker een programma van eisen moeten opstellen voor de productie-werkplaatsfunctie én de programmeringfunctie voor kleinschalige dans en theater ter plekke. Beide functies zouden onder een sterke autonome artistieke leiding gestalte moeten krijgen in een nieuwe organisatie. Het zou verstandig zijn om Dansateliers hierin te betrekken. Dansateliers is namelijk van plan om binnen afzienbare tijd naar deze plek te verhuizen.

In dit advies wordt niet beoogd dat Productiehuis Rotterdam en de theaterwerkplaats volledig gescheiden moeten gaan opereren. Integendeel, de samenwerking, afstemming in programmering en verdieping in de talentontwikkeling die beide instellingen tot kerntaak hebben, zou een gedeelde agenda moeten zijn.

Wunderbaum en De Rotterdamse Connectie worden in dit plan als Fremdkörper ervaren. De Raad vraagt zich af waarom deze gezelschappen onder de paraplu van Productiehuis Rotterdam functioneren. De visitekaartfunctie voor Productiehuis Rotterdam is duidelijk, maar welke inhoudelijke redenen zijn er voor deze liaison? De doorstroming van talent zowel binnen als buiten Productiehuis Rotterdam wordt er eerder door belemmerd dan bevorderd.

De keuze van de Rotterdamse Schouwburg om Wunderbaum vier jaar geleden naar Rotterdam te halen was op zich een schot in de roos. De Raad is zeer positief over het plan en de kwaliteit van de producties van Wunderbaum. Het gezelschap verdient een eigen plek in het cultuurplan. Over de Rotterdamse Connectie is de Raad minder enthousiast. De voorstellingen vindt de Raad wisselend van niveau en van een zodanige eigen receptuur dat deze makers eigenlijk niet passen

in de missie van Productiehuis Rotterdam. Ook de (oudere) makers, die eens iets anders willen uitproberen, dragen naar het oordeel van de Raad niet altijd bij tot een sterk profiel van Productiehuis Rotterdam. Het experiment en het zoeken naar nieuwe wegen van deze makers moet in het Rotterdamse theaterveld zeker een kans krijgen, maar zij zouden een beroep kunnen doen op incidentele subsidiebudgetten.

Het internationale (co)produceren van Productiehuis Rotterdam vindt de Raad belangrijk, omdat dit strookt met de plannen van de Rotterdamse Schouwburg voor een sterkere internationale programmering. Het zou goed zijn als de internationale coproducties ook voldoende zichtbaar zijn in het buitenland.

De plannen voor samenwerking van Productiehuis Rotterdam met een lokaal cultuurcentrum in een community art project ogen sympathiek, maar worden niet uitgewerkt. De Raad vraagt zich af wat de meerwaarde is voor het profiel van Productiehuis Rotterdam.

Productiehuis West-Nederland

Samenvatting advies

De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur onderkent de waarde van de functie van een productiehuis als aanvulling op de bestaande infrastructuur van de popmuziek, zeker waar het de ontwikkeling van nieuwe pop betreft. De organisaties die samen het nieuwe Productiehuis West-Nederland initiëren hebben expertise en hun geschiedenis in de popwereld van Rotterdam en de provincie Zuid-Holland. Voor de projecten die zij in het verleden hebben gerealiseerd heeft de Raad waardering. De Raad mist echter in het beleidsplan een visie op de methodiek voor talentontwikkeling en op de muziekinhoudelijke koers.

Het aantal functies en de schaal van de ambities, ook in financieel opzicht, ontnemen het zicht op de kernactiviteit: door zijn omvangrijke opzet schiet het plan aan zijn doel voorbij. Het plan werpt geen licht op de beoogde positie of meerwaarde van deze organisatie in de Rotterdamse popwereld. De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur adviseert om deze redenen negatief over opname van het Productiehuis West-Nederland in het cultuurplan.

Functies

werkplaats/productiehuis muziek
intermediairfunctie amateurkunst
intermediairfunctie talentontwikkeling
intermediairfunctiefestivals en evenementen,
cultuureducatie
presentatiefunctie grootstedelijke jongerencultuur

Beleidsthema's

cultuurparticipatie
cultuur en school
internationalisering

Beschrijving aanvraag

Het Productiehuis West-Nederland is een nieuwe organisatie die is opgericht door de bestaande Stichting Popprojecten, in nauwe samenwerking met CultLab. De Stichting Popprojecten organiseert projecten op het gebied van productie en receptie van popmuziek, en zij biedt faciliteiten en ondersteuning. De Stichting organiseert en produceert eveneens evenementen en festivals in opdracht van verschillende gemeenten, buiten Rotterdam. CultLab is een advies- en projectenbureau in de popsector, met een brede portefeuille, onder andere (publieks)onderzoek, productie, marketing en educatie. Het nieuwe Productiehuis West-Nederland werkt nauw samen met de Zuid-Hollandse Popunie. De onderlinge positionering van de Popunie en het Productiehuis wordt beschreven als complementair: de Popunie richt zich op de basisvoorzieningen voor (beginnende) popmusici, het Productiehuis zal zich toeleggen op verdere ontwikkeling van bijzonder getalenteerde deelnemers.

Het initiatief tot het Productiehuis komt voort uit betrokkenheid van de bestaande organisaties bij de popmuzieksector, onder andere tegen de achtergrond van actuele ontwikkelingen in die sector: veranderingen in de productie, distributie en consumptie van popmuziek. De organisatie stoelt haar plannen ook op een geconstateerde sterke behoefte aan vernieuwend aanbod en een ontwikkelingsfunctie in de popsector en behoefte om opkomende talenten te begeleiden.

De wijde verspreiding en de hoge participatiegraad in de popcultuur, van publiek en gepassioneerde beoefenaren, spelen eveneens een belangrijke rol. Bij beleidsmakers leeft het inzicht dat pop een vitale sector is en kan dienen als het cement tussen verschillende bevolkings- en leeftijdsgroepen. Ook benoemen de initiatiefnemers de enorme economische potentie van popcultuur en haar waarde voor het imago van stad en regio. Er bestaat immers een groot potentieel publiek voor pop in alle genres en er zijn talloze (jonge) makers die zich verder

zouden kunnen en willen ontwikkelen. Onder hen bestaat behoefte aan faciliteiten, expertise en coaching om hun aanwezige talenten te ontwikkelen en tot bloei te brengen.

De organisatie stelt vast dat er in de westelijke regio van Nederland, lees Zuid-Holland, (nog) geen productiehuis is dat zich richt op de ontwikkeling van toptalent in de (urban)popcultuur. Het Productiehuis West-Nederland ambieert die taak en beschikt, naar eigen zeggen, over de expertise om die te vervullen. Het Productiehuis richt zich primair op talentontwikkeling, promotie en stimulering van toptalent. Het beleidsplan verwoordt als concrete doelstelling om jaarlijks minimaal twaalf producties en labprocessen te realiseren waarmee het bijdraagt aan de professionalisering van talenten. De organisatie biedt deze producties aan bij (inter)nationale festivals en podia.

Het Productiehuis West-Nederland wil jonge cultuurmakers dergelijke faciliteiten bieden in een omgeving waar zij verantwoorde artistieke risico's [kunnen] nemen en met elkaar in contact kunnen komen. Het Productiehuis is een plek voor coaching en scouting van (urban)toptalent. Het vervult de brugfunctie richting de podia en festivals en is het aanspreekpunt voor de onderwijsinstellingen.

Het Productiehuis kiest de twee grote steden Den Haag en Rotterdam als basis, maar presenteert zich ook in popinstellingen in andere kernen in de provincie, en het opereert (inter)nationaal. Het Productiehuis zal nauw samenwerken met Het Paard in Den Haag en in Rotterdam met WaterFront, in overleg waarmee het zijn voorliggende beleidsplan heeft opgesteld. In beide steden werkt het Productiehuis samen met collega-instellingen en andere relevante instanties, waaronder de muziekvakopleidingen.

Het Productiehuis staat open voor alle vormen van popcultuur: van urban arts of rock tot loeiharde tekno. De nadruk ligt op experiment en vernieuwing en stimuleert de deelnemers tot cultureel ondernemerschap. De werkwijze is dat het Productiehuis projecten opzet met makers, podia, festivals en onderwijsinstellingen. Jaarlijks worden er enkele projecten specifiek ontwikkeld om uit te zetten bij podia en festivals in heel Nederland, waarbij ook internationaal naar afzetmogelijkheden gekeken zal worden. De laboratoriumprojecten zijn er speciaal op gericht regionaal talent te ontwikkelen. Het Productiehuis verzorgt ook educatieve modules rond popmuziek voor brede scholen en primair en secundair onderwijs.

Het Productiehuis heeft ambitie om hét productiehuis voor de popcultuur in West-Nederland te worden, maar tevens bij te dragen aan een bloeiend en bruisend popklimaat in Rotterdam en Den Haag.

Enkele van de overige doelstellingen zijn:

- ▶ minimaal één project speciaal voor het basisonderwijs en één project voor het secundair onderwijs;
- ▶ bevordering van samenwerking en afstemming tussen relevante partners;
- ▶ stimulering van initiatieven van makers en organisaties door (co)financiering en (co)productie van projecten met voldoende artistieke kwaliteit;
- ▶ verbindingen leggen met andere kunstvormen.

Voor wat betreft de ontwikkelingen bij makers en publiek wijst het beleidsplan op de veranderende bevolkingssamenstelling en de daaruit volgende differentiatie van publieksgroepen en muziekculturen. Voor wat betreft zijn positie als productiehuis binnen het landelijke bestel verwijst het plan naar relevante nota's, speciaal naar de recente nota Kunst van Leven, die het belang van productiehuizen in het bestel onderstreept.

Het Productiehuis West-Nederland wendt zich voor structurele financiering tot de cultuurplannen van het Rijk en de gemeentes Den Haag en Rotterdam, fondsen en andere gemeentes. Voorts toont de begroting inkomsten van opdrachtgevers.

- ▶ Cultuurparticipatie: het Productiehuis West-Nederland vervult verschillende functies op het gebied van actieve en passieve cultuurparticipatie: begeleiding, stimulering en productie. Het onderscheidt drie aandachtsgebieden: vernieuwend aanbod, differentiatie en talentontwikkeling. Het plan schaaft onder deze paragraaf zijn plannen voor en betrokkenheid bij nieuwe of bestaande educatieve producten en projecten.
- ▶ Internationalisering: hoewel het Productiehuis zich voor zijn primaire taken richt op Rotterdam, Den Haag en de ruime regio West-Nederland, streeft het uitdrukkelijk

internationale samenwerkingsverbanden na, onder andere voor afzetmogelijkheden van de producties van de eigen talenten.

Aanvraag subsidie cultuurplan 2009-2012 € 175.000

Subsidie cultuurplan 2005-2008 n.v.t.

Overwegingen

De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur is bekend met de organisaties waaruit het Productiehuis West-Nederland voortkomt. Die constellatie en de eerder gerealiseerde projecten worden door de Raad op inhoudelijke gronden positief gewaardeerd, evenals de ambitie om jonge, opkomende bands en talenten te helpen zich te ontwikkelen, hen te begeleiden en te stimuleren. De Raad onderkent de waarde van de aanvullende functie van een productiehuis binnen de infrastructuur van de popmuziek, zeker waar het de ontwikkeling van nieuwe pop betreft. Het is immers bekend dat commerciële partijen weinig belangstelling hebben voor artistieke vernieuwing tot het moment dat die zich op de markt bewijst.

De organisaties hebben hun afzonderlijke en gezamenlijke verdiensten voor musici en bands en voor het aanjagen van inhoudelijke ontwikkelingen bij jonge makers, bijvoorbeeld via het bestaande project van de Popunie: High School Music Competition. De geschetste labprocessen laten zich lezen als veelbelovende projecten, die doordacht zijn opgezet. Uit eerdere projecten is het de Raad bekend dat de organisaties hun docenten weten te kiezen en dat de inspanningen leiden tot goede inhoudelijke resultaten. Ook de combinatie van genres en stijlen beoordeelt de Raad positief.

Het beleidsplan schetst zinvolle activiteiten voor de verdere ontwikkeling en vernieuwing in de popmuziek in de gehele provincie Zuid-Holland, met kernactiviteiten in de twee grote steden Den Haag en Rotterdam. De samenwerkingsverbanden die het productiehuis heeft geëntameerd met de relevante partijen en podia in de steden en andere kernen in de provincie, liggen voor de hand voor organisaties met jarenlange ervaring in het veld, inclusief de expertise van de Zuid-Hollandse Popunie. Het plan maakt niet inzichtelijk hoe de rolverdeling is tussen de betrokken partijen onderling en ten opzichte van de Zuid-Hollandse Popunie.

Uit het beleidsplan blijkt niet zonneklaar hoe de samenwerking met WaterFront gestalte krijgt. De vermelde afstemming bij de opstelling van beider beleidsplannen heeft niet geleid tot een duidelijk afleesbare onderlinge positiebepaling of complementaire taken. Evenmin benoemt het beleidsplan de positie ten opzichte van de andere organisaties in Rotterdam met functies als broedplaatsen en kweekvijvers, bijvoorbeeld het World Music & Dance Centre of het HipHopHuis. Vooral echter mist de Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur in het beleidsplan van het Productiehuis Zuid-Holland een visie op de gewenste muzikale ontwikkelingen, het plan maakt niet duidelijk welke koers het wil volgen. Evenmin blijkt dat het productiehuis een toename van het concertaanbod zal verzorgen. De paragrafen waarin het plan verwijst naar educatie en opkomende muziekstijlen, onder de invloed van demografische ontwikkelingen, komen obligaats over.

Uit het beleidsplan blijkt dat het Productiehuis Zuid-Holland grote ambities koestert, behalve de functie werkplaats/productiehuis schetst het verschillende andere functies waaronder de organisatie van festivals en evenementen. De voornemens van het productiehuis om projecten te ontwikkelen die het aanbiedt aan (inter)nationale festivals wekken de indruk dat het een rol als organisatie- of marketingbureau of impresariaat niet versmaadt. Die rol doet twijfel rijzen over de strikte noodzaak en de hoogte van de gevraagde structurele subsidie.

De begroting weerspiegelt de grootse voornemens. De financiële opstelling leunt op de aanname dat landelijke fondsen en de twee grote steden in gelijke mate bijdragen met structurele middelen, naast beduidende inkomsten van opdrachtgevers. Het beleidsplan maakt evenwel niet duidelijk hoe het Productiehuis West-Nederland zich de inhoudelijke of zakelijke afstemming voor de activiteiten in de twee steden precies voorstelt of waarom het zich niet tot de provincie Zuid-Holland heeft gewend voor co-financiering, terwijl het expliciet ook een gewestelijke functie ambiëert.

De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur krijgt uit het beleidsplan de stellige indruk dat de ambities van het Productiehuis West-Nederland door hun grootse opzet juist hun doel voorbij schieten. Bovendien bieden de voorgestelde projecten weinig verdieping ten opzichte van die uit het verleden. Het plan heeft de Raad evenmin weten te overtuigen van een omissie in de culturele infrastructuur van Rotterdam waarvoor juist deze nieuwe organisatie de aangewezen partij zou zijn om in te vullen.

De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur adviseert dan ook negatief over opname van het Productiehuis West-Nederland in het cultuurplan 2009-2012.

Punt 5

Samenvatting advies

De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur vindt dat Punt 5 de activiteiten vooral moet blijven aanbieden in de deelgemeente en ondersteunt de verbetering van de voorwaarden waaronder de instelling wil gaan werken. Volgens de Raad is een uitbreiding van het takenpakket in dit stadium te hoog gegrepen. De Raad oordeelt positief over de aanvraag.
Positief voor € 15.000

Functies

beeldende kunst: cursusaanbod, (met inbegrip van presentatie, tegelijkertijd ook culturele werkplaatsvoorziening)

Beleidsthema's

cultuurparticipatie
cultuur en school

Beschrijving aanvraag

Stichting Punt 5 is ontstaan als initiatief van een groep beeldend kunstenaars en richt zich specifiek op de deelgemeente Delfshaven. Het pand dat de kunstenaars tot hun beschikking hebben is groot genoeg voor vijf ateliers, een grafiek werkplaats en een kinderatelier. De stichting bestaat inmiddels negen jaar, en heeft een serie van kunstprojecten ontwikkeld en uitgevoerd. In samenhang daarmee is een netwerk van basisscholen, wijkorganisaties en kunstorganisaties door heel Rotterdam ontstaan.

De ruimte van het Kinderatelier is zo opgezet dat er veel soorten van activiteiten mogelijk zijn. De ruimte heeft allerlei voorzieningen, zoals een etspers, een linopers, 15 kleine schilderezels, een etalage (waarin het werk van de kinderen hangt zodat andere wijkbewoners zien wat zij maken), professioneel gereedschap, kunstboeken etc.. De ruimte kan ook gebruikt worden voor exposities. Punt 5 loopt nu tegen ruimte- en geldgebrek aan, en zou daarom graag willen verhuizen naar een groter pand waar naast een kinderatelier ook een goede grafiekwerkplaats/cursusruimte voor volwassenen is.

De doelstelling ten aanzien van de kinderen is om kinderen kennis te laten maken met beeldende kunst en hen een positieve ervaring te laten beleven met het maken van kunst. Punt 5 hoopt eveneens dat beeldende expressie een betekenisvolle plaats in hun leven gaat innemen en dat zij kunst niet als iets van een andere wereld gaan zien. De stichting heeft aan de hand van haar ervaringen de Punt 5 methode ontwikkeld. Volgens deze methode geeft de stichting kunstlessen aan kinderen van vijf basisscholen. Deze lessen worden gegeven in een cursus/serie van acht lessen van 1,5 uur en dan afgesloten met een expositie. De instelling werkt binnen zo'n cursus met een thema. Binnen dit thema bekijkt ze voorbeelden uit de kunstgeschiedenis door middel van dia's, maar ook gebruikt ze verhalen mythen, sprookjes en andere inspiratiebronnen. Punt 5 werkt altijd met meerdere technieken binnen een serie kunstlessen. De stichting brengt hiermee kinderen in aanraking met dingen die ze nog nooit hebben gedaan en nooit van zichzelf hadden verwacht. De lessen zijn voor alle kinderen en zij worden ook betrokken bij de exposities, de mailing en het zelf inlijsten van het werk. Tijdens de lessen werkt de stichting met vrijwilligers die ze via de vrijwilligersvacaturebank van CVD/STAP bereikt.

Punt 5 wil ook een bijdrage leveren aan de sociale samenhang in de wijk, de integratie van allochtonen en participatie en emancipatie van vrouwen in de maatschappij. De stichting denkt dat de aantrekkingskracht van Punt 5 te maken heeft met het feit dat een ieder er zich veilig en serieus genomen voelt, dat ze laagdrempelig is en omdat het een instelling is die actief is in de buurt van de mensen zelf.

De afgelopen jaren heeft Punt 5 geprobeerd de kinderen van Delfshaven een podium te bieden om te laten zien wat ze kunnen en heeft daarbij samengewerkt met Discq, Delphi, de bewonersorganisatie Nieuwe Westen, stichting de Meeuw en Villa Zebra.

In de toekomst wil het Kinderatelier:

- ▶ professionaliseren en meer activiteiten ontwikkelen. Het wil meer kinderen, volwassenen en scholen bereiken en hen een kans geven om van de kunstprojecten gebruik te maken
- ▶ communicatiemethoden verbeteren en professionaliseren, onder andere d.m.v. een website. Met de website kunnen meer mensen worden bereikt, kunnen meer contacten met vergelijkbare organisaties worden onderhouden en kunnen publieke presentaties worden gegeven.
- ▶ meedenken over hoe de kwaliteit van het Rotterdamse kunsteducatieaanbod verbeterd kan worden
- ▶ meer samen denken met andere culturele instellingen

Aangevraagd voor cultuurplan 2009-2012 € 30.000

Aangevraagd bij fondsen, rijk, provincie € 7.300

Subsidie cultuurplan 2005-2008 nee

Overwegingen

De Raad is gecharmeerd van het werk van Punt 5 in Delfshaven. De stichting is in staat een publiek te bereiken dat normaal gesproken niet met kunst in aanraking komt; haar kwalitatief hoge aanbod is toegankelijk voor een diverse publieksgroep. In de aanvraag geeft Punt 5 aan in de komende cultuurplanperiode te willen professionaliseren, haar aanbod en publieksbereik te willen uitbreiden, waarmee een verhoging van de kosten gepaard gaat.

De Raad vindt echter dat de huidige kleinschaligheid van de instelling in verhouding tot het hoge publieksbereik in de deelgemeente een belangrijke succesfactor is voor Punt 5, en hij meent dat Punt 5 haar organisatie onvoldoende heeft ingericht om uit te breiden. De Raad steunt de beslissing van Punt 5 om de voorwaarden waaronder ze werkt te verbeteren, maar mist in de aanvraag een toelichting omtrent deze professionaliseringsslag. Ambitieuze plannen om uit te breiden worden genoemd, maar de (organisatorische) voorwaarden om die uitbreiding succesvol te laten zijn zijn niet uitgewerkt. Daarnaast ziet de Raad dat Punt 5 in haar aanvraag een groter accent legt op cultuurparticipatie en de sociale omstandigheden in de wijk, de artistiek-inhoudelijke elementen in de aanvraag lijken naar de achtergrond te zijn geschoven.

Concluderend vindt de Raad dat Punt 5 de huidige activiteiten vooral moet blijven aanbieden in de deelgemeente en ondersteunt de verbetering van de voorwaarden waaronder de instelling wil gaan werken. Volgens de Raad is een uitbreiding van het takenpakket in dit stadium te hoog gegrepen. De Raad oordeelt positief over de aanvraag. De ondersteuning uit het cultuurplan heeft betrekking op de verhoging van de kosten voor de docenten, de huisvestingskosten, de marketingkosten en om te professionaliseren.

RO Theater

Samenvatting advies

De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur adviseert positief over het RO Theater als stadsgezelschap. Het werkt met goede makers van verschillende signatuur die hoge verwachtingen scheppen over de kwaliteit van voorstellingen. Een eenduidig en helder artistiek profiel en een samenbindende visie zijn nog niet uitgekristalliseerd. Dat is belangrijk met het oog op de continuïteit van het gezelschap en de positionering in de stad. De Raad heeft begrip voor de wens om het vaste ensemble uit te breiden. Voor de educatieve projecten en Stadsprojecten zou hij de huidige subsidie graag verhoogd zien, echter de beperktheid van het budget laat dit niet toe.

Positief voor € 2.638.000

Functie

nationaal/stadstheatergezelschap met een repertoiretaak

Beleidsthema's

cultuurparticipatie

cultuur en school

internationalisering

Beschrijving aanvraag

Regisseur Alize Zandwijk is sinds 2006 artistiek leider van het RO Theater. Het RO Theater ziet de stad als een bron van verhalen die verteld moeten worden en een kweekvijver van talent dat moet worden ingezet. Maar ook als een openbaar podium dat breed moet worden bespeeld. Vijf regisseurs zullen de komende jaren het gezelschap dragen: Alize Zandwijk, Jetse Batelaan, Pieter Kramer, Gerardjan Rijnders en voor de familievoorstellingen Moniek Merckx. De grote zaal voorstellingen ziet de aanvrager als de top van het gezelschap. Deze zal de komende jaren meer worden verbonden met de bodem van het gezelschap: de kleinschalige producties en Stadsprojecten waarmee het RO Theater zich wil wortelen in de stad. Het gezelschap gelooft in de kracht van een groot ensemble. Het biedt acteurs en regisseurs de mogelijkheid om zich te ontwikkelen en om succesvolle voorstellingen door te spelen of in reprise te brengen. Om dit mogelijk te maken wil het RO Theater het vaste ensemble uitbreiden van negen naar vijftien acteurs. De structurele subsidie biedt het RO Theater de mogelijkheid om niet alles op voorhand vast te leggen. Het gezelschap wil speelruimte claimen om ideeën te laten ontstaan uit eerdere voorstellingen en projecten. Succesvolle stukken wil het gezelschap langer kunnen doorspelen en op het repertoire houden om het publieksrendement te maximaliseren en om de identiteit te bevestigen. Hiervoor heeft het RO Theater extra speelruimte gekregen in de planning van de Rotterdamse Schouwburg.

Alize Zandwijk blijft met haar eigen signatuur het klassieke repertoire openbreken met beeldende en rauwe enceneringen. Daarnaast zullen ook nieuwe teksten worden geschreven bijvoorbeeld door de Duitse schrijfster Dea Loher waarmee Zandwijk eerder succesvol samenwerkte. Naast dit repertoire wil de regisseur haar handschrift verder ontwikkelen met de Stadsprojecten. Dit is een nieuwe werk- en presentatievorm om Rotterdammers met hun eigen verhalen directer bij en in producties te betrekken. Het project *Moeders* (2007) geregisseerd door Alize Zandwijk was volgens de aanvrager een ijkpunt. Deze productie werd gedragen door amateurspelers uit de omgeving met hun eigen verhalen over leven en moederschap. Het format van *Moeders* wil de artistiek leider de komende jaren voortzetten met wisselende spelers en verhalen. De samenwerking met amateurspelers is ook voor Pieter Kramer een uitdaging. Hij maakte een serie docudrama's (RO TV) i.s.m. RTV Rijnmond met een cast van professionele en amateurspelers. Deze serie wordt de komende jaren voortgezet. Samen met Arjan Ederveen wil Kramer een groot locatieproject maken. Jetse Batelaan zal een aantal kleine producties maken en de stap naar de

grote zaal. Gerardjan Rijnders gaat jaarlijks een voorstelling maken, om te beginnen Woyzeck in het seizoen 2008/2009. Jeugdtheatermaker Moniek Merckx zal twee familievoorstellingen regisseren in nauwe samenwerking met haar Theatergroep MAX.. Het RO Theater wil in de komende periode twee muziektheaterproducties maken in het kader van Operadagen Rotterdam. Het werk van Alize Zandwijk is naar eigen zeggen internationaal zeer succesvol. Zij wil meer ingaan op uitnodigingen uit het buitenland. Daarnaast wordt de uitwisseling van het RO Theater met buitenlandse partners, het Deutsches Theater in Berlijn en de Brusselse KVS, geïntensiveerd. Het gaat hier om gastregies, coproducties en uitwisseling van ideeën. In de komende jaren zullen aankomend regie-, speel- en schrijftalent en jonge vormgevers zich bij het gezelschap voegen. Het RO Theater wil met talentontwikkeling de doorstroming bevorderen, het gezelschap scherp houden en de top en de bodem van het gezelschap met elkaar verbinden. Er zal worden samengewerkt met productiehuisen waaronder Productiehuis Rotterdam. Het beleidsthema cultuurparticipatie krijgt bij het RO Theater de volgende invulling:

- ▶ met de Stadsprojecten, waarin Rotterdammers en Rotterdam de hoofdrol spelen. Het eigen huis aan de William Boothlaan, de plaats waar de voorstellingen ontstaan, moet een bruisende ontmoetingsplek worden. Naast het al genoemde Moeders wordt Het Magazijn van het Geluk geprolonged. Dit zijn avonden die in het teken staan van experiment en ontmoeting. Er komen voorts voorstellingen met Rotterdammers uit diverse culturen die in het hele gebouw worden gespeeld, en voorstellingen met jongeren. Tot slot werkt het RO Theater mee aan Cultuurbuur, een programma van Rotterdamse podiumkunstinstanties in lokale cultuurcentra;
- ▶ met cultuureducatie. Het aanbod is gedifferentieerd, van basisschoolprogramma's tot volwasseneneducatie. Het RO Theater wil zijn bereik in de komende periode verdubbelen. Er komt hernieuwde aandacht voor het basisonderwijs, het (v)mbo en de brede school. Het voortgezet onderwijs en (v)mbo wordt door het RO Theater ondersteund bij het ontwikkelen van een eigen cultuureducatiebeleid. Ook wordt meer geïnvesteerd in individueel jongerentalent door middel van spelprojecten voor jongeren van 16 tot 27 jaar. Er komt meer aandacht voor hbo/wo en volwasseneneducatie.

De Rotterdamse Schouwburg en het RO Theater zullen de komende jaren intensiever gaan samenwerken. In de Schouwburg worden de groot gemonteerde voorstellingen en de familievoorstellingen gespeeld. Alle producties voor de kleine en middelgrote zaal worden in het eigen theater gemaakt en gepresenteerd. Daarnaast worden door het RO Theater voorstellingen gemaakt voor bijzondere locaties. Voor de marketing van voorstellingen worden naast e-flyer, digitale nieuwsbrief, RO Magazines en de interactieve website openbare repetities georganiseerd. Voor het aanspreken van nieuwe publieksgroepen zal worden samengewerkt met Kosmopolis, lokale cultuurcentra, cultuurscouts en diverse culturele instellingen. Als stadsgezelschap wil het RO Theater de jaarlijkse output uitbreiden naar acht producties. Het gezelschap vraagt extra middelen om het ensemble te vergroten tot 15 acteurs, de verdere ontwikkeling van de Stadsprojecten en de locatievoorstellingen, en de uitbreiding van de educatieve activiteiten.

Aanvraag subsidie cultuurplan 2009-2012 € 2.995.740

Subsidie cultuurplan 2005-2008 € 2.638.000

Overwegingen

De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur heeft vertrouwen in de realisatie van de beschreven plannen. RO Theater heeft op een bondige manier een sympathieke aanvraag geschreven met veel goede intenties. Het gezelschap heeft met name de afgelopen periode met familievoorstellingen als Lang en gelukkig en Stadsprojecten als Moeders bewezen op een vruchtbare manier nieuwe verbindingen met de stad aan te gaan. De Raad vindt het positief dat RO Theater een goede band onderhoudt met buitenlandse partners zoals het Deutsches Theater in Berlijn en de KVS in Brussel voor gastregies, uitwisseling van ideeën en coproducties. De redenen om het gezelschap uit te breiden tot vijftien acteurs vindt de Raad aannemelijk. Het in reprise brengen en prolongeren van

voorstellingen lukt alleen goed als het gezelschap beschikt over een vaste groep acteurs. Dit past ook in de huidige trend die waarneembaar is bij andere grote stadsgezelschappen in het land. Toch plaatst de Raad een paar kanttekeningen bij het artistiek profiel van het gezelschap. Hij vindt het jammer dat in de aanvraag een visie ontbreekt over de kunst van het theatermaken zelf. Zo is er bijvoorbeeld geen opvatting over de manier waarop met klassiekers wordt omgegaan.

De makers waarmee de artistiek leider wil samenwerken zijn stuk voor stuk vertrouwenwekkend en veelbelovend en geven een positief beeld van de verwachte diversiteit in kwaliteit, maar de reden waarom juist deze makers met elkaar in RO Theater aan de slag gaan is niet uitgewerkt. De onderlinge dialoog van de makers ontbreekt in de aanvraag. Met het oog op de continuïteit zou het gebrek aan een integrale visie het gezelschap kwetsbaar kunnen maken. Het draagt ook niet bij tot een sterke positionering in de stad. De Raad wil de artistiek leider dan ook graag uitnodigen om op korte termijn een bindende visie te verwoorden. Hierin zouden de wensen van de artistiek leider om zich intensiever te gaan bezighouden met de stad en om zich meer in het buitenland te profileren moeten worden gerelateerd aan de potentiële bijdragen van de verschillende makers. De Raad is verheugd over de plannen van RO Theater om de relatie met de Rotterdamse Schouwburg te verstevigen.

RO Theater geeft op overtuigende wijze blijk van een goede invulling van de beleidsthema's van het College. Met de Stadsprojecten en de familievoorstellingen, die de komende jaren weer in ere worden hersteld, draagt het gezelschap bij aan cultuurparticipatie door nieuwe publieksgroepen aan te boren. Het RO Theater is als vanoudé goed met activiteiten in het thema cultuur en school. Daarin vervult het gezelschap een voortrekkersrol in de stad. De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur denkt wel dat de samenwerking met Theatergroep MAX. als veelbelovend voorbeeld voor het vmbo een verkeerde inschatting is. De voorstellingen van MAX. zijn naar bevinding van de Raad eerder geschikt voor havo/vwo. Ook qua internationalisering timmert het gezelschap de komende jaren meer aan de weg met uitwisselingen, samenwerking en coproducties. Er ontbreekt echter informatie over wat wordt gehaald en gebracht.

Rogie C.S.

Samenvatting advies

De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur is positief over de aanvraag van Rogie C.S. Rogie C.S. wil een laboratorium/werkplaats zijn die middenin de maatschappij staat. De combinatie van artistieke en sociaal-maatschappelijke doelstellingen waarbij met beroepsdansers én vertegenwoordigers uit verschillende doelgroepen wordt gewerkt, is een unieke toevoeging aan het dansaanbod. Uit het plan spreekt een oorspronkelijke visie op dans in de samenleving, maar die is, zo oordeelt de Raad, onvoldoende onderbouwd. De Raad heeft veel vertrouwen in de artistieke leiding en adviseert Rogie C.S. op te nemen in het cultuurplan. Positief voor € 40.000

Functie

(experimenteel) dansgezelschap

Beleidsthema's

cultuurparticipatie

cultuur en school

Beschrijving aanvraag

Rogie C.S. (Rogie Cum Suis) heeft als doelstelling het bevorderen van nieuwe ontwikkelingen op het gebied van moderne dans en bewegingstheater. Rogie C.S. wil de functie vervullen van experimenteel dansgezelschap. Onder leiding van Piet Rogie en Sandra Boeren, respectievelijk artistiek en zakelijk leider, wil het gezelschap een platform zijn ter ontwikkeling en bevordering van een nieuw model danstheater dat zich conformeert aan en binding heeft met wat zich afspeelt in de maatschappij en in Rotterdam in het bijzonder.

In de huidige planperiode heeft Rogie & Company haar gezelschap ontbonden bij gebrek aan structurele steun. Dit heeft Piet Rogie er niet van weerhouden het danstheater verder te ontginnen door zelfstudie en het maken van een aantal dansstukken voor zowel professionals als amateurs. De komende planperiode staat in het teken van experimenteel danstheater, community art en het leggen van verbindingen daartussen.

Wat zich in huizen, op straat en in andere leefplekken afspeelt kan een spiegelend effect krijgen in het theater. De gang naar het theater kan erdoor verkort, versmald of zo men wil voor een aantal nieuwe potentiële bezoekers worden geslecht. Rogie C.S. wil danstheater verruimen door mensen te betrekken en deelgenoot te maken.

In werkweken en workshops wil Rogie C.S. in de aankomende planperiode de participatie mogelijkheden van burgers in de danstheaterwereld onderzoeken. Het gezelschap zal werken met kinderen, amateurs, professionals, studenten en ouderen. Of je nu bijvoorbeeld brandweerman bent verpleegster of asielzoeker, ieder heeft een verhaal. Deze verhalen vormen samen met zijn aan humaniteit gelieerde dansvocabulaire en onorthodoxe manier van werken het vertrekpunt voor de presentaties van Rogie C.S..

Aanvraag subsidie cultuurplan 2009-2012 € 74.510

Subsidie cultuurplan 2005-2008 nee

Overwegingen

De Raad is gecharmeerd van het plan dat Rogie C.S. heeft neergelegd voor een structurele bijdrage voor de periode 2009-2012. Rogie C.S. geeft in de aanvraag naast artistiek-inhoudelijke doelen ook duidelijk sociaal-culturele doelen aan die het gezelschap nastreeft. Rogie C.S. bouwt

voort op het verzette werk van voorgaande jaren en bouwt aan een organisatie die middenin de samenleving staat.

De Raad heeft bewondering voor het werk van Piet Rogie, ook toen zijn gezelschap onder de naam Rogie & Company geen deel meer uitmaakte van de cultuurnota 2005-2008, en ziet de koers die in het plan wordt uiteengezet als een bijzondere. Rogie C.S. kan hiermee een unieke bijdrage aan community arts en het dans- en performanceveld in Nederland leveren.

Uit het plan spreekt een oorspronkelijke visie op dans in de samenleving, maar de Raad acht die weinig concreet uitgewerkt. Het werken met zowel beroepskunstenaars, vrijetijdskunstenaars, studenten als beroepskrachten (brandweerlieden, taxichauffeurs en conducteurs) spreekt tot de verbeelding van de Raad. Hoe dit complexe maakproces vorm krijgt en welke methodieken hiervoor worden gebruikt, blijft naar mening van de Raad onvoldoende onderbouwd. Voorts is de financiële uitwerking van de activiteiten van Rogie C.S. onduidelijk.

Dit tegen elkaar afwegend, heeft de Raad toch veel vertrouwen in Piet Rogie, die als artistiek leider van zijn vorige gezelschap Rogie & Company zijn sporen ruimschoots heeft verdiend. De Raad waardeert de eigenzinnigheid en vernieuwingsdrang van Piet Rogie, zijn onconventionele, interdisciplinaire werkwijze en open houding naar de samenleving.

Rogie C.S. heeft voor de komende cultuurplanperiode de nieuwsgierigheid gewekt van de Raad. De Raad verwacht dat Rogie C.S., voortbouwend op de ervaringen en expertise, interessant werk zal maken dat een duidelijke aanvulling op het dansaanbod in de stad zal zijn.

RoMeO

Samenvatting advies

Stichting Romeo beheert en exploiteert een aantal historische trams in het hart van Rotterdam. De Raad onderkent het belang hiervan voor de stad, ziet aansluiting van de in de aanvraag geformuleerde doelstellingen op de aanbevelingen in de nota Mobiel Cultureel Erfgoed van de dienst Kunst en Cultuur en adviseert derhalve Stichting Romeo te ondersteunen voor een deel van het gevraagde bedrag.

Positief voor € 50.000

Functie

(cultuur) historische collectie

Beleidsthema's

cultuurparticipatie

internationalisering

Beschrijving aanvraag

Stichting Romeo (Rotterdams Openbaar Vervoer Museum en exploitatie van Oldtimers) draagt zorg voor de historische collectie van de Rotterdamse Elektrische Tram (RET). De missie van stichting Romeo is het levend houden van de geschiedenis van het openbaar vervoer in Rotterdam en het bevorderen van kennis op dat gebied. De stichting heeft 150 vrijwilligers aan zich gebonden die zorg dragen voor de restauratie en exploitatie van de historische collectie.

De stichting verwezenlijkt deze missie door het verzamelen, restaureren, beheren en presenteren van een collectie mobiel erfgoed, andere historische realia en documentatie die, naar eigen zeggen, de geschiedenis van het openbaar vervoer in Rotterdam representeert. De collectie is verspreid over de gehele stad, waarvan het grootste gedeelte zich bevindt in de oude remise Hillegersberg.

Een deel van het beheerde historische trammaterieel wordt ingezet voor exploitatie en gebruik voor bijzondere doeleinden. De verworven inkomsten dragen bij aan de dekking van de kosten van de museale taken van de stichting. Exploitatie vindt met name plaats met objecten die niet tot de kerncollectie behoren en waarvan meerdere exemplaren voorhanden zijn, zoals vierassers, de Allan- en de Düwagtramstellen. Voorbeelden hiervan zijn het inzetten van historische trams op lijn 10, de Diergaardetram, de snerttram en diverse andere verhuurritten in het kader van trouwerijen, bedrijfsuitjes en andere feesten.

Naast het organiseren van eigen evenementen neemt stichting Romeo regelmatig deel aan evenementen in de stad zoals het Havenfestival, Open dag van het Gemeentearchief en de intocht van Sint Nicolaas. De stichting werkt samen of onderhoudt contacten met onder andere RET, Restaurant Brasso, Spido, Diergaarde Blijdorp, het Havenmuseum, Stichting Mobiele collectie Nederland, HISTRAM en andere Europese trammusea.

De doelstellingen voor de komende cultuurplanperiode zijn in twee hoofdlijnen te vatten:

- ▶ behoud en beheer van de collectie; de stichting heeft behoefte aan het formuleren van collectiebeleid, waarvan het restauratiebeleid en het verzamelbeleid deel uit zullen maken;
- ▶ presenteren aan diverse doelgroepen; de stichting zoekt naar segmentatie van het publiek en wil zich gaan richten op Rotterdammers, toeristen, leerlingen, studenten en inburgeraars.

Uitbreiding van de organisatie met een drietal betaalde functies is, volgens de aanvraag, noodzakelijk. Het gaat om een bedrijfsleider, een vrijwilligerscoördinator en een administratief medewerker, die respectievelijk zorg zullen dragen voor het opstellen van het beleidsfundament, de begeleiding en werving van vrijwilligers en administratieve ondersteuning.

Aanvraag subsidie cultuurplan 2009-2012 € 166.000

Overwegingen

Met het beheren en exploiteren van een aantal historische trams in het hart van Rotterdam vervult Stichting Romeo een belangrijke functie in de stad die aansluit op de nota Mobiel Cultureel Erfgoed van de dienst Kunst en Cultuur. De Raad heeft waardering voor de originele producten die de Stichting Romeo de afgelopen jaren heeft ontwikkeld, zoals de Snertram, Diergaardetram en Rondrit Lijn 10. Tevens is hij van mening dat er voor de stichting kansen liggen op het gebied van inhoudelijke verdieping en kennisverbreding tijdens of na afloop van de tramritten. De stichting zou ook kunnen denken aan het opzetten van een museumroute en het creëren van stageplaatsen eventueel in samenwerking met het Havenmuseum.

Hoewel de Raad niet veel museaals kan ontdekken in de aanvraag of in het beleid van de vrij commercieel opgezette Stichting Romeo is de Raad positief over het grote aantal gespecialiseerde vrijwilligers, meer dan 150, dat Stichting Romeo in staat stelt de geschiedenis van het openbaar vervoer in Rotterdam levend te houden. Dit maakt dat het zwaartepunt van de stichting meer op het gebied van participatie ligt dan op het gebied van de collectie.

Naast het conserveren van een representatief deel van het Rotterdamse mobiele erfgoed staat het presenteren daarvan voor een breed publiek centraal. De Raad adviseert de Stichting Romeo zich niet zozeer te richten op het museale, alswel op het borgen van de geschiedenis en de verhalen waarmee dit erfgoed in een context wordt geplaatst, en om dat bijvoorbeeld in (samenwerking met) het Historisch Museum Rotterdam te doen.

Voorts beveelt de Raad de Stichting Romeo aan een collectieplan op te laten stellen om zo een sterkere visie te kunnen ontwikkelen op haar functie in Rotterdam en scherpere keuzes te maken. De heldere sterkte- en zwakteanalyse zoals geformuleerd in de aanvraag kan hiervoor als basis dienen.

Voorts is de Raad positief over de internationale samenwerkingsverbanden en het delen van kennis met partijen, zoals de keygroep voor de oprichting van HISTRAM en een aantal andere Europese museumtrambedrijven.

De Raad adviseert, in het kader van de voorgenomen professionaliseringsslag, de aanvraag van Stichting Romeo te honoreren met een stimuleringssubsidie voor het aantrekken van een vrijwilligerscoördinator en wil tot slot de stichting aanmoedigen ook binnen Rotterdam nieuwe samenwerkingsverbanden te starten met interessante partijen uit de culturele, de commerciële én de sociale sector.

Roodkapje

Samenvatting advies

Roodkapje lijkt er niet in geslaagd de afgelopen jaren haar artistieke positie in Rotterdam te ontwikkelen en te versterken. De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur meent dat de kwaliteit van de tentoonstellingen en het filmfestival de afgelopen jaren niet voldoende was om de instelling nu op te nemen in het cultuurplan. Het beleidsplan voor de komende vier jaar geeft weinig uitzicht op verandering en de functies die Roodkapje voor de komende jaren wenst te vervullen vertonen weinig tot geen samenhang.

Functies

(internationale) presentatie-instelling beeldende kunst
kleinschalig filmfestival
intermediarsfunctie talentontwikkeling

Beleidsthema's

cultuurparticipatie
internationalisering

Beschrijving aanvraag

Roodkapje, nu in het zevende jaar van haar bestaan, is uitgegroeid tot een instelling met een uitgesproken opvatting over haar taak in de presentatie van 'het meest actuele uit de kunst'. Roodkapje noemt de kunst waar zij zich voor inzet ook wel preactueel om aan te geven dat het haar om de meest recente ontwikkelingen in de kunst gaat. Daarmee onderscheidt zij zich naar haar zeggen ook van de andere instellingen in Rotterdam en zeker van de collega-instellingen aan de Witte de Withstraat. Vanaf 2005 is Roodkapje niet langer facilitair voor anderen, maar draagt de staf zelf verantwoordelijkheid voor de programmering. De presentatieruimte van Roodkapje aan deze straat is sinds de zomer van 2007 gezuiverd van alle andere functies en is de komende jaren de plek waar zes tentoonstellingen per jaar worden gepresenteerd. Het R EJECT Film Festival, een festival voor onontdekte lokale, nationale en internationale filmmakers zal zoals gebruikelijk ook de komende jaren in tijdelijk leegstaande panden in de binnenstad worden gepresenteerd.

De doelstellingen van Roodkapje voor de komende cultuurplanperiode zijn: een actief beleid op het gebied van preactualiteit, meer internationale manifestaties en contacten en een vergroting en verbreding van het publieksbereik. Bij die preactualiteit gaat het om de presentatie in tentoonstellingsvorm (soms begeleid door een publicatie) van nieuwe tendensen met een nadruk op de hedendaagse stedelijke beeldcultuur. Roodkapje neemt dat nieuwe en actuele letterlijk. De tentoonstellingen worden op uiterst korte termijn gepland: pas vijf weken voor de opening wordt het thema vastgesteld. Roodkapje wil de komende jaren telkens minimaal drie internationale uitwisselingen realiseren, waarvan er één een zelfgeproduceerde tentoonstelling betreft en twee rondom het R EJECT Film Festival. Roodkapje gaat daartoe haar buitenlandse netwerk uitbreiden. Het R EJECT Film Festival blijft in beginsel wat het is: een plek waar gedurende de tien dagen van het International Film Festival Rotterdam uit een meer alternatief circuit films worden getoond, maar ook maaltijden worden geserveerd en bands optreden. R EJECT is een podium voor beginnende filmmakers, het bestaat sinds 2003 en wordt vooral bezocht door een publiek dat niet zo gauw naar Roodkapje of een andere culturele activiteiten gaat, dus een behoorlijk nieuwe doelgroep.

Roodkapje wil haar publieksbereik aanmerkelijk vergroten: jaarlijks 15% meer bezoekers, maar het bereik in de categorie 16 tot 20 jaar (nu met 9% slecht vertegenwoordigd in het huidig bereik) wil men jaarlijks met 100% uitbreiden. Dat laatste moet vooral gebeuren door het bereiken van online communities als YouTube, Hyves en MySpace. Maar naast de publieksbenadering via

dergelijke communities blijft de groeiende behoefte van het publiek aan de directe beleving van kunst door middel van tentoonstellingen en filmprojectie uitgangspunt van beleid.

Twee nieuwe activiteiten van Roodkapje in de volgende cultuurplanperiode zijn het op talentontwikkeling van jonge kunstenaars gerichte project De stal van Roodkapje en het project Het pand. Jaarlijks zal een groep van 15 kunstenaars worden gevormd die door een extern adviseur begeleid worden, onder andere in werkweken of masterclasses. In het project Het pand worden activiteiten georganiseerd op wisselende locaties in leegstaande panden in het centrum van de stad, activiteiten op het terrein van beeldende kunst, film, theater, vormgeving en mode, muziek en dergelijke. Dit in het kader van het verlevendigen van de binnenstad, bijdragen aan de creatieve economie, tonen van nieuwe ontwikkelingen in de kunst zelf en verbreden van het publiek. Roodkapje heeft met het R EJECT Film Festival veel ervaring met het met bescheiden middelen tijdelijk inrichten van leegstaande panden.

Aanvraag subsidie cultuurplan 2009-2012 € 167.250 per jaar

Subsidie cultuurplan 2005-2008 nee

Overwegingen

De Raad acht de aanvraag niet overtuigend genoeg om opname van Roodkapje in het cultuurplan te verdedigen. De gepresenteerde tentoonstellingen van de laatste paar jaar zijn artistiek-inhoudelijk niet bijster interessant of niet onderscheidend en profilerend. De vooruitzichten die in het beleidsplan worden gepresenteerd geven niet de indruk dat het beter wordt. Voor zover er al een oordeel te geven is, want de beschrijving van de artistieke koers van de instelling is uiterst vaag door de nadruk op de onvoorspelbare actualiteit. Het lijkt er sterk op, dat wat zich min of meer toevallig bij Roodkapje aandient (snel) in het programma wordt opgenomen. Het is aanbodgericht beleid, niet gestoeld op een stevige eigen artistieke visie. Wellicht vloeit dat mede voort uit het feit dat Roodkapje te afhankelijk is van één persoon en daardoor inhoudelijk kwetsbaar. Van een instelling die in het cultuurplan opgenomen wil worden mag worden verwacht dat deze steviger is gefundeerd dan alleen in het gewicht van één artistiek leider. Hoe dan ook, wat Roodkapje voorheen specifiek maakte, de combinatie van op jongeren gerichte kunst en lifestyle, deed de instelling in de Witte de Withstraat wel enigszins opvallen. Nu het pand slechts een tentoonstellingsfunctie herbergt is dit niet langer het geval.

Voorts heeft de Raad op zich waardering voor de functie die Roodkapje vervult met zijn R EJECT Film Festival door daarmee tegenover het grote International Film Festival Rotterdam een fringe-festival te plaatsen, een festival van producties die om uiteenlopende redenen niet passen in dát programma, de *réfúsé's*. De informele presentatie en de ietwat guerrilla-achtige tactieken van het R EJECT Film Festival passen op zichzelf genomen bij zo'n fringe-project, al merkt de Raad wel op dat de schaal en de uitstraling van R EJECT in de edities die het heeft verzorgd gering zijn. De inhoud en de opzet van het R EJECT Film Festival echter overtuigen de Raad uiteindelijk niet. De organisatoren werken vooral in de discipline beeldende kunst, wat op zich niet bezwaarlijk zou zijn, ware het niet dat het programma van weinig inzicht getuigt in cinema, noch zich specifiek verhoudt tot beeldcultuur. Wat echter doorslaggevend is voor het negatieve oordeel over dit onderdeel van de instelling is het expliciete gebrek aan selectiecriteria voor vertoning op R EJECT (geen thema of andere beperkingen bij de werving van de films). De charme van R EJECT is een ietwat dwarse mentaliteit. De inhoud van de voorliggende aanvraag overstijgt die dwarsheid niet.

De functies van de presentatieruimte aan de Witte de Withstraat en het filmfestival versterken elkaar onderling niet. De nieuwe, voorgenomen functie talentontwikkeling De stal van Roodkapje vertoont evenmin veel verband met de overige functies. Nergens in de aanvraag wordt duidelijke waarom nu juist Roodkapje (met behulp van externe adviseurs en deskundigen) jonge kunstenaars zou moeten begeleiden op hun weg naar de top. Het pand lijkt voor een stad als Rotterdam best aardig (er zijn lege panden genoeg die tijdelijk een culturele invulling kunnen gebruiken), maar

dit project versterkt evenmin de andere functies van Roodkapje. Al met al lijkt de combinatie van functies die Roodkapje nu claimt nogal willekeurig en weinig samenhangend.

De Raad roept het advies van zijn voorganger, de Rotterdamse Kunststichting, over de aanvraag van Roodkapje voor het cultuurplan 2005-2008 in herinnering. Daarin wordt onder andere over de activiteiten van de instelling het volgende opgemerkt. De inhoud is vaak rommelig en kwalitatief niet altijd even goed. Met uitzondering van de mobiele projecten maakt Roodkapje de belofte niet waar. Vaak is het teleurstellend wat er te zien is en wordt er onordelijk gepresenteerd. Vervolgens komt de Kunststichting met een positief advies omdat Roodkapje nog beloftevol genoeg is: De culturele energie die erin zit moet positief worden ontvangen om de nieuwe generatie een plek te geven om een artistieke carrière op te starten. De Raad meent dat die belofte de afgelopen vier jaar niet is waargemaakt en dat ook het beleidsplan voor de komende vier jaar weinig interessants belooft. Roodkapje lijkt er de afgelopen jaren niet in geslaagd haar artistieke positie in Rotterdam te ontwikkelen en te versterken.

Rotown Magic

Samenvatting advies

Vier jonge, eigenzinnige organisaties, die op één na hun bestaansrecht al hebben bewezen streven als Rotown Magic organisatorische synergie na met als hoofddoel een efficiënte bedrijfsvoering. Dit leidt overigens niet tot een bescheiden subsidieaanvraag. De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur adviseert positief over deze aanvraag.
Positief voor € 30.000

Functies

presentatiefunctie letteren experimenteel
(inter)nationale presentatiefunctie letteren

Beleidsthema

cultuurparticipatie

Beschrijving aanvraag

De stichting Rotown Magic heeft geen beleid en concentreert zich slechts op een deugdelijke financiële en organisatorisch bewindvoering. Voor het overige wordt de inhoudelijke koers expliciet overgelaten aan de verschillende kernen binnen de stichting: Krakatau, Nur Literatuur, Zone 5300 en Comix Battle. De overeenkomst tussen de afzonderlijke eenheden is, behalve overeenkomsten in missies, visies en doelstellingen, dat zij zich bevinden op het scharnier van amateur/educatie en professionele kunstbeoefening. Aan jonge talenten wordt een podium geboden waarin zij zich kunnen meten met de grote namen. Daarnaast hebben deze instellingen (op Comix Battle na) al jaren een stabiele projectsubsidierelatie met de gemeente Rotterdam. Met de voorgenomen professionalisering in de organisatorische en financiële aanpak hoopt men met het volgende te bereiken:

- ▶ een verhoging van de kwaliteit van de producten, bijvoorbeeld vaker produceren van specials voor de tijdschriften;
- ▶ verhoging van synergie tussen projecten, bijvoorbeeld integratie van abonnee- en relatiebestanden;
- ▶ versterken van de marketing;
- ▶ verbetering van begeleiding van talenten;
- ▶ meer energie voor uitbreiding van activiteiten, bijvoorbeeld organisatie van striptekenwedstrijden buiten Rotterdam.

Krakatau

Wil een professioneel poëzietijdschrift zijn dat fungeert als podium voor jonge, beginnende dichters. Naast het streven om poëziefhebbers te bereiken is een minstens zo belangrijke doelgroep professionals bij uitgeverijen.

Krakatau wil zich voortdurend verjongen. Dichters publiceren niet alleen, zij worden ook bij de redactie betrokken. In haar hoedanigheid als talentscout levert Krakatau regelmatig input voor het programma de Avonden van de VPRO en voor festivals zoals de Gedichtenmarathon in Groningen. Begonnen in 2000 als gekopieerd blaadje is het via full colour inmiddels weer naar tweekleurendruk overgegaan. De koers blijft ook de komende jaren tegendraads en vernieuwend. De nadruk ligt niet op cultuurparticipatie maar op het vergroten van educatieve activiteiten door jonge dichters in contact te brengen met scholen. Krakatau gaat proberen specials te maken over Zuid-Afrika en Suriname in het kader van de internationalisering.

Nur Literatuur

Probeert proza en poëzie in de meest pure vorm te brengen. Literaire voordracht wordt als podiumkunst gepresenteerd. Men richt zich niet op specifieke doelgroepen. Tot nu toe werden er

in 6 jaar 18 edities met 84 auteurs georganiseerd. In 2006 en 2007 werden met de sobere formule 175 betalende bezoekers per keer bereikt. Daarmee was Nur Literatur, aldus de aanvraag, het best bezochte terugkerende literaire evenement in Rotterdam. Naast de reeks van avonden (drie per jaar) organiseert Nur Literatur een klein zomerfestival: gooi een tomaat naar een schrijver & een roos naar de zangere'.

In de komende periode wil men zich specifiek richten op het thema cultuur en school. De activiteit is in zijn huidige vorm zeer geschikt voor alle scholieren die lezen voor hun boekenlijst. Er komt een op de huidige formule gebaseerde lesbrieft.

Zone 5300

Is een tijdschrift dat de bakermat wil zijn van vernieuwing in de Nederlands(talig)e strip. Met zijn bladformule is het in Nederland uniek en onderscheidt het zich van bladen voor kinderen en meer commercieel gerichte bladen. Veel gevestigde namen van nu begonnen bij Zone 5300.

Zone 5300 heeft de volgende doelen:

- ▶ het creëren van een positieve houding ten opzichte van het beeldverhaal;
- ▶ het versterken van de relatie tussen strips en andere kunstvormen;
- ▶ het wekken van belangstelling voor het beeldverhaal.

Naast het uitbrengen van het tijdschrift levert Zone 5300 een bijdrage aan het Lezersfeest, jurering op verschillende festivals, exposities en samenwerkingsverbanden met galleries. Per editie van 2.000 exemplaren worden 10 tot 12.000 stripliefhebbers bereikt, niet alleen in Nederland maar ook daarbuiten.

Zone 5300 presenteert zich de laatste jaren op een eigen podium op het Lezersfeest.

Men wil naar één special per jaar. Men wil bijdragen aan het beleidsthema cultuur en school.

Daarnaast worden stripworkshops gegeven bij verschillende instellingen zoals scholen en bibliotheken, onder andere in het kader van kvv-dagen. Daarnaast beweert Zone 5300 hét internationale stripgezicht van Nederland te zijn.

Comix Battle

Is een striptekenwedstrijd voor 15- tot en met 23-jarigen. De missie is niet alleen om jonge striptalenten te ontdekken maar ook jongeren de strip als medium van expressie te leren kennen. Er zijn twee pilots achter de rug: aan de pilot van 2006 deden slechts acht deelnemers mee, aan de pilot van 2007 reeds veertig deelnemers. Een inschatting van het potentiële publiek is daarmee nog moeilijk te maken. Voor de editie van 2007 werd samengewerkt met de Beeldfabriek van de SKVR. In 2007 is begonnen de battle ook elders in het land te organiseren er was al een festival in Heerlen. In 2008 wordt de battle uitgebreid tot heel Limburg en zijn er ook edities in andere plaatsen. Men wil aldus komen tot een landelijk netwerk van striptekenwedstrijden met de finale in Rotterdam. Wanneer de reikwijdte van de Comix Battle is vergroot, wordt het interessant om een afzonderlijk blad voor zeer jong talent uit te brengen.

Aanvraag subsidie cultuurplan 2009-2012 € 116.000

Subsidie cultuurplan 2005-2008 n.v.t.

Overwegingen

De organisaties verenigd in Rotown Magic zijn jong en dynamisch en behoren elk op hun eigen wijze tot de underground van literair Rotterdam. Van een synergie op inhoudelijk niveau stelt de Raad zich bij deze eigenzinnige instellingen niet zo veel voor. Hoewel ze alleen lokaal actief zijn worden ze landelijk wel degelijk door uitgeverij in de gaten gehouden. Men kan met recht spreken van kweekvijvers van talent. Elke deelorganisatie heeft zijn eigen publiek, in die zin is er zeker geen sprake van een overlap van de activiteiten.

Omdat de reden voor het samengaan minder van inhoudelijke dan van organisatorische aard is, zouden de effecten in een bedrijfsmatige opzet te vinden moeten zijn. Het aangevraagde bedrag ligt ondanks het streven naar bedrijfsorganisatorische voordelen onverwacht hoog en geeft geenszins het idee van een besparing op de overhead.

De Raad vraagt zich af in hoeverre de aanvragers er daadwerkelijk in zullen slagen om in te spelen op de doelstelling cultuur en school. De betreffende organisaties worden gerund door vrijwilligers. Een intensief programma gericht op het onderwijs vergt, naast de inhoudelijke artistieke arbeid, veel aanvullende werkzaamheden. Het was wellicht overtuigender geweest als de aanvragers hadden aangegeven op welke wijze zij, met hun relatief hoge bereik onder jongeren, denken bij te dragen aan de participatiedoelstelling.

Het lijkt echter geen twijfel dat de aanvraag uitgaat van organisaties die in Rotterdam hun bestaansrecht hebben bewezen; een uitzondering geldt in dit verband Comix Battle, die in dit geheel nieuw is en zich nog moet bewijzen.

Rotterdam Philharmonic Festival

Samenvatting advies

De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur heeft veel waardering voor het Gergiev Festival, dat onder zijn officiële naam Rotterdam Philharmonic Festival een aanvraag indiende, dat is uitgegroeid tot een vooraanstaand evenement op het gebied van klassieke muziekcultuur met internationale allure. De Raad is echter niet onverdeeld positief over de beschreven toekomstplannen van het festival. Uit de geschetste ontwikkeling van het programma, onder andere verbreding en aanzienlijke toename van het aantal onderdelen, spreekt geen krachtig uitgewerkte artistiek-inhoudelijke visie of vaste voorgenomen richting en deze is dan ook niet overtuigend.

De Raad is zich ervan bewust dat het festival een overgangperiode tegemoet gaat die een volslagen stellige koersbepaling bemoeilijkt. Op basis van zijn waardering voor de bereikte resultaten en vertrouwen in de organisatie, adviseert de Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur om subsidie aan het festival te continueren binnen het cultuurplan, met een evaluatie na twee jaar.

Positief voor een bedrag van € 524.000

Wegens budgettaire beperkingen op basis van in de inleiding genoemde criteria wordt Rotterdam Philharmonic Festival toegevoegd aan de instellingen onder de zaaglijn.

Functies

(inter)nationale festivals
(inter)nationaal symfonieorkest
kamermuziekorkest, ensemble
jeugdsymfonieorkest
werkplaats/productiehuisfunctie muziek
nationaal podium voor grootschalige (publieks)producties
presentatiefunctie opera, podium voor muziektheater
podium voor kleinschalige producties
(inter)nationale presentatiefunctie film
intermediairfunctie cultuureducatie
ambassadeursfunctie voor de gemeente Rotterdam

Beleidsthema's

cultuurparticipatie
cultuur en school
internationalisering

Beschrijving aanvraag

Het Rotterdam Philharmonic Festival, gewoonlijk bekend als Gergiev Festival, naar zijn initiatiefnemer, bestaat sinds 1996, jaarlijks gedurende tien dagen in september, . Het festival omvat een programma van klassieke muziek in verschillende genres, in de woorden van de aanvrager een breed muzikaal repertoire: symfonisch werk, opera, en kamermuziek in combinatie met projecten in andere kunstvormen en randprogrammering.

Het hoofddoel is om aan de hand van een centraal thema het publiek op een intensieve manier verbreding en verdieping te bieden. Een belangrijk deel van het programma bestaat uit concerten door het Rotterdams Philharmonisch Orkest, een geregelde gast waren koor, orkest en solisten van het Mariinsky Theater Sint Petersburg.

In de eerste reeks festivals stonden individuele componisten centraal, met een accent op Russische componisten. Met ingang van de editie 2005 is de opzet van het festival in die zin gewijzigd dat voortaan meer abstracte thema's leidend zijn in het programma, bijvoorbeeld een stijperiode (fin de siècle in 2005) of een overstijgend, buitenmuzikaal thema (vrijheid in 2006;

Liebesnacht in 2007). Die programmaopzet maakt het mogelijk om onverwachte combinaties te maken.

In de opzet van het festival is uitdrukkelijk plaats voor andere kunstvormen die inhoudelijk aansluiten bij het gekozen thema van dat jaar. Naar het inzien van de organisatie vormt dit programma in verschillende kunstdisciplines in relatie tot muziek, plus de randprogrammering van lezingen, masterclasses en ontmoetingen, het onderscheidende en innovatieve karakter van het festival. Daarenboven zorgt de brede programmering, soms ook op afwijkende locaties, voor een festivalgevoel onder de bezoekers. De opzet draagt bij aan publieksverbreding voor wat betreft leeftijd en achtergrond, door de organisatie beschouwd als educatie, naast reguliere educatieve activiteiten voor en door kinderen en jongeren; voor studenten en volwassen publiek zijn er masterclasses, inleidingen en interviews.

Voor het programma werkt het festival samen met verschillende partners in de stad, kunstinstellingen in uiteenlopende disciplines, waaronder Museum Boijmans Van Beuningen, het Nederlands Architectuurinstituut, Lantaren/Venster en eenmaal club Now & Wow. Het festival beschouwt zich dan ook als een multidisciplinair festival.

Het festival heeft zich, volgens de organisatie, ontwikkeld tot één van de hoogtepunten in het Nederlandse culturele leven. De media en het publiek hebben het festival in het hart gesloten. Het festival vervult naar eigen zeggen een internationale functie en geniet internationaal een goede reputatie, waardoor het een ambassadeursrol heeft voor Rotterdam en het Nederlandse muziekleven.

Voor de komende periode neemt het Rotterdam Philharmonic Festival zich voor om het programma te consolideren en uit te bouwen en waar mogelijk het niveau nog te verhogen. Het festival behoudt zijn brede opzet van een programma van onbetwistbare meesterwerken naast nieuw en onbekend repertoire; de multidisciplinaire randprogrammering en educatieve elementen, en de combinatie met film en andere kunstvormen wordt uitgebreid en versterkt. Het festivalprogramma van 2007 geldt als ijkpunt voor het ambitieniveau en de toekomst.

De betrokkenheid van Valery Gergiev bij toekomstige edities van het festival verwoordt het beleidsplan van het festival als volgt: Naast de terugkeer van Gergiev [voor komende festival edities - red.] als initiator en artistiek leider van het Rotterdam Philharmonic Festival, zal ook de nieuwe chef-dirigent van het Rotterdams Philharmonisch Orkest, Yannick Nézet-Séguin, een rol vervullen in de festivalopzet en -programmering. Een overleg tussen Nézet-Séguin en Gergiev is reeds gestart. In de plannen voor toekomstige edities maakt de organisatie uitdrukkelijk ruimte voor gastorkesten en -dirigenten. Ook wil men de inhoud van het programma uitbereiden met compositieopdrachten en mogelijk ook (internationale) co-producties.

Het festival streeft ernaar zijn internationale reputatie te versterken en op die manier in nog belangrijker mate een bijdrage te leveren aan het internationale aanzien van Rotterdam/het Rotterdams muziekleven. Het festival citeert in zijn aanvraag waarderende opmerkingen uit Rotterdams-economische kringen: Economic Development Board Rotterdam, Ontwikkelingsbedrijf Rotterdam en het Havenbedrijf Rotterdam.

Het beleidsplan ademt trots op en plezier in de bereikte resultaten, het festival heeft zich in de loop der jaren stevig gepositioneerd in het internationale muziekleven - zeker ook dankzij de kwaliteiten (en roem) van Valery Gergiev en de renomme van de solisten die het festival aandoen. De toekomstplannen getuigen van vertrouwen om het festival op die basis verder te ontwikkelen.

De organisatie behandelt de beleidsthema's cultuurparticipatie en cultuur en school impliciet in een paragraaf die de educatieve elementen van voorgaande edities van het festival evalueert. Tot het educatieve programma behoren concerten/voorstellingen voor kinderen/jongeren en onderdelen waarin kinderen musiceren, in samenwerking met onder andere de SKVR, Codarts, het Rotterdam Jeugd Symfonieorkest; studenten en/of jonge professionals kunnen deelnemen aan masterclasses. De randprogrammering vervult deels educatieve functies.

Het festival verwoordt zijn ambities om een rol van betekenis te vervullen op internationaal vlak: een ambassadeursfunctie voor Rotterdam, internationale expertise-uitwisseling. Het festival is een samenkomst van muzikaal talent van over de hele wereld, die de artistieke ontwikkelingen van de betrokken partners aanjaagt.

Aanvraag subsidie cultuurplan 2009-2012 € 684.000

Subsidie cultuurplan 2005-2008 € 524.000

Overwegingen

De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur heeft veel waardering voor het Rotterdam Philharmonic Festival. Het festival is uitgegroeid tot een vooraanstaand evenement met prijzenswaardige muzikale inhoud, met (inter)nationale allure en het brengt, mede dankzij de randprogrammering, een sfeer van festivalkoorts' teweeg. Het is zonder twijfel hét festival van de klassieke muziekcultuur in Rotterdam. Het vervult door zijn programma en uitstraling eveneens een ambassadeursfunctie voor de stad. De rol van chef-dirigent Valery Gergiev is, zoals bekend, van doorslaggevende betekenis voor het initiatief en voor de inhoud en het succes van het festival. Diens relatie met de internationale topensembles, met name het Mariinsky Theater, in voorgaande jaren als vaste gastspelers prominent aanwezig in het programma, heeft daaraan sterk bijgedragen.

De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur wil het Rotterdam Philharmonic Festival dan ook zijn respect uitspreken voor de behaalde resultaten.

Over de aanvraag van het festival en zijn plannen voor de komende periode is de Raad echter niet onverdeeld positief. De aanvraag ademt trots en het zelfvertrouwen dat het Rotterdam Philharmonic Festival op dit fundament verder kan worden ontwikkeld als internationaal toonaangevend muziekfestival.

De plannen behelzen een verbreding van de bestaande thematische programmaopzet met meer onderdelen en spreiding van concerten over minder voor de handliggende locaties en tijdstippen. De beschreven voornemens in dit veelomvattende plan, getuigen van de wens van het festival om aan te sluiten bij eigentijdse ontwikkelingen en om breder samengestelde publieksgroepen te bereiken. Die veelheid aan programmaonderdelen echter leidt in dit stadium tot onoverzichtelijkheid en vooral ontnemt zij het zicht op wat de achterliggende artistiek-inhoudelijke visie zou moeten zijn. De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur ziet in deze verbreding ook het risico dat het festival zich door een hang naar eigentijdsheid verwijderd van zijn kern: de symfonische muziektraditie.

De Raad is ingenomen met het genoemde voornemen van het festival om compositieopdrachten te verstrekken. De Raad is echter teleurgesteld dat de aanvraag geen enkele indicatie geeft over de aard van die compositieopdrachten, bijvoorbeeld voor wat betreft genre, bezetting, gewenste positie binnen het programma, noch over aan welke componisten men denkt. Ook de plannen om meer internationale ensembles en dirigenten te engageren zijn inhoudelijk onvoldoende gemotiveerd.

De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur heeft zich, tot zijn teleurstelling, uit de aanvraag geen beeld kunnen vormen van de voorgenomen inhoudelijke ontwikkeling van het festival, noch van de feitelijke inhoud van de eerstkomende edities, zelfs niet van de editie 2008. De Raad onderkent dat het festival aan de vooravond staat van een belangrijke overgangperiode die volledig samenhangt met de wisseling van chef-dirigenten. De Raad ziet in dat het festival zich moet instellen op zijn nieuwe positie waarin de daadwerkelijke bijdrage van dirigent en initiatiefnemer Gergiev vooralsnog ongewis lijkt. Over wat de gevolgen daarvan zullen zijn voor de verworven internationale statuur van het festival is op voorhand weinig te zeggen, wat overigens geenszins ten nadele is bedoeld jegens de kwaliteiten van de nieuwe chef-dirigent. De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur heeft echter in de aanvraag geen consciëntieuze, open, overwegingen aangetroffen waaruit een visie spreekt op deze situatie en de daar mogelijk uit voortvloeiende kansen of bedreigingen. Integendeel, de Raad krijgt uit de voorliggende aanvraag de indruk dat het festival het veelomvattende programma juist schetst om zijn feitelijke ontwikkeling voorlopig in het midden te (kunnen) laten. De Raad ervaart dit als een groot manco in de aanvraag, terwijl de gegeven situatie juist een krachtige visie vergt, ook voor de lange termijn.

De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur plaatst kanttekeningen bij de gevraagde verhoging van de subsidie. De Raad onderkent dat een dergelijk festival zeer aanzienlijke kosten met zich meebrengt, maar de verhoging van de bijdrage is in de aanvraag onvoldoende gemotiveerd. De Raad twijfelt aan het realiteitsgehalte van de voorgerekende verhoging van de publieksinkomsten. Dat het festival zelf een gezonde financiële positie heeft is verheugend en wekt vertrouwen voor de continuïteit en verdere ontwikkeling. Voor wat dat onderwerp betreft is de Raad overigens van mening dat een subsidie voor het festival binnen het cultuurplan niet mag dienen als indirecte co-financier van het Rotterdams Philharmonisch Orkest, noch als buffer. Bovenstaande kanttekeningen laten onverlet dat de Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur dit evenement beschouwt als een waardevol festival van en rond het Rotterdams Philharmonisch Orkest én voor de stad. Op basis van de voorliggende aanvraag echter kan de Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur de plannen van het Rotterdam Philharmonic Festival niet afdoende beoordelen op zijn artistiek-inhoudelijke merites.

De Raad heeft genoeg vertrouwen in de kracht van het festival om het dringend uit te nodigen om op korte termijn zijn artistiek-inhoudelijke visie te verwoorden en om de plannen voor de eerstkomende edities inhoudelijk uit te werken en voor te leggen. Intussen adviseert de Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur, op basis van dat vertrouwen en op basis van de eerdere resultaten, om de subsidie aan het Rotterdam Philharmonic Festival te continueren, met een evaluatie in 2010.

Rotterdams Centrum voor Theater

Samenvatting advies

De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur adviseert positief over de aanvraag. De sympathieke manier waarop het Rotterdams Centrum voor Theater investeert in de culturele én leefkwaliteit van de stad geeft daarbij de doorslag. De Raad heeft er begrip voor dat het Rotterdams Centrum voor Theater af wil van de labiele financieringsstructuur met incidentele subsidies en ID-banen. De Raad adviseert derhalve de structurele subsidie te verhogen. Mogelijk kan de aanvrager een beroep doen op de door de gemeente nog op te richten programma's cultuurparticipatie en cultuur en school.

Positief voor € 193.000

Functies

cursusaanbod (amateur)theater
(experimenteel) theatergezelschap

Beleidsthema's

cultuurparticipatie
cultuur en school

Beschrijving aanvraag

De missie van het Rotterdams Centrum voor Theater (RCTh) is om op artistiek-inhoudelijke gronden met theatrale middelen mensen in een stedelijke samenleving verder te brengen in hun relatie tot anderen. De stichting bestaat 20 jaar en is gevestigd in de deelgemeente Delfshaven. In het werk onderscheidt het RCTh twee afdelingen die onderling samenhangen: De Theaterfabriek en het Theatergezelschap voor de Stad.

De Theaterfabriek is een landelijke erkende driejarige deeltijd kaderopleiding voor theatermakers binnen het amateurtheater. Het is een samenwerkingsverband met Kunstgebouw en stichting Kunst en Cultuur Zuid-Holland. De cursisten worden niet alleen vertrouwd gemaakt met produceren, regisseren en spelen maar ook met een grondige reflectie op deze processen. De Theaterfabriek wil zowel de vakbekwaamheid als de maatschappelijke betrokkenheid van de cursisten vergroten en hen opleiden tot zelfbewuste makers. Door stages e.d. is er ook een wisselwerking tussen de opleiding en de educatieve voorstellingen die worden ontwikkeld binnen het Theatergezelschap voor de Stad. Door het organiseren van vier masterclasses per jaar met professionele makers heeft De Theaterfabriek ook een verbinding met het professionele circuit. Voor de 142 actieve makers die sinds 1988 zijn opgeleid verzorgt het RCTh nascholingstrajecten. De Theaterfabriek wordt structureel gesubsidieerd.

Met Het Theatergezelschap voor de Stad maakt het RCTh producties. Het gezelschap speelt in op actuele ontwikkelingen in de stad. Per project worden steeds andere generaties benaderd. De producties van het RCTh kregen volgens de aanvrager de afgelopen jaren een steeds educatiever karakter. De activiteiten van Het Theatergezelschap voor de Stad worden in de komende cultuurplanperiode onderscheiden in educatieve trajecten, grootstedelijke producties en debatten en publicaties.

De educatieve trajecten krijgen de vorm van een themaweek. Specifieke doelgroepen bezoeken een educatieve voorstelling en worden aansluitend in die week 7 uur actief betrokken in aanvullende theateractiviteiten. Studenten, docenten en gastdocenten van De Theaterfabriek worden ingezet bij de uitvoering van de themaweek. Cruciaal in deze opzet is dat scholen en maatschappelijke instellingen worden betrokken in de ontwikkeling van het traject. De thema's voor 2009 en 2010 zijn Eenzaam in de stad en Geloven in de stad. De keuze voor thema's is geënt op het succes van Sex in de stad in 2007.

De grootstedelijke producties worden één maal per jaar in een festivalformule gemaakt als een artistieke en thematische uitwerking van een educatief traject. Per festival worden schrijvers

gevraagd workshops te geven waarin nieuw geschreven teksten ontstaan rond het thema. Verder wordt jaarlijks een debat georganiseerd voor de partners en hun achterban. De educatieve projecten vinden hun weerslag in landelijke publicaties.

Het RCTh heeft naar eigen zeggen een groot en divers bereik in de regio. Uit eigen ervaring blijkt dat 50% van het publiek bij het RCTh voor het eerst geconfronteerd werd met theater. De instelling werkt structureel samen met kunstvakdocenten, professionele theatermakers, de Kunstfactor, de deelgemeente, maatschappelijke organisaties, onderwijsinstellingen en gemeentelijke diensten. Met Rotterdamse zusterinstellingen voor cultuureducatie vindt afstemming plaats.

De financiering van de activiteiten die samenhangen met Het Theatergezelschap voor de Stad gebeurde altijd op incidentele basis. Het RCTh meent dat de te verwachten groei en de continuïteit in de toekomst niet gediend zijn met deze labiele financieringsstructuur en doet derhalve een verzoek voor een grotere structurele bijdrage van de gemeente. Hierdoor kunnen ook drie ID-banen worden gewit.

Aanvraag subsidie cultuurplan 2009-2012 € 495.800

Subsidie cultuurplan 2005-2008 € 143.000

Overwegingen

De aanvraag van het Rotterdams Centrum voor Theater is bevolgen en oorspronkelijk. De organisatie heeft zich diep geworteld in de deelgemeente Delfshaven, manifesteert zich veelvuldig in de wijken aldaar en betreft buurtbewoners op een actieve manier bij het theater met voorstellingen die vanuit een maatschappelijke betrokkenheid zijn gemaakt, zonder dat de artistieke basis wordt aangetast. Dit vindt de Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur lovenswaardig.

De kaderopleiding voor amateurtheaterregisseurs, kernactiviteit van het RCTh, is doeltreffend georganiseerd. Er wordt goed les gegeven en de cursisten worden opgeleid tot zelfbuste makers en spelers voor het amateur- en semiprofessionele circuit. De opleiding is gecertificeerd en daarmee is de kwaliteit gewaarborgd. Een groot voordeel van de kaderopleiding van het RCTh is dat deze als enige in Nederland in deeltijd is te volgen.

De samenwerking met scholen en maatschappelijke instellingen in de stad vindt de Raad positief. Bovendien genereert die extra financiële middelen. Het is begrijpelijk dat de organisatie de ID-banen wil omzetten in reguliere banen. Het RCTh heeft de afgelopen jaren veel in die mensen geïnvesteerd en zij hebben zelf een bijdrage geleverd aan de eigen signatuur van het centrum. De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur is overtuigd van de kracht van de dialoog tussen het professionele veld en het amateurtheater die door de cursisten van het RCTh in de stad wordt aangewakkerd. Het beleidsplan geeft ook een goed beeld over hoe de cursisten zich in de beroepspraktijk met stageplekken en dergelijke kunnen ontwikkelen. Als het RCTh structureel en meer in het onderwijs zou willen doen, vindt de Raad het van belang dat er in de opleiding aandacht wordt gegeven aan de ontwikkeling van de pedagogische en didactische vaardigheden die daarvoor nodig zijn.

Een kanttekening plaatst de Raad bij Het Theatergezelschap voor de Stad. De belangrijkste functie zou moeten zijn dat de makers en spelers van de opleiding in dit gezelschap ervaring kunnen opdoen en ruimschoots kunnen experimenteren, zoals het opleidingsorkest van conservatoriumstudenten bij Codarts. Volgens de Raad zou het Theatergezelschap voor de Stad derhalve geen autonoom gezelschap moeten worden.

Het RCTh scoort hoog in de beleidsthema's van het College cultuurparticipatie en cultuur en school.

Rotterdams Hellendaal Muziekinstituut/Rotterdams Hellendaal Violonstituut

Samenvatting advies

De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur heeft waardering voor het Hellendaal Muziekinstituut. Het instituut verzorgt al vele jaren muzieklessen op een respectabel niveau. De plannen getuigen van bevologenheid en sympathieke ambities. Ondanks dat de ambities niet op alle punten even helder zijn geformuleerd, acht de Raad de functie en werkwijze van het instituut van belang voor de culturele infrastructuur van Rotterdam. De begroting van het instituut is tamelijk fors en het gevraagde subsidiebedrag acht de Raad te hoog. Niettemin adviseert de Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur om het Hellendaal Muziekinstituut op te nemen in het cultuurplan 2009-2012, specifiek voor het onderdeel cultuureducatie, gericht op het basisonderwijs. Voorts bepleit de Raad toekenning van een additionele bijdrage uit het nog in oprichting zijnde programma cultuurparticipatie. De Raad adviseert om het Hellendaal Muziekinstituut tussentijds te evalueren. Positief voor € 51.300

Functies

muziekpodium klassiek
kamermuziekorkest
ensemble
cursusaanbod (amateur) muziek

Beleidsthema's

cultuur en school
cultuurparticipatie
internationalisering

Beschrijving aanvraag

Het Hellendaal Muziekinstituut is voortgekomen uit het Hellendaal Violonstituut. Het instituut stelt zich ten doel jonge kinderen, ongeacht hun sociaal-culturele achtergrond, kennis te laten maken met de rijke wereld van de klassieke muziek. Het instituut werkt vanuit de overtuiging dat veel getalenteerde jongeren nooit de gelegenheid krijgen, of hebben gekregen, om in aanraking te komen met klassieke muziek. Men wil deze talenten opsporen en hun aanwezige talent tot een zo hoog mogelijk niveau doen ontwikkelen. Het instituut verzorgt lessen aan individuele deelnemers en groepen, meerjarige cursussen en masterclasses. De pupillen worden gestimuleerd tot en gecoacht bij deelname aan concoursen en internationale uitwisselingen. Ook organiseert het instituut concerten, evenementen, activiteiten op het gebied van van publiekseducatie en het omvat enkele ensembles van deelnemers.

Het Hellendaal Muziekinstituut heeft op het gebied van publieksbereik de volgende doelstellingen:

- ▶ meer mensen te laten genieten van amateur- en beroepsconcerten;
- ▶ leerlingen en hun families met verschillende culturele instellingen in de stad kennis te laten maken;
- ▶ een compleet pakket te bieden om jongeren en hun families te bereiken en participatie te bevorderen.

Het instituut wil zijn doelstellingen primair verwezenlijken door scholen in te gaan om nieuwe doelgroepen te bereiken en talenten op te sporen.

Het instituut werkt samen met Codarts, het Rotterdams Philharmonisch Orkest, Scapino Ballet, en basisscholen in de wijken van Rotterdam. Een project in het bijzonder is gericht op kansarme kinderen. Het instituut telde in het cursusjaar 2006-2007 137 leerlingen.

In 2006 heeft het instituut een convenant gesloten met Codarts voor de Young Talent Academy. De Young Talent Academy is een leertraject voor getalenteerde pupillen, ter voorbereiding op

een professionele carrière. Dit cursusaanbod vormt een schakel in een doorlopende leerlijn die kan leiden tot instroom in het muziekvakonderwijs, via de Havo voor Muziek en Dans, mogelijk het conservatorium en een plaats als musicus in een professioneel orkest. De Academy is in 2007 met 9 deelnemers gestart.

In de komende periode wordt de Academy verder ontwikkeld. Daarnaast zet het Hellendaal Muziekinstituut zijn bestaande activiteiten voort en breidt ze uit, onder andere met een programma van community arts en de samenwerking met andere Rotterdamse culturele instellingen wordt nader vorm gegeven.

Op de basisscholen wil het instituut een educatief muzikaal programma gaan verzorgen, 4 strings attached, waardoor nieuwe talenten kunnen worden opgespoord en verder gebracht. Met twee basisscholen zijn contacten gelegd en die scholen hebben enthousiast gereageerd.

De werkwijze van het Hellendaal Muziekinstituut wijkt in zoverre af van Music Matters, dat het instituut meerjarige lestrajecten biedt en niet eenmalige kortlopende projecten. De projecten van het Hellendaal Muziekinstituut zijn specifiek gericht op klassieke muziek, met name strijkers. Het instituut beschikt over 250 strijkinstrumenten die gratis in bruikleen worden gegeven aan de deelnemers. De start van het curriculum bestaat uit vijftien groepslessen, hetzij op school na schooltijd, hetzij op zaterdag elders. Getalenteerde deelnemers wordt verdieping geboden door middel van individuele lessen in het instituut, gedurende een periode van maximaal vier jaar.

Het instituut streeft naar een gezonde mix van jongeren met een westerse en niet-westerse culturele achtergrond. Het instituut denkt een voorbeeldfunctie te kunnen vervullen op het gebied van succesvolle integratie en participatie langs de weg van culturele vorming. Het instituut heeft internationale contacten voor deelname, een keer per seizoen, aan projecten met het buitenland.

Voor de komende periode wil het Hellendaal Muziekinstituut zijn activiteiten verder ontwikkelen en verdiepen. Het wil ook zijn organisatie versterken in bedrijfsmatig opzicht. Het instituut werkt tot nu toe op basis van projectfinanciering, met financiële bijdragen van de ouders van de pupillen en bijdragen van de deelnemende scholen; het heeft een overeenkomst met Codarts voor huisvesting om niet. Het instituut stelt vast dat de incidentele projectfinanciering via fondsen of giften een weinig structurele basis vormt. Ook beschrijft het de noodzaak om zijn aanbod tegen zo gering mogelijke prijs aan te bieden aan de (ouders van) deelnemers: het instituut wil uit het isolement komen van elitair onderwijs.

- ▶ Cultuur en school: het Hellendaal Muziekinstituut werkt samen met scholen om daar 'talenten te ontdekken' en cursussen te geven. Het instituut organiseert concerten en optredens van leerlingen. De opzet van de cursussen en de samenwerking met partners, met name Codarts, is zo dat het curriculum van het Hellendaal instituut het begin kan zijn van een doorlopende leerlijn op het gebied van scholing in de klassieke muziek.
- ▶ Cultuurparticipatie: het Hellendaal instituut ziet in muziek een fundamenteel goed dat mensen bindt. Muziekbeoefening kan groepen met elkaar in contact brengen en hen daardoor stimuleren actief deel te nemen aan de samenleving. Naast het aanbieden van deze cursussen, stimuleert het instituut concertbezoek.
- ▶ Internationalisering: het instituut werkt samen met collega-instellingen in het buitenland, onder andere voor uitwisseling van (jonge) musici.

Aanvraag subsidie cultuurplan 2009-2012 € 209.764

Subsidie cultuurplan 2005-2008 n.v.t.

Overwegingen

De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur heeft waardering voor het Hellendaal Muziekinstituut. Het instituut verzorgt al lange jaren muzieklessen op een respectabel niveau. Ook de muzikale resultaten van zijn ensembles stemmen tot tevredenheid. De methodiek is effectief, de samenwerkingsverbanden getuigen van inzicht en werpen vruchten af. Het instituut slaagt erin zijn doelstellingen te verwerkelijken, inclusief zijn idealistische opzet om de drempel

tot deelname laag te houden en om pupillen en hun familie, te vinden in brede groepen. Het instituut beschikt over een groot aantal instrumenten dat het om niet ter beschikking stelt aan zijn pupillen. Dit feit alleen al dwingt respect af.

Uit het beleidsplan spreken bevoegenheid en inzet. Het instituut ambieert om zijn pupillen een doorlopende leerlijn aan te bieden, met als mogelijke uitkomst een professionele carrière in de muziek. De Raad acht deze ambitie prijzenswaardig, zij het v er reikend. De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur acht het zinvol dat het instituut zich bepaalt tot zijn kernactiviteiten: lestrajecten, cursussen, ensembles en begeleiding van de talenten die het vindt.

De Raad acht het voornemen om brede, divers samengestelde publieksgroepen te bereiken en daar talenten te zoeken, sympathiek. De plannen die het voorliggende beleidsplan schetst zijn niet alle concreet of inzichtelijk beschreven. In dat opzicht komt het plan, naast de leesbare bevoegenheid van de organisatie, niet geheel voldragen over. Aan het plan ontbreekt een helder geformuleerde visie of artistieke verdieping en vooral een positiebepaling van het instituut in de Rotterdamse culturele infrastructuur.

Uit het bedrijfsmatige deel van het plan, de begrotingsopstelling, blijkt eveneens dat professionalisering gewenst is. De Raad onderkent de problematiek om een dergelijk instituut een stevige zakelijke basis te verschaffen. Het bevreemdt de Raad in dit verband dat het Hellendaal Muziekinstituut geen aanvragen bij andere (landelijke) fondsen heeft ingediend, noch ondersteuning zoekt bij andere gemeentelijke instanties dan het cultuurplan. Daardoor bouwt het instituut op een smalle basis.

Dit laat onverlet dat de Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur het belang van het Hellendaal Muziekinstituut onderkent op basis van de bestaande praktijk, ondanks de genoemde intentionele aspecten in het beleidsplan. Vooral de voorgenomen projecten in het basisonderwijs spreken tot de verbeelding, als zinvolle uitbreiding van de activiteiten van het instituut.

De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur adviseert om het Hellendaal Muziekinstituut op te nemen in het cultuurplan 2009-2012, doch niet voor het gevraagde bedrag. De Raad adviseert om de subsidie specifiek toe te kennen voor het onderdeel cultuureducatie, gericht op het basisonderwijs. De Raad acht het zinvol dat het instituut de gelegenheid krijgt om zich op een meer professionele leest te schoeien. De Raad adviseert tussentijdse evaluatie. Voorts bepleit de Raad toekenning van een additionele bijdrage uit het nog in oprichting zijnde programma cultuurparticipatie.

Rotterdams Jazz Orkest (RJO)

Samenvatting advies

De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur herkent de muzikale kwaliteiten van het Rotterdams Jazz Orkest. De Raad onderkent dat het orkest een ambassadeursfunctie kan vervullen voor de stad. De Raad beoordeelt de voorliggende aanvraag als artistiek-inhoudelijk niet bijzonder stellig. Het orkest leunt sterk op zijn ene artistiek leider/componist/arrangeur met het risico dat het orkest zich eenzijdig ontwikkelt. Daartegenover staat dat de leden van het orkest met hun muzikale ideeën bijdragen aan het repertoire.

De Raad heeft er niettemin vertrouwen in dat het orkest zich in artistieke en professionele zin goed kan ontwikkelen.

De Raad adviseert dan ook om het Rotterdams Jazz Orkest op te nemen in het cultuurplan om een aanvang te kunnen nemen met professionalisering. Tussentijdse evaluatie is evenwel gewenst.

Positief voor € 30.000

Functie

geen functie opgegeven

Beleidsthema's

cultuurparticipatie

internationalisering

Beschrijving aanvraag

Het Rotterdams Jazz Orkest (RJO) omschrijft zich als een professionele bigband die bestaat uit jonge getalenteerde musici met een repertoire van nieuwe innovatieve jazz muziek. De ambitie van het orkest is om toonaangevend te zijn binnen de sector van de hedendaagse bigbandmuziek en een bijdrage te leveren aan de ontwikkeling van dat genre in Europa. Het orkest hoopt zijn publiek nieuwsgierig te maken naar die muziek, ook wil het een platform bieden aan talentvolle musici, arrangeurs en componisten.

Het orkest speelt muziek die voor deze bezetting is geschreven, specifiek op de individuele artistieke kwaliteiten van zijn leden. Het orkest heeft niet veel óp met het gebruik om composities voor kleinere bezettingen door middel van arrangementen enigszins kunstmatig vol te schrijven voor de bezetting van een bigband, om de muzikanten bezig te houden. Het orkest heeft derhalve een sterke voorkeur voor composities en arrangementen die het op het lijf zijn geschreven. De artistiek leider, tevens componist en arrangeur, van het Rotterdams Jazz Orkest is dermate goed bekend met de muzikale kwaliteiten van de orkestleden dat hij naar het inzien van het RJO er in slaagt om die ambitie te verwezenlijken. De opzet van het orkest rond de artistiek leider vormt blijkens de aanvraag de kern van het artistieke plan en van de artistieke identiteit. Het orkest volgt vertrekkend vanuit dat uitgangspunt een duurzame artistieke koers met goeddoordachte degelijke programma's.

Het RJO omschrijft zijn positie in het Nederlandse muzieklandschap temidden van een aantal genre-orkesten als onderscheidend door zijn artistieke profiel: het speelt nieuwe innovatieve jazz muziek en wil toonaangevend zijn in de wereld van de hedendaagse bigband muziek. Om die positie te ontwikkelen en te behouden zoekt het RJO samenwerking met internationale arrangeurs en componisten en zoekt het inspiratie door gastsolisten van naam uit te nodigen. Het Rotterdams Jazz Orkest geeft concerten op verschillende podia in Rotterdam, en daarbuiten, onder andere op North Sea Jazz Festival en in de Doelen. In 2007 werd het RJO uitgeroepen tot het huisorkest van de Doelen. Daaruit volgden nadere afspraken over concerten in de Doelen. Ook werkt het RJO samen met de Stichting Jazz International, als programmeur en als marketingnetwerk.

De plannen voor de komende periode omvatten twee projecten per jaar met nieuw gearrangeerde of geschreven stukken en twee programma's rond een actuele internationale (jonge) jazz solist, ook voor die programma's wordt nieuw materiaal gemaakt.

Binnen de werkwijze van het RJO kunnen bandleiden en gastsolisten composities, fragmenten of (ruwe) ideeën aandragen die wellicht worden opgenomen in of uitgewerkt tot nieuwe elementen in het repertoire.

Het orkest treedt op in Rotterdam, de regio Rijnmond, het ambieert speelbeurten op landelijke podia en zo mogelijk internationaal, hoewel laatstgenoemde ambitie wordt bemoeilijkt door de kosten van reis en verblijf. Om die reden beperkt de internationale ambitie van het RJO zich vooralsnog tot plaatsen op een relatief bereisbare afstand (bijvoorbeeld Antwerpen, Brussel, Keulen, Düsseldorf). Om de ambities te verwezenlijken is professionalisering nodig, het RJO wil dan ook in de komende periode een algemeen zakelijk leider op deeltijdbasis aanstellen..

Het Rotterdams Jazz Orkest beschrijft niet expliciet de wijze waarop het de aangegeven beleidsthema's denkt te vervullen. Om zijn publiek te bereiken werkt het orkest samen met Jazz International Rotterdam. Het beschrijft zijn programmaopzet voor de komende periode: jaarlijkse series concerten met eigen, nieuw repertoire, voor tournee in het land, na de première in de Doelen. Daarnaast zijn er jaarlijks, in samenwerking met Jazz International, concerten met voor de band aansprekende Europese solisten.

Aanvraag subsidie cultuurplan 2009-2012 € 85.069

Subsidie cultuurplan 2005-2008 n.v.t.

Overwegingen

De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur onderkent de muzikale kwaliteiten van het Rotterdams Jazz Orkest, in de wetenschap dat het notoir moeilijk is om een bigband op niveau bij elkaar te brengen en te houden. De Raad ziet in dat het orkest zeer zeker ook een ambassadeursfunctie voor de stad kan vervullen.

De Raad heeft echter wel kanttekeningen bij de voorliggende aanvraag die in inhoudelijk opzicht niet bijzonder stellig is en richting mist. Het orkest leunt sterk op zijn ene artistiek leider die bovendien het merendeel van de composities en arrangementen schrijft. Het risico bestaat derhalve dat het orkest zich eenzijdig ontwikkelt in diens muzikale voorkeuren en stijl. Een uitgesproken positief gegeven is dat de werkwijze van het orkest ruimte biedt om muzikale ideeën van de orkestleden tot bloei te brengen. Zo genereert het orkest op een bijzondere manier zijn eigen repertoire en unieke stem.

De Raad plaatst ook een kanttekening bij het bescheiden aantal producties die het orkest zich voorneemt: twee projecten en twee concertseries per jaar wekken niet de indruk van een overladen programma. Bovendien rijst uit de begroting niet het beeld op dat het orkest zich bijzonder inspant om andere inkomsten te verwerven. Ook laten de structuur en de stijl van het beleidsplan zien dat de organisatie (nog) een professionele opzet ontbeert.

Niettemin onderkent de Raad dat het orkest het stadium van projectfinanciering ontgroeit en dat het de potentie heeft om zich in artistieke en professionele zin gunstig te ontwikkelen. De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur adviseert dan ook om het Rotterdams Jazz Orkest op te nemen in het cultuurplan 2009-2012. De Raad doet het orkest daarbij de aanbeveling om zich in te spannen om de ontwikkeling van zijn eigen identiteit krachtig ter hand te nemen en daarbij te waken voor eenzijdigheid. Ook spoort de Raad het orkest aan om zich beduidend in te spannen om externe middelen te genereren, en om de organisatie op professionele leest te schoeien. Gezien de huidige ontwikkelingsfase is het zinvol dat het orkest tussentijds wordt geëvalueerd.

Rotterdams Kamerorkest

Samenvatting advies

De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur heeft waardering voor het Rotterdams Kamerorkest. Het orkest vervult een functie in de culturele infrastructuur van Rotterdam, zeker door zijn regelmatige compositieopdrachten. De Raad onderkent dat het orkest in de afgelopen periode heldere thematische lijn in zijn programma heeft gebracht.

De Raad beoordeelt de muzikale kwaliteiten van het orkest als adequaat, doch niet als buitengewoon; de Raad ziet overigens in dat het orkest bijdraagt aan talentontwikkeling bij zijn jonge musici.

De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur onderkent de wens van het Rotterdams Kamerorkest om te professionaliseren, zowel voor wat betreft zijn staf als voor honorering van zijn musici. De Raad vindt echter vooralsnog onvoldoende aanknopingspunten voor een positief advies inzake een verhoging van het subsidiebedrag in het cultuurplan 2009-2012.

De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur adviseert om de subsidie van het Rotterdams Kamerorkest te continueren in het cultuurplan 2009-2012 op het huidige subsidieniveau. Positief voor € 45.000

Functie

kamer(muziek)orkest

Beleidsthema's

cultuurparticipatie

cultuur en school

internationalisering

Beschrijving aanvraag

Het Rotterdams Kamerorkest werd in 2000 opgericht door de artistiek leider en dirigent, met het doel het repertoire voor kamerorkest uit verschillende stijlperiodes ten gehore te brengen. Het orkest werkte aanvankelijk op kleine schaal, als een eenmanszaak, met enkele concerten en vrijwel zonder middelen. Dankzij het niveau en de daaruit voortkomende belangstelling van verschillende podia in en buiten Rotterdam, is het aantal concerten toegenomen. De organisatie kon op meer professionele, nog steeds bescheiden, leest worden geschoeid. De geringe financiële draagkracht van het orkest brengt beperkingen met zich mee, vergoedingen van organisatoren, dirigenten en gastsolisten zijn onder de maat en er zijn onvoldoende middelen om de musici acceptabele vergoedingen te bieden voor repetities en concerten. De kleine schaal van de organisatie maakt het echter wél mogelijk om vraag en aanbod snel op elkaar af te stemmen: Het Rotterdamse Kamerorkest is een onafhankelijk, professioneel orkest.

Het orkest werkt projectmatig, het bestaat uit een vaste groep professionele musici, met een bezetting die afhankelijk is van het gekozen repertoire (17 tot 35 musici, alleen strijkers of strijkers en blazers). De leden van het orkest zijn naast hun werkzaamheden daar, werkzaam in onder andere kamermuziekensembles en/of muziekeducatie.

Het orkest geeft concerten in onder meer de Doelen, het Concertgebouw, Muziekcentrum Vredenburg; het ontvangt met regelmaat uitnodigingen voor concerten in het buitenland. Met een aantal (internationale) collega-orkesten onderhoudt het orkest artistieke banden. Het orkest verzorgt ook concerten buiten het formele circuit: Met net zoveel overtuiging concerteert het RKO in kleine zalen, in wijkcentra en op openluchtconcerten.

Het publiek van het orkest bestaat uit echte kenners van klassieke muziek, maar ook uit mensen die nog niet eerder naar een klassiek concert zijn geweest. Het orkest schrijft de aantrekkelijkheid van zijn concerten voor een breed publiek toe aan de combinatie van een hoog artistiek niveau en een persoonlijke sfeer.

Het repertoire van het Rotterdams Kamerorkest omvat verschillende stijperiodes: van barokmuziek tot en met nieuw geschreven werk; het orkest geeft regelmatig opdrachten aan componisten. Naar eigen zeggen wordt het orkest gekenmerkt door veelzijdigheid, flexibiliteit en creativiteit. De visie van de artistiek leider-dirigent Conrad van Alphen is leidend voor de koers van het ensemble om de energie, spontaniteit, richting en kleur in de muziek voorop te stellen. In de cultuurplanperiode 2005-2008 heeft het orkest het aantal concerten meer dan verdubbeld, het heeft samengewerkt met solisten van naam, het heeft een aantal (wereld)premières gegeven en enkele cd's uitgebracht. Om zijn publiek goed te informeren en om een nieuw publiek te bereiken heeft het orkest een educatieteam gevormd binnen het orkest. Een aspect van bovengenoemd persoonlijke sfeer bij de concerten is de concertformule Klassiek en Wijn, die inhoudt dat na afloop van het concert een informele wijnproeverij plaatsvindt.

Voor de komende periode stelt het Rotterdams Kamerorkest zich ten doel om te groeien, door een groter aantal concerten te verzorgen en om zich te verdiepen in artistiek opzicht. Naast zijn vaste dirigent zal het orkest voor enkele concerten gastdirigenten uitnodigen. Tevens ziet het orkest een taak voor zich op het gebied van talentontwikkeling, onder andere door jonge musici gelegenheid te geven mee te spelen in het ensemble. Een andere methode daartoe is dat bij de uitvoering van bepaalde solocomposities afwisselend in het ene concert of het andere, gerenommeerde solisten dan wel jonge talenten te laten soleren; daaraan gekoppeld is een publieke masterclass: meester/leerling.

De programmaschets omvat uitvoering van twintig symfonieën van Haydn, twaalf sinfonia's van Mendelssohn, in de jaren 2010 tot en met 2012 zal het orkest speciale aandacht besteden aan, achtereenvolgens Pergolesi, Arensky, Francaix, alle in relatie tot respectieve gedenkjaren. Op het gebied van publieksbereik en educatie heeft het orkest verschillende initiatieven genomen. Het orkest zal korte series middagconcerten verzorgen in locale cultuurcentra, kinderconcerten, introductiepresentaties voor scholieren in het voortgezet onderwijs en concerten in de openbare ruimte. Bij die kinderconcerten vervult een acteur de rol van vertaler; tijdens de introductiepresentaties geeft een aantal musici voorafgaand aan een concert een workshop in de klas. Musici van het orkest geven binnen het Meerjarig Muziektraject een serie lessen op basisscholen, gevolgd door een bezoek aan een concert. Binnen de activiteiten van de brede school, geeft het orkest workshops.

Het Rotterdams Kamerorkest is in de afgelopen periode vrijwel geheel afhankelijk geweest van uitkoopsommen voor concerten. Het ziet voor de komende periode mogelijkheden om, op basis van structurele middelen, meer concerten te kunnen verzorgen in eigen beheer en op partagebasis, juist op locaties die geen (hoge) uitkoopsommen kunnen bieden, maar waar wél een nieuw publiek kan worden bereikt.

- ▶ Cultuurparticipatie: het Rotterdams Kamerorkest spant zich op verschillende manieren in om nieuw publiek te bereiken voor zijn concerten, onder andere door laagdrempelige locaties te kiezen, bijvoorbeeld locale cultuurcentra of de openbare ruimte, en door zijn concertformule Klassiek en Wijn.
- ▶ Cultuur en school: het orkest verzorgt educatieve activiteiten voor verschillende leeftijdsgroepen; voor scholieren van primair en voortgezet onderwijs zijn er speciale programma's.
- ▶ Internationalisering: het Rotterdams Kamerorkest heeft artistieke banden met collega-orkesten in het buitenland, het wordt met enige regelmaat uitgenodigd voor concerten en festivals. Het orkest kan daaraan niet altijd gehoor geven als gevolg van de beperkte middelen. Voor de komende periode voorziet het orkest internationale samenwerking met een aantal partners, onder andere via een Europees uitwisselingsprogramma.

Aanvraag subsidie cultuurplan 2009-2012 € 216.000

Subsidie cultuurplan 2005-2008 € 45.000

Overwegingen

De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur heeft waardering voor het Rotterdams Kamerorkest. Het RKO vervult als een van de weinige strijkorkesten in de wijde regio een functie in de culturele infrastructuur van Rotterdam. De Raad waardeert in het bijzonder dat het orkest in de afgelopen periode een heldere thematische lijn in zijn programma heeft gebracht. Het orkest zoekt en realiseert passende samenwerking met solisten. Uitgesproken prijzenswaardig is dat het orkest met regelmaat compositieopdrachten verstrekt. Genoemde aspecten van de werkwijze en repertoirekeuze getuigen van de ambities en van een heldere artistieke visie.

Het muzikale niveau van het orkest beoordeelt de Raad als adequaat, doch niet als buitengewoon. Het gegeven dat het orkest jongere musici engageert draagt daaraan bij, de Raad beoordeelt die keuze als sympathiek en waardevol, zij het dat die wellicht de ontwikkeling van het orkest tot een open ensemble bemoeilijkt.

De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur is van mening dat de muzikale koers van het orkest mogelijk al te sterk leunt op zijn artistiek leider en dirigent met het risico van eenzijdige groei. In de plannen voor de komende periode lijkt deze situatie enigszins te worden ondervangen omdat het beleidsplan rept van verschillende gastdirigenten. Die plannen zijn kennelijk nog niet concreet; de Raad heeft de opmerkingen daaromtrent dan ook gelezen als intenties.

De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur ziet in dat het orkest zich serieus heeft gebogen over de ontwikkeling van educatieve projecten; de Raad beoordeelt deze als goed doordacht, degelijk, maar weinig verrassend. De Raad onderkent dat inspanningen op dit gebied voor een dergelijk ensemble, met een bijzonder kleine staf, niet gemakkelijk te realiseren zijn. Hij heeft dan ook waardering voor de bestaande educatieve projecten en de plannen in dat perspectief.

De concertformule Klassiek en Wijn die het orkest heeft ontwikkeld, is naar het inzien van de Raad een charmante geste jegens het publiek die overigens slechts in beperkte mate zal bijdragen aan de publiekstrouw aan het orkest.

De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur ziet in dat het Rotterdams Kamerorkest zich wil professionaliseren, onder andere door een staf te benoemen dan wel uit te breiden en de musici voortaan enigszins realistische honoraria te bieden. De Raad vindt echter, ondanks zijn waardering voor de koers en kwaliteiten van het orkest, daarin vooralsnog onvoldoende aanknopingspunten voor een positief advies inzake een verhoging van het subsidiebedrag in het cultuurplan 2009-2012. Naar het inzien van de Raad heeft het orkest wel degelijk mogelijkheden om zich verder te ontwikkelen, ook in zakelijk opzicht.

De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur adviseert om de subsidie van het Rotterdams Kamerorkest te continueren in het cultuurplan 2009-2012 op het huidige subsidieniveau.

Rotterdams Philharmonisch Orkest

Samenvatting advies

De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur spreekt zijn waardering uit voor het Rotterdams Philharmonisch Orkest. De muzikale kwaliteiten dwingen respect af, zijn functie in de culturele infrastructuur en als visitekaartje voor de stad staan buiten kijf. Niettemin spreekt de Raad zijn teleurstelling uit over het voorliggende beleidsplan, dat wél omstandig organisatorische en bedrijfsmatige informatie biedt, maar dat vrijwel geen artistiek-inhoudelijke visie verwoordt. De kritische kanttekeningen van de Raad zijn vergelijkbaar met die uit het advies van de Rotterdamse Kunststichting in 2004. De bewezen waarde van het orkest en zijn positie als belangrijke voorziening in de stad leiden ertoe dat de Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur adviseert om het orkest structurele subsidie toe te kennen in het cultuurplan 2009-2012. In dit beleidsplan voor de periode 2009-2012 vindt de Raad geen aanleiding om tegemoet te komen aan de gevraagde substantiële verhoging van de structurele subsidie. De Raad adviseert daarover dan ook negatief. De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur adviseert om aan het Rotterdams Philharmonisch Orkest binnen het cultuurplan 2009-2012 subsidie toe te kennen op hetzelfde peil als bij de aanvang van het cultuurplan 2005-2008. De Raad bepleit dat de tussentijdse verhoging van de bijdrage, specifiek voor de salarissen, wordt gecontinueerd uit de dezelfde additionele middelen als in het huidige cultuurplan.
Positief voor € 5.720.000

Functies

(inter)nationale festivals
(inter)nationaal symfonieorkest
kamer muziekorkest
ensembles
jeugd symfonie orkest
werkplaats/productiehuis muziek
nationaal podium voor grootschalige (publieks)producties
presentatiefunctie opera
podium voor muziektheater
podium voor kleinschalige producties
intermediair functie cultuureducatie
ambassadeursfunctie Rotterdam

Beleidsthema's

cultuurparticipatie
cultuur en school
internationalisering

Beschrijving aanvraag

De aanvraag voor het cultuurplan heeft als titel en motto: Life (em)powered by music. De inleiding vermeldt: Het [Rotterdams Philharmonisch] orkest vormt het muzikale hart van Rotterdam. Een orkest met Rotterdamse kenmerken: energiek, modern, met lef, met een - vaak letterlijk - grensverleggende ambitie, maar ook: betrokken, emotievol, subtiel. Het behoort tot de beste orkesten van Europa.

Het repertoire bestaat uit werken uit de muziekgeschiedenis sinds ongeveer het midden van de achttiende eeuw; het orkest geeft met enige regelmaat een compositieopdracht of première, waarmee de hedendaagse muziek ook aan bod komt.

Het RPhO geeft ongeveer 105 concerten per jaar in Nederland (Rotterdam, Amsterdam en elders) en in het buitenland. Het RPhO werkt mee aan producties van De Nederlandse Opera.

Het RPhO heeft de ambitie om met zijn concerten een zo breed mogelijk publiek te bereiken en dat kennis te laten maken met het symfonische repertoire. Daartoe neemt het orkest steeds nieuwe initiatieven, met name op educatief gebied. Het beleidsplan van het RPhO wijdt paragrafen aan de positie van het orkest in de stad, zijn relatie tot gemeentelijk beleid, educatie en de Rotterdamse gemeenschap. De inleiding van het beleidsplan stelt ronduit: Jongeren zijn voor het orkest cruciaal. Jaarlijks programmeert het RPhO een familieserie, tweejaarlijks verzorgt het speciale concerten voor scholieren uit groep 7 en 8 van het basisonderwijs, de RPhO-show; voor scholieren uit het voortgezet onderwijs verzorgt het RPhO concerten en repetitiebezoeken; ook maken musici van het RPhO in kleine bezettingen tournees langs wijkpodia met kindervoorstellingen.

In het najaar van 2008 begint voor het RPhO een nieuwe periode met de officiële installatie van de nieuwe chef-dirigent Yannick Nézet-Séguin, als opvolger van Valery Gergiev. Nézet-Séguin is intussen de facto aangetreden als vaste dirigent. Het beleidsplan van het RPhO beschrijft in korte bewoordingen de muziek-inhoudelijke koers die Nézet-Séguin ambieert: een zeer breed repertoire, van barok tot hedendaags. Nézet-Séguin heeft kenbaar gemaakt nauw betrokken te willen zijn bij de voorgenomen community art projecten van het orkest.

Het beleidsplan van het RPhO voor de komende cultuurplanperiode omvat een uitvoerige evaluatie van de aflopende periode 2005-2008. De conclusie die het orkest uit die evaluatie trekt is dat het de meeste van zijn doelen (ruimschoots) heeft behaald. Die vaststelling leidt tot een overzicht van verbeterpunten voor de komende cultuurplanperiode, waarvan sommige ook golden voor de aflopende periode maar onveranderlijk actueel zijn, en andere betreffen nieuwe ambities, innovaties en/of verbeteringen dan wel verdieping van bestaande ambities.

Voor wat betreft de personele bezetting van het orkest: in de aflopende cultuurplanperiode zijn zeventien nieuwe musici toegetreden, onder andere ter vervanging van natuurlijk verloop. Nog niet alle vacatures echter zijn vervuld en het orkest heeft naar eigen inzicht nog niet de ideale formatie, een internationaal orkest waardig.

De plannen en doelen voor de komende cultuurplanperiode komen onverkort voort uit de missie van het RPhO, in de bekorte versie:

Het Rotterdams Philharmonisch Orkest profileert zich als een veelzijdig, betrokken en innovatief symfonieorkest op internationaal topniveau.

Concreet heeft het RPhO als hoofddoelen voor de komende (cultuurplan)periode geformuleerd:

- ▶ versterking van de artistieke kwaliteit: Beter worden vooral in internationaal opzicht. Uitstraling genereren en klimmen in de ranglijst van de wereldtop;
- ▶ een centrale positie van het orkest in het midden van de samenleving, onder andere door middel van regionale verankering en samenwerkingsverbanden. Daartoe wil het orkest community art projecten opzetten, investeren in het publiek van morgen, en nieuwe publiek(sgroepen) bereiken.

Voor de komende periode staat, in praktisch opzicht, de renovatie van de Grote Zaal van de Doelen gepland, mede ter verbetering van de kwaliteit van de akoestiek. Het gevolg daarvan is dat het RPhO in voorjaar en zomer van 2009 tijdelijk niet de beschikking heeft over zijn vaste podium.

Het beleidsplan van het RPhO geeft weinig inzicht in de feitelijke plannen voor zijn muzikale programma in de komende jaren, noch in een eventueel voorgenomen beduidende programmatische koerswijziging ten opzichte van die in de periode van chef-dirigent Gergiev. Uit de media en de seizoenbrochure 2008-2009 blijken de muziek-inhoudelijke plannen en voorkeuren. Het plan somt voorts een aantal voornemens van het orkest op: artist/composer in residence, compositieopdrachten en kamermuziek

De internationale ambitie van het RPhO is om binnen tien jaar tot de wereldtop te behoren en om aldus een nóg nadrukkelijker boegbeeld te zijn van de stad Rotterdam en Nederland. Het orkest wil dit onder andere bereiken via zijn repertoirekeuze, speelstijl, gastdirigenten, solisten, musici, festivals, tournees en mediabeleid. De geformuleerde doelen zijn: versterking van de internationale positie van het orkest; uitbreiden van een artistieke reputatie van excellence; vervullen van openstaande vacatures; programmeren van muzikaal erfgoed én vernieuwend repertoire; mediabeleid versterken en ontwikkelen.

Voor wat betreft het artistieke proces beschrijft men het voornemen om kunstenhuis te worden, meer dan productiehuis. Deze doelstelling omvat de geleidelijke transitie naar een artistiek gedurfd, meer innoverend, meer multidisciplinair en actueler programma. Om die ambitie te verwezenlijken herijkt het RPhO het artistiek leiderschap binnen het orkest. Voor wat betreft het streven naar artistieke excellentie beschrijft de aanvraag de noodzaak om niet slechts de vacatures in het orkest te vervullen, maar ook om het aantal formatieplaatsen voor musici uit te breiden en de salariëring op een niveau te brengen dat, naar het inzien van het orkest, past bij de beoogde internationale statuur van het orkest. De werving van nieuwe orkestleden wordt omschreven als een internationale Quest for Talent; louter excellente musici immers zijn goed genoeg voor het realiseren van onze ambitie.

Het RPhO acht het uitdrukkelijk zijn taak om Rotterdammers van alle leeftijden en achtergronden in aanraking te brengen met klassieke symfonische muziek (en het Rotterdams Philharmonisch Orkest). Het orkest richt zich dan ook tot de Rotterdamse gemeenschap met zijn concerten, de concerten in de wijken als speciale laagdrempelige activiteiten, en met educatieve programma's voor verschillende publieksgroepen; community art projecten en coaches worden ingezet om jongeren te bereiken en vrijwilligers (in de multiculturele samenleving): Music for Life. Het RPhO formuleert als doelen: focus op participatie; brede samenwerkingsverbanden met Rotterdamse organisaties; focus op educatie; focus op cultuurbewustzijn en maatschappelijk support.

Teneinde deze doelen te verwezenlijken werkt het RPhO samen met vele partners in de stad, onder andere SKVR, Music Matters, Codarts, de podia en verschillende ensembles.

Het RPhO zet zich in voor cultuurparticipatie met uiteenlopende programma's om de Rotterdamse gemeenschap in aanraking te brengen met klassieke symfonische muziek: educatieve programma's, concerten in de wijken en/of community art projecten. Voor de realisatie daarvan heeft het RPhO zijn eigen educatief medewerkers, ook werkt het orkest daartoe samen met verschillende partners. Het beleidsthema cultuur en school wordt in het beleidsplan van het RPhO niet expliciet beschreven.

Zijn internationale ambities beschrijft het RPhO expliciet, zowel voor wat betreft de artistieke kwaliteit van het orkest, als zijn functie als visitekaartje van de stad.

Aanvraag subsidie cultuurplan 2009-2012 € 7.489.000

Subsidie cultuurplan 2005-2008 € 6.070.000

Overwegingen

De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur spreekt zijn waardering uit voor het Rotterdams Philharmonisch Orkest. De muzikale kwaliteiten van het orkest dwingen respect af; zijn functie in de culturele infrastructuur en als visitekaartje voor de stad staan buiten kijf. Het orkest heeft in de afgelopen periode een respectabele muzikale ontwikkeling doorgemaakt. Zijn nu scheidende chef-dirigent Gergiev heeft daaraan in belangrijke mate bijgedragen. De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur beschouwt het RPhO als een orkest met grote mogelijkheden. Het orkest kan zich meten met de betere orkesten in Europa. De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur is redelijk tot goed op de hoogte van het profiel, plannen of programmatische intenties van Nézet-Séguin, die via de media wereldkundig zijn gemaakt. De Raad heeft vertrouwen in diens capaciteiten en ziet dan ook met genoegen zijn verrichtingen en de ontwikkelingen van het orkest onder zijn leiding tegemoet.

Niettemin heeft de Raad kritische kanttekeningen bij het voorliggende beleidsplan voor de komende periode, het cultuurplan 2009-2012. Dat plan omvat een omstandige schets van de opvattingen binnen het orkest over organisatorische en bedrijfsmatige zaken, maar het ontbeert een visie op de artistieke inhoud voor de komende, belangrijke periode nu er een nieuwe chef-dirigent aantreedt. Het verwoordt geen ambities voor wat betreft de muzikale ontwikkeling, behalve algemene intenties om zijn internationale positie te versterken. Het plan bevat geen schets van de programma's voor de komende seizoenen, terwijl de (internationale) orkestpraktijk gebiedt dat die intussen goeddeels vastliggen. De mededeling dat het orkest meer aandacht wil besteden aan hedendaags repertoire, onder andere door instelling van een plaats voor een

componist in residence, begroet de Raad met instemming; dit voornemen wordt echter evenmin in inhoudelijke zin toegelicht.

Het bevreemdt de Raad dat het plan, gegeven de Rotterdamse ambities op dat gebied, niet rept van de opvattingen binnen het orkest over zijn functies en/of taken op het gebied van opera, behalve een verwijzing naar de staande afspraken met De Nederlandse Opera. Voorts bevat het plan geen uitwerking van de aanzienlijke hoeveelheid opgesomde functies. Gezien de actuele werkwijze van het orkest komt de vermelding van sommige functies zelfs enigszins gratis over. De Raad vindt in de huidige praktijk van het orkest, noch in het beleidsplan, aanwijzingen dat het de functies kamermuziekorkest en jeugd symfonie orkest daadwerkelijk zal gaan vervullen, laat staan op welk ambitieniveau.

Ook de plannen voor educatie en de aangekondigde community art projecten zijn niet inhoudelijk of praktisch uitgewerkt. Het gewicht dat het orkest aan die intermediairfunctie cultuureducatie hecht, komt uitsluitend tot uitdrukking in de hoogte van de betreffende post op de begroting. De wens van het orkest om zijn formatie uit te breiden en om de salariering van zijn musici te verbeteren wekt de positieve suggestie dat het orkest zich bewust is van zijn kern: de musici. Doordat de opmerkingen dienaangaande echter impliciet verwijzen naar de internationale (concurrentie)positie van het orkest neemt de Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur ze voor kennisgeving aan.

Het beleidsplan van het Rotterdams Philharmonisch Orkest laat zich lezen als een adequaat document binnen een ambtelijke systematiek van visitatie, maar met weinig intrinsieke kwaliteiten als aanvraag voor het gemeentelijk cultuurplan.

Bovenstaande punten van kritiek roepen het advies van de Rotterdamse Kunststichting uit 2004 voor het cultuurplan 2005-2008 in herinnering. De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur is teleurgesteld opnieuw vergelijkbare kritiek te moeten formuleren.

De Raad heeft in dit beleidsplan voor de periode 2009-2012 geen aanleiding gevonden om positief te adviseren over de gevraagde substantiële verhoging van de structurele subsidie. Een zwaarwegend argument is dat de begroting in het beleidsplan weinig inzicht biedt in de feitelijke kosten, behalve een overzicht van de méérgevraagde bedragen, samen een aanzienlijk bedrag. Aangezien de Raad bekend is met de kwaliteiten van het Rotterdams Philharmonisch Orkest en met zijn veelbelovende muzikale ontwikkeling in de afgelopen periode en omdat hij vertrouwen heeft in de nieuwe chef-dirigent, vertrouwt de Raad er op dat het orkest zijn huidige koers zal volgen en zich in positieve zin zal blijven ontwikkelen.

De bewezen waarde van het orkest en zijn positie als belangrijke voorziening in de stad leiden ertoe dat de Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur adviseert, ondanks deze kritiek op het plan, om structurele subsidie toe te kennen op hetzelfde niveau als bij de aanvang van de nu aflopende cultuurplanperiode. De wensen van het orkest op het gebied van salariering van zijn musici dienen naar het inzien van de Raad te worden gezocht buiten de strikte middelen van het cultuurplan.

Rotterdamse Poppenspelers

Samenvatting advies

De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur adviseert negatief over opname van de Coöperatieve Vereniging Rotterdamse Poppenspelers in het cultuurplan wegens het gebrek aan artistiek inhoudelijke onderbouwing. Plannen en informatie over de makers ontbreken, evenals een visie op de poppenspelkunst.

Functie

podium voor amusementstheater

Beleidsthema

cultuurparticipatie

Beschrijving aanvraag

Bij de Coöperatieve Vereniging Rotterdamse Poppenspelers zijn vier professionele poppentheaters aangesloten. De vereniging bestaat sedert 1980. Naast de gezamenlijke bespeeling van het openluchtoppentheater op het Binnenwegplein spelen ze met hun eigen voorstellingen door het hele land. Tijdens het seizoen (mei tot oktober) wordt in het openluchttheater gespeeld op woensdag- zaterdag- en zondagmiddag, drie keer een half uur per middag.

De Poppenspelers willen een zo divers mogelijk publiek laten kennismaken met het poppentheater. De Vereniging speelt niet zelf maar programmeert de voorstellingen van haar leden en vaste gasten en zorgt voor het onderhoud van het theater. Jaarlijks wordt een non-stop poppenkastdag georganiseerd waar alle leden zich presenteren. Binnen de vereniging worden ervaringen uitgewisseld. De spelers hebben een stijl ontwikkeld die past bij de Rotterdamse binnenstad, aldus de aanvrager. Het publiek is zeer divers. Voor het poppentheater is het een uitkomst dat Rotterdam zich steeds meer als festivalstad heeft geprofileerd. Dat heeft geleid tot grotere publiekstroom. De Rotterdamse Poppenspelers schatten het aantal toeschouwers op 10.000 per jaar.

De Vereniging kiest cultuurparticipatie als beleidsthema. Het poppentheater trekt volgens de aanvrager voortdurend nieuw jong publiek op een laagdrempelige manier.

Aanvraag subsidie cultuurplan 2009-2012 € 27.000

Subsidie cultuurplan 2005-2008 € 26.000

Overwegingen

De Poppenspelers bieden met het poppentheater een voorziening die belangrijk is voor de levendigheid van de binnenstad van Rotterdam. In hun bijdrage aan het thema cultuurparticipatie functioneren de Poppenspelers goed, omdat zij laagdrempelig werken en een divers publiek trekken. Het is jammer dat in het beleidsplan over de artistieke aspecten van deze klassieke theatervorm niets wordt vermeld. Ook ontbreekt informatie over de vier vaste professionals en gastspelers. Door het algehele gebrek aan visie en artistiek inhoudelijke onderbouwing adviseert de Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur negatief over opname in het cultuurplan.

De Raad vindt het voor de sfeerbeleving in de binnenstad wel belangrijk dat het poppentheater blijft bestaan. Hij denkt dat andere financiële bronnen moeten worden aangeboord zoals de winkeliersvereniging ter plaatse en gemeentelijke budgetten voor de stimulering van het economische ontwikkelingsklimaat van de stad.

Rotterdamse Schouwburg

Samenvatting advies

De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur adviseert positief over de aanvraag van de Rotterdamse Schouwburg, met name over de internationale programmering. De programmering van theater en opera/muziektheater is artistiek interessant. De dans blijft echter onderbelicht. De Raad heeft twijfels bij de uitvoerbaarheid van de veelheid aan plannen. De Raad adviseert positief voor € 5.431.000 uit het budget voormalige takken van dienst.

Functie

n.v.t. aanvrager verwijst naar de lijst bij de Uitgangspuntennota

Beleidsthema's

cultuurparticipatie
cultuur en school
internationalisering

Beschrijving aanvraag

De kernfuncties van de Rotterdamse Schouwburg zijn presenteren en produceren. De Rotterdamse Schouwburg is naar eigen zeggen de enige schouwburg in Nederland die de presentatie- en productiefunctie combineert. Ze zijn ondergebracht in resp. de Stichting Rotterdamse Schouwburg en de Stichting Productiehuis Rotterdam. Hier gaat het om de aanvraag van de Stichting Rotterdamse Schouwburg. Voor de productiefunctie verwijst de Raad naar het advies over Productiehuis Rotterdam.

De Rotterdamse Schouwburg wil de komende vier jaar het maatschappelijke en publieke draagvlak voor de schouwburg en zijn bespelers vergroten. Men wil investeren in de verbinding met het productiehuis, samenwerking met gezelschappen, de aantrekkelijkheid en toegankelijkheid van het gebouw vergroten en door de versterking van de programmering en marketing een groter en meer divers publiek bereiken. Maar de Rotterdamse Schouwburg wil zich ook gaan profileren als een internationaal platform. Op den duur wil hij als één van de belangrijkste podia in Nederland voor kwaliteitspodiumkunsten een stadstheater van de toekomst worden.

In de elf theaters in Rotterdam en randgemeenten is er een breed (grootschalig) aanbod van 803 verschillende voorstellingen, waarin de Rotterdamse Schouwburg naar eigen zeggen een duidelijk profiel heeft. Een kwart van het totale aanbod (199 titels) wordt door de Schouwburg bediend. Van de 199 zijn er 190 uniek zodat de overlap minimaal is. Met betrekking tot het jeugdtheater in de regio is de Rotterdamse Schouwburg de grootste aanbieder. Het kleinschalig aanbod in de stad vindt de aanvrager beperkt. Het aantal podia voor dit aanbod zou op zijn minst gelijk moeten blijven.

In de programmering komt het accent te liggen op minder toneel, meer internationaal aanbod, meer circus, actuele brandhaarden en debatten, randprogrammering en festivals voor nieuwe 'grootstedelijke culturen'. De Rotterdamse Schouwburg is 250 dagen per jaar voor het publiek geopend. Uitbreiding is onmogelijk gezien de beperkte personele bezetting en financiële middelen.

Nieuwe genres en functies zijn:

- ▶ Cirque Nouveau en Circusfestival. Circus als theatervorm blijkt veel internationale theatermakers te inspireren. Per seizoen zullen drie internationale circusvoorstellingen worden getoond. In het circusfestival zullen het Rotterdamse jeugdcircus Rotjeknor en de hbo-opleiding Circusarts van Codarts nieuw werk tonen;
- ▶ bijzondere popconcerten, vier per jaar;

- ▶ Brandhaarden, vier keer per jaar i.s.m. Productiehuis Rotterdam en Rotterdamse gezelschappen. Hier wordt de actualiteit in een opwindende theatrale en artistieke setting belicht en van commentaar voorzien;
 - ▶ festivals voor grootstedelijke culturen: Garajnights, Berberfestival en dergelijke.
- In de bestaande genres en functies heeft de Rotterdamse Schouwburg de volgende ambities:
- ▶ Toneel. Het theater wil het gemiddeld aantal voorstellingen in de grote zaal vanwege de teruglopende belangstelling en de grotere selectiviteit reduceren van 110 tot 100. De Rotterdamse Schouwburg kiest dus voor minder voorstellingen maar met een hogere kwaliteit, mede om de nieuwe genres en functies een kans te geven. In de programmering zal het theater kiezen voor het werk van preferred partners. Dit zijn toonaangevende gezelschappen, die zich verbinden met de Rotterdamse Schouwburg door een groter financieel risico in de garantie af te spreken in ruil voor een grotere inzet op marketing. Dat zijn zowel de grote Nederlandse en Vlaamse gezelschappen als TA en Het Toneelhuis, als ook de Rotterdamse partners als RO Theater, OT, en de kleinere Rotterdamse gezelschappen als Bonheur, Hotel Modern, Huis voor Jeugd- en Jongerentheater en Rotterdams Wijktheater. Daarnaast zullen er vrije producties te zien zijn en voorstellingen van gezelschappen uit Vlaanderen;
 - ▶ Dans. De helft van de programmering in de grote zaal (45 voorstellingen) is van Rotterdamse herkomst. Hieronder vallen de preferred partners Scapino, Danceworks Rotterdam, conny janssen danst en Meekers Uitgesproken Dans. Daarnaast is er nationaal en internationaal aanbod. Samen met Dansateliers wil de Rotterdamse Schouwburg het gebouw van Lantaren/Venster tot huis voor de dans uitbouwen. De dansvoorstellingen in de Kleine Zaal (25 voorstellingen) zullen in 2010 voor een belangrijk deel verhuizen naar deze locatie;
 - ▶ Opera en muziektheater. Na het Muziektheater in Amsterdam is in de Rotterdamse Schouwburg naar eigen zeggen het grootste aantal opera's en muziektheatervoorstellingen te zien. Het aanbod wordt geleverd door de Nederlandse Reisopera, Opera Zuid en het Belgische Muziektheater Transparant. De Rotterdamse Schouwburg acht het van groot belang dat de Operadagen Rotterdam voortbestaan en meer middelen krijgen om kwalitatief hoog internationaal repertoire te tonen. Ook hier vullen preferred partners het aanbod aan;
 - ▶ De functie van festivalcentrum wil de Rotterdamse Schouwburg de komende jaren versterken. Een verbouwing van de publieksruimten is dan wel noodzakelijk;
 - ▶ De aanvrager wil de positie van de (Internationale) Keuze van de Rotterdamse Schouwburg als hart van de internationale programmering versterken. Het budget van 5 ton zal dan wel moeten worden verhoogd tot € 812.000. Ook door het jaar heen zal meer internationaal theater worden getoond. Ook hiervoor worden extra middelen gevraagd bij de gemeente, OCW en NFPK+;
 - ▶ In de jeugdtheaterprogrammering kiest de Rotterdamse Schouwburg voor de top van het Nederlands en ook Belgisch jeugdtheater. In de winter biedt het gebouw voorts ruimte aan allerlei jeugdactiviteiten, zoals circusworkshops en poppentheatervoorstellingen. Ook werkt het theater samen met de SKVR om voorstellingen aan Rotterdamse scholen te presenteren. De samenwerking met het (nieuwe) Huis voor Jeugd- en Jongerentheater wordt geïntensiveerd. Ook Theatergroep MAX. krijgt zijn premières in de Rotterdamse Schouwburg;
 - ▶ Voor de leeftijd 12-18 wil de Rotterdamse Schouwburg circa tien jongerenvoorstellingen per seizoen programmeren. In het verlengde hiervan vindt de aanvrager het belangrijk dat jongeren kennis kunnen maken met volwassenenprogrammering;
 - ▶ Wunderbaum en de Rotterdamse Connectie zullen als gastheren mede het gezicht van de Rotterdamse Schouwburg gaan bepalen.

In de komende jaren heeft de Rotterdamse Schouwburg publieksbereik tot speerpunt benoemd. Marketing, publiciteit en educatie moeten van hoge kwaliteit en innovatief zijn. De focus zal liggen op branding, het versterken van het merk Rotterdamse Schouwburg.

In de educatieve activiteiten wil de Rotterdamse Schouwburg het accent verleggen naar inleidingen en nagesprekken. Daarnaast zal er meer aandacht komen voor achtergrondinformatie via e-mail en de website. De aanvrager zegt veel jonge Rotterdammers te bereiken via scholen en opleidingen.

Het gebouw van de Rotterdamse Schouwburg moet een facelift ondergaan. Technisch en facilitair komt het niet meer tegemoet aan de veranderde eisen van bespelers en publiek. In twee fases zullen de publieksruimten en de entree worden vernieuwd.

Alle veranderingen hebben gevolgen voor de bedrijfsvoering. Deze worden in het Ondernemersplan 2009-2012 eind 2008 verwoord als de Rotterdamse Schouwburg weet of de beoogde plannen kunnen worden gerealiseerd. Om die reden zijn ook de kosten van de programmering en het beheer van het gebouw van Lantaren/Venster als pm in de begroting opgenomen.

In een apart hoofdstuk gaat de aanvrager verder in op de beleidsthema's van het College, met name op internationalisering. De Rotterdamse Schouwburg constateert dat Nederland zwak is vertegenwoordigd in het Europese netwerk van internationale podiumkunsten en dat de aandacht van het internationaal cultuurbeleid te veel gericht is op export en te weinig op import. De Nederlandse kunstwereld zou teveel naar binnen gericht zijn. Dit moet volgens de Rotterdamse Schouwburg anders. Zij heeft een groot internationaal netwerk dat nog steeds groeit. De Internationale Keuze van de Rotterdamse Schouwburg zal worden voortgezet en geïntensiveerd en in samenwerking met allerlei partners in en buiten Rotterdam zal de internationale programmering door het jaar heen worden versterkt. Daartoe zal extra menskracht moeten worden vrijgemaakt voor programmering en marketing. Dit kan alleen als de gemeente en het Rijk over de brug komen met een hogere structurele subsidie. Bij OCW wil de Rotterdamse Schouwburg intekenen op de functie internationaal platform in de basisinfrastructuur.

De internationalisering moet volgens de Rotterdamse Schouwburg op drie niveaus plaatsvinden: productie, programmering en presentatie. Men wil kunstenaars uit andere steden in de wereld uitnodigen, maar ook aandacht geven aan nieuwe generaties kunstenaars die via internet met de hele wereld in contact zijn, mode en smaak delen en af willen van starre bestaande systemen. De Internationale Keuze onderscheidt zich volgens de aanvrager van het Holland Festival. Waar het Holland Festival de prestigieuze canon van het internationaal theater laat zien, kiest de Rotterdamse Schouwburg in de Internationale Keuze voor kunstenaars die midden in de geglobaliseerde samenleving staan, eclectisch zijn en zich willen verhouden tot de wereld. Samen met de G5 wil de Rotterdamse Schouwburg drie jaar lang structureel investeren in de vertoning van (grote zaal) internationaal toonaangevend theater. Ook vanuit het vernieuwde Productiehuis Rotterdam zal internationaal aan de weg worden getimmerd met buitenlandse artists in residence en coproducties. Verder heeft de Rotterdamse Schouwburg nog meer wensen en plannen voor internationale samenwerking, maar stelt daarbij dat extra structurele ondersteuning een voorwaarde is om die verder uit te werken.

De aanvrager gaat kort in op het beleidsthema participatie. Dit thema komt tot uitdrukking in de doelstelling van de Rotterdamse Schouwburg om het maatschappelijke en publieke draagvlak van de schouwburg te vergoten. Het loopt als een rode draad door het beleidsplan in de beschouwingen over educatie, festivalaanpak, Brandhaarden, opzetten van wijkprojecten en het toegankelijk en aantrekkelijk maken van de schouwburg. Apart wordt vermeld dat de Rotterdamse Schouwburg met een lokaal cultuurcentrum een structurele relatie wil aangaan. Aan het beleidsthema cultuur en school komt de aanvrager tegemoet in de paragraaf, die beschrijft hoe jongeren worden bereikt via scholen en opleidingen. De Rotterdamse Schouwburg wil zijn educatiebudget verhogen.

Aanvraag subsidie cultuurplan 2009-2012 € 5.850.000 (inclusief 420.000 voor internationalisering en exclusief de bij de verzelfstandiging al vastgelegde extra bijdrage voor onderhoud en vervanging van 396.000)

Subsidie cultuurplan 2005-2008 € 5.430.000

Overwegingen

Het beleidsplan van de Rotterdamse Schouwburg onderscheidt zich door een brede en ambitieuze aanpak waarin de internationale programmering hoge prioriteit heeft. Dit vindt de Raad positief. De Raad vraagt zich af of het beleidsplan uitvoerbaar is. Er worden te weinig keuzes gemaakt.

Men wil nationaal en internationaal programmeren, intensief samenwerken met Rotterdamse preferred partners, stadsprojecten organiseren, de wijken in, de educatieve taak en de marketing intensiveren, debatten organiseren etc.. Het ware beter als de Rotterdamse Schouwburg zich zou beperken tot een keuze voor activiteiten die uitvoerbaar zijn op een kwalitatief hoog niveau.

De Raad vindt het een gemiste kans dat de samenwerking tussen stadsgezelschap RO Theater en de Rotterdamse Schouwburg als hét stadstheater in de Rotterdamse regio, om inhoudelijke redenen niet goed van de grond is gekomen. RO Theater is nu gewoon één van de preferred partners van de Rotterdamse Schouwburg.

De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur juicht zoals gezegd de keuze van een sterker internationaal profiel met kwalitatief hoogwaardige voorstellingen toe. Het hart van deze activiteiten is de Internationale Keuze. De Rotterdamse Schouwburg heeft zich de afgelopen jaren, gezien het respect dat hij in het land heeft verworven en de waardering in de nationale en internationale media, ruimschoots bewezen op dit gebied. De Raad hoopt dat sommige namen, die regelmatig terugkeren in de Internationale Keuze, meer kunnen doorstromen naar de internationale programmering door het jaar heen.

De Rotterdamse Schouwburg wil zijn programma's versterken door naast programmeren ook voorstellingen te produceren dan wel te coproduceren met makers uit het buitenland. De Raad vreest dat nieuw Rotterdams theatertalent minder aan bod komt. Dat is jammer, want voor dit talent moet er ook ruimte zijn in het stadstheater.

De Rotterdamse Schouwburg laat zich in het beleidsplan weinig uit over zijn rol als receptief theater.

De aanvrager kiest ervoor om minder toneel te programmeren dan voorheen. De Raad is er zich van bewust dat het moeilijker is geworden om in Rotterdam een substantieel publiek voor toneel te winnen. De keuze om minder titels van toneelvoorstellingen te boeken is dan ook aannemelijk. De Raad mist de artistieke overwegingen van de Rotterdamse Schouwburg aangaande de titels die wél worden geboekt.

Over de dansprogrammering wordt in het beleidsplan weinig nieuws gemeld behalve dan de gezelschappen waar men niet omheen kan. De premières van de Rotterdamse gezelschappen vinden bijna allemaal plaats in de Rotterdamse Schouwburg, maar er komt niet veel aanbod bij. De dansprogrammering blijkt teveel in bepaalde periodes geconcentreerd te zijn. De Raad verwacht van hét presentatieplatform voor de podiumkunsten in de stad een sterkere visie op het gebied van dans. Zo'n visie past ook bij de uitstraling van Codarts. De Rotterdamse Dansacademie, behorend tot Codarts hogeschool voor kunsten, is één van de belangrijkste vakopleidingen voor eigentijdse dans in Europa.

De Raad spreekt graag zijn waardering uit voor de programmering van de Rotterdamse Schouwburg op het gebied van opera en muziektheater. Voor wat betreft het aanbod van opera's bij de Nederlandse gezelschappen is het programma volgend op basis van langjarige afspraken. Daarnaast zijn er regelmatig producties van reizende internationale gezelschappen. Het programma op het gebied van muziektheater getuigt ervan dat de schouwburg zich goed rekenschap geeft van de ontwikkelingen op dat gebied onder andere door zijn vaste relatie met een aantal buitenlandse gezelschappen. De schouwburg presenteert opera en muziektheater in de breedte: van klassieke ensceneringen tot en met wereldmuziektheater en experimentele producties.

Het programmeren van circusvoorstellingen zou tot een bredere publieksopbouw kunnen leiden. De inbedding van dit genre in de programmering wordt te weinig beargumenteerd.

De Raad heeft begrip voor de beleidsmatige onderbouwing van de Rotterdamse Schouwburg van zijn positie in het Rotterdamse infrastructuur. Toch ontstaat niet de indruk dat sprake is van een natuurlijke binding tussen de Rotterdamse Schouwburg en andere organisaties in de theatersector. Met name de twee perspectieven die voor het Productiehuis Rotterdam nieuwe stijl worden geschetst, het coachen van nieuw vaak multicultureel talent uit de straatcultuur enerzijds en het begeleiden en produceren van voorstellingen door gevorderde en/of opgeleide theatermakers anderzijds, geven niet direct uitzicht op diversiteit in de programmering waarin verbindingen worden gelegd en kruisbestuivingen plaats gaan vinden (zie ook het separate advies over Productiehuis Rotterdam).

De huidige kleinschalige theater- en dansprogrammering van Lantaren/Venster zou naar het oordeel van de Raad dan ook niet onder de regie van de Rotterdamse Schouwburg moeten komen. In lijn met de overwegingen inzake de productiefuncties van de Rotterdamse Schouwburg en Lantaren/Venster meent de Raad dat deze een uitgelezen plek vindt in het huidige gebouw van Lantaren/Venster. De programmering kan tot volle wasdom komen nadat de muziek- en filmprogrammering van Lantaren/Venster in 2010 is verhuisd naar het nieuwe theater op de Wilhelminapier. Rotterdam wordt op die manier verrijkt met een aantal podia en repetitieruimten waardoor meer mogelijkheden ontstaan voor een diverse theater- en dansprogrammering in de stad. Het gebouw aan de Gouvernestraat is dé plek die voor deze genres gerevitaliseerd zou moeten worden en daarvoor wil de Raad graag ruim baan maken. Naar aanleiding van dit advies zou een kwartiermaker een programma van eisen moeten opstellen voor de productie-werkplaatsfunctie én de programmeringsfunctie voor de kleinschalige dans en theater ter plekke. Beide functies zouden onder een sterke autonome artistieke leiding gestalte moeten krijgen in een nieuwe organisatie. Het zou verstandig zijn om Dansateliers hierin te betrekken. Dansateliers is namelijk van plan om binnen afzienbare tijd naar deze plek te verhuizen.

Een goede afstemming tussen de Rotterdamse Schouwburg en de nieuwe organisatie voor de kleinschalige dans- en theaterprogrammering is uiteraard van belang, omdat door bundeling van presentatieplekken de diversiteit in de programmering wordt verruimd.

In de beleidsthema's scoort de Rotterdamse Schouwburg wisselend. Het thema internationalisering wordt door de Raad als zeer hoog beoordeeld. De prestaties op het gebied van cultuur en school daarentegen als matig. Er is weinig toelichting over de samenwerking met scholen. De aanvrager is overigens helder in zijn uitspraak dat de doelgroep hbo'ers is. Ook wat de inzet op het gebied van cultuurparticipatie betreft, is de Raad matig tevreden. Dat de Brandhaarden en de nieuwe inrichting van publieksruimten de participatie bevorderen, is te voor de hand liggend. De Raad constateert dat het thema participatie weinig is uitgewerkt. De kritische kanttekeningen ten spijt heeft de Raad veel waardering voor de internationale programmering en ondersteunt de belangrijke signaalfunctie die de Rotterdamse Schouwburg heeft voor wat er in Nederland op theatergebied gebeurt. Theatermakers raken in het algemeen enthousiaster over bijvoorbeeld De Internationale Keuze dan over het Holland Festival in Amsterdam.

De Raad pleit dan ook voor een extra ondersteuning van deze specifieke functie door de gemeente.

Rotterdamse Vereniging voor Amateurtheater

Samenvatting advies

De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur adviseert positief over de aanvraag van de Rotterdamse Vereniging voor Amateurtheater. De gemeente moet de aanvrager blijven ondersteunen in zijn belangenbehartigingstaak en de uitvoering van de huidige kleinschalige festivals, waarin de amateurtheatersector zich als geheel presenteert.
Positief voor € 50.000

Functies

podium kleinschalige productie
intermediairfunctie amateurkunst

Beleidsthema

cultuurparticipatie

Beschrijving aanvraag

De Rotterdamse Vereniging voor Amateurtheater (RVA) heeft als doel het bevorderen van het amateurtheater in Rotterdam. De vereniging is een afdeling van de Nederlandse Vereniging voor Amateurtheater (NVA), op landelijk niveau de belangenbehartiger van het amateurtheater. De RVA heeft naast belangenbehartiging als kerndoelen: ondersteuning, talentontwikkeling, en netwerken.

Bij de vereniging zijn 70 amateurtheatergroepen en 40 individuele makers aangesloten. Jaarlijks worden in 't Kapelletje 32 weekenden geprogrammeerd met premières van leden en festivals. De RVA werkt regelmatig samen met Jeugdtheater Hofplein, de SKVR, het Rotterdams Centrum voor Theater en het Rotterdams Wijktheater.

De vereniging wil het ledenbestand meer cultureel divers maken. Om het contact met jongeren te bevorderen wil ze samenwerken met cultuurscouts, onderwijsinstellingen en lokale cultuurcentra. Er zullen nieuwe cultureel diverse en wijkgerichte theaterinitiatieven worden ontplooid. De RVA wil verder de relatie met de professionele gezelschappen versterken, met bijvoorbeeld masterclasses en de zogenoemde ROndetafelgesprekken van het RO Theater.

In 2006 heeft de RVA zichzelf laten evalueren door adviesbureau DSP-groep. In 2007 trad een nieuw bestuur aan. Uit een debat, dat het bestuur in 2007 samen met het veld organiseerde, bleek dat er behoefte is aan:

- ▶ professionalisering en een moderne en actieve uitstraling;
- ▶ ondersteuning op het gebied van publiciteit;
- ▶ meer contact met het professionele circuit;
- ▶ uitbreiding van het ledenbestand met mensen uit andere culturen en jongeren;
- ▶ uitbreiding van speelplekken;
- ▶ regelmatig terugkerende netwerkbijeenkomsten.

Voor 2009-2012 heeft de Rotterdamse Vereniging voor Amateurtheater de volgende plannen in petto:

- ▶ om de samenwerking tussen spelers, groepen, professionals en partners te versterken wil de RVA een theaterconsulent aanstellen, iemand die aanspreekpunt, intermediair en aanjager is en op niveau kan meepraten. Deze consulent werkt vanuit een vakinhoudelijke gedrevenheid en zal met name in de visieontwikkeling nauw samenwerken met de muziek- en dansconsulenten van de SKVR. Voor de taken die voortvloeien uit de functie podium kleinschalige productie wordt voorzien in een administratief medewerker..

Continuering bestaande activiteiten:

- ▶ programmering van 't Kapelletje met premières van de leden en festivals;
- ▶ masterclasses;
- ▶ advisering en verwijzing via de amateurtheater-databank;

- ▶ debatten en netwerkbijeenkomsten voor visie- en beleidsontwikkeling;
 - ▶ communicatie en publiciteit (website, verenigingsblad Applaus, deelname Uitmarkt e.d.);
- drie vernieuwende activiteiten met als uitgangspunt;
- ▶ uitbreiding en verbreding van de doelgroep uit het oogpunt van culturele diversiteit;
 - ▶ verkennen en ontwikkelen van activiteiten dóór de leden;
 - ▶ talentontwikkeling;
 - ▶ uitbreiding van speelplekken;
 - ▶ een plek voor het amateurtheater in de bestaande publiciteitskanalen in de stad.

Over het beleidsthema cultuurparticipatie merkt de RVA op actief op zoek te willen gaan naar initiatieven uit andere culturen.

De huidige structurele subsidie van de RVA is een bijdrage in de huur van theater 't Kapelletje en kantoorruimte, programmering en publiciteit van voorstellingen en de algemene exploitatiekosten van de vereniging. De voor 2009-2012 gevraagde hogere structurele subsidie hangt samen met de personeelsuitbreiding.

Aanvraag subsidie cultuurplan 2009-2012 € 101.000

Subsidie cultuurplan 2005-2008 € 50.000

Overwegingen

De Rotterdamse Vereniging voor Amateurtheater heeft een duidelijke rol als belangenvertegenwoordiger voor het amateurtheater in de stad. Het is jammer dat op lokaal niveau voor andere genres in de amateurkunst zo'n koepel ontbreekt. In een grote stad als Rotterdam zou een onafhankelijke sectororganisatie voor amateurkunstenaars in alle disciplines geen overbodige luxe zijn. Deze zou moeten opkomen voor materiele belangen zoals goede voorzieningen voor repetities en uitvoeringen en financiële ondersteuning, maar ook voor immateriële belangen zoals ondersteuning in de kwaliteitsontwikkeling van de amateurkunst. De RVA doet dit als Rotterdamse afdeling van de Nederlandse Vereniging voor Amateurtheater al jaren. Zij bereikt zo'n 70 gezelschappen en 40 individuele makers, maar dit is niet genoeg. Veel makers en spelers met een andere culturele achtergrond, die in hun vrije tijd actief zijn in het theater, bereikt de RVA niet en dit is een gemiste kans. Het beleidsplan is weinig bevlogen en wekt de indruk dat het bestuur slecht op de hoogte is van wat er zich in de sector afspeelt. De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur heeft begrip voor het feit dat de activiteiten niet allemaal door het bestuur van vrijwilligers kunnen worden uitgevoerd, maar de voorgestelde oplossing om een theaterconsulent te benoemen is naar zijn oordeel te gemakkelijk. De functieomschrijving is veel te breed. Van deze persoon wordt verwacht dat hij/zij kwaliteitsimpuls geeft aan het veld en een belangrijke positie claimt in het overleg met culturele instellingen. Daarnaast geeft de aanvrager de indruk dat de theaterconsulent ook samen met de administratieve kracht het bureau van de RVA moet bestieren. Het ontwikkelen van een visie en de regie over de activiteiten lijken te worden uitbesteed aan de theaterconsulent, terwijl het bestuur daar zelf verantwoordelijk voor is.

De Raad pleit evenwel voor de benoeming van een theaterconsulent, complementair aan de huidige dansconsulent en muziekconsulent die bij de SKVR zijn aangesteld. Dat het bestuur van de RVA vanuit die vergelijking een lans breekt voor een theaterconsulent is terecht. De Raad vindt wel dat deze vakinhoudelijke consulenten een onafhankelijke positie moeten hebben in het veld. Het is dus niet aan te bevelen deze te koppelen aan een belangenorganisatie of aan een cultuureducatieve instelling als de SKVR.

De programmering van de festivals vindt de Raad voor verbetering vatbaar. Nu kunnen groepen uit Rotterdam en daarbuiten zich inschrijven voor deelname, maar beter ware het als de coördinator artistiek interessante combinaties maakte van makers en groepen en ook de culturele diversiteit van het theaterveld hierin betreft. Initiëring en uitvoering van vernieuwende activiteiten zou, naar het oordeel van de Raad, meer in samenhang met andere organisaties moeten gebeuren.

Over het beleidsthema cultuurparticipatie merkt de RVA op dat ze actief op zoek wil gaan naar initiatieven uit andere culturen. Dat is, gezien de Rotterdamse praktijk van de afgelopen twintig jaar, een zwaktebod als men daar nu pas mee komt.

Rotterdams Wijktheater

Samenvatting advies

De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur adviseert positief over het Rotterdams Wijktheater en wel voor het huidige subsidiebedrag. De reputatie van het gezelschap is goed en het Internationale Community Arts Festival draagt bij aan de reflectie en ontmoeting in de community arts. Extra ondersteuning uit het door de gemeente op te richten programma cultuurparticipatie kan mogelijk soelaas bieden. Daarnaast zou het Rotterdams Wijktheater meer kunnen samenwerken met maatschappelijke organisaties.
Positief voor € 328.000

Functie

theatergezelschap

Beleidsthema's

cultuurparticipatie

cultuur en school

internationalisering

Beschrijving aanvraag

Het Rotterdams Wijktheater (RWT) is in 1992 opgericht en is gevestigd in Rotterdam Zuid. Het RWT maakt jaarlijks met buurtbewoners voorstellingen in buurthuizen en lokale cultuurcentra in Rotterdam. Met deze voorstellingen bereikt het een publiek dat niet gewoon is de reguliere podia te bezoeken.

De komende jaren wil het RWT jaarlijks vijf producties uitbrengen voor jongeren, met name vmbo-ers, voor volwassenen, voor publiek dat 's avonds de deur niet uit kan, speciaal voor ouderen en één over een thema gebaseerd op persoonlijke verhalen of met een gastregisseur. Alle producties van het RWT gaan op tournee langs lokale cultuurcentra, buurthuizen, wijkaccommodaties en kleine theaterzalen van Rotterdam.

Eens in de twee jaar wordt één van de vijf producties gemaakt voor de grote zaal Theater Zuidplein. Het RWT wordt het huisgezelschap van Theater Zuidplein. Het draagt bij aan het profiel van het theater waar het gaat om het bieden van een actieve cultuurparticipatiemogelijkheid aan mensen met een laag inkomen die veelal lager zijn opgeleid. Door deelname aan het reguliere aanbod van het theater zal het publiek voor het RWT toenemen. Na de première in Theater Zuidplein volgt een tournee langs de grote steden. Voorts wordt eens in de twee jaar één van de vijf producties op locatie gemaakt.

Om de drie jaar organiseert het RWT in samenwerking met Theater Zuidplein het International Community Arts Festival, de opvolger van het Internationaal Wijktheater Festival. Tot heden werd dit festival ondersteund met incidentele subsidies van de gemeente. Het RWT is van mening dat de tijd nu rijp is voor een structurele basis. In het huidige cultuurplan gaf het Rijk extra geld om een parttime festivalcoördinator in dienst te nemen.

Voor het vmbo en de basiseducatie wil het RWT structureel workshops gaan aanbieden. Ook wil het gezelschap jonge makers begeleiden, bijvoorbeeld stagiaires van kunstvakopleidingen, studenten die de nog te ontwikkelen masteropleiding Community Arts gaan volgen en andere jonge kunstenaars.

De aanvrager signaleert de tendens dat in wijktheatervoorstellingen naast bewoners ook professionele acteurs meespelen. In het RWT wordt gewerkt met een pool van meer ervaren buurtbewoners, die al meerdere keren gespeeld hebben. Deze hebben een voorbeeldfunctie en een professionele uitstraling op de beginnende spelers. Ook door de inzet van jonge makers neemt de professionaliteit van het Wijktheater toe. Hierdoor ontstijgen de deelnemers de vrijblijvendheid. Het RWT pleit voor een spelersvergoeding die bij deze ontwikkeling past.

Het RWT zag de subsidie de afgelopen jaren verminderen terwijl de kosten voor professionalisering juist toenamen. Dit heeft naar eigen zeggen geleid tot roofbouw. Het RWT wenst 1 fte om de afdeling publiekswerving en publiciteit weer op het oude niveau van 2 fulltime medewerkers te brengen en 3,8 extra fte voor de uitvoering van het beleidsplan met uitbreiding van het artistieke team, educatie, theatertechniek en productie. Specifiek voor het International Community Arts Festival wil het RWT de formatie uitbreiden met 0,4 fte voor de artistiek directeur en programmeurs.

Aanvraag subsidie cultuurplan 2009-2012 € 707.500

Subsidie cultuurplan 2005-2008 € 328.000

Overwegingen

Het Rotterdams Wijktheater geniet een goede reputatie in Rotterdam en daar buiten. Het is niet voor niets dat de artistiek leider in 2006 door Codarts is gevraagd om een lectoraat over het onderwerp community arts te bekleden. Het gezelschap organiseerde op voortreffelijke wijze drie edities van het Internationaal Wijktheater Festival, de komende editie onder de titel International Community Arts Festival. De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur vindt het festival zinvol omdat het bijdraagt aan de reflectie over wijktheater en community arts in den brede en omdat het de internationale netwerkvorming stimuleert. De samenwerking met Theater Zuidplein vindt de Raad een goede keuze, omdat deze zal leiden tot meer publiek voor het gezelschap en tot een steviger profiel van Theater Zuidplein. Het RWT verdient dan ook structurele ondersteuning.

Toch heeft de Raad ook een paar kritische kanttekeningen. In het beleidsplan wordt niets toegelicht over werkprocessen, methodiek en repertoireontwikkeling. Dat is jammer, want deze input zou de inleiding van het beleidsplan over de extreme grens tussen de hoge en de lage kunst meer reliëf hebben gegeven dan nu het geval is. Omdat in het beleidsplan niet gereflecteerd wordt op de eigen voorstellingen, is het zicht op de artistieke ontwikkeling van het RWT in de toekomst onduidelijk. De tendensen en vernieuwingen in de community arts, die het RWT wil laten zien in het festival, zijn te weinig zichtbaar in de eigen producties.

Het RWT kiest met vijf producties per jaar en de festivals voor een hoge werklast. In de aanvraag wordt gepleit voor meer fte's om het beleidsplan te kunnen uitvoeren. De Raad zou liever zien dat het gezelschap streeft naar een beperkt aantal kwalitatief goede activiteiten in plaats van veel activiteiten die door gebrek aan menskracht kwalitatief wisselvallig zijn. Gezien de landelijke en internationale uitstraling van het festival zou meer moeten worden aangevraagd bij landelijke fondsen.

De Raad betwijfelt of het streven naar professionaliteit en de daarbij passende spelersvergoeding een goede ontwikkeling is. Dit zou ten koste kunnen gaan van de authentieke grondslag van wijktheater: theatervoorstellingen voor en door buurtbewoners op basis van hun eigen verhalen, waarbij interactie, ontmoeting, gelijkwaardigheid en het idee dat iedereen creatief is uitgangspunten zijn.

Hoewel de bijdrage van het RWT aan de drie beleidsthema's niet expliciet wordt toegelicht, meent de Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur dat de werkwijze van het RWT op zich een bijdrage is aan cultuurparticipatie in Rotterdam en dit is positief. Het spreekt voor zich dat het RWT met het Internationaal Community Arts Festival bijdraagt aan internationalisering. In de mate waarin wordt bijgedragen aan cultuur en school onderscheidt het RWT zich niet van andere culturele instellingen.

Russian School of Arts Matryoshka (RSA)

Samenvatting advies

De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur adviseert negatief over de aanvraag van Matryoshka. In het beleidsplan ontbreken een visie, doelstelling en doelgroepenbenadering en is onvoldoende toegelicht wat de concrete meerwaarde van het Notenkrakerplatform is voor de stad Rotterdam. De instelling is organisatorisch en zakelijk nog niet voldoende ontwikkeld om een cultuurplansubsidie te rechtvaardigen en daarom adviseert de Raad negatief over opname in het cultuurplan.

Functie

talentontwikkeling

Beleidsthema

cultuur en school

Beschrijving aanvraag

De Russian School of Arts is in september 2004 gestart met een eerste lespunt in Rotterdam (Hillegersberg). De Russian School of Arts stelt zich ten doel om het kunstvakonderwijs te verbeteren en meer diepgang te geven. Dit wordt bereikt door een individuele aanpak. De Russische methode wordt gebruikt omdat de kunstopleidingen in Rusland tot de besten ter wereld behoren waarbij veel getalenteerde Russische kunstenaars/performers zich in Nederland hebben gevestigd. De Russian School of Arts verwerkt de knowhow en ervaringen van deze Russische topconservatoria/kunstacademies in de ontwikkeling van een lespakket/methode voor de Nederlandse kinderen. Het pakket dat aangepast is aan de Nederlandse situatie, beoogt het beste uit twee werelden te bieden. Het kunstonderwijs wordt zowel binnen als buiten de reguliere schooltijd aan basisscholen aangeboden.

Sinds 2006 is de stichting bezig met het opzetten van strategische samenwerkingsverbanden met integratie van talentontwikkeling en kunstonderwijs binnen het reguliere onderwijs tot doel. De instelling is zich er van bewust dat geen enkele organisatie alleen de taak van talentontwikkeling op zich kan nemen. Daarom is Matryoshka initiatiefnemer van het Notenkrakerplatform, een samenwerkingsverband dat zich op talentontwikkeling binnen het onderwijs richt.

Matryoshka werkt reeds samen met onder andere het Thorbecke College, de Kunsthal en een aantal basisscholen. De Russian School of Arts heeft de strategische keus gemaakt om door samenwerking groei en doelen te verwezenlijken.

De toekomst van de Russian School of Arts ligt in deze geregisseerde samenwerking met vele instellingen die aan talentontwikkeling kunnen en willen meewerken in binnen- en buitenland, waarbij het Notenkrakerplatform bepalend zal zijn.

De stichting vraagt een bijdrage uit het cultuurplan voor lesprogrammaontwikkeling en een combinatiefunctie van logistiek medewerker en chauffeur voor het transport van leerlingen naar kunstlocaties buiten de school zelf.

Aangevraagd voor cultuurplan 2009-2012 € 60.000

Subsidie cultuurplan 2005-2008 nee

Overwegingen

De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur oordeelt niet positief over deze aanvraag. In het beleidsplan ontbreken een visie, doelstelling en doelgroepenbenadering voor de komende vier

jaren. De Raad vindt dat Matryoshka onvoldoende heeft toegelicht wat de concrete meerwaarde van het Notenkrakerplatform is voor de stad Rotterdam. Er bestaan al verschillende vooropleidingstrajecten voor het kunstvakonderwijs in Nederland. Nog een specifieke vooropleiding - met als een van de doelen een officiële vooropleiding voor Russische conservatoria gefinancierd met Rotterdamse gemeenschapsgelden acht de Raad niet opportuun. Ook op organisatorisch gebied gezien heeft de Raad bezwaren. De instelling beschrijft de behoefte aan een bestuursuitbreiding en heeft daarover inmiddels gesprekken met SBAW. De Raad steunt deze samenwerking van harte, maar maakt zich tegelijkertijd zorgen over de afhankelijke rol van het bestuur ten opzichte van de directie; die is strijdig met de cultural governance code. Een voorwaarde voor het verlenen van structurele subsidie is dat er geen overlap is tussen directie en bestuur.

Sahne

Samenvatting advies

De aanvraag van Sahne ontbeert een artistiek perspectief. In de sfeer van muziek en theater ziet Sahne een publieksontwikkeling zonder dat duidelijk wordt gemaakt in welke richting de ontwikkelingen zouden moeten gaan. Ook op het gebied van de letteren is het ongewis of Sahne wil veranderen of dat ze het huidige beleid wil continueren. De Rotterdamse Raad voor Kunst en cultuur adviseert derhalve negatief.

Functies

presentatiefunctie letteren
podium kleinschalige producties
muziekpodium niet-westerse muziek
intermediairfunctie festivals en evenementen

Beleidsthema's

cultuurparticipatie
internationalisering

Beschrijving aanvraag

Sahne hanteert een dynamisch kunstbegrip en richt zich op creatieve toepassingen van eigen tradities in de westerse kunst, techniek en logica. Ze doet méér dan de meeste andere Turkse organisaties die niet verder komen dan het importeren van traditionele producten uit het land van herkomst. Sahne daarentegen hecht er belang aan producties te maken in samenwerking met reguliere kunstinstellingen.

Sahne constateert dat jongeren afkomstig uit de doelgroep nauwelijks voorstellingen van Nederlandse instellingen bezoeken. Anderzijds hebben steeds minder Nederlanders interesse voor het Turkse kunstaanbod. Sahne vervult een brugfunctie tussen Nederlands publiek en Nederlandse instellingen aan de ene kant en Turkse instellingen en Turks publiek aan de andere kant. Zij doet dat in organiserende, uitvoerende, producerende zin, zowel stedelijk als landelijk. Bij toneel- en muziekproducties zijn 90 amateurs van Turkse komaf betrokken. De afgelopen jaren werden dertig Nederlandstalige en soms Turkstalige producties tot stand gebracht. Wat de disciplines betreft heeft Sahne zich de afgelopen jaren beperkt tot letteren, amateurtoneel en gedeeltelijk niet westerse muziek. De aanvragers willen zich in de komende planperiode op deze disciplines blijven concentreren. Men denkt daarbij aan letterenfestivals, introducties van Nederlandse dichters onder Turkse jongeren, poëziewedstrijden, verhalenpagina's op het web, bevordering van deelname van Turken aan de nationale letterendag en bevordering van het lezen van romans van Nederlandse schrijvers.

Daarnaast is er aandacht voor nieuwe toneelproducties. In samenwerking met het World Music & Dance Centre wordt er twee keer per maand op avonden rondom wereldmuziek gezocht naar een Turkse inbreng, met een accent op de Turkse poëzieslam. Ook met de SKVR zal de samenwerking worden gecontinueerd.

Sahne ontving een prijs voor vrijwilligersorganisaties op het gebied van de kunst.

Men wil de organisatie uitbreiden van 1,3 fte in 2006 naar 4 vaste medewerkers voor 2,8 fte. Men zoekt naar vervangende kantooruimte voor de huidige tijdelijke huisvesting bij het lokale cultuurcentrum 't Klooster.

Aanvraag subsidie cultuurplan 2009-2012 € 137.000

Subsidie cultuurplan 2005-2008 € 50.000

Overwegingen

Op het eerste gezicht gaat het hier om een bescheiden en sympathieke aanvraag. De Raad onderkent het belang van het werk door een organisatie met aandacht voor de scholing en de presentatie van uiteenlopende vormen van Turkse kunst en cultuur. Sahne heeft echter een onvoldragen subsidieverzoek ingediend. Het is een vaag geformuleerd document waaruit zinvolle ambities spreken voor wat betreft de sociale aspecten van de activiteiten, maar geen heldere artistieke visie. Sahne noemt allerlei organisaties waarmee wordt samengewerkt maar maakt dit niet concreet. Van activiteiten in andere steden wordt, in tegenstelling tot vier jaar geleden, geen melding meer gemaakt.

De Raad vindt het vreemd en weinig belovend voor de toekomst dat Sahne na vier jaar structurele subsidiering door het Rijk en gemeente met zo'n magere aanvraag komt. De Turkse Kunststichting kreeg vier jaar geleden veel credits van de Rotterdamse Kunststichting en de Raad voor Cultuur. Sahne zou een brugfunctie vervullen tussen de Turkse gemeenschap en de gevestigde culturele instellingen en een toegevoegde waarde hebben voor de stad. Deze opmerkingen blijken na vier jaar hun houdbaarheidsdatum te hebben overschreden.

De aanvraag biedt onvoldoende inzicht in de activiteiten die Sahne in de komende periode voor ogen heeft. Eigenlijk wil men voortgaan op de ingeslagen weg. Maar die weg is onduidelijk. Er wordt geen keuze gemaakt uit verschillende sectoren waarin Sahne zich beweegt. De aanvrager lijkt op deze manier niet méér te ambiëren dan de rol van een impresariaat dat onderdak verleent aan een brede waaier van activiteiten op cultureel terrein zonder een eigen artistiek-inhoudelijke inbreng. De aanvraag lijkt vooral de roep om meer personeel te ondersteunen maar ontbeert een inhoudelijke focus en straalt ook geen ambitie uit (met een uitzondering voor de verhoogde aandacht voor poëzieslam, maar ook die wordt mager onderbouwd). Misschien heeft Sahne te veel taken op zich genomen. Waardoor goede keuzes ontbreken en de onderbouwing daarvan.

Het beleidsplan rept over allerlei initiatieven op het gebied van Turks amateurtheater, maar namen van makers worden niet genoemd waardoor het onmogelijk is om uitspraken te doen over kwaliteit. Bovendien zijn deze initiatieven nauwelijks zichtbaar in de stad, waardoor de indruk bestaat dat ze beperkt blijven voor tot de eigen kring. De Raad vindt het daarom jammer dat samenwerking met de Rotterdamse Vereniging voor Amateurtheater ontbreekt.

De Raad treft in het beleidsplan geen visie over muziek, het beoogde aanbod of het ambitieniveau aan. De Raad mist specifiek een richting voor wat betreft het scholingsaanbod muziek: een keuze voor behoud van muziektradities of vernieuwing op basis van die traditie. Het wekt enige verwondering dat Sahne, ondanks de bestaande contacten met bewoners(organisaties) in de wijken, blijkbaar weinig samenwerking zoekt met andere instellingen. Het is voorstelbaar dat Sahne, juist door allianties aan te gaan met andere partijen, zijn positie en reikwijdte zou kunnen versterken, bijvoorbeeld voor wat betreft amateurmuziekbeoefening of in samenwerking met aanbieders van Turkse muziek op de grotere podia.

Het is bekend dat Sahne, juist op het terrein van de letteren de afgelopen jaren met haar Mediterrane Letteren-festival een inkijk bood in de poëzie in de landen rond de Middellandse Zee. Hierover wordt in het plan nauwelijks gesproken en er worden ook geen nieuwe ontwikkelingen aangekondigd.

De begroting voor de komende periode toont aan de inkomstenkant zowel bij de publieksinkomsten als de indirecte opbrengsten een enorme toename zonder dat die wordt toegelicht; de mededeling dat het aantal activiteiten zal toenemen acht de Raad daarvoor een onvoldoende onderbouwing.

Scapino Ballet Rotterdam

Samenvatting advies

De weg die het Scapino Ballet Rotterdam de laatste jaren is ingeslagen, werpt in de ogen van de Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur vruchten af. Het is dit gezelschap gelukt om in betrekkelijk korte tijd jonge makers aan zich te binden met artistieke impulsen als gevolg. De Raad heeft vertrouwen in de huidige ontwikkelingen en in het beleidsplan dat Scapino heeft neergelegd.

Het Scapino Ballet profileert zich nadrukkelijk als hét stadsdansgezelschap van Rotterdam, hier kan de Raad voor een groot deel mee instemmen. De Raad juicht de opname van urban dance in het activiteitenprogramma van dit gezelschap toe en ziet uit naar verdieping hiervan in vervolgprojecten. De Raad heeft vertrouwen in de huidige ontwikkelingen en in het ingezette vernieuwingsproces en adviseert de subsidiëring van Scapino op het huidige niveau te continueren.

Positief voor € 991.000

Functie

nationaal/(stads) dansgezelschap (repertoiretaak)

Beleidsthema's

cultuur en school
cultuurparticipatie
internationalisering

Beschrijving aanvraag

Het Scapino Ballet Rotterdam is, gezien de omvang en subsidievolume, één van de grote balletgezelschappen in Nederland. Sinds 1991 heeft het gezelschap met een tableau van maximaal 22 dansers, twee subsidiënten: de rijksoverheid (70%) en de gemeente (30%) Hierdoor heeft Scapino Ballet Rotterdam als reisgezelschap en als stadsgezelschap respectievelijk twee taken te weten: het spreiden van voorstellingen over het hele land en het bijdragen aan de culturele infrastructuur van de gemeente Rotterdam.

Vanuit de huidige positie als stadsdansgezelschap van Rotterdam opteert Scapino Ballet Rotterdam voor de functie van repertoiregezelschap in Rotterdam zoals is vastgesteld door het college van Burgemeester en Wethouders Rotterdam in de Uitgangspuntennota voor het cultuurbeleid 2009-2012.

Met de titel van het beleidsplan Ballet Rotterdam wil het gezelschap uitdrukking geven aan het feit dat de stad Rotterdam met haar interculturele bevolkingssamenstelling, culturele diversiteit en klimaat van samenwerking, vernieuwingsdrang en ondernemingszin en de creatieve voedingsbodem een ideale uitvalsbasis vormt om de voorstellingen en activiteiten nationaal en internationaal te spreiden.

Voor de periode 2009-2012 zal Scapino Ballet Rotterdam nieuw beleid ontwikkelen en uitvoeren op de volgende gebieden:

- ▶ cultuurparticipatie en publieksbinding;
- ▶ dansontwikkeling en onderzoek;
- ▶ talentontwikkeling;
- ▶ cultuur en school;
- ▶ internationalisering.

Niet alleen zal het gezelschap uitvoering geven aan de taken als stadsdansgezelschap in de basisinfrastructuur, het gezelschap wil zich nadrukkelijk positioneren als toonaangevende dansinstelling in de stad en zich identificeren met de stad Rotterdam en haar bewoners door bij te dragen aan maatschappelijke thema's en de profilering van Rotterdam als dansstad.

De basis van het repertoire zal worden gevormd door Ed Wubbe en twee choreografen in residence; Marco Goecke en Georg Reischl. Het gezelschap wil eigentijdse dansvormen verder ontwikkelen, vernieuwen en tegelijkertijd ontsluiten voor een groot publiek door middel van het aantrekken van choreografen in residence, het openstellen van een goed geoutilleerd productiehuis voor jonge theatermakers en het ontwikkelen van nieuwe presentatievormen van de danskunst, zowel in theateraal opzicht als in de bespeeling van alternatieve accommodaties. Zo is er in 2007 geëxperimenteerd met een aantal urban dancers in samenwerking met Codarts, het World Music & Dance Centre en het Urban Dance Concours, continueert het gezelschap de programmering van zes jaarlijks voorstellingen voor Rotterdamse wijkpodia (lcc's), blijft het Scapino Ballet zich presenteren op tal van muziek- en straatfestivals en zal in 2009 het studiotheater haar deuren openen voor een breed publiek.

Aanvraag subsidie cultuurplan 2009-2012 € 1.102.713

Subsidie cultuurplan 2005-2008 € 991.000

Overwegingen

Het Scapino Ballet is al jaren een vaste waarde in het Rotterdamse dansveld en is niet meer weg te denken uit de stad. Dit is niet alleen vanwege de grootte van het gezelschap maar ook doordat Scapino zelf de positie van hét stadsdansgezelschap van Rotterdam als vanzelfsprekend opeist. De Raad heeft bewondering en waardering voor het werk van Scapino en is van mening dat in de diverse dansproducties door de verschillende choreografen telkens de actualiteit wordt opgezocht waarmee Scapino Ballet al jaren een impuls aan de hedendaagse dans geeft.

In het cultuurplanadvies 2005-2008 was de Rotterdamse Kunststichting (RKS) zeer kritisch over Scapino. De RKS signaleerde destijds gebrek aan artistieke ontwikkeling. Scapino heeft zich deze kritiek duidelijk aangetrokken en heeft de afgelopen periode haar beleid en uitvoering daarvan bijgesteld. Er is duidelijk een weg ingeslagen die in de ogen van de Raad vruchten afwerpt. Het is het gezelschap gelukt om in betrekkelijk korte tijd jonge makers aan zich te binden, met interessante artistieke vernieuwing als gevolg. Zo signaleert de Raad dat nieuwe choreografen meer dan incidenteel nieuw werk maken voor het gezelschap, en sterker nog, een plek veroveren als co-huischoreograaf. De Raad beoordeelt dit als een positieve gang van zaken en oordeelt positief over de ingediende aanvraag die zij met interesse heeft gelezen.

Ook is de Raad positief over de inzet van het Scapino Ballet op het gebied van cultuurparticipatie, publieksbinding en cultuurbereik. Vooral het structureel optreden op Rotterdamse wijkpodia, pop- en straatfestivals is voorbeeldstellend. Hiermee bereikt dit gezelschap diverse, vaak nieuwe publieksgroepen in hun eigen omgeving.

De Raad is voorts positief over de projecten die het Scapino Ballet nu en in het verleden op het gebied van urban dance heeft opgezet en uitgevoerd. Hierin vinden ontmoeting plaats tussen modern geschoolde dancers van Scapino met dancers zogezegd van de straat.

De Raad is van mening dat Scapino, als het stadsdansgezelschap van Rotterdam, een duidelijke initiërende rol en functie heeft. De Raad pleit voor een open houding ten opzichte van het urban idioom én de urban dancers zelf en hoopt dat de inspirerende mogelijkheden die hier voor de samenwerkende partijen liggen ten volle worden benut.

De visie van de Raad dient hierbij opgevat te worden als een positieve stimulans om de ingezette koers te continueren en verwacht een open blik voor de ontwikkelingen die zich in de (Rotterdamse) samenleving afspelen. Scapino, als stadsdansgezelschap dient verantwoordelijkheid te nemen en consequenties te verbinden aan de ontwikkelingen die gaande zijn. Hoe die consequenties vorm moeten krijgen, hoe synergie gecreëerd wordt en wat daarbij de meest effectieve methode is, is aan Scapino zelf.

De Raad heeft vertrouwen in de huidige ontwikkelingen en in het ingezette vernieuwingsproces en adviseert de subsidiëring van Scapino op het huidige niveau te continueren.

Skyway

Samenvatting advies

De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur koestert sympathie voor het concept van Skyway. De organisatie richt zich op een publieksgroep die in de muziekcultuur vrijwel volledig wordt verwaarloosd: doven en slechthorenden. De plannen beogen hun deelname in muziek en dans en uitwisseling en integratie met horenden. Het basisconcept is naar het inzien van de Raad een staaltje van cultuurparticipatie pur sang.

De plannen zijn ambitieus en groots; binnen het programma is het aantal activiteiten in Rotterdam gering. Een artistiek-inhoudelijke visie ontbreekt goeddeels. De Raad komt tot de conclusie dat de initiatieven van Skyway waardevol zijn en uitvoering verdienen, doch vooreerst op basis van projectfinanciering, eventueel ook vanuit andere bronnen bijvoorbeeld welzijn of het nog in oprichting zijnde programma cultuurparticipatie.

De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur adviseert negatief over opname van Skyway in het cultuurplan.

Functie

intermediairs/coördinatie (culturele diversiteit)

Beleidsthema's

cultuurparticipatie
internationalisering

Beschrijving aanvraag

Stichting Skyway is voortgekomen uit de projectgroep die in 2003 een succesvol muziekevenement voor doven en slechthorenden organiseerde in Nighttown, Deaf Valley. De stichting Skyway organiseerde een aantal muziekevenementen voor doven, slechthorenden en horenden in Rotterdam, Nederland en in het buitenland. Ook participeert zij in, of adviseert, de organisatie van vergelijkbare evenementen in het buitenland.

De voornaamste doelstelling is om de participatie/integratie van doven/slechthorenden en horenden te bevorderen. De stichting organiseert evenementen voor haar doelgroep en zij betreft doven en slechthorenden intensief bij de ontwikkeling van die evenementen in de overtuiging dat de kennismaking met hun cultuur waardevol is voor horenden. Als voorbeeld van die wisselwerking noemt de stichting het feit dat doven sterk visueel zijn ingesteld en dat zij daardoor horenden iets te bieden hebben, een verrijking. Skyway verwoordt haar opvatting van integratie, binnen haar werkwijze, als een proces in twee richtingen: door wederzijds begrip en respect nemen beiden werelden elkaars krachten en talenten over, zonder dat dat ten koste gaat van de eigen cultuur.

De evenementen die Skyway organiseert liggen vooralsnog op het gebied van (pop)muziek, onder de naam Sense of SenCity. De muziek wordt voor de bezoekers erfahrbaar gemaakt door uiteenlopende middelen in te zetten, onder andere gebaren- en muziektolken die de inhoud van de muziek tonen, aromajockeys, lichtkunstenaars, en technologische methoden om de geluidstrilling erfahrbaar te maken. Dit leidt tot een constellatie van ongewone multi-sensorische ervaringen die juist ook de horenden een andere beleving bieden.

De stichting betoogt dat die ervaringen kunnen leiden tot een culturele vernieuwing en verdieping van de kunstdiscipline.

Tot de projectplannen van Skyway hoort ook Deaf On Point, een dansspektakel van dove dansers. De stichting heeft ook fotografieprojecten voor blinden gerealiseerd. Zij omschrijft als één van haar drijfveren: het op het eerste gezicht onmogelijke mogelijk maken. De stichting hoopt daarmee inspiratie te bieden aan publiek en samenleving.

Skyway werkt eveneens als netwerkorganisatie en intermediair. Zij biedt ondersteuning aan andere evenementen om (delen van) het programma toegankelijk te maken voor slechthorenden

en doven, bijvoorbeeld door gebarentolken in te schakelen bij theatervoorstellingen. Binnen de stichting is een denktank van dove jongeren actief die fungeert als klankbord.

Door haar projecten bevordert de stichting de culturele emancipatie van doven en slechthorenden. Tot haar doelgroepen rekent de stichting:

- ▶ dove, slechthorende en horende jongeren in de leeftijd 15 tot 30 jaar, voornamelijk uit Nederland, maar ook uit de rest van Europa en de wereld;
- ▶ beleidsmakers en bedrijven en anderen met interesse in deze publieksgroepen;
- ▶ doelgroepen met een achterstand in de maatschappij, zoals mensen met een verstandelijke en/of lichamelijke beperking.

De stichting is gevestigd in Rotterdam en organiseert in Rotterdam enkele van haar projecten, in voorgaande jaren in Nighttown; zij werkt samen met verschillende landelijke organisaties (voor doven en slechthorenden) en met Rotterdamse culturele instellingen en kunstenaars. Skyway neemt deel aan het professionaliseringstraject van het Actieprogramma Cultuurbereik.

Het beleidsplan van Skyway schets voor de komende periode de productie van een groot aantal muziek- en dansevenementen voor doven, slechthorenden en horenden, in Nederland en het buitenland, SenCity en Deaf On Point. Ook voorziet het plan een aantal (co)producties en ondersteunende producties, bijvoorbeeld doelgroepspecifieke bijdragen aan (theater)festivals, en presentatie, samenwerking en/of plaatsing van de concepten in het buitenland. Voor 2008 staat SenCity Open Air op het programma, bij Eindhoven. Skyway verwacht per jaar gemiddeld ruim 23.000 bezoekers, aan de evenementen, landelijk en internationaal. Het overzicht van projecten voor de periode 2009-2012 omvat twee edities van SenCity in Rotterdam; over de landelijke tournee van Deaf On Point wordt geen specifieke informatie over de locaties vermeld.

Skyway heeft een Tense Team opgericht dat bestaat uit een aantal jonge sleutelfiguren uit de dovenwereld. Hen biedt Skyway een leertraject om, met scholing en coaching, organisatie-ervaring op te doen, tevens kan de organisatie haar plannen bij hen toetsen. De deelnemers leren op eigen kracht een SenCity-evenement op te zetten. Hiermee is dit een project op het gebied van talentontwikkeling.

Cultuurparticipatie: de stichting bevordert de participatie aan de muziek- en danscultuur onder doven en slechthorenden en stimuleert de kennismaking met die specifieke cultuur bij horenden.

Internationalisering: Skyway organiseert haar evenementen ook in het buitenland, wereldwijd. De stichting vervult internationaal een netwerk-, intermediairs- en adviesfunctie. Zij spant zich in om haar concept en methodiek internationaal onder de aandacht te brengen en als evenement te presenteren.

Aanvraag subsidie cultuurplan 2009-2012 € 187.000

Subsidie cultuurplan 2005-2008 n.v.t.

Overwegingen

De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur koestert sympathie voor het concept van Skyway. De organisatie richt zich op een publieksgroep die in de muziekcultuur vrijwel volledig wordt verwaarloosd: doven en slechthorenden. Bijzonder sympathiek en origineel is het vertrekpunt van Skyway om hen muziek en dans aan te bieden, temidden van een publiek van horenden. De doelstelling om juist deze publieksgroep te betrekken bij die kunstvormen is waardevol. De doelstelling van Skyway reikt zover dat de organisatie met haar activiteiten wederzijds begrip bij de deelpublieksgroepen wil bevorderen en zo bijdragen aan integratie van doven en slechthorenden. Het basisconcept is naar het inzien van de Raad een staaltje van cultuurparticipatie pur sang.

De Raad onderkent de intrinsieke waarde van muziek en dans en dat zij door hun communicatieve kracht een grote (culturele) verrijking bieden aan alle publieksgroepen. De plannen die Skyway schetst kan de Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur dan ook onderschrijven. Die plannen neigen vooralsnog sterk naar het genre van de popmuziek met uit haar aard krachtige bruikbare elementen voor deze doelgroep, evenals de inherente technische componenten. De Raad ziet overigens terdege in dat de voorhanden werkwijze niet eenvoudigweg ook toepasbaar is voor de

presentatie van andere muziekgenres, met name klassieke muziek, aan deze publieksgroepen. Die genres vergen volstrekt andere benaderings- en presentatiewijzen en zijn vermoedelijk vooreerst niet te realiseren door Skyway.

De voorgenomen werkwijze voor de projecten van Skyway die muziek mede via de andere zintuigen beleefbaar maakt, vormt de praktische en instrumentele uitwerking van het concept. De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur vindt in verband hiermee in het concept, naar het zich laat aanzien niet doelbewust door de aanvrager opgevoerd, raakpunten met een belangwekkend inhoudelijk onderwerp dat nader onderzoek verdient. In de kunsttheorie en -praktijk, en in andere onderzoeksgebieden, bestaat belangstelling voor het verschijnsel synesthesie, de gelijktijdig optredende waarneming uit verschillende zintuigsferen. Dit verschijnsel is op een aantal plaatsen in kunst en wetenschap onderwerp van onderzoek en studie. De Raad kan zich voorstellen dat Skyway in deze kringen aansluiting en allianties zoekt om zijn plannen verder uit te werken en te funderen.

De tot nu toe gerealiseerde muziekprojecten, party's, door Skyway hebben laten zien dat de doelstellingen inderdaad gehaald worden: dove, slechthorende en horende leden van het publiek genieten door de inzet van uiteenlopende, samenvloeiende middelen van muziek. De toeloop van het publiek bij die evenementen en de wisselwerking tussen de deelgroepen, kunnen naar de mening van de Raad tot tevredenheid stemmen. Bij een theaterfestival heeft de Raad waargenomen dat de organisatie kennelijk haar publiek, de markt, nog niet afdoende kent of volledig weet te bereiken. Dat laat onverlet dat het bij die gelegenheid aanwezige publiek van horenden, de inspanningen van doventolken op waarde wist te schatten.

Al met al is de Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur positief over de initiatieven van Skyway. De Raad onderkent ook dat Skyway een waardevolle intermediaire functie kan vervullen, onder andere door het voornemen om anderen bij te staan bij de organisatie van vergelijkbare evenementen. De Raad heeft echter aanzienlijke reserves ten aanzien van de voorgelegde plannen van Skyway.

Het beleidsplan bevat geen inhoudelijke visie op de muziek- of danscultuur waarbinnen de organisatie zich wil ontwikkelen. Het plan concentreert zich vrijwel volledig op de ontwikkeling en benadering van het beoogde publiek, sociale doelstellingen, organisatorische aspecten en de intermediaire rol. Zo biedt het plan geen inzicht in de muziekkeuze voor de evenementen. De plannen voor activiteiten op het gebied van dans geven evenmin een helder beeld over de artistieke doelstellingen of het beoogde idioom.

De plannen zijn in praktische zin ambitieus en groots, landelijk en internationaal, terwijl er slechts enkele grote evenementen per jaar zijn voorzien. Binnen dat programma is het aantal activiteiten in Rotterdam gering.

De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur waardeert de ruime ambitie, maar vraagt zich af of de bestaande organisatie voldoende is toegerust om die te verwezenlijken. De opzet om als expertisecentrum voor ondersteuning van andere organisaties te werken leidt nog verder af van een mogelijke artistieke invulling: die wekt de indruk dat Skyway vooral een rol voor zich ziet als organisatiebureau, meer dan als inhoudelijk producent.

Bovenstaande overwegingen, vooral het gebrek aan artistiek-inhoudelijk diepgang, leiden tot gereede twijfel of een instelling als Skyway wel thuishoort in een cultuurplan. De organisatie richt zich vooralsnog op publieksontwikkeling en niet primair op de artistieke inhoud. De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur komt tot de conclusie dat de initiatieven van Skyway waardevol zijn en uitvoering verdienen, doch vooreerst op basis van financiering uit andere middelen. De Raad adviseert dan ook negatief over opname van Skyway in het cultuurplan 2009-2012.

Intussen bepleit de Raad met kracht dat Skyway voor zijn nadere ontwikkeling ondersteuning krijgt uit andere fondsen en financieringsbronnen: middelen voor welzijn of uit het nog in oprichting zijnde programma cultuurparticipatie. Ook kan de Raad zich goed voorstellen dat Skyway waardevolle, ook in financiële zin, allianties aangaat met instellingen op het gebied van artistiek of wetenschappelijk onderzoek.

Voorts bepleit de Raad dat de geëigende instanties zich inspannen om Skyway te begeleiden in zijn ontwikkeling.

Stichting Kunst Accommodatie Rotterdam (SKAR)

Samenvatting advies

De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur oordeelt positief over de kerntaak van SKAR. De stichting is een sterke en waardevolle samenwerkingspartner van het OBR en vervult de intermediairfunctie in de stad goed.
Positief voor € 369.000

Functie

intermediairfunctie (tijdelijke) accommodaties

Beleidsthema

cultuurparticipatie

Beschrijving aanvraag

De Stichting KunstAccommodatie Rotterdam (SKAR) is een geprivatiseerde organisatie die in 1987 is ontstaan uit de ontvlechting van de dienst Gemeentelijke Kunstgebouwen Rotterdam. Sinds zijn oprichting verworft en beheert SKAR betaalbare ruimten voor de creatieve sector (voor professioneel werkende kunstenaars) of heeft hierin een bemiddelende rol. SKAR is actief als verwerver van permanente panden en panden in tijdelijk beheer. Verder is SKAR betrokken bij gebiedsontwikkeling waarin kunstenaars een rol spelen (onder andere Pact op Zuid). De instelling participeert in diverse overleggen en is pleitbezorger voor de sector wanneer het gaat om het belang van huisvesting voor culturele ondernemers. Zij vindt zichzelf sterk in het vinden, matchen en beheren van panden.

SKAR zet zijn expertise regelmatig in voor andere partijen, met name door te bemiddelen tussen ontwikkelaars, eigenaren van panden, en kunstenaars die werkruimte zoeken. Maar ook door kunstenaarsinitiatieven te adviseren en te ondersteunen in huisvestingskwesaties.

SKAR meent dat autonoom werkende kunstenaars en kunstenaars, die opereren op het grensgebied van autonoom en toegepast, de meest kwetsbare groep in het segment van de creatieve industrie zijn. Deze kunnen bij SKAR terecht voor gesubsidieerde bedrijfshuisvesting (huur ca. € 45,- per vierkante meter per jaar). Omdat SKAR niet het huisvestingsprobleem van ieder, die werkzaam is in de creatieve industrie, kan oplossen werkt de stichting nauw samen met diverse afdelingen van het OntwikkelingsBedrijf Rotterdam (OBR).

Begin 2008 staan 260 kunstenaars op de wachtlijst voor permanente huisvesting en 150 kunstenaars op de wachtlijst voor huisvesting in tijdelijk leegstaande panden. Dit is een veelvoud van de kunstenaars die geholpen kunnen worden.

SKAR gebruikt zijn rol als facilitair dienstverlener tevens als instrument om meer inhoudelijke betekenis te geven aan de huisvesting van de culturele sector in Rotterdam. Voor de periode 2009-2012 tekent de stichting in op het beleidsthema cultuurparticipatie en de functie intermediairs (tijdelijke) accommodaties. De inhoudelijke bijdrage aan alle aan de stichting gestelde opdrachten is hieronder weergegeven.

- ▶ Het beheer van tijdelijk leegstaande panden is een goed uitgangspunt voor startende ondernemers en kunstenaars die zich richten op community art. In de periode 2009-2012 beheert SKAR 6.500 m² aan tijdelijke ruimte.
- ▶ Het merendeel van de creatieve ondernemers wil doorstromen naar permanente productieplekken. Voor de komende periode onderzoekt SKAR of op korte termijn een interessant pand in het havengebied is te verwerven als oefenruimte voor de professionele muzieksector in combinatie met mediakunstenaars. Ook voor andere creatieve clusters blijft SKAR zoeken naar huisvestingsmogelijkheden. Het gebruik van tijdelijk leegstaande panden is een goede tussenoplossing.
- ▶ SKAR blijft zorgdragen voor uitbreiding van zijn permanente bestand. SKAR is blij met het beheer van tijdelijke panden, maar het terugnemen van twee panden in het lopende jaar

maakt ook de beperking daarvan duidelijk. Daarom streeft de stichting de komende vier jaar naar het beheer van circa tien tijdelijke panden en een structurele verhuur van 17.000 m².

- ▶ Naast de panden voor tijdelijk of permanent beheer die aangeboden worden door het OBR, is SKAR eveneens in overleg met de private vastgoedmarkt (woningcorporaties) in de hoop dat zij, vanuit hun maatschappelijke oriëntatie, ook panden beschikbaar stellen.
- ▶ Zichtbare activiteiten van culturele ondernemers leveren, in het kader van gebiedsontwikkeling (Pact op Zuid), een positieve bijdrage aan de revitalisering van deze gebieden. SKAR onderschrijft het standpunt dat een wijk groeit door de aanwezigheid van creatieve groepen en hoopt door zijn beleid een bijdrage te leveren aan vele partijen. Gelijktijdig wordt gekeken naar de mogelijkheden om koppelingen te maken tussen de culturele ondernemers en de veelheid aan mbo- en hbo-opleidingen van Rotterdam.
- ▶ SKAR wil onderzoeken hoe verschillende disciplines zich tot elkaar verhouden, elkaar versterken, maar ook zodanig tegengesteld zijn aan elkaar dat een onzorgvuldige gezamenlijke huisvesting alleen maar narigheid kan oproepen.

Sinds jaar en dag houden de collectieven in Rotterdam zich intensief bezig met internationalisering. Door het beschikbaar stellen van gastateliërs sinds de jaren '90 van de vorige eeuw is door de diverse collectieven gebouwd aan een belangrijk wereldwijd netwerk.

Aangevraagd voor cultuurplan 2009-2012 € 369.000

Subsidie cultuurplan 2005-2008 € 369.000

Overwegingen

Het aanbod van ruimte in Rotterdam stagneert al jaren, terwijl de vraag in de kunst- en cultuursector groeit. Woningcorporaties, vastgoedontwikkelaars en het OBR zijn, naast SKAR, spelers in het veld van aanbod van ruimte. Volgens SKAR beheert het OBR de grootste culturele huisvestingsportefeuille in Rotterdam en is SKAR werkzaam in een overlappend veld. Dit maakt de rol van SKAR ten opzichte van het OBR en de woningbouwcorporaties onduidelijk. Anderzijds werkt SKAR juist veel samen met het OBR, dat SKAR op het gebied van de creatieve economie financieel ondersteunt met een voorlopige tijdelijke bijdrage. Hieruit blijkt dat het OBR waarde hecht aan de expertise van SKAR. Daarmee is de stichting een waardevolle samenwerkingspartner van het OBR. In de aanvraag komt tevens naar voren dat SKAR haar taken uitbreidt naar het terrein van gebiedsontwikkeling. Dit is ook één van de grote thema's van het OBR.

De Raad beoordeelt in dit advies alleen de intermediairfunctie (tijdelijke) accommodaties van SKAR. De stichting vervult deze in het Rotterdamse veld op een goede manier.

De aanvraag echter, vindt de Raad weinig inspirerend en niet helder geformuleerd. Hij betreft het dat de stichting in haar aanvraag niet heeft ingetekend op het beleidsthema internationalisering. SKAR heeft immers ook een faciliterende rol voor internationale kunstenaars die zich, gestimuleerd door de ontwikkelingen in de creatieve industrie, al dan niet tijdelijk vestigen in Rotterdam .

Samenvatting advies

De SKVR vervult onmiskenbaar een centrale positie in de stad op het gebied van bemiddeling en uitvoering van cultuureducatie. Tegelijkertijd schuilt in die vermenging van functies ook een probleem. De SKVR heeft een aanvraag geschreven die meer vragen oproept dan beantwoordt. Gelet op het beslag dat de SKVR legt op de beschikbare middelen voor cultuur in de stad, de centrale positie die de SKVR heeft en claimt, en gelet op de onduidelijkheid die er bestaat op hoofdvragen inzake de bijdrage op de doorlopende leerlijn, de positie als expertisecentrum, de toekomst van de kunstscholen en de rol van de SKVR in de wijken, alsmede de ondoorzichtigheid van de gepresenteerde financiële gegevens, pleit de Raad voor een visitatie op korte termijn voordat het cultuurplan 2009-2012 in werking treedt. Vooralsnog adviseert de Raad om een bedrag van € 9.574.000 te reserveren.

Wegens budgettaire beperkingen op basis van in de inleiding genoemde criteria worden de presentatie- en de expertisefunctie van de SKVR toegevoegd onder de zaaglijn.

Functies

cultuur en school
cursussen
presentatie
intermediair amateurkunst
intermediair cultuureducatie

Beleidsthema's

cultuur en school
cultuurparticipatie

Beschrijving aanvraag

De SKVR bestaat uit vijf kunstscholen, een afdeling cultuur en school, een afdeling kunst in de wijken (Kunst Onder Andere) en een aantal ondersteunende afdelingen. De SKVR heeft een groot aantal vestigingen die in de komende cultuurplanperiode met drie worden teruggebracht. Het totaal aantal medewerkers in dienst (270) zal de komende jaren niet afnemen.

De SKVR onderscheidt een tiental producten die zijn ingedeeld in drie cirkels: a) cultuurparticipatie, b) talentontwikkeling en c) amateurkunst. Door die drie cirkels heen levert de SKVR een belangrijke bijdrage aan het realiseren van het ideaal van een leven lang kunsteducatie. De aanvraag heeft een sterk thematisch karakter en is geheel rondom deze begrippen opgesteld.

A Cultuurparticipatie

► **Cultuurtraject**

Is bedoeld voor jongeren van 4 tot 15 jaar en wordt aangeduid als Cultuurlink. Leerlingen volgen twee maal per jaar een culturele activiteit. Met het cultuurtraject worden 65.000 leerlingen bereikt in zowel het basisonderwijs (bereik vrijwel 100%) als in het voortgezet onderwijs. De SKVR is met het zogeheten Wanita-concept betrokken bij een aantal basisscholen. Dit model is inmiddels op zeven scholen ingevoerd. Dit aantal wordt in de lopende cultuurplanperiode nog uitgebreid tot tien. De aanvrager spreekt hier zelf van een revolutionaire ontwikkeling. Door een financiële injectie van het Rijk met € 10,90 per leerling is het bereik van alle projecten in de afgelopen cultuurplanperiode aanzienlijk gestegen. Naast dit project is in samenwerking met het Zadkine College in mbo-verband de Cultuurfabriek opgezet voor leerlingen in de leeftijd van 16 tot 21 jaar. Vanaf 2010 wil de SKVR op structurele wijze ouders bereiken met een zowel actief als receptief aanbod. De SKVR is in dit aanbod zowel intermediair als leverancier van docenten en cursussen. Die docenten

zijn, aldus de aanvraag, lang niet altijd eigen medewerkers maar vaak ook autonome kunstenaars met de kwaliteit om kunst over te dragen.

► Advies en bemiddeling

De SKVR brengt scholen en culturele instellingen bij elkaar. Dat gebeurt onder andere met publicaties als Muson en de Gids waarin het educatieve aanbod van culturele activiteiten is opgenomen.

► Netwerken en scholing

De SKVR constateert dat het aantal ontmoetingen met en over cultuureducatie ontelbaar is. Het is, aldus de aanvrager, een uitdaging alle netwerken in kaart te brengen en beter te benutten. Daartoe richt de SKVR een platform op waar het debat over alle scholingsactiviteiten moet gaan plaats vinden. Zo wordt in elke laatste week van de zomervakantie een Summerschool georganiseerd. Vanaf 2005 organiseert de SKVR een cursus Interne Cultuurcoördinator. Die leverde eind 2005 de eerste twaalf afgestudeerden op.

B Talentontwikkeling

► Kunst ID

Vanaf het seizoen 2009/2010 biedt de SKVR in alle disciplines voor de brede scholen die kiezen voor lestijduitbreiding, een cultuurprofiel met minimaal een uur per week kunstonderwijs. Het gaat daarbij in het basisonderwijs om 17 brede scholen met 3.000 leerlingen en in het voortgezet onderwijs om drie brede scholen met 850 leerlingen. In samenwerking met de universiteit van Groningen wordt een doorlopende leerlijn ontwikkeld. Voor scholen die in een zogeheten kanszone liggen (waaronder prachtwijken) wordt zowel door de afdeling cultuureducatie als de afdeling Kunst Onder Andere een aanbod ontwikkeld. De SKVR Muziekschool biedt in samenwerking met andere instellingen in Rotterdam het project Music Matters aan.

► Ieder kind een muziekinstrument

In samenwerking met een groot aantal andere organisaties, waaronder het Rotterdams Philharmonisch Orkest en gemeentelijke diensten, wordt het project 'Ieder kind een muziekinstrument' uitgevoerd. In de onderbouw leren kinderen spelenderwijs wat muziek is en vanaf groep 5 kiezen ze elk hun eigen instrument. De ambitie is om door te groeien naar acht scholen, ongeveer 3.000 leerlingen.

► Kunstactief

Voor scholen die niet kiezen voor een cultuurprofiel is er een gevarieerd aanbod waarbij leerlingen zowel actief als passief kennis maken met verschillende kunstdisciplines. Het gaat om 60 scholen met een kleine 20.000 leerlingen.

► Lessen en cursussen

De kunstscholen hebben een uitgebreid cursusaanbod. De cursusduur varieert in tijd van tien weken tot een half jaar. Er zijn ook eenmalige en kortdurende workshops. Sommige cursussen zijn aan één locatie gebonden, andere vinden op school of in een lokaal cultuurcentrum plaats. Docenten van de SKVR zijn behulpzaam bij het attenderen van jongeren op doorstromingsmogelijkheden binnen de SKVR en bij andere instituten. Vanaf 2009 wordt een speciaal Talentpodium ingericht. Leerlingen die in talentklassen terecht komen krijgen extra aandacht. Talentklassen kunnen zowel binnen als buiten school plaatsvinden. Met het Thorbecke College zijn hierover afspraken gemaakt. Met dit aanbod worden bijna 6.000 leerlingen bereikt.

► Streetwise

De urban culture krijgt gestalte in het programma Streetwise. Er wordt gewerkt volgens de aanbevelingen van het rapport van Sandra Trienekens (EUR) die de stelling hanteert: geen vaste structuren maar peer-netwerken. De SKVR faciliteert talentvolle jongeren via presentaties op podia en lokale cultuurcentra. In het bijzonder wordt daarbij gedacht aan het talentenproject On tha move dat zich afspeelt op het podium in het World Music & Dance Centre dat de SKVR tezamen met Codarts heeft opgezet. Tezamen met het ROC Zadkine worden jongeren gescout voor de theatergroep Young Stage. Het principe van peergroupeducation krijgt gestalte in het project Kweekvijver dat vaart onder de vlag van de

afdeling Kunst Onder Andere. Talenten coachen elkaar en verspreiden hun opvattingen naar de generatie net onder hen.

C Amateurkunst

► Kunstscholen

De scholen bieden een veelzijdig programma van lessen, cursussen en workshops voor kinderen, jongeren en volwassenen. Uit klanttevredenheidsonderzoek blijkt dat dit aanbod met een 8 wordt gewaardeerd. Het bereik onder doelgroepen varieerde de afgelopen periode. Over de hele linie bleef het bereik gelijk. Het gaat om kunstscholen op het gebied van dans, muziek, audiovisuele technieken, theater, beeldende kunst en schrijven/dichten. Op dit moment nemen 13 duizend deelnemers (6.000 jongeren en 7.500 volwassenen) deel aan activiteiten van de kunstscholen met een zwaartepunt in de muziek met bijna 5.000 deelnemers.

► Amateurlink

Vanaf 2009 richt de SKVR zich sterker op het faciliteren, coachen, adviseren en verbinden van amateurs. Voor alle kunstdisciplines wil de SKVR met een team van stedelijke consultants deze ondersteunende functie gaan organiseren. Momenteel heeft de SKVR twee consultants in dienst: voor muziek en voor dans. Ondersteuning in andere disciplines wil de SKVR bereiken in samenwerking met culturele instellingen zoals de Rotterdamse Vereniging voor Amateurtheater en de Vrije Academie voor Beeldende Kunst.

Om dit alles te verwezenlijken gaat de SKVR allianties aan met het Zadkine College, het World Music & Dance Centre, Las Palmas en Music Matters, Media aan de Maas, een instituut van de Hogeschool Rotterdam, en het Huis voor Jeugd- en Jongerentheater. De SKVR wil zich voorts blijven ontwikkelen tot expertisecentrum en werkt daartoe samen met de Erasmus Universiteit en de Universiteit van Groningen.

Wat betreft de eigen huisvesting wordt de sluiting van een drietal vestigingen aangekondigd die samenkomen in één nieuw onderkomen: het Slaakhuis dat, aldus de aanvraag, de ontmoetingsruimte wordt voor de amateur, platform voor debat, trefpunt voor talent, podium annex expositieruimte. Vorig jaar en dit jaar werden in gebruik genomen: het World Music & Dance Centre in samenwerking met Codarts, en de Beeldfabriek in Las Palmas. Op de laatste locatie wordt ook samengewerkt met het Nederlands Fotomuseum en zaalexploitant Las Palmas II.

Aanvraag subsidie cultuurplan 2009-2012 € 9.873.000

Subsidie cultuurplan 2005-2008 € 9.575.000

Overwegingen

De Raad is van mening dat de SKVR in de stad onmisbaar is. Men zou zelfs kunnen spreken van een basisvoorziening, die veel goede activiteiten organiseert, die op deelterreinen vernieuwend bezig is, maar die zich slecht verkoopt.

Vanwege de vele vragen die de positie en functie van de SKVR als grote organisatie op een sleutelpositie in Rotterdam oproept, had het voor de hand gelegen om in de aanvraag een sterke/zwakte analyse op te nemen. Die analyse had helderheid kunnen verschaffen over de keuzes die de SKVR maakt en wat de te verwachten ontwikkelingslijnen in de komende cultuurplanperiode zijn.

Onderwijs

De aanvraag roept bij de Raad voor wat betreft de rol van de SKVR in het onderwijs het beeld op van een moloch die staat tussen de culturele instellingen en het onderwijs in plaats van dat zij de verbinding legt tussen beide groepen. Aan de ene kant realiseert de Raad zich terdege dat de SKVR op onderwijsgebied veel ervaring heeft en van daaruit met een zeker gezag kan optreden. In het onderwijsveld is men tevreden over de rol van de SKVR, zoals blijkt uit een in de aanvraag genoemd klanttevredenheidsonderzoek. Aan de andere kant ziet de Raad dat kunstinstellingen de

SKVR veeleer als concurrent zien. Wat zich hier wreekt is de combinatie van de rol als makelaar en als producent. De SKVR heeft ontegenzeggelijk een rol als bemiddelaar van cultuureducatieve activiteiten maar zou in overleg met de culturele instellingen een heldere positie moeten innemen en zelf als uitvoerder terughoudender kunnen zijn. Alleen al uit het oogpunt van een efficiënte besteding van cultuurgelden is dat wenselijk.

Kunstscholen

In de begroting blijken de meeste lasten te schuilen in de kunstscholen. Over wat zich afspeelt in de SKVR-kunstscholen wordt in de aanvraag evenwel weinig informatie gegeven en evenmin over de ontwikkelingen en voornemens voor de toekomst. Over de ontwikkeling binnen enkele disciplines is de Raad bezorgd. Bij de schrijfopleiding, die nu is ondergebracht bij de theater- en schrijversschool, wordt in vergelijking met jaren geleden een teruggang in niveau vastgesteld en een gebrekkig netwerk. Ook over de beeldende kunstschooleven vragen over de samenwerking met de instellingen voor beeldende kunst. Erfgoededucatie lijkt in het pakket van de SKVR nog weinig ontwikkeld, terwijl juist bij de vele nieuwe inwoners van Rotterdam erfgoed (zowel wat betreft de eigen herkomstcultuur als het Nederlandse erfgoed) een belangrijke rol kan spelen in de identiteitsontwikkeling. Voor wat betreft de muziekschool ontbreekt in het plan een beleidslijn als toekomstkader. Over de ontwikkeling van het doelgroepenbereik van de kunstscholen is de verstrekte informatie verwarrend en zeer summier. Een analyse ontbreekt. De Raad constateert dat er relatief veel geld naar de kunstscholen gaat. Dit wordt met name veroorzaakt door de overheadkosten (docenten). In vergelijking met landelijke gemiddelden wordt bij de kunstscholen een relatief laag percentage aan cursus- en lesinkomsten gegenereerd ten opzichte van de totale omzet (14,7% vs. 28%). Tevens beslaat de gemeentelijke subsidie een hoger percentage van de totale omzet dan het landelijk gemiddelde (67,4% t.o.v. 63%).¹ Daar staat tegenover dat de SKVR meer dan vergelijkbare instellingen in het land andere eigen inkomsten weet te genereren. Het ontbreekt in de aanvraag echter aan dit soort verwijzingen alsook benchmarks en toelichting daarop. Daar het om een omvangrijk subsidiebedrag gaat zou een betere verantwoording op zijn plaats zijn.

Werken in de wijken

De Raad is tevreden over de manier waarop de SKVR aansluiting zoekt bij de ontwikkeling in de wijken en de brede scholen. De SKVR trekt daarin landelijk de aandacht en heeft daarin intussen een belangrijke positie verworven. De Raad mist echter informatie over hoeveel geld en op welke wijze wordt geïnvesteerd in docenten van de kunstscholen die bij deze ontwikkeling zijn betrokken. Voorts plaatst de Raad een kanttekening bij het feit dat verschuiving van de aandacht van vakinhoudelijke educatie naar educatie als onderdeel van sociale processen kan leiden tot vervlakking van de inhoud. De aandacht voor laaggeschoolde en laaggemotiveerde groepen zou ten koste kunnen gaan van duurzame kunsteducatie voor gemotiveerde deelnemers. Vanuit de betrekkelijk geringe aandacht die de aanvraag besteedt aan vakinhoudelijke educatie dreigt er een onbalans te ontstaan.

Doorlopende leerlijn

De Raad is niet tevreden over het veelvuldig gebruik van de term 'doorlopende leerlijn' omdat niet helder is wat de SKVR daaronder verstaat. De Raad is van mening dat in de aanvraag het principe van een doorlopende leerlijn met een koppeling tussen binnen- en buitenschools aanbod nog onvoldoende tot stand wordt gebracht. Een inhoudelijke brug tussen de weliswaar regelmatige, maar summier aangereikt met kunst waarmee de SKVR alle leerlingen in het primair onderwijs bereikt, en de langjarige kunsteducatie in de kunstscholen vindt de Raad noodzakelijk. Anderzijds erkent de Raad dat de SKVR druk doende is om een beroepskolom te ontwikkelen door aansluiting te zoeken met het mbo. Jammer is evenwel dat nog geen gegevens worden gemeld over de resultaten van deze ontwikkelingen.

¹ Bron: website Cultuurnetwerk Nederland

De SKVR experimenteert de laatste jaren veelvuldig met peer education, onder andere in de Kweekvijver van de afdeling Kunst Onder Andere maar zegt heel weinig over de doorstroming van het aldus ontwikkelde talent richting kunstenaarschap en professionalisering.

Expertisecentrum

De rol van de SKVR als expertisecentrum roept veel reacties op in Rotterdam. Er komen steeds meer organisaties die zich als zodanig willen profileren. Ook ten stadhuize circuleren daarover gedachten, zoals ook summier in de aanvraag valt te lezen. De opvatting over de doorlopende leerlijn wordt niet overal gedeeld. Zonder op deze plaats in die ingewikkelde, leertheoretische stellingenstrijd positie in te nemen, concludeert de Raad dat het in de lijn van de ontwikkelingen in Rotterdam ligt om de SKVR daarin haar plaats te gunnen. In de aanvraag zijn voldoende voorbeelden genoemd van samenwerkingsverbanden die de SKVR op dit terrein legt. Voor zover cultuureducatie binnen het onderwijs zelf ontwikkeld moet worden, is de onlangs afgekondigde samenwerking tussen de Hogeschool Rotterdam en een aantal grote culturele instellingen gericht op de ontwikkeling van een curriculum in de Pabo-opleiding ook interessant. Het lijkt de Raad nuttig om tussen de Hogeschool Rotterdam en de SKVR op dit punt afstemming te laten plaats vinden. Vooralsnog ziet de Raad geen argumenten om de Expertisefunctie nu bij de SKVR weg te halen. Wel neemt de Raad die gelden gemoeid met deze functie op in de lijst met posterioriteiten.

Nu onder invloed van de motie Kuijper zeer veel instellingen functies hebben ingesteld rondom cultuureducatie lijkt de noodzaak van een centrum dat al die mogelijkheden op elkaar afstemt alleen maar groter geworden.

Samengevat is de belangrijkste kritiek op de aanvraag van de SKVR dat zij zich niet voldoende transparant presenteert en dat een heldere en eenduidige toekomstvisie ontbreekt die aangeeft op welke zaken wordt ingezet en wat wordt afgebouwd, en daaruit volgend welke consequenties dit heeft voor de organisatie. De aanvraag roept evenveel vragen op als dat zij antwoorden geeft. Het ontbreekt met name aan empirisch evaluatiemateriaal.

Uit de jaarrekening 2007 wordt niet duidelijk hoe de exploitatie van de SKVR in elkaar steekt. Met name het huisvestingsbudget stijgt in 2009 onevenredig (met € 600.000; het percentage voor de huisvestingslasten stijgt van 10,8% naar 14,9%) terwijl de totale lasten niet stijgen. Vanaf 2009 zal de huidige € 10,90 per leerling in het primair onderwijs niet langer geormerkt zijn voor kunst en cultuur. Dat is een risico voor aanbieders van kunsteducatie in het basisonderwijs. De SKVR geeft niet aan hoe op dit risico wordt geanticipeerd, noch hoe ze haar concurrentiepositie ziet temidden van het groeiende aantal andere aanbieders van cultuureducatie op de onderwijsmarkt.

De SKVR wil de inzet van freelancers intensiveren. Er wordt echter niet toegelicht hoe wordt omgegaan met het vaste personeel en met welk financieel risico dat gepaard gaat.

Gelet op het beslag dat de SKVR legt op de beschikbare middelen voor cultuur in de stad, de centrale positie die de SKVR heeft en claimt, en gelet op de onduidelijkheid die er bestaat op hoofdvragen inzake de bijdrage op de doorlopende leerlijn, de positie als expertisecentrum, de toekomst van de kunstscholen en de rol van de SKVR in de wijken, alsmede de ondoorzichtigheid van de gepresenteerde financiële gegevens pleit de Raad voor een diepgaande visitatie van de SKVR op korte termijn. Vooralsnog adviseert de Raad om een substantieel bedrag voor de SKVR te reserveren.

Stichting Rotterdam Festivals

Samenvatting advies

De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur vindt de aanvraag van Rotterdam Festivals goed en professioneel geschreven, maar wel erg omvangrijk.

De Raad is van mening dat er geïnvesteerd moet worden in het promoten van de Rotterdamse festivals, de publieksoptwikkeling en de marketingcommunicatie van en voor de stad Rotterdam en realiseert zich dat daar veel kosten aan zijn verbonden.

De Raad is weliswaar positief over de aanvraag maar mist de concrete uitwerking van de beschreven plannen en pleit voor een nadere toelichting. Het is niet primair de taak van Rotterdam Festivals om nieuwe publieksgroepen naar bestaande theaters en voorstellingen te krijgen. Als Rotterdam Festivals serieus de wijken opzoekt zal zij ook ter plekke activiteiten moeten helpen ontwikkelen en versterken.

Positief voor € 214.000. Voor het overige deel van het gevraagde bedrag adviseert de Raad dit buiten het reguliere cultuurplanbudget te financieren.

Functies

festivalfunctie
publieksoptwikkelingsfunctie

Beleidsthema's

cultuurparticipatie
cultuur en school
internationalisering

Beschrijving aanvraag

Rotterdam Festivals is opgericht in 1994 na het echec van het 650-jarig bestaan van Rotterdam in 1990 en dient om evenementen in Rotterdam Festivalstad meer inhoud te geven en optimaal te organiseren. Daarnaast is een belangrijke taak het via collectieve marketing en publieksoptwikkeling vergroten van het publieksbereik van Rotterdamse culturele instellingen. De aanvraag valt dan ook uiteen in twee delen met elk een eigen begroting: festivals en publieksoptwikkeling onder andere via het Rotterdam Uitburo.

Festivalfunctie

Rotterdam is festivalstad, niet alleen nationaal maar inmiddels ook in internationaal opzicht. North Sea Jazz Festival en International Film Festival Rotterdam genereren een internationaal publiek voor de stad. Anderen zoals het Zomercarnaval en de septemberfestivals hebben eveneens die potentie. Festivals zijn niet alleen een aanvulling op het bestaande aanbod maar zijn tevens een instrument om nieuw publiek naar culturele instellingen te brengen. Hoewel veel festivals zich in de binnenstad afspelen en daar de meeste spin-off wordt bereikt in termen van culturele, promotionele en economische waarde, vindt er ook steeds meer plaats in de wijken. Het gaat volgens de aanvrager goed met de evenementen in Rotterdam, het roer hoeft niet drastisch te worden omgegooid. Desondanks stelt Rotterdam Festivals een aantal veranderingen voor de toekomst voor:

- ▶ van regionale en nationale aantrekkingskracht wil men naar meer internationale appeal (Verder in de wereld);
- ▶ meer programmeren vanuit de identiteit van wijken en plekken zonder het centrum te verzwakken (Dieper in de stad);
- ▶ van grootschaligheid naar veelzijdigheid en relevantie;
- ▶ meer evenementen voor jongeren en innovatie om het aanbod fris en verrassend te houden.

Wat betreft Dieper in de stad (participatie) wil Rotterdam Festivals scholen, bedrijven, deelgemeenten, lokale cultuurcentra en instellingen in netwerken bij elkaar brengen. Zij wil een

professionele partner zijn van lokale cultuurcentra en deelgemeenten bij het organiseren van evenementen. Voorts wil zij een beperkt aantal wijkfestivals gaan ondersteunen, om te beginnen in Rotterdam Zuid.

Wat betreft Verder in de wereld (internationalisering) wil men de rol van Rotterdam als internationale ontmoetingsplaats en uitwisselingsplaats van producenten en organisatoren versterken. De internationaal georiënteerde Rotterdamse bevolking moet daarbij als een kracht worden gezien. Voorts wil Rotterdam Festivals de bekendheid van Rotterdam als festival- en cultuurstad in Europa vergroten.

Het werken met themajaren moet worden gecontinueerd al vindt de aanvrager wel dat die vroeger moeten worden ingezet, en dat meer gebruik moet worden gemaakt van in de stad aanwezige kennis en ervaring.

Bij de Rotterdamse zomerfestivals moet de landelijke toppositie die is bereikt, worden vastgehouden en uitgebreid. Om wat meer spreiding in het aanbod te krijgen zouden de Wereldhavendagen in mei moeten plaatsvinden en megaspektakels zoals de Red Bull Air Race of Bavaria City Racing beperkt moeten blijven tot één per jaar. September blijft de maand waarin het culturaanbod in de stad wordt gepresenteerd op de Uitmarkt en ook de maand van het Gergiev Festival, de Internationale Keuze van de Rotterdamse Schouwburg en het festival De Wereld van Witte de With.

Festivals die een positieve bijdrage leveren aan het culturele klimaat in de stad worden ondersteund, waarbij de enorme vraag en het beperkte budget dwingen om scherpe keuzes te maken. In de begeleidende sfeer draagt Rotterdam Festivals bij door middel van cursussen, workshops en incidentele bijeenkomsten of congressen. Voor festivalorganisatoren is een wegwijzer door de festivalstad Rotterdam ontwikkeld.

Publieksontwikkelingsfunctie

Anno 2007 heeft Rotterdam onder het landelijke merk Uitburo een infrastructuur op het gebied van collectieve marketing en werving via een website, een winkel en een magazine.

In 2005 is een start gemaakt met het centrale informatie- en kaartverkooploket in de bibliotheek. Daarnaast is het voormalige 'R uit Magazine' gerestyled tot de Uitagenda Rotterdam. Het Uitburo is nu bij 16% van de Rotterdammers bekend, dat moet naar 30%. De website is volgens de aanvrager dé culturele startpagina van Rotterdam. Er wordt op de website een verbinding gemaakt tussen actieve vormen van amateurkunstbeoefening en het totale receptieve aanbod. Het aantal bezoekers moet groeien naar 375.000 per jaar. De digitale nieuwsbrieven Uitmail en Uitmail specifiek over musea moeten door meer mensen ontvangen worden.

Vanuit de missie om het publieksbereik van culturele instellingen te maximaliseren is een doelgroepgericht beleid ontwikkeld. In samenwerking met een particulier onderzoeksbureau en het Centrum voor Onderzoek en Statistiek is een model ontwikkeld, de MOSAIC-analyse. In de aanvraag is sprake van een tiental vastgestelde relevante doelgroepen, waarop specifieke vormen van marketing kunnen worden gericht. Groepen voor wie cultuur vanzelfsprekend of een optie is, kunnen worden bereikt met collectieve marketing. Groepen die alleen bij toeval in aanraking komen met cultuur, moeten via een persoonlijke aanpak van educatie en outreach worden bereikt. Een dergelijke aanpak die in Rotterdam voor alle culturele instellingen wordt ingevoerd is uniek in Nederland, aldus de aanvrager. Festivals fungeren in dit geheel als instappunt voor veel doelgroepen.

Voor de doelgroep jongeren is er het DIMI magazine, gemaakt door jongeren zelf, dat maandelijks verschijnt in een oplage van 22.500. Er is ook een DIMI website. Het aantal bezoeken aan de website moet worden verhoogd tot 100.000, het aantal abonnees van de digitale nieuwsbrief van DIMI naar 10.000. Verder bevat de aanvraag per doelgroep gespecificeerde doelstellingen en benaderingsmethodieken.

De marketingondersteuning Rotterdam Festivals bestaat uit het ontwikkelen van nieuwe methodieken, het vergroten van de kennis daarover in de vorm van studiedagen, workshops en publicaties, het analyseren van klantenbestanden van instellingen met behulp van de MOSAIC-methode en kwalitatief onderzoek bij gerichte groepen, uitmondend in professionele audience development.

<i>Aangevraagd voor cultuurplan 2009-2012</i>	€ 3.024.000 (festivalfunctie)
	€ 1.167.000 (publieksontwikkelingsfunctie)
<i>Subsidie cultuurplan 2005-2008</i>	€ 214.000

Overwegingen

De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur vindt de aanvraag van Rotterdam Festivals goed en professioneel geschreven. Hij erkent de doelstelling van Rotterdam Festivals om de bekendheid van de Rotterdamse festivals te vergroten en om via collectieve marketing en publieksontwikkeling de communicatiemiddelen optimaal te benutten.

De Raad vindt het positief dat Rotterdam Festivals conclusies heeft getrokken uit de doelgroepenanalyse die zij heeft gemaakt en heeft toegepast in de toekomstplannen. Wat de Raad mist zijn concreet zaken, die nergens benoemd worden. Het is een omvangrijke aanvraag die zich richt op wat Rotterdam Festivals in het verleden heeft bereikt, maar niet over hoe ze anticipeert op de blijvende veranderingen en vernieuwingen in het maatschappelijke en culturele veld. Zo benoemt de stichting bijvoorbeeld in de aanvraag het gebruik van nieuwe media binnen de marketingmix, maar een concrete uitwerking van het gebruik van nieuwe media voor de afzonderlijke producten ontbreekt. De Raad ziet de meeste passie in de internationale aspecten van de aanvraag.

Festivalfunctie

Rotterdam Festivals focust zich in eerste instantie niet op de (artistiek-)inhoudelijke kwaliteit van de festivals, maar verricht zichtbare marketinginspanningen in de stad om de festivals bekendheid te geven en publiek te genereren. Een van de innovatieve inspanningen is de Zomerfestivalkalender. Hierover is de Raad positief. In de praktijk blijken ook andere inspanningen van Rotterdam Festivals goed te werken. De stichting heeft hier regelmatig prijzen voor gewonnen. Daarnaast hebben de evenementen een sterk internationaal karakter wat de stad internationaal prestige oplevert. Rotterdam Festivals wil daar de komende planperiode meer middelen voor inzetten.

Ondanks de grote bekendheid die Rotterdam Festivals genereert voor de festivals en de stad Rotterdam vindt de Raad dat deze grootschaligheid soms ten koste gaat van kleinere evenementen. Die worden opgeslokt door de grote festivals en dreigen daardoor hun specifieke identiteit te verliezen. De identiteit van deze kleinere initiatieven vindt de Raad juist belangrijk om de culturele diversiteit in het Rotterdamse culturele aanbod te behouden. In de aanvraag licht Rotterdam Festivals dit toe door zich ook te gaan richten op de wijken en zij wil professionele partner zijn van de lokale cultuurcentra en deelgemeenten bij het organiseren van evenementen. Deze plannen zijn echter niet geconcretiseerd in de aanvraag.

De grootte van de festivals in de stad en het publieksbereik overziend, vraagt de Raad zich af waar het plafond ligt van de marketinginspanningen. Rotterdam kent veel festivals en grote evenementen die veel mensen uit Rotterdam en daarbuiten aantrekken. In de visie van de Raad hebben de marketinginstrumenten zoals ze zijn gepresenteerd in de aanvraag geen kwantitatief plafond (bezoekersaantallen). De Raad dringt er echter op aan om niet alleen te groeien in de kwantiteit, maar ook de kwaliteit in de benadering van het publiek te verbeteren. Zo kan Rotterdam Festivals, naast het benaderen van nieuwe doelgroepen, inspelen op het accommoderen van het publiek dat de evenementen bezoekt. Een bezoeker hoeft niet slechts voor een dag naar een festival in Rotterdam te komen, maar kan zijn bezoek koppelen aan een overnachting en een bezoek aan een andere (culturele) activiteit. De Raad zou in dit verband graag zien dat de samenwerking met Rotterdam Marketing wordt versterkt.

Publieksontwikkelingsfunctie

Op het gebied van collectieve marketing en werving via een website, een winkel en een magazine streeft Rotterdam Festivals naar publieksmaximalisatie en wil zij doelgroepen bereiken die nog niet eerder deelnamen aan evenementen. Het valt de Raad op dat het in het tweede deel van de aanvraag niet alleen gaat over publieksontwikkeling ten aanzien van de festivals, maar ook over publieksontwikkeling en marketing voor de gehele stad Rotterdam. De aanvraag maakt niet

duidelijk in hoeverre deze functie anders is dan die welke Rotterdam Marketing voor de stad vervult, Hierdoor dreigt een overlapping van taken. Een nadere toelichting op hoe afstemming tussen beide instellingen plaatsvindt, vindt de Raad gewenst.

DIMI

De Raad is niet negatief over dit gratis jongerenmagazine. Het magazine bestaat ruim tien jaar en richt zich vanouds op jongeren. De Raad constateert dat het magazine in de loop der jaren is meegegroeid met de doelgroep. DIMI lijkt daarom op dit moment vooral jongvolwassenen aan te spreken.

De Raad mist een beschrijving hoe het magazine te vernieuwen om jongeren aan te spreken en de publieksgroep te bereiken via nieuwe media (blogs, hyves, sms). Uit de aanvraag blijkt niet welke nieuwe communicatiemethoden Rotterdam Festivals wil toepassen om jongeren te bereiken. Daarnaast constateert de Raad dat de afgelopen jaren verschillende gratis magazines zijn verschenen, die zich net als DIMI richten op jongeren en jongvolwassenen. Volgens de Raad ontbreekt het bij DIMI op dit moment aan een duidelijke positionering binnen dit segment en de Raad vindt dat de stichting moet denken aan een heroverweging en -positionering van het jongerenblad.

Uitburo

De Raad is van mening dat een stad als Rotterdam over een Uitburo moet beschikken. Hij ziet tegelijkertijd dat Rotterdam Festivals met het Uitburo een breder segment trekt dan met de festivals en DIMI. Ook culturele instellingen zijn een directe doelgroep van het Uitburo. Rotterdam Festivals werkt ten aanzien van de publieksontwikkelingsfunctie samen met de culturele instellingen. Door de naam Uitburo ook op jongerensites te plaatsen, worden meer jongeren bereikt, omdat zij mogelijk worden verleid om ook de site van het Uitburo te bezoeken. Een voordeel van het Uitburo is dat het door het landelijke Uitburo wordt ondersteund, waardoor het voor Rotterdam Festivals mogelijk is om via haar doelgroepbenadering (met bijvoorbeeld de jongerenpas) ook een landelijke koppeling te maken. Met dit product borduurt Rotterdam Festivals voort op het huidige aanbod en brengt zij volgens de Raad geen innovatieve vernieuwing teweeg.

Cultuurconfrontatie

Rotterdam Festivals wil nieuwe publieksgroepen met cultuur confronteren en gaat onder andere met de cultuurscouts van stichting NRC samenwerken bij het vergroten van het publieksbereik. De Raad vindt dat een positieve ontwikkeling, maar is beducht voor een gebrek aan inhoud van dit soort projecten. Als men doelgroepen wil uitbreiden, dan moet erkend worden, zo meent de Raad, dat deze groepen in hun eigen wijk vaak al met cultuur bezig. Rotterdam Festivals zou die ontwikkeling moeten versterken. Als Rotterdam Festivals puur omwille van publieksverbreding doelgroepen naar een culturele instelling haalt, leidt dat nog niet per definitie tot herhaald bezoek, vooral als de betreffende culturele instelling het aanbod niet aanpast. De Raad is van mening dat het niet de primaire taak van Rotterdam Festivals is om continu bezoek te genereren voor culturele instellingen.

Anderzijds is de Raad van mening dat er geïnvesteerd moet worden in het promoten van de festivals, de publieksontwikkeling en de marketingcommunicatie van en voor de stad Rotterdam en realiseert zich dat daar kosten aan zijn verbonden.

De Raad is positief over de aanvraag maar ziet graag een concrete uitwerking van de plannen.

Stortvloed

Samenvatting advies

De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur adviseert om de stichting Stortvloed niet op te nemen in het cultuurplan 2009-2012. De Raad deelt de opvatting van Stortvloed niet dat er een sectorspecifiek portal voor beeldende en audiovisuele kunst uit en in Rotterdam moet worden gerealiseerd, noch blijkt uit het voorliggende plan dat er daadwerkelijk innovatieve toepassingen van digitale media zijn te verwachten. De aanvrager kan zich voor de voorzetting van zijn activiteiten wenden tot de bestaande regelingen voor projectsubsidies.

Functie

presentatie-instelling beeldende kunst

Beleidsthema

cultuurparticipatie

Beschrijving aanvraag

De stichting Stortvloed stelt zich ten doel zoveel mogelijk aandacht te creëren voor de (lokale) kunstwereld, vooral via lokale televisie en internet. Stortvloed is opgericht door kunstenaars die van mening waren dat de lokale televisiezenders te weinig aandacht besteedden aan het kunstaanbod in/uit Rotterdam en uitzending van audiovisuele kunst. Volgens de stichting is er veel informatie over Rotterdams kunstaanbod, maar is die weinig overzichtelijk voor wie geïnteresseerd is in een specifiek kunst domein. De beschikbare programma-informatie biedt, naar de opvatting van de stichting, ofwel een te beperkte selectie, ofwel is deze diffuus doordat zij een te breed gebied bestrijkt. De focus van de stichting ligt op beeldende en audiovisuele kunst. De stichting betoogt dat er in Rotterdam een hoge film- en videoproductie is maar zij acht de vertoningsmogelijkheden tot nu toe beperkt.

Om haar doelstelling te verwezenlijken verzorgt de stichting met KETEL TV, sinds 2006 via RotterdamTV het vrije tv-kanaal, tweewekelijkse uitzendingen van 30 minuten. Ook werd uitgezonden via Nederland-e; en is er contact met Cultura (het NPS-cultuurkanaal) over eventuele opname in die programmering.

De uitzendingen omvatten reportages over kunst in Rotterdam, videokunst en korte kunstfilms. KETEL TV zendt ook materiaal uit dat individuele kunstenaars aanbieden. De uitzendingen zijn opgezet volgens een stramien met een aantal vaste items. De programmaonderdelen voldoen aan de volgende criteria: beeldende artistieke kwaliteit, autonoom, lokaal, actueel, human interest en kunstenaarsportretten.

De stichting koos voor televisie-uitzendingen om lokale kunstactiviteiten en -presentaties, via een laagdrempelig medium in de huiskamer te brengen. Dit nodigt uit tot daadwerkelijk bezoek aan lokale kunstpresentaties. De cultuurdeelname die daaruit kan volgen bevordert de binding met de eigen woonomgeving.

Met haar uitzendingen beoogt stichting Stortvloed de interesse voor kunst aan te wakkeren, zonder een elitaire toon aan te slaan. Stortvloed richt zich tot een zo breed mogelijk publiek vanaf circa 12 jaar, onder wie verstokte kunstliefhebbers en toevallig langzappende jongeren. De stijl van de eigen reportages is informeel; door de aanvrager wordt humor als een dankbaar middel gezien om programma's even interessant als toegankelijk te houden.

Stortvloed beschouwt op dit moment internet als het belangrijkste medium en voorziet dat internet en televisie in de nabije toekomst zullen versmelten. De stichting heeft dan ook het plan om in 2008, naast de televisie-uitzendingen, een kunstportaal op internet te realiseren. Dat portaal zal een complete agenda bieden met alle informatie over kunst in de regio die een bezoeker kan verlangen. Het portaal geeft kunstenaars en podia de gelegenheid zich te presenteren. Daardoor kunnen ook koppelingen en samenwerkingen tot stand komen.

Stortvloed werkte in de afgelopen periode op bescheiden schaal samen met culturele instellingen in Rotterdam, bijvoorbeeld doordat instellingen uit te zenden materiaal beschikbaar stellen: Rotterdams Fonds voor Film en Audiovisuele media (Kort Rotterdams), de Filmwerkplaats, Het Wilde Weten, Roodkapje, The Mothership, TENT., VPRO. Stortvloed verwoordt zijn voornemen om met verschillende culturele instellingen nadere samenwerkingsverbanden aan te gaan.

De organisatie bestaat uit freelancers die kleine vergoedingen ontvangen. De stichting ontving bijdragen van de Stichting Locale Omroep Rotterdam (SLOR) voor de uitzendingen, en projectsubsidies van de dienst Kunst en Cultuur voor huur/koop van enige apparatuur en om honoraria en vergoedingen betalen.

Na een eerste periode als organisatie met vrijwilligers dan wel een klein team van freelancers, dringt de noodzaak zich op om de organisatie op professioneler leest te schoeien. De aanvrager wijst in een begeleidende brief uitdrukkelijk op een passage in de Uitgangspunten voor het cultuurbeleid 2009-2012 over gewenste investeringen in de kwaliteit van de bedrijfsvoering van kleine en jonge organisaties.

De stichting Stortvloed beschrijft haar bijdrage aan het beleidsthema cultuurparticipatie als receptieve activering: door creativiteit in beeld te brengen en door de toegankelijkheid van de geboden informatie via de laagdrempelige media televisie en internet, kan actieve cultuurdeelname worden gestimuleerd. Het portaal biedt kunstinstellingen grote mogelijkheden om zich te presenteren aan (nieuwe) doelgroepen.

Aanvraag subsidie cultuurplan 2009-2012 € 200.000

Subsidie cultuurplan 2005-2008 n.v.t.

Overwegingen

De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur is niet overtuigd geraakt door de aanvraag van de Stichting Stortvloed, noch voor wat betreft de feitelijke noodzaak om deze plannen te verwezenlijken, noch voor wat betreft de voorgenomen praktische uitvoering of de artistiek-inhoudelijke uitwerking daarvan. De Raad heeft sympathie voor het initiatief om een niche in het kunstaanbod, beeldende en audiovisuele kunst en nieuws over het cultuuraanbod in de Rotterdamse regio uitdrukkelijk te belichten en de informatie daarover gebundeld en laagdrempelig aan te bieden. De Raad ziet echter niet zo de noodzaak om deze deelsector specifiek te bedienen als de aanvrager stelt, noch deelt hij de mening van de aanvrager dat die informatie moeilijk te vergaren zou zijn.

De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur is teleurgesteld door het gebrek aan aansluiting bij of samenwerking met bestaande netwerken van beeldende kunst in de stad Rotterdam. Het beleidsplan verwoordt tamelijk vage intenties daartoe, maar beschrijft niet in concrete zin samenwerkingsverbanden met kunstinstellingen of met, bijvoorbeeld, het bestaande regionale televisieprogramma Moois. Deze omstandigheid doet vermoeden dat het netwerk in de stad van Stortvloed/Ketel TV niet genoeg is ontwikkeld om tot voldoende informatieve en relevante programmering te komen.

De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur is bovendien niet onder de indruk van de geformuleerde ambitie voor wat betreft het televisieprogramma: 6.000 kijkers per uitzending is erg weinig voor een massamedium als televisie. Evenmin wekt de uitwerking van de plannen voor wat betreft de toepassing van (nieuwe) media hoge verwachtingen omtrent de inhoud of een innovatieve opzet daarvan.

De Raad adviseert om Stortvloed niet op te nemen in het cultuurplan.

The Young Arts Academy (Meneone Foundation)

Samenvatting advies

De Rotterdamse Raad voor Cultuur en Kunst is van mening dat uit de aanvraag blijkt dat The Young Arts Academy op zakelijk, organisatorisch en artistiek-inhoudelijk vlak nog te weinig ontwikkeld is om voor structurele ondersteuning uit het cultuurplan in aanmerking te komen.

Functie

cursusaanbod amateur theater

Beleidsthema

cultuurparticipatie

Beschrijving aanvraag

The Young Arts Academy van de Meneone Foundation organiseert multidisciplinaire (muziektheater - dans)voorstellingen voor jongeren in de leeftijd van 6 tot en met 18 jaar. Het niveau varieert van beginneling tot gevorderd talent. De participerende jongeren doen aan alle kunstdisciplines mee. De voorstellingen moeten in korte tijd neergezet worden. Door middel van kunst ontwikkelen kinderen/jongeren talenten die ook op andere terreinen belangrijk zijn. Elk jaar wordt één grote productie neergezet. De voorstellingen wil men in de wijktheaters aanbieden zodat The Young Arts Academy publiek aan zich kan binden. Het geheel moet uitgroeien tot een jaarlijks terugkerend zomers evenement.

De doelgroepen waarop men zich richt zijn:

- ▶ participerende jongeren van 6 tot 16 jaar;
- ▶ publiek van 4 tot 99 jaar dat nog niet met kunst bezig is;
- ▶ jongeren van 4 tot 10 jaar die zelf een muziekinstrument willen bespelen, dansen of een andere kunstdiscipline beoefenen;
- ▶ ouders die met hun kinderen mee komen;
- ▶ jongeren van 10 tot 16 jaar die ook iets aan kunst willen doen, maar nog niet actief participeren;
- ▶ jongeren van 16 tot 25 jaar, die leren zien en horen dat klassieke muziek helemaal niet saai is.

In 2004 werd het eerste Tarantelle Pilot Project met klassieke muziek en dans uitgevoerd. Daarna volgden: Een reis door de tijd en Een reis door Europa(in samenwerking met een basisschool).

Deze serie wordt in 2008 voortgezet met een reis door het Oosten.

Men verwacht het aantal toeschouwers te kunnen opvoeren van 30 in het eerste jaar naar 600 nu.

Men denkt in 2009 aan twee tot vier voorstellingen. In de jaren daarna oplopend tot vier, respectievelijk acht.

Aangevraagd voor cultuurplan 2009-2012 € 12.600

Subsidie cultuurplan 2005-2008 nee

Overwegingen

Het beleidsplan van The Young Arts Academy maakt een sympathieke indruk maar is volgens de Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur te beperkt in opzet. De intenties ten aanzien van de te verwachten publieksaantallen zijn niet erg ambitieus. De Academy wil het publieksbereik doen groeien, maar legt de verantwoordelijkheid voor publiekswerving in zijn geheel neer bij de wijktheaters. De Raad mist de rol van The Young Arts Academy op het gebied van marketing en publiciteit.

Uit de aanvraag blijkt, naar de mening van de Raad, dat de instelling op zakelijk, organisatorisch en artistiek-inhoudelijk gebied nog te weinig ontwikkeld is om voor een structurele ondersteuning

uit het cultuurplan in aanmerking te komen. Door het ontbreken van kennis en ervaring heeft de Raad er weinig vertrouwen in dat de aangekondigde activiteiten het gewenste niveau zullen bereiken. De Raad vindt dat de stichting zich de komende jaren verder zou kunnen ontwikkelen. Daarvoor kunnen incidentele projectsubsidies worden aangevraagd.

De Raad adviseert de Academy zich de komende jaren te concentreren op het realiseren van een aantal projecten, voor deze projecten subsidies en andere inkomsten te genereren op de daarvoor geëigende plekken. Gedurende deze planperiode kan The Young Arts Academy zich zowel zakelijk en organisatorisch als inhoudelijk professioneel ontwikkelen.

Theater Maatwerk

Samenvatting advies

De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur adviseert positief over opname in het cultuurplan. Theater Maatwerk heeft de afgelopen jaren zijn artistieke meerwaarde in de stad en daarbuiten bewezen. Het acteursensemble is gegroeid in kwaliteit en het gezelschap heeft door een actieve houding een goede inbedding gevonden in de culturele sector van Rotterdam. Voor de organisatie van internationale festivals zou Theater Maatwerk incidentele subsidies kunnen aanvragen bij (landelijke) fondsen.
Positief voor € 50.000

Functies

podium voor kleinschalige producties
theatergezelschap internationale festivals

Beleidsthema's

cultuurparticipatie
cultuur en school
internationalisering

Beschrijving aanvraag

Theater Maatwerk bestaat sinds 1987 en is onderdeel van Pameijer, een non profit organisatie die diensten biedt aan mensen met een verstandelijke en/of psychische beperking. De exploitatie van Theater Maatwerk wordt ten dele gedekt uit een bijdrage van Pameijer via de AWBZ.

Het gezelschap heeft een eigen theaterwerkplaats en een podium aan de Willem Buytewechstraat dat ruimte biedt aan tachtig bezoekers. Het maakt met 17 verstandelijk beperkte acteurs zowel binnenvoorstellingen als straattheater. De straattheatervoorstellingen reizen door Nederland en Europa. De acteurs krijgen een scholingstraject aangeboden en worden begeleid door een professioneel zorgteam en deskundige theatermakers. In de twintig jaar van zijn bestaan heeft het gezelschap, naar eigen zeggen, veel ervaring opgedaan en een eigen methodiek ontwikkeld. Theater Maatwerk wil zich ontwikkelen van buitenstaander tot een toonaangevend trendsettend theatergezelschap van acteurs met een bijzondere acteerwijze. In de rol van buitenstaander vindt het gezelschap, naar eigen zeggen zijn specifieke kracht en artistieke meerwaarde. Theater Maatwerk wil zijn werk promoten met theaterproducties, (inter)nationale theaterfestivals en workshops. Ook wil het de dialoog op gang brengen met publicaties en discussies.

Het gezelschap zou graag zien dat de acteurs ook de kans krijgen op te treden bij andere gezelschappen en in film- en tv producties. Het wil voorts met andere gezelschappen coproduceren. Tot het netwerk van Theater Maatwerk behoren onder andere de SKVR, landelijke en lokale fondsen, diverse makers en andere kunstenaars, Kunstenaars&CO, Rotterdam Festivals, Lantaren/Venster, alsook collega instellingen en groepen in het buitenland.

In de cultuurplanperiode 2009-2012 wil Theater Maatwerk twee nieuwe producties per jaar uitbrengen. Elke productie zal twee jaar op het repertoire blijven. Twee van de drie producties worden door een gastregisseur gemaakt. Het gezelschap maakt naast producties voor volwassenen kindertheatervoorstellingen. Gemiddeld acht voorstellingen worden jaarlijks in het buitenland gespeeld.

Naast de voorstellingen wil Theater Maatwerk om de twee jaar een internationaal theaterfestival organiseren. Hiermee wil het de publieke belangstelling voor en de dialoog over het theater maken met acteurs met een verstandelijke beperking stimuleren. Het eerste festival in 2008 wordt voorbereid in samenwerking met Lantaren/Venster, Kunstenaars&CO en Rotterdam Festivals.

Het eigen theater moet worden gerenoveerd en de herkenbaarheid moet worden vergroot.

Rond de voorstellingen van Theater Maatwerk zal voor het onderwijs een educatief programma worden opgezet. Dit bestaat uit educatief materiaal (brochures, readers, werkboeken, lesbrieven), audiovisueel materiaal, workshops in het eigen theater en op school en bezoeken van de voorstellingen met voor- en nabesprekingen. Theater Maatwerk is een naar eigen zeggen erkende instelling voor stagebegeleiding voor mbo en hbo studenten.

Aanvraag subsidie cultuurplan 2009-2012 € 99.500
waarvan 44.500 voor een voorstelling met gastregie en 55.000 voor het tweejaarlijkse festival

Subsidie cultuurplan 2005-2008 n.v.t.

Overwegingen

Theater Maatwerk is een bewonderenswaardig gezelschap dat een belangrijke voorbeeldfunctie heeft voor soortgelijke initiatieven in binnen- en buitenland. Hoewel een visie over het maken van theater met verstandelijk beperkten nog mager is verwoord, vindt de Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur dat Theater Maatwerk zich vergeleken met vier jaar geleden beter heeft gepositioneerd. Het spanningsveld tussen de zorgfunctie en de ambitie om artistiek naar buiten te treden heeft zijn vruchten afgeworpen. De aanvrager heeft inzichtelijk gemaakt dat het werken met verstandelijk beperkte acteurs, naast dat het een sociaal doel dient, een artistieke meerwaarde oplevert. Het is zichtbaar dat de acteurs zich de afgelopen jaren goed ontwikkeld hebben. Het gezelschap staat ook open voor artistieke ontwikkelingen in en buiten de stad. Dit blijkt uit de wijze waarop Theater Maatwerk op allerlei manieren samenwerkt met instellingen in de Rotterdamse culturele sector, maar ook uit bij voorbeeld uitnodigingen voor Lowlands en een samenwerking met Riëks Swarte. Het is positief dat Rotterdam een gezelschap herbergt dat nationaal en internationaal de trom slaat voor dit genre van outsider art.

Over de bijdrage aan de beleidsthema's internationalisering en cultuur en school is de aanvraag overtuigend positief. Op het gebied van cultuurparticipatie wordt in de aanvraag voornamelijk uitgewijd over het aanbod en niet over bijzondere manieren om met dit aanbod meer publiek te bereiken.

Concluderend adviseert de Raad positief voor opname in het cultuurplan.

Theater op Katendrecht

Samenvatting advies

De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur adviseert positief over de plannen voor Theater op Katendrecht. Over ondersteuning van Theater Walhalla uit het cultuurplanbudget adviseert hij negatief. Enerzijds omdat het een pilot is, de aanvrager moet zich nog bewijzen, anderzijds omdat het cultuurplanbudget beperkt is en er een goede kans bestaat dat het project uit andere budgetten wordt gefinancierd.

De Raad adviseert positief. Het Theater op Katendrecht dient buiten het reguliere cultuurplanbudget gefinancierd te worden.

Functies

podium voor muziektheater

podium voor kleinschalige producties

Beleidsthema

cultuurparticipatie

Beschrijving aanvraag

De Stichting Theater op Katendrecht wil in 2012 een nieuw theater realiseren in de havenloods Fenix 1 van de Fa. Steinweg. Tijdens de ontwikkeling van dit theater in de komende vier jaar wil de stichting een in de nabijheid gelegen pilottheater exploiteren genaamd Theater Walhalla. Dit start in het voorjaar 2008. De aanvraag bestaat uit twee delen. In deel 1 wordt het concept van het Theater op Katendrecht beschreven en in deel 2 Theater Walhalla.

In 2008 heeft de stichting Theater op Katendrecht vanuit het Pact op Zuid een bijdrage gekregen voor de ontwikkeling van €150.000. Dit is een samenwerkingsverband van vijf woningcorporaties, de gemeente en de drie deelgemeenten in Rotterdam Zuid om de achterstanden in Rotterdam Zuid in te lopen.

De stichting is nog met de gemeente en een woningcorporatie in overleg over een structurele bijdrage voor Pact op Zuid in de jaren 2009 t/m 2012. Omdat hierover nog geen besluit is genomen, vraagt men een bijdrage uit het cultuurplanbudget.

Mocht de structurele meerjarige bijdrage van Pact op Zuid dit jaar worden toegekend, dan wordt het beroep op het cultuurplanbudget niet geëffectueerd.

1 Theater op Katendrecht

Het Theater op Katendrecht wordt een kleinschalig theatercomplex met twee zalen van 250 en 100 stoelen, een groot foyercafé en een theaterrestaurant. Het moet een laagdrempelig theater worden en een bruisende uitgaansplek. Het theater waar overdag en tot laat in de avond iets te doen is, wordt een ontmoetingsplek voor verschillende soorten publiek. Het theater richt zich op een breed publiek. In Katendrecht, volgens de aanvrager de grootste binnenstedelijke Vinex-wijk in Nederland, komen veel gezinnen met kinderen wonen. Op deze doelgroep wil het nieuwe theater zich richten. Het kiest voor afwijkende aanvangstijden en voor een dynamische programmering. In de gerenoveerde havenloods zal ook de Muziektheateropleiding van Codarts haar intrek nemen.

In het Theater op Katendrecht zullen kleinschalige muziektheatervoorstellingen worden geprogrammeerd, met name uit het tweede circuit. Er zijn volgens de aanvrager te weinig mogelijkheden in de stad voor dit genre artiesten. Door hen hier een kans te geven, wordt het een broedplaats voor talent.

De aanvrager heeft met andere podia in Rotterdam afgestemd waardoor het toekomstige aanbod, naar eigen zeggen, iets toevoegt aan het bestaande aanbod.

In de programmering wil het Theater op Katendrecht intensief samenwerken met M-Lab Amsterdam in bijzondere voorstellingen van hoog artistiek niveau, die een minder groot publieksbereik hebben. Daarnaast wordt het de speelplek voor studenten van de

Muziektheateropleiding Codarts. Er zullen ook artistieke uitstapjes worden gemaakt door artiesten die graag eens in een andere ambiance willen optreden dan het geijkte grote zalen circuit. Verder wil het Theater op Katendrecht voorstellingen boeken van festivals, zoals de Parade en die in de wintermaanden een speelplek bieden. Er komt een maandelijkse talkshow in het theatercafé. Zeker in de aanvangsfase zal de nadruk komen te liggen op familievoorstellingen en -activiteiten, maar er komen ook lunchpauzevoorstellingen, arrangementen voor kantoren en bedrijven en voorstellingen voor ouderen.

De initiatiefnemers zien, mede door de komst van een loop- en fietsbrug tussen de Wilhelminapier en Katendrecht in 2010, een nieuw uniek kunst- en cultuurdistrict ontstaan. Het Theater op Katendrecht wil samenwerken met grote en kleine evenementen in de stad die passen bij zijn profiel, waarmee het een opstap wil zijn voor het publiek van Zuid richting centrum. Het hecht voorts belang aan de culturele erfgoedfunctie van Katendrecht. De aanvrager zou hier graag samen met Rotterdam Festivals een groot buitenfestival willen organiseren over het rijke Rotterdamse levenslied.

De aanvrager gaat nader in op het beleidsthema cultuurparticipatie. Het Theater op Katendrecht wil met nieuw aanbod dat ook qua vorm verschilt van het reguliere aanbod en een vriendelijke prijsstelling nieuwe doelgroepen bereiken. In het pilottheater wil men daarmee experimenteren en ervaring opdoen. Omdat het theater zich voor een deel richt op muzikale en theatrale kinderactiviteiten en zich wil inzetten voor families, heeft het naar eigen zeggen ook een cultuureducatieve functie. Het wil samenwerken met de op Katendrecht gevestigde brede school en een basisschool. Het theater wil ook een plek bieden aan het muziektheatertalent van Codarts, complementair aan de rol die Productiehuis Rotterdam in Lantaren/Venster ambieert op het gebied van toneel en Theater Zuidplein op het gebied van cabaret.

Voor een gemeentelijke bijdrage in de structurele exploitatielasten zal Theater op Katendrecht vanaf 2012 een cultuurplanaanvraag indienen voor de periode 2013-2016.

2 Theater Walhalla

De stichting wil in 2008 starten met Theater Walhalla. Dit kleinschalige pilottheater krijgt een tribune met 80 zitplaatsen. In de komende jaren hoopt de aanvrager hier een band met het publiek op te bouwen en ervaring op te doen met flexibel programmeren. Daarnaast wil het als aanjager functioneren voor het later te openen Theater op Katendrecht.

De programmering strookt met de plannen die de aanvrager heeft met het Theater op Katendrecht, maar is in verband met de capaciteit van het theater in een slankere vorm gegoten. Theater Walhalla huurt de ruimte van het OntwikkelingsBedrijf Rotterdam. Deze gemeentelijke dienst heeft het pand gerenoveerd en gezorgd voor een goede geluidsisolering. Er komen vijf parttime medewerkers.

De stichting vraagt voor het pilottheater een subsidie van € 300.000, afhankelijk de besluitvorming dit jaar over een structurele subsidie van de gemeente en een woningcorporatie. Daarnaast vraagt zij een jaarlijkse bijdrage van € 30.000 om de kosten voor de begeleiding van het bouwplan in de havenloods Fenix I te dekken, en als derde een bijdrage van € 230.000 voor 2012 om extra personele en materiele kosten te dekken in verband met de opstart van het Theater op Katendrecht.

Aanvraag subsidie cultuurplan 2009-2012 € 300.000

Subsidie cultuurplan 2005-2008 n.v.t.

Overwegingen

Het beleidsplan van het Theater op Katendrecht is ambitieus en bevat voorstellen voor een veelzijdige programmering. Het theater dat in 2012 zijn deuren wil openen, wil flexibel opereren waardoor er de gehele dag iets te doen is. De plek is naar het oordeel van de Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur zeer kansrijk. Er is veel perspectief voor de ontwikkeling van Katendrecht als grootste binnenstedelijke Vinexlocatie. Als er binnen afzienbare tijd een loop- en fietsbrug tussen Katendrecht en de Wilhelminapier komt zal dat zeker positieve gevolgen hebben voor de uitwisseling met de rechter maasoever op het gebied van uitgaan en cultuur. De Raad is dan ook

enthousiast over de bereidwilligheid van de gemeente om samen met een woningcorporatie de plannen voor het nieuwe theater te ontwikkelen.

In zijn ambities loopt de aanvrager iets te hard van stapel oordeelt de Raad. Het is de vraag of de veelzijdige flexibele programmering, waarbij veel vrijwilligers worden betrokken, organisatorisch realistisch is. De voorstellen voor programmering en allerlei andere activiteiten verraden een grote gedrevenheid. Ze vertonen diversiteit, maar zijn te weinig uitgewerkt. Ze vereisen een professionele kwaliteit qua organisatie. In de ambitie om een laagdrempelig theater te zijn met de nadruk op amusement is er mogelijk een overlapping met de plannen van Theater Zuidplein. De jeugdtheaterprogrammering van het Theater op Katendrecht bevat aan de andere kant ook namen van interessante theatermakers, die minder toegankelijk zijn.

De meerwaarde van de aansluiting van de Muziektheateropleiding van Codarts bij het initiatief is uit het oogpunt van exploitatie zonneklaar. Er zou een interessante kruisbestuiving kunnen plaatsvinden van het talent dat zich aan deze academie ontwikkelt en de programmering van het toekomstige theater, maar dat zal de praktijk moeten uitwijzen. Het idee om groepen van festivals als De Parade en Oerol in het theater te boeken is interessant, omdat die een andere podiumsetting vereisen. Dit zal het programma aanzienlijk verlevendigen. Ook positief is, dat het kleine zalencircuit voor theater dat Rotterdam beperkte, door het Theater op Katendrecht wordt verrijkt.

Voor de komende vier jaar wordt een subsidie gevraagd voor het programma in Theater Walhalla. In dit vestzaktheater aan het Deliplein wil de initiatiefnemer van het Theater op Katendrecht voorlopig programmeren in het voorgestelde profiel, publiek ontwikkelen en ervaring opdoen. De Raad adviseert positief over de plannen voor het Theater op Katendrecht en wil de initiatiefnemers de kans geven om zich de komende jaren te bewijzen met het programmaprofiel van Walhalla. Wel maakt hij een voorbehoud bij de organisatorische haalbaarheid van alle plannen en is hij er nog niet zeker van of er genoeg publiek voor is. Over ondersteuning van Theater Walhalla uit het cultuurplanbudget adviseert hij echter negatief. Enerzijds omdat het een pilot is, de aanvrager moet zich nog bewijzen, anderzijds omdat er een goede kans is dat het project uit andere budgetten wordt gefinancierd.

Wat de beleidsthema's betreft scoort de aanvrager goed met cultuurparticipatie en cultuur en school. Men wil nieuw publiek werven met o.a. nieuw aanbod en men wil samenwerken met twee scholen ter plekke.

Theaterstraat, De

Samenvatting advies

De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur adviseert negatief over opname in het cultuurplan. De Theaterstraat is een sympathiek initiatief, dat bijdraagt aan de cultuurparticipatie in de stad. Op artistieke gronden wordt de aanvraag afgewezen omdat ze te weinig informatie bevat over deelnemende kunstenaars en de plannen voor de komende cultuurplanperiode nauwelijks zijn uitgewerkt. Mogelijk kan ondersteuning uit het door de gemeente op te richten programma cultuurparticipatie soelaas bieden.

Functie

publieksbereik

Beleidsthema

cultuurparticipatie

Beschrijving aanvraag

De Theaterstraat maakt sinds 2005 community arts projecten met bewoners in een buurt of wijk rondom een thema. Naast een theatervoorstelling voorzien de projecten in een tentoonstelling, een rondleiding, een film/fotoproject of een andere kunstuiting. De Theaterstraat werkt hierin samen met bewoners, instellingen en ondernemers. Tot de instellingen worden gerekend welzijnsorganisaties, zelforganisaties, vrouwenorganisaties, corporaties, projectontwikkelaars, scholen en hulpverleningsorganisaties.

De projecten zijn er op gericht om diversiteit en multiculturaliteit op een positieve manier voor het voetlicht te brengen, zowel in de productiefases als in de uiteindelijke presentatie. Met de projecten wordt beoogd de cultuurparticipatie en de cognitieve cohesie in de wijken te vergroten. Verder vindt de aanvrager het van belang dat het netwerk van de mensen die in de projecten actief zijn wordt vergroot en dat het zelfvertrouwen van de deelnemers wordt versterkt.

Bij de projecten worden wijkbewoners als acteurs, muzikanten en beeldend kunstenaars betrokken. Daarnaast wordt een team samengesteld van denk- en doervrijwilligers. Het interesseren van nieuwe publieksgroepen voor de voorstellingen krijgt continue aandacht van De Theaterstraat. De aanvrager streeft naar een evenwicht tussen sociale en artistieke doelen waarbij beide ambities elkaar ondersteunen.

De Theaterstraat vindt het belangrijk dat de projecten worden geëvalueerd door onderzoekers uit de welzijns- of culturele sector. Zo worden kritische succesfactoren achterhaald, beschreven en overdraagbaar gemaakt en wordt een methodiek voor community art ontwikkeld ten behoeve van samenlevingsopbouw en burgerschapsvorming.

De Theaterstraat heeft met zijn community art voorstellingen een unieke positie; in de samenwerking met buurtinstellingen en organisaties wordt niet alleen draagvlak voor de projecten gecreëerd, maar ook veranderingen bij instellingen bewerkstelligd, aldus de aanvrager. De Theaterstraat wil in de komende cultuurplanperiode jaarlijks twee projecten ontwikkelen in twee verschillende wijken in Rotterdam.

Aanvraag subsidie cultuurplan 2009-2012 € 450.000

Subsidie cultuurplan 2005-2008 n.v.t.

Overwegingen

De Theaterstraat heeft een sympathieke aanvraag geschreven. Het is positief dat in de community arts projecten van De Theaterstraat intensief wordt samengewerkt met verschillende partners waaronder welzijnsorganisaties en corporaties. Dit vergroot het draagvlak in de wijk. De

wijze waarop buurtbewoners in de projecten worden betrokken, komt tot stand vanuit een grote persoonlijke gedrevenheid en is lofwaardig. Buurtbewoners, die anders zelden in contact komen met cultuur, worden in De Theaterstraat onderling op een prikkelende wijze ermee in contact gebracht hetgeen de sociale cohesie in de wijk versterkt. Ook de reflectie door middel van evaluerend onderzoek wekt waardering. Op het beleidsthema cultuurparticipatie scoort de aanvrager hoog.

De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur vindt dat initiatieven als die van De Theaterstraat in belangrijke mate bijdragen aan sociale doelstellingen als samenlevingsopbouw en burgerschapsvorming. Voor opname in het cultuurplan is het echter van belang dat de aanvrager een artistiek overtuigend beleidsplan heeft. Dit is naar het oordeel van de Raad niet het geval. Om de volgende redenen adviseert hij negatief over de aanvraag van De Theaterstraat. Nergens wordt vermeld met welke kunstenaars wordt samengewerkt. De plannen voor de komende vier jaar zijn, behalve ten dele voor 2009, niet ingevuld. De salarissen voor de projectleiding vindt de Raad veel te hoog begroot. Deze passen niet bij een kleine organisatie die amper drie jaar bestaat en op een kleinschalig niveau activiteiten organiseert. Het bevreemdt de Raad ten slotte dat de genoemde maatschappelijke organisaties dit soort activiteiten niet zelf oppakken. Zij zouden met de initiatiefnemer een opdrachtrelatie kunnen aangaan.

Theater Zuidplein

Samenvatting advies

De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur vindt het beleidsplan van Theater Zuidplein krachtig en vitaal. Het toont een actieve inzet om in het algemeen moeilijk bereikbare doelgroepen aan zich te binden. De Raad heeft vertrouwen in de realisatie van de plannen maar adviseert, gezien het premature karakter van de aanvraag, na 2 jaar een tussentijdse evaluatie te doen. De Raad zou graag zien dat Theater Zuidplein met het professionele theatercircuit in het centrum van de stad blijft samenwerken. De kosten van de verbouwing moeten niet uit het cultuurplanbudget worden gefinancierd. De Raad adviseert positief voor € 2.457.000 uit het budget voormalige takken van dienst.

Functies

podium voor amusements theater
podium voor cabaret en stand-up comedy
podium voor kleinschalige producties
muziekpodium pop en niet-westerse muziek
klankbordfunctie voor kunst en cultuur
niet culturele evenementen (deze functie is niet beschreven in de gemeentelijke richtlijnen)

Beleidsthema's

cultuurparticipatie
cultuur en school
internationalisering

Beschrijving aanvraag

De aanvrager begint het beleidsplan met een korte voorgeschiedenis. In de tweede helft van de jaren negentig kreeg Theater Zuidplein de opdracht van de gemeente om te programmeren voor nieuwe (allochtone) doelgroepen. Deze bleken uiteindelijk niet in grote getale op de voor hen ingekochte programmering af te komen, omdat deze te weinig aansloot bij hun wensen en belevingswereld. Ook bleek de toegangsprijs te hoog en last but not least: de omgeving van het theater was onaantrekkelijk en niet veilig. Het aanbod van niet-westerse programmering kwam verder onder druk te staan, omdat de gemeentelijke subsidie voor Theater Zuidplein hetzelfde bleef.

Het imago van Rotterdam Zuid verslechterde. Het werd steeds moeilijker om grote, populaire artiesten voor het theater te boeken ook omdat het aantal theaters in Rotterdam en randgemeenten toenam. Die werden voor Theater Zuidplein een geduchte concurrent. Ondanks dit is er vanaf 2000 een kentering waar te nemen. De nieuwe Rotterdammers zagen Theater Zuidplein steeds meer als hun theater, omdat het als een van de weinige theaters in Nederland echt contact met hen zocht. Met drie andere Nederlandse theaters startte Theater Zuidplein in 2000 Internationaal Intensief. Door deze samenwerking konden professionele optredens worden geboekt van populaire artiesten uit Turkije, Marokko, Suriname, de Antillen en Kaapverdië. Dat leidde tot een groeiend aantal bezoekers. En er kwamen meer mogelijkheden voor amateurtheatermakers. Producties werden begeleid en tarieven werden verlaagd. In januari 2006 werd Theater Zuidplein verzelfstandigd en op 1 oktober van dat jaar trad een nieuwe directeur aan.

Theater Zuidplein heeft voor de komende cultuurplanperiode de volgende doelstellingen:

- ▶ de gemiddelde zaalbezetting verhogen van 62% naar 70% door de programmering beter af te stemmen op de diverse doelgroepen;
- ▶ de educatieve taak uitbreiden;
- ▶ het theater wil in 2012 groeien van een vijfdaagse naar een zesdaagse bespeling;
- ▶ inzetten op de verbetering van het imago;

- ▶ de programmering zal voor 85% bestaan uit professioneel aanbod en voor 15% worden verzorgd door amateurs.

In de programmering 2009-2012 onderscheidt Theater Zuidplein het volgende aanbod, afgestemd met andere aanbieders in stad en regio:

- 1 Professioneel jeugdtheater met drempelverlagende randprogrammering. Het theater neemt in zijn programmering onder andere Rotterdamse jeugdtheatergezelschappen op in zijn programmering wiens aanbod aansluit bij de belevingswereld van de inwoners van Rotterdam Zuid. Verder werkt het samen met de SKVR voor wat betreft schoolvoorstellingen en met andere culturele instellingen ten behoeve van bredeschoolactiviteiten in het theater.
- 2 Cabaretse voorstellingen (nationaal en internationaal). Dit genre blijft zich verheugen in een grote populariteit. Aan beginnende cabaretiers, die onvoldoende materiaal hebben voor een eerste avondvullende solo optreden, wil Theater Zuidplein een podium bieden. Daarnaast programmeert het theater samen met andere theaters in Nederland een internationaal aanbod. Het adviseert ook lokale cultuurcentra over try outs van aankomende cabaretiers. Verder wil het, met een aanvullende subsidie, eens in de vier jaar een internationaal cabaretfestival organiseren.
- 3 Internationale kluchten en comedies koopt het theater in Nederland gezamenlijk in met andere podia. Dit genre is volgens Theater Zuidplein erg populair onder Nederlanders met Hollandse roots, alsook onder Nederlanders met roots in Suriname, Marokko, de Antillen en Turkije. Het theater organiseert 2 keer per jaar openbare masterclasses over de klucht en wil, met aanvullende subsidie, eens in de vier jaar een internationaal kluchtenfestival organiseren.
- 4 Theaterconcerten van groepen die aan de vooravond van een grote doorbraak staan. Het theater is voor de grote zaal constant op zoek naar nieuw en populair talent met internationale roots en het wil jaarlijks festivals organiseren waarbij nieuw talent getoond wordt naast gevestigd talent uit binnen- en buitenland. Daarnaast wil het met WMDC, de Doelen en Ahoy masterclasses organiseren voor deze aankomende artiesten.
- 5 Jongeren theater. Hier wordt het theater gehinderd door het feit dat het geen vlakke vloerzaal heeft. Jongeren theatermakers geven hieraan de voorkeur. Het theater werkt samen met diverse partners waaronder het HipHopHuis en Rotterdamse jongeren theatergezelschappen.
- 6 Middagtheater voor ouderen waarbij ontmoeting centraal staat. Theater Zuidplein werkt hierin met ouderenorganisaties samen. Een van de evenementen is De Uitmarkt op Zuid voor iedereen die nooit naar het theater gaat. Hier sluiten de lokale cultuurcentra op Zuid zich 1 x per jaar bij aan waarbij het doel is de drempel voor ouderen om theater te bezoeken te verlagen.
- 7 Theater Zuidplein wil zich graag profileren als het volkstheater van Rotterdam. Het wil aansluiten bij de belevingswereld van dat deel van de bevolking dat normaliter niet is geïnteresseerd in de reguliere theaterprogrammering van de stedelijke podia. Daarom heeft Theater Zuidplein het Rotterdams Wijktheater gevraagd als huisgezelschap. Eens in de twee jaar krijgt dit gezelschap de gelegenheid een grote zaal productie te maken. Elke drie jaar zal het theater met het Rotterdams Wijktheater het zogenaamde International Community Arts Festival organiseren. Theater Zuidplein is overigens ook geïnteresseerd in ander wijktheateraanbod, waarbij het aantekent dat dit soort voorstellingen zeer arbeidsintensief zijn met name in het marketingtraject, omdat het om nieuw publiek gaat.
- 8 Podium voor Rotterdamse culturele verenigingen en amateurgezelschappen. Theater Zuidplein wil graag amateurtheaterproducties een kans geven die 't Kapelletje zijn ontgroeid, maar ook allochtone producties die niet eerder op de reguliere podia te zien waren. Het voordeel is dat deze gezelschappen nieuw publiek meebrengen. Om deze groepen tegemoet te komen heeft het theater de bedrijfsvoering aangepast om de prijzen te verlagen. Theater Zuidplein produceert wekelijks het Echt Rotterdams Open Podium om lokaal talent een kans te geven. Met de SKVR maakt het theater jaarlijks een volwassenen- en een kindermusical. Theater Zuidplein wil graag midden in de samenleving staan. Het wil zich gevraagd en ongevraagd bemoeien met kunst, cultuur en maatschappelijke thema's, het voelt zich mede verantwoordelijk

voor het vergroten van het gevoel van veiligheid in het Zuidplein gebied, wil daar concrete bijdragen aan leveren en het wil een leer/werkbedrijf zijn voor leerlingen van vmbo, mbo, hbo en universiteit.

Om de functie van volkstheater waar te maken zijn volgens Theater Zuidplein stevige marketinginspanningen vereist. Het laat adviseurs van verschillende culturele groepen de buitenlandse programmering toetsen op haalbaarheid. De marktbenadering verschilt per groep en elke groep heeft zijn eigen mediakanalen. Dit leidt tot een arbeidsintensieve marketing. Voor Theater Zuidplein is marketing niet alleen publiciteit, maar ook educatie, sponsoring en outreach, dit is de straat op gaan om nieuw publiek te werven.

Met horizontale programmering met vaste punten in de week, maar ook met een prijsstelling afgestemd op de doelgroepen wil Theater Zuidplein haar bereik vergroten.

De invulling van de beleidsthema's van het College van Theater Zuidplein als volgt samen:

- ▶ participatie. Theater Zuidplein ziet zichzelf als geen ander theater in Rotterdam actief in participatie, zowel in de programmering als in de marketing. De ontmoeting van nieuwe mensen en de ontmoeting met verschillende culturele uitingen staan hierin centraal. Participatie richt zich niet alleen op publiek, maar komt volgens Theater Zuidplein ook tot uitdrukking in de samenwerking met andere instellingen;
- ▶ educatie. Die bestaat uit: educatieve randprogrammering rond alle voorstellingen, brede schoolactiviteiten voor basis- en voortgezet onderwijs, rondleidingen, stageplaatsen, advisering van nieuwe makers en producenten op het gebied van theatertechniek, marketing en kaartverkoop (zie de opmerkingen onder de doelstellingen van Theater Zuidplein);
- ▶ internationalisering. Zie opmerkingen over de programmering van buitenlandse artiesten en de organisatie van het International Community Arts festival.

Tot slot acht Theater Zuidplein het van groot belang dat de bouw van een nieuw theater in het Zuidplein gebied doorgaat. Het huidige gebouw is uit 1953 en voldoet niet meer aan de eisen die artiesten en publiek in deze tijd stellen. De grote zaal moet meer bezoekers kunnen ontvangen en er moet een vlakke vloerzaal komen. Verder wil Theater Zuidplein hier graag het Rotterdams Wijktheater, de mbo theaterschool van het Albeda College en een dependance van de Jeugdtheaterschool Hofplein huisvesten.

Eind 2006 is het eerste programma van eisen opgesteld. Het nieuwe Theater Zuidplein zou in 2012 klaar moeten zijn.

Aanvraag subsidie cultuurplan 2009-2012 € 2.688.000

Subsidie cultuurplan 2005-2008 € 2.457.000

Overwegingen

Het beleidsplan van Theater Zuidplein straalt veel enthousiasme uit. Het is duidelijk en stevig geformuleerd, maar niet in al zijn consequenties doordacht. Dat is niet verwonderlijk, want de nieuwe directie is amper een jaar aan de slag met dit nieuwe theaterconcept. De ambitie om een volkstheater te willen zijn krijgt van de Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur een positief onthaal. Het is goed dat het theater zich stevig wil wortelen in zijn omgeving. De Raad betwijfelt echter of Theater Zuidplein gezien de onaantrekkelijkheid en de ervaren onveiligheid op de huidige plek nog wel goed kan functioneren en is benieuwd naar plannen voor een nieuw theater in Rotterdam Zuid. Met name de fysieke koppeling van het Rotterdams Wijktheater en de mbo-theaterschool van het Albeda College kan het theater een belangrijke meerwaarde opleveren. In Rotterdam Zuid is het aandeel laag opgeleide Rotterdammers relatief groot. Voor dit publiek is een volkstheater in de buurt een aantrekkelijk initiatief. Maar de Raad plaats hierbij ook een kanttekening. In Rotterdam Zuid willen straks alle drie de theaters, Theater Zuidplein, Luxor Theater en het Theater op Katendrecht zich profileren met een laagdrempelig amusementsaanbod, wel voor verschillende doelgroepen en variërend per theater. Het verschil tussen de rechter en linker maasoever, met hoge en lage kunst voor respectievelijk hoger en lager opgeleiden, wordt hierdoor mogelijk teveel versterkt.

De programmeringsvoorstellen geven een goed beeld van de te varen koers van Theater Zuidplein. Het is jammer dat ze nog weinig zijn uitgewerkt in concrete initiatieven met daarbij passende klinkende namen. De Raad vraagt zich af of er wel voldoende aanbod is en of de mogelijkheden voor de programmering niet te optimistisch zijn ingeschat.

De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur kan de ambitie van Theater Zuidplein onderschrijven om muziek uit de herkomstlanden van bewoners uit zijn directe omgeving te presenteren. Op die manier presenteert Theater Zuidplein een segment uit de wereldmuziek die elders (in de stad) niet veelvuldig te zien en te horen is. Theater Zuidplein heeft wellicht niet alle expertise op dat gebied binnen zijn eigen staf, maar het ondervangt dit door aansluiting bij een adequaat landelijk netwerk.

De Raad vindt het een gemiste kans, dat door de keuze een volkstheater te zijn er geen spraakmakende toneelvoorstellingen meer in Theater Zuidplein worden gebracht zoals die van Onafhankelijk Toneel uit het begin jaren negentig met Marokkaanse acteurs. Die trokken veel belangstelling, ook van publiek dat doorgaans niet naar Theater Zuidplein komt.

Het is goed dat Theater Zuidplein een lans wil breken voor opkomend talent in het genre cabaret. Doordat het faciliteiten biedt aan Rotterdamse initiatieven en (amateur)gezelschappen zijn er op het podium van Theater Zuidplein opmerkelijke programma's te zien en ontdekkingen te doen.

Uit de aanvraag rijst echter geen helder beeld op hoe deze onontdekte talenten worden begeleid of hoe de doorstroming verloopt.

Dat de marketinginspanningen en educatieve activiteiten worden geïntensiveerd, wordt toegejuicht. Tegelijkertijd streeft de aanvrager naar een flexibele aanpak en meer maatwerk, dat soms heel arbeidsintensief is. Ook wil men meer laagdrempelig programmeren met vriendelijke huurprijzen en dergelijke.

Dit alles is zeer positief maar de vraag is of dit kan door aanpassingen in het bedrijfsplan.

Op alle drie de beleidsthema's scoort Theater Zuidplein naar het oordeel van de Raad hoog.

De participatiedoelstelling is duidelijk aangetoond in het plan om hét volkstheater van de stad te willen worden. Met de brede schoolactiviteiten voor het basis- en voortgezet onderwijs komt de aanvrager op een heldere manier tegemoet aan het beleidsthema cultuur en school en de internationalisering komt tot uitdrukking in de programmering van internationale artiesten vanuit een stedennetwerk, internationale festivals in het bijzonder het Internationaal Community Arts Festival.

De Raad adviseert om Theater Zuidplein, gezien het premature karakter van de aanvraag, na twee jaar te evalueren.

Tortuca

Samenvatting advies

Het eigenzinnige blad Tortuca, dat een combinatie is van letteren en grafische vormgeving, wordt met grote vasthoudendheid met een constante kwaliteit uitgegeven en verdient aldus de Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur een plek in het Rotterdamse culturele leven. De Raad oordeelt positief over deze aanvraag.
Positief voor € 10.000

Functies

presentatiefunctie letteren experimenteel
laboratoriumfunctie beeldende kunst
presentatiefunctie vormgeving

Beleidsthema's

cultuurparticipatie
internationalisering

Beschrijving aanvraag

Tortuca is een multidisciplinair tijdschrift voor literatuur, beeldende kunst en vormgeving, met 225 abonnees en oplage van 600 exemplaren. De mix van elementen is in elk nummer terug te vinden. Tortuca publiceert geen essays of kritieken. Men presenteert oorspronkelijk werk dat niet op de een of andere manier is aangepast aan de kaders van een tijdschrift. Naast uit inzendingen geselecteerd werk, speurt de vijfhoekige redactie ook actief naar bijdragen. Het tijdschrift vervult zodoende een podiumfunctie. Men constateert dat schrijvers en kunstenaars graag in Tortuca publiceren en Tortuca stelt zich tot doel om deze mensen met elkaar in contact te brengen. Voor ieder nummer wordt veel aandacht geschonken aan de compositie van het geheel. De aanvragers menen dat aldus een tijdschrift wordt gemaakt dat meer is dan de som der delen en dat een langer leven beschoren is dan een regulier magazine.

Tortuca wil zowel laagdrempelig als kwalitatief hoogwaardig werk presenteren.

Hoewel het tijdschrift, aldus de aanvragers, een klassieke uitstraling heeft, schuwt men het experiment niet. Men kiest daarom voor de presentatiefunctie letteren experimenteel.

Er is ook een uitgebreide website.

Door haar brede opzet heeft Tortuca een lezerskring die niet onder één noemer is te vangen. Door een publiek dat georiënteerd is op de ene kunstvorm ertoe te bewegen ook van de andere discipline te genieten werkt Tortuca expliciet op het gebied van vergroting van het publieksbereik ofwel cultuurparticipatie. Naast het blad brengt men uit: de estudoreeks (voor bijzondere uitgaven), de Cahierreeks (voor wat te omvangrijk is voor het tijdschrift) en de Vestzakreeks (miniaturuitgaven).

Tortuca presenteert zich met regelmaat op diverse beurzen en festivals en wordt daar gerekend tot de vaste waarden. Aanwezigheid op onder andere Poetry International is intussen vanzelfsprekend. Van de Rotterdamse literaire bladen richt Tortuca zich het meest op de internationale poëzie. Vertalers van allerlei talen leveren regelmatig nieuw werk aan.

Voorbeelden van samenwerkingsverbanden die Tortuca aanging zijn:

- ▶ in het cahier Tegen de lamp leverde men een libretto voor een kameropera van de Stichting Nieuw Muziektheater Rotterdam (Cahierreeks);
- ▶ in samenwerking met een dichter vervaardigde men een dichtbundel met tekeningen;
- ▶ met het Maritiem Museum vervaardigde men het vestzakboekje de Zwerver (Vestzakreeks);
- ▶ in samenwerking met het Natuurhistorisch Museum vervaardigde men een nieuwe uitgave in de Testudo-reeks: Beestjes.

In 2007 werd met een speciale uitgave het 10-jarig bestaan gevierd in Boekhandel v/h Van Gennep.

In de komende periode produceert Tortuca twaalf uitgaven van het tijdschrift. Naar verwachting presenteert Tortuca in elk nummer drie debuterende schrijvers/dichters/kunstenaars. De website wordt verder uitgebouwd en men zal zich op wisselende plaatsen met divers werk nog uitdrukkelijker aan het publiek presenteren. Tevens zal een nog onbepaald aantal uitgaven verschijnen in de genoemde nevenreeksen.

Aanvraag subsidie cultuurplan 2009-2012 € 16.530

Subsidie cultuurplan 2005-2008 nee

Overwegingen

De Raad is gecharmeerd van dit kleine, met grote vasthoudendheid geredigeerde blad dat zich al bijna een decennium beweegt op het kruisvlak van de letteren en de beeldende (grafische) kunst. Het blad wordt landelijk door uitgevers gevolgd. De Raad betwijfelt echter of, zoals de aanvrager beweert, het blad erin slaagt om hoogwaardigheid te koppelen aan laagdrempeligheid. In die zin lijkt de bijdrage van Tortuca aan cultuurparticipatie gering. Het oogt degelijk wat ouderwets zelfs. De typografie is conventioneel maar dat kan bewust gekozen zijn. Ook de autonome beeldende kunst die in het tijdschrift wordt opgenomen is degelijk maar niet vernieuwend. In het algemeen, maar ook in dit tijdschrift in het bijzonder, is het moeilijk om literaire teksten en autonome beeldende kunst op een interessante manier samen te brengen. Het is vaak wat gewrongen, zo ook hier. Echte kruisbestuiving tussen literatuur en beeldende kunst vindt dan ook in Tortuca niet plaats.

Vanuit het perspectief van de beeldende kunst of vormgeving gezien is er dus geen dwingende reden om het blad te ondersteunen. Anderzijds is het goed dat er een blad is dat de nadruk legt op verfijnde smaak en esthetische beleving in een tijdloze omgeving. De Raad onderkent het internationale karakter van het blad dat met een zekere regelmaat vertalers uit vele talen in de gelegenheid stelt anderstalige poëzie te ontsluiten.

De continue kwaliteit, de eigenzinnigheid en het relatief geringe bedrag waarvoor dit alles geleverd wordt, brengt de Raad tot een positief advies.

TRC Promotion

Samenvatting advies

De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur is niet overtuigd van de noodzaak voor structurele ondersteuning uit het cultuurplanbudget en raadt TRC Promotion aan voor haar activiteiten incidentele subsidie aan te vragen.

Functie

muziek

Beleidsthema

cultuurparticipatie

Beschrijving aanvraag

TRC Promotion is in de jaren '90 opgericht voor de organisatie van multidisciplinaire evenementen waarbij ook artiesten met een niet-westerse achtergrond geprogrammeerd worden. De doelstelling van TRC is het scouten, stimuleren en promoten van onbekende en/of opkomende artiesten en het organiseren van activiteiten voor deze artiesten. TRC ziet als zijn belangrijkste doel ondersteuning van en serviceverlening aan artiesten en kunstinstellingen door bemiddeling, advisering en promotie op een zo breed mogelijk gebied. Volgens TRC zijn er weinig initiatieven die zich richten op de desbetreffende doelgroepen.

TRC Promotion onderscheidt zich door zeer actief in het scoutingproces te opereren, zijn programma's en projecten samen te stellen, zich niet te richten op één doelgroep, maar divers te participeren zodat de programma's en/of projecten een diversiteitskarakter ondervinden.

Projecten die de stichting de afgelopen jaren heeft gerealiseerd zijn het Alle Tonen Festival, The Ultimate Black Gospel Concerten, Words & Music en Kleurrijke Theater- en Toneelvoorstellingen. De stichting werkt bij de uitvoering van zijn activiteiten onder andere samen met Theater Zuidplein, het Bibliotheektheater, wijkcentra en kerken.

Voor de periode 2009-2012 tekent TRC in op het beleidsthema cultuurparticipatie en de functie muziek. De stichting continueert de drie eerstgenoemde projecten als kernactiviteit en vult het curriculum aan met het maken en presenteren van eigen producties. Het is tevens de bedoeling voor deze projecten meer promotieactiviteiten te ontwikkelen.

De doelgroep is breed geformuleerd; met breed bedoelt TRC Promotion dat hij zoveel mogelijk een ieder die met de stichting in aanraking komt, wil interesseren over wat er leeft in zijn of haar omgeving aan kunst en cultuur. Voor de nieuwe projecten gaat TRC ook op zoek naar nieuwe partners.

Aangevraagd voor cultuurplan 2009-2012 € 90.000

Subsidie cultuurplan 2005-2008 nee

Overwegingen

TRC Promotion is een jonge organisatie die zich met haar activiteiten vooral richt op het promoten van Surinaamse artiesten op het gebied van de podiumkunsten. De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur vindt de aanvraag van TRC Promotion inhoudelijk onvoldoende. Er is nauwelijks sprake van een artistieke onderbouwing van de plannen, het is een opsomming van mogelijke activiteiten die de stichting wil organiseren in samenwerking met partners. Deze partners moeten echter nog gevonden worden. In de aanvraag staan vooral voornemens die de Raad onvoldoende vertrouwen geven voor het toekennen van structurele subsidie.

De Raad is niet overtuigd van de noodzaak voor structurele ondersteuning uit het cultuurplanbudget en raadt de organisatie aan incidentele projectsubsidies aan te vragen voor haar activiteiten. De Raad geeft de aanvrager in overweging voor de plannen om een multicultureel Rotterdams festival te organiseren contact te leggen met stichting Rotterdam Festivals.

V2_Organisatie, Instituut voor instabiele media

Samenvatting advies

De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur adviseert positief over continuering van de cultuurplansubsidie voor V2_Organisatie, Instituut voor instabiele media (V2_), gezien haar consistente inspanningen, internationale positie en haar verdiensten voor de ontwikkeling van elektronische mediakunst en haar toepassingen in Rotterdam en ver daarbuiten.

Positief voor € 190.000

Wegens budgettaire beperkingen op basis van in de inleiding genoemde criteria wordt V2_ toegevoegd aan de instellingen onder de zaaglijn.

Functies

(nieuwe) media

(inter)nationale presentatiefunctie nieuwe media

werkplaatsfunctie nieuwe media

Beleidsthema

internationalisering

Beschrijving aanvraag

V2_Organisatie, Instituut voor de instabiele media (V2_) is ongeveer 25 jaar geleden opgericht als kunstenaarsinitiatief, te Den Bosch. Het aandachtsgebied is, vanaf de oprichting, (experimentele) toepassingen van nieuwe technologieën in het domein van de kunst, in het bijzonder de elektronische media en de wisselwerking tussen kunst en wetenschap. Een centraal aandachtsgebied ligt bij vraagstukken die voortkomen uit de recente ontwikkelingen van media en communicatietechnologie en de sociale en culturele gevolgen daarvan. V2_ ziet in deze ontwikkelingen en de studie daarvan een essentiële rol weggelegd voor kunst en cultuur. V2_ schept een context waarin dergelijke vraagstukken door middel van kritische reflectie en praktijkgericht onderzoek, onderwerp van studie zijn. V2_ omschrijft zich als een netwerkorganisatie op het snijvlak van kunst, technologie en samenleving.

V2_ is een interdisciplinaire kunstinstelling. De werkwijze is vergelijkbaar met die van een laboratorium: experiment en onderzoek staan centraal; kunstenaars uit verschillende disciplines werken er en delen er hun bevindingen, evenals wetenschappers, onderzoekers en theoretici uit andere domeinen - individueel en in gezamenlijke projecten. V2_ biedt gelegenheid voor innovatie in kunst en cultuur door inter- en transdisciplinaire samenwerking en uitwisseling met andere kennisdomeinen. De programma's zijn verbonden door thematische samenhang van brede, overkoepelende onderwerpen. In de uitwerking van de projecten gaat het ook om de wisselwerking tussen kunst als autonome praktijk en haar bredere maatschappelijke betekenis en impact.

V2_ biedt kunstenaars en wetenschappers een raamwerk om hun bevindingen te presenteren aan collega's en publiek. De presentaties hebben verschillende vormen en worden gerealiseerd in uiteenlopende media, zoals (series) lezingen, debatten, tentoonstellingen, installaties, performances, (interactieve) websites en streaming met mogelijkheden tot interactie, publicaties en deelname aan internationale conferenties, symposia, tentoonstellingen en manifestaties. Voor sommige delen van het programma en de producties bestaat het publiek uit specialisten en naaste collega's uit het werkveld; andere programma-onderdelen bereiken een breed algemeen publiek. Voor de presentaties in Rotterdam, in het eigen gebouw, in de openbare ruimte van de stad of die van het internet werkt V2_ samen met verschillende culturele instellingen waaronder, in Rotterdam: de Rotterdamse Schouwburg, het Nederlands Architectuurinstituut, het Berlage Instituut, WORM, de masteropleiding Media Design van het Piet Zwart Institute/Willem de Kooning Academie en de Erasmus Universiteit.

V2_ organiseert tweejaarlijks het Dutch Electronic Arts Festival (DEAF) op verschillende locaties in Rotterdam, met een publiekstentoonstelling, randprogramma en symposia waaraan internationale partners, kunstenaars, studenten en wetenschappers deelnemen.

V2_ publiceert, al dan niet in relatie tot DEAF, regelmatig boeken op haar terrein.

V2_Lab biedt gelegenheid voor artistiek onderzoek en ontwikkeling (aRt&D Research and Development in Art) waar kunstenaars, technici en wetenschappers samenwerken aan de ontwikkeling van specifieke technologie voor kunstprojecten, zowel hardware als software. De resultaten worden gepresenteerd in voltooide kunstproducties. Ook ontwikkelt V2_Lab generieke oplossingen, vooral op het gebied van toepassingen die relevant zijn voor de kunst- en cultuursector. De technische resultaten, software en/of de beschrijving van hardware, worden zoveel mogelijk via publicatie beschikbaar gesteld voor derden (Open Source Software, Creative Commons licenties).

V2_ presenteert haar projecten veelvuldig op internationale evenementen van elektronische mediakunst. V2_ is partner in een groot, wijdvertakt internationaal netwerk op dit gebied; V2_ werkt samen met (inter)nationale partners op het gebied van (beeldende) kunst, universiteiten en onderzoeksinstituten en met het bedrijfsleven. V2_Lab heeft in de afgelopen cultuurplanperiode technische onderzoeksprojecten uitgevoerd in het kader van innovatieprogramma's van de ministeries van Economische Zaken en Onderwijs Cultuur en Wetenschappen.

In de komende jaren, de cultuurplanperiode 2009-2012, zet V2_ haar programma van onderzoek en ontwikkeling op het gebied van nieuwe media voort. Technologie en creative industries genieten mondiale aandacht en deze zijn onderwerpen op innovatieagenda's. Kunst en cultuur hebben daarin een rol gekregen, naast sociale, culturele en economische aspecten. V2_ is een van de instituten waar onderzoek plaatsvindt naar de ontwikkeling van nieuwe 'gereedschappen en vormen van expressie. De samenwerking van V2_ met haar partners levert kennis en expertise op voor haar kunst- en cultuurprojecten. Door de presentatie van die projecten vinden deze ontwikkelingen hun weg naar een publieke context.

V2_ wil in de komende periode haar internationale positie verder versterken en verdiepen. Daartoe zullen onder andere bestaande contacten met personen, instellingen en overheden worden verdiept of geformaliseerd. De opkomst van nieuwe economische en culturele regio's (o.a. Brazilië en Zuidoost-Azië) leidt tot vraag naar kennis en expertise. De bestaande netwerken van V2_ zijn de basis voor intensieve en uitdijende samenwerkingsrelaties. Voor de eerstkomende tijd bereidt V2_ projecten voor waarmee op uitnodiging wordt deelgenomen aan programma's in Japan, Taiwan, de Filippijnen, Shanghai, Ruhr Culturele Hoofdstad en Brazilië. De projecten kunnen verschillende vormen hebben, bijvoorbeeld: de samenstelling van een tentoonstelling, het verzorgen van een workshop, een bijdrage aan een conferentie of presentatie van (een project van) V2_.

Tot het programma op het gebied van internationalisering behoren artist-in-residencies, fellowships, internationale coproducties en het Dutch Electronic Arts Festival; de volgende edities van DEAF zullen plaatsvinden in 2009 en 2011. Ook in het lokale programma zal de koppeling tussen internationale, nationale en lokale netwerken worden benadrukt, onder andere in de samenwerking met Rotterdamse kunst- en cultuurpartners.

V2_Lab richt zich in de komende cultuurplanperiode op twee hoofdonderzoeksgebieden, waarvoor reeds een basis is gelegd: (mens-machine) interactie en augmented en mixed realities (projecten waarin analoge en digitale elementen zich vermengen in ervaringsomgevingen).

V2_ concentreert zich in de komende periode op internationalisering. Daartoe behoort ook de inzet en presentatie van de internationale netwerken van V2_ in haar projecten met de lokale partners.

Aanvraag subsidie cultuurplan 2009-2012 € 300.000

Subsidie cultuurplan 2005-2008 € 161.000

Overwegingen

De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur heeft waardering voor de betekenis van V2_Organisatie in het internationale werkveld en haar bijdrage aan ontwikkeling en onderzoek in de elektronische mediakunst. De Raad is zich ervan bewust dat de betekenis van V2_Organisatie voor buitenstaanders en voor een algemeen publiek zich niet gemakkelijk prijsgeeft. Het tweejaarlijkse DEAF is een belangrijk publiek evenement, hoewel dit programma evenmin bestaat uit volkomen toegankelijk werk of lichte kost. V2_ presenteert in DEAF op adequate wijze een overzicht van de stand van zaken in de elektronische mediakunst, door de combinatie van tentoonstelling, randprogrammering plus specialistische activiteiten. De Raad bepleit, met waardering voor het evenement, dat V2_ de inhoudelijke kwaliteit van DEAF stimuleert, alsmede de publiekstoegankelijkheid. De Raad ziet overigens in dat een eventueel artistiek-inhoudelijk matig uitvallende editie van DEAF niet volledig op het conto van V2_ geschreven kan worden. Voor de samenstelling van DEAF is V2_ immers voor een deel afhankelijk van de beschikbare werken, projecten en installaties.

Het specialistische karakter maakt V2_ tot een schijnbaar volkomen in zichzelf gekeerde instelling, met relatief weinig publieksactiviteiten. Inderdaad speelt een belangrijk deel van het werk van V2_ zich af buiten de directe waarneming van het (Rotterdamse) publiek. Dat laat onverlet dat de Raad de waarde van V2_ als laboratorium van onderzoek en experiment onderkent. V2_ geeft er al vele jaren blijk van een scherpe neus te hebben voor ontwikkelingen op haar vakgebied. De samenwerkingsverbanden met het (inter)nationale bedrijfsleven en wetenschappelijke instituten dwingen respect af. Daarenboven is V2_ landelijk een van de weinige instituten in deze sector met een zó omvangrijk internationaal netwerk. Door haar werkwijze fungeert V2_ als de toegangspoort van internationale ontwikkelingen op dit terrein tot Nederland.

Niettemin heeft de Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur een aantal punten van kritiek op V2_ en haar functioneren. V2_ heeft er van meet af aan voor gekozen om te werken met de allernieuwste media en de organisatie volhardt daarin met bewonderswaardige vasthoudendheid. De organisatie echter heeft zich als kunstinstelling in de afgelopen jaren niet op opvallende wijze vernieuwd, zij komt onderhand zelfs enigszins belegen over. Een ander punt van kritiek betreft de stugge wijze waarop V2_ zich presenteert aan een niet-specialistisch publiek. V2_ slaagt er niet veelvuldig in om op aansprekende wijze bruggen te slaan tussen haar specifieke deskundigheid en een algemeen belangstellend publiek.

De relatie van V2_ met de kunstwereld, in het bijzonder de doorwerking van V2_ in de wereld van de beeldende kunst, lokaal en nationaal, is beperkt. Wat zich hier lijkt te wreken is dat de organisatie neigt naar het technologische boven het artistieke domein. Van V2_ gaat lokaal in artistiek-inhoudelijk opzicht weinig invloed of inspiratie uit. Dat laat onverlet dat kunstinstellingen (in Rotterdam) graag een beroep doen op de specifieke expertise van V2_ en dan op welwillende en deskundige medewerking kunnen rekenen. Op die manier levert V2_ haar bijdrage aan innovatieve ontwikkelingen op het gebied van de toepassing van elektronische media voor collega-instellingen in Rotterdam en (ver) daarbuiten en voor het werk van kunstenaars.

De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur onderkent de sterke internationale positie van V2_, zij behoort in haar werkterrein ongetwijfeld tot de wereldtop, zeker voor wat betreft haar naamsbekendheid. Vanuit het oogpunt van internationalisering binnen het gemeentelijk beleid is V2_ waardevol als een sterke netwerker, die bijdraagt aan de naam en faam van Rotterdam. V2_ zou zich in de komende jaren wellicht verder kunnen ontwikkelen als inspiratiebron en innoverend speler binnen het gemeentelijk beleid op het vlak van de creatieve economie. In de wereld van de technologische ontwikkelingen in combinatie met vormgeving liggen gerede kansen voor V2_ als media-instituut; op het gebied van publieksbereik en inbedding in de stad, liggen er naar het inzien van de Raad, voor V2_ als kunstinstelling eveneens genoeg mogelijkheden. De genoemde kwaliteiten en mogelijkheden maken V2_, met haar internationale netwerk, tot een respectabele instelling in de creative industry, een instelling waar Rotterdam trots op kan zijn.

Villa Zebra

Samenvatting advies

De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur adviseert positief over deze aanvraag. Villa Zebra heeft een geïnspireerd beleidsplan geschreven en functioneert voorbeeldig. De methode Villa Zebra verdient navolging.
Positief voor € 290.000

Functies

laboratoriumfunctie beeldende kunst
presentatie-instelling beeldende kunst

Beleidsthema's

cultuurparticipatie
cultuur en school

Beschrijving aanvraag:

Villa Zebra, opgericht in 2001 en in 2005 verhuisd uit het Museumpark, heeft een periode achter de rug waarin een groeiend aantal bezoekers (van 20.000 naar 30.000 per jaar) de weg naar de nieuwe locatie aan de Stieltjesstraat wist te vinden. Voor Villa Zebra, die tentoonstellingen, workshops en andere activiteiten aanbiedt aan kinderen, vooral tussen de 3 en 12 jaar, staat de relatie tussen kind en beeldende kunst centraal. Professionele kunstenaars, zo'n 75 vooral jonge kunstenaars per jaar, zijn betrokken bij tentoonstellingen en het werken met kinderen. Naar aanleiding van de tentoonstellingen (twee grote en dertien kleine per jaar) worden workshops georganiseerd voor kinderen. Bij iedere tentoonstelling worden vijf tot zes workshops ontwikkeld die tezamen 350 keer per jaar worden gegeven. Van het algehele bereik behoort 60% tot de primaire doelgroep. Daarnaast komen er oudere kinderen en ouders, begeleiders en studenten. Meer dan de helft van de kinderen komt in groepsverband (school, clubhuis, buitenschoolse opvang).

Villa Zebra noemt zichzelf een 'kunstlaboratorium voor kinderen': De Villa ziet zichzelf naast presentatie-instelling ook als laboratoriuminstelling op het terrein van beeldende kunst. Daarnaast beschouwt ze zichzelf ook als een expertisecentrum op het terrein van cultuureducatie (zonder deze functie officieel te claimen). Villa Zebra wil jaarlijks 20.000 kinderen actief in aanraking brengen met beeldende kunst. Presentatie en ontwikkeling gaan hand in hand. De vragen van het kind zijn uitgangspunt. Het stimuleren van de nieuwsgierigheid van het kind staat centraal. Steeds gaat het erom de alledaagse herkenbare werkelijkheid door en met kunst te laten ervaren en ontdekken als bijzonder en buitengewoon. Wat kinderen in de workshops maken is het resultaat van een proces: een werkstuk dat een creatieve, expressieve en artistieke ontdekking vormt naar aanleiding van een in de tentoonstelling opgedane ervaring. De combinatie van tentoonstelling en workshops is de kern van de methode Villa Zebra.

Villa Zebra is inmiddels ook actief in de wijken en zal dat de komende jaren verder uitbouwen. Met wijkorganisaties (een accent ligt bij de wijken op Zuid) en met de brede scholen worden programma's ontwikkeld die op locatie plaatsvinden. De laatste tijd komen er ook aanvragen voor activiteiten buiten Rotterdam, zoals op de Vinexlocatie Leidsche Rijn en het Oerolfestival op Terschelling. Samenwerking is er ook met onder andere het tijdschrift Kidsweek, Kunst Onder Andere (SKVR), de opleidingen (Pabo/CMV/WdeK), Centrum Beeldende Kunst, de musea en de cultuurscouts. De organisatie wordt bijgestaan door een artistiek panel (kunstenaars, leerkrachten, onderzoekers) en een kinderpanel. Dit laatste panel geeft kritisch commentaar op voorgenomen tentoonstellingen, plaatjes, spelletjes en publiciteitsmaterialen.

De komende jaren staan verschillende zaken centraal: vernieuwing van de kernmethode tentoonstelling bekijken-workshop volgen; nieuwe activiteiten voor de jongste bezoekers (vanaf drie jaar), zinvolle activiteiten ontwikkelen voor de begeleidende ouders, jaarlijks twee tot vier

projecten op de scholen, twee activiteiten in de wijk zelf, presentatie van de Villa-Zebratentoonstellingen elders in Nederland, intensivering samenwerking met de Pabo en meer aandacht voor de overdracht van de ontwikkelde werkmethoden aan anderen in het werkveld.

Aanvraag subsidie cultuurplan 2009-2012 € 290.000

Hiermee kan een kleine uitbreiding van de staf worden gefinancierd (van 8,83 naar 11 fte) en de uitbreiding van de activiteiten. De rijkssubsidie, die Villa Zebra in het lopend cultuurplan ontvangt, zal worden betrokken in een subsidieruil met de gemeente.

Subsidie cultuurplan 2005 - 2008 € 196.000

Overwegingen

De verhuizing van Villa Zebra naar haar nieuwe onderkomen aan de Stieltjesstraat heeft de instelling goed gedaan. Dat is zichtbaar in een geïnspireerd beleidsplan dat door de instelling thans ter beoordeling is voorgelegd. Het beleidsplan is helder en overtuigend, ambitieus en meetbaar. Villa Zebra gaat op een volwassen manier om met de relatie tussen kinderen en kunst. Aan het werk van kunstenaars wordt recht gedaan zonder afbreuk te doen aan de mogelijkheden van het kind om aangesproken te worden door het kunstwerk. Er hebben vele interessante kunstenaars in en met Villa Zebra samengewerkt. Daarnaast is de samenwerking met scholen en andere organisaties voorbeeldig.

Villa Zebra is een goed voorbeeld van een open en zelflerende organisatie, een instelling die zich op basis van voldoende zelfkennis telkens vernieuwt en zijn positie versterkt. De binding met Rotterdam is groot, maar toch sluit men zich niet op in de stad en zorgt men voor voldoende uitstraling naar buiten. Eigenlijk is het een wonder wat de organisatie met slechts 8,8 fte kan bereiken. De Raad is vol lof over Villa Zebra en hoopt dat deze instelling haar positie in het kunsteducatieve veld de komende jaren nog aanzienlijk kan versterken.

De instelling zou eigenlijk nog meer een centrale rol moeten kunnen spelen in de beeldende-kunsteducatie door andere instellingen, die daar slechts mondjesmaat aan toekomen, te ondersteunen, zonder het eigen specifieke karakter aan te tasten. Met deze aanbeveling wil de Raad lang niet zover gaan als zijn voorganger als adviseur in het kader van het cultuurplan, de Rotterdamse Kunststichting die Villa Zebra zich het liefst zag ontwikkelen tot een netwerkorganisatie ten behoeve van deskundigheidsontwikkeling en -bevordering en het uitwisselen van informatie over cultuureducatie ten behoeve van de reguliere kunstinstellingen en de buurtgebonden initiatieven. Dat is een taak die ook elders kan worden belegd, laat Villa Zebra maar lekker met de hoeven stevig in het werkveld blijven staan. Echter, de aanjaagfunctie van Villa Zebra, waar de Kunststichting vier jaar geleden voor pleitte, vindt ook de Raad van groot belang. De methode Villa Zebra verdient navolging.

VIVID vormgeving

Samenvatting advies

De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur is niet erg te spreken over de kwaliteit van het beleidsplan, maar heeft bewondering voor de activiteiten van VIVID. De instelling heeft de afgelopen jaren mooie, weloverwogen en verrassende tentoonstellingen gepresenteerd. De website is een veelbezochte en kwalitatief uitstekende bron van informatie over vormgeving. Praktisch voegt VIVID veel toe aan de stad. Door haar activiteiten vestigt de instelling de aandacht op Rotterdam als designstad.
Positief voor € 74.000

Functie

presentatiefunctie voor vormgeving

Beleidsthema's

cultuurparticipatie
internationalisering

Beschrijving aanvraag

VIVID is een reëel en een virtueel centrum voor vormgeving, een stichting die als doel heeft nieuwe ontwikkelingen op het gebied van vormgeving te signaleren. VIVID beheert enerzijds een ruimte, goed gelegen in het centrum van Rotterdam (William Boothlaan nabij de Witte de Withstraat) en toont daarin zes tentoonstellingen per jaar. Vijf tentoonstellingen bieden zicht op de actualiteit en de reflectie op de heersende designdiscussies, één tentoonstelling toont modern-historisch erfgoed. Daarnaast beheert VIVID twee websites die een grote, landelijke en internationale uitstraling hebben. Op 8.000 pagina's staat een grote hoeveelheid informatie voor vakpubliek en in vormgeving geïnteresseerd algemeen publiek. Vorig jaar organiseerde VIVID een succesvolle presentatie van Rotterdamse ontwerpers in New York, waarna deze presentatie later te zien was in Rotterdam.

In Rotterdam wonen en werken rond de 700 vormgevers, meldt VIVID en in een stad met zoveel talent hoort een podium als VIVID. Haar ambities voor de komende jaren zijn:

- ▶ het verder professionaliseren van de organisatie;
- ▶ het bereiken van nieuwe doelgroepen (tentoonstellingen op meer plekken in Nederland en daarbuiten; meer activiteiten gericht op het onderwijs; meer publiciteit, marketing en debat;
- ▶ internationaliseren (uitbouwen van het netwerk, tentoonstellingen in het buitenland en op belangrijke beurzen).

Aanvraag subsidie cultuurplan 2009-2012 € 150.000

VIVID vraagt een gemeentelijke bijdrage van € 150.000 uit het cultuurplan voor een organisatie die daarmee van 2 naar 3 fte kan groeien. VIVID verwacht inkomsten uit de galerie verkoop.

Subsidie cultuurplan 2005-2008 nee

In het vorige cultuurplan was VIVID niet opgenomen, maar heeft wel van de gemeente een incidentele bijdrage van € 42.000 gekregen.

Overwegingen

Het beleidsplan dat VIVID indient in het kader van de cultuurplanprocedure is, evenals het plan van vier jaar geleden, op z'n best compact en toegankelijk te noemen, maar eigenlijk nogal dun en weinig onderbouwd. Een goed beleidsplan schrijven hebben ze nog steeds niet geleerd, maar dat is dan ook een van de weinige dingen die ze niet goed kunnen. Voor het overige tonen beide galeristen een grote volharding, een praktische instelling, ze beschikken over twee

rechterhanden, een goed onderscheidingsvermogen, smaak en een groot internationaal netwerk. VIVID neemt op vormgevingsgebied in de stad een belangrijke plaats in.

Ondanks het ontbreken van gemeentelijke subsidie in het kader van het lopend cultuurplan heeft VIVID de afgelopen jaren mooie, weloverwogen en verrassende tentoonstellingen gepresenteerd in de qua omvang bescheiden ruimte aan de William Boothlaan. Er mag nog veel moois verwacht worden van de galerie als dit programma wordt voortgezet en hopelijk uitgebreid. De zeer informatieve website van VIVID is van grote klasse en wordt wereldwijd veel geraadpleegd. In het Nederlandse vakonderwijs wordt deze website aan de studenten aanbevolen. Het is bijzonder dat twee galeristen de tijd vinden om zo'n uitgebreide website actueel te houden.

Als Rotterdam zichzelf designstad wil blijven noemen, als de gemeente vormgeving tot een van de speerpunten van haar beleid op het terrein van de creatieve economie wil blijven rekenen, dan kan het zeer wel VIVID gaan ondersteunen en haar helpen zich te professionaliseren. Niet zozeer theoretisch als wel praktisch voegt VIVID veel waarde toe aan de stad. Door haar activiteiten vestigt VIVID de aandacht op Rotterdam als designstad. De door VIVID voorgestelde professionalisering is overigens nog steeds erg bescheiden, het gaat om de uitbreiding met een deeltijd medewerker beheer websites en een deeltijd medewerker voor administratie. Hoe bescheiden dan ook, hierdoor krijgen de beide entrepreneurs van VIVID de handen iets meer vrij om bij voorbeeld de internationale presentatie van design te verbeteren. En dat kunnen ze, zo is gebleken.

Helaas is de door VIVID ingediende begroting niet inzichtelijk. De relatie tussen de galerie (met verkoopactiviteiten) en de tentoonstellingen, debatten, websites en internationale presentaties is volstrekt onduidelijk. De nu gepresenteerde opstelling van de kosten is niet inzichtelijk en de scheiding tussen de commerciële en de niet-commerciële functies moet verhelderd worden.

WaterFront

Samenvatting advies

De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur ziet met genoegen de functies die WaterFront vervult in de Rotterdamse pop-infrastructuur. WaterFront heeft zijn sporen verdiend door zijn eigenzinnige, avontuurlijke programmering. Ook de functie die WaterFront tot nu toe heeft vervuld als kweekvijver voor beginnende musici en bands beoordeelt de Raad positief. De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur heeft overigens wel enige inhoudelijke kritiek op WaterFront en op het beleidsplan voor de komende periode. Ondanks die kritiek is de Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur van oordeel dat WaterFront een belangrijk podium is en een waardevolle voorziening in de Rotterdamse culturele infrastructuur.

De Raad adviseert om de subsidie aan WaterFront te continueren voor een lager bedrag dan aangevraagd, de Raad adviseert nl. negatief over uitbreiding van de taken met cultuureducatie. De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur adviseert om middelen buiten het cultuurplan óm in te zetten om de historische financiële problematiek definitief op te lossen.

De huidige situatie van WaterFront vraagt om begeleiding en een tussentijdse evaluatie. Positief voor € 583.000

Functies

muziekpodium pop
werkplaats/productiehuis popmuziek

Beleidsthema's

cultuur en school
internationalisering

Beschrijving aanvraag

WaterFront is een poppodium met twee zalen, zestien oefenruimten en een opnamestudio. De organisatie wil hét gezicht van de popmuziek in Rotterdam zijn. Het podium wil naast nieuw muzikaal talent ook organisatorisch talent opsporen en ontwikkelen en begeleiden.

De aanvrager streeft de volgende doelen na:

- ▶ een breed publiek bereiken met live muziek en dance;
- ▶ uiteenlopende groepen bedienen, divers samengesteld voor wat betreft leeftijd, muziekstijl en culturele achtergrond;
- ▶ contact tussen de publieksgroepen bevorderen zonder daarbij veiligheidsrisico's te lopen;
- ▶ binnen de programmering nieuw talent combineren met gevestigde namen;
- ▶ een veilige laagdrempelige omgeving bieden aan en voor publiek en muzikanten;
- ▶ ondersteuning bieden in zo breed mogelijke zin.

WaterFront beschikt naar eigen zeggen over een volledige productieketen waarin muzikaal talent wordt begeleid.

De laatste jaren heeft WaterFront een imagooverandering ondergaan, wat onder andere leidt tot een verkleuring van het publiek. In de loop van de huidige cultuurplanperiode moest WaterFront als gevolg van de afschaffing van ID-banen reorganiseren. WaterFront kampte jaarlijks met tekorten die ook na de reorganisatie (nog) niet zijn overbrugd. Die tekorten werden mede veroorzaakt doordat de structurele subsidie niet voldoende was om alleen al in de kosten van de huisvesting te voorzien. Personeel en activiteiten moesten derhalve uit de inkomsten van programmering worden betaald en dat is niet gelukt. In 2007 was er nog een tekort van € 200.000, in 2008 zal, naar de verwachting van WaterFront, het tekort afnemen, dankzij de uitbreiding van zaalcapaciteit. Nu het personeel na de reorganisatie is geprofessionaliseerd, de programmering is verbreed en de zaalcapaciteit uitgebreid, is de verdienkracht volgens de aanvrager toegenomen.

Een belangrijke component in de plannen is om de verbreding van de programmering nader te ontwikkelen, zeker nu de organisatie beschikt over grotere capaciteit in twee zalen. De interactie tussen de programmering en talentontwikkeling kan hierdoor worden versterkt. Verder wil WaterFront de oefenruimtes aanpassen aan de verbreding van de genres. De bezoekersaantallen zullen naar verwachting stijgen, maar ook de programmeringskosten.

Voorts wil WaterFront zich meer als een cultureel podium gaan profileren, door naast popmuziek ook een plaats te bieden aan modeshows en producties en exposities van kunstenaars en fotografen. De organisatie wil uitdrukkelijker op zoek gaan naar partners in andere disciplines. WaterFront stelt met het huidige subsidieniveau zijn rol in de Rotterdamse basisinfrastructuur niet te kunnen vervullen. Met de huidige subsidiebedragen, die lager zijn dan de kosten voor huisvesting, moeten de personeels- en kantoorkosten uit de omzet worden gedekt, volgens WaterFront een schier onmogelijke opgave. WaterFront verzoekt derhalve om een verhoging van de algemene subsidie van € 250.000, onder andere om de tekorten weg te werken en om de honorering van het personeel op een realistisch niveau te brengen, binnen de gebruikelijke arbeidsvoorwaarden.

Slechts dan kan WaterFront zijn aantal concerten en dance evenementen uitbreiden en daarmee het bezoekersaantal mogelijk toenemen.

- ▶ Cultuurparticipatie: WaterFront zet zijn verbredende programmeringsbeleid voort. Op die manier zal de trend van verkleuring onder het publiek verder kunnen worden ontwikkeld.
- ▶ Cultuur en school: WaterFront wil graag tegemoetkomen aan de verzoeken van scholen (met name het voortgezet onderwijs) voor rondleidingen en workshops. Vooralsnog kan hieraan, door gebrek aan personele capaciteit, slechts beperkt worden voldaan. WaterFront wil zich speciaal richten op scholieren in het vmbo. WaterFront vraagt voor dit specifieke onderwerp additionele subsidie aan. Voor wat betreft zijn zoektocht naar nieuw talent en nieuwe subculturen wil WaterFront graag gebruik maken van de expertise van cultuurscouts en lokale cultuurcentra.
- ▶ Internationalisering: WaterFront draagt naar eigen zeggen bij aan internationalisering door buitenlandse bands te programmeren en ook omdat er veel buitenlandse bezoekers de festivals en concerten bezoeken. De organisatie beschouwt de internationale component als een onderdeel van de reguliere bedrijfsvoering en vraagt op deze noemer dan ook niet specifiek aanvullende middelen.

Aanvraag subsidie cultuurplan 2009-2012 € 750.000

Subsidie cultuurplan 2005-2008 € 397.000

Overwegingen

De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur uit zijn genoegen over de functies die WaterFront vervult in de Rotterdamse pop-infrastructuur. WaterFront heeft zijn sporen verdiend door zijn eigenzinnige, avontuurlijke programmering, het podium onderscheidt zich in positieve zin door zijn vele activiteiten en een interessant aanbod van uiteenlopende genres en stijlen. Ook de functie die WaterFront vervult als kweekvijver voor beginnende musici en bands beoordeelt de Raad positief. WaterFront beschrijft de ontwikkeling van zijn publiekssamenstelling, dat in aantal toeneemt en dat geleidelijk breder en meer divers van samenstelling wordt. Daaruit blijkt dat het veelzijdige programma bredere publieksgroepen aanspreekt. Dit is een verheugende ontwikkeling, die ook aandacht van de organisatie vraagt voor de begeleiding van publieksgroepen. Bij die publieksonwikkeling kan overigens worden aangetekend dat WaterFront in de afgelopen tijd vermoedelijk ook heeft geprofiteerd van de langdurige sluiting van Nighttown.

De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur beoordeelt WaterFront op basis van zijn recente en huidige programma en activiteiten positief, ondanks het feit dat hij kritiek heeft op deze instelling, die bovendien kampt met aanzienlijke zakelijke problemen.

De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur heeft kritische kanttekeningen bij het beleidsplan van WaterFront, het biedt weinig inzicht in de feitelijke plannen voor het programma in de komende jaren. Impliciet is dat het bestaande programmeringsbeleid wordt voortgezet. De

beschreven voornemens om aandacht te besteden aan cross-overs tussen kunstdisciplines zijn inhoudelijk niet sterk onderbouwd.

De beschrijving van de plannen voor de werkplaats/productiehuisfunctie of die op het gebied van cultuureducatie getuigen evenmin van een krachtig uitgewerkte visie. De plannen voor cultuureducatie leidt de organisatie wellicht af van haar primaire functie als podium. Bovendien vergen ze extra inspanningen van de organisatie, nog afgezien van de extra kosten. De Raad betreurt echter vooral dat het plan geen kernachtige opvatting verwoordt van de functie als werkplaats/productiehuis. Op basis van de eerder behaalde resultaten heeft de Raad overigens wel vertrouwen in WaterFront op dit terrein. De Raad mist in het plan concrete voornemens om samen te werken met de collega-instellingen in de stad, in het bijzonder met de inwonende Pop Academy van Codarts. Rotterdam omvat genoeg expertise en platforms waarmee de betrokkenen in de popsector gezamenlijke hun voordeel kunnen doen.

De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur onderkent evenwel dat de aandacht van WaterFront sinds jaar en dag voor een belangrijk deel in beslag wordt genomen door de aanzienlijke zakelijke problematiek. Het beleidsplan van WaterFront verhuult niets van die perikelen. Het betreft besommeringen die de organisatie zelf niet volledig zijn aan te rekenen, maar die voortvloeien uit de feitelijke huidige en historische omstandigheden.

De huisvesting van WaterFront heeft recent en in het verleden veel publieke aandacht getrokken. De locatie van WaterFront is weliswaar in sommige opzichten aansprekend, maar in praktisch opzicht beneden peil, terwijl de totale kosten van de huisvesting aanzienlijk zijn. Het gebouw is moeilijk te vinden, lastig te bereiken en de accommodaties, zeker de oefenruimtes, zijn ontoereikend. De recente verbouwing van de zalen heeft verbetering gebracht, maar de situatie blijft verre van ideaal. In de ogen van velen is WaterFront niet veel meer dan een gribus. Andere financiële perikelen betreffen de professionalisering van de organisatie. WaterFront is erin geslaagd om de historische problematiek rond de afschaffing van de ID-banen op te lossen door reorganisatie. Nu ziet de organisatie zich echter geplaagd voor bijzonder beperkte middelen om de medewerkers op een acceptabel niveau te honoreren.

Dankzij incidentele financiële steun van de gemeente kon WaterFront blijven voortbestaan, zij het dat deze oplossingen drukken op de (toekomstige) financiële positie.

In weerwil van dit tamelijk sombere beeld, beoordeelt de Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur WaterFront als een belangrijk podium en een waardevolle voorziening in de Rotterdamse culturele infrastructuur. Naar het inzien van de Raad verdient WaterFront ondersteuning in praktisch, moreel en zakelijk opzicht.

De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur adviseert in de eerste plaats om middelen buiten het cultuurplan in te zetten om de historische tekorten te delgen. Op die manier krijgt WaterFront de kans om in financieel opzicht met een schone lei te beginnen aan de komende periode.

De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur adviseert om de subsidie aan WaterFront te continueren in het cultuurplan 2009-2012 voor een lager bedrag dan aangevraagd. De Raad acht het niet raadzaam dat WaterFront op dit moment meer dan zijn huidige taken op zich neemt, met name voornemens op het gebied van cultuureducatie die het werk en de begroting aanzienlijk bezwaren.

Bovenstaande leidt tot de aanbeveling om de voortgang van WaterFront van meet af aan te begeleiden met tussentijds te evalueren.

Wensenwerk

Samenvatting advies

Volgens de Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur moet de specifieke bemiddelingstaak van Wensenwerk voor het mbo onderdeel zijn van het opleidingstraject van de ROC's. Zij hebben de taak voor hun opleidingen voldoende erkende leerbedrijven en leerwerkplaatsen te vinden. De Raad vindt daarom dat dit project niet voor financiering uit het cultuurplan in aanmerking komt.

Functies

cultuur en beroepsonderwijs (mbo)
cultuurparticipatie (festivalvorm)

Beleidsthema's

cultuurparticipatie
cultuur en school

Beschrijving aanvraag

Wensenwerk is een intermediaire organisatie. Zij bemiddelt tussen enerzijds onder meer culturele instellingen die (publiek)evenementen organiseren en anderzijds het voortgezet onderwijs, het middelbaar en het hoger beroepsonderwijs, en zij begeleidt de studenten. Wensenwerk werkt vanuit de overtuiging dat mensen het beste leren wanneer zij hun talent in de praktijk kunnen inzetten voor zaken waar zij persoonlijk achter staan. Zo ontstaat zelfgemotiveerd leren, dat de basis biedt om actief naar buiten te treden met hun ideeën zoals jongeren dat in de projecten van Wensenwerk doen.

Stichting Wensenwerk formuleert in haar missie twee belangrijke uitgangspunten: Out of school learning en Public spirit. Out of school learning impliceert dat leerlingen en studenten de drempel van de school overschrijden om in de buitenwereld ideeën en vaardigheden op te doen, samen te werken met professionals en te leren door te doen. De leerlingen organiseren zich in studententeams en voeren een deelproject uit waarvan de resultaten voor publiek zichtbaar en toegankelijk zijn. Public spirit is de verzamelnaam van de door Wensenwerk geselecteerde projecten die worden uitgevoerd in samenwerking met bedrijfsleven, culturele instellingen en not-for-profitinstellingen.

De taken van Wensenwerk als organisatie zijn de volgende:

- ▶ Conceptontwikkeling;
- ▶ Projectmanagement;
- ▶ het vertalen van projectdoelen naar het onderwijs en zorgen voor inbedding en aansluiting bij het onderwijs;
- ▶ de begeleiding van het organisatieteam in de samenwerking met het onderwijs;
- ▶ de communicatie en pr voor het project.

Wensenwerk bestaat sinds 2003, in Den Haag en vanaf 2005 ook in Rotterdam. In Rotterdam was Wensenwerk initiatiefnemer van het Winterfestival Sprookjesstad en is er nog steeds nauw bij betrokken. Momenteel is Wensenwerk ook betrokken bij de restauratiewerkzaamheden van het Havenmuseum als leerwerkbedrijf, werkt samen met de mbo-afdeling van het Zadkine College (de Cultuurfabriek), bereidt een project Stadsgidsen voor in het kader van Jongerenhoofdstad en is betrokken bij het educatieve traject van het ARAB Film Festival 2008.

De vraag naar de bemiddelende rol van de stichting groeit snel, maar noch de onderwijsinstellingen noch de afnemers kunnen de kosten dragen van de bemiddeling. Het bedrijfsleven vindt deze rol (nog) niet productief gericht genoeg. Wensenwerk vraagt een

bijdrage uit het cultuurplan omdat naar haar mening de organisatie aldus sneller kan groeien dan op organische wijze met uitsluitend projectfinanciering en met de huidige opdrachtgevers. De organisatie wil groeien van 4 fte naar 6 fte.

Aangevraagd voor cultuurplan 2009-2012 € 90.400

Subsidie cultuurplan 2005-2008 nee

Overwegingen

De Raad staat sympathiek tegenover initiatieven die jongeren stimuleren om zich ook tijdens het vervolgonderwijs voor kunst en cultuur te interesseren en ze daarin te laten participeren. De Raad mist echter een artistiek-inhoudelijke toelichting op de activiteiten van Wensenwerk. Een deel van de projecten in portefeuille vallen ook buiten het terrein van kunst en cultuur.

Daarnaast vindt de Raad dat de stichting de meerwaarde van de inzet van leerlingen/studenten voor culturele instellingen erg zwaar aanzet door te stellen dat daardoor het publieksbereik, de presentaties en de participatiegraad voor culturele producties groter worden. De Raad mist de onderbouwing van deze stelling.

Volgens de Raad moet de specifieke bemiddelingstaak van Wensenwerk voor het mbo onderdeel zijn van het opleidingstraject van de ROC's zelf. Zij hebben de taak voor hun opleidingen voldoende erkende leerbedrijven en leerwerkplaatsen te vinden. De Raad vindt daarom dat dit project niet uit het cultuurplan gefinancierd moet worden. Eventuele bijzondere projecten zouden met behulp van incidentele subsidies gerealiseerd kunnen worden.

Wereldmuziektheaterfestival

Samenvatting advies

De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur beoordeelt de aanvraag van het Wereldmuziektheaterfestival positief, hij heeft voldoende vertrouwen om het Wereldmuziektheaterfestival subsidie toe te kennen, mede door de samenwerkingspartners. Wel pleit de Raad ervoor om een deel van de programmering exclusief in Rotterdam te programmeren.
Positief voor € 75.000

Functie

internationale festivals

Beleidsthema

internationalisering

Beschrijving aanvraag

Het Wereldmuziektheaterfestival (WMTF) is specifiek gericht op muziek- en danstheater uit Afrikaanse, Aziatische en Midden- en Zuid-Amerikaanse landen. De eerste editie van het festival vond plaats in 1996 met theaterproducties uit Japan, Tibet, Indonesië, Taiwan, Korea, India en West-Afrika. Zestien theaters in tien steden hadden zich aan het festival gecommitteerd; het festival opende in de Doelen. Het bleek een succes en de tweede editie van het festival volgde in 1999.

De stichting onderscheidt zich in de eerste plaats door haar programmering van niet-westerse muziek- en danstheaterproducties. Het WMTF vindt dat het festival een leemte vult en daarmee een gezicht geeft aan de culturele diversiteit in een mondialiserende samenleving.

De missie van het WMTF is drieledig:

- ▶ het creëren van een internationaal platform voor culturele uitwisseling;
- ▶ het creëren van een structurele en volwaardige plek voor niet-westers muziek- en danstheater bij podia en publiek in Nederland;
- ▶ versterking en verbreding van het internationale aanbod uit niet-westerse culturen.

Het WMTF realiseert haar missie door:

- ▶ het op mondiale schaal scouten van artistiek belangrijke ontwikkelingen op het gebied van muziek, dans en theater in de niet-westerse wereld;
- ▶ het verstrekken van opdrachten aan niet-westerse theatermakers en gezelschappen in coproductie met partners in binnen- en buitenland;
- ▶ het organiseren van een jaarlijks thematisch festival in de vier grote steden, waarin telkens zes producties met een substantieel randprogramma in een samenhangend pakket van voorstellingen, lezingen, films, workshops, ontmoetingen en educatieve programma's worden gepresenteerd;
- ▶ het toegankelijk maken van voorstellingen voor een breed publiek via inleidingen, lezingen, workshops, uitgebreide programmatoelichtingen, vertalingen en integrale boventiteling van de teksten;
- ▶ het realiseren van een uitgebreide internationale publiciteitscampagne;
- ▶ het organiseren van een WMTF on tour programma.

Met een internationaal netwerk van scouts en adviseurs, een regelmatig bezoek aan buitenlandse voorstellingen en het systematisch volgen van belangrijke internationale festivals houdt het WMTF de vinger aan de mondiale pols. Jaarlijks wordt een festivalthema gekozen en op basis van de bevindingen en aanbevelingen wordt een eerste programmaselectie gemaakt. Een intensief en persoonlijk contact met alle in aanmerking komende muziektheatergroepen vormt telkens de basis voor verdere samenwerking. Het WMTF stelt hiertoe een team van producenten, technici, (licht)ontwerpers, tourmanagers, tolken en vertalers samen om de voorstellingen optimaal te

presenteren. Naast een internationaal netwerk van adviseurs put het WMTF inspiratie uit belangrijke internationale festivals die veelal buiten de scoop van het westerse circuit vallen, zoals het Festival Internacional Cervantino in Mexico en het Tokyo International Arts Festival in Japan.

In de zes festivaledities die tot nu toe hebben plaatsgevonden heeft het festival een zwervend bestaan geleid: tweejaarlijks, met telkens zes weken lang losse voorstellingen, verspreid over het hele land. Rotterdam was een van de 26 steden waar voorstellingen werden gepresenteerd. Die spreiding werkt uiteindelijk verbrokkelend voor de stichting.

In 2007 heeft het WMTF - na een evaluatie - gekozen voor een nieuwe aanpak: een jaarlijks thematisch festival in de vier grote steden. Vanaf het seizoen 2009-2010 zal elk jaar in maart tien dagen lang een programma met voorstellingen, inleidingen, lezingen, interviews, meet the artists, workshops, scholenprojecten, theatercafé, film & food en tentoonstellingen op en rond vier belangrijke Rotterdamse podia plaatsvinden (Theater Zuidplein, het Oude en Nieuwe Luxor en de Rotterdamse Schouwburg). De stichting is van mening dat het Rotterdams publiek open staat voor de voorstellingen die het festival vanuit haar uitgangspunten op de podia brengt.

<i>Aangevraagd voor cultuurplan 2009-2012</i>	€ 75.000
Aangevraagd bij fondsen, rijk, provincie	€ 670.000

<i>Subsidie cultuurplan 2005-2008</i>	nee
---------------------------------------	-----

Overwegingen

De Raad vindt dat het WMTF haar koerswijziging in de aanvraag goed en helder heeft onderbouwd en onderkent dat de afgelopen zes edities met succes zijn georganiseerd. De WMTF-festivallocaties (de Rotterdamse Schouwburg, het Oude en Nieuwe Luxor en Theater Zuidplein) en samenwerkingspartners zoals het World Music & Dance Centre en Planet jr. Productions stellen de organisatie in staat regulier publiek in aanraking te brengen met niet-westerse podiumkunsten en tegelijkertijd een nieuw publiek naar reguliere theaters te trekken. Daarmee meent de Raad dat dit internationale multiculturele festival een duidelijke rol vervult voor (het multiculturele) Rotterdam.

Hoewel de Raad vindt dat het WMTF haar festivalconcept helder heeft beschreven, maakt hij enkele kanttekeningen.

De aanvraag wekt de suggestie dat het programma van het festival voor de vier grote steden hetzelfde is. De Raad meent dat Rotterdam zich voor wat betreft bevolkingsopbouw, tradities en karakteristieken van de andere steden onderscheidt en mist het specifieke Rotterdamse karakter in de aanvraag. De Raad zou graag zien dat het WMTF een Rotterdams accent legt op de festivalprogrammering in Rotterdam, naast een specifiek op Rotterdam gerichte publiciteitscampagne.

De Raad mist een goede (artistieke) onderbouwing en uitwerking van de festivalthema's. Ondanks deze kanttekeningen beoordeelt de Raad de aanvraag positief en heeft voldoende vertrouwen in het initiatief om het Wereldmuziektheaterfestival subsidie toe te kennen, mede door de samenwerkingspartners. De Raad pleit ervoor om een deel van de programmering exclusief in Rotterdam te programmeren.

Wereldmuseum

Samenvatting advies

De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur maakt zich grote zorgen over de koers van het Wereldmuseum. Het museum beheert één van de belangrijkste volkenkundige collecties van Nederland, maar neemt slechts één aspect van deze verzameling als uitgangspunt in zijn aanvraag. Het ingediende plan mist zowel visie op de langere termijn als inhoudelijke onderbouwing. Daarbij gaat het grotendeels voorbij aan de aanbevelingen die de Raad deed in zijn advies over het Revitaliseringsplan 2005-2008. De Raad signaleert een totale conceptverandering van het Wereldmuseum die samenvalt met ontzaming van een aanzienlijk deel van de collectie. Aangezien de materiële consequenties daarvan niet zijn te overzien en de reversibiliteit niet is gegarandeerd, adviseert de Raad de gemeente als eigenaar van de collectie, een externe commissie in te stellen om dit proces te begeleiden. De Raad benadrukt dat deze uitzonderlijke maatregelen worden voorgesteld omdat een dergelijke situatie zich in Nederland nog nooit heeft voorgedaan.

Positief voor € 4.811.500 uit het budget voormalige takken van dienst

Functie

volkenkundige collectie

Beleidsthema's

cultuur en school
cultuurparticipatie
internationalisering

Beschrijving aanvraag

De ambities van het Wereldmuseum zijn onder andere:

- ▶ het bereiken van een groter en breder publiek;
- ▶ inspelen op de brede maatschappelijke interesse in spiritualiteit;
- ▶ het bieden van een zintuiglijke totaalbeleving;
- ▶ de collectie digitaal beschikbaar te maken;
- ▶ versterking van de educatieve functie;
- ▶ publiek private samenwerking aangaan;
- ▶ het vieren van Wereldfeesten waarin mensen van allerlei culturen kunnen participeren.

In 2005 heeft het Wereldmuseum een revitaliseringstraject ingezet. Getuige de verdubbeling van de bezoekersaantallen en het wegwerken van het financiële tekort is deze operatie geslaagd.

In de periode 2005-2008 stond de focus op culturele diversiteit; men wilde niet alleen culturen van ver dichterbij brengen, men wilde vooral ook ingaan op de culturele achtergronden van de Nieuwe Nederlanders/Rotterdamers; zo was er de multimediale tentoonstelling Rotterdamers, de presentatie Beeldvorming met westerse voorwerpen die verbeelden hoe men in het westen naar andere culturen keek, en hotel Het Reispaleis waarin kinderen kennis konden maken met gasten uit de hele wereld.

Wat de museale functie betreft ligt bij het Wereldmuseum met zijn etnografische topcollectie in de komende beleidsperiode het inhoudelijke zwaartepunt niet langer op culturele diversiteit maar op spiritualiteit. Vanuit dat gegeven worden uiteenlopende activiteiten ontwikkeld en wordt het museum als thematische totaalbeleving ingericht. Door het tonen van verworvenheden van andere culturen, aldus de aanvraag, zal het Wereldmuseum een inspiratiebron vormen waar de bezoeker zijn zoektocht naar zijn identiteit kan beginnen. De belangrijkste pijler daarbij is de collectie. Aan de hand van een bijgevoegd collectiebeleidsplan wordt de collectie onderverdeeld in de kerncollectie van topstukken en een collectie die onder voorwaarden in principe in aanmerking komt voor afstoting. Tot de laatste collectie behoort de fotocollectie die volgens de nota bij het Nationaal Fotomuseum zou kunnen worden ondergebracht. In het bijgaande

beleidsplan wordt voor een aantal deelcollecties een ontzamelplan gepresenteerd. De topcollectie moet in het gebruik geïntensiveerd worden. Daaraan voorafgaand dient een versnelde inhaalslag in de restauratie plaats te vinden. Om de toegankelijkheid van deze selectie te verbeteren moet deze gedigitaliseerd worden; daarvoor worden concrete voorstellen gedaan. Digitalisering biedt tevens voordelen bij het toegankelijk maken van de collectie via een website én bij het individueel bezoeken van de collectie. Het systeem kan ook voor educatieve doeleinden worden aangewend. Tevens kan de collectie worden opgenomen in het Geheugen van Nederland.

Als hoofdthema van de vaste collectie kiest het Wereldmuseum zoals gezegd spiritualiteit. De komende jaren zal vanuit deze invalshoek de vaste opstelling als volgt worden ingedeeld: Oceanië, Azië, Afrika en Amerika en het islamitische cultuurgebied. Daarnaast gaat het museum twee keer per jaar thematentoonstellingen organiseren van internationaal niveau. Dit wordt mede bereikt door de eigen collectie, die voor de tentoonstellingen ingezet wordt, aan te vullen met (inter)nationale bruiklenen.

De combinatie van thematentoonstelling, educatieve programma's, evenementen, mediabibliotheek en het restaurant garandeert de bezoeker een culturele totaalervaring die het Wereldmuseum onderscheidt van de andere musea, aldus de aanvraag. Binnen die totaalbeleving past ook de podiumfunctie van het eigen theater met 120 zitplaatsen. Het programma bestaat uit lezingen, debatten, films, toneel- en dansvoorstellingen, etc.. Het museum biedt zich nadrukkelijk aan als de plek waar wereldfeesten voor allerlei culturele gemeenschappen kunnen worden georganiseerd. De Balzaal en de Salon zijn hiervoor beschikbaar.

De aanvrager ziet het Wereldmuseum als leeromgeving. Het PDA rondleidingsysteem wordt gezien als een van de multimediatechnieken die ondersteunend zijn aan het verhaal dat in de voorwerpen zit. De aanvrager stelt dat de vaste opstellingen en de thematentoonstellingen ontsloten worden voor doelgroepen als kinderen en jongeren volgens bepaalde leertheorieën. Verder worden in de aanvraag veel andere educatieondersteunende elementen genoemd zoals rondleidingen, verzamellessen, leskisten, een gratis Magazine, wetenschappelijke publicaties en een onderwijswebsite.

Het museum wil een concrete bijdrage leveren aan het imago van de stad in de vorm van een Wereldpromenade. Deze promenade, bestaande uit een aantal beelden van niet westerse kunstenaars, moet hét visitekaartje van het Wereldmuseum worden. De Wereldpromenade kent als thema: reizen.

In de bedrijfsvoering wordt naast continuering van de reguliere taken extra geld gevraagd voor de beveiliging, dit mede vanwege de ruimere openstelling tot 23.00 uur 's avonds en het andersoortige publiek (avondpubliek is anders dan dagpubliek). Het Wereldmuseum gaat samenwerken met lokale ROC's om als leerbedrijf jongeren en langdurige werklozen op te leiden. Met betrekking tot marketing richt het museum zich op nieuwe doelgroepen zoals jongeren, starters en de zogenoemde cultural creatives. In de communicatie gaat de nadruk liggen op de unique selling points van het museum: de thematische totaalbeleving, de openingstijden, de gratis toegang en de unieke locatie. De website moet uitgroeien tot het levendige digitale platform van het museum. Continu publieksonderzoek wordt georganiseerd met periodiek een klanttevredenheidsonderzoek.

Het cultureel ondernemerschap komt tot uitdrukking in een ondernemingsplan waarin zijn opgenomen een particulier reisbureau, de museumwinkel en het restaurant. De balzaal en Salon worden zowel voor activiteiten in relatie tot exposities als voor verhuur beschikbaar gesteld.

Aanvraag subsidie cultuurplan 2009-2012 € 6.153.000

Subsidie cultuurplan 2005-2008 € 4.811.500

Overwegingen

De Raad maakt zich grote zorgen over het Wereldmuseum. Het museum beheert één van de belangrijkste volkenkundige collecties van Nederland maar neemt slechts één aspect van deze verzameling, het thema spiritualiteit als uitgangspunt. Het ingediende plan mist zowel visie op de

langere termijn als inhoudelijke onderbouwing. Daarbij gaat het grotendeels voorbij aan de aanbevelingen die de Raad deed in zijn advies over het Revitaliseringsplan 2005-2008 van het Wereldmuseum Rotterdam.

De in dit eerdere advies reedsesignaleerde frictie, tussen enerzijds de collectie en anderzijds de recente maatschappelijke (demografische) ontwikkelingen, speelt ook in het ingediende plan de hoofdrol.

Om de collecties en de verschillende activiteiten, zoals de schatkamers en het Marokkaans erfgoed, in een groter kader te plaatsen, kiest het Wereldmuseum voor het overkoepelende thema spiritualiteit. De Raad ziet in de thematische aanpak goede mogelijkheden op korte termijn, omdat het aannemelijk is dat spiritualiteit heden ten dage grote groepen mensen aan kan spreken. Op de lange termijn voorziet de Raad echter problemen bij deze eenzijdige benadering, met name omdat dit thema als criterium bij de ontzaming van de collectie zal worden ingezet.

Het Wereldmuseum heeft een ontzamelplan in voorbereiding waarbij het zich baseert op door het museum toegekende intrinsieke waarden van de objecten, waaronder spirituele waarde. De Raad volgt deze redenering niet; objecten hebben meerdere waarden, waarbij ook het publiek een belangrijk deel van de betekenis aan een collectie toekent. Om nu op basis van een eenzijdige waardebeoordeling tot ontzaming te komen acht de Raad volstrekt onverantwoord. De Raad heeft geen vertrouwen in de begeleiding van het proces zonder ontzamelplan en bovendien uitgevoerd door externen, nu de museumstaf door wisseling in personele sfeer inhoudelijke expertise op kernonderwerpen van de collectie mist. Om de kwaliteit op langere termijn te borgen dient het museum structureel te beschikken over een relevante kennisinfrastructuur. In de ogen van de Raad voldoet het op ad hoc basis inhuren van deze kennis niet en dient duurzame omgang met de collectie uitgangspunt te zijn.

De Raad adviseert het Wereldmuseum de collectie in het centraal registratiesysteem op te nemen. Dit Museumregister, dat werkt als de Wikipedia-encyclopedie, stelt de bevolking in staat bij te dragen aan betekenisgeving van de hierin opgenomen objecten, deze kans laat het museum met de huidige koers liggen. De Raad is van mening dat uitsluitend zeer zorgvuldig afgewogen collectiebeheer en een in elk geval tijdelijk reversibel (omkeerbaar) ontzamelingsplan passen bij een collectie van een dergelijk kaliber. De gemeente, als eigenaar van de collectie, zou van het Wereldmuseum een garantie moeten eisen van reversibiliteit van de in het plan aangekondigde ontzaming, ook na verstrijken van het huidige directoraat. Zo zou bijvoorbeeld kunnen worden afgesproken dat de vrijgekomen objecten ten minste tien jaar niet op de commerciële markt mogen verschijnen, maar binnen de volkenkundige collectie Nederland gehouden moeten worden. Positief is de Raad over de ondernemingszin van het museum. De Raad waardeert de overtuiging en het lef waarmee het museum de laatste jaren geen experiment heeft geschuwd op zijn zoektocht naar innovatie en verbreding van het publieksbereik. Hij mist echter continuïteit in de zorg voor het opgebouwde publiek (ook gezien de langdurige sluiting) en vraagt zich af hoe divers en hoe groot het publieksbereik van het museum is.

Op het gebied van educatie en participatie toont het plan weinig ambitie of continuïteit. Het nieuwe programma Rotterdammers up speelt weliswaar in op de jongerencultuur, maar haalt het niet bij voorbeeldstellende educatieve programma's uit het verleden, als bijvoorbeeld Het Reispaleis. Met het niet continueren van dit laatste programma en van de kindertentoonstellingen breekt het Wereldmuseum, in de ogen van de Raad, met twee waardevolle trajecten met als gevolg kennis- en expertiseverlies.

In tegenstelling tot voorheen is er nauwelijks extra aandacht voor de herkomstgebieden van grote etnische groepen in Rotterdam. De focus op nieuwe Nederlanders is opgeheven. Andere instellingen, zoals het Historisch Museum Rotterdam, het Maritiem Museum en de Kunsthall, nemen deze rol over. Ook met wijkactiviteiten stopt het museum terwijl het museum hier goede aanknopingspunten heeft en een netwerk heeft opgebouwd. Ook op dit gebied signaleert de Raad expertiseverlies.

Het voornemen om wereldfeesten te organiseren in de in ere herstelde feestzaal van het monumentale pand aan de Maas is interessant. Het bieden van een plek aan bijzondere groepen, zoals de Soefigemeenschap voor hun feestelijke/religieuze bijeenkomsten, kan drempelverlagend

werken. Deze activiteiten zouden echter ingebed moeten zijn in een breder programma, bijvoorbeeld met een bezoek aan een relevante afdeling of tentoonstelling. De Raad vraagt zich af hoe deze feesten aansluiten op de visie van het museum of passen bij de collectie. In de huidige opzet wordt de meerwaarde van de museale context onvoldoende benut. Het overdragen van de fotocollectie aan het Fotomuseum volgt de aanbeveling van de Raad in diens advies uit 2005 over het revitaliseringsplan. Toch betwijfelt de Raad of het Fotomuseum de juiste inhoudelijke kennis om deze collectie te ontsluiten in huis heeft. De bijzondere fotocollectie, die duizenden objecten van het Wereldmuseum van een sociaalhistorische context kan voorzien, vereist gedegen antropologische kennis. De Raad adviseert met klem het Wereldmuseum deze kennis adequaat over te dragen of met de collectie mee te leveren. Indien het Wereldmuseum hier niet in kan voorzien zal de Raad zich tegen overheveling van deze collectie verzetten. Ook hier dient koppeling met de museumcollectie te worden geborgd. Het museum is voor de derde keer voor lange tijd gesloten wegens een verbouwing. Dit zal gevolgen hebben voor de publieksopbouw van het Wereldmuseum. In de begroting is overigens niet terug te lezen dat het museum dicht is, terwijl dit toch een kostenbesparing zou moeten opleveren. Een dergelijke kostenbesparing zou men ook verwachten op de post theater. Volgens de aanvraag krijgt Theater De Evenaar een andere functie ter versterking van de museale belevingen en als aanvulling op exposities. De oude functie van zelfstandig podium wordt overgenomen door het World Music & Dance Centre. In de begroting is geen sprake van een kostenbesparing.

Concluderend biedt het ingediende plan nagenoeg geen aansluiting op het advies van de Raad over het Revitaliseringsplan. Ook is niets terug te vinden van het in-der-tijd aangenomen voorstel tot stichting van één grote volkenkundige collectie Nederland tezamen met zeven andere musea, waaronder de rijkscollecties van het Rijksmuseum voor Volkenkunde in Leiden en die van het Tropenmuseum in Amsterdam (samen goed voor 90% van het volkenkundig erfgoed in Nederland). De Raad signaleert voorts een totale conceptverandering van het Wereldmuseum die samenvalt met ontzaming van een aanzienlijk deel van de collectie. Aangezien de materiële consequenties daarvan niet zijn te overzien en de reversibiliteit niet is gegarandeerd, adviseert de Raad de gemeente als eigenaar van de collectie, een externe commissie in te stellen om dit proces te begeleiden. De Raad benadrukt dat deze uitzonderlijke maatregelen worden voorgesteld omdat een dergelijke situatie zich in Nederland nog nooit heeft voorgedaan.

Witte de With, Center for Contemporary Art

Samenvatting advies

De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur is bijzonder positief over het beleidsplan, positief ook over het functioneren van de instelling onder de nieuwe directie. Kanttekeningen worden geplaatst bij het idee van het Huis voor Visuele Cultuur en bij de voorgenomen publicatieseries van Witte de With. Opname van de instelling in het cultuurplan is gerechtvaardigd.
Positief voor € 406.000

Functies

internationale presentatie-instelling beeldende kunst
laboratoriumfunctie beeldende kunst

Beleidsthema's

cultuurparticipatie
cultuur en school
internationalisering

Beschrijving aanvraag

Witte de With is een internationaal opererende instelling, opgericht in 1990 als centrum voor hedendaagse beeldende kunst. De instelling signaleert en toont nieuwe ontwikkelingen op het terrein van de beeldende kunst, bevordert theorievorming, staat open voor experiment en is gericht op het transnationale discours. In Rotterdam, maar ook in Nederland, valt Witte de With op door zijn sterke internationale positie. Zij biedt een venster naar de internationale hedendaagse kunst in Rotterdam. In deze stad is zij de enige instelling die zich geheel concentreert op de ontwikkelingen in de hedendaagse beeldende kunst vanuit een internationaal perspectief. In die zin is zij in Rotterdam uniek en tegelijk werkt zij vanuit deze positie nauw samen in een breed netwerk van andere Rotterdamse instellingen. In Nederland is Witte de With alleen vergelijkbaar met BAK in Utrecht en de Appel in Amsterdam, waarbij opvalt dat Witte de With zich meer dan deze instellingen richt op de jongere in kunst geïnteresseerde bezoeker (van 14 tot 26 jaar). Aangezien de directie van Witte de With iedere drie tot zes jaar wisselt heeft de instelling in de achttien jaar van haar bestaan een zeer breed internationaal netwerk kunnen ontwikkelen. Ook de huidige directeur, vorig jaar in functie getreden, brengt door zijn achtergrond, zijn eerdere en nevenfuncties een groot aantal contacten met organisaties en kunstenaars uit het buitenland mee. Dat leidt overigens niet tot een gemakzuchtig overnemen van producties van anderen. Witte de With produceert bijna alle tentoonstellingen zelf en kiest compromisloos voor het werk van kunstenaars die zij op een bepaald moment relevant vindt. Witte de With ziet voor zichzelf twee functies weggelegd in de Rotterdamse basisinfrastructuur: internationale presentatie-instelling voor beeldende kunst en laboratorium voor beeldende kunst. Beide functies zijn nauw verweven en beïnvloeden elkaar voortdurend wederzijds. De internationale presentatiefunctie komt tot uitdrukking in tentoonstellingen, randprogrammering, publicaties en publiekseducatie. De laboratoriumfunctie komt tot uitdrukking in het theorieprogramma, curatoriaal fellowship, uitwisselingen en onderzoek. In het programma voor de komende jaren komt meer dan in voorgaande jaren de nadruk (weer) te liggen op de tentoonstelling als dominant model.

Alle programmaonderdelen zullen in de komende planperiode bijeen worden gehouden door enkele sterke zgn. leidmotieven. Deze zijn ontleend aan ingrijpende maatschappelijke veranderingen in de 21ste eeuw, gereflecteerd in de hedendaagse artistieke praktijken. Het leidmotief verbindt de programmaonderdelen onderling, zorgt voor transparantie richting bezoeker, versterkt de openheid van het discoursysteem. Het programma wordt zo de barometer van de maatschappelijke ontwikkelingen buiten de muren van Witte de With. De drie leidmotieven voor de periode 2009-2012 zijn:

- ▶ **superdiversity:** de maatschappelijke differentiatie in groepen en subgroepen, het naast elkaar bestaan van vele levensstijlen, de angst die gepaard gaat met het verlies van het vertrouwde. Superdiversity gaat in op de gevolgen van deze differentiatie voor dagelijks leven, zoals de wijze waarop mode en stijl iemands identiteit bepalen, de urban- en jeugdculturen, polariteiten als proletarisatie en elitisme, geld en arbeid;
- ▶ **transmodernity:** het modernisme heeft zijn universele geldigheid verloren, daarmee zijn utopische pretentie en streven naar eenheid. Er is nu sprake van een reeks gelijktijdige manifestaties, verankerd in de lokale context. Binnen dit leidmotief wordt gezocht naar alternatieve maatschappelijke modellen, utopische ideeën en vernieuwing, nieuwe vormen van verbondenheid in een geïndividualiseerde samenleving;
- ▶ **abstract society:** de samenleving functioneert niet meer volgens een sociaal-politiek contract, maar is een netwerk van afspraken die steeds abstracter worden, verwijzend naar bureaucratie en industrialisatie. Hier spelen noties als kennisproductie, vervreemding, protest, eigendom en symbolisch kapitaal een rol.

In het tentoonstellingsprogramma wil Witte de With iets meer flexibiliteit. Jaarlijks wil men een grote internationale groepstentoonstelling, gekenmerkt door maatschappelijke en culturele actualiteit, een reeks solotentoonstellingen met aandacht voor bekende internationale kunstenaars die nog weinig exposure hebben gehad in Noord- en Midden-Europa, alsmede enkele solotentoonstellingen van jonge kunstenaars die bij Witte de With hun werk voor het eerst binnen een internationaal circuit kunnen tonen. In het randprogramma van de tentoonstellingen treft men activiteiten aan als gesprekken met kunstenaars, performances, filmprogramma's, lezingen en debatten. In het theorieprogramma worden symposia, lezingen, uitwisselingen met buitenlandse partners en een gastverblijf van een internationaal tentoonstellingsmaker, kunstenaar of wetenschapper georganiseerd.

De komende jaren krijgt het uitbrengen van publicaties meer accent. Witte de With wil vijf verschillende series publicaties gaan uitbrengen, van catalogi en theoretische bronnenboeken tot essays en publicaties in diverse media als cd, dvd, vinyl, pamfletten en webpublicaties. Eveneens meer accent krijgt het educatieve programma. De grote aandacht die hiervoor de afgelopen jaren bij Witte de With bestond wordt sterker lokaal, nationaal en internationaal geprofileerd.

Educatie wordt aangeboden op alle niveaus in het onderwijs, er wordt gewerkt met peer groups van jongvolwassenen, de programma's voor de groep 14 tot 18 jaar worden geïntensiveerd.

In het algemene publieksbereik staan cultuurparticipatie, een vriendenprogramma en jongerencommunicatie centraal.

Los van de cultuurplanaanvraag staat het voornemen om het pand Witte de Withstraat te verbouwen. De hiermee gemoeide investeringslast kan niet via het cultuurplan worden geregeld. Wel zijn in de begroting de exploitatiegevolgen daarvan terug te vinden. Argumenten voor de aanpassing van het gebouw, in eigendom van de stichting, zijn vooral de noodzaak tot een betere indeling van het pand, een grotere openheid naar en wisselwerking met de straat, verbetering van de uitstraling door het openbreken van de nu gesloten façade en verbetering van de klimatologische omstandigheden ten behoeve van de tentoonstellingsfunctie. Het Huis voor Visuele Cultuur zou ook commerciële functies als een boekwinkel, een designgalerie en horeca kunnen bevatten en aldus bijdragen aan een versterking van de levendigheid van de straat.

Aanvraag subsidie cultuurplan 2009-2012 € 506.000

Witte de With vraagt uit het cultuurplanbudget een gemeentelijke bijdrage van € 506.000. Aan de rijksoverheid vraagt de stichting voor het komend cultuurplan een bijdrage van € 606.000, meer dan een verdubbeling van de huidige rijksbijdrage. Na de aanloopjaren 1990-1992 bereikte Witte de With in 1993 een financieel plafond dat sindsdien niet meer is aangepast, op enkele incidentele 'reparaties' na. De algemene economische groei maar ook kostenstijgingen en inflatie zagen zich niet weerspiegeld in de beschikbare middelen van de instelling. De voorgestelde budgettaire uitbreiding is ter dekking van de lastenstijging in materieel en personeel, in beheer en activiteiten.

Subsidie cultuurplan 2005-2008 € 295.000

De laatste twee jaar suppleerde de gemeente buiten het cultuurplanbudget om jaarlijks € 100.000 extra. Naast het cultuurplanbudget ontvangt Witte de With uit de geldstroom Beeldende Kunst en Vormgeving van de gemeente Rotterdam een bedrag van bijna € 340.000 per jaar.

Overwegingen

Het beleidsplan van Witte de With is helder en puntig geformuleerd. Uit het beleidsplan spreekt de stem van een instelling die zich, na enkele minder overtuigende jaren, duidelijk heeft hernomen. De 'leidmotieven' geven het tentoonstellingsprogramma een duidelijke structuur, zonder echter te knellend te worden. Er lijkt voldoende ruimte voor intuïtie en openheid voor nieuwe impulsen. Witte de With is een instelling met een onderscheidend karakter, lijkt niet op andere Rotterdamse instellingen in het veld van de beeldende kunst en is ook landelijk voldoende onderscheidend. Met name door de vrij zware theoretische onderbouwing van het programma is Witte de With in Rotterdam uniek.

Met het beoordelen van Witte de With wordt niet zozeer een instelling beoordeeld als wel een auteursorganisatie. Witte de With draagt in sterke mate de signatuur van zijn directeur. Deze wisselt regelmatig. Daarmee is ook de inherente zwakte van Witte de With aangegeven: de geworteldheid van de instelling in de stad is erg afhankelijk van de worteling van haar directeur in Rotterdam. Dat zit met de huidige ambtsdrager wel goed, de verbinding tussen het door hem voorgestelde tentoonstellingsprogramma en Rotterdam lijkt geslaagd, maar in de structuur van de organisatie is en blijft dit altijd een punt van aandacht. Hoe dan ook, de drie leidmotieven roepen de verwachting op van een interessant tentoonstellingsprogramma dat in Rotterdam en in Nederland voldoende onderscheidend vermogen heeft.

Met het concept van het Huis voor Visuele Cultuur wil Witte de With meer eigen gezicht aan de straat krijgen. Daarmee zou de band met de stad wel sterker kunnen worden. Het concept van het Huis wordt in het beleidsplan van Witte de With (en in dat van haar partner in het pand, het Centrum Beeldende Kunst als beheer van de expositieruimte TENT.) nog niet erg uitgewerkt. Het plan zit in het stadium van voorstudies. De Raad wil op dit moment dan ook niet meer dan een voorlopige uitspraak over dit plan doen. Hij kan zich voorstellen dat de Stichting Witte de With als eigenaar en beheerder van het pand tot een verbouwing wil overgaan. Het is voorstelbaar dat er meer functies in het gebouw worden ondergebracht en dat het pand qua logistiek en klimaatbeheersing wordt aangepast. Bij de noodzaak om aan deze goed van horecagelegenheden voorziene straat nog een grand café toe te voegen kan in eerste instantie wel een vraagteken worden geplaatst. Maar wellicht is dit een uiterst rendabele investering.

Een verplaatsing van de tentoonstellingsfunctie naar de begane grond of het openwerken van het front van het gebouw wordt door Witte de With vanuit inhoudelijk-programmatische motieven echter niet echt onderbouwd. Worden de tentoonstellingen van Witte de With anders als ze op een andere plek in het gebouw komen, zouden er daardoor meer bezoekers voor de nogal uitgesproken compromisloze programmering van Witte de With komen? Dat is nauwelijks voorstelbaar en het wordt in dit beleidsplan in ieder geval onvoldoende beargumenteerd. Als voorlopig oordeel en in afwachting van meer informatie spreekt de Raad als zijn oordeel uit, dat het plan voor een Huis voor Visuele Cultuur op dit moment onvoldoende wordt onderbouwd door het inhoudelijk-artistieke programma dat Witte de With zich voor de komende jaren voorneemt. De Raad meent, dat het concept Huis voor Visuele Cultuur op dit moment niet krachtig kan worden ondersteund bij gebrek aan inhoudelijk-programmatische onderbouwing.

Traditioneel heeft Witte de With een uitgesproken en kwalitatief verantwoord educatief programma. Deze lijn wordt de komende jaren voortgezet, hetgeen te prijzen is. Ook hier geldt zoals elders dat de educatieve functie in de organisatie vrij beperkt is (1,8 fte) en dat samenwerking aan de Witte de Withstraat en directe omgeving aanbevolen wordt. Ook de nevenprogrammering naast de tentoonstelling is vanouds goed ontwikkeld. Zoals hiervoor gesteld is Witte de With een instelling die zich kenmerkt door een vrij zware theoretische component. Dat is goed, maar minder goed is dat dit theoretische programma de komende jaren vooral vertaald wordt in een stortvloed aan publicaties.

De Raad verzet zich niet tegen de uitgave van boeken en tijdschriften door Witte de With, dat past zeer wel in de traditie van deze instelling en haar plaats in de wereld, maar hij is wel verbaasd over het grote aantal publicaties dat thans wordt voorgenomen. De markt voor dit soort publicaties, ook internationaal, is moeilijk, het lezersbestand klein en vooral sterk geïnstitutionaliseerd. Op dit punt zou Witte de With een stevigere kern moeten zoeken en zich weten te beperken. Dan toch liever de energie en het budget aangewend voor een intensievere en duidelijkere presentatie van de instelling op andere locaties in de stad. Deze directeur en zijn staf kunnen en willen meer dan zich op te sluiten in het gebouw aan de Witte de Withstraat, ze zijn wat de Raad betreft welkom op andere locaties in stad en land om hun visie te geven op de internationale, nationale en lokale ontwikkelingen op het terrein van de beeldende kunst.

World Music & Dance Centre (WMDC)

Samenvatting advies

De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur onderkent de waarde van het World Music & Dance Centre (WMDC) in het veld van de wereldmuziek en -dans in Rotterdam en (ver) daarbuiten. Het WMDC vervult met inzet zijn functie als kweekvijver en broedplaats, en als podium voor concerten. De Raad heeft echter enkele punten van kritiek op het WMDC, met name het feit dat het WMDC weliswaar op koers is, maar nog geen sterk eigen profiel heeft.

Op basis van de plannen van het WMDC adviseert de Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur positief over zijn aanvraag, hoewel de opzet van sommige programmaonderdelen niet volstrekt inzichtelijk is, specifiek de zakelijke opzet van het programma Talent Class/Plus-Summerschool.

De Raad adviseert om structurele middelen geoormerkt toe te kennen aan deelprogramma's.

De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur adviseert om aan het WMDC de volgende structurele bedragen toe te kennen:

€ 175.000 voor de productiefunctie muziek en podiumprogrammering

€ 75.000 voor de Talent Class/Plus-Summerschool

Voorts adviseert de Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur een evaluatie na twee jaar.

Functies

niet-westers muziekpodium

werkplaats/productiehuis muziek en cursusaanbod (amateur) muziek en dans

Beleidsthema's

cultuurparticipatie

internationalisering

Beschrijving aanvraag

Het World Music & Dance Centre heeft structurele samenwerkingsverbanden met en/of biedt onderdak aan de volgende organisaties:

- ▶ Codarts, World Music Academy;
- ▶ SKVR, (wereld)Muziek- en Dansschool;
- ▶ Planet Junior Productions, organisatoren van het jaarlijkse, landelijke Wereld Kinderfestival;
- ▶ Roots & Routes, organisatie voor talentontwikkeling onder het veelal biculturele grootstedelijk jong muziek en danstalent dat overigens weinig deelneemt aan het reguliere muziek- en dansonderwijs;
- ▶ Music Matters, het programma van de gemeente Rotterdam dat ontmoeting tussen de verschillende culturen stimuleert door middel van actieve en passieve muziekbeleving.

Deze organisaties vormen de backbone van het WMDC. Het WMDC is opgericht om een power house te zijn op het gebied van wereldmuziek en -dans dat zijn gelijke niet kent binnen Nederland en daarbuiten. De Stichting WMDC die uit het genoemde projectteam is voortgekomen is verantwoordelijk voor het beheer en de programmering binnen het WMDC, zij is de verbindende en faciliterende organisatie. Voorts werkt het WMDC samen met vele partijen in Rotterdam, Nederland en daarbuiten.

Het WMDC is erop ingericht om verschillende functies te vervullen voor muziek en dans uit alle delen van de wereld: onderwijs, onderzoek en podium. Het WMDC streeft ernaar om onderdak te bieden aan muziek- en dansvormen van buiten, uitdrukkelijk in combinatie met die uit de cultureel diverse stadswijken van Rotterdam. Het WMDC richt zijn aandacht juist op de verschillende functies en betekenissen van muziek en dans: traditionele vormen en genres die uitdrukking zijn van de identiteit en herkomst van (nieuwe) ingezetenen, net zo goed als de actuele, veranderingen in en vermengingen van bestaande genres en stijlen. Het WMDC beschouwt deze ontwikkelingen als een vitaal en dynamisch veld dat onlosmakelijk verbonden is

met een stad als Rotterdam: ...muziek en dans die door de globalisering - migratie, mobiliteit, de media en het web - een belangrijk onderdeel van ons culturele leven is geworden.

De kernfuncties van het WMDC zijn:

- ▶ presenteren: podiumprogrammering van hedendaagse wereldmuziek voor een divers publiek, inleidingen, workshops en andere programmaonderdelen bieden inhoudelijke verdieping;
- ▶ ontwikkelen: als werkplaats/productiehuis wil het WMDC bruggen slaan tussen muziekculturen, op termijn ambieert het die functie ook voor dans; de Talent Class/Summerschool bevordert de doorstroom van vernieuwend en cultureel hybride talent
- ▶ naar de beroepspraktijk te verbeteren;
- ▶ coördineren en verbinden: het WMDC treedt op als partner en intermediair in projecten uit onderwijs, podiumkunsten en educatie.

Het WMDC beschouwt wereldmuziek en -dans als niet-afgebakende genres, integendeel zijn die in voortdurende ontwikkeling en nodigen ze uit tot vernieuwing. In de visie van het WMDC ontspruiten juist uiteenlopende nieuwe genres, stijlen en mengvormen aan de grootstedelijke cultureel diverse omgeving, aangewakkerd door de grote stroom van (re)productie en wereldwijde distributie van muziek en dans. Men zoekt in het internationale muziek- en dansleven [...] naar nieuwe, bredere categorieën en denkkaders waarbinnen ruimte is voor de enorme rijkdom aan muziek en dansstijlen. Het WMDC stelt dat in dit dynamische veld de bestaande kaders niet langer toereikend zijn. Het WMDC ambieert om deze mondiale beweging ook binnen Rotterdam vorm te geven.

Podium/wereldmuziek

Het hart van het WMDC is zijn podium, waar het publiek kan kennismaken met wereldmuziek uit Rotterdam en alle windstreken, waar ontmoetingen tussen musici en publieksgroepen plaatsvinden en waar het zijn projecten presenteert. Het programmeringsbeleid van het WMDC wordt geleid door zijn visie op wereldmuziek en -dans: het omvat zowel klassieke wereldmuziek en -artiesten, als de hybride genres en stijlen die typerend zijn voor de hedendaagse grootstedelijke cultuur (van Rotterdam).

De zaal van het WMDC leent zich, naar eigen zeggen, uitstekend voor dergelijke concerten en projecten. Het WMDC kiest in zijn podiumprogrammering voor het vernieuwende, experimentele en/of het nog niet bekende. Het WMDC ordent dat programma volgens drie conceptuele/thematische lijnen: Traditie-Cross-over, Globaal-Lokaal, Talent-Master. Op die manier en door inleidingen, workshops en masterclasses in context geplaatst, presenteert het WMDC zijn programma in breedte en diepte.

Het WMDC onderscheidt in zijn podiumprogramma's verschillende formats: reguliere concertseries met samenhangende muzikale inhoud, binnen de genoemde programmaconcepten; meerdaagse thematische opgezette specials, in samenwerking met verschillende partners; jongerenprogramma; kinderconcerten; masterclasses, in samenwerking met onder andere Codarts, Roots & Routes, Hiphophuis; jamsessies in World Jam. In het seizoenprogramma is ruimte gereserveerd, die uitdrukkelijk is bedoeld om onverwachte gasten en projecten te kunnen ontvangen en presenteren: WMDC-Guerrilla. Met dat programma presenteert het WMDC ruim negentig concerten per jaar.

In samenwerking met zijn partners biedt het WMDC daarnaast een podium voor enkele tientallen presentaties: met ingang van 2008 concerten geprogrammeerd door de Stichting Jazz International en wekelijks presentaties van urban-stijlen, dans, rap en dj's, door cursisten van de SKVR.

Het WMDC constateert dat er in Rotterdam geen productiehuis voor musici bestaat. Het ziet een rol voor zich op dit gebied, mede geïnspireerd door het gunstige klimaat in de stad voor jazz en wereldmuziek. Het WMDC stelt voor om in samenwerking met de stichting Strotbock Industri een muziekproductiefunctie op zich te nemen. Dat productiehuis zal jaarlijks drie producties realiseren met een artistieke inhoud in het verlengde van het profiel van het WMDC: de hedendaagse academische muziektraditie gemengd met/geïnspireerd door invloeden uit niet-westerse muziektradities. Een productie wordt gemaakt door Strotbock Industri, een met een interessante jonge componist en een met een uitvoerend musicus. Het WMDC voorziet voor deze

producties samenwerking met het Rotterdams conservatorium (Codarts) en landelijke en lokale podia.

Dans

Voor wat betreft dans heeft het WMDC het plan opgevat om in de komende jaren te onderzoeken welke rol het op zich kan nemen door een gespecialiseerde werkplaats en/of productiehuis op te zetten voor niet-westerse dansvormen, urban dans en culture cross-overs. Daartoe werkt het WMDC samen met Dansateliers, waarmee het al gezamenlijke deskundigheid heeft opgebouwd. De artistiek-inhoudelijke motivatie hiervoor ligt in actuele ontwikkelingen in de dans, die vooral in het buitenland zijn invloed doet gelden. Die ontwikkelingen zijn dat op dit moment invloeden van buiten de westerse academische danscanon de meest vitaliserende impulsen zijn voor de professionele theaterdans. Deze spreekt een jong, breed samengesteld en nieuw danspubliek aan en brengt nieuw dans-makers voort, een groep die begeleiding in zijn talentontwikkeling verdient.

Het WMDC ziet voor zijn voorgenomen werkplaats een rol weggelegd om hen een vrijplaats te bieden, te begeleiden en om hen te helpen om door te stromen naar opleidingsinstituten en/of een professie in de dans. Daartoe heeft het WMDC nu al het Moving Dialogue Lab, een kruising tussen een open podium en een jamsessie. Het WMDC wil dit onderdeel voortzetten en verder ontwikkelen. Het acht de opzet vooral interessant omdat het zich richt op semi-professioneel talent, men denkt aan deelnemers uit de Kaderopleiding Werelddans (SKVR), Urban Dance Concours, jongerendansgroepen, het HipHopHuis, studenten van de dansopleidingen (mbo en hbo) en semi-professionele dansers uit cultureel diverse ensembles en groepen.

Talentontwikkeling: Talent Class/Plus en Summerschool

Het WMDC merkt op dat er veel jong muziek- en danstalent zich onder de radar [begeeft] van het reguliere muziek- en dansonderwijs. Dit talent presenteert zich wél in verschillende talentontwikkelingstrajecten, zoals in de programma's van Roots & Routes of Talent2Star. De bestaande opleidingen en cursussen hebben (nog) geen aansluiting gevonden bij deze makers. Het WMDC ambieert om een brugfunctie te vervullen tussen deze twee werelden (de academie en de straat). Het doel daarvan is om de culturele humuslaag van Rotterdam zich optimaal te laten ontwikkelen en om de opleidingen te laten profiteren van ontluikend toptalent.

Het WMDC heeft intussen positieve ervaringen opgedaan met de ontmoeting tussen academie en straat in het Moving Dialogue Lab. Het WMDC wil deze werkwijze in de komende periode verder verdiepen en ontwikkelen. Daartoe zijn er de programma's Talent Class/Plus en Summerschool met zowel cursussen als kortlopende projecten.

Talent Class/Plus biedt een modulair opgezet curriculum van maximaal twee jaar waarin de deelnemers instructie, begeleiding en/of coaching krijgen om hun talenten optimaal te ontwikkelen, toegesneden op hun individuele ambities, hetzij voorbereiding op een beroepsopleiding, een positie in de beroepspraktijk, de vrijetijdsindustrie of het amateurveld. De modules zijn gericht op twee verschillende leeftijdsgroepen: ongeveer 14 tot 17 jaar, dan wel gevorderde musici en dansers.

De Summerschool omvat kortlopende intensieve workshops waarin getalenteerde jongeren al dan niet gezamenlijk onder begeleiding van coaches en artiesten werken aan de ontwikkeling van eigen werk. Aan het eind van de werkperiode presenteren zij hun werk aan publiek; het leerproces gaat uit van de praktijk. Deze methodiek Summerschool is ontwikkeld door Roots & Routes, een landelijk opererende organisatie die bij het WMDC inwoont en er nauw mee samenwerkt. Met ingang van 2007 worden in vijf andere Europese landen Summerschools georganiseerd, in samenwerking met verschillende partners. Deze werken samen aan ontwikkeling van de methodiek.

- ▶ Cultuurparticipatie: voor het WMDC is cultuurparticipatie een integraal deel van de opzet en van het artistieke concept. Het WMDC zet in op culturele kapitaal van de nieuwe stadsbewoners. (...) In het WMDC staan wereldculturen centraal, in plaats van een voetnoot te zijn in het aanbod. Het WMDC biedt uiteenlopende groepen uit de wijken van Rotterdam, voor een deel culturele (zelf)organisaties, gelegenheid om te oefenen, om hun eigen muziek- en dansvormen te ontwikkelen en om zich te presenteren aan publiek op een professioneel podium. Het richt zich daarbij op specifieke doelgroepen. De deelnemers in deze groepen hun

weg vinden naar het WMDC, specifiek bereikt het groepen grootstedelijke jongeren die overigens weinig gebruik maken van het reguliere aanbod. Omgekeerd maakt het WMDC door die werkwijze kennis met stijl- en genreontwikkelingen binnen die groepen; dat contact kan leiden tot begeleiding en advies door het WMDC. Het WMDC acht het van belang dat diverse groepen uit Rotterdam elkaar ontmoeten: op die manier kan cultuurparticipatie een bijdrage leveren aan de sociale kwaliteit.

Om de relatie met zijn directe omgeving te bevorderen onderhoudt het WMDC contact met organisaties in zijn deelgemeente Delfshaven. Met het doel zijn directe omwonenden kennis te laten maken met het WMDC organiseerde het WMDC in de zomer van 2007 concerten op een nabij ingericht buitenpodium. Het WMDC neemt zich voor om deze serie voort te zetten, onder andere voor presentaties van de Summerschool en concerten van North Sea Round Town.

Binnen zijn programmering verzorgt het WMDC uiteenlopende educatieve activiteiten: inleidingen, interviews, anderssoortige randprogrammering bij concerten, workshops (bij de kinderconcerten) en masterclasses voor gevorderde muzikanten.

- Internationalisering: Rotterdam heeft landelijk en internationaal een goede reputatie op het gebied van wereldmuziek. Het WMDC spant zich in om die positie van de stad te behouden en te versterken door voorop te (blijven) lopen. Het WMDC kan daaraan bijdragen door zijn opzet als uniek instituut. Het onderscheidend karakter van het WMDC ligt in de opzet: de levende muziek- en danspraktijk zijn start- en eindpunt van ontwikkeling: educatie en (artistiek) onderzoek. Het WMDC richt zich als podium (...) op ontwikkelingen zoals die zich openbaren in de wereldwijde muziekindustrie. Om zijn internationale rol en functie te vervullen onderhoudt het WMDC intensieve incidentele en structurele samenwerkingsverbanden met uiteenlopende organisaties in vele landen: (volks)muziekscholen, ensembles, universiteiten en netwerkorganisaties in Suriname, Turkije, India, Argentinië, Brazilië, Spanje, Groot-Brittannië, Australië en op Cuba en de Nederlandse Antillen.

Aanvraag subsidie cultuurplan 2009-2012 € 495.800

Subsidie cultuurplan 2005-2008 n.v.t.

Overwegingen

De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur onderkent de waarde van het WMDC in het veld van de wereldmuziek en -dans in Rotterdam en daarbuiten, die eveneens blijkt uit de goede naam die het WMDC landelijk heeft. Het WMDC vervult met inzet zijn functie als kweekvijver en broedplaats en als podium voor concerten met regelmatig een opmerkelijk karakter en soms uitnemende kwaliteit. De Raad heeft waardering voor de wijze waarop het WMDC bruggen slaat en hij waardeert de positie die het inneemt in (inter)nationale netwerken en vele samenwerkingsverbanden. De Raad geeft graag blijk van zijn respect voor de ontwikkelkracht en productieve capaciteiten die het WMDC toont. Uit het voorliggende beleidsplan van het WMDC spreken enthousiasme en een hoog ambitieniveau.

De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur heeft echter wel enkele forse kritische kanttekeningen bij de behaalde resultaten tot nu toe en bij de plannen voor de komende periode. De Raad geeft zich er daarbij wel degelijk rekenschap van dat het WMDC een jonge organisatie is die zich ongetwijfeld nog moet zetten en ontwikkelen. Zo is, naar het inzien van de Raad, het contact tussen het WMDC en zijn naaste omgeving, letterlijk: de buurt, zeker nog niet op het wenselijke en gewenste peil.

De Raad acht het gepresenteerde podiumprogramma van ongelijke kwaliteit en niet altijd origineel of verrassend. De eigen programmering van het WMDC spreekt nog niet van een sterke identiteit of visie; de programma's die de samenwerkingpartners presenteren stralen gunstig af op het WMDC. De Raad onderkent dat het WMDC in zijn beleidsplan een geloofwaardige aanzet geeft om het programma sterker te stroomlijnen en richting te geven, met oog voor de verschillende doelgroepen en volgens de drie onderscheiden conceptuele, thematisch samenhangende lijnen. Voorts merkt de Raad op dat in deze eerste jaren van het bestaan van het WMDC, het programmaonderdeel Master-Talent niet goed uit de verf is gekomen.

De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur krijgt uit de vele geschetste plannen en voornemens de indruk dat het WMDC nog zoekende is naar een eigen identiteit, een sterk profiel. De ambities leiden er op dit moment tot ontwikkeling van wellicht té veel programmalijnen tegelijkertijd. De Raad wil er dan ook voor pleiten dat het WMDC zijn ambities bijstelt, naar het gewenste hoge kwaliteitsniveau en met een scherp profiel.

Het voornemen van het WMDC om een productiehuisfunctie voor muziek op te zetten, kan de Raad in principe onderschrijven. De opzet om in zo'n productiehuis componisten en uitvoerend musici met Rotterdamse wortels is prijzenswaardig, het bevreedt de Raad echter wél dat het geformuleerde plan tamelijk eenzijdig leunt op één partnerorganisatie aan wie kennelijk ook al voor de komende vier jaar een productie is gegund.

De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur beoordeelt de onderzoeksplannen van het WMDC op het gebied van dans, met als eventuele uitkomst een werkplaats/productiehuis voor werelddans, als een zinvolle ambitie. De Raad ziet wel degelijk mogelijkheden voor een kansrijke samenwerking op dit gebied, wellicht met partners als het HipHopHuis en Dansateliers, maar hij acht het raadzaam om zo'n activiteit niet onbesuisd op te nemen indachtig de benodigde artistiek-inhoudelijke ontwikkelingen van het WMDC zélf. Hierbij past echter nog de praktische kanttekening dat de zaal in het gebouw van het WMDC als podium voor dans veel te wensen overlaat.

De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur is positief over het programma Talent Class/Plus-Summerscool, zij het met de kritische kanttekening dat de zakelijke relatie tussen het WMDC en Roots & Routes weinig helder is. Uit het beleidsplan noch uit de begroting is op te maken of het WMDC en Roots & Routes zelfstandige, nauw samenwerkende partners zijn óf dat er sprake is van vérstreckende personele en organisatorische vervlechting. Dit gebrek aan helderheid bemoeilijkt de beoordeling van de zakelijke en praktische kanten van het onderdeel Talent Class/Plus-Summerscool.

Tot slot heeft de Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur kritiek op de begroting die hij als weinig inzichtelijk beoordeelt en die daarenboven bepaald fors is: zeker de kosten voor programmeurs en de verhouding tussen de kosten en de bezoekersaantallen. De toelichting op de begroting acht de Raad in dit opzicht schraal; het WMDC verwoordt daar weliswaar zijn intenties om op de eigen inkomsten te doen toenemen door versterking van de horecafunctie en kapitalisering van zijn expertise, maar die bewering komt vooralsnog weinig stellig over.

Ondanks bovenstaande kanttekeningen adviseert de Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur positief over de aanvraag van het WMDC vanwege zijn plannen en indachtig zijn functies en artistiek-inhoudelijke betekenis op het gebied van wereldmuziek en -dans. Gezien het complexe takenpakket en het feit dat de begrotingsopstelling van de programmaonderdelen niet volledig te doorgronden is, adviseert de Raad om structurele middelen geormerkt toe te kennen aan de deelprogramma's. Voorts adviseert de Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur om de subsidie aan het WMDC toe te kennen met een evaluatie na twee jaar.

WORM

Samenvatting advies

De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur is uitgesproken positief over het programma en de plannen van WORM. WORM maakt zijn ambities als interdisciplinair podium, buiten de mainstream en als laboratorium waar. De plannen om in de komende periode de positie van de werkplaatsen en de presentatie van de werkplaatsproducties te versterken zijn overtuigend. De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur adviseert om de subsidie aan WORM in het cultuurplan te continueren.
Positief voor € 250.000

Functies

presentatiefunctie grootstedelijke jongerencultuur

Beleidsthema

internationalisering

Beschrijving aanvraag

WORM is een multidisciplinair podium dat zich omschrijft als broedplaats en podium voor muziek, film en internet. WORM is in 1999 ontstaan uit een fusie tussen Dodorama (geïmproviseerde muziek, free jazz en andere minder voor de handliggende muzieksoorten), Popifilm (subculturele films) en de Filmwerkplaats (voor onder andere analoge filmtechnieken).

WORM houdt zich uitdrukkelijk op in de off-stream met zijn programma en activiteiten in vrijwel alle denkbare populaire muziekgenres, cross-overstijlen en interdisciplinaire projecten. WORM programmeert concerten, films, performances, digitale/internetprojecten, meestal in gemengde programma's en er worden cursussen, workshops en/of masterclasses gegeven. In de Filmwerkplaats werken (jonge) makers in experimentele toepassingen van analoge film, met name Super8 en 16mm. De aanloop/aanmeldingen van de Filmwerkplaats stemmen tot WORM's tevredenheid.

Recent is WORM uitgebreid met het Centrum voor Experimentele Muziek (CEM) uit Amsterdam, en de bestaande digitale studio is uitgebreid met een ArtLab voor digitale mediakunst. Een van de activiteiten van WORM is Radio.WORM, een maandelijks door artiesten samengesteld uur radiomagazine dat via verschillende omroepen op verschillende plaatsen ter wereld wordt uitgezonden. WORMstation is een live on demand webstation waar onder andere het beeld- en geluidsarchief van WORM kan worden geraadpleegd. De organisatie bedient zich van open source software en stelt de door haar ontwikkelde internettoepassingen ter beschikking van andere clubs in en buiten Rotterdam.

WORM onderhoudt netwerken en samenwerkingsverbanden met verwante podia, radiostations en festivals, nationaal en internationaal; in Rotterdam werkt WORM samen met onder andere de masteropleiding Media Design van het Piet Zwart Instituut/Willem de Kooning Academie.

WORM is voornamelijk gevestigd in een zeventiende-eeuws pand in Delfshaven, een rijksmonument. In dat pand heeft WORM naar ontwerp van 2012 architecten, een los staand interieur gerealiseerd, de monumentstatus staat niet toe dat er structurele, nagelvaste constructies in/aan het pand worden aangebracht. Het interieur en een deel van de inventaris bestaat uit hergebruikt materiaal, het gebouw is energiezuinig. Het gebouw is spraakmakend in kringen van bouwkundigen en architecten. Het omvat een filmzaal, concertzaal, foyer, winkel, Filmwerkplaats, (geluids)studio's en kantoren.

WORM heeft na sluiting van zijn vorige bouwvallige pand enige jaren een zwervend bestaan geleid, met incidentele programma's op locatie. De WORMwinkel, een zelfstandige inwonende onderneming, vond steeds tijdelijke locaties. WORM heeft zijn publiek weten te behouden. De concerten en evenementen worden bezocht door jongeren uit alternatieve/artistische kringen.

De organisatie van WORM is in de aflopende cultuurplanperiode geprofessionaliseerd en gerationaliseerd, terwijl men intussen een ietwat anarchistische werkwijze en denktrant handhaaft, een open vorm.

In de periode 2009-2012 gaat WORM in zijn programma en werkwijze voort op de ingeslagen weg: met publieke concerten, films, performances, bij voorkeur multidisciplinair: totaalavonden.

WORM handhaaft zijn brede programmering van uiteenlopende genres en formats. WORM beschrijft in zijn aanvraag dat het niet ondenkbaar is dat de inzichten, ontwikkelingen en werkwijzen van en binnen zijn werkveld aan onverwachte veranderingen onderhevig (kunnen) zijn. WORM sluit dan ook niet uit dat de koers zal wijzigen.

De ambitie van WORM is niet om trends te volgen maar om trends vroegtijdig te onderkennen en te presenteren. Voor de inhoud van de programma's zoekt WORM vernieuwingen op de (rafel)randen van de genres. WORM is georiënteerd op ontwikkelingen, vóór die in de mainstream terechtkomen. Tegelijkertijd hecht WORM eraan om genres die gepasseerd zijn of die dreigen te verdwijnen, te blijven presenteren. WORM combineert zijn hang naar vernieuwing met besef voor de traditie waarin die staan.

WORM wil de komende tijd in zijn programma een accentverschuiving aanbrengen door de voorzieningen in de werkplaatsen te vervolmaken en door meer aandacht te besteden aan de werkplaatsproducties en artists in residence. WORM streeft ernaar om op die manier het (nog) aantrekkelijker te maken voor (jonge) talenten om in WORM te werken, werk te presenteren en er te worden bekritiseerd (danwel bejubeld).

WORM experimenteert met nieuwe presentatievormen en werkwijzen, mede geïnspireerd door bedrijfsleven en (...) internetcommunities, met name werkwijzen in open source-communities. WORM beoogt om verschillende methodes en vormen te beproeven waarin ideeën op elkaar kunnen stuiten en er veel goede energie vrijkomt.

In de afgelopen jaren lag een zwaartepunt op de elektronische muziekstromingen; WORM richt zijn aandacht vooral nog meer op nieuwe ontwikkelingen in de wereldmuziek, hiphop en vrije improvisatie. Daarnaast is performance een element in het programma.

- ▶ WORM kiest als beleidsthema internationalisering; de andere beleidsthema's worden niet expliciet benoemd. In de aanvraag is aan internationalisering niet een aparte paragraaf gewijd. Uit de tekst echter valt op te maken dat voor WORM dit thema vanzelf spreekt, gezien zijn werkwijze, programma, internationale contacten, en zijn presentatiefunctie grootstedelijke jongerencultuur. De interpretatie van internationalisering door WORM is - zo is tussen de regels door te lezen - niet uitsluitend of in hoofdzaak gericht op de verspreiding van het eigen programma en gedachtegoed in het buitenland, hoewel WORM internationaal bereik heeft via zijn netwerken, maar juist ook op de presentatie van buitenlandse acts/stromingen/onderwerpen en denkwijzen in Rotterdam.

Aanvraag subsidie cultuurplan 2009-2012 € 450.000

Subsidie cultuurplan 2005-2008 € 199.000

Overwegingen

De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur is uitgesproken positief over WORM en over zijn aanvraag die óók in gunstige zin opvalt door de lichte toon waaraan enige zelfspot en serieus op te vatten zelfrelativering niet vreemd zijn. Uit de aanvraag spreekt goed inzicht in de eigen positie in het (Rotterdamse) culturele veld. De aanvraag en de plannen bevatten scherpe analyses van actuele ontwikkelingen in de hedendaagse kunst en cultuur. De inhoud van de plannen en het programma is raak.

WORM slaagt erin om zijn multi- en interdisciplinaire programmering, werkmethode en positie in Rotterdam op eigenzinnige wijze te handhaven, in een duidelijk segment van het culturele landschap, buiten de mainstream. WORM programmeert gewoonlijk niet al te gemakkelijk toegankelijke muziekgenres, acts en performances, gelardeerd met lichtvoetiger activiteiten. Bij WORM staan experiment en onderzoek in uiteenlopende genres en media hoog in het vaandel. De experimentele inslag blijkt onder andere uit de samenwerking met jonge makers in zijn

experimentele beeld- en geluidsstudio's, de innovatieve toepassingen van digitale media voor marketing, voor distributie van zijn programma en om het archief duurzaam te ontsluiten. Daarmee maakt WORM zijn ambitie als werkplaats en laboratorium waar. De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur waardeert eveneens dat WORM, náást zijn experimentele focus, uitdrukkelijk aandacht besteedt aan de tradities waaruit die hedendaagse ontwikkelingen voortkomen; de ambachtelijke kanten van het werk en de roots.

De ambities van WORM om in de komende periode zijn werkplaatsen te versterken en om de producties uit eigen huis meer onder de aandacht te brengen, wekken vertrouwen. De plaats die kennisoverdracht en talentontwikkeling innemen in het programma en de plannen van WORM, is overtuigend. WORMs visie op internationalisering, spreekt de Raad aan.

De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur spreekt ook waardering uit voor wat WORM, met grote vasthoudendheid, heeft weten te realiseren in het pand in Delfshaven. De transformatie van het pand, goeddeels met hergebruikt materiaal dat door zijn inpassing het rijksmonument ontziet, oogst naar het inzien van de Raad terecht bewondering en bijval in kringen van architecten en collega-podia.

De Raad maakt zich in dat opzicht enige zorg omdat de continuïteit van de huisvesting niet is gegarandeerd. De Raad zou met lede ogen aanzien als WORM door omstandigheden zou worden gedwongen opnieuw een taai proces te doorlopen voor zijn huisvesting.

Gedurende de afgelopen cultuurplanperiode heeft WORM, ondanks zijn onzekere huisvesting, zijn publiek weten te behouden. In die periode heeft WORM zich als organisatie geprofessionaliseerd. WORM organiseert opvallend veel activiteiten, terwijl de begroting in relatie hiermee bescheiden blijft. De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur kan de beoogde groei en verdere professionalisering van WORM onderschrijven, met de kanttekening dat de voorgestelde groei van WORM in budgettaire zin op dit moment wellicht iets té gewaagd is. De Raad is van mening dat WORM terecht groei ambieert, maar dat het tempo iets gematigder, realistischer zou kunnen zijn.

De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur adviseert om de subsidie aan WORM te continueren.

Zomercarnaval

Samenvatting advies

Stichting Zomercarnaval draagt naar de mening van de Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur positief bij aan de beleving van diversiteit in de samenleving en aan het Rotterdamse culturele leven. De Raad is positief over de artistieke ontwikkeling die de stichting de afgelopen jaren heeft doorgemaakt en die nog verder wordt uitgebouwd. De Raad beoordeelt de aanvraag positief.

Positief voor € 230.000

Wegens budgettaire beperkingen op basis van in de inleiding genoemde criteria wordt Zomercarnaval toegevoegd aan de instellingen onder de zaaglijn.

Functies

internationaal festival
grootstedelijke jongerencultuur

Beleidsthema's

cultuurparticipatie
internationalisering

Beschrijving aanvraag

Carnaval is een kunstvorm waarin professionele amateurkunst, traditie en folklore worden vermengd met aspecten van hoogwaardige kunst, aldus de aanvraag. Door de veranderende samenstelling van de Nederlandse bevolking ontstaan nieuwe kunstzinnige tradities. Een van deze kleurrijke tradities is het vanaf 1984 georganiseerde zomercarnaval, inmiddels uitgegroeid tot een internationaal spektakel, live uitgezonden op de Nederlandse tv en aanschouwd door 900.000 bezoekers. Als geen ander evenement is de samenstelling van het publiek divers, zoals uit het publieksonderzoek blijkt. Het Zomercarnaval draagt in belangrijke mate bij aan het belichten van de positieve kanten van Rotterdam als veelkleurige stad. Niet alleen aan de bezoekerskant is het beeld divers, ook aan de maakkant is dat het geval: in toenemende mate leveren Nederlandse carnavalsverenigingen een bijdrage.

In de programmaopbouw valt de toename op van het aantal deelnemende groepen, van zowel het aantal meelopende kinderen als volwassenen; de toename van het aantal los meegedragen versieringen en de groei van het aantal praalwagens. De totale lengte van de stoet groeide tussen 2005 en 2007 van 1,7 naar 2,3 kilometer.

In de afgelopen periode is een artistiek coördinator aangesteld, die een onderzoek heeft verricht en een rapportage uitgebracht. Kunstenaars zijn ingeschakeld voor workshops. In 2007 is daarmee nog slechts een beperkt aantal deelnemers bereikt. Vanaf 2008 wordt een stevige groei voorzien. Daarnaast is er geïnvesteerd in lichtere materialen die makkelijker kunnen meegedragen of worden verwerkt in praalwagens. Er is samenwerking gezocht en gevonden met Notting Hill Carnival in Londen. RTV Rijnmond werd in 2007 partner bij de Koninginneverkiezing.

Een speciale vermelding verdient, aldus de aanvraag, de Battle op Drums die in 2005 een ware metamorfose heeft ondergaan met als resultaat dat dit onderdeel in 2006 60.000 mensen trok. Vanuit Kunst Onder Andere (SKVR) is een opleidingsunit opgezet waarin docenten van de SKVR, studenten van Codarts en Antilliaanse blazers samen blaasinstrumentlessen verzorgen voor jongeren van Antilliaanse brassbands. De winnaar van de battle verbleef vier dagen in Londen en trad op verschillende locaties op. Winnende bands kunnen, aldus de aanvraag, op deze manier mee gaan draaien in het Nederlandse muziklandschap; wellicht ook internationaal.

Naast de parade is er ook een Live on stage programma, gericht op zowel de jongste generatie wereldmuziek als op meer traditionele vormen. Verder zijn er een festivalmarkt en andere activiteiten in de amusements sfeer. De Beach Party verdwijnt van de kalender.

Voor de komende jaren wil Zomercarnaval verder werken aan:

- ▶ artistieke professionalisering: door meer samen te werken met kunstenaars, vaak in workshops, met een deelnemersaantal van 1000 in 2012; verbeteren van de performance op het gebied van authenticiteit en uitstraling en een meer thematische uitwerking van praalwagens en groepen;
- ▶ versterking van de battle of drums: brassbands moeten zich op alle fronten en in alle disciplines optimaal en innovatief gaan presenteren. De Brassbandmuziek moet voor een steeds breder publiek gaan leven. Er zal op internationaal niveau gestreefd worden naar meer uitwisseling en samenwerking;
- ▶ versterking van de koninginnenverkiezing: andermaal wordt gestreefd naar een tv-uitzending van RTV Rijnmond;
- ▶ internationalisering: in de parade wordt gezocht naar een versterking met groepen uit herkomstlanden. De uitwisseling met Notting Hill wordt uitgebreid;
- ▶ versterking van de accommodaties;
- ▶ versterking van de stichting Zomercarnaval. Bij de Stichting moet een coördinator worden aangesteld naast de artistiek leider met als taken professionalisering van de groepen in de achterban.

Aangevraagd voor cultuurplan 2009-2012 € 230.000

Subsidie cultuurplan 2005-2008 € 100.000

Overwegingen

Stichting Zomercarnaval is een (inter)nationaal en cultureel evenement dat niet alleen een positieve bijdrage levert aan de beleving van diversiteit en aan cultuurparticipatie, maar dat ook goed is voor de stad Rotterdam. Het carnaval heeft een groot bereik bij verschillende (culturele) publieksgroepen en krijgt in binnen- en buitenland media-aandacht.

De Raad vindt de aanvraag van het Zomercarnaval sterk en aansprekend en kan zich goed vinden in de plannen die de stichting presenteert. De Raad vindt het vermeldenswaardig dat de aanvrager in staat is om kritisch naar zichzelf te kijken en keuzes te maken in welke knelpunten ze in de toekomst wil gaan aanpakken. Daarnaast is de scheiding tussen commerciële en inhoudelijke activiteiten goed in de aanvraag weergegeven. Door samen te werken met Ducos is de stichting in staat om aan risicospreiding te doen. Ducos is producerend partner en verzorgt de programmering van de muzikale accenten die aan het programma zijn toegevoegd. Stichting Zomercarnaval waakt over de artistieke identiteit en culturele worteling van het festival.

De Raad is van mening dat de stichting talentontwikkeling goed uitwerkt in de aanvraag en de plannen hieromtrent stemmen overeen met de doelstelling van Zomercarnaval. Het valt de Raad wel op dat Zomercarnaval zich positioneert als een evenement dat van nationale betekenis is, maar vervolgens heeft zij eenzijdig in Rotterdam aangevraagd en geen landelijke aanvraag ingediend. Het is de Raad niet duidelijk wat de achterliggende argumentatie hiervoor is. Artistiek-inhoudelijk is de Raad positief over wat het festival te bieden heeft en hoopt dat de plannen rondom de samenwerking met kunstenaars en kunstinstellingen (World Music & Dance Centre en Codarts) daar in de toekomst een toegevoegde waarde aan kunnen geven. Ook het aantrekken van een artistiek coördinator is een sprong voorwaarts voor de stichting om meer aan inhoudelijke verdieping te doen. De Raad vraagt zich echter af in hoeverre de taken van de artistiek leider verschillen van die van de artistiek coördinator. In de aanvraag is dit onvoldoende toegelicht. Het lijkt de Raad bovendien niet verstandig dat het (onafhankelijke) bestuur zich gaat bezighouden met het artistiek beleid van de stichting.

De Raad is positief over de artistieke ontwikkeling die de organisatie de afgelopen jaren heeft doorgemaakt en over de plannen die zijn beschreven om deze ontwikkeling in de toekomst voort te zetten.

Stichting Zomercarnaval is volgens de Raad in staat haar plannen de komende cultuurplanperiode waar te maken en beoordeelt de aanvraag positief. De Raad bepleit deze overwegingen mee te nemen in het beleid.

Cultuurplanadviescommissies

commissie beeldende kunst, bouwkunst en vormgeving

Hans Kamphuis, voorzitter
Antoine Achten
Ton van Gool
Maartje Lammers
Adi Martis
Arno van Roosmalen
Martijn Verhoeven
Hugo Bongers, secretaris

commissie dans

Gemma Jelier, voorzitter
Gaby Allard
Eddi de Bie
Wies Bloemen
Alida Dors
Monica van Steen
Samuel Wuersten
Bart Krieger, secretaris

commissie erfgoed en musea

Judikje Kiers, voorzitter
Riemer Knoop
Margriet de Jong
Letty Ranshuysen
Charlotte Elisabeth van Rappard-Boon
Dineke Stam
Micky Teenstra
Bart Krieger, secretaris

commissie film en nieuwe media

Doreen Boonekamp, voorzitter
Nadadja Kempker
Sannette Naeyé
Dick Rijken
Geert van de Wetering
Gepke Bouma, secretaris

commissie intermediairs/coördinatie/educatie

Gusta Lebbink, voorzitter
Ellen Alvares
Folkert Haanstra
Ariëtte Kasbergen
Serge Lubbe
Bert van Meggelen
Micky Teenstra
Giovanni Campbell, secretaris

commissie letteren

Michelle Verhey, voorzitter
Frans-Willem Korsten
Lodewijk Ouwens
Ester Naomi Perquin
Alfred Schaffer
Tjeu Strous, secretaris

commissie muziek

Wim de Gelder, voorzitter
Jeanneke den Boer
Orville Breeveld
Tom Gosselaar
Florian Magnus Maier
Arend Niks
Siebe Weide
Emile Wennekes
George Wiegel
Gepke Bouma, secretaris

commissie theater/muziektheater/opera

Kees Vuyk, voorzitter
Aram Adriaanse
Reggy Barra
Sanneke van Hassel
Annet Lekkerkerker
Freek Ossel
Marion Schiffers
Monica van Steen
Marc Fonville, secretaris

Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur

Voorzitter:

Micky Teenstra-Verhaar

Leden:

Antoine. Achten
Aram Adriaanse
Rob van den Biesheuvel
Charles Esche
Tom Gosselaar

Arjo Klamer
Maartje Lammers
Francois Lavooij
Sannette Naeyé
Lodewijk Ouwens
Simone Rots
Monica van Steen
Jasper Tuytel

Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur
Postbus 2800
3000 CV Rotterdam
☎ 010 433 58 33
f: 010 415 31 95
e: rrkc@rrkc.nl
w: www.rrkc.nl

Procedure aanvragen debatfunctie

In het kader van het Cultuurplan 2009-2012 zijn zeven aanvragen voor structurele subsidie ingediend die betrekking hebben op de "presentatiefunctie voor debat". Aangezien de Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur zelf ook een aanvraag voor deze functie heeft ingediend is besloten de beoordeling van deze aanvragen onder verantwoordelijkheid van de directeur van de dienst Kunst en Cultuur uit te laten voeren. De leden van de ad-hoc adviescommissie Debat zijn: Bart Hofstede (ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, Marga Verheije (Warner Strategie & Fundraising), Eric Kluitenberg (De Balie en Universiteit van Amsterdam). De commissie is gevraagd de aanvragen te beoordelen op inhoudelijke kwaliteit en te adviseren over opname in het Cultuurplan 2009-2012.

mr S. Oosterloo

directeur dienst Kunst en Cultuur

adviezen commissie debat

JOHN 106

Van de functie debat is in de aanvraag niets gebleken. Daarom is deze aanvraag door de commissie debat afgewezen. In de aanvraag gaat het over "bruggenbouwer" en "kenniscentrum" maar die functies zijn maar beperkt uitgewerkt en resultaten daardoor niet aannemelijk gemaakt. De afwijzing is ook gebaseerd op het feit dat het gaat om het bijeenvoegen van twee bestaande activiteiten (Black Soil en CrimeJazz) onder een nieuwe naam maar dat het geheel niet meer lijkt te zijn dan de som der delen. Dus wat is de meerwaarde, de innovatie? Die ligt zeker niet op het gebied van debat.

Het is verwonderlijk dat er zo weinig eigen inkomsten zijn. Het is de vraag waarom de overheid zo veel en dermate structureel zou moeten bijspringen. Opname in het cultuurplan van John 106 op deze smalle basis is een stap te ver, wat de organisatie in de eigen SWOT-analyse al weergeeft.

De commissie adviseert inzake de debatfunctie van John 106 negatief.

FILM IN DE BUURT

De Debatfunctie wordt gekoppeld aan een tweetal onderdelen: "Vrouwen maken het beeld" en "Interculturesse". Het is voor de commissie zeer de vraag of het *empoweren* van vrouwen zo makkelijk uit het vertonen van films voortvloeit; dat vereist een veelomvattend vervolgotraject dat in de aanvraag niet is uitgewerkt. Datzelfde geldt voor het project Interculturesse. Het ingewikkelde vraagstuk van de verschillen tussen de westerse en de Arabische wereld vereist meer dan een docentenhandleiding met een dvd. Film kan overigens een bruikbaar instrument zijn in de emancipatie van doelgroepen en bevordering van de gedachtevorming van scholieren over uiteenlopende vraagstukken. Het is echter de vraag of een dergelijke sociale, niet primair artistieke doelstelling

onderdeel hoort te zijn van een aanvraag in het kader van het cultuurbudget. In dit geval zou dit deel van de aanvraag doorverwezen moeten worden naar fondsen met een cultuureducatief of emancipatoir doel. De commissie heeft een positief oordeel over het artistiek-inhoudelijk niveau en de organisatorische opzet van het filmfestival maar dit oordeel valt buiten haar taakstelling. Omtrent de debatfunctie oordeelt de commissie negatief.

ARMINIUS

Het profiel van de aanvrager als debatorganisatie blijft onduidelijk. De ambities t.a.v. het programmeren van eigen debatten lijken ondergeschikt aan de andere taak, het onderhouden van het cultureel erfgoedobject. Arminius heeft zich vooral ontpopt als een organisatie met een verhuurfunctie in plaats van als een organisatie met een programmastaf met originele ideeën. Uit de aanvraag doemt geen visie op de rol daarbij van het maatschappelijk debat. Het vreemde is dat de commissie uit eigen ervaring weet dat er een aantal geslaagde bijeenkomsten is georganiseerd rondom muziek en literatuur. Desondanks komen de aanvragers er niet toe in die richting profiel te kiezen. Sterker nog: na een vrij uitgebreide passage over de initiatieven die richting van en in samenwerking met de wereld der letteren zijn ontplooid wordt aangegeven dat men in die richting niet verder wil of kan. Onduidelijk blijft daarmee of Arminius als debatcentrum in de stad daadwerkelijk een onmisbare functie vervult. De commissie betwijfelt dit, vooral ook omdat er meerdere organisaties in Rotterdam opteren voor het maatschappelijke debat. De functie van beheer van het erfgoedobject kan overigens haaks staan op de debatdoelstelling: niet alle relevante mogelijk partners hebben affiniteit met een kerkgebouw. Gelet op het beperkte aantal debatten dat men wil organiseren kan het ambitieniveau ook in dat opzicht niet als hoog worden aangemerkt. De commissie vraagt zich af of het voor Arminius niet zinvoller zou zijn om een strategische alliantie aan te gaan met bijvoorbeeld de Erasmus Universiteit Rotterdam die in de binnenstad geen fysieke locaties ter beschikking heeft maar vanuit deze luisterrijke locatie het maatschappelijk en wetenschappelijk debat met allure zou kunnen stimuleren. Maar ook deze en soortgelijke voor de hand liggende mogelijkheden vermeldt de aanvrager niet. In het algemeen, zo concludeert de commissie, lijkt Arminius niet gelukkig in het aangaan van samenwerking met andere partners. De commissie adviseert negatief.

Designplatform

De aanvragers zijn goed ingevoerd in het omvangrijke netwerk van vormgevers in Rotterdam. Dat de beroepsgroep van ontwerpers in Rotterdam zowel qua omvang als vanuit artistiek oogpunt steeds belangrijker wordt valt niet te ontkennen, aldus de commissie. Het is dus goed voor stad en land als in Rotterdam op dit punt extra inspanningen worden gedaan. Het voorstel om vanuit het platform het ontwerpdebat te stimuleren komt bij de commissie als goed doordacht en in het licht van de ontwikkelingen ook als logisch over; het zorgt voor contacten tussen beroepsgenoten die elkaar anders niet of te weinig ontmoeten, bindt mensen aan de stad en bevordert innovatie en reflectie. Gelet op het bedrag is de aanvraag bescheiden. De verhouding tussen maatschappelijke meerwaarde en de gevraagde investering is daarmee zeer gunstig. Deze aanvraag is een verademing omdat in deze aanvraag een positieve toonzetting is te vinden die aansluit bij de sterke kanten van de stad. De aanvraag legt het accent weliswaar sterk op het economisch belang maar dat is in het geval van Rotterdam als centrum van toegepaste kunst principieel niet onjuist. Het creëert zelfs een gezonde spanning met de artistiek-inhoudelijke gerichtheid. Design is: het vanuit een artistieke invalshoek toe-eigenen van een set instrumenten om concrete maatschappelijke doelen te bereiken of problemen op te lossen. Design is er mede op gericht om concrete producten communicatief en bruikbaar te maken. Het feit dat de

jaarlijkse designmanifestatie Doors of Perception niet meer in Amsterdam wordt georganiseerd heeft een interessante landelijke niche gecreëerd waarvoor het designplatform terecht een ambitie formuleert om deze op nieuwe wijze in te vullen. De commissie is van mening dat Rotterdam daarmee voor een prijke op de eerste rang kan komen te zitten. Rotterdam heeft vanwege het grote aantal ontwerpers ten opzichte van het zich als innovatiecentrum presenterende Eindhoven een sterke positie. Kortom, een initiatief als dit past bij een stad als Rotterdam. De gelegde dwarsverbinding met de economie is interessant en kan dienen om de spanning tussen beide werelden op te voeren. Bevordering van de creatieve industrie vraagt in het algemeen een hybride aanpak. Er moet een wisselwerking blijven tussen het economische en het artistiek-inhoudelijke. Zelfs indien men van mening is dat het economische denken in deze aanvraag sterk doorschemert moet men er voor waken met het badwater ook het kind weg te gooien. De commissie oordeelt positief.

KOSMOPOLIS

De commissie vindt met name de combinatie van jeugd en media in deze aanvraag sterk. Hier heeft de organisatie een invalshoek voor debat die anderen niet of minder sterk hebben opgepakt. Toch plaatst de commissie vraagtekens bij de effectiviteit van nieuwe organisaties die buiten de gevestigde culturele instellingen om politieke doelen moeten realiseren. De commissie realiseert zich overigens dat zij, vanwege de politieke wens om het zo te doen, de aanvragers daar niet al te zeer op kan aanvallen; zij werken immers in opdracht. Dat neemt niet weg dat Kosmopolis tamelijk duur is. De commissie is van mening dat de Kosmopolis zou moeten zoeken naar alternatieve financiering. Te gemakkelijk wordt nu volledig aangeleund tegen de centrale en lokale overheid. Ook andere begrotingen dan louter dan die van cultuur zouden aangesproken kunnen worden. Veel projecten van Kosmopolis hebben immers een sociaal of welzijns karakter. Ook zou aan fondsenwerving gedaan kunnen worden onder sectoren of bedrijven die blijf geven te kiezen voor een divers personeelsbeleid. De commissie is voorts van mening dat diversiteit moet worden bevorderd *binnen* de bestaande instellingen. Kosmopolis ontsnapt in haar culturele programma niet aan een welzijnstoontje. De commissie vindt het verhaal van Kosmopolis wel goed doordacht. Er is duidelijk sprake van een zoektocht naar nieuwe methodes om de boodschap van diversiteit in allerlei culturele activiteiten onder te brengen. Het is momenteel te vroeg om al conclusies te trekken. Om die reden zou een tussentijdse beoordeling van alle inspanningen via de 'methode' Kosmopolis op zijn plaats zijn. Vanuit de specifieke doelstelling die Kosmopolis heeft is debat op zijn plaats. Eigenlijk zit de functie debat vrij bescheiden in de aanvraag, nl. in de zogenoemde G-4 gesprekken. In het hoofdstuk over de meerwaarde van Kosmopolis ten opzichte van wat de andere culturele instellingen doen wordt gewezen op de dialoog en dialoogmethodiek als "het doorzien en leren openbreken van culturele codes". In de begroting legt de functie debat in ieder geval een fors beslag op een deel van de middelen. De commissie oordeelt positief.

DEBATAFDELING VAN DE ROTTERDAMSE RAAD VOOR KUNST EN CULTUUR

De commissie heeft kritiek op de wijze waarop de aanvraag is opgesteld. Helemaal aan het eind formuleert men de doelen; dat zou men in het begin verwachten. De concrete activiteiten zijn weggestopt in het midden van de aanvraag. Daar waar men nieuwe doelgroepen zoekt (Confetti) maakt de aanvraag daar slechts summier melding van onder het kopje 'talentontwikkeling'. In het algemeen vindt men het plan te veel geschreven vanuit de optiek van de Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur. Dat is

uiteindelijk toch ook maar een vehikel waarlangs de boodschap geleid moet worden. Het moet juist gaan over de veranderingen die men in Rotterdam tot stand gebracht wil hebben en welke rol het debat daarbij speelt. Samengevat mist de commissie een verantwoording van de publieksfunctie van het debat. Overigens zijn de “bullets” op pagina 16 weer wel concreet en interessant. Maar juist daar ontbreekt het aan een operationalisering. De commissie spreekt van ‘insulair’ denken bij de aanvrager: men is onvoldoende doordrongen van de noodzaak om alles te laten zien wat men in huis heeft. Het lijkt wel of men helemaal niet ingesteld is op het indienen van een aanvraag om subsidie. Men vindt een bedrag van 5 ton voor 50 debatten per jaar goed verdedigbaar. De commissie typeert de debatten van de RKS, later RRKC, als professioneel, vakbekwaam, saai (in de zin van academisch) en soms ook wanordelijk: zoals dat met debatten soms hoort te gaan. De commissie stelt dat het niveau van debatten in de Balie regelmatig wordt gehaald, maar niet altijd. Dat kan te maken hebben met de relatieve moeite die de RRKC moet doen om gesprekspartners naar Rotterdam te halen; zulks gaat in Amsterdam gewoonweg makkelijker. Opvallend is het aantal magazineachtige debatten, bv. over het geluk van de stad, de zeer goed bezochte maatschappelijke debatten in samenwerking met NRC Handelsblad, sectorale debatten (met als uitschieters qua belangstelling de architectuurdebatten in samenwerking met Architectuur Instituut Rotterdam) en de beleidsdebatten. Opvallend is dat de visie die leeft in kringen van Leefbaar Rotterdam in de debatten nauwelijks doorklinkt. Daarin zit misschien ook een zwakte: de toon wordt elitair genoemd, onvoldoende in staat om jongeren en het minder hoog opgeleide publiek te bereiken. Ook de doelgroep van jonge creatieve ondernemers, zoals men die bijvoorbeeld tegenkomt in de Creative Factory, ziet men weinig bij debatten. Met de Confettidebatten wordt daartegen inmiddels gericht tegengas geboden en een reeks goed bezochte jongerendebatten afgeleverd. De commissie vindt het jammer dat juist daarover in de aanvraag zo weinig is terug te vinden. De RRKC debatafdeling werkt veel samen met NRC Handelsblad maar te weinig met de lokale media; RTV Rijnmond, FunX en het Rotterdams Dagblad. De digitale presentatie is zwak; men heeft daar duidelijk weinig affiniteit mee. De website geeft aan wat er feitelijk gebeurt en daar blijft het bij. Samengevat is het ‘academisch karakter’ van de debatafdeling haar sterke en haar zwakte punt. Om die reden zou het leggen van contacten met externe partners als Kosmopolis gunstig kunnen uitwerken. In ieder geval moet er bewust gekeken worden naar de verschillende doelgroepen die men wil binnenhalen en hoe het programma daarop zou kunnen worden aangepast. In het algemeen pleit de commissie voor “public outreach”. Ook het aan het proces op weg naar debatonderwerpen moet meer aandacht besteed worden.

De commissie oordeelt, ondanks deze opbouwende kritische kanttekeningen, positief.

Architectuur Instituut Rotterdam (AIR)

De commissie is gecharmeerd van deze aanvraag: het is een voorbeeld-aanvraag. Systematisch van opzet, de juist accenten leggend, helder omtrent toekomstige thema's en keuzes. De positie die AIR wil toekennen aan de functie debat is helder. Er wordt een brede definitie gehanteerd van wat onder debat verstaan kan worden. Er wordt goed aangegeven hoe de gekozen thema's voor de komende periode zich verhouden tot de actualiteit. Men ziet de activiteiten als onderdeel van een proces waarin zowel bevolking als vakgenoten betrokken worden bij de architectonische ontwikkelingen in de stad. Men is eerlijk door aan te geven dat men er nog niet goed in slaagt om doelgroepen als jongeren en allochtonen te interesseren. Door aansluiting te zoeken bij het Jongerenjaar probeert men daarin verandering te brengen. De afbakening van de activiteiten ten opzichte van het NAI is duidelijk: het NAI levert nationale en internationale debatten en thema's; AIR concentreert zich op de vraagstukken zoals die in Rotterdam leven. Opvallend vindt men het weglaten van het City Informatie Centre. Op geen enkele manier wordt aangegeven of, en zo ja hoe met deze instantie wordt samengewerkt. Juist daar melden zich veel (nieuwe) bewoners met bouwplannen om informatie. De indruk bestaat

dat daar doelgroepen te vinden zijn die tot op heden door AIR weinig bereikt worden, terwijl ze in bouwen en stadsontwikkeling toch zeer geïnteresseerd zijn. Alleen al om die reden zou samenwerking met deze instantie te overwegen zijn. Wel valt op dat de begroting ruwweg 25 procent hoger ligt dan in de vorige periode. Op welke manier met nieuwe thema's wordt gewerkt, is in de toelichting op de begroting helder aangegeven. Dit had een iets prominenter plek in de aanvraag kunnen krijgen. Kritisch is de commissie over de zeer magere bijdrage van de bouwsector in de begroting van AIR (op de toename van de contributies van de Van der Leeuwkring na). De betrokkenheid van de sector bij dit instituut zou toch veel groter moeten zijn. Inhoudelijk blijkt de Van der Leeuwkring zich getransformeerd te hebben, aldus de aanvraag, van een chique herenclub tot een actief podium waarin op kritische wijze op het private opdrachtgeverschap wordt gereflecteerd. Welnu, kan dat dan ook niet vertaald worden in een grotere financiële betrokkenheid van de sector bij AIR? Idealiter zou het zo moeten zijn dat de overheid zich inkoopt bij AIR om te voorkomen dat het alleen de markt is die de financiering regelt en daarmee onevenredige invloed zou kunnen uitoefenen op de inhoud van het programma. De verhoudingen liggen nu helemaal andersom. De indruk bestaat dat AIR op dit punt niet echt op pad is gegaan. Een grotere financiële betrokkenheid van de sector zou ook leiden tot een betere maatschappelijke worteling en een grote commitment bij de sector met de uitkomsten van het debat. Kortom; de effectiviteit van AIR zou er door toenemen. Het is voor de commissie ook zeer de vraag in hoeverre bekostiging van de activiteiten van AIR geheel uit de cultuursector zou moeten komen; de begrotingen van EZ en Volkshuisvesting/Stedenbouw komen ook in beeld. Een extra argument voor de betrokkenheid van andere sectoren bij de bekostiging van AIR is de voorhoede depositie die Rotterdam heeft op het gebied van architectuur. De commissie oordeelt positief.